

ITINERARI DEL REY EN MARTÍ (1403-1410), per DANIEL GIRONA LLAGOSTERA.

ANY 1403

Data	Lloch	Signatura	Data	Lloch	Signatura
JANER					
1	Valencia	2134, 147 v.	24	Valencia	2245, 102 v.
2	"	2245, 73 v.	†25	"	2169, 173 v.
3	" (1)	2245, 78 v.	26	"	2245, 103
4	"	2287, 123 v.	27	"	2287, 140
5	" (2)	2245, 73 v.	28	"	2233, 153 v.
6	"	2233, 142 v.	MARÇ		
†7	"	2245, 80	1	Valencia	2245, 114 v.
8	" (3)	2287, 124 v.	2	"	2218, 112
9	" (4)	2245, 81	3	"	2238, 79 v.
10	"	2245, 81 v.	†4	"	2231, 179 v.
11	" (5)	2245, 81	5	"	2238, 80
12	" (6)	2245, 81 v.	6	" (19)	2245, 104 v.
13	"	2231, 177 v.	7	" (20)	2245, 105
†14	"	2134, 154	8	"	2245, 106 v.
15	"	2287, 126	9	" (21)	2245, 105 v.
16	" (7)	2245, 77	10	"	2245, 107 v.
17	" (8)	2245, 78	†11	"	2282, 75 v.
18	" (9)	2245, 83	12	"	2245, 108
19	" (10)	2245, 83 v.	13	"	2287, 127
20	"	2245, 87	14	"	2282, 76 v.
†21	"	2134, 156	15	"	2245, 114
22	"	2231, 177 v.	16	"	2287, 128
23	" (11)	2287, 125 v.	17	"	2245, 112
24	"	2231, 178	†18	"	2233, 161
25	"	2245, 89	19	" (22)	2245, 113
26	" (12)	2245, 88	20	"	2282, 66
27	"	2245, 88 v.	21	"	2245, 115 v.
†28	"	2245, 89	22	"	2282, 67
29	"	2245, 89	23	"	2233, 160 v.
30	"	2282, 73	24	"	2245, 116
31	"	2245, 90 v.	†25	"	2245, 117 v.
FEBRER			26	"	2282, 66
1	Valencia (13)	2245, 91 v.	27	Vila d'Algezira	2246, 7 v.
2	"	2233, 146 v.	28	" (23)	2246, 8 v.
3	"	2245, 92	29	Xàtiva (24)	2246, 10
†4	Valencia ?	?	30	" (25)	2246, 8 v.
5	Valencia	2245, 99	31	"	2246, 11
6	"	2245, 94 v.	ABRIL		
7	" (14)	2245, 97	†1	Xàtiva	2282, 78
8	"	2245, 94	2	"	2246, 12
9	"	2233, 145 v.	3	"	2282, 73 v.
10	"	2245, 95	4	"	2246, 13
†11	"	"	5	"	2282, 79 v.
12	"	Ll. R, 529	6	Valencia	2305, 37
13	"	2245, 95 v.	7	"	2305, 36 v.
14	"	2233, 148	†8	"	2245, 118 v.
15	"	2245, 96 v.	9	"	"
16	"	2245, 97 v.	10	"	2245, 119 v.
17	" (15)	"	11	" (26)	2245, 120
†18	" (16)	2245, 99 v.	12	"	2233, 162
19	"	2245, 100	13	"	2245, 121
20	" (17)	"	14	"	2246, 23
21	"	2245, 100 v.	†15	"	2175, 184 v.
22	" (18)	2245, 98 v.	16	"	?
23	"	2245, 103 v.			

Data	Lloch	Signatura	Data	Lloch	Signatura
17	Valencia	2245, 121	6	Altura (45)	2246, 37
18	"	2245, 122 v.	6	Monestir de la Vall de Jhesu-Christ	2246, 47 v.
19	" (27)	2245, 123			2283, 81
20	" (28)	2245, 122 v.	7	Segorb	2246, 37 v.
21	" (29)	2245, 123			2246, 40 v.
✠ 22	"	2245, 123 v.	8	Segorb	2283, 79
23	"	2245, 123			2283, 83 v.
24	"	"	9	Altura	2246, 50
25	" (30)	2245, 124 v.	✠ 10	Monestir de la Vall de Christ	2246, 43 v.
26	" (31)	2245, 124			2283, 79 v.
27	"	2283, 73	11	Monestir de la Vall de Christ	2246, 43 v.
28	"	2283, 73 v.			Altura
✠ 29	"	2246, 14	12	Segorb	2287, 135
30	Burjaçot (32)	2245, 130 v.			13
		2245, 132 v.	2246, 45		
MAIG (1)			13	Monestir de la Vall de Christ	2246, 48
1	Burjaçot (33)	2245, 128 v.			14
2	" (34)	2245, 129	15	"	2246, 51 v.
3	Monestir de la Vall de Jhesu-Christ (35)	2246, 34	16	" (49)	"
4	Burjaçot	2246, 17 v.	✠ 17	"	?
5	" (36)	2246, 18	18	"	2174, 189
✠ 6	"	2245, 133	19	"	2238, 78
7	"	2245, 132	20	Monestir de la Vall de Christ	2238, 78 v.
8	" (37)	2245, 134			2246, 57
9	" (38)	"	21	"	2238, 79
10	"	2245, 135	22	Segorb (50)	2245, 140 v.
11	Muntcada (39)	2245, 133	23	Monestir de la Vall de Christ	2245, 141
		2246, 22			2245, 143
12	" (40)	2246, 22	✠ 24	Loch d'Altura	2212, 27 v.
✠ 13	In loco de Muntcada	2246, 24	25	Monestir de la Vall de Christ	2245, 146
14	Muntcada	2246, 23 v.			Altura
15	" (41)	2245, 136	26	Monestir de la Vall de Crist	2245, 145 v.
16	"	2245, 135 v.			Altura (52)
17	" (42)	2245, 138 v.	27	Altura (53)	2287, 136 v.
18	"	2245, 138			"
19	Valencia	2219, 67 v.	28	Monestir de la Vall de Christ	2245, 148
✠ 20	"	2218, 114 v.			" (54)
21	Muntcada	2137, 143 v.	29	Altura	2238, 78
		2245, 139 v.	30	Xerica (55)	2233, 172 v.
22	Loch de Muntcada, orta de Valencia	2283, 77 v.			
23	Loch de Muntcada (43)	2245, 140		3048, 91 MR.	
24	Valencia	2212, 46 v.	JULIOL (3)		
25	Muntcada (44)	2246, 27 v.	✠ 1	Castell d'Exerica	2232, 172
26	"	2246, 29	2	Xèrica	2246, 59 v.
✠ 27	"	2283, 73	3	Villa Dexerica	2246, 58 v.
28	"	2283, 74 v.	4	Exerica	2246, 58
29	"	2246, 32 v.	5	Castell de Xerica (56)	2246, 61
30	Monestir de Porta Cèli	2283, 76	6	" (57)	2245, 150 v.
		2246, 33	7	"	2233, 173 v.
31	"	"	✠ 8	Castro d'Ejèrica	2282, 89
JUNY (2)			9	Vila d'Ejèrica	2282, 91
1	Monestir de Porta Celi	2283, 76 v.	10	Castell de Xèrica	2245, 151 v.
		2246, 34	11	"	"
2	Lloch d'Altura	2233, 168 v.	12	" (58)	2245, 152 v.
✠ 3	"	?	13	" (59)	"
4	Monestir de la Vall de Christ	2233, 34 v.	14	" (60)	2245, 153 v.
		2246, 35 v.	✠ 15	"	2246, 63
5	Segorb	2246, 36 v.	16	"	2231, 182
		2246, 35 v.	17	"	2282, 98 v.
			18	" (61)	2245, 157
			19	" (62)	"
			20	" (63)	2246, 63

(1) En tots los dies del present mes se troven en divers Registres documents datats en Valencia.

(2) En los Registros 2283-2136-2238 y altres, se troben documents datats en Segorb en quasi tots los jorns d'aquest mateix mes.

(3) En quasi tots los dies d'aquest mes, hi han documents datats en Segorb.

Data	Lloch	Signatura	Data	Lloch	Signatura
21	Castell de Xèrica	2282, 91 v.	✠ 2	Altura	2245, 137
✠ 22	»	2245, 164 v.	3	Segorb	2245, 175 v.
23	» (64)	2245, 158 v.	4	Altura (78)	2245, 174 v.
24	» (65)	2245, 158	5	Segorb (79)	2245, 175
25	»	2282, 91 v.	6	Altura (80)	2245, 175 v.
26	»	2245, 158 v.	7	»	2245, 177
27	» (66)	2246, 46 v.	8	»	2238, 87 v.
28	»	{ 3048, 105 v. MR.	✠ 9	Monestir de la Vall de Christ (81)	2245, 178 v.
✠ 29	»	?	10	Altura (82)	2245, 179 v.
30	» (67)	2245, 159	11	»	2245, 180 v.
31	»	2282, 92 v.	12	{ Murvedre Puçol	2212, 40 v.
AGOST (1)			13	» (83)	2245, 180
1	{ Xerica Altura	{ 3048, 102 MR. 3048, 64 MR. 2219, 170 v.	14	Valencia (84)	2245, 180 v.
2	{ Altura (68) Segorb	{ 2246, 65 2245, 159 v.	15	» (85)	2245, 180
3	Monestir de la Vall de Christ (69)	2178, 21	✠ 16	» (86)	2169, 179
4	Segorb	2305, 43 v.	17	»	2287, 140 v.
✠ 5	Altura	2245, 162 v.	18	»	2287, 141
6	{ Monestir de la Vall de Christ Altura	{ 2245, 161 2246, 68	19	» (87)	2245, 180 v.
7	Monestir de la Vall de Christ	2246, 68 v.	20	» (88)	2245, 182 v.
8	Altura (70)	2245, 168	21	» (89)	»
9	{ Segorb (71) Monestir de la Vall de Christ	{ 2245, 162 2245, 164 v.	22	»	»
10	»	2245, 165	✠ 23	» (90)	2245, 183
11	Altura	2245, 162	24	» (91)	»
✠ 12	»	2246, 72	25	»	2231, 189
13	{ » Monestir de la Vall de Christ	{ 2233, 175 2238, 85	26	» (92)	2231, 188 v.
14	»	2245, 165	27	» (93)	2245, 185
15	»	»	28	»	»
16	{ » (72) Altura	{ 2245, 165 v. 2246, 72 v.	29	»	2169, 178 v.
17	»	2245, 166	✠ 30	»	2245, 185 v.
18	{ » Segorb (73)	{ 2246, 72 v. 2176, 49	OCTUBRE		
✠ 19	»	?	1	Valencia	2219, 171
20	Monestir de la Vall de Christ	2245, 176	2	»	2245, 185 v.
21	{ » Segorb	{ 2238, 85 v. 2245, 168	3	»	2139, 16
22	{ Monestir de la Vall de Christ (74) Segorb	{ 2246, 73 v. 2245, 167	4	»	2245, 187
23	»	2138, 39	5	»	»
24	{ » Altura	{ 2212, 37 v. 3048, 78 MR.	6	»	2287, 142
25	Monestir de la Vall de Christ	2246, 74	✠ 7	»	2245, 187 v.
✠ 26	Altura	2245, 168 v.	8	»	»
27	{ » Monestir de la Vall de Christ	{ 2238, 84 v. 2238, 86	9	»	2245, 188
28	{ Segorb Monestir de la Vall de Christ	{ 2245, 169 2246, 73	10	»	2287, 141 v.
29	Altura (75)	2245, 169	11	»	2287, 143
30	Monestir de la Vall de Christ (76)	2139, 7	12	»	2245, 189 v.
31	»	2245, 171	13	»	2300, 120
SETEMBRE			✠ 14	»	2140, 24
1	{ Monestir de la Vall de Christ (77) Altura	{ 2245, 173 v. 2245, 172 v.	15	»	2245, 191 v.
			16	»	2245, 192
			17	»	2245, 193
			18	» (94)	2245, 192
			19	»	2139, 25
			20	»	2231, 189 v.
			✠ 21	»	2245, 193 v.
			22	»	»
			23	»	2245, 194
			24	» (95)	2245, 195
			25	»	2245, 195 v.
			26	» (96)	2287, 142 v.
			27	» (97)	2245, 190
			✠ 28	»	2177, 15 v.
			29	» (98)	2245, 197 v.
			30	»	2245, 194 v.
			31	»	2245, 200 v.

(1) En variis Registres se troben documents de quasi tots los jorns d'aquest mes, y del mes de Setembre fins lo dia 12, datats en lo Monestir de la Vall de Jhesuechrist, en Altura y en Segorb. Probablement lo rey era en Monestir de la Vall de Christ o potser algun dia en Altura. En Segorb devia residir la curia qui trametia los documents a la signatura royal.

Data	Lloch	Signatura	Data	Lloch	Signatura
NOVEMBRE			DESEMBRE		
1	Valencia	2139, 32	1	Valencia	2212, 48 v.
2	»	2245, 200 v.	† 2	Valencia ?	?
3	» (99)	2247, 2	3	Valencia (109)	2247, 22 v.
† 4	»	2176, 93	4	»	2247, 23
5	»	2245, 200 v.	5	»	2247, 25
6	»	2247, 3 v.	6	»	2247, 28
7	»	2247, 1	7	»	2247, 27
8	» (100)	2247, 4 v.	8	»	2247, 26 v.
9	»	2247, 5 v.	† 9	»	2247, 27 v.
10	»	2247, 4	10	»	2247, 23 v.
† 11	»	2247, 5 v.	11	»	2247, 28 v.
12	» (101)	2287, 145	12	»	2232, 186
13	»	2247, 10	13	» (110)	2247, 29
14	»	»	14	»	Ll. R 575
15	»	2287, 144 v.	15	»	2287, 146 v.
16	»	2247, 11 v.	† 16	»	2231, 196
17	»	2287, 145 v.	17	»	2138, 98
† 18	»	2246, 75	18	»	2139, 65
19	»	2246, 75 v.	19	» (111)	2247, 29 v.
20	» (102)	2287, 143 v.	20	» (112)	2247, 32
21	» (103)	2247, 15 v.	21	» (113)	2247, 29 v.
22	»	2247, 19	22	»	2247, 31
23	»	2247, 17	† 23	»	2247, 32 v.
24	»	2305, 39	24	»	2302, 22 v.
† 25	Valencia ?	?	25	»	2176, 65
26	Valencia (104)	2247, 19 v.	26	Valencia ?	?
27	» (105)	2247, 18	27	» ?	?
28	» (106)	»	28	Valencia	2287, 147 v.
29	» (107)	2247, 19 v.	29	»	2138, 107
30	» (108)	2247, 19	† 30	»	2176, 65
			31	»	2247, 31 v.

(1) Reg. 2245, fol. 79.

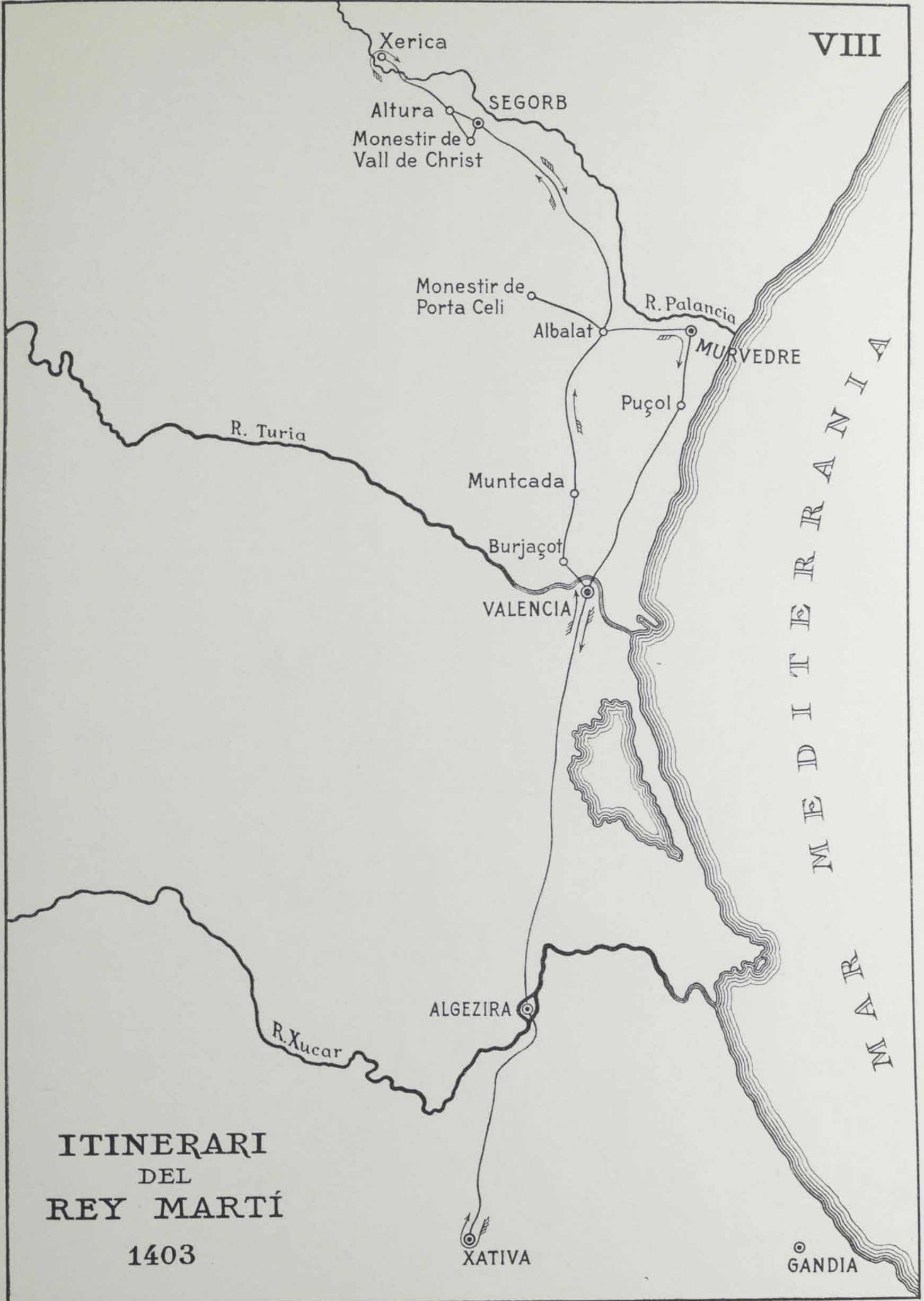
Lo Rey. — Comte car costi. Assats som contents dels savis e esforçats procehiments que havets començats en aqueix regne per ocasio dels affers per los quals nos vos hi haviem trames. Perque loants ne vostra bona diligencia, vos pregam tan affectuosament com podem encarregam e manam que continuets los fets perque hi sots, segons que be havets començat e mils si fer ho porets. E cascun jorn o fort soven nos certifiqets dels procehiments e enantaments que farets; car plaher hi trobarem gran. E per tal car som certs que us plaura sobiranament, vos certifiqam que nos havem ardots certs e letres per moltes parts, que nostra molt cara filla la reyna de Sicilia ab tot son estol, per gracia de Deu, es arribada en Palerm, ab bon salvament: de la vista de la qual lo rey de Sicilia son marit se es tengut molt per content, e totes les gents de la terra han haut d ella sobira plaer e alegria; e havien apperellades e han fetes en sa benaventurada venguda grans solemnitats e festes. Dada en Valencia sots nostre segell secret a III dies de Janer del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur comiti Denie. — Dominus Rex misit signatam.

(2) Reg. 2245, fol. 80 v.

El Rey. — Reverend padre en Christo. Jassea en los dias passados nos sea sobrevenido algun accident sobre lo de la quartana, empero por la gracia de Dios, somos d aquell bien deliurados e estamos en assats buen estamamiento del accident de nuestra quartana, loado sea Dios. Ier vinieron las .II. galeas de Valencia qui eran idas en Sicilia por acompañar e portar nuestra muyt cara filla la reyna muller del rey de Sicilia, primogenito nuestro muyt caro, los quales segunt letras quende havemos, por gracia de Dios, son bien sanos e en buena disposicion de sas personas; e somos ciertós como todas las gentes del reyno de Sicilia han hovido muyt grant consolacion e plazer, e son seydas muy contentas de la dita reyna por e en la venida de la qual han mostradas grandes alegrias e feytas muytas e luengas solemnidades e fiestas; e el rey su marido se yes agrado e se agrada muyto de la dita reyna e de su semblança, belleza e savios comportamientos, placia a nuestro Senyor Dios que les de complidamente su gracia e bendicion, e los faga vivir luengament a su servicio e bienaverir e conservacion de la cosa publica de los reynos e tierras en que esperan a succedir, e les de fillos constantes savios e buenos, qui apres dias nuestros e suyos possedesquan con prosperidad e honor los ditos reynos e tierras a laor e gloria de Dios. etc. Dada en Valencia deius nuestro siello secreto a V dies de Janero del anyo M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur archiepiscopo Cesarauguste. — Dominus Rex qui eam legit mandavit mihi Guillelmo Poncii.

(3) Reg. 2245, fol. 80.

Lo Rey. — En Felip. Per ço que la nostra casa de Valldaura no romangue sens regidor, pregam vos affectuosament e manam que donets cura que les robes de qui havets fet inventari per nostre manament, sien ben guardades e que hi provehiscats segons que us sera ben vist faedor, donant carrech al beneficiat de la dita casa que regesca e tengue los comptes de la administracio, e faça podar e cavar la vinya, e prengue carrech de les coses qui sien expedients e necessaries a la conservacio de la dita casa. E mes avant encarregats de part nostra En Garcia qu hi treball segons que be ha acostumat, car nos lo farem estar content; e vos visitats la casa com pus sovin puscats. E sera cosa de que ns farets plaer

ITINERARI
DEL
REY MARTÍ

1403

XATIVA

GANDIA

e servey que molt nos grahiem. Dada en Valencia sots nostre segell secret a VIII. dies de Janer del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur Ffelipo de Ferrara. — Dominus Rex misit signatam.

En la mateixa data escrigué an Matheu Vives que prengue carrech de l'administració e regiment de la casa de Valldaura segons les ordres que 'l dit En Felip de Ferrera li faci (Reg. 2245, f. 80).

(4) Reg. 2245, fol. 81.

Lo Rey. — Venerable abbat. Lo monje de vostre monastir que vos havets trames per almoynar al rey de Sicilia, es mort. On com sia necessari que n i sia trames altre, pregam vos e volem que tantost ne elegiscats altre del dit monastir bo e honest; e aquell nos trametats com abans porets, per tal que per la primera fusta qui vaia en Sicilia, hi puxa enar, com lo dit rey no estiga be sens almoynar. Dada en Valencia sots nostre segell secret a IX dies de Janer del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur abbati monasterii Populeti. — Dominus Rex mandavit mihi Guillelmo Poncii.

(5) Reg. 2245, fol. 81.

Lo Rey. — Promens. Vostra letra havem reebuda, e aquella entesa vos responem que som certs com ho haia haut tots temps aquexa ciutat per sa innata naturalesa, que havets haut desplaer gran del accident que havets sabut qui ns era sobrevingut en nostra persona; e apres havets haut consolació e plaer, car havets sabut lo sobreveniment del dit accident esser del tot esvehit, de que fem gracies a nostre Senyor Deu, e grahim a vosaltres car de nostre millorament havets fetes laors e gracies a Deu. Pregants vos tan afectuosament com podem e de cor que l pregues tan devotament com porets, que l accident de quartana, lo qual ha detenguda longament e dete encara nostra persona, per sa infnida pietat nos vulla relevar e lunyar, si pero deu esser salut de nostres cors e anima, e benavenir de la cosa publica de nostres regnes e terres, per fervent amor de la qual, per tal que pus deliurament poguessem treballar en sa conservacio, desijam sobiranament salut e sanitat de nostra persona. En altra manera sie fet a la sua voluntat ab la qual desijam sobiranament concordar nos en totes coses. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XI dies de Janer del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur consiliariis Barchinone. — Dominus Rex mandavit mihi Guillelmo Poncii.

Reg. 2245, fol. 82.

Lo Rey. — Com nos haiam menester pera nostre servey mige dotzena de loures francesos dels pus grossos, mige dotzena de pells de badia de les pus grosses, tres dotzenes de capells, una pera guifants, altre pera afares e altre pus poch de les qui venen de Paris, e dues dotzenes de cascavells de una peça, la una pus grossa de la altre, pregam vos e manam que totes les dites coses nos trametats encontinent per lo portador de la present e fets nos saber dstitament lo for o preu que hauran a costar, car nos vos ho farem pagar tantost aqui o aci, a qui vos volrets. E aço per res no hage falla, car plaer nos en farets gran. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XI dies de Janer del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur Petro de Casaldaguila mercatori Barchinone. — Dominus Rex misit signatam.

(6) Reg. 2245, fol. 81 v.

Lo Rey. — Maiorals. Entes havem lo foll e atrevit determenar que frare Miquel Deç Puig del orde de prehicadors ha fet, dient tot hom esser heretge qui diga que los concebuts per ajustament de hom e de fembra no son concebuts en peccat original. E com aço toch molt a nos e a nostres predecessors e a nostres vassalls e sotmeses posar tal tara e macula lla on posar no s deu, manam vos que ab sobirana cura e diligencia façats instancia axi denant lo bisbe e capitol, que priven lo dit frare de la lectura de la seu segons que ls havem scrit, de que no havem hauda resposta alguna; com encara denant lo veguer pera exequir e complir les coses per nos a ell manades sobre los dits affers. E guardats vos que en aço hajats aquella diligencia que s pertany, com sia cosa que sobiranament tingam a cor. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XII dies de Janer del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Als feels nostres los majorals de la nostra confreria residents en Barchinona. — Dominus Rex mandavit mihi Guillelmo Poncii.

(7) Reg. 2245, fol. 77 v.

El Rey. — En Ferrand Ximenez. Nuestro muyt caro sobrino el comte de Denia ha a proseguir e faser por nos en exi regno algunos afferes de que nos le havemos dado cargo e pleno poder. Por que vos mandamos expressament e de certa ciencia dius incorrimiento de nuestra ira e indignacion, que dexados todos afferes e toda excusacion removida, entrevingades en los feytos ditos dessuso, deffendiendo e ajudando al dito comte en aquellos, assin como fariades a nuestra propria persona. En otra manera seet cierto que si esto recusaredes faser, lo que no creemos, nos faremos de vos tal punicion que vos sera bien castigo perpetual e a todos otros exemplo. Dada en Valencia dius nuestro siello secreto a XVI dias de Janero del anyo M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur Ferrando Ximenez de Galloç. — Dominus Rex misit signatam.

(8) Reg. 2245, fol. 78.

Lo Rey. — Mossen Ramon. Sapiats que lo drap vermell de escarlata que ns trametes l altre jorn no es exit tal com nos volguerem, haventhi unes grans rodes de taques. E com per rao de nostre accident, de consell dels metges, a nos convengue quaix tota vegada vestir vermell, e haiam necessari de fer nos altra cota, manam vos que decontinent nos trametats deu coldos (?) de la millor e pus fina scarlata vermella que puxats trobar. E en aço no haja falla alguna. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XVII dies de Janer del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur Raymundo de Mur baiulo generali Aragone. — Dominus Rex misit signatam.

(9) Reg. 2245, fol. 83.

El Rey. — Baylle. Nos assin sobreel recebimiento de aquellos XII milia C florines doro, los quales en la villa de Mallen debe dar a nos el rey de Navarra, nuestro muyt caro e muyt amado hermano, a XV dias del mes de Febrero propvinient, a sobreel deliuramiento por nos fazedero al dito rey en la villa de Cortes, de la terça part de las sus joyas, las quales nos teniamos en penyora del dito rey, e por algunos otros aferes nuestros muy arduos, embiamos al dito rey de Navarra el amado consellero e promovedor de los negocios de nuestra cort Mossen Johan Martorell, batxeller en decrets canonigo de la iglesia de Valencia. Por que vos rogamos dezimos e mandamos que ensemble con el dito Mossen Johan, vayades a dita villa de Mallen e seades a la recepcion de los ditos XII milia .C. florines, faziendo si menester sera con el dito Mossen Johan seguredat al dito rey o otri por ell, de levar e poner franchament e segura la dita quantia en la villa de Mallen. E assimismo vayades ensemble con el dito Mossen Johan a la dita villa de Cortes, e seades al deliuramiento por ell fazedero por part nuestra al dito rey o otri por ell de las ditas joyas. E sobre las ditas cosas e otras de las quales havemos largament informado al dito Mossen Johan, dedes ad aquell plenera fe e creença assin como si nos personalment vos lo deziamos e aquellas cumplades por obra si nos cobdiades servir e complazer. E sera cosa de que nos faredes servicio e plazer. Dada en Valencia dius nuestro siello secreto a XVIII dias de Janero del anyo M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur baiulo generali regni Aragone. — Gabriel Mascaroni mandato domini regis factó ad relationem Guellelmi Poncii secretarii.

Reg. 2245, fol. 84 v.

Lo Rey. — Promens. Molt som meravellats e no sens gran rao, car los missatgers que havíem tramesos en Proença per la reformacio de la pau de Jenova qui son aquí arribats, no son venguts aci a nos, per part de qui foren tramesos jassia sien enats a messio del pariatge; car poram versemblantment per aço presomir los jenoveses qui aquí son, que los dits missatgers no son enats per part o en nom nostre, mas per los dits deffendadors o per vosaltres, com d aço que fet han, no haien retuda rao ne feta relacio sino a vosaltres e als dits deffendadors. On com per aquesta rao e per moltes altres coses que intrinsecament e particular volem saber e demanar dels dits missatgers sia molt expedient e necessari que ells venguen a nos encontinent, pregam vos affectuosament e volem, que fets ab los dits deffendadors e clavari d aquexa ciutat que ls dits missatgers venguen aci a nos sens triga alguna, pera feros plena e perfeta relacio de la lur ambaxada, axi com es rao e deu fer. E sera cosa de que ns farets plaer e servey gran. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XVIII dies de Janer del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur consiliariis Barchinone. — Dominus Rex mandavit mihi Guillelmo Poncii.

(10) Reg. 2245, fol. 87.

Lo Rey d Arago. — Molt car costi. Sabents que haurets plaer vos certificam que ir qui fon XVIII dies de Janer vingueren dues naus en .XIII. jorns de Sicilia, per les quals havem sabut com la reyna de Sicilia nostra molt cara filla arriba en aquell regne ab bon salvament a IX. dies de Noembre prop passat, la qual pres terra a Sent Jordi acompanyada ab XI. galeres, ço es les VI. qui anaven ab ella e V. que n encontraren en lo cami de venecians. Aço fon hora de tercià; com vench passat lo mig jorn partint de Sent Jordi ab les dites galeres ana s en a Palerm hont li fon aparellat pont e I. bell cavall per cavalcar ab un pali; e ab gran festa e solemnitat menaren la al hester pero primerament ana fer oracio, segons es acostumat, a la matre ecclesia. Nostre molt car fill lo rey, qui posava en lo dit hester per la venguda de nostra molt cara filla, ana s en posar als frares menors e en la vesprada ell ana veure la dita reyna sa muller de la qual per gracia de Deu ell e tot son regne se n tenen molt be per contents. E lo dit nostre molt car fill nos ha trames una letra en la qual nos fa infinides gracies com tan bella, bona e savia muller li havem tramesa. La solemnitat de les noces se feu a XXVI. del dit mes de Noembre, en la qual solemnitat lo dit nostre molt car fill feu X. cavallers, ço es: lo fill de Mossen Gilabert de Centelles, e Sanxo Roiç e Pere Maresme, los altres eren tots sicilians. Apres que hagueren fetes lurs noces aturaren en Palerm solament VIII. jorns; puys, partints d aquí, tingueren lur cami a Cathania hont plegaren la vespra de sent Thomas, tenint aquí les festes de Nadal, etc. Dada en Valencia sots nostre segell secret a .XIX. dies de Janer del any de la Nativitat de nostre Senyor M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur Jacobo de Rodes. — Dominus Rex misit signatam.

(11) Reg. 2175, fol. 172.

Lo Rey. — Honrat pare en Christ. Vostra letra havem reebuda ensemps ab lo proces de la inquisicio per vos feta contra frare Miquel deç Puig del orde dels preycadors, per raho d algunes paraules no legudes segons se diu dites per ell legint en cadira en lo capitol d aquexa seu. E car en lo dit proces no appar vos haver reebuda confessio del dit frare sobre la conclusio per ell posada de la concepcio de la verge Maria; e aximatex car lo dit proces no s concorda ab la enquesta que lo veguer d aquexa ciutat ne ha presa, vos responem que nos no havem pogut be deliberar sobre les dites coses. Perque com nos vullam en tot cas que del dit frare Miquel sia reebuda e presa confessio de la conclusio e de les paraules que dix legint en la cadira de la dita seu, remetents vos lo dit proces, vos pregam e us requerim que be e diligentment fets pendre del dit frare la confessio dessus dita, e segons que per aquella trobarets ensemps ab lo dit veguer justicia mijançant proceiscats en absolve o condempnar lo dit frare Miquel segons a vosaltres sera vist faedor; car nos remetents totalment aquest fet a vosaltres andosos, havem ara per lavors per bo e ferm tot ço e quant sobre les dites coses per vosaltres sera fet e sentenciat. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XXIII dies de Janer del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur episcopo Barchinone. — Dominus Rex mandavit mihi Petro Companyoni cui fecit tradere in hac forma.

(12) Reg. 2245, fol. 88.

Lo Rey. — En temps que l senyor rey En Pere de bona memoria, pare nostre, havia guerra ab lo rey don Pedro de Castella, lo dit senyor rey nostre pare appella en Cathalunya Corts als del regne de Mallorques los quals hi vingueren per celebrar, continuar e finir la dita Cort. On com nos vullam veure la manera de les letres e totes altres scriptures e coses qui lavors foren fetes per convocacio e conclusio de la dita Cort, manam vos que aquelles cerquets en los registres del dit senyor, de les quals e de totes coses que trobets faent per la dita Cort, nos trametats translat encontinent per lo portador de la present que us trametem per aquesta raho. E aço no laguiets com sia perill en la triga. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XXVI de Janer del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur Gabrieli Sagarra scriptori regio. — Gabrieli Mascaroni mandato domini regis facto per Petrum de Turrillis militem consiliarium.

(13) Reg. 2245, fol. 92.

El Rey. — Baylle. Vuestra letra havemos recebida a la qual vos respondemos sobre lo que nos feytes saber de los .X. coldos de escarlata que nos entenedes a comprar, que vos rogamus que al mas breu que poredes los nos enviedes de la mas bella e fina que se pueda trobar, e sera cosa de que nos faredes plaer e servicio. De lo que nos havedes scripto del falcon griffant, vos respondemos que non tenemos sino un par, los quales son muyt gordos, e aquellos tenemos por nuestro proprio servicio e plaser. Sin tuviessemos otro, de grado vos lo enbiaremos. A lo que nos feytes saber del cavallero que havemos feyto, el qual dizides yera aldeano, vos respondemos que nos a supplicacion de algunos familiares e servidores nuestros qui de la fama e condicion del dito cavallero nos fazieron buena relacion, mandamos aquell seyer feyto cavallero, e pueix que feyto yes, assin ha de passar. Por avant, Dios queriendo, nos hi provediremos en otra manera e guardaremos a qui promouemos a tal dignidat. Dada en Valencia dius nuestro siello secreto el primero dia de Ffebrero del anyo M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur Raymundo de Muro militi baiulo generali regni Aragonie. — Gabriel Mascaroni mandato domini regis facto per Galcerandum de Sancto Minato militem consiliarium et camerlengum.

(14) Reg. 2245, fol. 97.

Lo Rey. — Mossen Bernat. Com nos vullam saber que pot valer uns anys ab altres l aygualaix del pont vell del Castello tro a la mar, pregam vos e manam que decontinent nos en certifiquets clarament e distinta per vostra letra. E aço per res no haia falla. Dada en Valencia sots nostre segell secret a VII dies de Ffebrer del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur nobili Bernardo Senesterra militi. — Petro Companyoni mandato domini regis facto ad relacionem Guillelmii Poncii secretarii.

(15) Reg. 2233, fol. 150.

Lo Rey. — Honrat abat. Nos hauríem gran plaer de fer acabar un nostre breviari de algunes istories que n son fort necessaries. Per que us pregam affectuosament que ns trametats encontinent lo vostre illuminador per acabar les dites istories; e apres com sia acabat, nos trametrem vos lo vostre illuminador per ajudar e acabar la vostra obra que fa lo

vostre illuminador. E aço no haia falla car servir nos en farets. Dada en Valencia a XVII dies de Ffebrer del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur abbati Sancti Cucuffatis Vallensis. — Dominus Rex mandavit mihi Berengario Sarta.

(16) Reg. 2245, fol. 99 v.

El Rey. — Governador. Nos scrivimos e mandamos al fiel de nuestra tresoreria En Domingo d Alcaniç que de qualquiera moneda ya provenida o qui primerament provendra a sus manos por razon de la comission por que le habemos enviado en exi regno d Aragon, de e liure al fiel nuestro En Ramon de Casaldaguila doszientos cinquanta florines d oro d Aragon, los quales queremos li sean dados por precio de ciertas pells assin de erminis com de dossos e panxes de vayres que nos ha embiar por servicio de nuestra persona. Porque como nos hayamos muyto menester las ditas pells, como haian servir a nos propriament segun dito yes, rogamos vos affectuosament que dedes todo lugar e obra con acabamiento que los ditos doszientos cinquanta florines sean hovidos prestament e liurados al dito Ramon de Casaldaguila, qui luego nos enbiara las pells dessuso ditas. E sera cosa de que nos faredes plazer e servicio que muyto vos agradeçeremos. Dada en Valencia dius nuestro siello secreto a XVIII. dias de Ffebrero del anyo M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur gubernatori Aragonum. — Gabriel Mascaroni mandato domini regis facto ad relationem Guillelmi Poncii secretarii.

(17) Reg. 2245, fol. 100.

Rey muyt caro e muyt amado sobrino. Nos el rey d Aragon vos enviamos muyto a saludar, etc. Enviamos vos I. horaloge bien compassado e verdadero con el qual podades saber ciertamente las horas del dia e de la nuyt, e los passamientos mesuradamente d aquellas, el qual horaloge vos daran nuestros missatgeros presentes en vuestra cort, etc. Dada en Valencia dius nuestro siello secreto a XX dies de Ffebrero del anyo de la natividad de nuestro Senyor M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur regi Castelle. — Gabriel Mascaroni mandatodomini regis facto ad relacionem Guillelmi Poncii secretarii.

(18) Reg. 2245, fol. 98.

Lo Rey. — En Bernat de Tora. Sapiats que a nos es cert per relacio d alguns dignes de fe que en temps passat Carles maynes dels dotze pars de Ffrança porta de les parts de Roma dos cossos sants, ço es: sancta Coloma, verge e martir de la ciutat de Sena on fon martirizada e sant Silvestre papa e confessor de la ciutat de Roma, vers lo comtat de Comenge, on a laor de Deu e dels sants hedifica .I. notable monastir de monges negres e aqui ell deposa los dits sants cossos en loch hermita dins la parroquia de la vila de Vall de Cabrera del bisbat de sant Bertran qui creem sia del dit comtat de Comenge. Ara d aquests anys fou nos dit que ls dits cossos sants staven en lo dit monestir de santa Coloma irreverentment e no ab aquella honor qui ls pertany; per tant com en lo dit monestir es stat lonch temps e es encara desolat de monges per guerres qui en aquexes parts hague lonch temps, e nos havents devocio que ls haguessem aci en nostre regne on los tinguessem pus reverentment que lla no son, erem de intencio de trametre y per haver aquells, lo feel de nostra capella En P. dez Bosch, rector de Santa Coloma de Queralt, lo qual dubtant se que aquestes coses a nos dites fossen aixi en veritat, per saber aquella trames al dit loch de Vall de Cabrera .I. scuder de Mossen Pere de Queralt nadiu d aquexes parts matexes appellat Bertran qui, segons nos ha feta relacio el dit rector, reporta que es veritat que ls dits cossos sants foren aqui portats segons dit es; pero que la vila de Vall de Cabrera demunt dita prop la qual a mija legua es situat lo dit monastir, haut sguart a la desolacio del dit monastir pres d aquests anys carrech del regiment d aquell lo qual feu regir per un prevera lonch temps, e que be ha .XXX. anys .I. prevera vasco qui per la dita vila regia lo dit monastir furta s enporta los dits cossos sants. E que jassia lo poble de la dita vila exeguint lo dit prevera en lo furt damunt dit, donassen veu que ls dits cossos havien cobrats e en los sepulcres on solien star faessen pus forts tancadures abans que tot aço fahien e dehien a fi que no perdessen la gran devota de diverses gents qui aqui occorren tot dia incessantment, mas la veritat era que los cossos se n porta lo dit prevera vasco. Ara novellament nos es stat dit per persones dignes de fe que ls dits cossos son en lo dit monastir, e que la relacio del dit scuder fon fenta e contra veritat per ço que hom no s entremetes per haver los cossos demunt dits. E com nos affectem molt haver los dits cossos e avans que hi tramettessem desijem molt saber la veritat si son en lo dit monestir o no a fi que no y tramettessem vanament, per amor d aço confiant de vostra industria e lealtat, vos pregam dehim e manam que decontinent vista la present anets al dit loch de Vall de Cabrera e aqui vos informets veridicament si los dits cossos son en lo dit monestir o no e si hi son en quina manera vos cogitats se poguessen haver pus leugerament e facil, havent vos en aço diligentment savia e secreta segons conexets be que l fet merex, e en tal manera que nos vos haïam que grahir significant vos que aquest fet nos tenim tant a cor que a present de res nos poriets fer servey pus agradable ne de que nos mes nos tinguessem a vos per obligats, e encarregant vos sobre totes coses que aquest fet tractets tan secretament que res que vos façats o digats no puxa noure a nostra intencio e farets nos en servey fort assenyalat lo qual molt vos grahirem. La present vos trametem per lo feel nostre En Johan Salva prevera de Valencia, qui per gran temps ha stat en aquexa part e pora us d aquesta materia mils enformar per lo qual nos tramettets vostra clara e certa resposta de totes les coses damunt dites. E aço no tardets si de res nos entenets a servir e complaure. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XXII dies de Ffebrer del any M.CCCC.III. Rex Martinus.

Al marge hi ha una nota qui diu: Non fuit expedita.

(19) Reg. 2245, fol. 104 v.

Lo Rey. — En Bernat Ça-Pila. Nos havem menester per nostre servey dues peces de sanastres qui hagen de dos dits en sus de emplaria ab lo camper vert si se n poran aqui trobar; sino que sien tots d aur fi los pus bells que esser puxen. Per que us pregam e manam que us en entremetats e n cerquets, e com trobats los haurets, assenyalats aquells per nos e fets nos saber que costaran, car nos vos trametrem lo preu e l vos farem donar aqui decontinent. E en aço dats aquella bona cura que de vos confiam, car plaer nos en farets. Dada en Valencia sots nostre segell secret a VI. dies de Març del any mil CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur ut supra (1). — Dominus Rex misit signatam.

(20) Reg. 2245, fol. 105.

Lo Rey. — Mossen Guillem. Per lo feel cambrer nostre En Ramon de Sentmanat havem sabut com vos tenits en lo vostre verger dos limoners d aquells de Cordova los quals desijam molt haver en lo nostre verger del palau maior de Barchinona. Per que us pregam affectuosament vullats trametre los dits limoners a Barchinona liurant los al feel nostre En Barthomeu Guerau portador de la present lo qual trametem aqui per aquesta raho. E en aço no haia falla car plaer e servir nos en farets molt agradable. Dada en Valencia sots nostre segell secret a VII dies de Març del any M.CCCC.III (2). Rex Martinus. — Dirigitur Guillelmo de Cartiliano militi consiliario et uxerio armorum. — Dominus Rex misit signatam.

(1) Leonardo de Sos de officio magistri rationalis.

(2) En lo Rtre. aquest document està datat en l'any 1402, lo qual es ab tota seguretat una errada del copista.

Reg. 2245, fol. 105 v.

Lo Rey. — Guardia. Com lo religios e amat nostre frare Pere de Vilafrancha, que Deus hage, nodris un cirer en lo seu verger qui leva cireres e roses, e desigem molt haver aquell en lo verger nostre del palau maior de Barchinona, pregam vos affectuosament liurets lo dit cirer al feel nostre En Barthomeu Guerau portador de la present lo qual trametem aqui per aquesta raho. E en aço no haia falla car plaer e servir nos en farets molt agradable. Dada en Valencia sots nostre segell secret a VII dies de Març del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur guardiano fratrum minorum Villefranche Penitensis. — Dominus Rex misit signatam.

Reg. 2245, fol. 105 v.

Lo Rey. — Com nos trametem aqui ab certes coses lo feel nostre En Barthomeu Guerau portador de la present, manam vos li liurets la cambra qui es al cap de la scala prop la guarda roba intitulada cambra de Consell per ço que en aquella puxa metre les dites coses. E aço per res no mudets. Dada en Valencia sots nostre segell secret a VII dies de Març del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur Francisco Pareta. — Dominus Rex misit signatam.

(21) Reg. 2245, fol. 106.

Lo Rey. — Nos vos trametem un memorial dins la present interclus dels draps d'or e de seda que havem ops per nostre vestir; per que us pregam affectuosament donets bon recapte en haver los, car nos scrivim per nostra letra a Mossen Ramon Torrelles comissari per nos deputat a reebre los fruys dels benefets dels estranges, que us faça decontinent peu de .MD. florins, en manera que vos façats dita als mercaders de qui pendrets los dits draps. E de present manam vos façats dita an P. (1) de la nostra cambra portador de la present de doents huytanta florins d'or d'Arago per lo preu de les VIII canes de zaytoni vellutat brocat d'or contengudes en lo dit memorial. Dada en Valencia sots nostre segell secret a .VIII. dies de Març del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur al feel de la tresoreria de nostra molt cara muller la reyna En Bernat Ça Pila. — Dominus Rex misit signatam.

Memorial dels draps d'or e de seda que En Bernat Ça Pila ha a pendre per ops del senyor Rey.

Primerament .XII. canes de vellut de carmesi.

Item .XI. canes de domasqui blancs o .VIII. canes d'alexandri blancs del ampla.

Item .XI. canes de vellut vert.

Item .XI. canes de zaytoni vellutat carmesi.

Item .VIII. canes de zeytoni vellutat brocat d'or qui cost a raho de .XXXV. florins la cana.

(22) Reg. 2245, fol. 116.

En Marti per la gracia de Deu rey d'Arago etc. — Al egregi baro don Alfonso duch de Gandia, oncle nostre molt car, salut e dileccio. Entes havem certament que en lo terme de Confrides es una mesquita de moros appellada Atzaneta, en la qual venen moros en gran nombre e diu se que y venen per devocio que damnadament han en .I. cors o ossa d'un moro qui jau en la dita mesquita. On com aço torn en derrisio e scarn de la santa fe catholica e nos no dejam sofferir en nostra senyoria semblants damnats actes, pregam vos affectuosament requerim e manam que façats enderrocar la dita mesquita e cremar e polverizar la dita ossa o cors del dit moro e lençar aquella en mar o ventar per manera que alguna cosa no se'n pusca trobar ne esser ne memoria d'aquianant. Dada sots nostre segell secret en Valencia a XVIII dies de Març en l'any de la nativitat de nostre Senyor M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Guillelmo Poncii.

(23) Reg. 2246, fol. 8 v.

Lo Rey. — Lo memorial a nos per vos trames sobre la obra del poxo d'aquex reyal havem reebut, e appar nos que lo pinçar del dit poxo sie caucom car; pero si no n podets res abatre, fets lo fer a aquex for; e nos vos trametem per la dita raho XXX florins d'or d'Arago, los quals vos porte lo rector de Camarasa. Dada en Algezira sots nostre segell secret a XXVIII dies de Març del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur a l'amat capella nostre Mossen Gabriel Gombau. — Dominus Rex mandavit mihi Anthonio de Fonte.

(24) Reg. 2246, fol. 10.

Lo Rey d'Arago. — Molt car cosi. Nos ab altra nostra letra suplicam fort affectuosament al sant pare que li placia per sa benignitat provehir al amat nostre En Francesch de Sentmenat canonge e pebordre d'Elna student a Paris en dret canonic, de la canongia e pebordia vagants en la sgleya de Leyda per mort d'En Pere de Sent Climent familiar del dit sant pare, de manera que mils puxe continuar son studi e que per defalliment de les coses a ell necessaries en aquell, no li convengue lexar. Per que com nos axi per la honestat probesa e altres virtuts del dit Francesch com encara per los merits e servirs dels pare, oncles e frare d'aquell, haïam la dita provisio molt a cor, pregam vos affectuosament que per aquella façats tal e tant sollicita instancia vers lo dit sant pare que hage aquella bona e breu perfeccio que havem singularment a voler; e farets nos en plaer e servir los quals vos gahirem molt. Dada en Xativa sots nostre segell secret a XXIX dies de Març del any de la nativitat de nostre Senyor M.CCCC.tres. — Dirigitur egregio Jacobo de Prades. — Dominus Rex mandavit mihi Anthonio de Fonte.

(25) Reg. 2246, fol. 8 v.

Lo Rey. — Promens. Pregam vos affectuosament que façats fer devant lo nostre reyal d'aquexa ciutat una plaça en la qual puxen fer certes armes de dissapte primer vinent a vuyt jorns, lo seneseal d'Affanaut e mossen Loïc d'Abella, segons es stat entre ells aempres e nos qui ls havem promes tenir la dita plaça, los havem ajornats; e seria cosa indecent e no honorable, si per defalta de dita plaça, les dites armes no s'podien fer lo dit jorn, certificants vos d'aço ns farets plaer e servir lo qual vos gahirem molt. Dada en Xativa sots nostre segell secret a XXX dies de Març del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur juratis et probis hominibus civitatis Valencie. — Dominus Rex mandavit mihi Anthonio de Fonte.

(26) Reg. 2245, fol. 120.

Lo Rey. — Promens. Vostra letra havem reebuda e responem vos que havem haut plaer gran e us gahim molt car nos havets fet saber la concordia del sant pare e dels cardenals, e aximateix l'avisament que ns havets fet saber de les gents d'armes d'angleses qui son passades e passen en Ffrança e d'aquelles aximateix qui en Ffrança se apparellen en lur encontra. Pregants vos encarregants e manants que de totes noves que n poretis saber d'aquianant nos en certifiquets decontinent trametents vers aquelles partides de Ffrança que us parega espies e en altre manera per ço que n puxats saber totes novitats qui en aquelles parts se seguiran per occasio de les gents demunt dites, de les quals coses aximateix nos avisets per vostres letres. Nos scrivim e manam als governador e procurador reyal d'aquexs comtats que reconeguen e forniquen tots los castells en special los de les fronteres de obres, reparacions, armes, vitualles e altres coses necessaries a custodia

(1) Maresma?

conservació e guarda d'aquells. Vosaltres per nostra reverència e honor, e per conservació e benavenir de la cosa publica d'aqueixs comtats, ab los dits governador e procurador ensemps o sens ells treballets e fets hi tot aquell be e servey que puxats, segons havets be acostumat en totes coses tocants nostra honor e benavenir. E sera cosa de que ns farets plaer e servey gran. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XI dies d'Abril del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur Consulibus ville Perpiniani. — Dominus Rex mandavit mihi Guillelmo Poncii.

(27) Reg. 2245, fol. 122 v.

Lo Rey. — Procurador reyal. A nos convengue trametre a nostre molt car primogenit lo rey de Sicilia quant nostra molt cara filla la reyna de Sicilia partí de nos e feu son benaventurat passatge en lo regne de Sicilia per complir son matrimoni moltes e diverses coses entre les quals li trametem les sis catifes peloses, sis rases e sis vanoves qui avans de la partida de la dita nostra molt cara filla nos haviets trameses per la qual rao nos som freturos de semblants coses per nostre servey. Per que us pregam tan affectuosament com podem e manam que ns trametats altres sis catifes peloses, sis rases e sis vanoves semblants d'aquelles que lavors nos trametes. E aço per res no mudets car plaer e servey nos en farets lo qual molt vos gahirem. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XIX dies d'Abril del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur Matheo de Loscos procuratori regio Maioricarum. — Dominus Rex misit signatam.

(28) Reg. 2245, fol. 129.

Rex Aragonum. — A fidelitate vestra quandam recepimus litteram cuius collecto tenore vobis serie presentis literule respondemus quod regraciamur vobis non modicum ea que nobis cum vestra littera nunciastis cum cernamus ea dependere ex affectione devotionis et fidelitatis sincere, quam ad nos et regiam domum nostram geritis puro corde pro quibus nos nec inmerito obligastis ad exhibendum vobis gratiarum libamina et fructuosa rependia comodorum. Rogantes vos ob nixius quo valemus, ut de novis occurrentibus dignis relatu nos vestris apicibus temporibus opportunis avisare curetis nam id regratiabimur valde vobis quem nostre regie familiaritatis privilegio duximus decorandum et retinimus vos quippe et merito in nostri regii fastigii medicum consorcio aliorum medicorum nostrorum digne imo dignissime agregantes cum preeminenciis privilegiis prerrogatiuis et graciis debitis et etiam assuetis quibus decrevimus vos debere ac posse gaudere in omnibus nostris regnis et terris et pro tali die presenti vos fecimus intitulari et scribi in carta scriptoris portionis domus regie ut est moris. Datum Valencie sub nostro sigillo secreto XX.º die Aprilis anno a nativitate Domini M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dilecto et fideli phisico nostro Joanni Fuxani in medicina magistro. — Dominus Rex mandavit mihi Guillelmo Poncii.

(29) Reg. 2245, fol. 123.

Lo Rey. — Nos havem de gran necessitat la copia del privilegi per la seu apostolical atorgat a la nostra reyal dignitat sobre los officis dels vexillaris, almirallat e capitaniat general de la dita seu apostolical. Per que dehim e manam expressament e de certa sciencia, que vista la present liurets al portador de la present la dita copia de vostra ma subsignada e ab vostre segell segellada, en manera que si puxa donar fe plenera; car lo dit portador ha pres carrech de trametre la ns prestament. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XXI dia d'Abril del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur Gabrieli Sagarra. — Dominus Rex mandavit mihi Matheo de Montsono.

(30) Reg. 2245, fol. 124 v.

Lo Rey. — En Pere Bertran. Fort som meravellats com no ns havets lexades aci les plantes dels azarollers que haviets portades de Sicilia segons nos haviets promes en Xativa. Per que us pregam que les dites plantes liurets decontinent an Jacme Sala obrer del nostre palau maior de Barchinona, car nos per nostra letra li scrivim que us en tingue aprop. E en aço no hage falla car plaer nos en farets. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XXV dies d'Abril del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur Petro Bertrandi civis Barchinone. — Dominus Rex misit signatam.

Reg. 2245, fol. 124 v.

Lo Rey. — Vostra letra havem reebuda continent certs caps; lo primer es sobre lo baxament del sostre de la scrivania en lo qual no enteniets a tocar fins que us haguessen tramesa la fusta. Responem vos que nos volem que lo dit sostre decontinent se faça car ja fem partir d'aci la fusta que havets necessaria, per que no us caldra pendre de la fusta de la dereçana car ca la (sic) serie de metre semblant fusta en aquexa obra. Al altre cap que ns havets fet saber que us parria que pus hom hagues abaxat lo dit sostre que procehissets en la cambra qui s'eu fer demunt lo dit sostre, vos responem que com nos encara no haiam deliberat quina obra se fara en la dita cambra, volem e us manam que al present d'aquesta cambra no curets, mas que fagats tot l'aparell qui y sera necessari en manera que com nos, Deu volent, serem aqui la dita obra se puxa metre en execucio. Del arbre que us haviem fet saber que us darie En Pere Bertran e que no l vos ha dat dient que no l havie portat, ver se diu; car aquells qui l portaven a mar no foren a temps de metre l en la galera, per ço com n'era ja partida. Mas volem que demanets al dit En Pere Bertran .IIII. plantes d'un arbre qui ha nom atzerolles les quals ha portades de Sicilia car nos li n'crivim per nostra letra que les vos do decontinent. E com les haiats haudes tenits les axi com se stan tro fins que nos, Deu volent, siam aqui. Havem haut plaer com havets reebudes les .V. loses de porfi que us havem trameses, e axi matex com nos havets fet saber que tots los arbres del verger estan fort be e fan tots lur labor. Perque us manam que u endrecets be tot en manera que com nos, Deu volent, serem aqui n'ajam plaer. De la fusta que us trametem amprats de la pus sotil per fer lo sostre de la scrivania, car l'altre pus bella volem que servesca pera les obres sobiranes. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XXV dies d'Abril del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur Jacobo Sala. — Dominus Rex misit signatam.

(31) Reg. 2245, fol. 126 v.

Lo Rey. — Promens. Nos trametem aqui lo feel metge nostre Pere Miquel per informarse de la sanitat d'aquexa vila y de son veynat. Per que us manam que ab lo dit Mestre Pere ensemps vos ne informets com mes plenament porets per manera que l dit Mestre Pere informat plenament nos en puxa fer relacio verdadera. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XXVI dies d'Abril del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur juratis ville Muriveteris. — Alia similis juratis Sugurbi. — Alia juratis ville Castilionis. — Alia juratis Ville Regalis. — Alia juratis ville d'Onda. — Dominus Rex mandavit mihi Gabrieli Mascaroni.

(32) Reg. 2246, fol. 17.

Lo Rey d'Arago. — Mossen Gil. Entes havem que vos servits de maiordom al rey de Sicilia primogenit nostre molt car. Per que us pregam e manam que ns trametats d'aquexes viandes qui aqui se apperellen, es a saber: ventos de socera, sobresaoes, verines, salsici, callo, andoles, quasi cavalls e andoses, e fets per manera que les dites viandes haiam d'aqui per tot lo mes d'Octubre prop vinent; certificants vos que ns en farets servey. Dada en Burjaçot sots nostre segell secret a XXX dies d'Abril del any de la nativitat de nostre Senyor M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur Egidio de Poyo militi consiliario et maiordomo domini regis. — Dominus Rex mandavit mihi Berengario Sarta.

(33) Reg. 2246, fol. 17.

Lo Rey. — Trametem vos .XX. fusts, ço es: .IX. doblers, .IX. carretades de dos tirants per En Bernat Bornich patro de barcha; e dins breus dies, vos ne trametrem altra barcada. Perque us manam que paguets lo nolit, ço es: XXX. sous per tirant, XV sous per carretada e XI sous per doblera. Mes avant vos trametem les provisions del fossar dels jueus, manants a vos que en tot donets bon recapte. Dada en lo loch de Burjaçot primer dia de Maig del any de la nativitat de nostre Senyor, M.CCCC.tres. Rex Martinus. — Dirigitur Jacobo Sala. — Dominus Rex mandavit mihi Berengario Sarta.

(34) Reg. 2245, fol. 130.

Lo Rey. — Governador e prohomens. Per tal com en la ciutat de Valencia per juhi divinal concorren alcunes epidemies, nos en som venguts al loch de Burjaçot hon continuam les Corts qui s celebren en lo regne de Valencia, e aquelles entenem dins breus dies finir, Deus volent, con sien en bon spatxament, les quals finades entenem iverçosament spatxar la execucio fahedora sobre los drets del pariatge, en tal manera que prestament nos pugam trametre ço qui es degut al sosteniment de Sardenya etc. Dada en lo loch de Burjaçot a .II. dies de Maig l any de la nativitat de nostre Senyor M.CCCC.III. sots nostre segell secret. Rex Martinus. — Dirigitur gubernatori et probis hominibus castris Calleri. — Dominus Rex misit signatam.

(35) Reg. 2246, fol. 34.

Lo Rey. — Honrat pare en Christ. Vostra letra havem reebuda ab lo present de les figues. E responem vos que havem haud pler e us ho graham. Dada en lo Monestir de la Vall de Jhesu Christ sots nostre segell secret a III dies de Maig del any M.CCCC.tres. Rex Martinus. — Dirigitur episcopo Valencie. — Dominus Rex mandavit mihi Berengario Sarta.

(36) Reg. 2246, fol. 18.

Lo Rey. — Prohomens. Nos trametem aqui lo feel metge de casa nostra maestre Pere Miquell per haver informacio ab vosaltres ensemps de la sanitat d'aquexa vila. Per que us manam que encontinent ab lo dit maestre Pere reebats la dita informacio diligentment e trametets la ns per ell. Dada en lo loch de Burjaçot sots nostre segell secret a V dies de Maig del any mil CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur juratis ville d Algezira. — Similis littera fuit missa juratis loci d Alacudia. — Item Alamino et veteribus loci d Albarich. — Dominus Rex mandavit mihi Berengario Sarta.

(37) Reg. 2246, fol. 19.

Senyora e molt cara sor. Vostra letra havem reebuda per la qual havem entes com vos han dit que nos no erem en bona disposicio de sanitat de nostra persona. Perque senyora vos responem que es veritat que som stats queucom distresiat, pero al present stam be e en bona disposicio gracies a nostro Senyor. Si res vos plau senyora, scrivits nos en ab bona confiança. Dada en Burjaçot sots nostre segell secret a VIII dies de Maig del any M.CCCC.tres. Rex Martinus. — Dirigitur a nostra molt cara sor la senyora reyna dona Yolant. — Dominus Rex mandavit mihi Berengario Sarta.

Reg. 2245, fol. 197.

Nos En Marti, etc. — Ab tenor de la present atorgam haver reebudes de vos feel nostre En Matheu de Loscos procurador reyal de Mallorques, trescentes peces de formatges redons de Mallorques en tres cosses de palma cascuna ab I senyal reyal; e tres catifes peloses moriscas en I balo ligades ab corda de spart cubertes ab serpellera de canamas ab I senyal reyal en cascun cap del dit balo, los quals formatges e catifes nos son stades liurades per lo feel nostre En Johan de Olesa notari e scriva del dit vostre offici en lo mes de Maig present. Manants per aquesta matexa al maestre racional de la nostra cort o a son lochtinent o altre qualsevol de vos compte oydor, que tot ço e quant vos han costat les dites coses, e les messions que fets havets per trametre a nos aquelles, vos prena en compte, dupte o impugnacio alcuna sobre aço no fahent. En testimoni de la qual cosa, la present manam esser feta ab nostre segell secret segellada. Dada en lo loch de Burgeçot de la orta de Valencia a VIII. dies de Maig en l any de la nativitat de nostre Senyor M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Guillelmo Poncii.

Reg. 2245, fol. 134.

Lo Rey. — Nos per certes causes urgents volem saber quina obligacio ni seguretat dona En Johan comte d Ampuries quondam pus vell, com vene lo loch d Almenar ab licencia del senyor rey En Pere, pare nostre d alta recordacio; la qual seguretat deu esser aqui en l'escrivania de la cort de vos dit veguer. Per que us manam expressament que vista la present, tota dilacio y excusacio apart posades, nos trametats copia de la dita obligacio, ben provada e ab lo segell de vostre offici segellada portant fe verdadera. Dada en Valencia sots nostre segell secret a VIII dies de Maig del any M.CCCC.III. — Rex Martinus. — Dirigitur vicario et curie Ierde. — Dominus Rex misit signatam.

(38) Reg. 2245, fol. 134.

Lo Rey. — Procurador reyal. Com nos vullam saber de quin for son o quant poden valer dos alberchs que l amat conseller e uxer d armes nostre Mossen Gregori Burgues ha en lo carrer d En Jovals en la parroquia de Sancta Creu, lo .I. dels quals fou de la heretat de Mossen Gregori Selembe e l altre d En Pere Ça Fortesa, manam vos que hauda estimacio de la valor d'aquells per corredors o persones en aço expertes, nos en certifiquets encontinent per vostra letra. Dada en lo loch de Burgeçot, sots nostre segell secret a VIII dies de Maig del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur Matheo de Loscos procuratori regio Maioricarum. — Dominus Rex misit signatam.

(39) Reg. 2246, fol. 22.

Lo Rey. — Reyna molt cara muller. Sapiats que som aci en lo loch de Muntecada, e havem sabut de cert que tota vegada hic ha hauda sanitat e per ço havem acordat de romanir aci, e aximatex per tal com hic ha convinent posada. E d aço, reyna molt cara muller, vos certificam per tal que n haiats plaer. Dada en lo loch de Muntecada sots nostre segell secret a XI dies de Maig del any M.CCCC.tres. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Berengario Sarta.

(40) Reg. 2246, fol. 22 v.

Lo Rey d Arago. — Mossen Francesch. Vostra letra havem reebuda per la qual havem entes com lo rey de Castilla nostre molt car e molt car nebod, ha restituida la obediencia a nostron senyor el pare sant, e que d aço ha haut gran pler tot lo regne de Castilla. E responem vos que [de] dit fet havem haut molt gran e subiran plaer e consolacio; e ns plau molt que axi com nos e el dit rey de Castilla som conijuncts en gran deute de parentiu, siam concordades de una matexa voluntat en lo speritual. E pregam vos que de tots los ardits que sabrets, nos certifiquets soven per vostres letres, e farets nos en gran servey. Dada en lo loch de Muntecada sots nostre segell secret a XII. dies de Maig de l any de la nativitat de nostre Senyor M.CCCC.tres. Rex Martinus. — Dirigitur al amat conseller nostre Mossen Francesch Clement.

(41) Reg. 2245, fol. 136.

Molt car e molt amat frare. Havents affeccio cordial etc. de sanitat. Molt car e molt amat frare. Nos trametem devers aquexes vostres parts lo feel pellicer nostre Maestre Oliver Borroça per comprar e haver alguna pelliceria e altres robes que havem mester per a nostre servey. Per que, molt car e molt amat frare, vos pregam tan affectuosament com podem, que l dit Maestre Oliver vullats haver en tot ço que haura a fer aquí agradablement recomanat, e provehir lo si mester sera de salconduyt y de totes provisions que haia mester per a sa tornada. E sera cosa de que ns farets acceptable plaer que molt vos grahiem. E si us plaen algunes coses, frare molt car e molt amat, que per vos façam, rescrivets car nos les complirem de gran voler. Lo Sant Sperit, molt car e molt [amat] frare vos haia tots temps en sa bona guarda, qui us endreç segons desijats. Dada en lo loch de Muntcada sots nostre segell secret a XV dies de Maig del any de la natiuitat de nostre Senyor M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur duci de Burgunya. — Dominus Rex misit signatam.

(42) Reg. 2245, fol. 139.

Lo Rey. — Procurador reyal. Com nos vullam saber la casa de la deraçana de la vila de Cobliure quina casa es e que pot valer e en quin stament sta, manam vos que vista la present nos certifiquets per vostra letra largament de les dites coses. E aço per res no mudets si ns desijats servir e complaure. Dada en lo loch de Muntcada sots nostre segell secret a XVII dies de Maig del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur procuratori regio comitatuum Rossilionis et Ceritanie. — Dominus Rex misit signatam.

(43) Reg. 2246, fol. 27.

Lo Rey d Arago. — Honrat prior. Sapiats que nos confiants de la lealtat, honestat e bonesa del prior del nostre monestir de Vall de Christ e de Mossen Ffrancesch d Aranda, havem ordonats aquells, entre los altres, en marmesors e excutorts del nostre testament e darrera volentat. E per tal com sens licencia vostra los sobredits no gosarien usar ni entendre en exequio del dit nostre testament, si cas se sdevenie, ço que Deus no vulla, pregam vos molt affectuosament que donets als sobredits la dita licencia, axi com se pertany e es necessari. Dada en lo loch de Muntcada sots nostre segell secret a XXIII dies de Maig del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur al honrat religios, devot e amat nostre Micer Bonifaci Fferrer prior maior de la casa de cartoixa. — Dominus Rex mandavit mihi Berengario Sarta.

(44) Reg. 2246, fol. 28.

Lo Rey. — Mossen Johan. Com nos haiam acordat de mudar de present e continuar les Corts al loch d Altura, pregam vos molt affectuosament que encontinent façats cobrir lo portxo qui es a la part de la cambra on dormia la reyna muller nostra molt cara, en manera que sie cobert com nos hi siam, certificants vos que ns en farets servey lo qual molt vos grahiem. Dada en lo loch de Muntcada sots nostre segell secret a XXV dies de Maig del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur Johanni de Vallterra militi et algutzirio domini regis. — Dominus Rex mandavit mihi Berengario Sarta.

(45) Reg. 2246, fol. 37.

Lo Rey. — Batle general. Entes havem que a instància de un de la nostra tresoreria, son emprades les robes e bens de mestre Johan Argenter. Perque us manam que encontinent los façats desemprar e liurar a son frare o a aquell a qui s pertanguen salvament e quitia, e sens totes messions; exceptat la nostra barcha d aur qui pesa de .XVI. en .XVII. marchs e dos calcers d argent e les perles nostres e altres balaxets e marachdets nostres de pocha valor. Pero en los marachdets e balaxets no façats fita ne questio, car a fe d ells n estarem. Mes anant vos manam que ns certifiquets quin es aquell de la nostra tresoreria qui ha feta la dita empra. Dada en lo loch d Altura sots nostre segell secret a VI dies de Juny any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur baiulo generali regni Catalonie Nicolao Pujades. — Dominus Rex mandavit mihi Berengario Sarta.

Reg. 2246, fol. 37.

Lo Rey. — Sapiats que te havem mester aci. Per que t manam que encontinent vingues a nos lexats tots afers, e aporta totes les peces d alcandores que haias. Dada en lo loch d Altura sots nostre segell secret a VI dies de Juny del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur Cipio sarraceno. — Dominus Rex mandavit mihi Berengario Sarta.

Reg. 2246, fol. 37.

Lo Rey. — N Alquecer. Nos vos havem aci mester. Perque us manam que vingats encontinent e aportets una somada de murta de la devesa e lavor de murta a la fulla ampla e estreta e poms damos e meravelles e altres bones erbes que us paregue. Dada en Altura sots nostre segell secret a VI dies de Juny del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur Ffrancisco Alquecer. — Dominus Rex mandavit mihi Berengario Sarta.

Reg. 2246, fol. 47 v.

Lo Rey. — Veguer. Sapiats que nos havents compassio dels fills dels Xeramuntants los quals son detenguts preses en vostre poder, havem ordonat que la .I. sia monge de Poblet e l altre de Santes Creus e l altre del monestir de Beruela; e del dit fet havem scrit als abats dels dits monestirs e cascu d ells deu trametre a vos una persona qui se n amen cascu lo seu. Perque us manam expressament que encontinent que los dits abats vos trametran la dita persona, liurets a cascu d ells a la persona que us trametran per ells los dits fadrins. Dada en lo monestir de la Vall de Jhesu Christ sots nostre segell secret a VI dies de Juny del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur vicario civitatis Barchinona. — Dominus Rex mandavit mihi Berengario Sarta.

(46) Reg. 2246, fol. 37 v.

Lo Rey. — Entes havem que vos havets un pomeret tot carregat de pomes lo qual desijam molt haver. Per que us pregam que aquell nos donets car plaber e servir nos en farets, retenint lo dit pomer en vostre poder tro fins que nos, Deus volent, siam aquí. Dada en lo loch d Altura sots nostre segell secret a VII dies de Juny del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur al feel scriva nostre e tenint les claus del nostre archiu En Gabriel Sagarra. — Dominus Rex mandavit mihi Berengario Sarta.

(47) Reg. 2246, fol. 40 v.

Lo Rey. — Batle general. Per ço com alguns se moren en aquestes partides, havem liberat trametre nostra molt cara sor la infanta dona Isabel a Tarragona, e havem pensat que millor via no n ha sino que se n vage per mar ab la galea d En Perico Bertran. Perque us pregam affectuosament que vos ab bona manera ne parlets ab lo dit En Perico Bertran al qual nos n escrivim que ab la dita galea le aport a Tarragona e si aço ha loch axi com creem que haura, digats de nostra part a la senyora reyna dona Sibilia, a la qual sobre aço nos trametem letra de creença pera vos, que vulle e consenta que Mossen Bernat de Fortia e Madona Corbera acompanyen la dita infanta. Pero nos no entenem a partir d aci quant al present. Dada en Altura sots nostre segell secret a VIII. dies de Juny del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur Nicolao Puiades baiulo generali regni Valencie. — Dominus Rex mandavit mihi Berengario Sarta.

(48) Reg. 2246, fol. 51.

Lo Rey. — Maestre Pere. Sapiats que havem reebudes letres de nostre molt car nebod lo rey de Castella ab les quals nos pregue que com per necessitat de sa persona ell vos hage necessari, e façam ab vos per manera que y anets a ell. Perque us manam e pregam que vingats aci a nos encontinent per parlar ab vos del dit fet. Dada en lo loch d'Altura sots nostre segell secret a XIII dies de Juny del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur al feel metge de casa nostra mestre Pere Soler. — Dominus Rex mandavit mihi Berengario Sarta.

(49) Reg. 2246, fol. 53.

Lo Rey d'Arago. — Rey molt car primogenit. Ja sabets com mestre Blasco Estamach nostre feel metge es gran temps ha en nostre servir e aquell continua feelment e be. Per que us pregam que estant ell en nostre servey, no permetats que embarch e contrastat algu li sia fet en los seus bens que ell posseeix aqui en aqueix vostre regne, ans si per alcu era fet lo contrari, façats sobresseure en aquell durant lo dit servey. Dada en lo loch d'Altura sots nostre segell secret a XVI dies de Juny del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Berengario Sarta.

(50) Reg. 2245, fol. 140.

Lo Rey. — Vezcomte. Per relacio del feel nostre micer Miquel Just, havem entes com los coronats d'aquexa ciutat, no tement Deu ni nostra senyoria ans axi com a perturbadors de la cosa publica, no han volgut ne volen fermar en lo compromes qui es estat fet e fermat per los de les bandositats en poder vostre, ni aytampoch l'onrat pare en Christ lo bisbe de Valencia ha volguts ni vol fermar los capitols qui eren estats tractats entre vos en nom nostre d'una part, e l'official d'aquexa ciutat per lo dit bisbe, de l'altra. E com per lo benavenir de la dita ciutat, qui vuy per raho de les dites bandositats esta en gran perill e a la qual se poria seguir gran escandel si per nos no y era provehit, per ço a vos dehim e manam expressament e de certa sciencia que tots aquells qui no volran fermar en lo dit compromes, bandejets e foragitets de la dita ciutat e son terme, axi com a perturbadors de la cosa publica d'aquella; e mes anant contra aquells procehiscats per tots aquells remeys que fer puxats per ben avenir d'aquexa ciutat, axi per occupacio e incorporacio de bens e en altre manera, com tals no puxen ni deien tenir bens de realench, pus allegan corona, procehint contra aquells e cascun d'ells segons que en semblants actes es acostumat de fer. Dada sots nostre segell secret en Segorb a XXII dies de Juny del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur vice comiti de Insula et de Caneto. — Dominus Rex qui eam signavit jussit expediri.

Reg. 2245, fol. 140 v.

Lo Rey. — En Guillem Mulet. Vostra letra havem reebuda e responem vos e primerament en ço que dehits sobre l fet dels draps d'aur, que ja us ne havem scrit per altres nostres letres les quals devets haver ja reebudes. Sobre l fet de la plaça e sobre l fet de la comissio e de la obra d'En Jacme Sala, loam fort lo consell d'En Pujades e lo vostre. Tenim per bona la manera del fet de la torre e axi hajau hi sobirana diligencia e plau nos fort lo fet de la bala qui vinga a vostre risch. Tenim per bona la provisio que havets feta al fet de la freadura e aximateix al fet del enar de Valldaura; per que dats hi recapte segons nostre voler. Del fet dels draps d'aur qui son venguts en la nau de Girardo, aquell que han apartat per Mossen Galceran, no l volem empatxar axi com aquell qui u ha be mester; del altre qui es d'En Johan Junyent, nos lo pendrem volenters; per que sapiau que ha costat ni quant tira. Dels dos brocats d'or qui son tenats ab lebres si son de una manera o de la manera antiga no ls volem; si son de la manera nova, plau nos que façats lo preu ab ells, be que ns paren fort cars a XXXV florins la cana; pero no y podem dir res en tant com no ls havem vists. De ço que ns conclourets certificats nos en. De la naveta que diets qui deu venir de Florença, certificats nos en decontinent que sia venguda e aximatex nos certificats de ço que portara e haurem plaer quant haurets vists los xocos dels mercaders que ns scrivats si hi ha algunes coses gallardes per nos. Dels jochs dels scachs que dehits que demanam, no n volem gens, ans volem dos jochs de nahips, uns grans e ls altres mijancers. Sobira es stat lo goig e l plaer que havem haut de les noves qu'En Ametler vos ha dites del cors de santa Barbara, placia a nostre Senyor que u complesca segons que nostre cor desija. De ço que ns fets saber del memorial que nos donam a Girardo qui ns ha duytes .CCCC. rajoles e .I. faro ab XII gubells e paper lis, havem gran goig com nos ho ha aduyt e lo y grahim fort; per que fets que u liure an Ramon de Sentmenat qui va aqui lo qual de fet nos ho trametra. Aximatex fets que haiam lo cabro aquex que dehits. En totes les dites coses haiats sobirana diligencia e scrivets nos d'aquells continuadament segons vos occorreran. Dada en Segorb sots nostre segell secret a XXII dies de Juny del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dominus Rex qui eam signavit mandavit expediri.

(51) Reg. 2245, fol. 141.

Lo Rey. — Promens. Vostra letra havem reebuda e responem vos que havem haut e havem sobira desplaer d'aço que, segons nos havets fet saber, ha fet en la ribera de Jenova contra jenoveses una galiota qui s'es armada en l'Alguer. E per tal que n sia fet degut castich e sia provehit que d'aqui avant semblants mals no sien fets, nos hi havem fetes aquelles bones provisions que semblant acte requer, per manera que als malfeytors no defalra deguda pena e semblants fets no s faran d'aqui anant; e de fet farem fer per los governador de la dita vila del Alguer e capita de Longosardo, les seguretats que deuen fer per observacio de la pau feta entre nos e jenoveses, e de fet farem reintegrar tot ço e quant ha pres de jenoveses la dita galiota. Dada en lo loch d'Altura sots nostre segell secret a XXIII dies de Juny del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur consiliariis Barchinone. — Dominus Rex mandavit mihi Guillelmo Poncii.

(52) Reg. 2245, fol. 145.

Lo Rey. — Prior. Lo noble Mossen Constanti Palliolobo missatger del emperador de Constantinoble lo qual se n torne de present vers les parts on es lo dit emperador, ha pres de casa sua e per torsimany seu lo feel nostre Nichola de Rodes; empero lo dit Nichola apres que es estat reebut, diu e posa que si entrave en lo principat de Catalunya axi com li vendria si seguia lo dit missatger, que s tem que per vos no fos procehit contra ell, com ell vos haia feta obligacio e prometença de no entrar en lo dit principat per occasio d'un delict del qual fo inculpat en temps que estava en vostre servey. Per que nos attenents que al dit missatger en tots los affers que ha a fer per lo dit emperador los quals nos tenim molt a cor es un membre lo torsimany, e nos sapiam lo dit Nichola esser a aço molt suficient, pregam vos tan affectuosament com podem que lo dit Nichola absolvats de la dita obligacio e prometença feta a vos segons dit es, faent aquella cancellar e annullar, e mes lo lexets estar, enar e habitar per totes aquelles parts d'on se volra del principat damunt dit sens algu vostre embarch o contrast. E fer nos ets d'aço singular plaer e servey que molt vos grahirem e hauriem lo contrari molt per desplaent. Dada en lo loch d'Altura a XXVI de Juny del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Al honrat religios e amat nostre frare Pere de Vilafranca prior de Catalunya. — Dominus Rex mandavit Guillelmo Poncii.

(53) Reg. 2245, fol. 148.

Lo Rey. — Nos per tal que ns en façats florins, vos trametem lo buch de la barca nostra d'aur que maestre Johan Palomar nostre argenter mentre vivia tenia e lo qual apres obte del dit mestre Johan, fou comanat a vos per nostre

batle general de regne de Valencia qui despuys lo ns liura nos stants en aquex loch. Perque us manam que del dit buch nos façats los dits florins e decontinent aquells liurats al feel nostre En Pere Bertran qui aquells convertira en sou e armament de la nostra galea ab la qual nos lo trametrem al rey de Sicilia. E d'açò que daret al dit Pere Bertran cobrats ne apoca. Dada en lo loch d'Altura sots nostre segell secret a XXVII dies de Juny del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur Ffrancisco Fferrarii magistro secce civitatis Valencie. — Dominus Rex mandavit mihi Petro Companyoni.

(54) Reg. 2245, fol. 147 v.

Lo Rey d'Arago. — Molt car cosi. Vostra letra havem reebuda e aquella entesa vos responem que nos vos scrivim sobre la absolucio de la excomunicacio de vostre matrimoni a gran supplicacio e instancia del cardenal de Cathania qui aquella ns feya stigat e stimulat continuadament per nostre molt car oncle e sogre vostre lo duch de Gandia, e havem haut plaer gran de la bona resposta que y havets feta, car segons vostra intencio molt es estada propria e nos ne som estats contents e aximatex ha plagut molt al dit cardenal al qual la havem mostrada, axi com haguerm al dit duch sino que es a Gandia, pero nos la fem conservar per que la veja tantost que ych sia. Dada en lo loch d'Altura sots nostre segell secret a XXVIII dies de Juny del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur Jacobo de Prades. — Dominus Rex mandavit mihi Guillelmo Poncii.

(55) Reg. 2245, fol. 148.

Lo Rey. — Mossen Ramon. Per certs ardots que havem de Italia e d'altres parts en los quals va tant a la honor e benavenir del rey de Sicilia e de son regne que mes no porie, a nos ha convengut trametre molt cuytadament en lo dit regne ab la galea d'En Pere Bertran que ja teniem aci armada. Mossen Guerau vostre fill axi com aquell qui es molt acostat a nostre servey e molt sufficient e apte a semblant ambaxada. E jassia lo dit Mossen Guerau, axi com es raonable, volgues fer lo viatge ab licencia e voler vostre e volgues anar a vos per obtener la e pendre vostre comiat, empero los affers per que'l trametem requeren tan gran cuita que'l temps no u ha pogut soferir ans li conve recullir se tantost e anar a gran cuita. Per que notificants vos o ab la present, vos pregam tant cordialment com podem, que per reverencia e honor nostra, qui açò tenem sobiranament a cor, e per benavenir del dit rey de Sicilia e de son regne, haiats per agradable la anada del dit Mossen Guerau e l'haiats per excusat de fer la ab vostre voler, axi com creem fermament que haurets, haut esguart a la gran affeccio e voler que ns havets tots temps portats; car no solament entenem que us plaura, mas encara creem que personalment hi forets enat si nos vos ne haguessem emprat, no contrastant vostra edat molt avançada. Dada en lo loch d'Altura sots nostre segell secret a .XXX. dies de Juny del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur Raymundo Alamanii de Cervilione. — Dominus Rex mandavit mihi Guillelmo Poncii.

(56) Reg. 2246, fol. 61.

Lo Rey. — Mossen Ffrancesch. Nos en favor del orde de santa Maria de la Merce dels catius, del qual sabets que som patro, protector e conservador, scrivim al pare sant per nostres letres trallat de la qual vos trametem dins la present. On com nos tingam a cor lo dit fet axi com a propri, pregam vos affectuosament que procurets, instets e façats per tal manera ab lo dit pare sant, que ço que demanam e suplicam en favor del dit orde sia exaudit e provehit e farets nos en gran servey lo qual molt vos grahiem. Dada en lo castell de Xericha sots nostre segell secret a V dies de Juliol del any M.CCCC.tres. Rex Martinus. — Dirigitur al amat nostre Mossen Ffrancesch d'Aranda donat de Porta Celi. — Dominus Rex mandavit mihi Berengario Sarta.

(57) Reg. 2245, fol. 150 v.

Lo Rey. — En Ffrancesch de Casasaia. Nos ab letra escrita de nostra ma, scrivim a nostre molt car fill lo rey de Sicilia pregant e manant li que decontinent nos trameta los bastarts, segons veurets pus largament en lo traslat de la dita letra que us trametem dins la present interclus, en la qual entre altres coses se conte que ls liure a vos. Perque us pregam affectuosament tingats totes aquelles millors maneres que porets, que nos una vegada los haiam daça. Specialment tenits manera que les mares no n sinten res tro fins que la cosa sia feyta; car dit nos han, que si elles ho sentien que daça los ne deguessen passar, posarien qualque xaquia de malaltia o d'altre cosa necessaria. En les dites coses vos haiats saviament e cautelosa, segons de vos confiam, mostrant hi vostra bona diligencia segons havets acostumat. Dada en lo castell de Xericha sots nostre segell secret a VI dies de Juliol del any M.CCCC.III. Rex Martinus.

E d'aquesta materia scrivim semblantment al prior de Plaça (1) qui vuy ha carrech dels dits bastarts, pero es ops que tampoch se n senta res tro fins que cosa sia feyta. E trametem vos la letra qui va al dit prior ensemps ab la present. Guillelmus secretarius. — Dominus Rex misit signatam.

(58) Reg. 2245, fol. 152 v.

Molt car e molt amat frare. Per tal car trobam plaer gran tota vegada que de la prosperitat de vostra persona hoim bones novelles, vos pregam affectuosament que al pus sovent que porets nos en certifiquets, car tots jorns estam desijoses de saber les. E car creem que y trobarets plaer, vos certifiem que per gracia de Deu, nos e la reyna nostra molt cara muller e los rey e reyna de Sicilia fills nostres molt cars, segons novelles e freschs ardots que havem hauts, som ben sans e en bona disposicio de nostres persones. Molt car e molt amat frare. A nos es vengut Gerart Bury mercader de Bruges, falconer nostre, lo qual nos ha portats alguns falcons grifants; e are espatxat per nos se n torna aqui a vos. Per que us pregam, molt car e molt amat frare, tan affectuosament com podem, que per contemplacio e amor nostra, haiats lo dit Gerart e sos fets en singular recomendacio, e sera cosa de la qual nos farets plaer molt agradable. E si algunes coses, molt car e molt amat frare, vos plaen de les parts daça que nos puxam fer per vos, fiablement nos ne scrivets, car nos les complirem de bon voler. E tenga us, molt car e molt amat frare, tots temps en sa cuosa guarda la santa Divinitat. Dada en lo castell de Xericha sots nostre segell secret a XII dies de Juliol del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Lo Rey d'Arago vostre frare. — Dirigitur duci Burgundie. — Gabriel Mascaroni mandato domini regis facto ad relationem Guillelmi Poncii secretarii.

(59) Reg. 2245, fol. 152 v.

Lo Rey. — Venerable abbat. Vostra letra havem reebuda e aquella entesa, vos responem que havem haut e havem desplaer gran del do, oferta e servey que havets fets al sant pare de .CCC. florins; car si Deu ho volia, no deuriets res offerir ne donar sens nostra licencia e voler qui som conservador d'aqueix monestir, del qual nostres predecessors son estats fundadors e nos hi havem nostra sepultura eleta. Per que reprements vos en fortment vos manam que los dits .CCC. florins jassia los haiats offerts e ls los haguessets donats, pus que ls vos han tornats segons nos havets fet saber en vostra letra demunt dita, no donets al dit sant pare ne a altre qualsevol en nom o per part sua, ne d'aqui avant oferta alguna o do no façats al dit sant pare ne a altre qualsevol persona, sens que primerament no n consultets nos, e nos vos

(1) Platea ó Piazza Armerina, vila situada en la part central de l'illa de Sicilia.

ne haïam escrita nostra intencio; car mes va a nos a la conservacio d aqueix monestir que a altre qualsevol persona; ne per aquesta rao ne altre qualsevol volem resignets lo dit monastir ans lo tengats e possehiscats axi com a molt sufficient, apte e profitos a aquell. encarregants vos com mes expressament podem que ns façats acabar nostres cambres. Dada en lo castell de Xerica sots nostre segell secret a XIII dies de Juliol del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur abbati monasterii Populeti. — Dominus Rex mandavit mihi Guillelmo Poncii.

(60) Reg. 2245, fol. 153 v.

Lo Rey. — Scriva de racio. Vostre albera havem reebut e responem vos que per alguns partits que tenem aci entre mans los quals no poriem bonament lexar, nos no podem aqui anar; mas dilluns, Deus volent, per lo mati, nos entrarem en lo terme d aquexa ciutat axi com hi entram en la continuacio qui s feu de la Cort ara derrerament pus que los brasos segons conte vostre dit albera no volen consentir a la dita continuacio si donchs nos no entravem personalment aqui. Per que fets que dilluns per lo mati sia feta la continuacio demunt dita. Dada en lo castell de Xerica sots nostre segell secret a XIII dies de Juliol del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur Raymundo Fivellerii.

Del fet de que ns havets scrit vos pregam haiats tot aquell sentiment que puxats e si res ne podets sentir, notificats nos ho de present. — Gabriel Mascaroni mandato domini regis facto ad relationem Guillelmi Poncii secretarii.

(61) Reg. 2245, fol. 157.

Lo Rey. — Entes havem que vos havets deliberat trametre e de fet trametets en Candia, de que havem plaer. Per que us pregam que ns façats venir vi de malvesia e d altres natures dels millors que se n hi troben per nostre beure. E aximateix algunes catifes, si de gentils se n hi fan; e d altres coses que s i facen que conegats e us parega fossen a nos plascents o bones, car nos vos farem donar tantost que sien vengudes tot ço que costaran les dites coses. E d aço ns farets plaer e servey. Dada en lo castell d Exerica sots nostre segell secret a XVIII dies de Juliol del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur Johanni Ribes mercatori Barchinone. — Dominus Rex misit signatam.

(62) Reg. 2245, fol. 157.

Lo Rey. — Per altra letra nostra dada en Segorb vos havem scrit responents a vos a totes les coses que ns haviets scrit per vostra letra; e resposta alguna no n havem hauda, de que som fort meravellats. Perque us manam que al pus prest que porets nos scrivats largament de totes les coses per nos a vos manades; e comprats nos un barral gran enserpellat d aygua ros almescada e dos d aygua ros fina d aquella de Domas, tenint aquells en vostre poder tro fins de nos haiats altre manament. E trametets nos decontinent un joch de nahips segons per altres letres vos n aviem ja scrit. Dada en lo Castell de Xerica sots nostre segell secret a XIX dies de Juliol del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Al feel de la nostra tresoreria En Guillem Mulet. — Dominus Rex misit signatam.

(63) Reg. 2246, fol. 63.

El Rey. — Mossen Ffrancesch Lopez. Vuestra letra havemos recebida e las empanadas de truytas que nos haveys enviado. E respondemos vos quende havemos havido plaer e us lo gradecemos muyto. Dada en lo castello de Exerica dius nostro siello secreto a XX dias de Julio del anyo M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur al amat nostre mossen Ffrancesch Lopez de Heredia uxer d armes nostre. — Dominus Rex mandavit mihi Berengario Sarta.

(64) Reg. 2245, fol. 158 v.

Lo Rey. — Deputats. Axi com sabets la senyora reyna dona Sibilia nostra madrastra no ha alberch propri hon puxa habitar, ne per conseguent esta de habitacio axi honorablement com li pertany. Per que us pregam tan afectuosament com podem que per reverencia nostra e honor de la dita reyna, li prestets per sa habitacio l alberch qui fon d En Julia Garrig, que la Depputacio ha en la juheria qui fo de la ciutat de Barchinona. E sera cosa de que ns farets plaer e servey gran, e nos si ho volrets, dar vos n em aquell preu o loguer que rahonablement ne volrets. Dada en lo castell de Xerica sots nostre segell secret a XXIII dies de Juliol del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur depputatam Cathalonie. — Dominus Rex misit signatam.

(65) Reg. 2245, fol. 158.

Lo Rey. — Gobernador. Vostra letra havem reebuda e aquella entesa vos responem que abans que la haguessem reebuda, nos a supplicacio de nostra molt cara muller la reyna, haviem ja provehit d aqueix benifet e instituhit en l altar de sent Honorat, del qual som patro, al feel nostre N Arnau Mariner clergue simplement tonsurat; de la suficiencia, honestat e bona vida del qual es estat fet a nos bon testimoni. E meravellam nos molt de vos qui us sots curat provehir a alcu de benifet, lo jus patronat del qual sie nostre com solament pertanga a nos. Per que us manam d aqui anant de semblant cosa no us entremetats e noresmenys que lo dit benifet lexets possehir sens alguna contradiccio al dit Arnau Mariner remogut d aquen qualsevol altre segons que us scrivim per altre nostra letra. Dada en lo castell d Exerica sots nostre segell secret a XXIII dies de Juliol del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur gubernatori regni Maioricarum. — Gabriel Mascaroni mandato domini regis facto ad relationem Guillelmi Poncii secretarii.

(66) Reg. 2246, fol. 64 v.

Reyna molt cara muller. Sapiats que nos haviem acordat de partir dema per anar aqui; pero per levar de carrera lo debat de Mossen Berenguer Arnau de Cervello e d En Pere de Montegut, lo qual entenem, Deus volent, que sera levat de carrera entre vuy e dema, havem acordat de romanir, e havem prorrogada la Cort a dimecres prop vinent; pero si veem que l fet no tingue via, partir hic em abans, e si te bona via partirem lo dit dimecres o abans sens tota falla, Deus volent. Dada en lo castell de Xerica sots nostre segell secret a XXVII dies de Juliol del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Berengario Sarta.

(67) Reg. 2245, fol. 159.

Lo Rey. — Nos havem entes que En Bartomeu Guerau vol venir aci per amenar se n sa muller aqui, si nos li volem dar licencia; per la qual raho nos li scrivim que ns plau, pero abans que partescia d aqui, que ab vos ensemps don tal recapte a la nostra casa de Valldaura que en sa absencia res no y faça fretura. Axi matex vos manam que ns trametats lo pomeret de que ja us havem scrit, e un joch de naips. Dada en lo castell Exerica sots nostre segell secret a XXX dies de Juliol del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur Raymundo de Sancto Minato. — Dominus Rex misit signatam.

(68) Reg. 2246, fol. 65.

Al molt alt princep Molesequeri, rey de Bona, nos En Marti, per la gracia de Deu, rey d Arago etc., salut com a rey per qui volriem honor e molta bona ventura. Com los religiosos e amats nostres frare Johan Cirera e fra Johan de Montagut del orde de Santa Maria de la Merce vagen en lo vostre regne per traure catius christians, per ço, rey molt alt

princep, vos pregam molt affectuosament que per contemplacio nostra haiats per recomanats los dits frares en expedicio del dit fet e en fer los bona obra e favorable en manera que coneguen que per honor e contemplacio nostra, han haut de vos bon deliurament; certificants vos, molt alt princep, que aço reputarem a gran pler e honor. Si algunes coses vos plaen, molt alt rey, de les parts deça, scrivits nos en ab bona confiança. Dada en Segorb sots nostre segell secret a II dies d'Agost del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Berengario Sarta. — Similis litera fuit missa regi de Bugia.

Reg. 2245, fol. 159 v.

Lo Rey. — Promens. Entes havem que lo castell del Pont se diruex en una part, e ha menester alguna reparacio; e com nos al present a aquella no pugam supllir, pregam vos tan affectuosament com podem, que per reverencia e honor nostra, vosaltres accorregats, ans que mes no diruesca, a la reparacio e bona conservacio del dit castell, segons que de vosaltres fermament confiam; car dels primers diners a nos pertanyents per qualsevol rao en aquexa vila, vos donarem e pagarem tot ço e quant hi haiats pagat o bestret. E sobre aço trametem a vosaltres lo feel nostre En Johan Pineda donzell informat de nostra intencio e voler. Perque us pregam que a tot ço que us en dira de part nostra, donets plena fe e creença axi com si nos personalment vos ho dehiem, e allo cumplats per obra si james de res nos entenets servir e complaure. Dada en Altura sots nostre segell secret a II d'Agost del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur juratis et probis hominibus ville del Pont. — Dominus Rex qui hanc signavit mandavit eam expediri.

(69) Reg. 2178, fol. 21.

Lo Rey. — Comte molt car costi. Ali de Bellvis, moro alcadi nostre, no saben res de la mort de Mahoma, lo manescal d'Elcoleia, moro parent seu, lo qual, segons diu, la fet son hereu, ha estat e treballat per nos e de manament nostre en alguns affers tocants nostre servey e honor. E com lo dit Ali vage al present aqui per demanar la heretat e bens del dit Mahoma, pregam vos affectuosament que en totes coses de que recorrera a vos, lo haiats en sa justicia favorablement per recomenat; per tal forma que breument espetxat, se n puxa tornar a nos qui l'havem necessari per los dits nostres affers. E sera cosa de que ns farets plaer gran. Dada en el monastir de la Vall de Jhesu Christ sots nostre segell secret a III dies d'Agost del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur comiti Urgelli. — Dominus Rex misit signatam.

(70) Reg. 2245, fol. 168.

Rey muy caro e muy amado hermano. Porque siempre deseamos saber buenas nuevas de la sanidad e buen estamien-to vuestro, etc. Rey muy caro e muyt amado hermano. Vuestra letra havemos recebida e adaquella bien entendida e a lo que se contiene en el primer cabo de aquella, do dizedes que por relacion de un hombre subdito vuestro el qual yera venido de Sicilia haviades sopido que enpues que la reyna de Sicilia vuestra e nuestra fiya muy cara e muy amada fue en Sicilia con el rey su marido fiyo vuestro e nuestro muy caro e muy amado, havia vivido en muy arta e estreta vida, vos respondemos, rey muy caro e muy amado hermano, que de aquesto havemos estado muy meravellado, como nos sepamos ciertament assin por relacion de grandes hombres dignos de fe e creença e assin naturales nuestros como otros, quel dito rey fiyo vuestro e nuestro muy caro e muy amado, ama e faze amar, servir e honrar la dita reyna su muger fiya vuestra e nuestra muy cara, assin altamente e bien como a su reginal dignidad pertanesce, e viven por gracia de Dios entramos, con grand tranquillidat amor e concordia. Al otro cabo contenido en vuestra dita letra, do dizedes que por ciertos servidores que sehian acerca del dito rey nuestro e vuestro fiyo muy caro, los quales apresent son echados fuera de su cort, ha sehido tractada muy dura e asprament la dita reyna, en tal manera que por lur mala intencion quel havian han tomado maneras indirectas quel fruyto que levava en su vientre uvo a parescer, e quel han fecho muchas otras malas obras, vos respondemos, rey muy caro e muy amado hermano, que nos no havemos muy sopido tal cosa ne podemos creer seya verdat, como los vassallos e servidores nuestros e del dito rey no han costumbrado fazer tales cosas: car pensar deveades, rey muy caro e muy amado hermano, que si verdat fuesse e nos lo sopiessemos, nos e el dito rey ende hovieramos feyto e fariamos tal escarmiento que a siempre seria memoria e assin lo deveades creer, car pensar podeades, rey muy caro e muyt amado hermano, que una de las cosas que mas deseamos en esti mundo, yes veyer fruyto de los ditos rey e reyna que sea plazient a Dios e apres los dias nuestros e suyos succedasca a nos e a ellos en nuestros regnos e tierras. Bien es verdat, rey muy caro e muy amado hermano, que havemos sopido que entre algunos servidores del dito nuestro primogenito se ha movido algun divis por razon del qual el dito rey primogenito nuestro muy caro, los ha hechados de su casa e dado entender que ell no quiere tener en su casa servidores que hayan divis, como por aquell se puedan seguir facilment danyos infinidos. Al otro e sagu[e]ro cabo contenido en vuestra dita letra sobre el feyto de la possessio de la cambra, vos respondemos, rey muy caro e muy amado hermano, que nos sabemos ciertament que la dita reyna fiya vuestra e nuestra muy cara, ha hovido buen cumplimento de la dita su cambra e de todas cosas a que eramos tenido, segund forma de los capitoles del matrimonio de los ditos rey e reyna. E assin por haver mas clara informacion de todas las ditas cosas e saber clarament quales de los ditos servidores son en culpa del dito divis, por manera queyque podamos provedir segund conviene, como por algunos otros afferes muy arduos tocantes proveyto bien avenir e buen estamien-to de los ditos rey e reyna e de sus casas e d'aquell reyno, havemos embiado con una nuestra galea al dito rey, el noble e amado consellero e camerlengo nuestro Mossen Guerau Alamany de Cerverlon. Enviamos vos, rey muy caro e muy amado hermano, por el vuestro cavalgador, portador de la present, la carta de la prorrogacion con las otras cartas contenidas en el vuestro memorial que levaba el dito vuestro cavalgador. E si algunas cosas, rey muy caro e amado hermano, son a vos plazientes de nuestros regnos e tierras enbiat las nos dezir, car nos las compliremos de buen corazon. E sea, rey muy caro e muy amado hermano, siempre en vuestra guarda la santa Divinidad. Dada en el lgar d'Altura a VIII dies d'Agosto del anyo de la nativitat de nuestro Senyor M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dominus Rex per quem fuyt lecta mandavit mihi Gabrieli Mascaroni.

Reg. 2245, fol. 161 v.

Lo Rey. — Vostra letra havem reebuda e aquella entesa vos responem en ço que ns havets fet saber del fet dels arbres com han pres que n havem haut plaer gran. En ço que ns fets saber de la obra de la galeria e de les altres obres, vos responem que sobre aço nos havem scrit largament an Ramon de Setmanat, perque seguits ne ço que ell vos en dira. En lo fet del esclau no ns en curam al present com sia cosa littigiosa e pensar sien que nos lo ns volguessem pendre. Dada en Altura sots nostre segell secret a VIII dies d'Agost del any M.CCCC.III. Rex Martinus.

En ço que ns fets saber de les mullers d'En Pere e Francesch de Casasaia e d'En Jacme Pastor, plau nos que les accullats en la nostra casa de Valldaura. Dada axi com dessus. — Dirigitur Bartholomeo Guerau. — Dominus Rex mandavit mihi Gabrieli Mascaroni.

(71) Reg. 2245, fol. 162.

Al molt alt princep Mahomet fill de Juce rey de Granada, de nos en Martí per la gracia de Deu rey d'Arago, de Valencia, etc., salut com a rey per qui volriem honor e molta bona ventura. Molt alt princep. Com nos haiam menester alguns draps de seda de diverses obres e divises per a nostre servey, pregam vos, rey molt alt princep, tan affectuosament com podem, que per contemplacio e amor nostra, vullats donar licencia a qualsevol mestres o obrers dels dits draps que aquells

nos puxen fer e obrar liberalment; e fets, puxam aquells fer treure e portar a nos franchament. E sera cosa de la qual nos farets singular plaer lo qual molt vos gahirem. E si algunes coses, rey molt alt princep, son a vos plasents de nostres regnes e terres, scrivits nos en, car nos les complirem de bon voler. Dada en Segorb sots nostre segell secret a IX dies d'Agost del any de la nativitat de nostre Senyor M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Gabrieli Mascaroni.

(72) Reg. 2245, fol. 165 v

Rex Aragonum. — A vestra fidelitate eclipsis lune iudicium et quandam recepimus litteram cuius intellecto tenore vobis huius serie respondemus, quod regraciatum vobis regia celsitudo quare libuit vobis nobis transmittere eclipsis lune iudicium supradictum quod nobis placuit et nimirum, necnon rumores occurrentes per fines partium Lombardie nobis prolixius intimare, Rogantes vestre fidelitatis sinceritatem obnixius quatenus quosciescumque nova digna relatu versus partes predictas occurrant, ea velit et placeat nobis literis vestris aut aliter intimare. Et partibus preces iungentes depossimus ut velit transmittere eclipses tam solares quam lunares fiendis hinc ad annos .L. proxime venientes necnon intimare ut sepius valeant rumores quoscumque per partes italicas occurrentes. Ex his et enim nobis propter plurimum servietis et ea vobis regratiabimur in immensum. Datum in monasterio Vallis Jhesu-Christi sub nostro sigillo secreto XVI die Augusti anno a nativitate Domini M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dilecto et devoto consiliario et camerlengo nostro Balzeri de Busterla, militi. — Dominus Rex mandavit mihi Guillelmo Poncii.

(73) Reg. 2176, fol. 49.

Nos En Marti, etc. Entes havem per alguns dignes de fe que prop la capella de sent Christofol construïda en la sinagoga qui solia esser del call de la juharia de la ciutat de Valencia, se te tafuraria de diverses maneres de joch per moltes males gents de mala fama les quals venen e concorren aqui per la dita raho; per la qual cosa lo nom de nostre Senyor Deus e de la verge Maria e de sants e de santes per lur sutze bocha es renegat e en diverses maneres mal enomenat. Per que volents en e sobre aço degudament provehir, ab tenor de la present, volem e ordonam que d'aquí anant tafuraria de joch algu no s tingue ne tenir se puxa prop la dita capella, ne enqara en tots los limits de la novella poblacio de converses qui solia esser call de la juharia dessus dita, sots pena de LX sous reials de Valencia a cascu e per cascuna vegada que sera contrafet havedos de lurs bens e la terça part al acusador e les parts romanents a la nostra cort aplicados. Manants per aquesta matexa al governador del regne de Valencia justicies e altres oficials de la dita ciutat als quals se pertangue e als lochtinents de aquells presents e esdevenidos que la present provisio tinguen e observen tant com a nos plaura e facen tenir e observar e no contrafacen ne contra aquella vinguen per alguna manera o raho; no resmenys les faça publicar ab veu de crida per tots los lochs acostumats de la dita ciutat, per tal que de aquella, ignorancia per alguns no pusca esser allegada. En testimoni de la qual cosa manam esser feta la present ab lo nostre segell secret segellada. Dada en Segorb a XVIII dies d'Agost del any de la nativitat de nostre Senyor M.CCCC.III. Nicholaus de Canyelles regens cancellariam.

(74) Reg. 2246, fol. 73 v.

El Rey. — Merino. Nos querriemos fazer en el palacio nuestro de Barchinona una cambra ab semblant obra d'aquella que el padre santo fa fazer aqui. Porque vos mandamos e rogamos que ns certifiqades luego encontinent a do se faze la obra de los quadrellos e gralletes que son en la dita obra e que costen. Dada en el monasterio de la Vall de Jhesu Christ dius nuestro siello secreto a XXII dias d'Agosto en el anyo M.CCCC.III. Rex Martinus. Dirigitur al amado nuestro Mossen Pardo de la Casta, merino de Çaragoça. — Dominus Rex mandavit mihi Berengario Sarta.

(75) Reg. 2245, fol. 169.

En Marti etc. Als amat e feels consellers nostres Mossen Ramon Ça Garriga governador dels comtats de Rossello e de Cerdanya, veguer de Rossello e de Vallespir, e batle de la vila de Perpenya e a lurs lochtinents presents e esdevenidos e a cascu d'ells, salut e dileccio. Entes havem no sens gran desplaer que alguns celerats fills de perdicio, no tements Deu ne la nostra senyoria reyal, ans en gran menyspreu d'aquella, enant per lo camí reyal del loch d'Orla a la vila de Perpenya sens reguard d'algu lo religios frare Ffrancesch Xatmar comenador del mas Deu, ab ma armada e pensa deliberada, lo dia o festa de sent Lorenç prop passada, se irruhiren contra aquell ferint lo ajunta de dos colps de lança per los quals endeirocat en terra mori; e encara no contents de aço, ja mort lo dit comenador aquell feriren fort cruelment de molts e diversos altres colps. E com tals coses perniciosas, males e de mal eximpli no deien passar sens deguda punicio agra e dura pena, reprements vos fortment car tan flacament, segons som informats, vos sots hauts tro a huy en fer sobre aço deguts procehiments, dehim vos comanam e manam que de les dites coses enquirats ab sobirana diligencia, en aquells lochs e de totes aquelles persones que porets saber o sentir sien estades perpetradores de la dita mort o en aquella hagen consentit o donat concell favor o ajuda, e aquells aytals si haver los porets personalment puniscats e castigats e d'aquells façats aquella justicia que lurs males obres demerexen, per tal forma que a ell sia perpetual pena, e a altres volents assejar semblants malefics, terror e eximpli. E noresmenys contra aquells los quals ab veritat porets saber haver feta la dita mort, o esser estats en aquella, los quals haver no porets, façats processos de pau e de treva trencada e tots altres forts procehiments que puxats fer, segons usatges de Barchinona e constitucions de Cathalunya, ates que en lo camí reyal han comes lo dit malifici. E guardats vos que en aço no siats en res negligents o flaquejats per pahor amor o temor d'algu; car nos en e sobre totes les dites coses e deppendents e emergents d'aquelles, vos comanam plenerament nostres veus ab la present. Dada en Segorb sots nostre segell secret a XXVIII dies d'Agost en l'any de la nativitat de nostre Senyor M.CCCC.III. Dalmatius vidit. — Guillelmus Poncii ex provisione facta per Dalmatium de Sancto Dionisio cancellariam regentem.

Reg. 2245, fol. 171.

Lo Rey. — Justicia. Entes havem que En Colubi de Cullera es estat nafrat en la porta d'En Garriga hostaler d'aquella ciutat on posava lo dit Colubi, e que la dita nafra es estada feta tractant e consentint hi lo dit Garriga e sa muller, los quals vos havets preses per aquesta rao. On com nos vullam en les dites coses axi lejament fetes esser feta justicia, manam vos que d'aquelles ab gran diligencia inquirats e los dits marit e muller e altres que en les dites coses porets trobar culpables, axi agrament puniscats com la gravitat del fet requer; maiorment car segons som informats, la dita nafra es estada feta en persona del dit Colubi, per ço car ha ab gran voler treballat en la recuperacio que havem feta de la dita vila. E guardats vos que en aço us haiats ab gran diligencia, car certificam vos que si lo contrari farets, nos nos en tornarem sobre vos. Dada en Segorb sots nostre segell secret a XXVIII dies d'Agost del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur Johanni de Torragrossa, justicie in criminali civitatis Valencie. — Dominus Rex mandavit mihi Guillelmo Poncii.

(76) Reg. 2245, fol. 171.

Lo Rey. — En Jacme Sala. Trametem vos III poncemes d'aquells qui fan los poncems a manera de dits de mans. Per que us manam que façats plantar la un remat al mig del un quadro del nostro jardí, e l'altre en l'altre quadro en

semblant loch, e l altre trametets a Valldaura que sia tantost plantat en bon loch. Dada en lo Monestir de la Vall de Jhesu Christ sots nostre segell secret a XXX dies d Agost del any M.CCCC.III. Rex Martinus.

Item vos trametem una mostra de paper per tal que sie aytal lo cap de la nostra sala del palau. Datam ut supra. — Dominus Rex misit signatam.

(77) Reg. 2245, fol. 173 v.

El Rey. — Justicia. Segund de present havemos entendido, vos a instancia del reverend padre en Christo el arcevispo de Çaragoça e de la comunitat de Daroca, querades admetre las firmas de dreyto ofrecidas devant vos cuenta el comte de Denia quando nos enviemos aquell en aquexe regno assin como a lugartenient nuestro por castigar e punir los criminosos e reducir aquex regno en paz e concordia, el qual la hora era puesto en punto de perdicion. E somos muyto meravellados e no sines causa de los perseguidores de semblantes cosas, e assin mismo de vos qui aquellas queredes hoyr maiorment que segund vos sabedes, nos a instancia e supplicacion de los deputados d aquexe regno qui sobre aquesto nos escrivieron e enviaron a nos seyendo la hora en Valencia sus missatgeros ne fiziessemos venir el dito comte de Denia, el qual lexo el dito regno en buen estamieto. E qui semblantes cosas quieren perseguir, si bien lo quieren encertar, yes mas danyo d aquexe regno que utilidat; car con semblant cosa los criminosos y los hombres de mala vida hauran maior audacia de fazer mal e iran a rienda suelta, e bien veyedes que encara con todo aquesto non puede estar aquexe regno menos de males e bregas, de las quales yes todo en causa aquexas firmas de dreyto las quales vos por todo vuestro poder deveades muyto esquivar; car considerar deveades, que los altos reyes predecessores nuestros de loable recordacion qui los fueros atorgaron ad aquexe regno e aquellos qui los demandaron, la causa final dellos no fue de destruccion del dito regno mas de conservacion de aquell; e que los buenos querientes venir en paz, no sian por los malos mal tractades mas que los malos fuessen punidos e castigados. E si por aventura yes bien atendido a la letra del fuero, del qual se faze fiesta, mas yes favorable a nos que contrario, como por aquell yes permeso e licito a nos en nuestra ausencia del regno o de nuestro primogenito assin como yes, enviar hi lugartenient, como nos havemos feyto reconocer en nuestro archiu los fueros e trobamos que en ausencia nuestra o de nuestro primogenito, podemos enviar lugartenient en aquexe regno. Por que vos rogamos e encargamos assin afectuosament como podemos, que sobresseades en los ditos affaires, assin como aquellos que son a nos muyt perjudiciales e dampnosos, e mas encara al buen estamieto de la cosa publica d aquexe regno, e prorroguedes aquellos entro a tanto nos seamos en aquexe regno, en el qual pues haiamos dado fin ad algunos negocios que havemos fazer en nuestra senyoria, entendemos retornar; certificando vos que nos end faredes grant plazer el qual muyto vos agradeceremos e del contrario hauriamos gran desplacer. Dada en el nuestro monasterio de la Vall de Jhesu Christ dius nuestro siello secreto el primero dia de Setiembre del anyo M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur Johanni Eximinez Cerdan militi justicie Aragone. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

Consemblantment lo rey trameté lletres adreçades al arquebisbe de Çaragoça, principal promovedor de l'oposició al duch de Denia, y als jurats y prohoms de Çaragoça. (Reg. 2245, fol. 173 y 174 respectivament.)

(78) Reg. 2245, fol. 175.

Lo Rey. — Jassia per altre letra vos haiam respost al fet de la obra de la gran sala, empero encara a major cautela vos en certificam; ço es que volem que la paret dels costats de la dita sala vaja tota drete del gruix d aquella qui huy hi es sens respalles, e que les dites parets pleguen fins a la scala qui puja a la cuyna, lexant hi la dita scala o al menys n i romanga una cana d ample, segons que d aço vos informara pus largament de part nostra lo religiós e amat nostre frare Miquel de Quintana lector dels frares menors de Barchinona, lo qual ha vista la mostra que us trametrem. Dada en lo loch d Altura sots nostre segell secret a .IIII. dies de Setembre del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Al feel nostre En Jacme Sala mestre de la obra del nostre palau major de Barchinona. — Dominus Rex misit signatam.

(79) Reg. 2245, fol. 175.

En Marti etc. — Al amat conceller e algutzir nostre Mossen Berenguer Vives, salut e dileccio. Com per certa examinacio e probacio havedora de la noble e amada nostra Na Alamanda Carroça nos haiam granment necessaria la dita noble, dehim vos comanar e manar de certa sciencia e expressament, que anant personalment lla on es la dita noble, menets aquella a nos encontinent on que siam, ab honesta companya segons se pertany de semblant dona, per tal que nos pugam en e sobre aquelles coses en les quals la presencia de la dita noble dona sera necessaria, degudament e justa provehir. Manants ab la present a la dita Madona Alamanda que sens algun lagui e excepcio, venga a nos ab vos ensemps; injungents ab aquesta matexa a tots e sengles oficials e sotsmeses nostres e als lochtinents dels dits oficials, que en e sobre les dites coses vos donen consell, favor e ajuda axi e en aquella forma que per vos requests ne seran. Dada en Segorb sots nostre segell secret a V. dies de Setembre en l any de la nativitat de nostre Senyor M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Guillelmo Poncii.

(80) Reg. 2245, fol. 177 v.

El Rey. — Hombres buenos. Los dies passados vos havemos escripto por dos letras nuestras movidos por alguna supplicacion que feyto nos haviades por el buen e pacifico estamieto de aqueixa ciudat, e mandamos a vosotros que non dexassedes entrar ni n aculliesedes en aquexa ciudat de Taraçona Pero Lopez de Gurrea ni n Johan Perez Calviello, pues los ne haiades gitados e si hi eran tornados los en gitassedes e los ne forçassedes assin por enderrocamiento de casas com en otra manera. Och noresmenos ne faziessedes salir el reverendo padre en Christo e caro amigo nuestro el cardenal de Taraçona el qual segund affirmavades en vuestras letras estava con gentes armadas en la casa episcopal segund que aquestas cosas e otras en las ditas nuestras letras podeades haver visto largament. E apres segund somos informados por part del dito reverendo cardenal que ell esta en la dita casa suya pacificament tanto como yes en el, e que por ell ni companya suya no son movidas bregas ni peleas algunas en la dita ciudat, antes por esquivar aquellas ne fizo salir el dito Johan Perez sobrino suyo, e que tant solament esta el dito cardenal con aquellos que son necesarios a servicio de su persona. E nos veyentes seyer aquesto raçonable e que semblant prelado e padre vuestro speritual deve seyer bien tractado por vosotros, havemos provehido e ordenado que finque en la dita ciudat. Perque a vosotros e a cada uno de vosotros dezimos e mandamos expressament e de certa sciencia dius la fe e naturaleza que a nos sodes tenidos, que no constrenguades en alguna manera el dito reverendo cardenal de exir de la dita ciudat, pues ell sia en aquella tansolament con aquellos que haia necesarios a su servicio, los quales puedan estar con sus armas, feyta promission de non fazer mal o danyo a alguno. E tractat aquell honorablement segund se pertenesce a tal prelado e pastor e padre speritual de vosotros. E entendet con grant diligencia en el buen estamieto de la dita ciudat e de la cosa publica daquella, todas affecciones e parcialidades apart posadas. Dada en el lugar d Altura dius nuestro siello secreto a .VI. dies de Setiembre del anyo M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur justicie juratis et probis hominibus civitatis Tirasone. — Dominus Rex mandavit mihi Guillelmo Poncii.

(81) Reg. 2245, fol. 178 v.

Lo Rey. — Promens. Segons havem entes Mossen Gilabert de Centelles es entrat ab certa gent dins aquexa ciutat sens inibicio que no ls en es stada feta per lo justicia de la dita ciutat ni per vosaltres als quals no ne havem ja scrit per nostres letres; e part aço. Gonçalvo de casa del dit Mossen Gilabert va palesament e publica per la dita ciutat ab alguns armats al qual aytampoch es stat inibit ni vedat, de que sots dignes de grans reprehensio e punicio, com per aço sia prest e molt prompte seguir ne a la dita ciutat grans dans, inconvenients e perills. Per que reprements vos en fortment e sperants fer ne digne castich, vos dehim e manam de certa sciencia e expressament que encontinent siats ab lo dit justicia al qual nos d'aço scrivim ab altra nostra letra, e aquell instets e requirats que sens algun lagui o tarda procesca e faça que tots aquells dels dits bandos qui entrats son dins la dita ciutat del dia a ença que s feu la mort de mossen Jacme Dez Soler, sien foragitats d'aquella, e mes fçats ensemps ab lo dit justicia o sens ell totes altres provisions que us parega sien necessaries que la dita ciutat romanga sens tot perill e sia preservada de tots scandaloses dans qui se poguessen seguir per aquesta rao. En altre manera siats certs que nos, nos en tornariem sobre vostres persones e bens e conexerets ho infaliblement per obra. Dada en la Vall de Jhesu Christ sots nostre segell secret a .VIII. dies de Setembre del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur juratis civitatis Valencia. — Dominus Rex visa per Speranteindeo Cardona, mandavit mihi Guillelmo Poncii.

Reg. 2245, fol. 179.

Lo Rey. — Promens. Vostra letra havem reebuda e responem vos que sobre lo fet del ajust que fa lo rey de Granada del qual nos havets certificats, havem ja haudes letres de la vila d Oriola a la qual havem respost e manat que decontinent proveesquen e stablesquen ab aquells majors sforços que poran les fortalases axi de la dita vila com d altres lochs frontalers e mes desen lurs bestiars e vitualles e encara trametten scoltes o spies lla on lo dit rey fa l ajust demunt dit per certificarse plenament d'aquest fet. Perque us pregam tan affectuosament com podem que vosaltres aximateix hi vullats trametre algunes spies per haver ne certificacio pus plena e decontinent nos en certifiquets, car cosa sera de que ns farets plaer e servey que molt vos grahirem. Dada en lo monestir de la Vall de Jhesu Christ sots nostre segell secret a .VIII. dies de Setembre del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur juratis civitatis Valencia. — Dominus Rex misit signatam.

Reg. 2245, fol. 179 v.

Lo Rey. — N Alquecer. Com partis d'aci vos fon dit per lo feel cambrer nostre En Ramon de Senmanat que com pus prestament pusquessets, tramettessets al feel del obrer del nostre palau major de Barchinona En Jacme Sala los poncemers de que nos vos havem parlat, ensemps ab una letra que l dit En Ramon vos dona, la qual se dreçave al dit Jacme Sala. Per que us manam que si trameses no ls havets, trametats decontinent al dit Jacme los poncemers demunt dits ab la dita letra; e aço per res no laguiets com hajats ja tardat massa. Dada en lo monestir de la Vall de Jhesu Christ sots nostre segell secret a VIII dies de Setembre del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Al feel de casa nostra En Ffrancesch Alquecer. — Dominus Rex misit signatam.

(82) Reg. 2245, fol. 179 v.

Lo Rey. — Com nos vullam que tota aquella ferramenta la qual reebes d En Nicola qui te lo nostre palau menor de Barchinona sia liurada al feel nostre En Berthomeu Guerau portador de la present, manam vos que la dita ferramenta li liurets decontinent e sens altra condicio. Volem empero que la dita ferramenta li sia liurada ab inventari e no en altra manera. Dada en lo loch d'Altura sots nostre segell secret a .X. dies de Setembre del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur Johanni Ça Bastida civi Barchinone. — Dominus Rex misit signatam.

(83) Reg. 2245, fol. 180.

Lo Rey. — Reyna molt cara muller. Sabent certament que sots desijosa de saber continuament l estat e esser de nostra persona, vos certificam que ns som trobats per gracia de nostre Senyor Deu molt be en lo cami, lo qual tinguem e continuam ir tro a Murvedre on nos dinam; e apres poch, partim d'alli e ns entram en lo loch de Puçol on havem dormit esta nit passada e on havem delliberat aturar tot lo present dia, per ço car la nostra entrada en Valencia no ha cuyta. Dema per lo mati, Deus volent, partirem d'aci e entrarem en la dita ciutat. E haze us, reyna molt cara muller, tots temps en sa curiosa guarda la santa Divinitat. Dada en lo loch de Puçol sots nostre segell secret a XIII. dies de Setembre del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dominus Rex misit signatam.

Reg. 2245, fol. 180 v.

Lo Rey. — En Bernat Ramon. Segons havem sabut, nostra molt cara sor la infanta troba desplaer d'entrar en la ciutat de Valencia. On com nos no vullam que la dita nostra sor prena algun desplaer en la dita entrada, havem delliberat e volem que si no volra entrar en la dita ciutat, romanga aci en lo loch de Puçol; car nos havem parlat ab lo bisbe de Valencia qui li lexara la posada que ha en lo dit loch. Per que direts a la dita nostra sor que en cas que no vulla entrar en la dita ciutat se n vinga aci en la dita posada, car nos li havem lexat tot compliment e recapte de ço que ha necessari. Dada en lo loch de Puçol sots nostre segell secret a XIII dies de Setembre del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dominus Rex misit signatam.

Reg. 2245, fol. 181 v.

Lo Rey. — Promens. Vostra letra havem reebuda ensemps ab la scedula dins aquella interclusa la qual entesa vos responem que, Deus volent, sens tota falla nos serem aqui en aquexa ciutat dema qui sera divendres per lo mati; e provehirem en les coses contengudes en la scedula demunt dita e altres, per manera que ab l'ajuda de Deu aquexa ciutat sera preservada de tots perilloses sinistres. Dada en lo loch de Puçol sots nostre segell secret a XIII dies de Setembre del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur juratis civitatis Valencia. — Dominus Rex mandavit mihi Guillelmo Poncii.

(84) Reg. 2245, fol. 181.

Lo Rey. — Reyna molt cara muller. Aci ha letres certes, fetes en Jenova a XXX dies d'Agost prop passat en les quals es feta mencio que .I. jenoves hom de be, e aqui es donada fe que es axi, que l rey de Sicilia molt car primogenit nostre e vostre, ha fets bons amichs mossen Bernat de Cabrera e Mossen Sanxo Roiç de Lihori; e que tot lo regne de Sicilia per gracia de Deu, esta en molt bona disposicio. Huy divendres hora de tercia, data de la present som entrats en Valencia, e merce de Deu, som nos molt ben trobats en lo cami. Scrivets nos de vostra sanitat car plaer hi trobarem gran. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XIII dies de Setembre del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Guillelmo Poncii.

Reg. 2245, fol. 181.

Lo Rey. — Venerable pare en Christ. Nos havem aci vista una mula vostra que haviets prestada a mossen d'Osca. Per que us pregam tan affectuosament com podem que aquella nos vullats donar, car plaer e servey nos en farets que

molt vos gahirem, com no n tingam tan habil per a nostre cavalcar. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XIII dies de Setembre del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur episcopo Sugurbiense. — Dominus Rex mandavit mihi Petro Companyoni.

Reg. 2245, fol. 181.

Lo Rey. — Madona Beatriu. Trame^tem vos una peça de vellut negre la qual vos donam que vistats per amor de nos. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XIII dies de Setembre del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Petro Companyoni.

(85) Reg. 2245, fol. 181 v.

Lo Rey. — Reyna molt cara muller. Nos som entrats aci en Valencia e havem meses les mans en ço que ls jurats nos havien fet saber e havem trobat que no es res. Perque nos entenem haver tost, Deus volent, finats los fets de la cort, qui seran finats de divendres primer vinent en VIII dies apres següents; e tantost partim hic hem. E tenga us, reyna molt cara muller, tots temps en sa curosa guarda la santa Divinitat. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XV dies de Setembre del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Guillelmo Poncii.

(86) Reg. 2245, fol. 180.

Lo Rey. — Reyna molt cara muller. Vostra letra havem reebuda e responem vos que per amor vostra e sguart de vostres supplicacions havem provehit al noble e amat nostre don Pedro Ximeneç d Urrea del offic de la inquisicio qui s fa cascun any contra el justicia d Arago, lo qual dit offic vagava per mort de don Lois Cornell. E si als volets, reyna molt cara muller, rescrivets e sera complit. Reyna molt cara muller, la santa Divinitat vos haia tots temps en sa curosa guarda. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XVII dies de Setembre del any M.CCCC.III. Rex Martinus.

Aximateix vos certificam, reyna molt cara muller, que nos strenyem lo mes que podem lo fet de la cort per ço que breument sapiam la fi d aquella. — Guillelmus secretarius. — Dominus Rex misit signatam.

(87) Reg. 2245, fol. 180 v.

Lo Rey. — Reyna molt cara muller. Car sabem que n haurets plaer vos certificam que som sans e en bona disposicio de nostra persona e ns trobam be per gracia de nostre Senyor en esta ciutat, pregants vos que aximateix nos certifiquts de la vostra salut car gran plaer nos en farets. Per ço, reyna molt cara muller, car no havem temps de finir o rompre la cort fins de divendres prop vinent a VIII dies, per que dins lo temps si es possible la puxam finir, havem fets venir dins lo palau royal tots aquells qui y han entrevenir e havem los parades totes les cases de la vostra part del palau e d aqui no ls lexarem exir o partir per tot lo temps demunt dit. E tingue us, reyna molt cara muller, en sa curosa guarda la santa Divinitat. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XIX dies de Setembre del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dominus Rex misit signatam.

(88) Reg. 2245, fol. 182.

Lo Rey. — Reyna molt cara muller. Vostra letra havem reebuda e aquella entesa, vos responem que havem haut e havem gran plaer de la salut e bon stament de vostra persona, placia a Deu que us hi conserve e tenga de be en millor; e per ço car som certs que y trobarets plaer, vos certificam que per gracia de Deu nos som be sans e en bona disposicio de nostra persona. Gran plaer havem, reyna molt cara muller, de la vostra venguda, e no stigats de dreçar en la vostra partida del rey, car nos ne fem exir aquells que hi havien meses per spatxament de la cort, los quals nos hi havien meses per ço car havien entes que vos no deviets venir tan prestament, e fem los assignar altre loch. E per aço no tardets en res vostra venguda, e fets nos saber lo dia que entrarets, per ço que us haïam fet apparellar la dita vostra partida. E tenga us, reyna molt cara muller, tots temps en sa curosa guarda la santa Divinitat. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XX dies de Setembre del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Guillelmo Poncii.

Reg. 2245, fol. 182.

Lo Rey. — Reyna molt cara muller. Sapiats que havem haudes lettres del rey de Sicilia primogenit nostre e vostre molt car e aximateix de Mossen Guerau de Cervello e d En Francesch de Casasage en les quals nos fan a saber ço que han fet dels afers per los quals los havem la trameses; les quals lettres vos trametem en sa forma per ço que n haïats plaer. Aximateix sapiats que l fill e la filla bastants del dit rey nostre e vostre car primogenit son arribats a Barchinona ab en Francesch de Casasage qui es tornat ab la galea. Per que, reyna, vos pregam affectuosament que proveyscats e façats per manera que hagen bon recapte, car tota la ordinacio lexi a vos. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XX dies de Setembre del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Guillelmo Poncii.

(89) Reg. 2245, fol. 182 v.

Lo Rey. — Vostra letra havem reebuda e responem vos que havem haut gran plaer de vostra presta venguda e dels fill e filla del rey de Sicilia nostre molt car primogenit que havets portats e, merce de Deu, sans e ab bon salvament e aximateix car los tenets en nostra casa. E per tal car la reyna no es aci ab nos, com sia encara romasa en Segorb, mas deu hic esser dins fort breus dies, no havem pogut ordenar que n farem tro la dita reyna hic sia, e lavors tantost ab ella ensemps ordenarem, Deus volent, dels dits fill e filla axi com se pertany. Entre tant vos pregam tan affectuosament com podem, que pus que ls sots stat bona dida e nodriça en mar ho siats aximateix en terra; e dats los tot bon compliment d aço que ls sia necessari e res no ls falga axi com som certs que ne fara, e nos satisfer vos ho hem a tot vostre voler e encara haurem degut esguart als affans e treballs que n havets sostenguts, com ne siats molt digne per lo bon e prest espatxament que y havets dat; e podem dir ab veritat que havets passats tots limits de correus de mar. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XXI dies de Setembre l any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur Francisco de Casasaja. — Dominus Rex mandavit mihi Guillelmo Poncii.

(90) Reg. 2245, fol. 183.

Lo Rey. — Madona Eliesen. Nos a supplicacio del noble e amat canceller e majordom nostre mossen Pere de Cervello, vostre fill, vos trametem per lo portador de la present tres fils de la camisa de Jhesu Christ e dels ossos de sent Anthoni. Per que us pregam axi com presumim que u farets, los tingats ab aquella reverencia que s pertany. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XXIII dies de Setembre del any M.CCCC.III. Dalmacius vidit. — A la noble e amada nostra madona Eliesen de Cervello. — Locumtenens cancellarie misit expediendam.

(91) Reg. 2245, fol. 183.

Lo Rey. — Molt car oncle. Entes havem per mossen Johan de Vilarasa que a vos ha sobrevingut accident de puagre, e per consequent no sots pogut venir a nos axi com vos havien fet saber, de que havem haut e havem gran desplaer. Per que us pregam tan caramente com podem que tantost que siats gorit, vengats a nos; e entretant scrivats al dit mossen Johan que s haia en tot ço que haura a fer en nom e axi com a procurador vostre en la Cort, la qual tenim

en punt de finir, per manera que per lo dit Mossen Johan hi sia donada tota bona via d'expedicio e no de contradicció alguna. E sera cosa, oncle molt car, de que ns farets tan gran plaer e servey com de res al present fer poguéssets. Dada en Valencia sots nostre segell secret a .XXIII. dies de Setembre del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur duci Gandie. — Dominus Rex mandavit mihi Guillelmo Poncii.

Reg. 2178, fol. 38 v.

Lo Rey. — Com la vila de Martorell e baronia de Castellvi de Rosanes e los habitants en aquells sien molt encarregats e vexats de molts deutes los quals no poden bastar a pagar, e nos per esguard de la lur pobresa vullam que sien benignament tractats, manam vos ab la present que en les demandes que fets per lo matrimoni e novella cavalleria de nostre molt car primogenit lo rey de Sicilia e per lo passatge que la reyna de Sicilia, molt cara filla nostra, ha fet al dit rey marit seu, los comportets e ls tractets tan favorablement e benigna com porets. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XXIII dies de Setembre del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur als feels nostres En Johan de Sent Feliu donzell e En G. Ça Trilla ordonats a fer certes demandes en lo Principat de Catalunya e a cascun d'ells. — Dominus Rex mandavit mihi Guillelmo Poncii.

(92) Reg. 2178, fol. 39 v.

Lo Rey. — Venerable abbat. Sabut havem que los de Sent Cugat e de la Vall de Sent Madir axi homens com fembres fan camí e continuen passar devant e per lo monastir de Sent Jeronim situat en lo territori de Barchinona lexants lo camí del coll de Serola e altres camins reyal; e jassia lo prior e freres del dit monastir vehents que per aquest passament los porien seguir dans e sinistres, haïen dit a aquells que se n vullen estar rahonants los la causa del mal qui ls en poria seguir; empero ells no se n volen estar ans los menacen e ls dien paraules injurioses per les quals los dits freres romanen espaordits e mal tractats. Per que nos volents preservar lo dit monastir e freres de tot sinistre, pregam vos affectuosament e us manam que decontinent inibiscats ab aquelles provisions que us parra hi sien necessaries, que alcu del dit loch e vall ne de algu altre loch vostre no gos fer general e continuu camí per lo dit monastir ni prop de aquell, si no per los camins generals per hon son acostumats de passar. Certificants vos que d'aço ns farets plaer e servey, e hauriem lo contrari molt per desplaent. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XXVI dies de Setembre del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur abbati monasterii Sancti Cucufatis Vallensis. — Dominus Rex mandavit mihi Guillelmo Poncii.

Reg. 2245, fol. 184.

Lo Rey. — Mestre Anthoni. Ja sabets com en casa d'En Francesch de Casasaga mercader d'aquexa ciutat ha .II. infants fills de nostre molt car primogenit lo rey de Sicilia, los quals lo dit Francesch ha amenats ara novellament del dit regne. Per que com nos vullam esser provehit als dits infans en totes coses a ells necessaries, pregam vos tan affectuosament com podem, que en les hores que us parra visitets aquells e lurs dides; e si trobarets per cars de medicina que hajen mester algunes coses, aquelles digats a llurs servidors o nodriços per los quals los seran ministrades; car plaer e servey nos en farets, lo qual en son cars e loch no passara sens condigna retribució. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XXVI dies de Setembre del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Al feel metge de casa nostra mestre Anthoni Ricart. — Item al feel metge de casa nostra mestre Francesch de Granollachs, canceller del studi de medicina de la ciutat de Barchinona. — Dominus Rex mandavit mihi Guillelmo Poncii.

Reg. 2245, fol. 184.

Lo Rey. — Nos dins fort breus dies, Deus volent, tramettrem aqui lo feel cambrer nostre En Ramon de Sentmenat donzell, ab bon compliment e recapte de tot ço que hauran mester los fill e filla del rey de Sicilia nostre molt car primogenit; e per ell nos e nostra molt cara muller la reyna fer vos hem saber ço que haurem delliberat que se n faça. Entretant, dats los recapte de tot ço que hauran mester, car nos segons ja us havem fet saber per altra nostra letra, vos satisfarem de tot ço que y haurets bestret e bestraurets, e en altra manera hi haurem aquell degut sguart que s pertany. E rescriurets nos de lur esser e sanitat. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XXVI dies de Setembre del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur Francisco de Casasaja. — Dominus Rex misit signatam.

(93) Reg. 2245, fol. 184 v.

Lo Rey d'Arago. — Mossen Pere. Aci dins nostre regne ha dos moros catius qui son stats preses per cossaris d'Oriola, los quals affermen que son sotsmeses del rey de Tuniz, e diu la .I. qui ha nom Mahomat Abentacim Albatafani, en altre manera Alfelach Cabach e que estave en Tuniz en lo carrer qui ha nom Franchbattamar; e l'altre diu que ha nom Mahomat Aben Mahomat Treug e que es de casa del dit rey. E jassia segons es dit ells diguen que son sotsmeses del dit rey, empero encarens han dat entenent que com ells foren preses, ells se exien de la terra del rey damunt dit sens sa licencia e enaven en altres parts per armar fustes contra nostres vassalls e sotsmeses. Per que com nos per rao de la pau feta entre nos e el dit rey vullam saber de totes les dites coses lo fet de la veritat, per ço que millor puxam deliberar que farem dels dits moros, pregam vos tan affectuosament com podem e us manam que de cascuna d'aquelles vos informets per manera que hauda la dita informació nos en certifiquets decontinent per vostra letra. E aço no tardets car plaer e servey nos en farets agradables. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XXVII dies de Setembre del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur nobili Petro de Queralt, militi consiliario et camerlengo domini regis. — Item similis al feel nostre En Johan Pere consol de cathalans en Tuniz o en absència sua an G. Julia mercader de Mallorques. — Berengarius Sarta mandato regis facto per Petrum de Turrillis militem consiliarum.

(94) Reg. 2245, fol. 197.

Nos En Marti, etc. Per tenor de la present atorgam haver reebut en la nostra cambra de vos feel nostre En Matheu de Loscos procurador reyal de Mallorques a obs e servey nostre, un costal ab serpelleres de canamas ligat ab cordes de spart dins lo qual nos trametes dues catifes peloses e dues rases. Per que manam ab aquesta matexa al mestre racional de la nostra cort o a son lochtinent o altre qualsevol de vos compte oydor, que tot ço que haurets despes en compra de les dites catifes e en trametre a nos aquelles, vos prena en compte tota contradicció cessant, com nos de certa ciencia vullam que axi s faça. En testimoni de la qual cosa la present manam esser feta ab nostre segell secret segellada. Dada en Valencia a XVIII. dies d'Octubre en l'any de la nativitat de nostre Senyor M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Guillelmo Poncii.

(95) Reg. 2245, fol. 195.

Lo Rey. — Comprador. Entes havem que a vos es stat liurat per lo nostre tresorer, un tallador gran d'aurat e dos scudelles blanques d'argent nostres. Perque us manam expressament que encontinent [les] nos trametats; car del temps que stiguem en Arago no y es degut res; perque no haia falla ne triga [per] res. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XXIII dies d'Octubre del any de la nativitat de nostre Senyor M.CCCC.III. Rex Martinus. — Al feel comprador de casa nostra En Guillem Ça Tria. — Dominus Rex misit signatam.

(96) Reg. 2245, fol. 191.

Lo Rey. — En Ffrancesch Burgues. No us meravellets si havem dreçades les creences sobre lo pati que demanam esser fet denant lo nostre palau maior de Barchinona an Leonart de Sos e no a vos, car aço havem fet per tal com vos serets en lo consell tendrets hi .I. bordo, e hi obrarets molt mes que fariets si a vos fossen dreçades les creences dessus dites. Per que us pregam tan affectuosament com podem, que per nostra reverencia e honor vos haiats e us portets en aço segons de vos plenament confiam; car de res a ades no ns poriets mes servir e complaure. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XXVI dies d'Octubre del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Al feel nostre en Ffrancesch Burgues de Viladecans, ciutada de Barchinona.—Gabriel Mascaroni mandato domini regis facto ad relationem Guillelmi Poncii secretarii.

(97) Reg. 2245, fol. 190.

Lo Rey. — Promens. Per vostres letres e en altre manera havem sabut lo bon voler e gran affeccio que havets en complaurens que puxam haver aquells alberchs que demanam per crexer e fer bella plaça denant lo nostre maior palau d'aquexa ciutat. Per que grahints vos tant que mes no poriem vostra bona affeccio e voler, vos pregam tan affectuosament com podem que axi com be e loablement ho havets començat, ho vullats portar a deguda fi; certificants vos que d'aço ns farets singular plaer e servey lo qual vos grahirem gramment e en son cas e loch, e no sens gran rao, ne haurem vosaltres e aquexa ciutat en deguda e singular recomendacio. E no ns vullats dir de no d'aço que intrinsecament tenem a cor per moltes raons que us explicara lo feel del ofici de mestre racional de nostra cort En Leonart de Sos, qui n'es de nos plenament informat, als dits del qual, vos pregam, donets plena fe e creença sobre aço, axi com si nos personalment ho debiem. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XXVII dies d'Octubre del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur consiliariis civitatis Barchinone. — Gabriel Mascaroni mandato domini regis facto ad relationem Guillelmi Poncii secretarii.

Reg. 2245, fol. 190.

Lo Rey. — Promens. A nos par decent e raonable cosa demanar e vosaltres atorgar a nos totes coses qui ns sien plascents e profitoses e a vosaltres no sia carregos o dampnos; e si carrech o dan hi ha algun, mont a molt mes sens tota comparacio lo benavenir e profit de vosaltres e d'aquexa ciutat, que l'carrech o dan demunt dit. Com donchs per moltes rahons que l'feel de ofici de mestre racional de nostra cort En Leonart de Sos, qui n'es de nos plenament informat vos explicara, als dits del qual vos pregam donets plena fe e creença, nos haiam deliberat e vullam fer una gran e bella plaça denant lo nostre palau maior d'aquexa ciutat e aquella no puxam fer sens haver e derrocar certs alberchs qui son denant lo dit nostre palau, pregam vos tant cordialment com podem que aquells dits alberchs vullats comprar e haver, e apres donar los a nos per enderrocar los e fer ne la dita plaça denant lo nostre palau demunt dit. E d'aço ns farets assenyalat plaer e servey que molt vos grahirem e seguir se n'ha repos a nostra persona e a aquexa ciutat bellesa (?) gran e profits infinits segons lo dit En Leonart de Sos vos los explicara extesament de paraula segons es dit dessus. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XXVII dies d'Octubre del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur consiliariis et probis hominibus civitatis Barchinone. — Gabriel Mascaroni mandato domini regis facto ad relationem Guillelmi Poncii secretarii.

Reg. 2245, fol. 190.

Lo Rey. — En Bernat Buçot. Per letres del feel d'ofici de maestre racional de nostra cort En Leonart de Sos e en altre manera havem sabut la sobirana affeccio e gran voler que vos, axi com havets acostumat en totes coses tocants nostre plaer, benavenir e honor, havets mostrat e mostrats en esser nos complagut de poder haver aquells alberchs qui son denant lo nostre palau maior d'aquexa ciutat, per fer denant lo dit palau bella plaça segons e per la forma qui per part nostra es stat demanat, de la qual cosa romanem a vos, e no sens rao, obligats. Per que grahints vos molt vostra bona affeccio e gran e escalfat voler, vos pregam tan stretament com podem que per reverencia e honor nostra, qui aço tenem sobiranament a cor, per moltes raons que us explicara stesament de paraula lo dit En Leonart de Sos, qui n'es de nos plenament informat, e al qual vos pregam donets plena fe e creença, sobre aço treballets en aquest fet e aquell justets e metats avant tant com honestament porets ab los consellers e consell d'aquexa ciutat, per manera que ns sia complagut d'aco que per tant evidents necessitats e raons demanam. E sera cosa de que ns complaurets e servirets tant, que de res a ades no ns poriets mes servir e complaure. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XXVII dies d'Octubre del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur Berengario Buçoti. — Item similis Ferrario de Gualbes. — Item similis Ferrario de Marimon. — Item similis Simoni de Marimon. — Item similis Jacobo Marquet. — Item similis Johanni de Vallo. — Gabriel Mascaroni mandato domini regis ad relationem Guillelmi Poncii secretarii.

Reg. 2245, fol. 190 v.

Ço qu'En Leonart de Sos d'ofici de maestre racional de la cort del senyor rey deu dir als consellers e als ciutadans e altres de la ciutat de Barchinona per vigor de les letres de creença que en aquelles li es per lo dit senyor rey comanada. E primerament. Com cascun sotsmes per naturalesa e per rao en quant pot, deu agradablement obeir e acomplaure a son senyor en les coses per ell honestament demanades sia tengut procurar a la persona de son senyor natural tota prosperitat personal e aquella procurada conservar, e per habitar en la ciutat de Barchinona en lo palau de la dita ciutat qui es casa propria del dit senyor se segueca a la persona del dit senyor curacio d'algunes passions que ha a preservacio de maiors e conservacio de tota bona disposicio lo dit senyor continuament imagina les prop dites coses a sa persona esdevenir per la habitacio fahedora en la dita ciutat. E sia comuna oppinio que imaginacio fa cas e maiorment lla on l'enteniment fa investigacio de coses rahonables e naturalment profitables axi com fa lo dit senyor per lo dit habitat a les dites passions sien molt necessaris los banys de Caldes de la Garriga o altres circumvehins a la dita ciutat de la qual lo senyor rey En Pere de bona memoria lo senyor rey are regnant e altres predecessors seus haten acostumat de dir stants fora la dita ciutat en altres de lurs regnes moltes laors de la dita ciutat axi com de casa propria de un privat e simpla persona sol dir de la sua. E es notori que lo dit senyor havent denant lo seu palau maior de Barchinona gran plaça, no seria forçat de molt treballar per exir del seu palau per mirar juntes e torneigs com en aquella sera avinentesa de exercir aquelles lo qual treball es dampnos a sa persona per les dites passions. Per aquesta rao ha deliberat lo dit senyor demanar que per la dita ciutat sien comprats certs alberchs qui estant e son deuant lo dit seu palau e aquells sien enderrocats, per manera que denant lo dit seu palau reyal puxa esser feta gran plaça. Guillelmus secretarius.

E per mils induhir a aço los dits concellers e altres demunt dits, pot dir lo dit En Leonart que s'eguiran los bens deus scrits. Primerament que n'era decorat lo publich de la dita ciutat a que los regidors presents loablement se esforcen e los lurs predecessors han acostumat ab diligencia de esforçar de embellir aquell segons experiencia ho ha mostrat axi en fer e construir notable e bella habitacio de consell com en altra manera per moltes places e altres embelliments qui es cosa deguda e pertanyent a insigna ciutat. Guillelmus secretarius.

Item se n'eguiran grans utilitats als singulars de la dita ciutat e assenyalamment als mercaders e menestrals qui per la presencia del dit senyor e de la senyora reyna e d'altres assenyalades persones dels quals l'estament reyal es acompanyat, poran vendre draps d'aur, de seda e de lana, pells, vexella d'argent, frens, selles e altres moltes coses necessaries al honrament d'aquelles, la qual cosa se prova clarament per son contrari qui es la absencia del dit senyor, car per aquella cessen les dites utilitats segons experiencia ho demostra. Guillelmus secretarius.

Item se seguira a la bossa del publich de la dita universitat gran utilitat com sia evident rao que habitant lo dit senyor en la dita ciutat, les imposicions prenen creximent per la concorrenca de les persones que la cort del dit senyor seguexen per varis affers de la qual dins l. any se pora reintegrar de la despesa que fara de la dita plaça. Guillelmus secretarius.

E si era fet dubte que la ciutat faent lo dit servey al dit senyor seria periudicada en sos privilegis que ha, que no sia tenguda de fer dons etc., pot esser respost sufficientment que lo dit servey no es do ne se n engrexen los cofres del dit senyor ne es acte gracios servit a ell solament, ans es acte fet molt saviament e profitosa per la dita ciutat qui n reporta los dits profits. E si de tal acte lo dit senyor pren delit e profit en sa peisona, molt deu inclinar lo dit consell de metre aquell en execucio del qual lo dit senyor haura rao nova de tractar los affers de la dita ciutat de tota benignitat e favor com axi s pertanga de bon rey e senyor segons ha acostumat. Rex Martinus. — Gabriel Mascaroni mandato domini regis facto ad relationem Guillelmi Poncii secretarii.

(98) Reg. 2245, fol. 197 v.

Lo Rey. — Nos vos trametem certes letres per lo fet del pati que demanam denant lo palau maior nostre de Barchinona les quals letres se drecen als consellers e altres persones d aquexa ciutat ab creença de part nostra per vos a ells explicadora en la forma seguent, ço es: que nos los pregam com pus affectuosament podem que ells nos vullen donar inclusivament tot lo pati dels alberchs qui son partint per lo carrer de la Porta de la Scrivania del dit nostre palau anant tro al canto dels Speciers e vogint la plaça de les Cols e tornant se n per l altre carrer danant la cort del veguer amunt tro a la plaça del dit Palau en que son encloses tres illes. E puys de l altre part vers la part vers la dita cort del veguer, en la qual part es l alberch d En Pere Palau, haiats tant que sia equalat ab la paret de la esglesia del dit palau tallant e passant tot dret tro al canto de la cort del dit veguer. E en aço treballets diligentment en manera que n sie satisfeyt a nostre voler e affeccio car gran pler e servir nos en faran del qual serem be membrats en son cas e loch. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XXIX dies d Octubre del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur Leonardo de Sos de officio magistri rationalis. — Dominus Rex misit signatam.

Reg. 2245, fol. 199.

Lo Rey. — Procurador reyal. Com nos per fer transladar alguns libres haiam mester .XL. dotzenes de pergamins de cabrit de la forma major, manam vos que encontinent los dits pergamins nos trametats. E en aço per res no haia falla. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XXIX dies d Octubre del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur procuratori regio comitatuum Rossilionis et Ceritanie. — Dominus Rex misit signatam.

(99) Reg. 2247, fol. 1 v.

Lo Rey. — Cara cosina. Una letra vostra havem reebuda en la qual nos significats com per favor nostra sots estada elegida en abbadessa de les sors menoretas de Valencia la qual abbadia vos no acceptariets per moltes rahons aqui allegades, pregant nos finalment que en aço us dejam emperar e no sostingam que vos siats forçada d esser abbadessa; en altre manera, que vos recorrieriets a tots los remeys a vos possibles e sots apparellada de sostenir tot perill e tot mal que us ne puxa venir abans que acceptar lo dit offici. D aquesta letra som estats fort meravellats nos e nostra cara muller la reyna quant la hoym legir denant nos, considerants que si de vostre cap es exida, no havets envers Deu aço que havets votat dreita intencio; e si es exida de cap d altre, no havets bon consell, car sapiats que entre totes les coses qui son mes plaents a Deu [es] la obediencia qui molt mes val que sacrificis ne oracions ni dejunis ni almoynes ni aspror de vida ni castedat ni altre virtut qui sia al mon; la qual obediencia vos [havets] votada e ja començats rebellar contra Deu e vostre orde donats entendre que sots entrada en l orde per fer a vostra guisa e seguir vostra voluntat e no esser subjugada a persona del mon car estant en la casa de vostre pare subjugada erats a ell; ara que sots en l orde no u sots ne a ell ne al orde puys que no volets servir obediencia de vostre maior per que appar que no havets bona intencio o sots fort decebuda e som scandalizats no havets en vos ne en vostres fets aquella devocio que primerament haviem. E no sabets que l salvador nostre Jhesu Christ per obediencia que hac a Deu lo Pare salva lo mon [e em] para lo humanal linatge factus obediens usque ad mortem lo qual per la inobediencia de Adam era..... e d aqui anant tots los mals del mon son venguts per inobediencia e tots los bens per obediencia. D aço tota la santa scriptura n es plena, ne valen res les rahons que assignats per no esser suficient a esser abbadessa. La primera que dehits que ha poch que sots en l orde e que havets mester aprendre de les pus petites sors de l orde cant e l offici divinal, e com serets bona maestra si no sots competent dexebla e dehits que aquesta rao no ha hom al segle que la puxa habilitar, sapiats que aquesta rao val poch e ne vos ne vostres consellers hi havets be vist: car santa Clara qui fou abbadessa e capitana de vostre orde no sabia cant ne en la maior partida de Italia hon son les pus honestes religioses del mon e qui mills servan la regla de santa Clara les abbadesses no y saben cant; car l offici dien ligit ab gran devocio qui val mes que no dir lo cantant ab rialles e ab motets franceses ab sons seglars provocatius a tota inhonestat, qui es cosa que sta fort mal en religioses dones, ne es cosa essencial del orde que la abbadessa haia a saber cant mas que sia honesta e de bona vida e faça les sues subdites esser semblants seguint la regla de santa Clara, la qual havets votada e podets be saber e legir que no cal que altra dona vos la haia legir ne a mostrar. E si per ventura en aquesta terra es costuma que les sors menoretas sapien lo cant no es gran meravella que altres dones lo sapien mills que l abbadessa; car nos qui per leys e per furs havem a regir lo nostre regne, altres menors de nos hich ha qui saben mills les leys e los furs que nos e ns demostren e ns donen concell de ço que havem a fer. Item en ço que deits que no sots entrada en l orde per bombes prelatures ne dignitats etc., molt nos meravellam de vostre parlar car les prelacions dels ordens ne de la santa esglesia no son bombes mes exercici de virtut, car maior merit ha lo bon prelat tant per tant que lo bon subdit. E si be pensats en los temps passats vostre parent sant Loys de Marsella mes lexa per Deu [que] vos, car hereter primogenit era del royaume de Napolis, de Sicilia e de Proença e fou frare menor e tantost per obediencia pres e accepta l arquebisbat de Tolosa, creem que no u feu per bombança. Item vostre avi e oncle nostre lo infant En Pere de santa memoria mes lexa per Deu que vos e fou frare menor e per obediencia pres e accepta lo vicariat general d aquesta provincia d Arago creem que no hu feu per bomba mes per servir Deu. Donchs tornats en vos matexa e considerats be per que sots entrada en l orde e que havets votat a Deu e siats obedient e fets ço que devets; en altre manera nostre senyor Deus no sera ab vos e poriets perdre, ço que Deus no vulla, aquest mon e l altre. No cregats que nos siam estats favorable en vostra eleccio per parentiu ne per que siats en dignitat o prelatura per maior honor mundanal mes solament havem esguart envers Deu imaginants que per vostra honestat e bona vida reduirets ab l ajuda de Deu aquest monestir de Valencia a servey de Deu e a tota honestat per forma e manera que tota la provincia pendra bon eximpli de vos e guanyarets moltes animes e nostre senyor Deu e farets bona fi. Deus sia vostra guarda. Dada en Valencia sots nostre segell secret a III. dies de Noembre del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — A la venerable religiosa e molt cara cosina nostra sor Violant abbadessa del monastir de les menoretas de la ciutat de Valencia. — Dominus Rex misit signatam.

(100) Reg. 2247, fol. 4 v.

Lo Rey. — En Casasaja. Vostra letra havem reebuda, e responem vos que havem gran plaer de la salut de nostres nets, de qui ns havets scrit ab vostra letra demunt dita, pregants vos que al mes soven que porets, nos scrivats de la lur sanitat car plaer hi trobarem gran. E trametem vos .D. florins per sguard dels treballs que havets sostenguts aquest darrer viatge que sots anat en Sicilia per nos. E no us anugets de tenir los dits nostres nets, car nos, Deus volent, se-

rem aquí dins breus dies e volem aquells pendre e haver de vostres mans. Dada en Valencia sots nostre segell secret a VIII dies de Noembre del any mill .CCCC.III. Rex Martinus. — Al feel conseller nostre En Francesch de Casasaja mercader de Barchinona. — Dominus Rex mandavit mihi Guillelmo Poncii.

(101) Reg. 2247, fol. 11.

Lo Rey. — Promens. Vostra letra havem reebuda, e aquella entesa vos responem que havem haut molt sobira plaer de les molt savies e bones maneres que havets tengudes e servades en lo fet de la plaça faedora denant lo nostre palau major de Barchinona, de que us havem diverses vegades escrit. E grahint vos ho tant que mes no poriem, vos pregam tan affectuosament com podem que axí com saviament e molt be e ab gran industria havets ginyat lo dit fet, façats e cuytets tant com sia possible que s meta en presta e deguda execucio lo fayment de la dita plaça, car nos per sobira plaer que n havem cuytarem molt mes que faherem nostra anada aquí. E si era possible fos feta la dita plaça abans que nos hi fossem seriam ne james contents e alegres per tal que per lo enderrocament ne per la pols que n exira no haiam anuig, be que ges per aço no tardarem nostra anada. E fets si sera possible la dita plaça per manera que haie semblant longuea que ha aquella del Born, ço es tant com ne han mester la tela e los cadafals per guisa que s i puxen fer juntes, que nos pugam mirar de nostre palau reyal, e haiats per cert que nos no havem per poch aquest servey e plaer que ns havets fet ans lo havem en gran extimacio e conexer ho ets, mijencant Deu, per obra vosaltres e aquexa ciutat, la qual no ns pot ne ns sap fallir en res que toch nostre plaer honor e be avenir axí com no ha acostumat james a nostres predecessors. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XII dies de Noembre del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur consiliariis Barchinone. — Dominus Rex mandavit mihi Guillelmo Poncii.

Reg. 2247, fol. 2.

Lo Rey. — Promens. Vostra dolorosa e lamentosa letra havem reebuda del desaventurat amargos e roinos cas qui s es seguit en aquexa ciutat de les inopinades morts de persones enderrocaments abisaments e totals destruiments e trebuscaments d alberchs en massa gran multitut e nombre per lo precipitat diluvi o entrament de grans aygues qui hi es estat no ha molt, de que per les dites coses se son seguits en la dita ciutat deformacio gran e perdicio de bens qui no porien esser compreses en nombre o quantitat alguna, segons que aquestes coses molt pus estesament son posades en la vostra letra demunt dita, la qual ab gran dolor e trencament de cor legida e reelegida e entes ço que ns han dit de paraula los II frares carmelitans que ns havets sobre aço trameses molt amplament e estesa, vos responem que no es estada ne es meravella si hoit e legit lo cas tan desaventurat, es estada torbada granment e ultra mesura nostra reyal pensa, axí com certament ho es e no sens sobirana raho, haut esguart a la gran e fora de tots limits destruccio e desolacio qui s es seguida en tan notable e tan excellent ciutat com es aquexa, cap maior e maestra d aquex regne de Mallorques, ne imaginets o pensets que maior trencament de cor ne puxats vosaltres ne les reliquies d aquex poble sostener o portar que nos fem. Empero car tals persecucions sens alcun divinal juy lo qual es investigar no legut, es presumidor que no venen e que per ordinacio divinal, ades prosperosament, ades contrariosament succeexen e james o null temps en ferma stabilitat son tirades. Perque havets ferma sperança en nostre Redemptor lo qual dona affliccions no per tal que ponesca, mas que hom se esmen e s torn a ell ab plena e perfeta conexença que d aço fara a nos e a vosaltres condigna retribucio e esmena, havem ne pres spirit de consolacio e confort en nostre senyor Deu fermament, esperants en ell que ab aquella ma ab que ha feta la percussio dessus dita, dara a nos e a vosaltres desijat e salutable remey e reedificara aquexa ciutat desolada e la multiplicara e augmentara axí com feu Jhierusalem apres la gran destruccio que per sa ordinacio divinal hi fo feta per Nabuzadenasor en tant que maior fo la gloria apres la reparacio que era abans de la destruccio. E pregam vosaltres tan cordialment com podem que semblantment prenats spirit de fortalesa en consolar e confortar vosaltres e totes les reliquies d aqueix dit poble. E per metre en deguda e presta execucio la reparacio demunt dita nos sentints nostra reyal essencia diminuida de tan excellent membre, havem fetes e atorgades certes gracies provisions e altres concessions a aquexa ciutat necessaries expedients e mils profitoses e us ne farem, Deus volent, per anant tantes e en tal nombre que n serets consolats. E nos en veritat forem aquí personalment passats per donarvos maior consolacio e repos, sino que dubtam per nostre accident de quartana, qui de senar es tornat doble d alguns jorns en[ça, no] poguessem sostenen sens gran e perillos dan de nostra persona los treballs de la mar. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XII dies de Noembre del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur juratis civitatis Maioricarum. — Dominus Rex mandavit mihi Guillelmo Poncii.

(102) Reg. 2247, fol. 14.

En Martí per la gracia de Deu rey d Arago, de Valencia de Mallorques de Cerdenya e de Corsega e comte de Barchinona de Rossello e de Cerdanya. — Al feel lochtinent de Mestre racional de la nostra cort En Bernat Calopa, salut e gracia. Entes havem que les obres del nostre palau maior que havem en la ciutat de Barchinona les quals freturen de gran reparacio axí per raho de les grans plujes qui aquests dies passats, en gran multitut son stades quax universalment com les altres obres les quals de nou havem proposat esser continuades en lo dit palau han a cessar e cessen per minva de diners que l nostre obrer no ha ne pot haver en special dels oficials ordinaris constituïts en la dita ciutat cascun dels quals axí per ordinacio del molt alt senyor rey pare nostre, que Deus haia, com en altre manera, dels emoluments de lurs officis han a respondre de certes quantitats cascun any convertidores en les dites obres o reparacions, han cessat e cessen de pagar aquelles al dit obrer en gran e evident dampnatge e destruccio del dit palau, de que axí mateix se segueix que les dites obres novellament faedores han necessariament a cessar contra nostre plaer ordenacio e volentat. E com nos tingam a cor tant que pus no podem que les dites obres e reparacions se façan e s continuen e vullam que les quantitats a les dites obres assignades se paguen denant totes altres assignacions e carrechs exceptat lo salari ordinari dels dits oficials e les messions que necessariament haien a fer per exercir lurs officis. Per ço ab tenor de la present vos manam que tantost com aquella haurets reebuda, façats venir denant vos cascun dels dits oficials qui a les dites assignacions de nostres obres sien tenguts, e vullats saber de cascun d ells quina quantitat s era deguda per raho de les dites assignacions tro al present. E que tot ço e quant trobarets per ells e cascun d ells esser degut, façats prestament liurar En Jacme Sala obrer de les dites obres convertidor per ell en les obres e reparacions dessus dites. E si mester sera per haver ne pus clara informacio fet vos tantost liurar los comptes de cascun dels contradients o delatants prenent ne sagrament que totes les quantitats que reebudes hauran tro al temps que ls dits comptes vos liuraran sien per ell posades en reebuda dels dits comptes sots pena de les onze dobles. E encara per execucio de les dites coses volem que puxats imposar a cascun d ells aquelles penes pecuniaries que us sera ben vist e aquelles executar per lo porter del dit ofici de racional o per lo governador de Catalunya o per qualsevol de los dits oficials que vos eligirets. E finalment en cas de contradiccion o difficultat de exeguir ço qui per nos vos es comanat e manat, volem que aquells qui contradiran e complir cessaran nos certifiquets encontinent per vostres letres per tal que a suspendre aquells de lur ofici e en altre manera puxam provehir en lo dit fet contra ells segons justicia requera. Dada en Valencia a XX dies de Noembre del any de la nativitat de nostre Senyor M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Berengario Sarta.

Reg. 2247, fol. 14 v.

Lo Rey. — En Jacme Sala. Vostra letra havem reebuda a la qual vos responem que havem haut gran plaer del bon spatxament de la obra e aximatex del bon stament del jardí. Manants a vos que la dita obra façats continuar com mes

porets e que la paret del jardí pug tant alta con lo jardí entro sus a son dret com nos, Deus volent, hi serem prestament e hauriem pler que fos acabada e sia segons l'altra bona e ferma per carregar hi volta segons per altre letra vos havem certificat e trametem vos la provisio que havets demanada que s' dressa En Bernat Calopa. Axi matex nos scrivim an Leonart de Sos que ell parle ab los consellers si s' poria fer que ns lexassen la manobra dels alberchs qui s' an enderrocar per rao de la plassa, es a saber: portals e finestres e tota altre obra de pedra per servey de la nostra obra e en cas que ls dits consellers no u fassen, volem que le ns aturets, car hi darem ço que altre hi don per tal com nos sera presta a obs de la dita obra. E com deits que fets la obra a vostre despens certificam vos que nos hi haurem tal esguart que n serets be content; e tenits be esment al enderrocament dels dits alberchs per tal que ls arbres del dit jardí de la pols o d' als no prenguen dan. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XX dies de Noembre del any de la nativitat de nostre Senyor Mil CCCC.III. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Berengario Sarta.

(103) Reg. 2247, fol. 15 v.

Lo Rey. — Venerable pare en Christ. Ja sabets com nostres predecessors e nos havem acostumat fer gran solemnitat de la festa de la sagrada concepcio de la verja gloriosa nostra dona santa Maria mare de Jhesuchrist nostre redemptor en lo nostre palau major d' aqueixa ciutat en la qual son acostumats entrevenir los consellers e los confreres de la nostra confraria. E com nos haiam molt a cor que la dita solemnitat se faça ab aquella major honor que fer se puxa segons se pertany a la gran excellencia e santedat de la dita verge molt pura; e nos no puxam esser presents en la dita festa, pregam vos tan affectuosament com podem e de cor que vos ab los canonges e capitol de la vostra esgleya vullats entrevenir e esser en la processio e officí de la solemnitat demunt dita en lo dit nostre palau segons e encare molt mils si millorar se pot, que fasem l' any passat. Crehents fermament que en aço us induhiran dues rahons entre les altres la una la reverencia e honor que cascun es tengut a la dita Verge; l' altre volent ne fer plaer e servey a nos qui les dites coses, segons dit es, havem sobiranament a cor e encara us pregam que d' aço vullats pendre carrech e supllir hi de tot vostre poder nostra ausencia. E per tal que pus honorable ne sia la dita solemnitat, nos hi trametem la veronica de la humil Verge dessus dita. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XXI dies de Noembre del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur episcopo Barchinone. — Dominus Rex mandavit mihi Berengario Sarta.

Consemblant lletra fou adreçada al Capítol de la Seu de Barchinona. (Reg. 2247, fol. 16.)

Reg. 2247, fol. 16 v.

Lo Rey. — Una vostra letra havem reebuda continent que per dues o tres letres nos havets certificats de la casa de Valldaura e responem vos que alguna de les dites letres no havem reebuda e per ço no us havem respost. Lo partit en que sta la dita casa havem be entes e de fet hi faerem provehir d' aci, sino que nos entenem esser en Barchinona, Deus volent, dins fort breus dies e lavors darem hi aquell prest recapte que s' pertany per a reparacio de la dita casa. Perque vos entretant provehitis hi en ço que mils puxats per a sosteniment d' aquella. Sobre el plantar del grech, vos pregam que prestament començets a ferlo plantar e n façats plantar com mes puxats car plaer e servey nos en farets; e nos fer vos hem contentar de ço que costat haura. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XXI dies de Noembre del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur al feel nostre En Barthomeu Guerau tinent la casa de Valldaura. — Dominus Rex misit signatam.

Reg. 2247, fol. 17 v.

Lo Rey. — Vostra letra havem reebuda e aquella entesa vos responem que en l' escriure que demanats façam als consellers de Barchinona sobre l' atorgament de la plaça que ns han fet, nos los havem ja scrit estesament faent los en moltes gracies e pregant los que aquella plaça vullan fer de tanta longitut que si puga fer semblant tela per junyir que s' fa en la plaça del Born entre la dita tela e los cadafals. Del scriure als consellers prop sdevenidors de que ns fets mencio, responem que tantost que loch sia e lo cas ho requira hi scriurem. Entre tant fets e ginyats la plaça sia d' aquella granea o enderroquen tant com nos vos havem fet saber en nostres derrerres letres les quals vos ha portades e us deu haver liurades lo feel scriva nostre En Gabriel Masquero. Encara us pregam e encarregam que ab En Jacme Sala ensemps al qual d' aço scrivem, façats tant com puxats que per la obra del nostre palau nos sia atorgada e dada per los consellers la manobra de portals finestres e obra de pedra qui exira dels alberchs qui s' enderrocaran per rao de la dita plaça tenent en aço ab los dits consellers e ab aquells que us parega aquelles millors e mes savies maneres que porets per guisa quen sia satisfet a nostre servey e voler. E sera cosa de que granment nos servirets e si per ventura no u poriets obtenir, fets que la puxam haver per nostres diners axi com haurien altres. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XXI dies de Noembre del any M.CCCC.III. Rex Martinus.

Noresmenys vos pregam e us dam carrech que façats estimar aquells alberchs qui stan vers la Freneria mijers o al costat de la nostra cuyna o part del dit palau, o us avengats ab los de qui son los dits alberchs a aquells menors preus que porets, per manera que nos los puxam haver per creixer ne lo dit nostre palau. Encara us donam carrech que façats si fer ho porets, que aquells troces d' alberch qui restaran dels enderrocaments dels alberchs d' En Pere Palau, e de micer Bernat Ses Oliveres, e de l' altre apres nos sien donats e si optener no u porets, fets los estimar o us avenits ab ells e nos fer los hem pagar segons vos serets ab ells avengut. Dada axi com dessus. Rex Martinus. — Dirigitur Leonardo de Sos. — Dominus Rex mandavit mihi Guillelmo Poncii.

(104) Reg. 2247, fol. 20.

Lo Rey. — Venerable abbadessa. Com a nos sia stat parlat de matrimoni, Deus mijançant fahedor, de nostra cosina dona Timbor de Prades la qual vos tenits en lo monastir de Valldonzella, de la qual cosa havem praticat ab dona Johana de Prades mare de la dita dona Timbor e sia estat vist e concordat per nos e per ella que al dit matrimoni no s' pot bonament donar orella si la dita dona Timbor no era abans personalment aci; e per aquesta raho la dita dona Johana trametra aqui a vos certs procuradors e exhibors de la present, affectuosament vos pregam e expressament vos manam que per donar loch al dit matrimoni lo qual, si plaura a Deus, sera a la dita dona Timbor molt profitos e honorable, liurets aquella cessant tota contradiccio e empaix als dits procuradors e missatgers de la dita dona Johana. Sabent que del contrari fariets a nos gran desplaer e damnatge molt gran a la dita dona Timbor naboda vostra. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XXVI dies de Noembre del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — A la venerable religiosa amada e molt cara neboda nostra la abbadessa del monastir de Valldonzella. — Dominus Rex misit signatam.

(105) Reg. 2247, fol. 18.

Lo Rey. — Jassia per altres nostres letres vos haiam scrit pregants vos e encarregant que ab aquella maior reverencia que a vosaltres fos possible entenessets en la processio e officí de la solemnitat de la festa de la sagrada concepcio de nostra Dona santa Maria la qual se acostuma en lo nostre palau major d' aqueixa ciutat. Empero car veem esser molt propi per decorar e ennobleir la festa e solemnitat dita, que la veronica de la dita gloriosa Verge, la qual nos havem aci, sia aqui lo dia e festa de la dita solemnitat, trametem aqui aquella per l' amat capella de la nostra capella mossen Pere Banyut al qual havem comanades algunes paraules que us dira de nostra part sobre la dita solemnitat faedora. Perque us pregam tan affectuosament com podem que donant fe e creença a tot ço que l' dit mossen Pere vos dira de

nostra part sobre los affers damunt dits, entenats en fer la dita solemnitat, segons be haurets acostumat tro aci, e millor si millorar hi podets. Certificants vos que d' aço, ultra que n' retrets vostre deute a la dita gloriosa Verge, ne farets a nos plaer e servey molt grans. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XXVII dies de Noembre del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur episcopo et capitulo ecclesie Barchinonense. — Dominus Rex misit signatam.

Reg. 2247, fol. 18.

Lo Rey. — Nos per l'amat capella nostre mossen Pere Banyut trametem aqui la veronica de la gloriosa verge nostra Dona santa Maria per honrar la festa de la sua sagrada concepcio. Perque us pregam e manam que ensemps ab lo bisbe e capitol d' aquexa ciutat al qual no[s] n' escrivem ara de present ab nostres letres, entenats en fer la dita solemnitat e festa ab aquella major diligencia que puxats, e nos de vosaltres singularment confiam. Certificants vos que sera cosa de que ultra que n' retrets vostre deute a la dita gloriosa, ne farets a nos plaer e servey molt grans. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XXVII dies de Noembre del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur als maiors de la Confraria de Barchinona. — Dominus Rex misit signatam.

(106) Reg. 2247, fol. 18 v.

Lo Rey. — Madona Ffrancesquina. Reebuda havem vostra letra continent que volguessem trametre a vostre fill la creu que nos acostumam donar per divisa a nobles homens e cavallers e responem vos que jassia haguessem plaer que nos donassem personalment al dit vostre fill la dita creu, empero car volem complaure a vostres prechs e supplicacions affectuoses, trametem vos aquella per En Ramon de Caules portador de la present, pregant vos que com cavaller deia fer la primera imposicio en cascu de la dita creu, façats que aquesta imposicio faça al dit vostre fill lo comte de Cardona. E satisfarets ne a nostre desig e voler expres. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XXVIII dies de Noembre del any mil CCCC.III. Rex Martinus. — Dominus Rex misit signatam.

(107) Reg. 2247, fol. 19 v.

Lo Rey. — Com nos haiam de gran necessitat .X. timbres d' arminis, .M. vays blancs, V milia d' orsos fins e VI milia tatxes semblants de la mostra que us trametem dins la present, manam vos que encontinent comprets les dites coses e trametets nos decontinent per persona certa les tatxes; romanents les altres coses vers vos. E en aço no haia falla, car nos vos fem fer una obligacio de certa quantitat que ns han donar los aldeans de Daroca, de que ho porets pagar. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XXIX dies de Noembre del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur Guillelmo Muleti de thesaureria domini regis. — Dominus Rex mandavit mihi Guillelmo Poncii.

(108) Reg. 2247, fol. 20 v.

Lo Rey. — Comte. Nos instats e suplicats per part de la noble e amada nostra madona Ffrancesquina de Cardona, trametem a son fill vostre nebot per lo feel nostre En Ramon de Calders donzell la creu que nos acostumam donar a nobles homens e cavallers e jassia nos hajam tots temps acostumat donar aquella personalment, pero inclinats a la supplicacio de la dita nobla, havem delliberat que vos la li donets en nom nostre pregants vos que axi ho compliscats per obra, car nos ab la present vos donam poder de fer ho. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XXX dies de Noembre del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Guillelmo Poncii.

(109) Reg. 2247, fol. 22 v.

Lo Rey. — Mossen Anthoni. Nos vos havem scrit que ns trametessets dels formatges torraders en la ciutat de Barchinona on nos cuydavem tenir les festes de Nadal, certificam vos que les dites festes nos, Deus volent, tinrem en lo regne de Valencia. Perque trametets nos los dits formatges aci en la dita ciutat de Valencia o en aquella part on serem. Dada en Valencia sots nostre segell secret a III dies de Deembre del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur Anthonio Torrelles militi. — Dominus Rex misit signatam.

(110) Reg. 2247, fol. 29.

Lo Rey. — Nos havem mester de present lo rejoler de Terol de qui us havem ja scrit per altres nostres letres. Per que us pregam e manam que l' dit rejoler nos trametats prestament e sens altra dilacio, car plaer e servey nos en farets agradables. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XIII dies de Deembre del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur Martino Martinez de Marziella. — Dominus Rex misit signatam.

(111) Reg. 2247, fol. 29 v.

Lo Rey. — Vostra letra havem reebuda e responem vos que havem haut plaer de les coses de que ns havets certcats e singularment com nos havets trameses les mides de la cambra de parament de que us haviem ja scrit. En lo fet de la scala vos responem que la dita scala ha a parar del portal qui entra de la gran sala a les cuynes fins a la paret qui sera de la cambra gran. Per que compassats quants escalons hi haura mester a vostres vijares, e scrivits nos en; car plaer nos en farets, e fets la plana com mes puxats. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XIX dies de Deembre del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur Jacobo Sala. — Dominus Rex misit signatam.

(112) Reg. 2247, fol. 32.

Lo Rey. — Promens. Per la gran fretura d' aygues dolces que aquexa vila ha, si es començada temps es passat una bona obra de fer venir o menar dins la dita vila algunes fonts d' aygues dolces; e segons havem entes, per gran negligencia e culpa de vosaltres e per contrasts e impugnacions que alguns d' aquexa vila hi han fetes e fan, la obra demunt dita es cessada e cessa en gran vergonya e confusio vostres e en dan evident de la cosa publica de la dita vila qui per perfeccio de la dita obra pendria gran augmentacio ennoblehiment e bellea. E per reprement vos d' aço tan asprament com podem vos manam expressament e de certa sciencia que la obra començada continuets e acabets tro a deguda conclusio e fi; certificants vos que si no u començarets de present e continuarets incessantment, ço que no creem, nos hi trametrem una persona a la qual constituirem son salari sobre vosaltres e vostres bens, qui a vostres messions e despeses la fara continuar e finalment acabar. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XX dies de Deembre del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur juratis Ville Ffranche Penitensis. — Dominus Rex mandavit mihi Guillelmo Poncii.

(113) Reg. 2247, fol. 29 v.

Lo Rey. — Justicia. Per lo bo e pacifich estament d' aquexa ciutat vos manam tan expressament com podem que façats inhibicio que alcun de qualsevol ley estament o condicio sia, no port o gos portar armes algunes sino punyal tan solament. E guardats vos que no façats lo contrari car si u fets, ço que no presumim, de tot sinistre que se n' sdevenga nos tornarem sobre vostres persona e bens. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XXI dies de Deembre del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur justicie civitatis Xative. — Dominus Rex mandavit mihi Guillelmo Poncii.

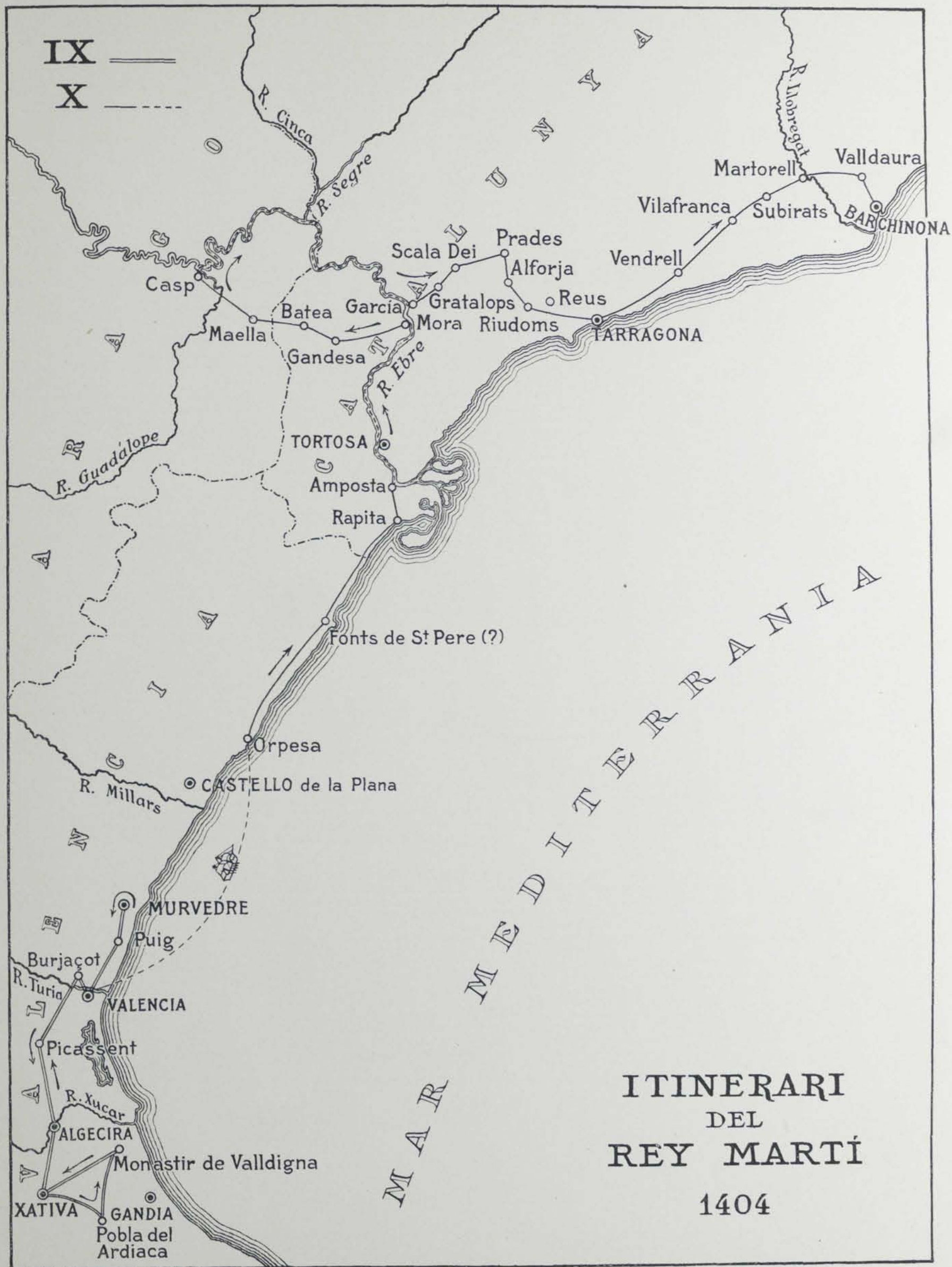
ANY 1404

Data	Lloch	Signatura	Data	Lloch	Signatura
JANER			MARÇ		
1	Valencia	2247, 33 v.	1	Valencia	2218, 120
2	»	2247, 34	✠ 2	»	2234, 23 v.
3	»	2247, 32 v.	3	»	2234, 25
4	»	2247, 35 v.	»	»	2234, 24
5	»	2234, 3 v.	4	Loch del Puig (15)	2247, 62 v.
✠ 6	Valencia ?	?	»	Monastir del Puig	2238, 92
7	Valencia (1)	2247, 35 v.	»	Monestir de Sancta Maria del	
8	»	2232, 190 v.	5	Puix	2238, 90 v.
9	»	2238, 89	»	Murvedre	2238, 86
10	»	2287, 148	6	»	2246, 77
11	»	2247, 37 v.	7	»	2246, 77 v.
12	»	2247, 38 v.	8	»	2283, 87
✠ 13	»	2247, 40	✠ 9	» (16)	2238, 93 v.
14	» (2)	2246, 76	»	»	2238, 91
15	»	2247, 40	10	Burjaçot (17)	»
16	»	2247, 39	»	Algecira	2246, 80 v.
17	»	2232, 191 v.	»	Burjaçot	2283, 87 v.
18	»	2247, 41 v.	11	Picacen	2246, 79
19	»	2247, 42	»	Picassent	2238, 98 v.
✠ 20	»	2247, 41 v.	12	Algezira (18)	2246, 80 v.
21	»	2234, 14 v.	»	Xàtiva	2246, 82 v.
22	» (3)	2247, 42 v.	»	»	2238, 98
23	»	2234, 9 v.	13	Pobla del Ardiaca	»
24	»	2247, 43	14	Monastir de Valldigna (19)	2246, 81 v.
25	» (4)	2247, 42 v.	15	Xàtiva	2283, 89
26	»	Ll. R. 583	✠ 16	»	2246, 82 v.
✠ 27	»	2234, 13 v.	17	Castell de Xàtiva (20)	2238, 97
28	»	2138, 90	18	Xàtiva	2287, 150
29	»	2247, 43	19	»	2283, 88 v.
30	» (5)	2247, 46	20	»	2234, 31
31	» (6)	2247, 46 v.	21	»	2246, 86 v.
FEBRER			22	Algezira (21)	2246, 87 v.
1	Valencia	2234, 15	✠ 23	»	2246, 88 v.
2	»	2247, 49	»	» (22)	2246, 91
✠ 3	»	2234, 15 v.	24	Burjaçot	2246, 91 v.
4	»	2305, 40 v.	25	»	2238, 99
5	»	2212, 64 v.	26	Valencia	2138, 144
6	»	2247, 51	27	»	2246, 91 v.
7	» (7)	2287, 149	28	»	2235, 17
8	»	2301, 40 v.	29	»	2287, 150 v.
9	»	2234, 16 v.	✠ 30	Valencia ?	?
✠ 10	Valencia ?	?	31	Valencia (23)	2247, 63
11	Valencia (8)	2247, 52 v.	ABRIL		
12	»	»	1	Valencia	2234, 28
13	»	2247, 53	2	»	2247, 65
14	»	2235, 9	3	»	2247, 65 v.
15	»	2247, 54 v.	4	»	2235, 18
16	»	2287, 194 v.	5	»	2246, 92
✠ 17	»	2178, 78	✠ 6	»	2139, 120
18	» (9)	2247, 55 v.	7	»	2247, 66 v.
19	»	2247, 56	8	»	2247, 68
20	» (10)	2247, 59 v.	9	»	2234, 32
21	»	2247, 59	10	» (24)	2247, 68 v.
22	»	2247, 58	11	»	Ll. R. 604 (?)
23	» (11)	2247, 60	12	»	2247, 69 v.
✠ 24	»	2247, 77 v.	✠ 13	»	2247, 71
25	» (12)	2247, 61 v.	14	»	»
26	» (13)	2247, 60 v.	15	»	2246, 92 v.
27	» (14)	2247, 61	16	»	2247, 70 v.
28	»	2234, 21 v.	17	» (25)	2247, 70
29	»	2234, 22 v.	18	»	2247, 70 v.

Data	Lloch	Signatura	Data	Lloch	Signatura
19	Valencia	2138, 158 v.	† 22	Valencia ?	?
† 20	»	2234, 33 v.	23	Valencia	2305, 95
21	»	2234, 34	24	»	2235, 30 v.
22	»	2235, 19 v.	25	»	2139, 169
23	»	2139, 134	26	»	2138, 195 v.
24	»	2235, 20 v.	27	»	2247, 89 v.
25	»	2247, 71 v.	28	» (36)	2247, 91
26	»	2246, 93	† 29	»	2178, 110
† 27	»	2234, 29	30	»	C. R. 628
28	» (26)	2247, 73	JULIOL		
29	»	2247, 75	1	Valencia	2212, 98
30	» (27)	2247, 75 v.	2	» (37)	2247, 90 v.
MAIG			3	»	2235, 31
1	Valencia	2247, 74 v.	4	» (38)	2247, 91 v.
2	» (28)	2247, 75 v.	5	»	2234, 44 v.
3	»	2287, 151	† 6	»	2235, 31
† 4	»	2176, 82	7	»	2234, 44
5	»	2234, 36	8	»	2247, 92
6	»	2234, 35	9	»	2247, 92 v.
7	»	2219, 80 v.	10	» (39)	2247, 92
8	»	2247, 74	11	»	2247, 93
9	»	Pergamí, 257	12	» per mar (40)	2247, 92 v.
10	»	2238, 100 v.	12	Orpesa	2284, 5 v.
† 11	»	2277, 59 v.	† 13	Fonts de Sant Pere	»
12	»	2235, 24 v.		Ràpita	»
13	»	2238, 100	14	Monestir de la Ràpita	Procès de Corts, 12, 7
14	»	2247, 69	15	Emposta	2284, 5 v.
15	» (29)	2247, 82	16	Tortosa (41)	»
16	»	2234, 38 v.	17	»	2284, 1 v.
17	»	2247, 80	18	»	2284, 2 v.
† 18	»	2235, 26	19	»	2216, 23
19	»	2234, 39	† 20	Loch de Mora	2216, 23 v.
20	»	2138, 179 v.	21	Gandesa	2216, 20 v.
21	»	2287, 152	22	Betea	2216, 21
22	» (30)	2247, 82 v.	23	Maella (42)	2284, 2 v.
23	»	2235, 26 v.	24	» (43)	2284, 3
24	»	2247, 84	25	»	2284, 9
† 25	»	2234, 41	26	» (44)	2283, 89 v.
26	»	2247, 84	† 27	» (45)	2284, 9 v.
27	» (31)	2247, 84 v.	28	»	2283, 89 v.
28	»	2287, 135	29	» (46)	2283, 91
29	»	2247, 84 v.	30	» (47)	2283, 91 v.
30	» (32)	2287, 153 v.	31	»	2283, 90
31	» (33)	2247, 87	AGOST		
JUNY			1	Maella	2284, 21
† 1	Valencia (34)	2143, 4 v.	2	» (48)	2283, 91 v.
2	»	2138, 185 v.	† 3	»	2134, 30 v.
3	»	2247, 88	4	»	2284, 32
4	»	Ll. R. 611-612	4	Vila de Casp (49)	2232, 6
5	»	2234, 42	5	Casp	2241, 6 v.
6	»	C. R. 613 (?)	5	En barca per lo riu Ebre	»
7	»	2235, 32 v.	6	»	»
† 8	»	Ll. R. n.ºs 615 a 618	6	Garcia	»
9	»	2247, 88	7	»	2248, 8 v.
10	»	»	7	Gratalops (50)	2248, 2 v.
11	»	2139, 161	8	» Comitatus de Prades	»
12	» (35)	2247, 88 v.	8	Monestir Scala Deu	2248, 8 v.
13	»	2234, 43 v.	9	»	2283, 92 v.
14	»	2247, 90	† 10	»	2248, 5
† 15	»	2302, 92	11	» (51)	2284, 41
16	»	221, 2 87	12	»	2248, 4
17	»	Ll. R. 624-625	12	Alforge	2284, 42
18	»	2277, 37	12	Riudons (52)	2248, 8 v.
19	»	2139, 169 v.		Terracone	2248, 15 v.
20	»	2247, 89 v.	13	Tarragona	2248, 16
21	»	2247, 90	14	»	2248, 8 v.

Data	Lloch	Signatura	Data	Lloch	Signatura
15	Tarragona	2248, 8 v.	14	Valldaura (78)	2248, 47 v.
15	Vendrell	2179, 16 v.	15	»	2248, 49
16	»	2248, 43	16	Barchinona (79)	2287, 155
	»	2248, 11	17	Valldaura	2248, 51 v.
† 17	Vilafranca	2248, 9	18	Casa de Valldaura (80)	2248, 53
18	» de Penedés	2284, 38	† 19	»	2248, 56 v.
19	»	»	20	» (81)	2248, 58 v.
20	Casa de St. Joan de Subirats	2248, 10 v.	21	Valldaura (82)	2248, 58
21	Martorell (53)	2284, 47	22	» (83)	2248, 61
22	Domo de Valldaura (54)	2284, 46 v.	23	»	2305, 45 v.
23	»	2284, 48	24	»	2248, 61
† 24	»	2284, 51	25	»	2179, 85
25	» (55)	2284, 46 v.	† 26	» (84)	2248, 63 v.
26	»	2284, 51	27	» (85)	2248, 64
27	» (56)	2148, 13 v.	28	Barchinona	2235, 41 v.
28	Valldaura (57)	2284, 54 v.	29	Casa de Valldaura (86)	2248, 65
29	Domo de Valldaura	2213, 24 v.	30	» (87)	2248, 65 v.
30	Barchinona	2248, 17	31	Valldaura	2248, 11
† 31	»	?			
SETEMBRE			NOVEMBRE		
1	Barchinona (58)	2284, 55	1	Valldaura	2248, 67
2	Valldaura (59)	2248, 20 v.	† 2	Nostra casa de Valldaura	»
3	Casa de Valldaura	2284, 54	3	»	2248, 68
4	» (60)	2248, 13	4	»	»
5	» (61)	2248, 22	5	» (88)	2248, 70
6	»	2248, 23	6	»	2248, 70 v.
† 7	» (62)	2248, 23 v.	7	Barchinona	2143, 88
8	» (63)	2248, 26	8	» (89)	2248, 71
9	» (64)	2248, 27	† 9	»	2141, 11 v.
10	» (65)	2248, 27 v.	10	»	2212, 103 v.
11	» (66)	2248, 29	11	» (90)	2248, 72
12	»	2248, 30	12	»	C. R. 686
13	»	2213, 31	13	»	2248, 73 v.
† 14	Domo de »	2248, 31	14	»	2235, 50 v.
15	Valldaura (67)	2248, 30 v.	15	»	2248, 74
16	» (68)	2248, 32	† 16	Barchinona ?	?
17	»	2248, 33	17	Barchinona (91)	2248, 74
18	» (69)	2248, 31 v.	18	»	2141, 17
19	»	2248, 35	19	»	C. R. 687
20	» (70)	2248, 35 v.	20	»	2248, 78 v.
† 21	»	2248, 38	21	»	2248, 90 v.
22	» (71)	2248, 37	22	» (92)	2248, 75
23	»	2212, 100 v.	† 23	»	2248, 74 v.
24	»	2248, 38 v.	24	» (93)	2248, 79 v.
25	Domo de Valldaura	2248, 40	25	Valencia	2247, 68
26	»	2248, 40 v.	26	Barchinona	2248, 81
27	» (72)	2248, 41 v.	27	»	2248, 82
† 28	Barchinona	2143, 69 v.	28	»	2248, 81 v.
29	Valldaura	2179, 58 v.	29	»	2248, 81
30	Domo de Valldaura	2235, 37 v.	† 30	Barchinona ?	?
OCTUBRE (1)			DECEMBRE		
1	Barchinona	2234, 48	1	Barchinona	2248, 81
2	Mon. St. Cugat (73)	2248, 43	2	»	2235, 45 v.
3	Domo de Valldaura	2248, 46	3	»	2148, 84
4	Casa de Valldaura (74)	2248, 43 v.	4	»	2234, 57
† 5	Valldaura ?	?	5	»	2212, 105 v.
6	Valldaura (75)	2284, 44 v.	6	»	2234, 61
7	Casa de Valldaura (76)	»	† 7	» (94)	2248, 85 v.
8	»	2288, 45 v.	8	»	2234, 55 v.
9	Barchinona (77)	2234, 51 v.	9	»	2143, 105
10	»	2287, 155	10	»	2248, 88 v.
11	Valldaura	2248, 46 v.	11	»	2234, 59
† 12	»	»	12	»	2234, 57
13	»	»	13	»	2248, 86

(1) En tots los jorns del mes hi han documents datats en Barchinona

Data	Lloch	Signatura	Data	Lloch	Signatura
† 14	Barchinona	2218, 126	23	Barchinona	2248, 93
15	» (95)	2248, 92 v.	24	» (100)	2248, 94 v.
16	» (96)	2248, 86 v.	25	Barchinona ?	?
17	» (97)	2248, 89 v.	26	» ?	?
18	»	2234, 60	27	Barcelona	2248, 100 v.
19	» (98)	2248, 93	† 28	»	»
20	» (99)	2248, 93 v.	29	» (101)	2248, 101
† 21	»	2143, 110 v.	30	» (102)	2248, 101 v.
22	»	2248, 94	31	»	2287, 156 v.

(1) Reg. 2247, fol. 35 v.

Lo Rey — Sapiats que nos havem informat lo maestre de les rejoles de ço que havem mester e en la manera que volem les rejoles; e havem ne mester .IIII. milia, es a saber: II milia de grogues e II milia de negres, segons la mostra e forma que l dit maestre se n porta. Perque us manam expressament que encontinent li donets bon recapte de tot ço que haura mester per manera que breument les hajam. Dada en Valencia sots nostre segell secret a VII dies de Janer del any M.CCCC.III. Rex Martinus.— Dirigitur Martino Martinez de Marziella.— Dominus Rex mandavit mihi Berengario Sarta.

(2) Reg. 2247, fol. 37 v.

Lo Rey.— Mossen Ramon. Per letres moltes e en altre manera havem sabut com lo noble N Acart de Mur se es desexit o s deu desexir del noble Mossen Eymerich de Centelles e d altres persones e amichs seus; e que d aço se apparellen fer e s fan grans applechs, de que son apparellats seguirse en aqueix principat de Catalunya e encare en aquest regne de Valencia, on entenen venir lo dit Acart ab tots sos valedors per fer guerra al dit noble Mossen Eymerich e a sos valedors, scandels e perills assats grans. On com nos vullam en aço provehir tant com nos sia possible, havem fetes treves les quals tramatem als consellers de la ciutat de Barchinona, qui aquelles facen presentar a les parts e se interposen en la mellor e mes savia manera que poran per guisa que scandels no si poguen seguir; e axi som certs que u faran tant com lur possibilitat bastara. E si per ventura deseximents no son stats dats entra les dites parts, e presentacio de les dites treves no havién loch, manam vos que arrestats ab grans penes axi corporals com peccuniaries o altres, lo dit N Acart de Mur, Mossen Berenguer Arnau de Cervello e lo dit Mossen Eymerich, si n sera, e tots de les dites partides e qui haien oferta o offerran fer valença a la .I. o a l altre de les dites parts; per manera que aqui no s puxa seguir dan entre ells ne puxen venir en aquest regne, on se diu deuen venir per guerrear e dampnear los uns los altres e metre en scandels aqueix principat ne aquest regne demunt dits. E en aço façats totes aquelles altres millors e mes savies provisions que porets o sabrets, car nos vos en donam carrech special. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XIII dies de Janer del any M.CCCC.III. Rex Martinus.— Dirigitur Raymundo Alamany de Cervilionis gubernatori generali Catalonie.— Dominus Rex in consilio mandavit mihi Guillelmo Poncii.

(3) Reg. 2247, fol. 43 v.

Lo Rey.— En Casasaja. Gran plaer havem haut com per vostra letra havem sabut la sanitat e stament de nostres nets; per que nos los trametem algunes coses per lo feel cambrer nostre En Ramon de Sentmenat lo qual se n va largament informat de nostra intencio. Per que dats li plena fe e creença a tot ço que de part nostra vos dira, axi com si nos personalment vos ho deyem. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XXII dies de Janer del any M.CCCC.III. Rex Martinus.— Dirigitur Francisco de Casasaja.— Dominus Rex misit signatam.

(4) Reg. 2247, fol. 44.

Lo Rey d Arago.—Maestre Johan. Dies son passats reebem vostres letres e haguem gran plaer de les noves que per aquelles nos fes saber specialment dels eclipsis de la luna, pregants vos affectuosament nos trametats lo judici e entrament del any primer vinent e los eclipsis de la luna tro en cinquanta anys. E si acabat no u havets, trametets nos tot ço que n haiats feyt, car plaer nos en farets molt agradable. Nos havem retengut tota vegada lo correu portador de la present, pensant nos de trametre l en altra part; per que no us meravellets de la sua tarda. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XXV dies de Janer del any de la nativitat M.CCCC. III. Rex Martinus.— Al amat e feel metge nostre En Johan Fuxa maestre en medicina.— Dominus Rex misit signatam.

(5) Reg. 2247, fol. 46.

Lo Rey.— Pregam vos affectuosament que si podets trobar una bella peça de drap de seda vert domesquina la qual nos puxa bastar a una cota larga, que decontinent la ns trametats o si la podets trobar alexandrina be n aurem plaer. E fets nos saber ço que costara car nos havem ja fets cessionar dels diners de les demandes d Arago doents florins. E com la dita cessio vos sera notificada, fets nos ho saber decontinent. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XXX dies de Janer del any M.CCCC.III. Rex Martinus.— Dirigitur Guillelmo Muleti.— Dominus Rex misit signatam.

(6) Reg. 2247, fol. 48 v.

Reyna muyt cara e muyt amada hermana. Sepa vuestra celsitud que segund una carta que fizó el rey vuestro marido, nuestro muyt caro e muyt amado hermano, a nos es licito e podemos vender aquella tercera part de las joyas que nos fueron dadas en penyora por el dito rey nuestro muyt caro e muyt amado hermano, por cierta part de la dot de la reyna de Sicilia filla vuestra e nuestra muyt cara, la qual tercera part yes empenyada por XII milia C florines d Aragon pus que en la fiesta de nativitat de nuestro Senyor mas cerca passada no ha aquella dita tercera part redimida per los ditos XII milia C. florines. E jassia reyna muyt cara e muyt amada hermana, algunos mercaderes de la ciutat de Barchinona los quales bistraxeron los ditos XII milia C florines sobre la dita tercera part quando enviamos la dita reyna de Sicilia al rey de Sicilia su marido, quieren vender la dita tercera part de joyas pus que yes passada la dita festa de nativitat, empero a rogarias nuestras qui a aquellos havemos pagado e pagamos interesses a razon de censal han atorgado sobresehir en fazer vender la dita tercera part de las penyoras dessuso ditas entro que nos vos lo hayamos notificado. Porque, reyna muyt cara e muyt amada hermana notificando vos las ditas cosas vos rogamos affectuosament que enviedes encontinent los ditos XII milia .C. florines por quitamento de la dita tercera partida de las joyas sobreditas. En otra manera rogamos vos que vos placia havernos por scusado como los ditos mercaderes non quieren mas sperar que non vendan las joyas sobreditas antes convendra aquellas seyer vendidas segund yes atorgado e permitido por el dito rey vuestro marido nuestro hermano muyt caro e muyt amado por su carta dessuso dita. E si algunas cosas, reyna muyt cara e muyt amada hermana vos son placentes de nuestros regnos e tierras, scrivits nos ende fiabament que nos las compliremos de muyt buena volundat. E tenga vos, reyna muyt cara e muyt amada hermana, todos tiempos en sa curosa guarda la santa

Divinitat. Dada en Valencia dius nuestro siello secreto a XXXI dias de Janero del anyo de la natividat de nuestro Senyor M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur regine Navarre. — Dominus Rex mandavit mihi Guillelmo Poncii.

(7) Reg. 2247, fol. 51 v.

Lo Rey. — Governador. Per letres dels consellers de Barchinona e dels oficials e jurats de Gerona havem sabut lo mal stament en que es la ciutat de Gerona e son vehinat per les grans bandositats qui y son e per les dampnades remocions qui per alguns mals homens d'alcuns lochs circumvehins a la dita ciutat de Gerona si son seguides. E per tal car per ventura los ordinaris oficials de la dita ciutat no son tant poderoses en sedar los dits mals com es mester, havem deliverat e volem que vos hi enets encontinent a la dita ciutat. Perque us manam tan expressament com podem que tantost sens tardar .I. dia partiscats e enets a la ciutat demunt dita e façats contra tots aquells que trobarets culpables aquells vigoroses procehiments e execucions que tan enormes crims requeren; per tal manera que ells hagen lo castich qui s'pertany e tots altres volents assejar semblants actes se n'hagen abtener. E lexats los fets que havets començats en aquexa ciutat, al veguer qui aquells continuara com ja hi capia ab vos. Es pero nostra intencio e volem que tantost que sia acabat lo proces d'En Nicolau Torro, segons vos havem fet saber per altres letres, nos trametats aquell clos e segellat per tal que us en puxam fer saber nostra intencio. Dada en Valencia sots nostre segell secret a VII dies de Ffebrer del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur gubernatori Cathalonie. — Dominus Rex mandavit mihi Guillelmo Poncii.

(8) Reg. 2247, fol. 52 v.

El Rey. — Merino. Vuestra letra havemos recebida e aquella entendida vos respondemos que havemos recibidas las cerrallas con las claves que nos havedes enviadas, las cuales son tales como nos vos habiamos feyto saber, e enviamos vos la taula. Havemos muyt gran desplazer del dirruimento de las casas de la Aljafaria, rogamos vos affectuosament que hi fagedes todas aquellas mas buenas reperaciones en su sustenimiento que podredes, car nos hi entendemos seer o hi trame-tremos dentro poco tiempo alguna persona qui lo vey a ullo e con vos ensemble hi provedira por manera que la dita Aljafaria se podra sostenir e no vendra a dirruimiento alguno. Los XII dineros jacqueses que cada dia prendia la madre del mudo sobre les rendes del merinado assi como nos havedes feyto saber, non havemos dado ni daremos a alguno antes queremos que sean convertidos e vos los convertades en sustenimiento de la Aljafaria desuso dita. Dada en Valencia dius nuestro siello secreto a XI dias de Ffebrero del anyo M.CCCC.quatre. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Guillelmo Poncii.

(9) Reg. 2247, fol. 56.

Lo Rey. — Entes havem que vosaltres recusats pagar e contribuir en les demandes, qui per part de nostra cara muller la reyna axí com a procuradriu del illustre rey de Sicilia primogenit nostre molt car, son a vosaltres fetes per raho del prosperat matrimoni e nova cavalleria del dit rey de Sicilia; e ço qui pijor es enantats e enantar fets per via d'excomunicacio contra los deputats a fer e exigir les dites demandes, de que si axí es som molt meravellats e encara no poch agreujats, ates que per semblant rao nostres oficials no deuen esser maltractats, maiorment com nos e nostres predecesors siam en plena possessio de fer en lo principat de Cathalunya les demandes dessus dites. E per aquesta rao los pre-lats de les ciutats de Tarregona, Barchinona, Vich, e d'Urgell als quals semblants demandes son stades fetes, james no han feta la contradicció qui per vos hi es açajada, ans amigablement se son ab los diputats en fer les dites demandes avenguts. Perque us pregam requerim e manam que en aquelles contradicció o embarch algu no façats, ans dels procehiments fets contra los dessus dits diputats vos desistats reduint tot ço que enantat hi havets al primer e degut stament. En altre manera, certificam vos que nos hi provehirem de remeys covinents e tals que a la illesio de nostres regalies sera totalment satisfet. Dada sots nostre segell secret en Valencia a XVIII dies de Ffebrer del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur cardinali et capitulo Gerundese. — Dominus Rex qui eam misit signatam jussit eam expediri.

(10) Reg. 2247, fol. 59 v.

Lo Rey. — Governador. Com assi sia stada perpetrada una mort en la persona d'En Johan Miravet quondam, fill d'En Johan Miravet de la ciutat de Valencia, lo qual era scuder del noble e amat nostre Mossen Arnau Alamany de Cervello, de la qual mort son inculpats Ffrançoy Berceolo fill d'En Berceolo qui sta en la plaça Nova de la ciutat de Barchinona e Guillelmo Esguerrat cicilia los quals se son absentats d'aquesta ciutat, tenint lur via, segons se diu, vers la dita ciutat de Barchinona, per la qual raho los manam fer proces de ausencia segons fur d'aquest regne. E haïam fort a cor que de la dita mort sia feta aquella punicio que s'pertany, per ço us dehim e manam de certa sciencia e spressament, sots incorriment de nostra ira e indignacio, que vista la present, ab sobirana diligencia entenats en cercar y haver los dits delats, e aquells si haver porets a vostres mans prengats e preses e ben guardats tingats tro a tant hajats de nos altre manament. E com los dits delats e qualsevol d'els preses seran, certificats nos ne decontinent, per ço que us puxam clarament rescriure. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XX dies de Ffebrer del any de la natividat de nostre Senyor M.CCCC.III. Dalmacius vidit. — Dirigitur gubernatori Cathalonie. — Mateus de Monte Sono mandato regis facto per regentem cancellariam.

(11) Reg. 2247, fol. 60.

Lo Rey. — Ardiacha. Com haïam sabut que los cofres de robes de Madona de Jardí, qui no ha molt es passada d'esta vida, son en casa vostre e vullam les robes d'avall scrites qui son en los dits cofres per a la filla de la dita madona de Jardí, la qual es aci en nostra cort, manam vos que de continent ubrats los dits coffres e n'tragats .I. cot de vellut blanch e vermell ab cerca de erminis e .I. altre cot de scarlata morada ab cerca de vays e .I. mantonet, los quals trobarets dins los dits coffres e los quals nos tramettets prestament. E no stigats per res de obrir los dits coffres e de traure n'les dites robes, car nos revocants totes oposicions fetes sobre aço, vos en donam ple poder ab la present. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XXIII dies de Febrer del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Al amat nostre En Berenguer Barutell de la esgleya de Madona santa Maria de la mar de Barchinona ardiache. — Dominus Rex mandavit mihi Guillelmo Poncii.

(12) Reg. 2247, fol. 59 v.

Lo Rey. — Governador. Anit prop passada es exida molta gent d'aquesta ciutat per enar soccorrer e ajudar a les bandositats. E com nos per dubte que havem que entre elles no s'pogues seguir inconvenient o perills hajam deliberat partir hic prestament e enar hi personalment, e esperem vostre ardit. Per ço us manam que per lo portador de la present nos certifiquets en quin esser stan e on son cascuna de les parts e vos que havets fet, per tal que avisats per vos, si lo cas ho requerra, puxam cuytar nostra partença per provehir degudament als inconvenients demunt dits. E apres aquest correu nos scrivats cascun dia o pus soven si lo cas ho requer. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XXV dies de Febrer hora de prim son del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur als nobles e amats consellers nostres lo governador de regne de Valencia e Mossen Simon Miro. — Dominus Rex mandavit mihi Guillelmo Poncii.

(13) Reg. 2247, fol. 61.

Lo Rey. — Nos per certa causa que aci no curam splicar volem saber quants e quals molins, carniceries, scrivanies, forns e altres rendes e drets de nostre patrimoni e per quins preus son estats alienats per nostres predecessors en aquexa ciutat e termens d'aquella. Per que us pregam e manam que d'aço ns certifiquets e ns en rescrivats largament e stesa,

car cosa sera de que ns farets plaer e servey molt agradables. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XXVI dies de Ffebrer del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Als feels de casa nostra En Bernat Calopa, En Guillem Mulet e En Leonart de Sos. — Dominus Rex mandavit mihi Guillelmo Poncii.

Reg. 2247, fol. 61 v.

Lo Rey. — Nos havents sguart als bons y agradables serveys que ns havets fets e fets continuament, vos havem provehit de la administracio, regiment e guarda del nostre Rey de la ciutat de Valencia, lo qual solia tenir En Francesch Alquecer qui novellament es passat d'aquesta vida. Perque com nos vos haïam informar personalment d'algunes coses toquants l'administracio, regiment e guarda sobredits, manam vos que decontinent partiscats e vingats a nos qui us informarem largament de les dites coses; volem empero que per vostra venguda, no façats moure vostra muller ni vostra casa de la casa de Valldaura, car decontinent que us haïam informat segons es dit, vos en farem tornar a la dita casa. E lexats ordonat que l'orn de la calç se continui e s'faça, e les atzembles tota vegada que se n tornen de Barchinona, tiren pedra. E en aço dats aquella bona cura que de vos confiam. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XXVI dies de Ffebrer del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Guillelmo Poncii.

(14) Reg. 2247, fol. 62.

Lo Rey. — Justicia. Entes havem que aquí en aquexa vila s'es trobat .I. falco sacre, lo qual segons se diu es d'En Vidal de Blanes, justicia d'aquesta ciutat. Per que volem, dehim e us manam expressament que decontinent vistes les presents, trametats a nos lo dit falco en poder de qui s'vulla sia, per lo portador de la present, lo qual vos enviam tan solament per aquesta rao. E si es cas que lo dit falco no sia del dit justicia, nos vos remettrem aquell decontinent. E aço per res no mudets. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XXVII dies de Ffebrer del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur justicie ville del Pont. — Dominus Rex misit signatam.

(15) Reg. 2247, fol. 62 v.

Lo Rey. — Reyna molt cara muller. Per ço car sabem que n haurets plaer vos certificam que ns som trobats molt be en lo cami; es ver que caminant la nostra mula en que cavalcavem entressa e caygue, mes per gracia de Deu, no ns havem fet algun dan; e jassia nos haguessem aparellat lo nostre dinar en lo loch de Puçol, empero com fom en lo loch del Puig acordam de dinarnos hic e romandre esta nit e axi ho havem fet. Dema partirem e continuarem nostre cami, Deus volent, e pregam vos que ns scrivats sovint de vostre esser e salut, car singular plaer nos en farets. E sie, reyna molt cara muller, tots temps en vostra curosa guarda la santa Divinitat. Tramets nos si us plaura lo ignocent sobre ls psalms que tenits nostre per que ns hi puxam deportar per lo cami. Dada en lo loch del Puig sots nostre segell secret a .IIII. dies de Març del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Guillelmo Poncii.

(16) Reg. 2246, fol. 90 v.

Lo Rey. — En Jacme Pastor. Vostra letra havem reebuda ab les altres intercluses per les quals havem enteses les noves qui si contenen de Sicilia, de les quals havem hahud gran plaer. Aximatex havem entes com la reyna muller nostra molt cara, enten continuament en los fets de la ciutat, de la qual cosa nos ha molt plagut e pregam vos que de les noves de Sicilia que saber porets, nos certifiqueu encontinent per vostres letres. Mes auant vos manam que entrets tengut an Johan Barqueres mercader de Valencia en D.XL.VII florins e mig los quals per nos li son deguts es a saber: per XI canes .I. palm e mig de zaytoni velutat vert brotat d'or fi a raho de XXXI flori la cana CCC.XL.VI. florins mig; e per una alne de tercenell negre I. flori; e per dues peces de draps domesquins CC. florins. Faent-li d'aço la seguretat que ab ell avendrets, en manera que sia content e no dubtets de res car axi com vos som estats bon pagador de ço que promes vos havem si us serem de ço sens falla. Dada en Murvedra sots nostre segell secret a .VIII. dies de Març del any Mil CCCC.III. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Berengario Sarta.

Reg. 2246, fol. 78 v.

Lo Rey. — Scriva de racio. Mossen Galceran de Sentmenat nos ha dit que vos li havets fet a saber que .XIIII. caxes de taronges hi ha romases. Perque us manam que vista la present los façats recullir ab En Cabanes ensemps e fet lo nolit, fets ne una letra an Johan Sala obrer del nostre palau maior, que l'pach. Dada en Murvedra sots nostre segell secret a VIII dies de Març del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Berengario Sarta.

(17) Reg. 2246, fol. 78 v.

Lo Rey. — Governador. Vostra letra havem reebuda a la qual vos responem que volem e us manam que los que havets preses, retengats preses entro que haïats parlat ab nos; e exits nos a carrera dema com passarem aquí. E aximatex vos manam que si altres ne porets haver, los prengats e ls retengats per la dita manera. Dada en lo loch de Burjagot sots nostre segell secret a X dies de Març del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur gubernatori regni Valencie. — Dominus Rex mandavit mihi Berengario Sarta.

Reg. 2246, fol. 79.

Lo Rey. — Mossen Pere. Sapiats que nos havem necessari una coteria de cami e sabem que vos ne havets. Perque us pregam affectuosament que ns en façats a parlar d'una segons dira de nostra part mossen Guillem Martorell lo qual n'es per nos informat e farets nos en servey lo qual molt vos grahirem. Dada en lo loch de Burjagot sots nostre segell secret a X dies de Març del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur Petro d'Orriols archidiacono maiori sedis Valencie. — Dominus Rex mandavit mihi Berengario Sarta.

(18) Reg. 2246, fol. 80 v.

Reyna molt cara muller. Trametem vos la letra que de Mossen Guerau de Cervello havem ara reebuda, affi que veiats moltes bones noves que hi ha de Sicilia, e d'aquelles hajats plaer; pero decontinent que l'haurets lesta, remetets la ns. Dada en Algezira sots nostre segell secret a XII dies de Març del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Berengario Sarta.

(19) Reg. 2246, fol. 81 v.

Reyna molt cara muller. Per tal com sabem que n haurets subira plaer e consolacio vos certificam que, loat ne sie Jhesu Christ, som en bona disposicio de nostra persona, pregants vos que de vostra bona sanitat nos certifiqueu per vostres letres, car pler gran ne haurem. E responem vos, reyna molt cara muller, a la letra que ns havets tramesa per lo fet del noble mossen Johan Dapchier protonotari de nostre senyor lo papa que per tal com duptam que de justicia proceesque, remetem lo dit fet al cardenal lo qual ho reconegue e oida la part nos rescriba sa intencio del dit fet. Dada en lo monestir de Valldigna sots nostre segell secret a XIII, dies de Març del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Berengario Sarta.

(20) Reg. 2246, fol. 83.

Lo Rey. — Reyna molt cara muller. Per tal com n haurets sobirana consolacio vos certificam que nos, loat ne sie Jhesu Christ, som en bona disposicio de nostra persona, e trametem vos dins la present intercluses letres que havem ree-

budes per les quals sabrets bones noves de Sicilia. E pregam vos que per vostres lletres nos certifiqúets de vostra bona sanitat car aximatex ne haurem pler. Dada en Xativa sots nostre segell secret a XVII dies de Març del any M.CCCC.IIIII. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Berengario Sarta.

(21) Reg. 2246, fol. 87 v.

Lo Rey. — Mestre Pere. Manam vos que ns informets de totes colors de draps de lana qui sien aqui e specialment de blancs; e dema qui sera diomenge, siats ab nos per fer nos en relacio, sens tota falla. Dada en Algezira sots nostre segell secret a XXII dies de Març del any M.CCCC.IIIII. Rex Martinus. — Dirigitur al feel sartre de casa nostra Mestre Pere Catala. — Dominus Rex mandavit mihi Berengario Sarta.

(22) Reg. 2246, fol. 91.

Lo Rey. — Governador. Entes havem que lo rey d Anglaterra s es desexit del rey de Ffrança per la qual raho entenem que la guerra sera entre ells. Axi matex sapiats que missatgers de la vila de Perpenya e alguns altres de la ma maior, son venguts denant nos dients que per raho del regiment ha hagut divis algu en la dita vila. Perque havem deliberat e us manam que axi per raho del dit fet de Ffrança com per lo dit divis, vos siats e aturets en la dita vila; aximatex vos manam que del dit fet de Ffrança avisets tots los castellans qui tenen castells per nos dins la vostra governacio, e ls manets de part nostra que continuament stiguen e guarden los dits castells per tal que algun sinistre no se n puxe seguir en la nostra senyoria. E certificam vos que nos dins breus dies vos trametrem lo feel En Dalmau de Biert informat largament per nos axi dels dits fets com d altres. Dada en la vila d Algezira sots nostre segell secret a XXIII. dies de Març del any M.CCCC.IIIII. Rex Martinus. — Dirigitur Raymundo Ça Garriga militi gubernatori Rossilionis et Citanie. — Dominus Rex mandavit mihi Berengario Sarta.

(23) Reg. 2247, fol. 68.

Lo Rey. — Com nos trametam aqui de present los maestres castellans per descobrir los palaus, manam vos que decontinent los donets tot aquell endreçament que hauram necessari per fer lo dit descobriment; en manera que per tota aquesta setmana en que som, los dits maestres sien a nos tornats ab les descubertes, liurant los bisties e totas altres coses necessaries per portar aquelles. E en aço per res no haja falla. Dada en Valencia sots nostre segell secret lo darrer dia de Març del any M.CCCC.IIIII. Rex Martinus. — Dirigitur baiulo Xative. — Dominus Rex misit signatam.

(24) Reg. 2247, fol. 68 v.

Lo rey d Arago. — Micer Anthoni. Nos scrivim al governador, ancians, consell e comu de Jenova sobre la invasio e depredacio feta dins en lo nostre port de Eviça de una nau de venecians carregada de lanes e altres robes e mercaderies la qual patroneiava Anthoni Popo, venecia, per una nau e una barxa de jenovesos trencants lo dit nostre port de Eviça, segons que pus largament se conte en una nostra letra traslat de la qual vos trametem dins la present. E com aço s sia fet en gran periudici e lesio de nostra prehemencia reyal e trencament del dit nostre port hon los dits venecians confiants en nostra proteccio cuydaven esser sans e segurs, pregam vos affectuosament encarregam e us manam que decontinent la dita nostra letra, la qual ensemps ab aquesta vos trametem, presentets als governador e altres demunt dits ab notari public; e de la presentacio e de la resposta que faran a la dita nostra letra, la qual justats ab gran diligencia, fets fer carta publica la qual nos trametets tantost e com abans porets, per ço que nos vista aquella hi puxam prestament provehir per aquells deguts remeys que s pertanyen. E en aço de que us donam special carrech, donats aquella bona cura que s pertany e nos de vos fermament esperam. Dada en Valencia sots nostre segell secret a X dies d Abril del any de la nativitat de nostre Senyor .M.CCCC.IIIII. Rex Martinus. — Al noble amat e devot conseller nostre Micer Anthoni Rey, consol de cathalans en Jenova. — Dominus Rex in consilio per quod fuit visa mandavit mihi Guillelmo Poncii.

Reg. 2247, fol. 69 v.

Lo Rey. — Mossen Bernat. Com nos vullam saber certament a quanta quantitat puja ne pot valer uns anys ab altres l aygua leix del riu de Teer, pregam vos e manam expressament que com abans porets nos en certifiqúets clarament e distinta per vostra letra. Dada en Valencia sots nostre segell secret a X dies d Abril del any M.CCCC.IIIII. Rex Martinus. — Dirigitur nobili Bernardo de Senesterra. — Dominus Rex misit signatam.

(25) Reg. 2247, fol. 70 v.

Lo Rey. — Batle. Manam vos que decontinent hajats tres palmeres dues femelles e .I. mascle segons vos haviem ja dit; e aquelles façats arrenchar ab molta terra e ben ligar; en manera que no s guastassen al portar e per lo carro trametets les a Cullera an Anthoni Plaença lochtinent de batle car allí les farem embarquar. E en aço hajats bona diligencia, car si lo contrari era, conexeriet que a nos es molt greu. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XVII d Abril del any M.CCCC.IIIII. Rex Martinus. — Dominus Rex misit signatam.

(26) Reg. 2247, fol. 73.

Lo Rey d Arago. — Mestre Johan. Vostra letra havem reebuda, e grahim vos molt les noves que ns havets fetes saber, pregants vos affectuosament que de tot ço e quant d aci avant se n seguira, nos certifiqúets decontinent per vostres lletres car gran plaer a servir nos en farets. Aximatex vos pregam tingats esment en lo fet de Mecina certificant nos decontinent de tot ço que saber e sentir ne porets. Del fet del comte Bertholomeu e de ses filles, vos certificam que si ell se hagues volgut, no l calguere venir en aquest partit; pero nos, Deus volent, dins breus dies entenem esser a Barchinona e aqui delliberarem ço que sera faedor en aquest fet, e delliberat per nos scriurem vos en decontinent nostra intencio. Jatsia en la dita vostra letra haïam vistes vostres justes excusacions sobre lo fet dels eclipsis de la luna, pero encara vos pregam que si avinentesa hi podets pendre que ls haïam, e farets nos en gran plaer. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XXVIII. dies d Abril del any de la nativitat de nostre Senyor M.CCCC.IIIII. Rex Martinus. — Dominus Rex misit signatam.

Reg. 2247, fol. 73 v.

Lo Rey. — Procurador reyal. Vostra letra havem reebuda e los doents formatges que ns havets trameses. E havem gran plaer com fets espatxar les vanoves axi les grans com les poques. Perque decontinent que sien acabades trametets les nos. Aximatex vos manam que ns trametats dotze alquicems d aquells que usen los moros car nos los havem mester. E en aço per res no haïa falla. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XXVIII dies d Abril del any M.CCCC.IIIII. Rex Martinus. — Dirigitur procuratori regio Maioricarum. — Dominus Rex misit signatam.

(27) Reg. 2247, fol. 76.

Nos En Marti, etc. Per tenor de la present atorgam haver reebudes de vos feel nostre En Matheu de Loscos procurador reyal de Mallorques, C.XX.IIIII. llyures, III onzes de cera blanca obrada de ciris, cirjots e candelas de diverses talles e fayçons per obs de beneyr en la festa de nostra dona sancta Maria de Ffebrer prop passada del any present, dins una caixa de fusta d avet senyada ab senyals reyal e ligada ab cordes de canem, e doentes peces de formatges de Mallorques

en dos cosfes de palma cascuna ab senyal reyal. Manants per aquesta matexa al maestre racional de la nostra cort o a son loch tinent o a altre qualsevol de vos compte oydor, que tot ço e quant vos han costat les dites coses e les messions que fetes havets per trametre a nos aquelles, vos prena en compte, dupte o impugnacio alcuna sobre aço no faent. En testimoni de la qual cosa la present manam esser feta ab nostre segell secret segellada. Dada en Valencia a XXX dies d'Abril en l'any de la nativitat de nostre Senyor M.CCCC.IIIII. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Guillelmo Poncii.

(28) Reg. 2247, fol. 75 v.

Lo Rey. — Molt cara cosina. Diverses letres vostres havem reebudes a les quals vos responem primerament al fet de la nostra partença, encara no us en podem certificar pero si plau a Deu, de present que nos partiscam d'aci vos en certificarem per nostra letra. Als fets que demanats com nos, Deu volent, serem en Cathalunya darem tal manera en aquest fet que vos ne serets contenta. En lo fet del palladi que demanats, nos havem ja manat an Copons que procur scriure ns per transledarlo perque de fet que hagem haut recapte, nos lo us farem transladar [e] lo us trametrem decontinent. Dada en Valencia sots nostre segell secret a dos dies de Maig del any M.CCCC.IIIII. Rex Martinus. — Dirigitur comitisse Urgelli. — Dominus Rex misit signatam.

(29) Reg. 2247, fol. 82.

Lo Rey. — Vostra letra havem reebuda faent mencio de les galees qui son arribades en la ciutat de Cartagena e de les dues naus qui y deuen venir prestament e de la fama qui es que venen contra nostres regnes; e d'aço aximatex que s diu quel maestre de Sentiago ve a Murcia ab gran poder de companyes, e d'altres coses contengudes en la dita vostra letra, a la qual responem que us graham molt e havem plaer gran, car nos havets notificades les dites coses. E jassia nos entenam o cregam que l'aiust e esforç de les galees naus e altre poder de companyes dessus dites no sien o venguen en res contra nostres regnes e sotsmeses, com causa alguna no proceesque ne sia entre nos e nostre molt car nebot l' rey de Castella que a nostres sotsmeses o regnes ell degues dar o fer dan alcu. Empero per provehir mes sanament a tots inconvenients perilloses, vos pregam e vos manam que tant com porets axi per espies com en altre manera, vos certifiquets e us avisets de les dites coses e encara si fer ho porets, sapiats la intencio d'aço que entenen a fer; e tot ço que saber ne porets, nos notifiquets de present ab cuytat missatger o correu, per manera que si lo cas ho requerra hi poguessem ab temps provehir. E d'aço que tenem, e no sens rao, a cor, vos donam carrech special, jassia siam certs vos hi haurets ab aquella diligencia, cura e curiosa diligencia que s pertany e havets acostumat. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XV dies de Maig del any M.CCCC.IIIII. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Guillelmo Poncii.

(30) Reg. 2247, fol. 83.

Lo Rey d'Arago. — Vostra letra havem reebuda e aquella entesa, e ço que ns ha dit de vostra part Alzias Autrit vostre cosí per vigor de la creença per vosaltres a ell en vostra letra demunt dita comenada, responem que nos havem haut sobira desplaer del traspasament d'aquesta vida de Mossen de Saut e de Mossen de Barret vostre pare, a les animes dels quals, nostre Senyor Deus per sa infinida potencia, vulla misericordiosament perdonar e aquelles col·locar ab los seus sants en gloria. E jassia segons humanitat vos dejats dolre del traspasament de semblants e tan acostades persones, empero car es natural cosa e per no offendren nostre Senyor qui de semblants coses ordena segons e quan li plau, devets vos ne acohortar e consolar axi com pertany de grans e savis homens, e reglar e concordar vos ne ab lo voler divinal a la disposicio del qual no s deu per alcun cas o manera contrariar. Per que us pregam affectuosament e consellam que axi ho façats, havets per cert que en totes coses a nos possibles vos haurem tots temps, axi per lo gran acostament de parentesch que havets ab nostra molt cara muller la reyna com ab lo rey de Sicilia primogenit nostre molt car com per amor de vosaltres, en singular recomendacio e amor. E per vostra favor scrivim per nostres letres les quals vos trametem ensemps ab la present, a nostres molt cars nebots los rey e reyna de Napolis e a la reyna mare del prop dit rey, los quals som certs que per nostra contemplacio vos hauran en singular recomendacio. E si entretant e apres volrets algunes coses que nos puxam fer, scrivets nos en fiablement. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XXII dies de Maig del any de la nativitat de nostre Senyor M.CCCC.IIIII. Rex Martinus. — Als nobles amats e devots nostres Agout, Reforçat e Foulquez d'Agout. — Dominus Rex mandavit mihi Guillelmo Poncii.

Reg. 2247, fol. 85 v.

Lo Rey d'Arago. — Don Henrich. Sabut havem per letres de nostre molt car nebot lo rey de Castella e en altre manera que vos sens licencia e voler seu vos sou partit d'ell e havets deliberat anar e discorrer per lo mon lla on la sort o fortuna vos port, de la qual cosa som estats e som molt meravellats e par quel dit rey de Castella ne sia estat e sia granment despapat; e com de semblant persona que vos sots no s pertanga anar per lo mon maiorment en partides stranyes com ne puxats encorrer perills grans e segons requer vostre stat vos no enets sens vostra confusio e vergonya. Pregam vos tan affectuosament com podem, que per complaure n al dit rey de Castella segons ell vos scriu e fa saber per sa letra e per res no li n desplagats ne l'agreuets com, axi com sabets, gran part de vostre be esta en ell e vos lo devets granment reverenciar e honor. E sera cosa de que farets al dit rey e a nos singular plaer e a vos mateix gran profit e honor. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XXII dies de Maig del any M.CCCC.IIIII. Rex Martinus. — A nostre molt car nebot don Henrich de Villena. — Dominus Rex mandavit mihi Guillelmo Poncii.

Reg. 2247, fol. 82 v.

Rey molt alt princep molt car e molt amat nebot. Be creem sapiats lo gran acostament e deute de sanch que los nobles Ramon de Gout, senyor de Sent Agout, Reforçat e Foulquez d'Agout del vostre comtat de Proença han ab nostra molt cara muller la reyna, e ab lo rey de Sicilia primogenit nostre molt car; per la qual cosa e en altre manera per lur bondat e noblea nos los havem e tenem en singular reputacio e affeccio. Perque molt alt princep, molt car e molt amat nebot, vos pregam affectuosament que per contemplacio e amor nostra e de la dita reyna muller e del dit rey de Sicilia fill nostres e per squart dels dits Ramon de Gout, senyor de Sent Agout, Reforçat e Foulquez qui dignament ho mereixen vos placia e vullats aquells e les lurs coses graciosament e be tractar e haver en recomendacio singular e acceptar e retenir aquells en vostra gracia e amor, en tal guisa que coneguen que nostres prechs vers vos los han profitosament valgut. E sera cosa rey molt alt princep, molt car e molt amat nebot, de que ns farets plaer gran. E si algunes coses rey molt alt princep molt car e molt amat nebot, volrets de part deça que nos puxam fer per vostra honor e amor, scrivets nos en fiablement. E tinga us rey molt alt princep molt car e molt amat nebot tots temps en sa curiosa guarda la santa Divinitat. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XXII dies de Maig del any de la nativitat de nostre Senyor, M.CCCC.IIIII. Rex Martinus. — Lo rey d'Arago. — Al molt alt princep, molt car e molt amat nebot nostre lo rey de Jherusalem e de Napolis. — Dominus Rex mandavit mihi Guillelmo Poncii.

(31) Reg. 2247, f. 84 v.

Lo Rey. — Governador. Com segons nos es dit tota la terra e castells de don Pero Maça se liura a vos en nom nostre, per no fer affany a vostres hosts e per no destrohir la terra del dit noble e en special les valls qui son poblades de moros los quals quant veessen les dites hosts desepararien la terra e fugirien, manam vos que no hi menets hosts al-

gunes, ans hi anets sens aquelles, e prenats tota la terra e castells del dit noble a mans vostres en nom nostre, segons per nos vos [es] comanat e manat, car axi com dit es, tota la dita terra se liurara a nos liberalment; e si no u fahie menats hi les hosts. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XXVII dies de Maig del any M.CCCC.IIIII. Rex Martinus. — Dirigitur gubernatori regni Valencie. — Dominus Rex misit signatam.

(32) Reg. 2247, fol. 85.

Lo Rey. — Comte. Segons havem entes la comtessa qui fou d'Ampuries sor vostra, ve acordada de pendre marit, ço que ns par assats loable haut esguart a son gran jovent; e per tal car haut sguard al marit de gran estat que ha haut e a la gran casa d'on es, no par que en nostra senyoria dins la qual la comtessa volria esser collocada en matrimoni, haia matrimoni competible o decent pera ella, e segons havem entes vendria acordada de pendre algun noble baro. E com en nostra senyoria no veyam a present de semblant stat noble e baro alcu qui mils vengues a la dita comtessa, parrie ns que si lo cor li va en baro de semblant stat, vengues be pera ella lo noble Mossen Acart de Mur; al qual nos per los grans e assenyalats serveys que Mossen Luys de Mur son pare, nos ha fets, som molt obligats e tenguts, y hauriem plaer si a vos e a ella par be, que n fos fet matrimoni. Perque us pregam que d'açò ns façats saber vostra intencio, car si vos ho volrets, nos hi treballariem de gran voler e ho portarem a bona conclusio, Deus volent. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XXX dies de Maig del any M.CCCC.IIIII. Rex Martinus. — Dirigitur comiti Cardone. — Dominus Rex mandavit mihi Guillelmo Poncii.

(33) Reg. 2247, fol. 86.

Lo Rey. — Dues letres vostres havem reebudes e enteses aquelles e la creença que, per virtut de les dites letres, nos ha explicada lo jutge d'aquexa vall d'Aran, qui a nos aporta aquelles, vos responem e primerament en ço que ns havets fet saber que Mossen Ponç, senyor de Castello, vos manaça de marcar o penyorar vostres bens per rao de la marca qui es stada jutjada per lo rey d'Anglaterra contra lo duch de Gandia, nostre molt car oncle; que per lo dit duch es stat mostrat denant nos e en nostre gran consell per scriptures publiques com ell fo presoner del princep de Gales, e en poder seu se reempçona per cent cinquanta milia dobles, pagadores del jorn que partiria de sa preso en .I. any e mig; e d'aquestes abans que partis de Bordeu paga .XV. milia dobles. E per les C.XXX.V. milia dobles restants, dona per fermances e pletges lo comte de Foix qui lavors ere en LXX.V. milia dobles. E per les restants .LX. milia dobles, mes en hostatges son fill don Alfonso lo qual es ara intitulat comte de Denia. Aximateix nos ha mostrat per scriptures publiques com les LXX.V. milia dobles ell paga al dit comte de Foix, lo qual se obliga al dit duch fortment d'haver li quitança del dit princep. E que per les .LX. milia dobles restants, per les quals lo dit son fill ere en hostatge per ell, feu soltar al rey don Johan de Castella qui ls tenia presoners, lo senyor de la Sparra, Mossen Johan Arpadena, Mossen Johan Curso, e Mossen Rubert Cuyfort. E mes anant ha mostrat lo dit duch com lo comte de Cantabruja qui are es duch de Yorch e molts d'altres barons e cavallers axi angleses com gascons se obligaren al dit rey de Castella e a ell de tornar li lo dit son fill franchament e quitia e la obligacio que l dit duch havia feta de les dites .CL. milia dobles dins cert temps, e com li metteren en hostatge Amanin de Roasan nebot del dit senyor de la Sparra qui ara es senyor de la Sparra la qual cosa ells no servaren, ans covench al dit duch dar mes anant XX milia franchs per cobrar lo dit son fill e la dita obligacio que feta havia, lo qual fill cobra en lo regne de Navarra on lo dit senyor de la Sparra lo havia manat ab la dita obligacio. E lo dit duch rete lo dit Amanin de Roasan e la obligacio que ls dits angleses e gascons li havien feta. Per les quals raons e altres se mostra clarament que l dit duch ha pagada sa finança complidament e mes anant XX milia franchs axi com dit es. Aximateix havem vist en nostre gran consell que per tal com lo dit comte de Denia fon mes per hostatge del dit duch son pare, e sots certs pactes en les cartes daquen fetes apposats, los qui l tenien pres no l podien ne devien en alguna cosa fer obligar, car de dret es e justicia que la cosa que hom met penyora no pot esser en mes carregada ni obligada sino aytant com per les parts es avengut e concordat; maiorment que lo comte de Denia com fo mes en los dits hostatges per lo duch son pare era de edat de .VIII. anys e no mes auant e sots potestat de son pare e aquells qui l tenien pres, no havien alguna causa justa de ferlo obligar ne aytals obligacions de dret ni de justicia no valen ne poden valer. Axi que per consequent appar que marcha alguna per les dites coses no s poria jutjar justament en alguna manera. Per que nos scrivem al comte d'Armanyach notificants li totes les coses damunt dites largament e distincta, e pregants lo que pus axi es, vulla fer e inhibir en tota manera que l dit Mossen Ponç no entra en aquexa vall per fer marcha per res que l dit duch li deja per la dita rao. E si cas sera que les raons demunt especificades no li pareguen sufficients e que axi entenga lo dit duch esser tengut en pagar quantitat alguna per rao del dit son rescat que ns en scriva o ns trametta son procurador mostrant nos sobre les dites coses, raons legitimes e sufficients, car nos, nos offerim de fer li en e sobre aquelles totes e sengles justicia spatxada. De ço que ha fet Eymerich de Comenge dins los termens de la dita vall, havem haut desplaer e veem be que si mereixerien altres deguts procehiments pero per rellevar e squivar molts mals e scandels qui apresent se porien seguir per la questio dels termens en que tot dia sots ab lo dit Eymerich e altres qui tenen terres confrontants ab la dita vall, havem feta una commissio a vosaltres e al dit vostre jutge qui se n porta aquella, ab la qual nos donam ple poder que puxats mollonar los termens, plantar forques en aquells e pacificar tots odis, malvolences e rancors qui per rao dels dits termens sien stats entre vosaltres e los damunt nomenats segons en aquella largament porets veure. Sobre l prenimement de monedes que ls del general de Cathalunya han fet als mercaders d'aquexa vall en lo comtat de Pallars, havem provehit que per ço com nos no som be certs de vostres uses e libertats, los dits mercaders sien tenguts de pagar al dit General lo dret qui li pertany per rao de les peccunies e altres mercaderies que ls dits mercaders volien traure del dit comtat e transportar en la dita vall, e que los del dit general sien tenguts de restituir les dites monedes que preses havien, e que daquianant sia servat per los del dit general universalment als habitants d'aquexa dita vall llur antich costum e libertats en que seran trobats en pagar lo dret sobre dit, segons que açò porets aximateix veure en una letra o provisio que n havem feta fer la qual se n porta lo dit vostre jutge. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XXXI dies de Maig del any M.CCCC.IIIII. Rex Martinus. — Dirigitur locumtenenti, capitanei et castellani ac consilibus vallis d'Aran. — Dominus Rex in consilio mandavit mihi Guillelmo Poncii.

(34) Reg. 2247, fol. 87 v.

Lo Rey. — Ffrare Bernat. Manam vos que decontinent vistes les presents vingats a nos qui us havem mester per alguns affers. Empero lexats bon endreçament e recapte en la obra, per manera que vostra ausencia no y nogue; car nos vos returarem aci per .VIII. jorns. E açò per res no mudets. Dada en Valencia sots nostre segell secret lo primer dia de Juny del any M.CCCC.IIIII. Item nos portats o trametets les legendes sobre l cors de Jhesu Christ que vos tenets en paper. E un barral de vin blanch e altre de vermell del pus fins qui sie en lo monastir. Item vejats per ço que ns ho pugats referir o ns fets saber com esta lo pomer que hi havem trames. Dada axi com dessus. Rex Martinus. — Dirigitur fratri Bernardo Ça Fabrega operario monasterii Vallis Jhesu Christi. — Dominus Rex misit signatam.

(35) Reg. 2247, fol. 88 v.

Rey muyt caro e muyt amado hermano. Vuestra letra havemos recebida e aquella entendida, etc. Rey muyt caro e muyt amado hermano, sobre l feyto de Artal d'Alago de que nos havedes scripto, respondemes que vos agradescemos tanto que mas no podriamos car nos havedes certificado de la venida en Paris del dito Artal e car vos ha plazido entremeter vos de saber tanto quanto havedes podido las razones o causas de su venida, e la infor-

macion que os ha plazido donar de la malicia del dito Artal a los duques de Berry e d Orliens nuestros muyt caros cosinos. E jassia rey muyt caro e muyt amado hermano segun nos havedes feyto saber en vuestra dessuso dita letra el dito Artal haia buscadas maneras de faular con vos, e en su fabla vos haia dado entender que yes venido porque vos ficiesse des con nos e lo rey de Sicilia que tornasse en nuestra e suya gracia e merce e le quissiessemos haver por servidor segund que en la dita vuestra letra yes mas largament contenido. Empero rey muyt caro e muyt amado hermano, nos sabemos bien que el dito Artal no es venido a vos por las razones que vos ha dado entender, antes segun ciertas letras que havemos hovido d Italia, es ido aqui por malos tratos que faze e mena cuenta el dito rey de Sicilia, vuestro e nuestro fillo muyt caro e su regno. Por que, rey muyt caro e muyt amado hermano, vos rogamos tan affectuosament como podemos, que tanto quanto podredes vos plazia entremeter de saber los tratos del dito Artal e con los ditos duques e otras personas que a vuestra excellencia parescera obviar a aquellos, per manera que non pueda venir a sa mala e inica intencion. E de todo lo que ende podredes saber, rey muyt caro e muyt amado hermano, nos querades certificar por manera que hi podiessemos provehir e avisar ende el dito rey de Sicilia. Car nos nos dubbamos e estamos mas recelosos del dito Artal que d otro rebelle que sea salido o foraytado de Sicilia por los grandes falsos e manerosos enginyos que ell ha, como sea muyt astucioso en todo mal e siempre ha discorrido por todas partes que ha podido levando e buscando todos malos tratos que le son seydo posibles cuenta el dito rey de Sicilia. E en cosa alguna, rey muyt caro e muyt amado hermano, que el dito Artal vos diga, no querades dar fe alguna. Car a verdat rey muyt caro e muyt amado hermano, si el dito Artal hoviesse hovido corazon de seyer leyal a nos e al dito rey de Sicilia, bien len aviamos dado avinenteza car en Sicilia lo haviamos muyt bien heredado de grandes castiellos e tierras e nunca quiso venir a nuestra obediencia antes siempre tracto e fizo de su poder todo mal que pudo cuenta nos e el rey sobredito. E sepades, rey muyt caro e muyt amado hermano que tal yes su natural condicion e otras cosas non sabria tractar ni fazer. E en esto, rey muyt caro e muyt amado hermano, vos placia querades entender ab aquella curosa diligencia que se pertenesce, e nos e el dito rey plenament confiamos, e asi somos ciertos que lo faredes como desseades assi propriament como nos, la honra e bien avenir del dito rey de Sicilia. E si algunas cosas, rey muyt caro e muyt amado hermano, vos plazen que por honra vuestra fazer podamos, scrivits nos las fiablement, car nos las compliremos de muyt buen grado. E tenga vos, rey muyt caro e muyt amado hermano, siempre en su curosa guarda la santa Divinidad. Dada en Valencia dius nuestro siello secreto a XII dies de Junio del anyo de la natividad de nuestro senyor M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur regi Navarre. — Dominus Rex mandavit mihi Guillelmo Poncii.

(36) Reg. 2247, fol. 91.

Lo Rey. — Promens. Vostra letra havem reebuda ab la qual nos supplicats que sia merce nostra certificar a vosaltres de la sanitat de nostra persona, com haiats entes que havem haut algun accident de infladura en la una part de la cara. A la qual vos responem que es ver que en los dies passats havem haut lo dit accident, empro no ns dura sino dos o tres dies e de aquella som, per gracia de Deu, perfectament curats. Axi metex vos certifiem del accident de la quartana que soliem haver II dies arreu, que ns es minvada e tornada a un dia e aquella la havem tan lenta que apenes n'avem sentiment. E graham vos molt car ab tan gran instancia vos entremetets e us volets certificar del esser e accidents de la nostra persona, havets fet ço que vostres predecessors e vosaltres mateys mostrants vostra lur gran e innata naturallesa e affectio cordial, havets e han acostumat vers nos e nostres predecessors de gloriosa memoria reys d Arago; certifiem vos que nos, Deus volent, entenem partir d aci breument e fer la via de Catalunya on specialment aqui sobiranament desijam esser. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XXVIII dies de Juny del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur consiliariis Barchinone. — Dominus Rex mandavit mihi Guillelmo Poncii.

(37) Reg. 2247, fol. 90 v.

Lo Rey. — Vostra letra havem reebuda sobre la admissio de lochtinent de capella maior de la nostra capella lo qual deu esser monjo d aqueix vostre monastir. A la qual vos responem que nos volents vos complaure de ço que ns supplicats justament e de molt maiors coses, nos tenim per dit per supplicacions o pregaries de alguna persona qual que sia, no reebre ne admetre per lochtinent de capella maior de la dita nostra capella sino aquell monje d aqueix monastir que vosaltres volrets e elegirets. Confiamts de vosaltres que sera tal que ns en deurem e porem rahonablement contentar. Dada en Valencia sots nostre segell secret a II dies de Juliol del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur priori et conventui monasterii Sanctarum Crucum. — Dominus Rex misit signatam.

Reg. 2247, fol. 91 v.

Lo Rey. — Com nos vullam que en la capella e casa contigua ab aquella del nostre palau menor de Barchinona stigue la roba de la capella de nostra molt cara muller la reyna, per ço us manam que de continent vista la present, liurets les claus de les dites capella e casa al religios e amat nostre frare Marti lochtinent de capella maior de la dita reyna, o a qui ell volra en nom seu, per ço que decontinent hi pusque metre la dita roba. E aço per res no mudets, com nos vullam de certa sciencia que axi s'faça. Dada en Valencia sots nostre segell secret a II dies de Juliol del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur Francisco Pereta operario et Nichola Capiça guardiano palacii minoris Barchinone. — Dominus Rex misit signatam.

(38) Reg. 2247, fol. 91 v.

Lo Rey. — A laor e servey de nostre Senyor Deu e de Mossen Sent Miquel trametem vos per lo portador de la present uns vestiments blancs brotats d aur, pregants vos affectuosament haiats en special recomendacio nos e nostre casa en vostres continues e devotes oracions. Dada en Valencia sots nostre segell secret a III dies de Juliol del any M.CCCC. III. Rex Martinus. — A les religioses e amades nostres les monges de Sent Miquel de Liria. — Dominus Rex misit signatam.

(39) Reg. 2247, fol. 92 v.

Lo Rey. — Madona Beatriu. Trametem vos una cota de les nostres la qual es de zaytoni vert vellutat folrada de vays per fervos en una jupa [?] que vistats per amor nostra. Com vingue si plau a Deu per anant trametrem vos en de millors. Dada en Valencia a X. dies de Juliol del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — A la noble e amada nostra madona Beatriu de Montcada. — Dominus Rex misit signatam.

(40) Reg. 2247, fol. 92 v.

El Rey. — Deputados. Vostra letra havemos recebida e sobre l feyto de que nos rogades que seamos el dia assignado en el lugar de Maella, vos respondemos que nos detenidos por afferes muyt grandes, no havemos podido partir desta ciudat con tiempo que podamos seer aqui el dito dia, bien que partimos ciertament agora de present del nuestro reyal de la dita ciudat nos recullimos en la galea pora ir continuament al lugar dessuso dito. Por que seades prestos de tractar e concordar con nos de los afferes por que sodes aqui venidos, como nos seremos el dito dia assignado o al mas tardar dentro dos o tres dias apres en el dito lugar sines falla alguna. Dada en Valencia dius nuestro siello secreto a XII dias de Julio del anyo M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur deputatum regni Aragone. — Gabriel Mascaroni mandato domini regis facto ad relationem Guillelmi Poncii secretarius.

(41) Reg. 2284, fol. 5 v.

Reyna molt cara muller. Sapiats que lo dia que partim d'aquí venguerem jaure en lo loch d'Orpesa e isquem en terra e faem parar una tenda riba mar on dormim, e l'endema vinguem jaure a les Fonts de Sent Pere; e aquí exint de la galea volents exir en terra volgüem posar lo peu en la banda de I lahut e donam hi de la cama, e feu s'i plaga de la qual isque sanch; e decontinent trametem en Tortosa per haver I metge cirurgià e altre fisich. E l'endema qui fon diluns vinguem a la Rapita e lo dimarts següent per terra a Emposta e aquí foren les barques ab les quals nos en pujam ab fort bon temps aci en Tortosa, on per gracia de Deu axi de nostra persona com de la cama stam be. E sapiats que mestre Guillem Ça Garriga es aci vuy. E pregam vos, reyna molt cara muller, que ns certifiquets de la vostra bona sanitat car gran plaer ne haurem. Dada en Tortosa sots nostre segell menor a XVI dies de Juliol del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Berengario Sarta.

Reg. 2284, fol. 6.

Lo Rey. — Comanador. Ja sabets com nos havem convocades corts a Maella als aragoneses, e havem deliberat de anar hi per lo riu en sus. Per que us manam que ns certifiquets per vostra letra fins a qual loch porem anar per lo dit riu qui sie pus prop de Maella e que sie cami pla. Dada en Tortosa sots nostre segell menor a XVI dies de Juliol del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur comendatori de Maella. — Dominus Rex mandavit mihi Berengario Sarta.

Reg. 2284, fol. 1.

Lo Rey d'Arago. — Reyna molt cara filla. Entes havem que l'nostre molt car primogenit lo rey de Sicilia marit vostre, a supplicacio vostra ha levats al amat capella de casa nostra mossen Ponç Tahust los benefets que per provisio nostra obtenie en lo dit regne, de la qual cosa nos som meravellats; com sia cosa de mal eximpli, que les gracies per nos fetes als bons e leals servidors e creats nostres, sens raho los sien levades; e vos, tals coses, reyna molt cara filla, no deuriets consentir ne demenar ans les deuriets forengitar tant com en vos es, e segons diu Mossen Marti vos los demanas. Per que, reyna molt cara filla, vos pregam molt affectuosament que encontinent supliquets al dit rey molt car primogenit nostre, que ls dits benefets sien restituïts al dit Mossen Pons; e d'açò nos farets, reyna molt cara filla, gran plaer lo qual molt vos grahiem. Dada en Tortosa sots nostre segell menor a XVI dies de Juliol en l'any de la nativitat de nostre Senyor M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur regine Sicilia. — Dominus Rex mandavit mihi Berengario Sarta.

(42) Reg. 2284, fol. 2 v.

Lo Rey. — Reyna molt cara muller. Apres que us havem scrit largament de les jornades que havem fetes depuis que partim de Tortosa, vos certifiçam reyna molt cara muller, que sus ara a dinar som arribats aci en Maella, sans per gracia de Deu e en bona disposicio de nostra persona. E no hich havem trobat sino lo castella d'Amposta, pero havem sabut que per dema tot dia deuen esser aci l'arquebisbe e los altres d'Arago. Reyna molt cara muller; nos havem assignada jornada a la proposicio de la cort divendres prop vinent. Per que hajats per cert que la primera cosa que entenem a ffer sera l'espatxament de don Fferran Lopez de Luna, per ço que prestament lo us puxam trametre, car be veem que es aquí necessari. Pregam vos reyna molt cara muller, que de la sanitat e bon stament de vostra persona nos certifiquets com pus sovïn porets per vostra letra o en altre manera a nostra consolacio e plaer. Dada en Maella sots nostre segell menor a XXIII dies de Juliol del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Gabrieli Masaroni.

(43) Reg. 2284, fol. 4 v.

Lo Rey. — Don Fferrand Lopez. Ja sabets que vos havets anar a Valencia com a visrey e lochtinent nostre, e nos vos havem a donar II milia florins. Per que us manam expressament que encontinent lexats tots affers, vingats a nos ab tot ço que mester haurets e nos donar vos [h]em los dits II milia florins, e apres irets vos en a Valencia per exercir vostre offici. E com vos hi serets, partira la reyna muller nostra molt cara, la qual no pot partir tro que vos hi siats. Dada en la vila de Maella, sots nostre segell menor a XXIII dies de Juliol del any de nostre Senyor M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur nobili Fferdinando Luppi de Luna. — Dominus Rex mandavit mihi Berengario Sarta.

Procés de Corts, n.º 12, fol. 38 v. 1.ª foliació.

Advenient dia sabado que se contava a XXVI del dito mes de Julio al qual la dita cort era seyda, continuada e prorogada, el muyt excellent princep, alto e poderoso senyor, el senyor don Martin, por la gracia de Dios rey de Aragon, de Valencia, de Mallorchas, de Cerdenya, de Corega e comte de Barcelona, de Rossellon e de Cerdenya, seyendo personalmente en el castiello de la dita villa de Maella, considerant el dito senyor rey que ya sia que el haviessse convocado las presentes corts a la dita villa de Maella e el primer dia entendiessse fazer su principio siquiere proposicion e aquel entendiessse de fazer en el castiello de la dita villa de Maella en el qual el dito senyor rey posava e tenia su habitacion, sino por la streytura e incompatibilidad de aquel por rason de la qual streyteza o incompatibilidad, el solio o cadiella real buenamente en aquel no se podia possar, ni los prelados, nobles, cavalleros, e procuradores de las ciudades, villas e lugares del dito regno qui en aquellas havian a intervenir segunt sus grados e orden devido collocar o possar. Por esto sines de peruidicio alguno d'el, delibero de fazer su principio o proposicion en la iglesia de sant Stevan de la dita villa de Maella.

Apres de aquesto, el dito dia el dito senyor rey seyendo personalmente en la dita yglesia de senyor sant Sthevan de la dita villa de Maella, en cadiella o sitio real, presentes el muyt honorable e circuspecto baron don Johan Eximenez Cerdan, cavallero, consellero del senyor rey e justicia de Aragon e jutje en las ditas cortes e el muyt honorable e discreto don Johan Perez de Casseda savio en dreyto e procurador fischal del senyor rey, e fizo fe de su procuracion con carta publica el tenor de la qual yes de part desuso inserto, parexieron por los quatro braços del dito regno, los que se siguen. etc.

Et presentes los sobreditos e muytos otros del dito regno de Aragon, el dito senyor rey preniendo por tema siquiere principio de su excellent proposicion: In hoc vocati estis ut hereditatem possideatis. 1.ª Petri, capitulo tercio, continuando e perseguiendo la dita materia eleganter la qual proposicion ye sus aquesta forma. etc.

(44) Reg. 2284, fol. 8.

El Rey. — Como a los de casa nuestra falleguen .IIII. leytos yes a saber .IIII. almadraques com sus ropas e cumplimiento a aquellos, por esto vos mandamos que luego encontinent los nos enbiades sines toda triga. Dada en la Vila de Maella dius nostro siello menor a XXVI. dies de Julio en l'anyo M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur aljame judeorum ville Alcanicii. — Dominus Rex mandavit mihi Berengario Sarta.

(45) Reg. 2284, fol. 10.

Lo Rey. — Batle. Manam vos e us pregam que encontinent nos trametats una somada del pus fin vin grech qui sie en Tortosa e cerquats lo per casades; e si vin grech no y havia, trametets nos marva o malvesia; e no y haia falla ne triga. Dada en la vila de Maella sots nostre segell menor a XXVII dies de Juliol del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur baiulo Dertuse. — Dominus Rex mandavit mihi Berengario Sarta.

Reg. 2284, fol. 10.

El Rey. — Mossen Miquel. Sepades que aci a do somos no ha vino blanco qui sea bueno. Porque vos rogamos que luego encontinent nos embiades duas carragas del mes fino e apurado vino blanco que haiades. Dada en la vila de Maella dius nostro siello manor a XXVII dias de Juliol en el any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur Michaeli de Gurrea militi. — Dominus Rex mandavit mihi Berengario Sarta.

Reg. 2284, fol. 10.

Lo Rey. — Reyna molt cara muller. Vostra letra havem reebuda per la qual nos havets supplicat que donem recapte als II. milia florins de don Ferran Lopez de Luna. A la qual vos responem que entre dema qui sera diluns e lo dimarts seguent ell haura bon recapte dels dits II. milia florins. E aquest escuder seu qui ns ha aportada la vostra letra, se n ira decontinent al dit don Ferran Lopez lo qual decontinent sera aqui en Valencia, Deus volent. Perque us pregam, reyna molt cara muller, que per lo be avenir d'aquexa ciutat, vos soffirats .IIII. o .V. dies de no partir d'aqui apres del terme contengut en vostra letra. Dada en la vila de Maella sots nostre segell menor a XXVII dies de Juliol del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Berengario Sarta.

(46) Reg. 2284, fol. 17.

Lo Rey. — Ffrare Bernat. Vostra letra havem reebuda en que ns fets saber que nos havem feta donació de tota aquexa terra a la reyna e al nostre net: a la qual vos responem que no es veritat que nos haiam feta la dita donació. Mas la reyna ha quitada la dita terra e ha les aturada per cambra; e axi abans nos serem avenguts ab ella que no seriem ab la ciutat. Perque quant vos serets ab nos, farem per guisa que la cosa vendra a bona perfeccio. Dada en la vila de Maella sots nostre segell menor a XXIX de Juliol del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur fratri Bernardo Ça Fabrega. — Dominus Rex mandavit mihi Berengario Sarta.

(47) Reg. 2284, fol. 19 v.

Lo Rey. — En Ffrancesch de Casasaja. Vostra letra havem reebuda sobre l fet de la galiota, a la qual vos responem que nos per res no iriem en galiota e per ço havem escrit a vos e an Guillem Pujades que facats per manera ab los consellers de Barchinona que ns trameten una galea; e del dit fet havem escrit als dits consellers recitant los la necessitat de nostra persona. Perque us manam que cuytadament nos certifiquets del dit fet. Dada en la vila de Maella sots nostre segell menor a XXX dies de Juliol del any M.CCCC.quatre. Rex Martinus. — Dirigitur Ffrancisco de Casasage. — Dominus Rex misit signatam.

Reg. 2284, fol. 20.

Lo Rey. — En Guerau Torro. Com nos haiam aci fort necessari mestre Bernat, barber nostre, per ço us pregam e manam que encontinent li donets .XXIII. florins mig qui li son deguts de quitacio sua. E aço per res no hage falla, car en altra manera no poriem partir, e fariets nos en desplaer. Dada en la vila de Maella sots nostre segell menor a XXX dies de Juliol del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dominus Rex misit signatam.

(48) Reg. 2246, fol. 97.

Regina molt cara muller. Vostra letra havem reebuda ab la qual vos supplicats humilment vullam donar e pagar a Mossen Pere Maresma aquells M. e V.CCCC. florins qui li son deguts del axovar de sa muller e per los quals te en penyora certs murons de la nostra corona, A la qual vos responem que nos havem gran cor de setisfer e pagar al dit Mossen Pere la dita quantitat, per ço que puxam cobrar los dits murons los quals desijam molt haver. Per que haiats per cert, reyna molt cara muller, que axi per contemplacio de vostres prechs com per deute qui ns hi streny e per que puxam haver los dits murons, nos farem en tot cas que lo dit mossen Pere haura prest e bon recapte de ço qui degut li es, e d'aço pot star en bona confiança. E sia reyna molt cara muller, tots temps en vostra guarda l Esperit Sant. Dada en la vila de Maella sots nostre segell secret a II dies de Agost del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Gabrieli Mascaroni.

Reg. 2248, fol. 1.

Reyna molt cara muller. Vostra letra havem reebuda de la qual havem haut gran plaer e consolacio, com per aquella havem sabuda la bona sanitat de vostra persona, pregants vos affectuosament que continuament nos en certifiquets. E per tal que som certs que haureu plaer e consolacio, vos certificam que per la gracia de Deus som sans e en bona disposicio de nostra persona. Ffets nos saber en la dita vostra letra com aqui en la ciutat i comencen morir, de la qual cosa havem, sab Deus, fort gran desplaer; car no volriem per res que fosseu en loch que vostra persona pogues encorrer algun perill. Per que volem e us pregam, reyna molt cara muller, que si aqui si moren, segons dehits, vos en llunyets anant vos a Burjaçot o en altre loch hon hage sanitat, axi com a vos sera ben vist. Quant es al fet de don Ferran Lopez de Luna, nos hi havem provehit segons nos havets fet saber; e de fet, dema se n partex l escuder qui y era vengut ab tot compliment de les provisions. E per tal que n haurets plaer, vos certificam que huy data de la present, per la gracia de Deus, havem finades e licenciades les corts que havem celebrades als aragonessos, les quals comencam huy ha .VIII. jorns, e en aquelles havem fetes tals provisions per les quals aquest regne d'Arago sera reduyt en estament de pau e sera salut e repos de la cosa publica de aquell. Nos dilluns primer vinent, Deus volent, partirem d'aci e irem dinar e jaure a la vila de Casp, e apres alli nos recullirem en lo riu en una barqua e irem a Mora, e d'alli irem al monastir de Scala Deu on aturarem II o III jorns, e apres farem la via de Tarragona on tindrem la festa de nostra Dona d'Agost, e d'alli en fora continuarem nostre cami per terra a Barchinona. E de nostra sanitat e de totes les coses que farem en aquest entredall de temps, ne serets continuament per nostres letres certificada. E l'endemitg e per tots temps, tingue us en sa curosa guarda, reyna molt cara muller, l Esperit Sant. Dada en Maella sots nostre segell secret a II. dies d'Agost del any mil CCCC.III. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(49) Reg. 2248, fol. 6.

Lo Rey. — Reyna molt cara muller. Vostra letra havem reebuda per En Domingo Sancho de la vostra tresoreria e aquella entesa responem que ja abans que reebessem la dita letra haviem spatxat l escuder que ns haviets trames per lo fet del visrey ab totes aquelles provisions que hi eren necessaries. Al fet de la vostra partença d'aqui per raho de les morts qui s'ic meten, ja us havem respost com ne havem fort gran desplaer per sguard de la vostra persona la qual no volriem que estigues en perill semblant e que ns plahia que us ne anessets a Burjaçot o lla on a vos vingues en plaer. Tramestem vos per lo dit Domingo les ordinacions que havem fetes en les corts, les quals com les haurets vistes remetets al nostres vicecanceller e tresorer. E tingue us en sa curosa guarda, reyna molt cara muller, l Esperit Sant. Dada en la vila de Casp sots nostre segell secret a III dies d'Agost del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(50) Reg. 2248, fol. 6 v.

Lo Rey. — Reyna molt cara muller. Ja estants en Maella derreramant vos scrivim largament axi de la sanitat e estament de la nostra persona com del finament e conclusio de la cort e aximatex com havem spatxat lo fet de don Ferran

Lopez de Luna lo qual prestament deu esser aqui. Apres, reyna molt cara muller, stants en la vila de Casp vos scrivim estesament per nostra letra notificants vos la salut e stament de nostra persona; ab la present, reyna molt cara muller, vos certificam que per gracia de nostre Senyor Deu, som be sans e en bona disposicio de nostra persona. E partim de la dita vila de Casp dimarts prop passat bon mayti e metem nos en la barcha e riu avall vingem nos en en II. dies tro a Garcia hon arribam gran nit, e ir per lo mati pujam nos en per la muntanya aci a Gratallops, d'on forem partits vuy de mati si no fos car es lo dia de nostra accessio; per que ns ha convengut aturar tro ades en hora baxa que entenem a partir, Deu volent, e anar nos en al monastir de Scala Dei hon nos speren ab gran desig, e d'aqui entenem a partir per fer nostre dret cami a Terragona dilluns prop vinent Deu volent. Per que reyna molt cara muller, notificants vos totes les dites coses a vostra consolacio e plaer, vos pregam que de la sanitat e bon stament de vostra persona nos certifiquets per vostra letra e en altre manera com pus sovin porets, car plaer nos en farets fort acceptable. E tengue us, reyna molt cara muller, tots temps en la sua guarda l'Esperit Sant. Dada en lo loch de Gratallops sots nostre segell secret a VII dies d'Agost del any mil CCCC.III. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Gabrieli Mascaroni.

(51) Reg. 2248, fol. 4.

Lo Rey. — Reyna molt cara muller. Sabents certament que us tornara en consolacio e plaer, vos notificam que som sans per gracia de Deu e en bona disposicio de nostra persona, e desijants grantment aço matex saber de vos, pregam vos que com pus sovin porets, nos en certifiquets per vostra letra e en altra manera, car cosa es en que trobam plaer gran. Reyna molt cara muller, divendres prop passat vos scrivim per nostra letra largament estants en lo loch de Gratallops ab la qual vos notificam entre les altres coses com aquell dia matex nos entenem anar axi com faem de fet al monestir de Scala Dei, hon nos esperaven ab gran desig e ns reberen ab gran plaer e alegria. Ab la present, reyna molt cara muller, vos certificam que, Deu mijençant, entenem a partir d'aci del dit monastir dema bon mati e fer nostre dret cami a Terragona [hon] tendrem la festa de nostra Dona santa Maria d'Agost; e tantost lo dia següent entenem d'aquí ai partir per anar drete via a Martorell, hon deliberarem Deu volent si entrarem en la ciutat de Barchinona o si farem lo cam de Gerona hon som molt necessaris per les bandositats qui lla son, segons que los jurats nos han escrit novellament per lur letra. E d'aquí de Martorell, reyna molt cara muller, nos vos notificarem nostra deliberacio sobre les dites coses. E sia, reyna molt cara muller, ara e tots temps vostra guarda l'Esperit Sant. Dada en lo monastir de Scala Dei sots nostre segell secret a XI dies d'Agost del any mil CCCC.III. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Gabrieli Mascaroni (1).

(52) Reg. 2248, fol. 8 v.

Lo Rey. — Reyna molt cara muller. Ir dilluns, del monestir de Scala Dei vos scrivim notificants vos nostre bon stament e sanitat de nostra persona e com entram en lo dit monestir lo divendres apres dinar e hic fom reebuts per los frares qui ns esperaven ab fort gran desig ab gran plaer e consolacio, e axi matex vos notificam com vuy dimarts partirem del dit monestir, continuants nostre cami a Terragona on tendriem la festa de nostra Dona d'Agost, segons que totes aquestes coses havets pogut veure estesament en nostres letres. Depresent vos certificam, reyna molt cara muller, que vuy som partits del dit monestir e ns som venguts dinar a dues leugues a. I. loch qui ha nom Alforge, aqui havem dormit e tenguda la sesta, e apres dormir som venguts sopar e jaure en aquest loch de Riudons e ns som en lo cami ben trobats en nostra persona merce de nostre Senyor Deu, pregants vos, reyna molt cara muller, que del bon estament e sanitat de vostra persona nos certifiquets continuament per vostres letres car plaer e consolacio n'aurem. Certificants vos que dema qui sera dimecres nos entrarem a dinar a Tarragona e alli estarem lo dijous qui sera lo dia de nostra accessio e axi matex lo divendres apres següent qui sera lo jorn de nostra Dona; e d'alli anant farem la via de Martorell e d'alli irem a Valldaura on aturarem III jorns, e d'alli enviarem a Barchinona Mossen Galceran de Sentmenat qui ns amen nostres nets que ls desigam veure; e d'alli en fora farem la via de Gerona on nostra presencia es molt necessaria per rao de les bandositats qui son en aquella; e puys siam alli visitarem lo comtat e allongar nos hem per consegüent en Rossello. Per que, reyna molt cara muller, notificants vos aquestes coses, vos pregam affectuosament que cuytets vostre cami per venir a nos on se vulla que siam. En l'endemig e per tots temps guard vos e us tingue en sa santa guarda l'Esperit Sant. Dada en lo loch de Riudons sots nostre segell secret a XII dies d'Agost del any M.CCCC.III. Rex Martinus.

Reyna molt cara muller. Apres que la present letra fon feta som entrats en Terragona e es vengut a nos de Sicilia Pere Alamany e a ns comptat com lo rey e la reyna nostres fills son sans, merce de nostre Senyor Deu e eren a Medina e fa espatxar les galees. E lo dit Alamany vos ha aportades algunes letres del dit rey les quals vos trametem ab la present. Dada en Terragona a XIII d'Agost. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(53) Reg. 2248, fol. 10 v.

Lo Rey. — Mossen Ramon. Sabet que l'sclau vostre fugit, es en poder d'En Roger de Pinos. Per que nos li scrivim y trametem de present Francesch Cosida porter nostre, que ns trameta lo dit sclau ab .I. home car nos lo contentarem si res ne deu aver, e creem que axi o fara. E certificants vos que nos anit venguerem a sopar e jaure aci en aquesta casa de Sent Johan de Subirats e hi aturarem vuy tot lo iorn, e dema qui sera dijous partirem d'aci per lo mati e irem a Martorell on starem tot lo iorn, e l'altre ço es lo divendres per lo mati partirem d'alli e irem a Valldaura. Per que si veniets a la barcha de Martorell per venir ab nos e que ns aportasetis un broquel de bon vi e un parell de pans e una cistella de figues, nos o rebriem volenters. Dada en la casa de Sent Johan de Subirats sots nostre segell secret a XX dies d'Agost del any mil CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur Raymundo Torrelles militi. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(54) Reg. 2248, fol. 16 v.

Lo Rey. — Mossen Galceran. Dehim e manam vos expressament que decontinent vistes les presents e axi com pus secretament e savia porets, prengats En G. Colom, En Jacme de Puigdolms, En G. de Bagna, En Pontich e En Ripoll mercaders de Barchinona inculpats e denunciats de falsament o trabocament de monedes, e aquells e cascun d'ells preses e ben guardats tenits tro de nos haiats altre manament en contrari. E guardat vos que axi sia fet e segons de vos confiam. Dada en la nostra casa de Valldaura sots nostre segell secret a XXII dies d'Agost del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur Galcerando de Rosanis militi. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(55) Reg. 2248, fol. 10.

Lo Rey. — Reyna molt cara muller. Sabents certament que us tornara en consolacio e plaer gran vos certificam que per gracia de nostre Senyor Deu som ben sans e en bona disposicio de nostra persona, e que del mal de la cama estam molt millor que no avem co[m] aximatex de les accessions de la quartana; be es ver que dimecres prop passat qui era la nostra jornada, nos stants en les cases de Sent Johan de Sobirats aguem la accessio caucom pus forta de acostumat; per gracia de Deu no [n]s dura gayre ans partim d'aquí lo dijous següent bon mati e vinguem dinar [e] jaure a Martorell d'on partim divendres prop passat per lo mati e fom aci a Valldaura a dinar. E d'aci entenem a partir decontinent per anar a Gerona hon segons havem sabut es molt necessaria nostra presencia ams lo mal stament en que es aquella ciu-

(1) En lo mateix Reg. 2248, fol. 3 v., hi ha una lletra del rey dreçada an Spera-en-Deu Cardona, viç-canceller, datada en Gratallops a XI d'Agost. Lo rey era en lo monestir de Scala-Dei. La dita lletra escrita en Gratallops, li devia esser portada signar en lo monestir esmentat.

tat per les bandositats qui son; mas avem sabut que n moren alguns de glanoles e per aço avem sobresegut en la dita anada tro a tant que mestre Pere Miquel cirurgia nostre lo qual i avem trames per aquesta raho sia tornat a nos; e si sanitat hi a, nos irem lla Deus volent, sino apres V. o VI. dies que aiam aturat aci a Valldaura hon incessantment fem obrar, havem proposat entrar nos en, en la ciutat de Barchinona. Encara us certificam, reyna molt cara muller, a maior goig e plaer vostre que dissapte prop passat apres forem accessos aci mossen Galceran de Sentmanat, lo qual ja per aço hi aviam trames de Martorell, En Ffrancesch de Casasage acompanyats de molts ciutadans e altres notables homens, nos menaren aci don Fadrich e dona Violant nets nostres e vostres, de la vista dels quals avem auda e havem singular alegria e goig, e en aquells avem concebuda gran e cordial amor en nostre cor, com sien molt bells infants e graciosos semblants en la cara lo dit Fedrich a nostre e vostre car fill lo rey de Sicilia, e la dita Violant, a vos; de que l'amam sab Deu pus cordialment. Reyna molt cara muller, ir rebem una letra vostra per la qual [s]avem la sanitat e bon stament de vostra persona de que havem haut molt singular plaer, pregants vos, reyna molt cara muller, que com pus soven porrets, nos en certificats per vostra letra [e] en altre manera com sia cosa en que trobam plaer gran. En ço que ns suplicats ab la dita vostra letra en favor de mestre Guillem Ça Garriga, vos responem que nos per amor vostra axi matex per lo bon servey que lo dit mestre Guillem nos ha fet e fa incessantment aurem vers lo dit mestre Guillem en son servey tal sguard que se n deura o pora rahonablement contentar. E tingue us, reyna molt cara muller, tots temps en la sua guarda l'Esperit Sant. Dada en Valldaura sots nostre segell secret a XXV. dies d'Agost del any de la nativitat de nostre Senyor mil CCC.III. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Gabrielli Mascaroni.

(56) Reg. 2248, fol. 15 v.

Lo Rey. — Reyna molt cara muller. Nos havem reebuda vostra letra d'En Nicholau Puiada batle general d'aquex regne ab un altre de Micer Johan Mercader e de .I. mercader catala qui es en Granada sobre los capitols fets sobre la pau fermada entre nos e el [de] Granada; e nos responem largament de nostra intencio al dit batle general sobre alguns dubtes e abdicacions que l dit rey de Granada volria de nos, segons porrets veure en la letra que nos trametem de present responsiva al dit batle general. Per que volem e us pregam, Reyna molt cara muller, que si no sots partida encara de Valencia, fets vos venir al dit batle e comunicats ne ab ell sobre aquestes coses suplints la nostra absencia axi com si nos personalment hi fossem. E sia vostra guarda, reyna molt cara muller l'Esperit Sant. Dada en Valldaura sots nostre segell secret a XXVII dies d'Agost del any mil CCC.III. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(57) Reg. 2248, fol. 12 v.

Lo Rey. — Reyna molt cara muller. Vostra letra havem reebuda de la qual havem haut gran plaer e consolacio com per aquella som stats certificats del vostre bon stament e sanitat, en la qual nostre Senyor Deus per sa clemencia vos vulla conservar largament. E per tal que som certs que n haurets sobirana consolacio e plaer, certificam vos que faent fer les presents erem sans e alegres e en bona disposicio de nostra persona, merce de nostre Senyor Deus. Reyna molt cara muller, pregats nos en la dita vostra letra que lexem star aqui per alguns dies lo nostre vis canceller, e responem vos que ns plau e som contents. Si altres coses son a vos plasents scrivits nos en fiablement. L'Esperit Sant, reyna molt cara muller, vos haie tots temps en sa curiosa guarda. Dada en Valldaura sots nostre segell secret a XXVIII dies d'Agost del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(58) Reg. 2248, fol. 18.

Lo Rey. — Reyna molt cara muller. Per tal com sabem certament que n haurets plaer e consolacio certificam vos que faent fer les presents per gracia d'Aquell qui en sanitat conserva als reys, erem be sans e alegres e en bona disposicio de nostra persona, pregant vos que continuament de la vostra salut e bon stament nos certifiquets car gran plaer n aurem. Reyna molt cara muller, be creem vos recorda com nos haviem scrit per lo cami com nostra intencio era que apres que fossem estats VI. o VIII. jorns en la nostra casa de Valldaura enteniem anar a Gerona e apres en Rossello e per consequent visitar lo comtat. Apres s'es seguit que ja apres que fossem plegats a Valldaura sabem que en Gerona se morien de glanola. Per que nos per haver plenera informacio d'aço, hi enviam de fet Mestre Pere Miquel cirurgia de casa nostra e per ell scriguem als nostres oficials de la dita ciutat de Gerona que se n informassen e apres nos en certificassen per ses letres; e per relacio del dit mestre Pere Miquel qui es tornat havem sabut certament com en la dita ciutat se moren de glanola, e troba alli lo dit mestre Pere, En Johan de Sent Feliu lo qual li digue que dins II. jorns eren morts de glanola l'escriva e lo porter qui anaven ab ell per lo fet de les demandes e moltes altres de la dita ciutat e digue mes anant lo dit mestre Pere que abans que parti de la dita ciutat jaqui lo dit Johan de Sent Feliu en tal disposicio ab glanola que ja havia fet testament. Per la qual relacio vehents que no sense perill de nostra persona no hi podiem anar, deliberam entrar nos en aci en Barchinona pera que s' pogues començar tenir l'audiencia, en la qual entram lo dissapte prop passat e aturam hi ir dicmenge e vuy qui es estat lo jorn de nostra accessio, e puys per aquesta manera de nostra entrada havem proveyt al fet de la justicia, havem deliberat partir dema dimecres d'aci e tornar nos en a la dita casa de Valldaura, on sperarem certa resposta que devem haver prestament de Perpenya; e aquella hauda deliberarem que farem e de ço que haurem deliberat ne serets per nostres letres certificada. E per tal que en la dita ciutat de Gerona se n son seguides algunes novitats e bregues, trametem hi de present, axi com a governador, lo noble Mossen Guerau Alamany de Cervello per fer justicia e punir los crimosos. L'Esperit Sant, reyna molt cara muller, vos tingue tots temps en sa guarda. Dada en Barchinona sots nostre segell secret lo primer dia de Setembre del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur domine Regine. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

Reg. 2248, fol. 18 v.

Lo Rey. — Mossen Pere, etc.

Aquesta lletra a Mossen Pere Torrelles es igual a l'anterior adreçada a la reyna; emperò a la fi s'hi afegeix:

... De la anada del batle general en Navarra havem plaer e l'haurem maior com sapiam que sia tornat ab bon spatxament. Dels confits domesquins que demanats, vos trametem VI. pots de fort fins e si aquets pleguen aqui sans e sense lesio o mutilacio alguna de membres, nos vos en trametem mes; en altre manera no stigats en sperança alguna car no us en trametriem. E si sabiets quina es estada l'abundancia e pluralitat de les maneres dels servirs e presents de confits e vins que ns han presentats a Valldaura e aci mercaders e molts altres, be n seriets meravellats. Al fet dels vostres collars encara no es vengut l'argent de Valencia ne pensam que vingue tro que vingue nostra cara muller la reyna, e com sie vengut ells hauran bon compliment. Pregants e manants vos que prestament nos trametats e copiosament d'aquen vin de Sasa e de Madrigal si n podets haver e aximetex haia decontinent car ja massastriga lo drap nostre per vestir nos, car ja refresquen les matinades e per consequent es necessari a nos que ns façam robes al yvern e axi spatxats ho que ho haia de present. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a dos dies de Setembre del any mil CCC.III. Rex Martinus.

Après que fon feta la present vengueren los dits encartaments los quals havem fet donar al dit En Guillem Mulet per tal que faça ordonar los contractes. Emperò los de la vila de Montblanch hi posan II. contrastes: lo I. que los III milia sous no s' poden rebre sense que nos reemam tots los altres; l'altre que alleguen haver privilegi que no puxen es-

ser separats de la corona. Per que nos havem pensat que com lo fet sera apuntat enviarem als prohoms de la dita vila, l. persona per la qual los offerem tenir les corts de Catalunya en la dita vila axi com ells moltes vegades nos han suplicat, si empero les havem tenir de fora Barchinona. E ab aço creem fermament que ells passaran volent.... (1). Dada axi com dessus. Rex Martinus.

(59) Reg. 2248, fol. 20.

Lo Rey d'Arago. — Rey molt car primogenit. Reebuda havem vostra letra de la qual havem haut sobiran plaer e consolacio com per aquella som stats certificats de la salut e bon stament de vostra persona e de la reyna vostra muller filla nostra molt cara en la qual nostre Senyor Deus deny a vos e a ella conservar longament e de be en millor continuament prosperar e us faça tots vostres fets benavenir segons nos e vos desigam, pregants vos affectuosament e de cor que continuament e per totes les fustes qui en les parts deça vindran, nos certifiquets de la sanitat vostra e de la dita nostra molt cara filla la reyna e de la successio dels vostres affers, car pensar podets que en als no es nostra pensa sino en saber e hoyr continuament bones novelles del vostre bon stament e sanitat. E per tal que en la dita vostra letra ab gran voler e desig demanats saber la salut nostra e de nostra molt cara muller la reyna mare vostra, certificam vos que per gracia d'Aquell qui en sanitat conserva los reys, en la confeccio de les presents, nos e la dita reyna, nostra muller molt cara, mare vostra, sans e alegres som e en prospera sanitat de nostres persones. A les altres coses en la dita vostra letra contengudes, rey molt car primogenit, responem primerament a ço que ns fets saber, que atenen que aquex regne, per la gracia divinal, es en tranquillitat e repos de pau e en gran obediencia vostra en special les terres en les quals sots stat presencialment, havets deliberat entendre continuament en visitar aquell e de fet sots ja entrat en la ciutat de Medina on sots estat rebut per lo poble ab gran desig e plaer, havem plaer de la bona e gracios recepcio que us han feta los mecinesos, com en semblants coses e totes altres toquants honor e plaer ne servir de llur natural senyor, tots temps se son mostrats singularment entre totes les altres ciutats d'aquex regne. Empero consellam vos que tota hora que visitareu aquex regne anets axi poderos e provist e per tal forma e manera, que vostra persona sia de tot perill e de tot altre cas sinistre qui per falta de bona provisio pogues encorrer, preservada, axi com de rey armat de saviesa e virtuts se pertany. Al fet del messatger trames a nos per lo rey Lançalau, vist ço que ell demana, havem per bona e loam fort la resposta feta per vos en scrits al dit rey Lançalau per lo dit messatger seu, empero com nos fets saber que lo dit rey Lançalau enten procehir contra lo marques de ... otro, el duch de Vesona e altres barons de son regne, e que enten venir en Calabria e que lo dit marques vos ha trames pregar moltes vegades per sos messatgers que us emparasseu de sos fets proferint vos metre us en mans Bejols e VIII. castells en Calabria, e que al present li lexaseu armar ab son argent l. galea en vostre regne, e que encara no li haveu feta resposta. Pregam, amonestam e concellam vos, rey molt car primogenit, que us gordets d'empendre ne emparar semblants fets la successio e fi dels quals importen en si mes dan que profit, com moltes vegades s'esdevinguen ab color e zel de be los reys esser prevenguts. E puis per la gracia de Deu aquex regne es en la plena pau e obediencia vostra, no us cureu de semblants afers e lexau los fer a ells; e devets pensar que no us hi demanen si no per llur propri barat et interes, e no per res de honor ne profit vostre, e ab bones e colorades paraules passau los axi per noves. Per manera que l dit rey Lançalau ne altre no puxa haver justa querela de vos. Al fet de [les] armes e forniment de les X. galeres de que havets emprades les ciutats de Valencia, de Barchinona e de Mallorca, les dites ciutats no acostumen fer semblants subvencions sino en armes de son rey e princep que donen fustes armades segons se pertany, e per res no u farien, e ja la ciutat de Barchinona, segons par, se n'es escusada e faran per consequent les altres. E aquells qui us han donat aquest consell de nemprar los, en aço sabrien mes d'als e ignoren totalment l'estil del semblants coses. Rey molt car primogenit, segons mostra la dita vostra letra entreyaran vos com d'algunes coses scrivints ne a vos, ne scrivim aximatex a alguns de vostre consell e que donariem entenen que sense ells no voleu, no sabeu o no podeu exeguir nostres manaments e que entre la nostra senyoria e obediencia vostra no voleu companyo ne induidor algu. No tan solament a plaher e encara a gloria reputam a nostre Senyor Deus qui us ha donat de seny e d'enteniment e de juhi natural, ab los quals los reys governen loablement sos regnes e ls preserven de tots sinistres, e esperam fermamen en Ell, qui ns ha dotat de fill e rey de primogenit e tal que apres nostres lonchs e benaventurats dies sabra regir e governar sabiament los regnes e terres conquests e gordats ab molt e victorios scampament de sanch per sos predecessors de loable recordacio. E no pensets que scrivam als dits vostres consellers per tal que ells induesquen ne consellen a vos de obeyr nostres letres com d'aço sian be segurs, ne de res qui fos essencial de nos a vos menys scriuriem a ells axi com no havem acostumat segons sabets, sino scriurem a vos tant solament e axi ho entenem d'aci auant continuar; e ns plau mes comanar ho tot a vostra sola virtut e sense indubiment ne consell d'altre alcu, vos sapiats regir e governar saviament. Mas costume e estil es antiquat en les cases dels reys e princeps del mon com se sdeve scriure en favor d'alguns, scriure no tan solament als reys, oc encara a aquells qui son a ells collaterals axi com camerlencs e altres consellers e axi ho acostumats vos fer a vegades, scriure a nos e a alguns de nostre consell. L'Esperit Sant, rey molt car primogenit, sia tots temps vostra guarda. Dada en la nostra casa de Valldaura sots nostre segell secret a dos de Setembre del any de la nativitat de nostre Senyor M.CCCC.IIIII. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit michi Johanni de Tudela.

(60) Reg. 2248, fol. 21 v.

Lo Rey. — Mossen Ramon. Puys nos som retrets per alguns dies en aquest loch solitari e prou contemplatiu, prenem plaer en legir les vides dels sants; e com haiam entes que tenits l. bell e bon Flos Sanctorum, pregam vos afectuosament e de cor que aquell nos trametats per lo portador de la present, de la nostra cambra. E sera cosa de la qual nos farets complacencia singular. Dada en Valldaura sots nostre segell secret a IIIII. dies de Setembre del any mil CCCC.IIIII. Rex Martinus. — Dirigitur Raymundo Alemanni de Cervilione. — Dominus Rex mandavit michi Johanni de Tudela.

Reg. 2248, fol. 21 v.

Lo Rey. — Mestre racional. Jatsie poch dies ha passats d'aquesta raho vos haiam scrit e fet espres manament; pero sabents e vehents clarament que per falta dels segell e libres ordinaris de vostre offici tants dels fets de nostra cort romanen embassats, que torne massa a dan nostre e en carrech vostre qui axi ho detenits, sense que no podem veer ne sentar que profit se n'segue que en sguard del dan que nos e nostra cort ne reportam apresent. Perque sollicitant sobre aço vostra diligencia e vetlant cura que deuriets haver, en dar manera que per semblant colpa o triga, nostres fets no prenguessen torp ne dampnatge, vos manam de certa sciencia e expressament que ls dits segell e libres si ja fet no u havets, tremetats prestament per persona certa al lochtinent de vostre offici. E sobre aço altre manament nostre per res no sperets. Dada en Valldaura sots nostre segell secret a IIIII. dies de Setembre del any mil CCCC.IIIII. Rex Martinus. — Dirigitur Petro Dartes, militi, magistro rationali domini regis. — Dominus Rex mandavit michi Johanni de Tudela.

(61) Reg. 2248, fol. 21 v.

Lo Rey. — En Nicholau Torro. Entes havem que us havets fet venir de Gerona IIes colones quornes [?] les qual[s] son en poder del mestre; e com nos haiam aquelles de gran necessitat a la obra d'aci de Valldaura, no ns recorda dir vos ho lo dimecres com vengues aci a nos. Perque us pregam affectuosament que les dites IIes colones e la altre que te lo dit mestre semblant d'aquestes IIes, nos trametats decontinent, vistes les presents; car nos pagarem ço que han costat.

(1) La darrera linia escrita fou scapsada quan se feu relligar novament lo Reg. y's cometé l'errada de fer tallar les desigualtats dels fulls.

E en aço no haia falla si nos desijats servir. Dada en Valldaura sots nostre segell secret a V. dies de Setembre del any mil CCC.CIII. Rex Martinus. — Dirigitur Nicholao Toroni campsoi Barchinone. — Dominus Rex mandavit michi Johanni de Tudela.

Reg. 2248, fol. 22.

Lo Rey. — En Guerau Torro. Nos scrivim de present an Nicholau Torro vostre frare que decontinent nos trameta III colones d'aquestes de Gerona les quals havem de gran necessitat pera la nostra obra d'aci, segons veurets en sa letra. E axi pregam vos afectuosament que de vostra part li ho digats e axi sia fet per nostre servir. Dada en Valldaura sots nostre segell secret a V de Setembre del any mil CCC.CIII. Rex Martinus. — Dirigitur Geraldo Torroni, regente thesaureriam domini regis. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

Reg. 2248, fol. 22 v.

Lo Rey. — Lo reverent pare en Christ l'archebisbe d'aquexa seu nos ha tramesa una pica gran de pedra la qual com es stada aci e l'havem feta regonexer havem trobada aquella sedada, en tant que no pora servir a res. E com haiam entes que en la casa del sacrista de la dita seu n'i ha una fort bona e sencera, pregam vos afectuosament que la dita pica donets e liurets decontinent vistes les presents al portador de la present, lo qual vos trametem tan solament per aquesta raho. E aço per res no mudets o allonguets si a nos desijats servir e complaure. Dada en Valldaura sots nostre segell secret a V. de Setembre del any M.CCC.CIII. Rex Martinus. — Dirigitur capitulo et canonicis ecclesie Terrachone. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

Hi ha dos documents a continuació tractants del mateix afer.

(62) Reg. 2248, fol. 23 v.

Lo Rey. — Reyna molt cara muller. Sabents que haurets plaer e consolacio certificam vos que nos som sans e alegres e en bona disposicio de nostra persona, merce de nostre Senyor Deus, al qual placia que axi sie de vos: pregans vos molt afectuosament que del vostre bon stament e sanitat nos certifiquets continuament per vostres letres car gran plaer n'aurem. Reyna molt cara muller, lo nostre tresorer nos ha scrit que no ha executades les condempnacions per tal com vos havets volgut que hic sie sobressegut per raho d'aquex tractes que manejan de les bandositats. Per que us pregam, Reyna molt cara muller, que no empatxets en res al dit nostre tresorer en executar les dites condempnacions e axi metex cert deure en lo qual es tengut don Pero Maça a nostra cort per son pare: abans, segons que s'pertany, hi donets tota favor, car en altre manera poch valrien ne aprofitarien les penes, puy encorregudes son si no eren executades. L'Esperit Sant, reyna molt cara muller, vos tingue tots temps en sa guarda. Dada en Valldaura sots nostre segell secret a VII. dies de Setembre del any de la nativitat de nostre Senyor mil CCC.CIII. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit michi Johanni de Tudela.

(63) Reg. 2248, fol. 26.

Lo Rey. — En Guerau Torro. En G. Fuster sots comprador de casa nostra ha escrit al nostre maiordom que vos vuy no li havets donat sino XXIII scuts pera la messio e que no li ha bastat ni encar L. florins cascun jorn no li basten. Perque us pregam e manam que decontinent li façats compliment a L. florins pera sa messio de vuy. E dema per lo mati siats vos ab lo dit En Fuster aci, e per tal que d'aquiavant hic sie provehit. E aço per res no mudets. Nos vos havem vuy trameses les provisions de Perpenya e de Camprodon. Dada en Valldaura a VIII. de Setembre del any mil CCC.CIII. Rex Martinus. — Dirigitur Geraldo Torroni regentem thesaureriam.

(64) Reg. 2248, fol. 26 v.

Lo Rey d'Arago. — Castella. Vostra letra havem reebuda sobre les taules de porfidio e una colona de porfidio e I altre colona de marbre ab sos xapitells que ns havets trameses, e hagrahim vos ho molt; certificants vos que nos segons nos fets saber scrivim a nostre molt car primogenit lo rey de Sicilia que ell scriuca al secret d'aqui de Palerm, al qual nos axi metex n'escrivim de present, que ensemps ab vos ab la primera fusta o nau nos trametats les altres colones e pedres. Per que us pregam e encarregam axi afectuosament com podem que si james nos entenets servir, tingats manera e axi com pus secretament ho porets fer, que nos haiam les dites pedres e colones per la primera fusta o nau qui vindra en aquestes parts. E sera cosa de la qual nos farets plaer e servir molt agradable. Dada en la nostra casa de Valldaura sots nostre segell secret a VIII. dies de Setembre del any mil CCC.CIII. Rex Martinus. — Dirigitur Tristanno d'Ortal castellano palacii civitatis Panormi.

Reg. 2248, fol. 27.

Lo Rey d'Arago. — Rey molt car primogenit. Significam vos que l'castella del palau de Palerm nos ha trames, per tal que li havem scrit, certes taules de porfidio e colones; empero resten III. altres les quals per falta de fusta, no ns ha pogut enviar; e com nos desijem aquelles molt haver, pregam vos, rey molt car primogenit, axi afectuosament com podem que de continent vistes les presents, scriucats e manets per vostres letres al dit castella e encara al secret de Palerm, que per la primera nau qui vindra en aquestes parts axi com pus secretament se pora fer; car de vegades de semblants coses mormura lo poble. E d'aço ns farets complacencia singular. Nos sobre aço n'escrivim als dit secret e castella. Dada en la nostra casa de Valldaura sots nostre segell secret a VIII. dies de Setembre del any de la nativitat de nostre Senyor M.CCC.CIII. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

Reg. 2248, fol. 28 v.

Reyna molt cara muller. Vostra letra havem reebuda de la qual havem haud gran plaer e consolacio com per aquella som stats certificats del bon stament e sanitat de vostra persona; pregants vos que continuament nos en certifiquets car gran plaer nos en farets. Certificants vos a vostre plaer e consolacio que faents fer les presents, per gracia d'Aquell qui en sanitat conserva los reys, erem sans e alegres merce de nostre Senyor Deus, al qual placia que axi sie de vos. Reyna molt cara muller, al fet de Mestre Pere Soler de qui ns scrivits e que l'posassem en segur de ço que li devem dar per sa provisio e que li scrivissem que se n'vengues ab vos per servir nos, certificam vos que stants en Maella ne parlam ab lo batle general d'Arago que ell lo posas en segur e concordam e finam ab ell, que puy lo fet de Xelva fos finat, per lo qual passarien a nos los LX milia florins que ell lo posaria en segur e l'obligaria de pagar cascun any sa pensio. Per que digats li ho de nostra part car nos axi mateix li scrivim, que se n'vingue de present ab vos segons nos fets saber. L'Esperit Sant, reyna molt cara muller, sia tots temps vostra guarda. Dada en Valldaura sots nostre segell secret a VIII. dies d'Agost (1) del any M.CCC.CIII. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(65) Reg. 2248, fol. 27 v.

Lo Rey d'Arago. — Rey molt car primogenit. Sabents que n'haurets singular plaer e consolacio, certificam vos que nos, e segons los ardots que havem continuament, nostra molt cara muller la reyna mare vostra, som sans e en bona

(1) Ha de dir Setembre.

disposicio de nostres persones, merce de nostre Senyor Deus, al qual placie que sia axi de vos e de nostra molt cara filla la reyna vostra muller; pregants affectuosament que de la sanitat vostra e de la dita nostra molt cara filla la reyna, nos certifiquts a nostre plaer e consolacio continuament e per totes les fustes qui navegaran en aquestes partides. Rey molt car primogenit, trametem vos per l'amat conseller e maiordom de la dita reyna nostra molt cara filla, Mossen Pere de Maresme l'empresa nostra de la leona parda la qual aportets per amor nostra. L'Esperit Sant, rey molt car primogenit, sie tots temps vostra guarda. Dada en Valldaura sots nostre segell secret a X dies de Setembre del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit michi Johanni de Tudela.

Reg. 2248, fol. 28.

Lo Rey d'Arago. — Reyna molt cara filla. Sabents que haurets plaer e consolacio certificam vos que nos... etc. Reyna molt cara filla, trametem vos per l'amat conseller e maiordom vostre Mossen Pere de Maresme, una peça d'azeytoni vert avellutat brocat d'or fi de la qual vos façats unes robes que aportets per amor de nos. E sie vostre guarda, reyna molt cara filla, l'Esperit Sant. Dada en Valldaura sots nostre segell secret a X dies de Setembre del any mil CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur regine Sicilia. — Dominus Rex mandavit michi Johanni de Tudela.

* (66) Reg. 2248, fol. 29.

Lo Rey. — En Nicholau Torro. Per les II. colones que havem haud vostres, ne havem necessari una altre sense la qual nos poria per res continuar la nostra obra d'aci. E assi pregam vos que de continent nos haiats aquella e ns la trametats decontinent, car nos pagarem ço qui costara. E aço per res no mudets. Dada en Valldaura sots nostre segell secret a XI. dies de Setembre del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit michi Johanni de Tudela.

Reg. 2248, fol. 29.

Lo Rey. — Mossen Ramon. Jatsie nos haiam dit que ns plaia que ls maestres de cases d'aquexa ciutat obrassen en l'ospital de Sancta Creu d'aquexa ciutat, empero nostra intencio era levors, e axi ho deviets entendre, que nos primerament e cuan de tots fossem servits axi com sta en raho car per falta de maestres, aquesta obra nostra de Valldaura no se spatxa segons volriam e es necessari per lo temps qui n ve del ivern. Per que us manam que tro nos haiam compliment de maestres no permetats que ells vaian a obrar al dit spital. E nos servits, de aquells qui sobrarian som contents que obren en lo dit spital. E creets sobre aço al feel cambrer nostre Ramon de Sentmenat. Dada en Valldaura sots nostre segell secret a XI de Setembre del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur Raymundo de Blanes militi, alguçiro domini regis. — Dominus Rex mandavit michi Johanni de Tudela.

(67) Reg. 2248, fol. 31.

Lo Rey. — Batle. Com nos haiam mester per certa obra que fem fer aci en Valldaura, I. juheu appellat Jacob lo qual bat aqui en Sant Vicens fulla d'or e d'argent, pregam vos que aquell decontinent nos trametats e ns façats venir ab tota la fulla que tinga e ab totes ses aynes; car nos com sera aci lo contentarem. E aço per res no elonguets si n[s] desijats servir. Dada en Valldaura sots nostre segell secret a XV dies de Setembre del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur Bernardo de Palau baiulo Sancti Vincentii de Lupricato. — Dominus Rex mandavit michi Johanni de Tudela.

(68) Reg. 2248, fol. 32.

Lo Rey d'Arago. — Mossen l'abat. Be creem sapiats com nos, mijançan la gracia divinal, havem en proposit de fundar en la capella del nostre palau mayor de Barchinona hon entenem a collocar totes les nostres sanctes reliquies, un monestir de l'orde de sant Benet de l'observança [d] homens de honesta e devota vida e de contemplativa religio. E per aquesta raho haviem fet venir a nos l'abat de Santo Nichola que Deus haie. E lavors per les grans ocupacions que haviem de vesitar nostre regne haguem anar en Arago e en regne de Valencia; e per conseguent no poguem entendre en lo dit negoci per la qual rao donam licencia al dit abat que se n tornas en Sicilia. E com are per gracia de Deu, siam tornats de visitar los dits regnes e siam venguts açi en la ciutat de Barchinona, on entenem a fundar lo dit monestir del qual entenem a fer abadia e que l'abat o president d'aquell puxa usar de totes insignies episcopals, segons que per privilegis apostolicals nos es ja atorgat. E no res menys entenem a fer altre monestir de la dita religio en un loch agrest assats prop de Barchinona qui ha nom Valldaura, lo qual sera sufragani d'aquell de Barchinona en manera que sie tout un convent. E com nos axi com aquell qui havem singular devocio en vos e vostra religio desigem molt saber de vos si per servir de Deu e nostre volriets passar deça per acceptar lo loch per nos assignat a fer lo dit monestir e esser abbat e president d'aquell; e que menassets ab vos IIII. monges de vostre orde los pus honests devots e contemplatius e de maior perfeccio que fer se pora, ab los quals lo dit monestir se puxa fundar, pregam vos tan affectuosament com podem nos vullats trametre a dir vostra bona intencio sobre aquest fet, en manera que si acordats de venir, puxam trametre aqui certa persona qui se n vingue ab vosaltres e us administre tot ço que haurets necessari per vostra venguda. E d'aço ns farets singular plaer e servir lo qual molt vos gahirem tant que mes no poriem e fiam en nostre senyor Deu que axi com sant Maur qui fo dexeble de sent Benet vingue en les parts de França ab sos companyons per plantar la regla e orde del dit mossenyer sent Benet, axi si plau a Deu, serets vos causa ab vostres companyons de esser exemplar e plantacio en aquest regne de la observança de la regla del dit mossen sent Benet; la qual per la dissolucio dels monges en aquest regne no es coneguda. Perque devets considerar lo gran benefici qui per vos se n pot seguir e a nengun afany de vostra persona no devets perdonar. E [si] lo contrari faesets per tots temps vos en deu remordre conciencia e nos qui u pendriem, ab singular desplaer esguardant la gran affeccio que havem en vos. Per altres nostres letres vos haviem ja scrit sobre aquesta materia de que no havem haud alguna resposta ne sabem si les haveu haudes. Dada en Valldaura sots nostre segell secret a XVI. dies de Setembre del any de la nativitat de nostre Senyor M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit michi Johanni de Tudela.

Reg. 2248, fol. 32 v.

Lo Rey. — Mossen Loys. Ja sabets com nos estants en Valencia dues vegades vos pregam que nos haguessem los falcons gruers que tenia nostra cara sor la reyna dona Yolant per enviar al duch de Burgonya que Deus haia; e vos nos respongues la derrera vegada que volguessem esperar tro la dita nostra sor sabes la mort del dit duch, e que lavors tendriets manera per nostre servir que nos hauriem los dits falcons. E com la dita nostra sor sapia ja la mort del dit duch, pregam vos affectuosament que façats ab ella que ns do los dits falcons e que escribue de present a Valencia aquells qui ls tenen, que aquells donen decontinent an Grup, lo qual es alla a Valencia en casa de Mossen Rotger de Montcada, qui aquells nos portara. E en aço no haja falla si de res nos entenets servir e complaure. Dada en la casa de Valldaura sots nostre segell secret a XVI dies de Setembre del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur Ludovico de Cervillione, militi. — Dominus Rex mandavit michi Johanni de Tudela.

(69) Reg. 2248, fol. 33 v.

Lo Rey. — Reyna molt cara muller. Sabents certament que us tornara en consolacio e plaer vos certificam que per gracia de Deu som be sans e en bona disposicio de nostra persona. Axi matex vos certificam, reyna molt cara muller, que per conservacio de la sanitat de nostra persona havem proposat de purgar nostre cors, e ja de fet, segons ordinacio dels

metges continuam cascun dia pendre exarop. Per auant reyna molt cara muller, nos vos farem saber com nos serem trobats ab la purga; pregants vos, reyna molt cara muller, que de la sanitat e bon stament de la vostra persona nos certifiquets com pus sovin porets per vostres letres e en altre manera car plaer nos en farets molt gran. E tingue us, reyna molt cara muller, en la sua guarda l'Esperit Sant. Dada en Valldaura sots nostre segell secret a XVIII dies de Setembre del any mil CCCC.III. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Gabrieli Mascaroni.

Reg. 2248, fol. 31 v.

Lo Rey. — Honrat abbat. Com nos per los aspres camins que havem fets vinents de regne de Valencia en Cathalunya, haïam perdudes moltes adzembles e per consegüent ne siam molt freturosos, pregam vos que ns trametats per lo portador de la present, lo qual vos trametem per aço, una adzempla qui sia bona e tal com de vos se pertany per al nostre servey. E sera cosa de la qual nos farets plaer e servir molt agradables. Dada en Valldaura sots nostre segell secret a XVIII dies de Setembre del any mil CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur Magistro Vincencio abbati monasterii Populeti. — Dominus Rex misit signatam.

Similis litera fuit missa fratri Berengario abbati monasterii Sancti Cucuphatis.

Item fratri Raymundo abbati monasterii Rivipulli. Item fratri Vincentio priorii monasterii Beate Marie Montiserrati.

(70) Reg. 2248, fol. 35 v.

Lo Rey. — Mossen Guillem. Ffort som meravellats de vos com no ns havets tramesa la seda pus que es acabada de colors. Per que us manam que decontinent la ns trametats com nos l'haïam necessaria. E fets nos saber si lo texidor, lo qual ha nom Johan Belluga, ha texides les teles que devia texir pera la Alquella; e si texides no les ha, fets les hi spatxar pus les colors son passades, en manera que la puxam haver com pus prestament fer se puxa. Sapiats que nos havem mester un sclau negre per servir aci en la nostra cambra, e segons havem entes, vos tenits ne I d'aquells qui foren presos de Tunij a Oriola, lo qual sclau nos trametats decontinent. Dada a Valldaura sots nostre segell secret a XX dies de Setembre del any mil CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur Guillelmo Martorello militi, domini regis consiliario. — Dominus Rex qui eam signavit mandavit expedire.

Reg. 2248, fol. 36.

Lo Rey. — Deputats. Vostra letra havem reebuda vuy dissapte a I. hora de nit responsiva a I nostra ab la qual vos manavam que huy hora de vespres fossets ab nos, e scusau vos en la dita vostra letra; de lo qual som fort meravellats car temps plujos en tan poqua distancia de cami no us excusa, puy som demanats venir a nos. Perque volem e us manam altre vegada axi expressament com podem que dema a qualque hora o abans de dinar o apres siats ab nos, totes excusacions a part posades. Dada en Valldaura sots nostre segell secret a XX de Setembre del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur deputatis principatus Cathalonie. — Dominus Rex mandavit michi Joanni de Tudela.

(71) Reg. 2248, fol. 37.

Reyna molt cara muller. Vostra letra havem rebuda de la qual havem haud gran plaer e consolacio com per aquella havem sabut vostre bon estament e sanitat; e per tal que ab gran desig demanats saber de la nostre, certifiçam vos que nos per la gracia de Deu som sans e en bona disposicio de nostra persona, merce de nostre Senyor Deu. Reyna molt cara muller al fet del contracte de Oliva del qual dehits que ns scriven los vicecanceller e tresorer nostres, vos responem que vistes les letres que ns han trames los dits vicecanceller e tresorer e vist e reconegut aximatex en nostre consell lo contracte que ns [h]an trames sobre l'fet d'Oliva en lo qual axi com a periudicial molt a nos no passariem per res, responem vos que nos per altres letres nostres scrivim als dits vicecanceller e tresorer largament sobre aquests afers. Per que us pregam e encarregam, reyna molt cara muller, que les coses en les dites letres contengudes decontinent, posposada tota dilacio, façats executar e en res no y mudets si ns desigats complaure segons de vos confiam. Al fet de micer Domingo Mascho jassie nos haguessim aquell necessari aci, empero per complacencia vostra plau a nos que romangue tro que nos partiam d'aci per venir a uos. L'Esperit Sant, reyna molt cara muller, sie tots temps de vos guarda. Dada en Valldaura sots nostre segell secret a XXII. dies d'Agost (1) del any M.CCCC.III. Rex Martinus.

Reyna molt cara muller. Apres que la present fon feta vench per fer nos reverencia lo fill d'En Marimon lo qual parti de Sicilia vuy a XV. jorns, e compte com nostre molt car fill e vostre lo rey de Sicilia ha aperellat V. galees per passar daça e menasen ab ell don Jacme de Prades e Mossen Bernat de Cabrera e lo comte de Ventimilia e lo comte Anthoni de Muntcada e altres barons sicilians, e lexa ab nostra e vostra molt cara filla certes persones de consell catalans. E lo dit Marimon com prenia son comiat, li demana si volia scriura a nos ne a vos, e dixli que no, car ell hic seria tost; e segons diu lo dit Marimon hic sera Deu volent, per tot lo mes d'Octubre primer vinent al pus larch; empero nos no n'avem reebudes letres algunes, mas han i de mercaders. Tot aço vos significam, reyna molt cara muller, a vostre plaer e consolacio aquestes noves sabem per dues naus qui son vengudes de Sicilia. Compte axi matex lo dit Marimon com lo dit rey de Sicilia havia en Mecina pres lo dit Mossen Bernat de Cabrera e l'havia enviat en una galea al castell de Cathania, e apres lo rey parti de Mecina e vench se n a Cathania e digue al dit mossen Bernat com ell ere estat mal informat d'ell; perque lo havia per absolt e que li manava que l'continuas de servir axi com be havia acostumat e millor si millor podia e que ell li faria gracia e merce; e de fet cavalqua ab ell per vila. Reyna molt cara muller, jasia de la venguda del dit rey no haïam letra certa, empero per la gran continuacio de les moltes noves, nos fem ja tots nostres preparatoris per la sua venguda. Dada axi com dessus. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

Reg. 2248, fol. 38 v.

Lo Rey. — Merino. Bien creyemos vos recuerda como nos estando en Maella vos mandemos que nos enviasedes II. moros pora obrar en Valldaura los quales nos diziastes que fariades partir el primer dia de Setiembre; e vos havedes ne havido poca cura de complir nuestro mandamiento, de que sodes digno de gran reprehension. Porque vos mandamos expressament que los ditos II. moros nos enviedes decontinent, toda dilacion tirada; en otra manera si no lo fazedes conoceredes que nos fedes gran desplacer. Dada en Valldaura dius nuestro siello secreto a XXII. dias de Setiembre del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur Pardo-La-Casta merino civitatis Cesarauguste. — Dominus Rex mandavit michi Johanni de Tudela.

Reg. 2248, fol. 39.

Lo Rey d'Arago. — Rey molt car primogenit. Per dues naus qui son de present juntes a Barchinona les quals son partides d'aquex regne de Sicilia s'es mesa e scampada nova en les parts deça que vos hauriets procehit a capcio de la persona del noble Mossen Bernat de Cabrera, de la qual cosa som fort meravellats; car pensar podets, rey molt car primogenit, que si nos haguessim trobada en res rugua alguna en lo dit Mossen Bernat, de desservey o de altra colpa que el

(1) Aquesta lletra està datada equivocadament en Agost havent de dir Setembre com clarament se desprèn del text de les següents lletres y ab tota certitut expressat en la següent: «Lo Rey—Mossen P. Per tal com sabem que n'haurets plaer vos certifiçam que ir dissapte a XX del present mes de Setembre arribaren tres naus de Sicilia en que entre los altres es vengut lo fill d'En Marimon.» etc., etc. y lo rey conta tot ço que'l dit Marimon l'informà respecte la presó de Mossen Bernat de Cabrera y dels preparatoris del rey de Sicilia per passar-se en les parts deça. (Reg. 2248, fol. 39 v.)

hagues en cosa alguna ofesa la vostra reyal preheminenca, nos qui d'ço havem volgut ben inquirir e a ple certificar nos en estant aci lo dit mossen Bernat, nos l[h]ag[u]erem aci punit e castigat o l'haguerem a vos remes en altre manera que no havem fet que l castigassets e aximatex podets pensar que lla on nos e nostra molt cara muller la reyna mare vostra havem polpat e tenguda la ma, havem previst e guardat tota hora vostra honor e ben havenir. Per que rey molt car primogenit, vos pregam e us consellam affectuosament que havents deguda consideracio als serveys grans et notables fets a nos e a vos per lo dit Mossen Bernat, haiats aquell entre ls altres barons e consellers vostres d'aquex regne axi com singularment ha servit, en singular recomendacio, acostant aquell a vos en vostre servir e perseguints aquell d'aqui auant per nostra complacencia e honor e merits seus en son cas e loch, de singulars gracies favors e prerrogatives. E sera cosa de la qual nos farets singular plaer, lo qual haurem fort per agradable. L'Esperit Sant, rey molt car primogenit, sia tots temps vostra guarda. Dada en Valldaura sots nostre segell secret a XXII dies de Setembre del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit michi Johanni de Tudela.

(72) Reg. 2248, fol. 43.

Lo Rey. — En Guillem Mulet. Manam vos que lo dilluns primer vinent nos comprets XVI posts de quarante e XX canes de canamaz gros e les gones de les finestres de la galilia e totes les altres coses necessaries a la obra segons vuy per altre letra vos avem fet saber. E ço per res no mudets. Dada en Valldaura sots nostre segell secret a XXVII de Setembre del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(73) Reg. 2248, fol. 43.

Lo Rey. — Reyna molt cara muller. Apres que us haguem escrit de Valldaura certificants vos de nostre bon estament e sanitat, s'es seguit que nos lo dilluns prop passat qui fou lo jorn de sent Miquel, venguem de Valldaura en aquest monestir de Sent Cugat per via de deport; on lo dit dia de dilluns e encare lo dimars apres seguent haguem altre accident de flux de ventre ab scalfament de febre en nostra persona. Empero hir dimecres e vuy dijous nos som ben trobats sense alguna febre e per la gracia de Deu som be e perfetament gorits e restituits en plena e prospera sanitat de nostra persona; e dema divendres, Deus volent puys som gorits, havem proposat tornar nos en, en Valldaura e alli deliberarem si ns n'entrem en Barchinona o farem la via de Rossello e de ço que haurem deliberat scriurem ne a vos decontinent. Pregants vos, reyna molt cara muller, que del vostre bon stament e sanitat nos certifiquets a nostre plaer e consolacio. L'Esperit Sant sie tots temps vostra guarda. Dada en lo monastir de Sent Cugat sots nostre segell secret a II. dies d'Octubre del any mil.CCCC.III. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(74) Reg. 2248, fol. 43 v.

Lo Rey. — Venerable pare en Christ. Segons havem entes aqui en Barcelona moren d'epedemia, e com nos vullam saber quans n'i moren axi d'epedemia com d'altre malautia, pregam vos que de continent i assignets una persona la qual cascun dia ço es en les vesprades discorra per totes les eglesies parroquials e n'haia plenera certificacio, la qual per vostra letra lo dia apres seguent e d'alli auant, cascun dia per lo mati nos trametets. E ço per res no mudets. Dada en Valldaura sots nostre segell secret a III. dies d'Octubre del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur episcopo Barchinone. — Dominus Rex mandavit michi Johanni de Tudela.

Reg. 2248, fol. 44.

Lo Rey. — Reyna molt cara muller. Del monestir de Sent Cugat vos scrivim notificants vos com per la gracia de nostre Senyor Deus erem perfectament e ben gorits e com nos entornavem hir qui fon divendres aci en Valldaura. Per que us notificam, reyna molt cara muller, que apres que nos venguts aci nos som fort ben trobats e de be en millor de nostra persona, merce de nostre Senyor Deus, pregants vos, que del vostre bon estament e sanitat, nos certifiquets a nostre plaer e consolacio. L'Esperit Sanct, reyna molt cara muller, sia tots temps vostra guarda. Dada en Valldaura sots nostre segell secret a III dies d'Octubre del any Mil CCCC.III. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit michi Johanni de Tudela.

(75) Reg. 2248, fol. 44.

Lo Rey. — Reyna molt cara muller. Jatsia per altre nostra letra vos haiam escrit de nostra bona convalecencia, pero encara a maior consolacio vostra vos certificam que nos som tornats aci en Valldaura sans e alegres per gracia de nostre Senyor Deu, be que l'accident que havem haud nos ha jaquit fort flach. Huy data de la present es arribada una nau de Sicilia per la qual havem sabudes noves de la venguda de nostre molt car primogenit lo rey de Sicilia de les quals sonen (1) en Casasaia nos ha tremes una letra la qual per ço que veiat que conte vos trametem ab la present. Apres havem rebuda una letra escrita de ma de Mossen Bernat de Cabrera per la qual nos ha fet saber com nostre molt car fill lo rey de Sicilia l'a delliurat de la preso reebent lo benignant e graciosa en son serveir e es axi be ab ell com james fo, la qual letra ensemps ab l que l dit Mossen Bernat vos en tramet e altre d'En Guillem Pujades, vos trametem ab la present per ço com sabem que n'haurets plaer. Pregam vos affectuosament, Reyna molt cara muller, que de vostra sanitat e estament nos vullats scriure continuadament car cosa sera de que haurem gran plaer e consolacio. E sie tots temps, reyna molt cara muller guarda vostra lo Sant Spirit. Dada en Valldaura sots nostre segell secret a VI dies de Octubre del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Gabrieli Mascaroni.

(76) Reg. 2248, fol. 44 v.

Lo Rey. — Veguer. Segons havem entes certament la inclita infanta dona Johana comtessa d'Ampuries germana nostra de recordacio comendable posa ab inventari mentre vivia en ma e poder de Micer Miquel de Noya canonge e peborde de la seu de Leyda, certes joyes entre les quals havia una corona e alguns draps d'aur. On com les dites joyes a nos e no alcun altri pertanguen per dret de successio, a demanar e cobrar aquelles haiam constituhit are de present nostre procurador l'amat nostre En Delmau Jofre artiaque major d'Urgell e canceller del studi de Leyda. E la dita corona segons se diu sia are de present en ma e poder de micer Johan de Sobirats de la dita ciutat, vos dehim e manam de certa scientia e expressament sots ira e indignacio nostra, que tota vegada que per lo dit nostre procurador serets request, forcets e destrengats ab penes e en altre manera lo dit micer Joan a tornar e restituhir al dit nostre procurador la dita corona com ab altres provisions nostres procehiscam sobre la recuperacio de les altres joyes dessus dites certificants vos que lo dit nostre procurador sera prest e aperellat de satisfer al dit micer Johan en tot ço que per la dita corona tenga. E guardat vos que per negligencia o colpa vostra la recuperacio de la dita corona no s dilat, car en altre manera comptat seria a vostra persona e bens. Dada en la casa de Valldaura sots nostre segell secret a VII dies d'Octubre del any de la nativitat de nostre Senyor, mil CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur vicario Herde. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(77) Reg. 2248, fol. 49.

El Rey. — Merino. Vuestra letra havemos recebida notificando nos que no ha otro moro assin abto como aquexe Mahoma Rami, lo qual [obra] en la seu de aquexa ciutat por mandamiento del padre santo. E somos maravillados que de tantos moros abtos en obra de maçoneria d'aquexa aliama e assenyaladament aquel que nos obro la finestra, non

(1) Rumors?

podamos haver dos segun con una voz vos mandemos en Maella e despues per nuestra letra e letras vos havemos scripto. Porque vos mandamos expressament que los ditos dos moros de los mas abtos en la dita obra de maçoneria, lexado el dito Mahoma, nos enviades vista la present, toda dilacion apart posada. Dada en Valldaura dius nostro siello screto a VIII. dias de Octubre del anyo mil CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur Pardo de la Casta merino civitatis CesarAuguste. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(78) Reg. 2248, fol. 47 v.

Lo Rey. — En Guerau Torro. Lo nostre comprador segons havem entes no ha de vos a aquella hora que deuria cascun dia los L. florins ordinaris a la provisio. Per que us manam que cascun jorn los donets de part de vespre al dit nostre comprador per tal que mils puxe provehir e ab mes temps a les coses que necessaries haura. E aço per res no mudets. Dada en Valldaura sots nostre segell secret a XIII. dies d Octubre del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur Gerardo Torroni regentem thesaureriam. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(79) Reg. 2248, fol. 52.

Lo Rey. — Mossen Pere. La mula en que nos cavalcavem es afollada e II altres que n avem no son axi bones com deurien al nostre cavalcar e aci no se n ich poden trobar de bones. Perque us pregam e manam que façats cerquar aqui una pera la nostra persona e que sie aytal com conexets que l avem necessaria; e hauda que la aiats, enviats la decontinent. Dada en Valldaura sots nostre segell secret a XVI dies d Octubre del any mil CCCC.III. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Johannis de Tudela.

(80) Reg. 2248, fol. 57 v.

Lo Rey. — Procurador. Maravellats som com no ns havets trameses les banoves e ls manils segons que us n avem scrit. Perque us manam que decontinent vistes les presents nos ho trametats tot per la primera fusta. E aço per res no laguiets si ns desijats servir ne complaure. Dada en Valldaura sots nostre segell secret a XVIII dies de Octubre del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(81) Reg. 2248, fol. 58 v.

Lo Rey. — Reyna molt cara muller. A vostre plaer e consolacio vos certificam que som sans e en bona disposicio de nostra persona, merce de nostre senyor Deus, pregants vos que del bon stament e sanitat de vostra persona nos certifiquets car gran plaer ne haurem. Reyna molt cara muller: sobre la nostra anada a la vila de Perpenya haviem trameses primerament lo governador y procurador reyal de Rossello per tractar ab la dita vila que a nos fos feta subvencio per raho de la nostra novella anada; e segons letres sus ara havem haudes dels dits governador e procurador encara dels consols de la dita vila, ells han ja elegides certes persones per tractadors ab lo dit governador per finir de part de la dita vila sobre la dita subvencio a nos faedora, e tenim nos per dit que breument haurem bona e final resposta dels dessus dits: e aquella hauda, entenem decontinent partir. Perque, reyna molt cara muller, notificam vos ho a fi que si erau ja partida per venir a nos, vos sperasets per tal que nos e a vos se faes la festa justada que ns es aparellada per raho de la nostra entrada en la dita vila, pregants vos nos notifiquets vostra partença d aqui. En lesdemig e per tots temps la Santa Trinitat sia tots temps vostra guarda. Dada en Valldaura sots nostre segell secret a XX dies de Octubre del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(82) Reg. 2248, fol. 60.

Lo Rey d Arago. — Rey molt car primogenit. Per tal que sabem certament que haurets plaer e consolacio certificam vos que nos e, segons los ardots que havem continuament, nostra molt cara muller la reyna mare vostra, la qual encara no es partida de Valencia, som sans e en bona disposicio de nostres persones merce de nostre senyor Deus; e desijants de vos e de nostra molt cara filla la reyna muller vostra aço metex saber, pregam vos que continuament per vostres letres nos en certifiquets a nostre plaer e consolacio. Rey molt car primogenit: ja per altres letres ço es per Pere Alamany vos notificam com Artal d Alago ere stat a Paris e com segons haviem entes havia moguts alguns tractaments ab lo duch d Orlens contra vos e aqueix regne de Sicilia e axi avisavem vos d aço. Apres havem sabut que lo dit Artal no ha pogut res fer ab lo dit duch, abans se n es partit e se n es anat al rey Lançalau per moure axi matex si pot, tractes contra vos e aqueix regne e creem que vos d aço devets esser millor informat que nos deça. Perque rey molt car primogenit pregam e amonestam vos molt cordialment que axl com de rey savi e virtuos e armat de prudencia se pertany, ab gran sollicitut velets en lo profit e ben avenir d aqueix regne conquistat e atquirit segons sabets ab tants grans afanys e treballs nostres e vostres e no menys escampament de sanch de nostres feels naturals e sotsmesos. Car jat sie entre les virtuts sie gran conquistar e atquirir, no empero es menor ço qui guanyat e conquistat es, sostenir e defendre. E tingue us en sa curosa guarda, rey molt car primogenit e us faça tots vostres fets benavenir, lo Spirit Sant. Dada en Valldaura sots nostre segell secret a XXI dies d Octubre del any de la nativitat de nostre Senyor mil CCCC.III. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

Reg. 2248, fol. 60.

Lo Rey d Arago. — Reyna molt cara filla. Per tal com sabem certament que n haurets plaer certificam vos que nos e, segons los ardots que havem continuament, nostra molt cara muller la reyna mare vostra, la qual encara no es partida de Valencia, som sans e en bona disposicio de nostres persones, merce de nostre Senyor Deus; e desigants de nostre molt car primogenit lo rey marit vostre e de vos aço metex saber, pregam vos afectuosament que decontinent per letres vostres nos en certifiquets a nostre plaer e consolacio. Reyna molt cara filla: nos per alguns afers honor e utilitat del dit rey nostre primogenit e d aqueix regne concernents, scrivim al dit rey e per tal que per les fustes qui son vengudes derretrament d aqueix regne en les parts deça s es dit açi e s diu vulgarment que l dit rey deu passar breument en les parts deça ab V. galeres, si era cas que aço fos ver e que la letra que nos li trametem de present no l aconseguis en aqueix regne e n fos ja partit, trametem vos de la dita letra trellat dins la present; pregants vos reyna molt cara filla, que en absencia del dit rey marit vostre, vullats axi com de reyna savia e virtuosa se pertany, esser avisada e provehir a les coses en lo trellat de la dita letra contengudes. La santa Divinitat, reyna molt cara filla, sie tots temps vostra guarda. Dada en Valldaura sots nostre segell secret a XXI dies de Octubre del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(83) Reg. 2248, fol. 60 v.

Lo Rey. — Governador. Vostra letrá havem reebuda sobre la nostra entrada en aqueixa ciutat de Gerona, e aquella entesa, responem que som contents donar sizes al tambor e al flaviol en la dita nostra entrada ab tal empero covinent que no sie disminuït lo salari del juglar; e axi tractets ne ab los jurats e oficials d aqui e scrivits nos en de lur e vostra intencio. Al fet del noble Mossen Berenguer de Cervello frare vostre, ja abans de la recepcio de la dita vostra letra haviem de la alcaidia d Alacant en la persona de Mossen Galceran de Sent Menat provehit. Dada en Valldaura sots nostre segell secret a XXII d Octubre del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur nobili Galcerando Alemany de Cervilione. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

Reg. 2248, fol. 51 v.

Lo Rey. — Sacrista. Rebut havem la picha que ns havets tramesa, la qual cosa vos graham molt e com en aquella sia molt necessari lo cobertor, lo qual segons havem entes avets aqui e no servex a res, pregam vos molt afectuosament que lo dit cobertor nos trametats decontinent per lo constable de Caller portador de la present, lo qual a nos tot sol tornam plaure sabent que aquest servey que ns fets no passaria sense degut sguart e remuneracio en son cas e lloch. Dada en Valldaura sots nostre segell secret a XXII dies de Octubre del any Mil CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur sacrista sedis Tarracone. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(84) Reg. 2248, fol. 63 v.

Lo Rey. — Reyna molt cara muller. Certificam vos a vostre plaer e consolacio que nos per gracia d'Aquell qui en sanitat conserva als reys, faent fer les presents erem sans e en bona disposicio de nostra persona, merce de nostre Senyor Deus; e desigants de vos aço mateix saber, pregam vos afectuosament que ns en certifiquets continuament per vostres letres car gran plaer nos en farets. Reyna molt cara muller; ja sabets com En Guillem Mulet de la nostra casa e vostra aximatex, ja nos stants en Valencia ab voler e beneplacit vostre, nos servi continuament e servia aximatex a vos; com som stats açi l'avem pregat e encarregat que continui nostre servir maiorment puys vos sots absent, e ha ho fet tenint se per dit que a vos no sera greu. E com nos haïam deliberat, segons que ja per altres letres vos ho haïam fet saber, anar a Perpenya a visitar lo comtat, havem pregat e manat al dit En Guillem Mulet que se n'vaia ab nos per tal com l'havem fort necessari; e ell dubte fer ho sense special licencia e letra vostra. Per ço, reyna molt cara muller, pregam vos afectuosament que per honor nostra havents degut sguart que lo servir vostre e nostre es tot un e ja si l'teniets aqui lo ns trametats puys lo haguessem necessari com havem de present li vullats decontinent, reebuda la present, scriure per vostra letra la qual nos trametets per lo correu present, lo qual vos trametem tan solament per aquesta raho que a nos plau; e encara lo pregats e manats que ell partesqua e se n'vaia ab nos en aquesta anada de Perpenya la qual entenem fer, Deus volent, de dema qui sera dilluns en VIII jorns, certificants vos que d'aço ns farets plaer molt agradable. E tingue us en sa guarda, reyna molt cara muller, e us faça tots vostres fets ben avenir l'Esperit Sant. Scrita en Valldaura sots nostre segell secret a XXVI dies de Octubre del any de la nativitat de nostre Senyor M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

Reg. 2248, fol. 65.

Lo Rey. — Honrat abat. Per lo portador de la present havem reebudes les bolles de la provisio que l'sant pare ha feta en vos, a nostra instancia e suplicacio, de l'abadia d'aquex monestir; les quals bolles vos trametem creents que aquesta provisio sera plascent a Deus e util al dit monestir. Dada en Valldura sots nostre segell secret a XXVI dies d'Octubre del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur Bernardo Dalmacii abbati monasterii Sanctarum Crucum. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(85) Reg. 2248, fol. 64.

Lo Rey. — Ffrare Bernat. Vostra letra havem reebuda de la qual havem haut gran plaer com per aquella nos havets largament certificats del gran anantament que havets fet dins aquest any en la obra del monestir la qual cosa vos agram molt e la bona diligencia que n'havets hauda, pregants vos afectuosament ho continuets segons be havets acostumat, car gran plaer nos en farets; e certificats nos tot sovint del stament de la dita obra. En ço que ns fets saber que fahiets compte que hauriets en aquest any II milia D. florins e que no havets hauds sino los mil florins que us trametem per lo prior, vos responem que no n'curets; car nos si plau a Deus vos farem dar bon compliment. E d'esta setmana qui ve o al tot pus lunny de la altre, vos trametem mil florins, de X milia florins que la ciutat de Barchinona nos done de present; e a breus dies vos trametrem d'alguns afers que tenim entre mans, altres mil florins, per que no haiats dupte de diners, car nos hi tenim be lo cor enclinat de trametre us en com veïam loch e manera. Pregam vos nos recomanets molt en les vostres oracions de tot lo convent. — Dada en Valldaura sots nostre segell secret a XXVII dies d'Octubre del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

Del fets dels mil florins que us devem trametre, frare Guillem de la Mota monje de cartoxa qui es aci ab nos en Valldaura be ha VIII jorns, nos ha dit que l'prior vostre de Vall de Jhesu Christ deu esser aci la primera setmana de Novembre; perque si ve, per ell vos trametrem los dits mil florins. — Dirigitur fratri Bernardo Ça Fabrega operario majori monasterii Vallis Jhesu Christi.

(86) Reg. 2248, fol. 66 v.

Lo Rey. — Comte car cosi. Vostra letra havem reebuda notificants nos que com vos temps ha haiats començat un libre de la sciencia gaya lo qual havets dreçat a nos, e a la prosscucio d'aquell aguessets necessaries despendicies de caça singularment de venadors, plagues a nos emprestar vos lo libre de la caça que l'comte de Ffoix trames al rey don Johan frare nostre que Deus haia. E responem vos que nos apres que nos fom venguts de Sicilia, vehents que lo dit libre era pus necessari a nostre molt car primogenit lo rey de Sicilia que a nos, enviam li aquell e per consequent no es en poder nostre; empero nos en tenim I altre sobre fet de la caça axi matex, lo qual ab altres molts libres nostres es a Barchinona. Com plaura a Deus hi siam nos lo us trametrem per tal que us en puxats ajudar en la obra dessus dita. Dada en Valldaura sots nostre segell secret a XXVIII dies de Octubre del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur Comiti Urgelli. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(87) Reg. 2248, fol. 65 v.

Al muy alto principe don Mahoma, rey de Granada, de Malica, de Guadeix, de Ronda e de Gibaltar. De nos don Martin per la gracia de Dios rey d'Aragon, de Valencia, de Mallorques, de Cerdenya e de Corcega e comte de Barchinona, de Rossellon e de Cerdanya, salut como a rey pora quien querriamos e muyta de buena ventura. Muy alto princep: nos seyendo en los dias passados en la nuestra ciudad de Valencia, fue a nos explicado por el fiel consellero nuestro En Nicholau Pujada, bayle general de regno de Valencia, que el assin por el alcayde vuestro Rodua como por otras personas qui entre ellos son entrevenidos deseantes segun creemos entre vos e nos todo bien, era seyedo al dito bayle movido que entre vos e nos fuesse nuevament firmada paz e buena concordia; e que si a nos era plazient, que el dito bayle tractaria de la dita paz con el dito alcayde vuestro Rodua. E nos la hora respondiemos al dito bayle que a nos plazia que ell ne tractasse e segund ell nos ha scripto de present, ell ha continuado de las horas aqua aqueste negocio con el dito vuestro alcayde e que yes con ell en cierto buen apuntamiento de los capitales que son necesarios al feyto de la dita paz. Porque nos en nuestra buena fe reyal guiamos e asseguramos todos e qualesquiera messageros que envicdes a nos sobre el feyto de la dita paz, por toda nuestra senyoria veniendo a nos e seyendo en nuestra cort e tornando se n'en todos e queles quiere bienes suyos. Dada en Valldaura dius nuestro siello secreto a XXX dies de Octubre del anyo de la nativitat de nuestro Senyor M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(88) Reg. 2248, fol. 70.

Lo Rey. — Dehim e manam vos expressament que decontinent vistes les presents sense altre dilacio donets e liurets lo fermall que tenets nostre, al amat conseller e camerlench nostre Mossen Pere Torrelles lo qual vos donara CC florins

per los quals lo tenits; e puys l'aiats liurat al dit Mossen per nos havem aquell de vos per rebut. E aço per res no mudets. Dada en Valldaura sots nostre segell secret a V dies de Novembre del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur Domenico d'Alcaniç. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

Reg. 2248, fol. 70.

Mossen Pere. Trametemvos per En Mono de Cassi portador de la present lo vostre collar d'aur. Trametets nos decontinent per persona certa lo nostre fermall car nos scrivim per nostra letra la qual vos trametem ab la present an Domingo d'Elcaniç de la nostra tresoreria, que us don e liure decontinent aquell, vos donant li los CC. florins. Dada en Valldaura sots nostre segell secret a V dies de Novembre del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur Petro de Turillis, militi, consiliario et camerlengo domini regis. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

Reg. 2248, fol. 71 v.

Lo Rey. — Reyna molt cara muller. Per altres letres vos havem scrit notificants vos com nos havem deliberat ab nostre consell aci, de pendre a nostra ma la vall de Xelva; e com manavem per altres letres nostres al governador d'aquex regne de Valencia, que anas a la dita vall e prengues aquella a nostra ma. E segons vehem encara no u ha fet, de que som fort meravellats, e lo dit governador n'es digne de gran reprehensio e castich; car tant com se triga pendre a nostra ma la dita vall, se retarda que nos no podem haver los LX milia florins, los quals los deputats del regne d'Arago nos tenen empenyorats en gran dan nostre. Per que nos de present per nostres letres manam fort expressament sots grans forts penes al dit governador, que no curant de pretexts ne d'altres coses repugnants a aço, vaia personalment e prengua la dita vall segons dit es. E per jutjar lo present negoci lo qual sens alguna raho veem que esta adormit, va aqui En Ffrancesch de Belleayre portador de la present, qui es vengut a nos de present ab letres dels dits depputats sobre l dit fet de Xelva. E tingue us en sa guarda, reyna molt cara muller, l'Esperit Sant. Dada en Valldaura sots nostre segell secret a V dies de Novembre del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(89) Reg. 2248, fol. 79 v.

Nos En Marti per la gracia de Deu rey d'Arago, de Valencia, de Mallorca, de Cerdanya, etc. Per tenor de la present atorgam haver reebudes de vos feel nostre En Matheu de Loscos, procurador reyal de Mallorca sis banoves de lonch de XXVIII palms e de XXII palms d'ample, en les quals n'a quatre ab les cubertes de marta tunici, les dues lavorades de obra de roses embotides e altres dues de obra d'ondes de XXXX punts. E les altres dues ab cubertes o sotanes de bri lavorades de milleresos de VII punts; les quals sis banoves nos havets trameses dins dues caxes d'avit ligades ab cordes de canem e senyades de diverses senyals reyal. Manants per aquesta matexa de certa sciencia e expressament al nostre mestre racional o a son loch tinent o altre qualsevol de vos compte hoydor, que tot ço que les dites .VI. banoves han costat o s'es menyscabat, per tal com tres de les dites banoves foren banyades en l'ayga del diluvi de la riera del any CCCC.III prop passat e havets despes per trametre a nos aquelles, vos prena en compte tota contradicció cessant, vos restituhint la present ensemps ab les apoques de les quantitats per vos pagades per les dites rahons. En testimoni de les quals coses manam la present esser feta e ab nostre segell secret segellada. Dada en Barchinona a VIII dies de Noembre en l'any de la nativitat de nostre Senyor M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(90) Reg. 2248, fol. 72.

Lo Rey. — Mossen Pere. Be creem vos recorda com nos estants en Maella volents proveyr a la obra e reparacio de la nostra Aljafaria de Çaragoça la qual en moltes parts d'aquella fretura d'obra e de gran reparacio, assignam a la dita obra los II milia sous censals que ls hereus d'En Jacme Dez Puys, quondam, reebien sobre les rendes del merinat de Çaragoça, les quals los procuradors e quitadors de nostre patrimoni han totalment quitats. E per ço scrivim de present al batle general que d'aquells respona cascun any al dit merino convertidors per ell en la dita reparacio. Axi metex o donam que hi fossen convertits M. florins d'aquells que per vos serien reebuts dels fets que fariets per nos aqui en aquex regne. Per que volem e us manam que donets tot aquell loch que porets e axi com pus breument e en les pus breus pagues que fer se pora que donets los M. florins al dit merino, convertidors per ell en la obra e reparacio dessus dites, certificans vos que ns en farets plaher e servir molt agradables. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a XI dies de Novembre del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur Petro de Torrelles, militi consiliario et camerlengo. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(91) Reg. 2248, fol. 77 v.

Lo Rey d'Arago. — Vostra letra havem reebuda ab la mostra de la tovallola que ns havets tramesa per Arago herau nostre, la qual mostra es fort bella e loham e us graham la gran affeccio e voler que mostrats en servir nos, e tenim per fort bona mostra de les tovalloles que ns havets tramesa. Pregants vos affectuosament que ns en comprats e ns trametats de semblants una dotzena; aximateix dos frontals d'altars de la mellor e pus bella guisa que y sia, car nos pagarem ço que costaran. E sera cosa de la qual nos farets servey molt agradable. Del fet toquant lo procurador reyal nostre en cort romana, puys de vos segons dehits Mossen Pero Sanchez de Calataiut ha hauda sa informacio, nos hi provehirem. Dada a Barchinona sots nostre segell secret a XVII dies de Novembre del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur Bertrando de Tudela in curia romana residenti. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(92) Reg. 2248, fol. 79.

Nos En Marti per la gracia de Deu, etc., — Per tenor de la present atorgam haver reebuts de vos feel nostre En Matheu de Loscos procurador reyal de Mallorca, dins una bala enserpellada en una façada ligada ab cordes de canem e senyalada de diverses senyals reyal, sis vanoves lavorades en diverses maneres en les quals ha quatre vanoves ab les cubertes de cotonia alexandrina, dues del nostre lit de repos de lonch de XVI palms, quatre obs del nostre lit de cami, ço es dues de lonch de XXII palms e altres dues de lonch de XXIII palms, Item XII alquissims de stam blancs ab listes amples vermelles de color de lata a cascun cap. Item una catifa o tapiç ras de diverses colors gran e bell. Item CC. peces de formatges redons en dues senalles de palma ab dos senyals reyal; les quals vanoves nos havets fetes fer, e les altres coses havets fetes venir de Barberia de nostre manament e per obs e servey nostre. Manants per aquesta matexa de certa sciencia e expressament al mestre racional de la nostra cort o a son loch tinent o altre qualsevol de vos compte oydor, que tot ço e quant les dites coses vos hauran costat e haurets bestret per trametre a nos, allo en vostre compte admeta tota contradicció cessant, vos restituhint la present ab apoques dels preus de les dites coses. En testimoni de les quals coses manam la present esser feta e ab nostre segell secret segellada. Dada en Barchinona a XXII dies de Noembre en l'any de la nativitat de nostre Senyor, mil CCCC e III. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

Reg. 2248, fol. 79.

Nos En Marti, etc. — Per tenor de la present atorgam haver reebuda de vos feel nostre En Matheu de Loscos procurador reyal de Mallorca, una taula de pedra apellada porfido la qual vos teniets en lo nostre castell reyal de Ma-

llorques, e la qual de nostre expres manament havets tramesa al nostre palau maior de Barchinona esturmada ab fusta e palla dins una estora de spart ben ligada ab un senyal reyal, manants per aquesta matexa al nostre mestre racional o a son loch tinent o altre qualsevol de vos compte oydor, que les messions que fetes havets per trametre a nos la dita taula, axi com dit es, en vostre compte admeta, tota dificultat cessant. En testimoni de les quals coses, la present manam esser feta e ab nostre segell secret segellada. Dada en Barchinona a XXII dies de Noembre del any de la nativitat de nostre Senyor M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(93) Reg. 2248, fol. 79 v.

Reyna molt cara muller. Vostra letra havem reebuda pregant e suplicant nos que com l'alcaidia del castell d'Alacant vagas de present per mort d'En Johan Margarit, si era cas que de la dita alcaidia haviem provehir a home qui fos d'aquex regne de Valencia, fos nostra merce provehir ne al noble e amat conseller e camerlench nostre Mossen Berenguer de Vilaragut lo jove, e aço per esguard dels serveys per ell a nos fets. A la qual vos responem que nos axi per esguard de vostres intercessions com per tal que som affectats en fer gracia e merce al dit Mossen Berenguer per consideracio e esguard dels serveys dessus dits, nos haguem haut en aço e en totes altres coses per recomanat lo dit Mossen Berenguer; empero molt abans que reebessem la dita vostra letra, ço es decontinent que sabem la mort del dit Johan Margarit, provehim del dit castell al amat conseller e camerlench nostre Mossen Galceran de Sent Menat, al qual segons sabets som tenguts e obligats de fer li be e merce. Lo Sant Spirit, reyna molt cara muller, sie tots temps vostra guarda. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a XXIII. dies de Noembre del any M.CCC. (1) III. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(94) Reg. 2248, fol. 85 v.

Lo Rey. — Reyna molt cara muller. Per ço que siats pus clarament e certa de la nova qui yes de nostro molt car primogenit lo rey de Sicilia, remetem vos lo feel nostre N Anthoni d'Aler scriva del dit rey, qui ara ve dret camí del regne de Sicilia, qui us contara pus stesament la dita nova. E sia tots temps lo Sant Spirit de vos guarda. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a VII dies de Deembre del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(95) Reg. 2248, fol. 91 v.

En Marti, etc. — Al amat nostre Mossen Berenguer de Montagut visrey per nos deputat en la ciutat e vegueria de Leyda e de Pallars o a son lochtinent, salut e dileccio. Com nos trametam aqui lo feel de la nostra tresoreria En Johan Climent ab procuracio bastant per demanar haver e cobrar de poder de qualsevol persones sien certes joyes qui son en poder e ma d'algunes persones de Leyda, les quals foren per certs diners enpenyorades ab benefici d'inventari per lo egregi comte d'Ampuries quondam, o per la inclita infanta dona Johana germana nostra de memoria loable, comtessa de Ampuries, les quals joyes son una correja d'aur e una corona ab diverses pedres e perles e draps d'aur los quals per dret de successio pertanyen a nos e no a altre algu. E com nos haiam molt a cor tant que mes no podem que les dites joyes se recobren e venguen en mans nostres segons deuen, per ço a vos dehim e manam expressament e de certa ciencia sots incorriment de nostra gracia e merce, que decontinent vistes les presents tots affers apart posats, anets personalment a la ciutat de Leyda e en tot ço e quant request secrets per lo dit En Johan Climent, donets obra ab acabament que les dites joyes se haien e vinguen en poder nostre e del dit Johan aqui per nos deputat. E aço a fer donets e prestets gran e subirana diligencia e cura; en tal forma e manera que lo dit fet prena bona fi e tal com de vos confiam; certificam vos que si lo contrari per vos sera fet, ço que no creem, nos en fariets desplaer gran lo qual vos dariem be a coneixer en l'esdevenidor. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a XV dies de Deembre en l'any de la nativitat de nostre Senyor M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(96) Reg. 2248, fol. 90 v.

Lo Rey. — Tresorer. A nos son estades moltes e diverses persones d'aquesta ciutat ab gran clamor dient que per nostra cort los son degudes diverses quantitats per la messio de nostra taula del temps que fom en los banys de la Garriga, tro que partim per anar al regne de Valencia, de que som fort meravellats com aquests deutes axi carregosos e vergonyosos a nostra cort son romasos de lavors ença a pagar; car a nos recorda be que lavors com partim per anar al dit regne de Valencia e apres, fahem certes assignacions de monedes per satisfer los dits deutors, e tota vegada som estats de intencio que ja eren pagats tots o la maior partida. Perque nos volents provehir a alguna partida dels dits deutes, en special a aquells als quals lo feel de la nostra tresoreria En Barthomeu Rotlan es tengut e obligat, dehim e manam vos que de qualsevol diners que a vostres mans sien pervenguts o pervendran de nostra cort en aquex regne, trametats per via de cambi o en altra manera mil florins al dit Barthomeu Rotlan los quals ell pagara segons ordinacio e manament nostres. E en aço no mudets res, car no us en pendriem escusacio alcuna maiorment com aquests deutes romanen a pagar en gran carrech vostre. Part aço, vos deu ben recordar com aqui en Çaragoça romangueren en penyora un baci gran e dues scudelles poques de argent en poder de un juriste, los quals vos manam que quietets e aquells nos aportets com vendrets aci. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a XVI dies de Deembre del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur Johanni de Plana legum doctori domini regis thesaurario. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

Altres lletres consemblants fou adreçada a Mossen Pere Torrelles, militar, conseller camerlench del rey. Mateix Reg., fol. 91.

(97) Reg. 2248, fol. 89 v.

Lo Rey. — Reyna molt cara muller. Per letra que havem reebuda sus ara d'En Jacme Pastor, havem sabut com apres que hagues lo accident de reuma en les ginxives per lo qual vos convench aturar en lo de Triguera lo disapte prop passat, partis del dit loch lo dicenge prop passat e us vengues jaure a Valdecona e lo dilluns seguent sou venguda jaure en lo castell de Tortosa ab gran melloria del dit accident, de la qual cosa sab Deus havem haud gran plaer e consolacio. Certificam vos que hir qui fon dimecres fem partir ab N Aguilo, mestre Guillem Ça Garriga lo qual ab grans jornades tremeu a vos. E pregam vos que continuament nos scrivats de vostra bona convalescencia e sera a nos subiran plaer. E aximatex vos pregam, empero sens algun dan o greuge de vostra persona, degnessets venir a nos qui us esperam de gran desig en manera que a la festa o abans que festes fossen passades, fossets a nos. En l'endemig e per tots temps guard vos e us faça viure longament Aquell qui us ha creat. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a XVII dies de Deembre del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(1) Ha de dir .CCCC.

Reg. 2248, fol. 90.

Lo Rey. — En Jacme Pastor. Reebuda havem sus ara Ina letra vostra notificant nos per aquella la bona convalescencia e la venguda en lo castell de Tortosa de nostra molt cara muller la reyna, de la qual cosa havem haud fort gran plaer. Manants vos que continuament nos scrivats de la bona convalescencia de la dita molt cara muller, la qual hauriem plaer si empero sense perill o greuge de sa persona se podia fer, fos ab nos a la festa o abans que festes fossen passades, segons que nos li scrivim per nostres letres de present. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a XVII dies de Deembre del any M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(98) Reg. 2248, fol. 93.

Molt car e molt amat nebot. Per tal com creem certament que n'haurets plaer, vos certificam que fahents fer les presents nos ab nostra molt cara muller la reyna, e segons los ardis que haven continuament, nostre molt car primogenit lo rey de Sicilia, som sans e en bona disposicio de nostres persones, merce de nostre Senyor Deus, al qual placie que axi sie de vos. E per tal que som en gran desig de saber aço matex de vos, pregam vos affectuosament que de la sanitat e bon stament vostre e de nostra molt cara e molt amada neboda la duquessa vostra muller e de vostres fills, tota ora que avinent vos sera, nos en certifiquets per vostres letres; e sera cosa a nos de gran consolacio. Molt car e molt amat nebot: entes havem com havets fet novellament matrimoni de una de vostres filles ab lo duch de Quiteyna (1) e dalfi de Guiana primogenit de nostre molt car frare lo rey de Ffrança; de la qual cosa havem haud molt gran plaer, per tal com veem lo dit matrimoni esser de gran honor e profit a vostra casa; e lo gran deute axi acostat qui era e es entre lo dit rey de França e vos, migançant lo dit matrimoni sera pus reforçat e en maior fermetat d'amor e dileccio. E si coses algunes, molt car e molt amat nebot, son a vos plasents de nostres regnes e terres, scrivits nos en fiablement. E tinga us en sa curosa guarda l'Esperit Sant. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a XIX dies de Deembre del any de la nativitat de nostre Senyor M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur duci Burgundie. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(99) Reg. 2248, fol. 93.

Lo Rey. — Significam vos que lo bisbe capitol y consellers d'aquesta ciutat nos han moltes e diverses vegades ab gran instancia supplicat que per ennobleir e dotar aquesta seu de la dita ciutat nos plagues demanar al abbat e convent del monestir de sent Cugat del Valles lo cors de sent Sever, qui fo bisbe de Barchinona e pres martiri e seppultura en lo dit monestir. E nos per satisfer a la dita supplicacio e per dotar e ennobleir aquesta ciutat e seu de tan notable reliquia, havem demanat lo dit sant cors al abbat e convent demunt dits, los quals per nostra reverencia ho han atorgat ab condicio que lo pare sant los ne do licencia, absolvent lo dit abbat de qualsevol jurament que haja fet de no alienar res del dit monestir tant solament en aquest cas. E com d'aço nos escricam al sant pare ab letra escrita de nostra ma, pregam vos affectuosament que de part nostra instets e supliquets a la sua santedat, que li placia atorgar la dita licencia e absolucio car en singular gracia lo li tindrem. E atorgada la dita licencia, fets la spatxar e per lo portador de la present lo qual trametem aqui per aquesta raho, enviats la ns decontinent, car plaer e servey nos en farets molt singular. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a XX dies de Deembre del any de la nativitat de nostre Senyor M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur Johanni Roman cubiculario domini nostri papæ.

Similis litera fuit missa Petro Soriano secretario ipsius domini papæ.

Item altera similis incipiens: Mossen Ffrancesch fuit missa Ffrancisco d'Aranda. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(100) Reg. 2248, fol. 99 v.

El Rey. — Bayle general. Vuestra letra havemos recebido por Johan de Lobran e los pernils, peras, mantegas e quesos de vaca que nos havedes enviado, de la qual cosa nos havedes feyto plazer; certificando vos que nos vos havemos mandado fazer las provisiones que vos demandades pora Castiella. Dada en Barchinona dius nuestro siello secreto a XXIII. dias de Deziembre del anyo M.CCCC.III. Rex Martinus. — Dirigitur Raymundo de Muro militi, bajulo generali regni Aragone. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(101) Reg. 2248, fol. 101.

El Rey. — Bayle. Vuestra letra havemos recebida de la qual havemos havido plazer como havemos supido que havedes feyto acabar la raiola que nos havemos mandado fazer ascí. Por que vos mandamos assi expressament como podemos que decontinent enviedes con bestias las ditas raiolas al bayle general de Valencia als quals scrivimos e mandamos que aquella decontinent nos envie aqui a Barchinona por mar. E pagat decontinent a Garcia Goncalvo maestro de las ditas raiolas, aquello que le restara de pagar comptando lo que le havedes dado; e assi mismo pagat aquello que costaran de levar las ditas raiolas a Valencia, car nos mandamos por la present expressament al maestre racional de nostra cort que en la rediccion de vuestro compto, vos metiendo en data lo que hauredes dado al dito maestro e lo que costaran de puerto en Valencia e restituyendo apochas de paga, aquello en vuestro compto reciba toda contradiccion cessant. Enviamos vos la comission e poder que demandades por el dito Garcia Goncalvo portador de la present. Dada en Barchinona dius nostro siello secreto a XXIX de Deziembre del anyo M.CCCC.III (2). Rex Martinus. — Dirigitur Raymundo de Muro, militi baiulo generali regni Aragone.

Reg. 2248, fol. 101.

Batle general. — Nos havem feta fer a Therol certa quantitat de rajola a obs de la obra d'aquest palau. E manam de present a Mossen Johan Garces de Marciella batle de la dita ciutat, que decontinent vos trameta raiola. Perque volem e us manam expressament que decontinent que haurets reebuda la dita raiola nos trametats aquella aci per la primera fusta, car nos l'avem de gran necessari. E aço per res no laguiets com nos axí vullam esser fet. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a XXIX de Desembre del any M.CCCC.V. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(102) Reg. 2248, fol. 101 v.

Lo Rey. — Jatssia nos vos haiam scrit per altre letra que vinguessets servir a nos en l'offici de que us havem provehit en nostra casa, vos empero aço dilatats; de que sots digne de reprehensio. Per que reprehen vos en, vos manam que encontinent partiscats e vingats per servir a nos en lo dit ofici, certifiçants vos que de vostra tarda no pendriem excusa alguna ne u portariem pacientment, ans vos dariem a conexer que ns sab greu. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a XXX dies de Deembre del any M.CCCC.V. Rex Martinus. — Dirigitur Antonino de So. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(1) Aquitania.

(2) Hauria de dir: M.CCCC.V.

ANY 1405

Data	Lloch	Signatura	Data	Lloch	Signatura
JANER			MARÇ		
1	Barchinona (1)	2248, 102	✠ 1	Barchinona	2218, 143 v.
2	»	2248, 102 v.	2	»	2213, 65 v.
3	»	2235, 51	3	» (22)	2247, 107 v.
✠ 4	»	2248, 103 v.	4	»	2247, 109 v.
5	»	»	5	» (23)	2247, 109
6	»	2234, 63	6	»	2235, 66
7	»	LIR 697	7	»	2247, 109
8	»	2248, 107 v.	✠ 8	»	Perg. n.º 282
9	»	»	9	»	2141, 89 v.
10	»	»	10	»	2219, 133 v.
✠ 11	» (2)	2216, 32	11	»	2305, 52
12	»	2141, 44	12	»	2218, 149
13	» (3)	2247, 93	13	»	2247, 111
14	»	2234, 64	14	» (24)	2247, 110
15	»	2248, 108 v.	✠ 15	Barchinona ?	?
16	»	2234, 64 v.	16	Barchinona (25)	2247, 110 v.
17	» (4)	2218, 127	17	»	2235, 67
✠ 18	» (5)	2247, 93 v.	18	»	2234, 70 v.
19	»	2248, 109	19	»	2247, 111 v.
20	» (6)	2247, 94 v.	20	»	2305, 47 v.
21	»	2234, 66 v.	21	»	2248, 111 v.
22	»	2247, 94 v.	✠ 22	»	2235, 67
23	»	2235, 54 v.	23	»	2219, 127 v.
24	»	2235, 53	24	» (26)	2234, 74 v.
✠ 25	» (7)	2247, 95 v.	25	»	2218, 160
26	» (8)	2247, 96	26	»	2305, 47 v.
27	» (9)	2247, 96 v.	27	»	2234, 71
28	» (10)	2247, 105	28	»	2234, 69
29	» (11)	2234, 66	✠ 29	Barchinona ?	?
30	»	2235, 55	30	Barchinona (27)	2234, 72 v.
31	» (12)	»	31	» (28)	2142, 143 v.
FEBRER			ABRIL		
✠ 1	Barchinona ?	?	1	Barchinona	2235, 67 v.
2	Barchinona (13)	2247, 97	2	Domo de Valldaura	2248, 171
3	» (14)	2247, 99	3	Barchinona	2287, 160
4	»	2218, 134 v.	4	»	2247, 112 v.
5	»	2247, 98 v.	✠ 5	»	LIR 746
6	»	2247, 99	6	»	2247, 113
7	»	2247, 99 v.	7	»	2235, 69
✠ 8	» (15)	2277, 81 v.	8	» (29)	2247, 113
9	» (16)	2247, 99 v.	9	»	2235, 69 v.
10	» (17)	2247, 102 v.	10	»	2247, 114
11	»	2247, 104	11	»	2234, 75
12	»	2247, 103 v.	✠ 12	»	2247, 114
13	»	2287, 167	13	»	2247, 114 v.
14	» (18)	2247, 104	14	»	2247, 115
✠ 15	» (19)	2247, 105	15	» (30)	»
16	»	2247, 108	16	»	2202, 35 v.
17	»	2234, 69 v.	17	»	2227, 79
18	»	2218, 163 v.	18	» (31)	2247, 116 v.
19	»	2234, 67 v.	✠ 19	»	2247, 117 v.
20	»	2248, 110	20	»	2248, 171
21	»	2218, 140	21	»	2247, 117
✠ 22	»	2247, 107	22	»	2247, 116 v.
23	»	2235, 59 v.	23	»	2247, 117
24	» (20)	2247, 105 v.	24	» (32)	2287, 160 v.
25	Tortosa	2283, 94	25	»	2247, 122
26	»	2247, 107 v.	✠ 26	» (33)	2177, 99
27	» (21)	2247, 105 v.	27	» (34)	2234, 77 v.
28	»	2247, 106			

Data	Lloch	Signatura	Data	Lloch	Signatura
28	Barchinona (35)	2247, 118 v.	JULIOL		
29	»	2247, 119	1	Barchinona	2219, 160 v.
30	»	2247, 120	2	» (44)	2234, 94 v.
MAIG			3	»	2247, 131 v.
1	Barchinona ?	?	4	»	2300, 178
2	Barchinona	2247, 121	✠ 5	Barchinona ?	?
✠ 3	»	2143, 186	6	Barchinona	2235, 89
4	»	2247, 123	7	» (45)	2247, 130
5	»	2287, 163 v.	8	»	2247, 132 v.
6	» (36)	2247, 123 v.	9	»	2247, 133
7	»	Perg. 293	10	»	LIR 793
8	»	2234, 82	11	»	2248, 124
9	» (37)	2234, 81	✠ 12	»	2141, 148
✠ 10	»	2247, 124	13	»	2247, 141 v.
11	»	»	14	» (46)	2248, 124
12	» (38)	2287, 164	15	»	2247, 131 v.
13	»	2287, 164 v.	16	»	2248, 127
14	»	LIR 764	17	»	2247, 133
15	»	2284, 88 v.	18	»	2247, 138 v.
16	»	2247, 125 v.	✠ 19	»	LIR n.º 650
✠ 17	»	2142, 173 v.	20	»	2248, 124 v.
18	»	2287, 165 v.	21	»	2247, 126 v.
19	»	2235, 76 v.	22	»	2247, 136
20	»	2247, 126	23	»	2287, 170
21	»	2247, 126 v.	24	» (47)	2287, 174 v.
22	»	»	25	»	2234, 101 v.
23	»	2247, 127	✠ 26	» (48)	2247, 139
✠ 24	»	2248, 113	27	»	2287, 171
25	»	2248, 111	28	»	2287, 184
26	»	2247, 127 v.	29	»	2287, 177
27	»	»	30	» (49)	2248, 130 v.
28	»	2235, 79	31	»	2235, 91 v.
29	»	2235, 79 v.	AGOST (1)		
30	» (39)	2234, 86 v.	1	Barchinona	2248, 128
✠ 31	Barchinona ?	?	2	» (50)	2247, 142
JUNY			✠ 2	Valldaura	2248, 145 v.
1	Domo de Valldaura	2248, 114	3	»	2248, 142 v.
2	Barchinona	2212, 117	4	»	2235, 93
3	Casa de Valldaura	2248, 114	5	»	2248, 150 v.
4	»	»	6	Valldaura (51)	2247, 144 v.
5	» (40)	2248, 114 v.	7	»	2247, 150
6	»	2235, 83 v.	8	» (52)	»
✠ 7	»	2202, 31 v.	✠ 9	»	2248, 130
8	Barchinona	2234, 87 v.	10	»	» 131
9	»	2247, 128	11	Barchinona	LIR 812
10	» (41)	2234, 89	12	Valldaura	2247, 152 v.
11	»	2234, 88	13	Barchinona	2141, 163 v.
12	»	2234, 89 v.	14	Valldaura	2248, 135 v.
13	»	2247, 128 v.	15	Barchinona	2147, 83 v.
✠ 14	»	2142, 191	✠ 16	»	2202, 73
15	»	2235, 86	17	» (53)	2248, 134
16	»	2248, 116 v.	18	Valldaura (54)	2248, 135
17	»	2287, 169 v.	19	»	2285, 1
18	»	2248, 117	20	»	2284, 2
19	»	2234, 90 v.	21	»	2248, 135 v.
20	»	2248, 118	22	»	2285, 2 v.
✠ 21	»	2146, 54 v.	22	Barchinona (55)	2248, 137
22	»	2248, 118	✠ 23	»	2248, 138 v.
23	»	2235, 87 v.	24	Valldaura	2248, 143
24	»	2248, 120	25	»	2248, 140
25	»	2248, 119 v.	26	»	2248, 141
26	»	2234, 92 v.	27	»	»
27	Valldaura (42)	2248, 122	28	» (56)	2248, 142
✠ 28	Barchinona	2247, 129 v.	29	»	2203, 7 v.
29	»	2213, 81 v.	✠ 30	Loch de Valldaura	2285, 5 v.
30	» (43)	2235, 97 v.	31	Valldaura (57)	2248, 144 v.

(1) En quasi tots los dies d'aquest mes, hi han documents datats en Barchinona.

Data	Lloch	Signatura	Data	Lloch	Signatura
SETEMBRE			NOVEMBRE		
1	Domo de Valldaura	2285, 4 v.	† 1	Barchinona	2248, 192
2	Valldaura	2248, 145 v.	2	»	2248, 192 v.
3	Barchinona	2234, 107 v.	3	»	2249, 1
4	Casa de Valldaura	2248, 149	4	»	2284, 92
5	»	2248, 149 v.	4	Muntcada	2283, 103
† 6	»	2248, 151		Montecateno	»
7	Valldaura (58)	2285, 6	5	In populo Castri de Montecateno vicaria Vallensis	2205, 132 v.
8	»	2248, 151		Castell de la Roca	2248, 194
9	»	2248, 151 v.	6	Ostalrich (71)	2180, 22 v.
10	»	2248, 152		Domo de Bella-dona	2248, 194
11	» (59)	2285, 6 v.	7	Hostal de la Bella-dona (72)	2249, 2 v.
12	» (60)	2285, 13 v.	† 8	Gerona	2284, 56
† 13	»	2284, 7	9	» (73)	2249, 2
14	»	2285, 6 v.	10	»	»
15	»	2285, 7 v.	11	» (74)	2284, 56 v.
16	» (61)	2248, 157		»	2284, 57
17	Domo de Valldaura	2285, 9	12	Bascara	2249, 2
18	»	2248, 156 v.	13	Castelló d'Empuries	2249, 1 v.
19	» (62)	2248, 166	14	»	2249, 3
† 20	Barchinona	2212, 129 v.	† 15	Castelló d'Empuries ?	?
21	Domo de Valldaura (63)	2285, 9 v.	16	Castro d'Empuries	2249, 4 v.
22	» (64)	2285, 10	17	Vila de Castello d'Empuries (75)	2249, 5 v.
23	»	2285, 11	18	Castilionis Impuriarum	2285, 25
24	Casa de Valldaura (65)	2248, 167 v.		In Monasterio de Vilabertran	2180, 36 (1)
25	Domo de Valldaura	2248, 176		Vila de Castell d'Empuries (76)	2249, 6
26	»	2285, 13	19	In loco de la Junquera	2180, 25 v.
† 27	»	2248, 170		Coll de Paniçars	Doc. n.º 75
28	» (66)	2285, 15 v.	20	Ceret (77)	2249, 6 v.
29	»	2285, 12 v.	21	» (78)	2249, 7 v.
30	» (67)	2285, 22 v.	† 22	Castro de Caneto	2181, 42
OCTUBRE			23	Loch de Tuir (79)	2249, 8 v.
1	Barchinona	2287, 187 v.	24	Loch de Millars (80)	2249, 9 v.
2	»	2277, 88 v.	25	Bajes	2284, 58 v.
3	»	2219, 161		Perpinya	2284, 59
† 4	Barchinona ?	?		Elna	2284, 60 v.
5	Barchinona	2248, 172 v.	26	Canet (81)	2249, 10
6	»	2287, 189		Perpinya	2283, 95
7	»	2287, 188	27	»	2283, 99
8	»	2287, 188 v.	28	»	2283, 94 v.
9	»	2248, 176	† 29	»	2284, 62
10	»	2248, 171 v.	30	»	2181, 45 v.
† 11	» (68)	2248, 180 v.	DESEMBRE		
12	»	2287, 191	1	Perpinya	2283, 96 v.
13	»	2235, 106 v.	2	»	2283, 93
14	»	2248, 181 v.	3	Castell de Perpinya	2284, 69
15	»	2234, 112 v.	4	Perpinya (82)	2283, 98
16	» (69)	2248, 182 v.	5	»	2283, 101 v.
17	»	2248, 185	† 6	» (83)	2284, 72
† 18	Barchinona ?	?	7	» (84)	2283, 100 v.
19	Barchinona	2234, 113	8	»	»
20	»	2284, 62 v.	9	»	2283, 102
21	»	2248, 187 v.	10	»	2284, 75 v.
22	»	2248, 183	11	» (85)	2283, 106 v.
23	»	2248, 183 v.	12	» (86)	2283, 108
24	»	2235, 107 v.	† 13	» (87)	2249, 19 v.
† 25	»	2248, 184 v.	14	» (88)	2284, 78
26	»	2248, 187	15	»	2282, 93 v.
27	» (70)	2248, 193	16	»	2249, 21 v.
28	»	2248, 188	17	Castell de Perpinya (89)	2248, 195
29	»	LIR 839	18	»	2249, 22
30	»	2235, 110 v.	19	»	2284, 78
31	»	2248, 190			

(1) No es signada del rey.

Data	Lloch	Signatura	Data	Lloch	Signatura
20	Castell de Perpinyà	(90) 2248, 195 v.	26	Castell de Perpinyà	(94) 2249, 28
21	»	(91) 2248, 198	27	Castro ville Perpiniani	2202, 133 v.
22	Castell de la vila de Perpinyà	»	28	Castell de Perpinyà	2248, 199 v.
23	Castell de Perpinyà	(92) 2249, 26	29	»	(95) 2248, 200
24	»	(93) 2285, 41	30	»	»
25	»	2249, 30	31	»	(96) 2249, 34 v.

(1) Reg. 2179, fol. 132.

Lo Rey. — Reverent pare en Christ e special amich nostre. L altre jorn vos scrivim que fahent justícia en e sobre la eleccio la donchs feta a mes veus de la religiosa e amada nostra N Armessen de Foxa en abadessa del monestir de sent Daniel de Gerona, donassets manera que per cessar scisma e divisio en lo dit monestir, la dita Ermesen hagues e possehis l abadia dessus dita quietament e en pau, a la qual dues eleccions fetes per entrevall de temps de ella en abadessa del dit monestir, mostren e fan testimoni ella esser necessaria e util al dit monestir; e segons que are havem entes, vostra paternitat ha remes aquest fet a certs oficials de vostra casa, seguint la via e manera que ja l altre any se tench en e sobre la primera eleccio de la dita Ermessen. E com sia presumidor que los dessus dits oficials no faran en lo negoci dessus dit sino ço qui procehira de vostre plaher e arbitre e per conseguint tota justícia o injustícia deia esser rahonablement sobre aço a vostra paternitat imputada, pregam vostra paternitat axi affectuosament com podem que en aço procehesque e fage per tal forma que justícia no vacille, ans que fos en via de subvertir sia per vostra paternitat axi com deu erigida, a fi que la dita Ermessen no sia frustrada per dues veus de son dret. E en aco farets ço qui s pertany a vostra condicio e dignitat e complaurets a nos molt qui aço tenim a utilitat del dit monestir e per altres raons molt a cor. Dada en Barchinona sots nostre segell secret lo primer die de Janer del any M.CCCC.V. Rex Martinus. — Dirigitur cardinali Gerundense. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(2) Reg. 2177, fol. 77.

Lo Rey. — Promens. Com vullam e haiam molt a cor que l feel de casa nostra En Matheu Cardona sia patro d una galea en la benaventurada armada qui s fara, Deu volent, en nostra senyoria per la qual havem lo dia present posat standart en la ciutat de Barchinona, affectuosament vos pregam que al dit Matheu prestets un cors de galea ab ses veles, exarcies e palaments, ell promettent vos de tornar aquell finit lo viatge e l us del armament dessus dit, car nos ab la present vos promettem que la us farem tornar. E aço per res no mudets si ns desijats servir e complaure. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a XI dies de Janer del any M.CCCC.V. Rex Martinus. — Dirigitur juratis civitatis Maioricarum. — Dominus Rex misit signatam.

Reg. 2177, fol. 77.

Lo Rey. — Governador. Nos scrivim als jurats de Mallorques que vullen prestar una galea exerciada e apperellada al feel de casa nostra En Matheu Cardona per anar en servey del sant pare la qual nos lus prometem fer tornar segons que en la dita letra es pus largament contengut. E com vullam e desigem fort que l dit Matheu haia bon recapte de la dita galea, pregam e manam vos que ab totes aquelles maneres que puxats, de nostra part façats ab los dits jurats que lo dit Matheu haia la dita galea e que sia tal que parega d ells. E vos qui aço be entenets, hi capiats en tot; certificants vos e ells que aço sera cosa de que ns farets e faran servey qui en son cas e loch sera gordonat. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a XI dies de Janer del any M.CCCC.V. Rex Martinus. — Dirigitur gubernatori Maioricarum. — Dominus Rex misit signatam.

(3) Reg. 2247, fol. 93.

Lo Rey. — Com nos haiam mester pera servir de nostra escuderia tres muls petits, manam vos que vista la present nos los trametats; e aço per res no mudets si ns desijats servir. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a XIII dies de Janer del any M.CCCC.V. Rex Martinus. — Al feel nostre En Francesch Cirera donzell lochtinent de castella en la Vall d Aran. — Dominus Rex mandavit mihi Bernardo Ça Plana.

(4) Reg. 2179, fol. 140.

En Marti etc. — Als amats e feels nostres tots e sengles oficials e patrons o ductors de galeres, de lenys o d altres qualsevol fustes maritimes per nostres mars navegants e discorrents e a qualsevol d ells, salut e dileccio. Com l universitat de la vila de Perpenya per obs e provisio de aquella haia comprat certa quantitat de forment, lo qual deven fer carregar en lo riu d Ebro de la ciutat de Tortosa e apres aquell degen navegar tro al port de Cobliure o de Canet e d alli per terra aportar en la dita vila de Perpenya, per ço a vosaltres e a cascum de vos dehim e manam expressament e de certa sciencia sots incorrimment de nostra ira e indignacio e pena de .D. florins a nostres cofres aplicadors, que en navegar lo dit forment al dit port de Cobliure o de Canet, empatxament algu ne embarch no façats ne fer permetats, abans hi donets tot aquell mellor endreçament que porets tant com en vosaltres sera. E aço per res no mudets com nos de certa sciencia vullam esser fet. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a XVII dies de Janer del any de la nativitat de nostre Senyor M.CCCC.V. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(5) Reg. 2247, fol. 93 v.

Lo Rey d Arago. — Com nos haiam necessaris uns paraments de cortines de ras e haiam entes que aqui a Paris tenen mercader qui stant ab (sic) la rua de Sant Denis, dos paraments de donzeletes e d infants pochos, los quals son verts escurs sembrats de diverses natures d arbres e de flors, pregam vos que ab diligencia vos entrametats dels dits paraments o d altres semblants qui haze aqui en casa dels dits mercaders o d altres e comprats los uns d aquells. E rescrivits nos en decontinent; car nos vos farem aqui delliurar lo preu d aquells, certificant vos que d aço ns servirets molt. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a XVIII dies de Janer del any de la nativitat de nostre Senyor M.CCCC.V. Rex Martinus. — Al feel nostre En Pere Moragues mercader factor d En Pinyol mercader de Montpesler. — Dominus Rex mandavit mihi Antonio de Fonte.

(6) Reg. 2178, fol. 120.

Lo Rey. — Comtesa. Sapiats que nos per cessar tota materia de odi e de scandols e tolra tota occasio qui pogues venir entre lo noble En Johan Ramon comte de Cardona e la sua casa, e lo noble e amat con seller e camerlench nostre Mossen Galceran de Santa Pau, desijants entre ells specialment, e generalment entre tots altres nostres sotsmeses

dileccio e concordia, havem stret lo dit comte fill vostre e volgut que s'es tractat e en certa forma paccionat e fermat matrimoni entre lo dit noble mossen Galceran e la noble dona Na Marquesa filla vostra e germana del dit comte jatsia lo dit comte posat ho pogues fer sens sperar als, segons apar per lo testament del comte de Cardona quondam, marit vostre aço volent dilatar tro vos e ella d'aço fossets consultades; empero cuytat e estret per nos li ha convengut fer per satisfacer a nostre voler. E com en aço sia necessari vostre assentiment e lo consentiment de la dita filla vostra, affectuosament vos pregam que per les dites rahons, les quals a vos deuen moure a aço per contemplacio e honor nostre qui aço havem molt a cor, donets en lo dit matrimoni vostre assentiment e façats que la dita vostra filla ferm e faça ço que per nos e per los dits comte e mossen Galceran es estat acordat e per ells fermat, havent vos en aço en tal manera, que mijançant vos a la qual ne imposam total carrech, cessen totes occasions entre ells, e lo dit matrimoni venga a bona conclusio e terme. Certificants vos que d'aço nos farets singular plaer e servey. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a XX dies de Janer del any M.CCCC.V. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Guillelmo Poncii.

(7) Reg. 2247, fol. 95 v.

Lo Rey. — Mossen Pere. Segons que havem sabut per Mossen Simon Miro cavalleriç nostre, vos havets dat lo vostre ginet blanch a un scuder vostre. E com los lo haiam fort necessari per tal car lo volem donar a nostre molt car primogenit lo Rey de Sicilia lo qual hic deu esser, Deu volent, fort prestament, pregam vos affectuosament que us prengats del dit vostre escuder o de qualsevol altra persona qui l'tenga lo ginet dessus dit ab la sella e fre ginet seu, e que l'nos trametats per aquella persona que l' dit nostre cavalleriç vos trametra, al qual havem manat que us trameta .C. florins d'or. E aixi ho fa de fet, los quals darets al dit vostre escuder o a altre persona en poder de la qual sera lo ginet dessus dit. E aço vos pregam que façats infaliblement e sens triga, sabent que ns en farets gran servey e plaer. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a XXV. dies de Janer del any M.CCCC.V. Rex Martinus. — Dirigitur nobili Petro de Vilaregut militi. — Dominus Rex mandavit mihi Bernardo Medici.

Reg. 2247, fol. 95 v.

Lo Rey. — Batle general. Nos havem fet donar aci al amat cavalleriç nostre Mossen Simon Miro cent florins d'or d'Arago per fer los donar aqui al noble e amat nostre Mossen Pere de Vilaregut per un ginet blanch seu, los quals lo dit nostre cavalleriç vos tramet per via de cambi. Perque us manam que encontinent que haiats reebuda la letra del dit cambi, donets e liurets los dits cent florins d'or a aquella persona que l' dit nostre cavalleriç volra e us trametra dir per sa letra. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a XXV. dies de Janer del any M.CCCC.V. Rex Martinus. — Dirigitur baiulo generali regni de Valencia. — Dominus Rex mandavit mihi Bernardo Medici.

Reg. 2247, fol. 96.

Lo Rey. — Batle. Sapiats que nostre molt car primogenit lo rey de Sicilia hic sera, volent nostre Senyor Deus, fort prestament. Per que us manam que encontinent nos trametats los juglars e joglareses moros d'aquexa ciutat ço es aquells qui eren en la ciutat de Valencia en nostre servey. E venguen com mils arreats poran e fort prestament. E guardat vos que en aço no metats dilacio o triga. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a XXV. dies de Janer del any M.CCCC.V. Rex Martinus. — Dirigitur Bernardo de Podio, militi, baiulo civitatis Xative. — Dominus Rex mandavit mihi Bernardo Medici.

(8) Reg. 2247, fol. 96.

Lo Rey. — Entes havem que novellament has fet venir de Granada tapics, catifes, cubertors de lits e moltes altres belles coses qui s'fan en aquell regne, de les quals volem donar e fornir ne lo nostre molt car primogenit, lo rey de Sicilia, lo qual, volent nostre Senyor Deus, hic sera fort prestament. Per que t manam que vista la present partesques d'aqui ab totes les dites coses e ab tots altres arreaments e forniments que conexas esser aptes e plasents a nostre servey e del dit primogenit nostre, e que ls nos aportis com pus espatxadament poras. Sobre aço havem informat lo feel panicer nostre N Anthoni Cirera lo qual te n dira la nostra intencio largament. E aixi creu lo n aixi com si nos t'o dehiem. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a XXVI dies de Janer del any de la nativitat de nostre Senyor M.CCCC.V. Rex Martinus. — Dirigitur Juceff Xipiona. — Dominus Rex mandavit mihi Bernardo Medici.

Reg. 2247, fol. 96.

Lo Rey. — Mossen Guillem. Per raho de la novella venguda de nostre molt car primogenit lo rey de Sicilia, havem a fer provisio d'alcuns cavalls e altres bones besties. Per que com nos vullam veure e regonexer lo vostre cavall, pregam e us manam que vista la present, nos trametats aquell ab algun vostre scuder qui l'nos amen aci prestament. E no y posets dilacio alcuna. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a XXVI dies de Janer del any M.CCCC.V. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Bernardo Medici.

(9) Reg. 2247, fol. 96 v.

Lo Rey. — Mossen Ramon. Com nos haiam necessari un cavall a ops de nostre molt car primogenit, lo Rey de Sicilia qui tots jorns, segons certs ardots que n havem, s'ic spera; e haiam entes de cert que vos ne havets un bell e bo qui fara be per lo dit rey, pregam vos affectuosament que lo dit cavall nos trametats per lo portador de la present, certifican vos que d'aço ns farets agradable plaer e servir. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a XXVII dies de Janer del any M.CCCC. cinch. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Anthonio de Fonte.

Reg. 2247, fol. 96 v.

El Rey. — Don Ferrand Lopez. Como nos hayamos necesario para nuestro muyt caro primogenito el rey de Sicilia un cosser de pelo castanyo vuestro, el qual fue de don Luis Cornell, rogamos vos affectuosament que l'dito cosser, como non podamos aqui trobar tal, nos envides por el portador de la present el qual vos enviamos tant solament por esta razon: certificando vos que desto nos faredes plaer e servicio el qual vos agradeceremos muyto. Dada en Barchinona dius nuestro siello secreto a XXVII dies de Janero del any de la nativitat de nuestro Senyor M.CCCC.V. Rex Martinus. — Dirigitur nobili Fferdinando Luppi de Luna militi. — Dominus Rex mandavit mihi Anthonio de Fonte.

Reg. 2178, fol. 123 v.

Lo Rey. — Abat. Sabut havem novellament que vos a gran importunitat e suggestio d'alcuns amichs de frare Johan Coll, de vostre monestir, qui solia esser pebordre de la guardia, volets perdonar e remetre a aquell lo crim del furt que l'any passat cometé tinent la dita pebordria, de que havem haut fort gran desplaer; per tal com si coses semblants lexats passar impunides a altres darets occasio de cometre semblants delictes o maiors. Per que sentint nos molt d'aço, vos pregam que en cas que l' dit frare Johan torn al vostre monastir o en qualsevol altre manera li puxats posar les mans dessus, aquell encontinent penats e l'façats encarcerar, en manera que de sos delictes puxa aqui portar digna punicio. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a XXVII dies de Janer del any M.CCCC. cinch. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Bernardo Medici.

Reg. 2247, fol. 96 v.

Lo Rey. — Mossen Ffrancesch. Com nos haiam fort necessari lo vostre cavall blanch per donar aquell a nostre molt car primogenit lo rey de Sicilia, lo qual, Deus volent sera ab nos en breu, pregam vos affectuosament e us manam que l dit cavall nos trametats prestament per lo portador de la present, lo qual vos trametem tant solament per aquesta raho. E en aço no metats dilacio alguna quar nos vos en farem tal satisfaccio e la us posarem en tant bon stament que vos ne serets be content. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a XXVII dies de Janer del any M.CCCC.V. Rex Martinus. — Dirigitur Ffrancesco de Montebovino militi. — Dominum Rex mandavit mihi Bernardo Medici.

Reg. 2178, fol. 122.

Molt car e molt amat cosi. Com lo noble e amat conseller e camerlench nostre Mossen Ramon vescomte de Perellos e de Roda, hagues delliberat e volgues anar en la cort del rey de França nostre molt car e molt amat frare, per ocaseo d una questio que en lo parlament del dit rey li es moguda per Pere Beriu burges de Claramunt, natural e sotsmes del dit rey, per certes causes contengudes en la demanda d aquen feta. E nos, molt car e molt amat cosi, per tal car nostre molt car primogenit lo rey de Sicilia qui ja lonch temps es partit de son regne ve a nos e se espera d esser aci de jorn en jorn, segons certes novelles que de moltes parts ne havem, haiam en nostra presencia necessari entre ls altres barons de nostra senyoria lo dit vescomte, pregam vos molt car e molt amat cosi, tan affectuosament com podem, que per nostra contemplacio e amor vullats fer ab lo dit rey nostre molt car e molt amat frare, que li placia e vulla torgar algun alongament a aquell maior temps que honestament fer pora al dit vescomte, per rao de la demanda o questio demunt dita. E d aço, molt car e molt amat cosi, nos farets singular plaer. E si algunes coses, molt car e molt amat cosi, vos plaen d aquestes parts que nos pugam fer per vostra honor e amor, fiablement nos ne scrivits, car nos les complirem de molt gran voler. E tengueus molt car e molt amat cosi tots temps en sa curiosa guarda la santa Trinitat. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a XXVII dies de Janer del any de la nativitat de nostre Senyor M.CCCC.V. Rex Martinus. — Lo rey d Arago. — Dirigitur a nostre molt car e molt amat cosi lo duch d Orliens. Item similis a nostre molt car e molt amat cosi lo duch de Borbo. Item similis a nostre molt car e molt amat cosi lo duch de Berri. — Dominus Rex misit signatam.

També escrigué lletres consemblants al bisbe de Poitiers, a Mossen Henrich de Marle conseller y president del parlament de França y a Maestre Johan Andreu. — Reg. 2178, fol. 122 v.

(10) Reg. 2178, fol. 123.

El Rey. — Como el convent del nuestro monasterio de Vall de Jesu-Christo haya necessario por lur provision pora la quaresma pescado salado, dezimos e mandamos vos que encontinent embiedes al dito convent una carga de bueno congro e otra de merluças en quend haya de frescales, e dos mil arenques que sean buenos. E en esto no haya falta como nos queremos que assin se faga. Dada en Barchinona dius nostro siello secreto a XXVIII dias de Janero del anyo M.CCCC.V. Rex Martinus. — Dirigitur Raymundo de Muro militi baiulo generali regni Aragone vel eius locumtenenti. — Dominus Rex qui eam signavit jussit expedire.

Reg. 2247, fol. 105.

Nos En Marti etc. — Per tenor de la present atorgam haver reebuts de vos feel nostre En Matheu de Loscos procurador reyal de Mallorques dins una caxa d avet ab tres senyals reyalis ligada ab cordes de canem, cent trenta sis lliures huit onces de cera blancha lavorada de ciris ciriots e caneles de diverses talles e fayçons, la qual cera nos havets tramesa de nostre expres manament per benehir a Nostra Dona de Ffebrer prop vinent del present any. Perque manam per aquesta matexa al maestre racional de la nostra cort o a son lochtinent o a altre qualsevol de vos compte hoidor, que tot ço que haurets despes per compra de la dita cera, e per trametre a nos aquella, vos prenga en compte, tota contradiccio cessant; com nos de certa sciencia vullam que axi s faça. En testimoni de la qual cosa, manam la present esser feta e ab nostre segell secret segellada. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a XXVIII dies de Janer en l any de la nativitat de nostre Senyor M.CCCC.V. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Guillelmo Poncii.

(11) Reg. 2177, fol. 78 v.

Pro monasterio Populeti.

Lo Rey. — Misser Ffrancesch. Sabut havem novellament que vos sots estat en lo nostre monestir de Sanctes Creus (1), e per part del sant pare havets demanat subsidi al abbat e convent del monastir dessus dit e ls vexats per tal com no l vos han volgut atorgar, de la qual cosa havem haut gran desplaer; car axi com vos no ignorats lo dit monestir es estat fundat per nostres predecessors e mantengut e defes per ells e per nos tots temps, e no li fariem per res en sa justicia e favor. Per que us pregam affectuosament que us abstengats de fer la dita demanda e vexacio car encontinent que vos serets ab nos, darem obra ab acabament que serets be content del abbat e convent dessus dit, sabent que del contrari, ço que no presumim, molt nos desplaurets. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a XXIX dies de Janer del any M.CCCC.V. Rex Martinus. — Dirigitur Ffrancesco de Blanis decretorum doctori consiliario et promothori curie Domini regis. — Dominum Rex mandavit mihi Bernardo Medici.

(12) Reg. 2248, fol. 107.

Lo Rey. — Nos crehiem que ns hauerets tramesa la picha qui esta al Miracle de la qual de nostra part, vos dona carrech En Manuel Guardia conestable de Caller, lo qual l altre jorn trametem aqui segons sabets per una altra picha. E puys vehem que no ns l [h]avets encara tramesa, tornam enviar aqui lo dit conestable, pregants e manants vos que tengats manera que haiam per ell la dita picha e axi mateix un altre la qual sta a les morisques e es d aquexa ciutat; car nos ne scrivim als prohomens d aquella e que la facen posar a mar, on la fara carregar lo dit conestable. E en aço presats aquella diligencia que s pertany e de vosaltres confiam. Dada en Barchinona a..... de Janer del any M.CCC.III. (2) Rex Martinus. — Dirigitur vicario et procuratori regio civitatis Terracone. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(13) Reg. 2234, fol. 68.

Lo Rey. — Batle general. Nos som estats diverses vegades humilment supplicats per alguns servidors nostres que ns plagues establir a cert cens un casal de molins fariners e drapes en lo terme de Vilareal appellat Los Molins Nous. E par nos que stants en Valencia escrisquem per nostra letra sobre aquest fet al batle de la dita vila. E noresmenys vos de manament nostre hi trametes certs maestres de obra de vila per regonexer les angamasses de les cequies si porien sostenir que

(1) Hi ha contradiccio entre l'adreça y aquest títol.
(2) Ha de dir M.CCCC.V.

tal obra si fahes. E ignoram la resposta dels dits maestres. Per que us manam que decontinent nos certifiquets si en fer lo dit casal de molins, es profit o interes nostre. E noresmenys nos trametets treslat de tot ço e quant es stat enantat en aquest fet; en manera que hauda vostra informacio, hi puxam fer ço que ns sera ben vist fahedor. Dada en Barchinona sots nostre segell menor a dos dies de Ffebrer del any M.CCCC.V. Rex Martinus. — Dirigitur Nicholao Pujada baiulo generalis regni Valencie. — Dominus Rex mandavit mihi Anthonio de Fonte cui f. ordi.

(14) Reg. 2247, fol. 99.

Lo Rey. — Veguer. Entes havem que vos havets .I. falco pelegrí mudat d'ayre. E com nos vullam aquell per nostre servir, pregam vos affectuosament que per lo portador de la present, lo qual trametem aquí per aquesta raho, lo dit falco nos vullats trametre decontinent car plaher e servir nos en forets que molt vos grahiem. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a III. dies de Ffebrer del any M.CCCC.V. Rex Martinus. — Dominus Rex misit signatam.

(15) Reg. 2177, fol. 81 v.

Lo Rey. — Venerable pare en Christ. Segons que havem entes, en vostre poder son preses N Anthoni Roca candeler de seu, Jacme Corayters e Guillem Borrell pintor, homens scelerats e de vida dampnada e los quals, segons que s' diu son no solament delats mas convictes de la mort per ells deliberadament perpetrada en la persona de Pere Foch argenter de Valencia. Perque desijants que aytal crim no romanga impunit en manera que altres no s' agradesquen a cometre semblants o majors, pregam vos affectuosament que l' proces que contra ls dessus dits havets començat, portets a fi e conclusio deguda, faent en e sobre aquell justícia espatxada, sabent que ns en farets plaer gran. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a VIII dies de Ffebrer del any M.CCCC.V. Rex Martinus. — Dirigitur episcopo valentino. — Dominus Rex misit signatam.

(16) Reg. 2247, fol. 99 v.

Lo Rey. — Governador. Vostra letra havem reebuda ensemps ab lo cavall que ns havets trames molt liberalment del qual vos feem moltes gracies e com vos feem saber que l' nos trametessets nos haviem per ferm que axi ho fariets, com james no haiats acostumat ne sapiats dir de no a cosa alguna que haiats pogut saber que nos trobassem plaer en aquella, e aytal es estada tots temps e es vostra lloable condicio. Havem haut e havem desplaer gran de la malaltia de que sots detengut; haiats ferma esperança en Deu que ell vos ajudara, car les malalties que Ell dona, dona per tal que hom lo reconega e a qui pacientment les pren, tornen en profit e be gran. Vos sots tan savi e tan avisat que n' havets conexença, e nostre Senyor veent vostra catholica sencera e sana intencio axi com a ple de subirana misericordia, haura compassio de vos e retra us plena e perfeta sanitat; e axi pregam Deu que li placia sia l' areter de vostra casa e los altres que ns recomanats en vostra letra demunt dita si cas era que el Creador plagues de vos en altra manera ordenar, haurem per amor vostra e per esguart dels grans serveys que vos havets fets a nostra reyal casa e per aquells que l' dit hereter ha fets a nos, axi com devem e som tenguts en amable e streta recomendacio e d' aço podets romandre consolats. Som molt meravellats e no sens grans raho car vos clamats en vostra dita letra de deshonor o mal que nos vos haiam fet; car no sabem que axi sia ne nos ho haiam fet ne u fariem ne entenem de quen clamats com no puxats haver rao ne causa. Si per ventura ho entenets dir de vostre offici axi com presumim que ho façats, meravellam nos en si axo us mou, com no dejats ignorar que vos estant embargat d' accident de malaltia en vostra persona e no podent treballar ne anar vers les parts de Gerona posades en escandaloses perills per les bandositats qui hi son, nos faes supplicar que ns plagues fer que l' comanador vostra fill fos lochtinent vostre e axi ho feem e en aço se oposaren les ciutats de Barchinona e de Gerona dients axi com esta en veritat e vos no u ignorats, que per ley de la terra en vostre offici no s' pot fer lochtinent, e apres fo fet per nos governador e fo aximetex embargat per tal car es religios. E nos veents aço e desijants que l' dit offici no isques de vostra casa, supplicats per vostra letra, comenam aquell a Mossen Guerau vostre fill qui es carn de vos empaltada exida e brotada e a ns covengut necessariament per la ley de la terra, la qual som tenguts observar, intitularlo governador, car si l' intitulassem lochtinent o regent fora fort frau a la ley e no u poguerem axi com no devem esforçar en perjudici de la ley sobre dita; pero es estada es e sera tots temps nostra intencio que posat que sia axi intitulat lo dit Mossen Guerau sia e estiga lochtinent vostre e per aquell sia haut reputat e tengut e conexer ho ets e axi us ho prometem que tantost que vos siats gorit ho hajats tal convalescencia que puxats sens affany de vostra persona treballar en lo dit offici, nos vos tornarem aquell regidor e exercidor per vos loablement profitosa e be segons havets acostumat. E d' aço estats en segur. En lo comiat que de nos prenets ab la letra vostra demunt dita si als era de vos, responem que ns ha greument punyit nostre cor, com tot bon senyor se dege entrenyorar fortment de oir tan extremes paraules de tan notable servidor com vos sots e planyer lo ab sospirs congoxoses quant lo sobiran Maestre los pren e l' leva al terrenal senyor en servey del qual Ell lo havia comanat e posat. Nos pero havem en Deu tal esperança que ajudara a vos retent vos perfeta sanitat e plena per lonchs temps e ns porets servir en lo dit vostre offici e en altres coses segons havets loablement acostumat e axi havem en Deu ferma esperança que n' consolara nos e vos offerints vos nostres metges e totes coses qui sien a salut de la vostra persona. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a VIII dies de Ffebrer del any M.CCCC.V. Rex Martinus. — Dirigitur nobili Raymundo Alamany de Cervilione militi gubernatori Cathalonie. — Dominus Rex mandavit mihi Guillelmo Poncii.

(17) Reg. 2177, fol. 82.

Lo Rey. — Micer Pere. Informats som que vos volets renunciar axi com reputam ben propi e pertinent ateses vostra sciencia e condicio, a la escolania de la nostra capella del palau maior reyal de Barchinona de la qual fos provehit en temps del senyor rey En Pere de bona memoria pare nostre. E havets affeccio que la dita escolania vengues en ma e poder d' En Johanet Calbo escola ja servent en la dita capella assats graciosament e plascent, fill del feel porter nostre En Johan Calbo, pregam vos affectuosament que en cas que vos vullats renunciar a la dita escolania renunciets aquella sobre l' dit Johanet Calbo, del qual la dita capella sera ben servida. E d' aço ns forets agradable servey que molt vos grahiem. Dada sots nostre segell secret en Barchinona a X. dies de Ffebrer del any M.CCCC.V. Rex Martinus. — Dirigitur Petro Ferrarii studentis in universitate Herde. — Dominus Rex misit signatam expediri.

Reg. 2234, fol. 66.

El Rey. — Justicia. Segund nuevament havemos entendido vos havedes arrestado e feyto prender aqui el fiel de nuestra trasoreria Domingo Alcaniç por razon de algunos afferes, que de voluntat e mandamiento nuestro ha feytos en exi regno, de que somos muy maravillados, como los hombres familiares nuestros qui treballan por nuestros propios afferes no deven seer assin por vos ni los otros oficiales del dito regno maltratados. Por que reprehendentes vos fuertment de las ditas cosas si son verdaderas, a vos dezimos e mandamos dius obtenimiento de nuestra gracia y merce, que luego vista la present, soltedes e dexedes el dito Domingo e bienes suyos de todo arrest, empara e preson que por vos o de vuestro mandamiento en qualquier manera li sea stado feyto. En otra manera si el contrario era por vos feyto, lo que no creemos, certificamos vos que nos vos dariamos a entender como es dura cosa no obedeser a los mandamientos de su senyor natural. Dada en Barchinona dius nostro siello menor a X dias de Ffebrero del anyo M.CCCC.V. Rex Martinus. — Dirigitur justicia Aragone. — Dominus Rex mandavit mihi Salvatori de Podio.

(18) Reg. 2247, fol. 103 v.

Lo Rey. — Batle general. Sapiats que nos abans que partissem de Valencia fem comanar an Gil Sagra brodador algunes vestidures per brodar les quals havem fetes fer pera obs de Johanne de Vintimilla, Marti Johan Huguet, e dels fills de Mossen N Ot. E segons havem entes lo dit En Gil Sagra no ha curat de brodar les dites vestidures ans aquelles ha messes penyora alli hon s a volgut; de que si axi es, mereix que n sia castigat. Perque volem e us manam que decontinent les dites vestidures hajats a vostra ma faent lo metre en la preso si haver no les podets; e si res hi ha brodat, satisfet lo de son treball a coneguda d altres brodadors, e cobrat les dites vestidures, e aquelles decontinent nos trametats brodades o tals com sien; car nos farem pagar aci a qui vos voldrets tot ço e quant haurets bestret en haver e trametre ns les dites vestidures. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a XIII dies de Ffebrer del any M.CCCC.V. Rex Martinus. — Dirigitur baiulo generali regni Valencie. — Dominus Rex misit signatam.

(19) Reg. 2179, fol. 143 v.

Lo Rey. — Segons per persones dignes de fe havem sabut en lo mes de Deembre prop passat navegant una nau en Flandes carregada de diverses robes per En Ferrer Ballester mercader de Valencia, V. naus de vischajns armades per lo rey de Castella han presa la dita nau en les mars de Galicia, e aquella violentment se n han menada en La Culunya o lla on lus ha plagut faent indugudament a lur voluntat de les dites robes en gran dampnatge del dit mercader e d altres companyons seus, maiorment com segons dien si la dita nau no fos estada detenguda, hagueren haudes en Bruges de les robes qui en aquella eren passats, V milia franchs. E com nos defallir no puxam a nostres naturals sotsmeses en lur justícia, ans siam aquells tenguts mantenir e defendre axi com de nostra reyal dignitat se pertany, encarregants vos molt de aço axi com aquell qui ho havem molt a cor, vos dehim e manam tant expressament com podem que de nostra part façats gran instancia ab lo rey de Castella, que ell axi com deu e es tengut, faça restituir la dita nau ab totes les robes qui en aquella eren, ensemps ab tots dans e dampnatges que lo dit Ferrer Ballester e altres qui part o robes haguessen en la dita nau, hagen sostenguts per la occasio dessus dita en les dites coses, en tal forma que de aço se faça aquella reintegracio e esmena que s pertany, e a nos per consegut no convinga procehir hi en altre manera axi com convindria necessariament ab desplaer en la manera acostumada. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a XV dies de Febrer del any de la nativitat de nostre Senyor M.CCCC.V. Rex Martinus. — Dirigitur Francisco de Splugues militi et Jobanni Ferrando legum doctori nunciis per dominum regem ad regnum Castelle destinati. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(20) Reg. 2247, fol. 105 v.

Lo Rey d Arago. — Mossen Loys. Jassia en lo memorial que us enportats de nos sia contengut que per nostre molt car frare lo rey de Navarra nos son deguts e resten pagar XXXXII milia D. florins d Arago per rao de la dot de nostra molt cara filla la reyna de Sicilia, empero nos despuys que hich partis, havem trobat que tan solament nos son deguts e resten a pagar per la raho dessus dita per lo dit rey, XXX. milia florins. Per que no cessionets a nostre molt car nebot lo rey de Jherusalem e de Napolis sino los dits XXX. milia florins, car no ns en resten pus a cobrar segons es dit dessus. E siats avisat que en la dita cessio que farets dels dits XXX. milia florins, hajats del dit rey nostre nebot apoca, e si d aquells els façats escriure per deduhits e pagats dins la carta debitoria si per ventura n i ha alcuna per ma d aquell notari qui fara la apoca damunt dita, en la qual apoca sia feta mencio de la dita deduccio. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a XXIII. dies de Ffebrer del any de la nativitat de nostre Senyor M.CCCC cinch. Rex Martinus. — Dirigitur nobili Ludovico Alamanii de Cervilione militi. — Dominus Rex mandavit mihi Guillelmo Poncii.

Reg. 2247, fol. 105.

Lo Rey. — Venerable pare en Christ. Entes havem que vos havets un bell roci de pel baig clar lo qual hagues del comanador d Ambell. Ara nos per la venguda, que Deus volent sera en breu, de nostre molt car primogenit lo rey de Sicilia, fem gran preparatori de bells cavalls e rocins que li puxam donar. Per que sabents que vos havets lo dit roci lo qual sera fort bo al dit nostre primogenit, e pensants que vos sens tot dubte nos servirets en tot ço que fos nostre plaer e honor, pregam vos axi affectuosament com podem que ns trametats lo dit roci per lo portador de la present lo qual vos trame tem tant solament per aquesta rao. E farets nos en servey e assenyalat plaer lo qual en son cas e loch conexerets que haurem a memoria. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a XXIII. dies de Ffebrer del any M.CCCC.V. Rex Martinus. — Dirigitur episcopo Vicense. — Dominus Rex mandavit mihi Bernardo Medici.

(21) Reg. 2247, fol. 105 v.

Lo Rey. — Ffrare Bernat. Vostra letra havem reebuda a la qual vos responem que si no us havem escrit e trames recapte de diners segons la obra d aquex monestir requer, no us en meravellets car no voliem que haguessets nostra letra sens recapte de diners; per que ara vos trame tem cambi de mil florins per En Matheu Torralba batle d Altura. No s tardara molt que lo prior d aquex monastir vos en trameta altres mil florins, car cascun jorn nos insta e ns sollicita per aquells jatsia nos hi hajam singular devocio e voler. E d aquiauant metrem segurament en obra que us en sien trameses tants com ne hajats necessaris. Per que us pregam affectuosament e volem que escalfadament entenats en continuar tant com puxats la dita obra, la qual no us esmagineis haiam mesa en oblit ans hi havem axi segur e ardent voler com haguessem jamay. E conexerets ho quan plaura a Deu sia espatxada que ns appartarem nos e vos segons que vos escrivits. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a XXVII. dies de Ffebrer del any M.CCCC.V. Rex Martinus. — Dirigitur fratri Bernardo de fabrica operario monasterii Vallis Jhesu Christi. — Dominus Rex mandavit mihi Anthonio de Fonte.

(22) Reg. 2247, fol. 107 v.

Lo Rey. — Batle. Nos fem venir fusta pera ops de la obra de la casa de Valldaura. Per que us manam que façats adobar lo cami partint de la Barcha de Sant Andreu tro a la dita casa de Valldaura, per manera que carretes carregades ne puxen passar. E si mester ho hauran les dites carretes, façats a aquelles ajudar e endreçar les per manera que puxen passar com menys embargosament fer se puxa. E aço no laguiets. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a III. dies de Març del any M.CCCC. cinch. Rex Martinus. — Dirigitur baiulo de Rubi. — Dominus Rex misit signatam.

(23) Reg. 2247, fol. 109.

Lo Rey. — Mossen Fferran Lopez. Entes havem que vinents aci per nostre servey Maçot Alfuley e Ali fill seu, trompeta, ab alguns altres, vos vos habets aturat aqui lo dit Ali per servey vostre; e com nos vullam en tot cas aquell, lo qual per nostre servey havem no poch necessari, manam vos expressament que l dit Ali encontinent nos trametats sens dilacio alguna. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a V. dies de Març del any M.CCCC.V. Rex Martinus. — Dirigitur Fferdinando Luppi de Luna viceregio in regno Valencie. — Dominus Rex misit signatam.

(24) Reg. 2247, fol. 110.

Lo Rey. — Mossen Galceran. Sabut havem certament la improvisa oferta que l rey de Sicilia primogenit nostre molt car ha feta al papa de la qual havem haut lo maior desplaer que lonch temps ha haiam haut de cosa alguna e no sens gran rao, atnent la poca reverencia e obediencia que nostre fill nos ha mostrada en fer o empendre tant assenyalat acte

sens consultacio voler e consentiment nostre; maiorment que li fossem tan prop e ço que ns es estat pijor e ns ha nostre desplaer augmentat es lo gran e vergonyos escarn minva e desonor que ha prestada e feta la qual no solament compren ell mas nos e tota nostra reyal casa. Cert, seria massa grosser qui no havia plena conexença si es partit o exit de sans e savis caps acompanyar lo dit nostre primogenit ab rey Loys qui de regne e senyoria no fa acompanyar ab ell e que ensemps sien anats al papa en cort del qual e en altra manera en reverencies honors e en tots altres actes, lo dit rey Loys es estat preposat al dit rey nostre fill. De tot aço es en causa e no poch reprehensible aquexa savia gent qui li esta en torn la qual podia e devia aço rahonablement pensar e preveure, si voler e affeccio desordonats no la agues engegada, e per consegüent devia guardar e avisar nostre dit fill, que en semblant plaça no s trobas; cert ells han be mostrat que no son dignes de estar apres rey ne merexen esser consellers d ell. Mes anant e pus fort e ço que ns puny pus agrement lo dit rey nostre fill ha feta oferta al papa d acompanyar lo personalment en Ytalia ab D. homens d armes tan solament, lo rey Loys ha li n preferts M.D. dels quals cascu menara ab si III cavalls, d'altra part CCCC. ballesters. Veus quin avaneament hi ha guanyat lo rey nostre fill en la companyia del dit rey Loys e quina honor n a dada a nos e a la casa d Arago, pensats quin desplaer, quin enuig congoxos sens remey passa la nostra reyal pensa com cogita semblant desonor, semblant escarn e semblant vituperi e lo comu e vulgar parlament de tota manera de gents qui aço han hoit e hoen. Sab Deu e vos no ignorats com ho haïam divulgat a vos e a alguns nostres consellers quina e qual era la nostra intencio en ajudar e socorrer al papa en aquest cas e ja molt mes amplament e habundosa la y millorarem si veessem que l dit rey nostre fill ho volgues e desijes emprendre pus se faes pero ab voler e ordinacio nostra axi com rahonablement deguere, car cert no es nostre voler retraure nostre fill d actes grans e honorables mas d empenyer e avançar favorejar e endreçar lo y, pus ço que empregues se faes madurament e savia axi com se pertany de semblant rey e princep. E volem que tot lo mon sapia que la maior gloria que podem haver en aquest mon es que nostre fill emprena e faça obres grans e fets virtuosos e de gran fama e renom segons sos predecessors han acostumat e mostre s be en los actes dignes de gran memoria que han virtuosament fets en lo mon. Sabut havem encara que l comte de Savoya ha preferts al papa .M. homens d armes, lo duc de Borbo trames per lo rey de Ffrança II. milia o mes, Mossen Ramon de Torenna simple cavaller n a preferts .D. e lo dit rey nostre fill altres .D. Vejats e considerats com va be tots los dessus dits preceexen a nostre fill en oferta sino lo dit mossen Ramon qui se eguala ab ell. Si d aço donchs devem haver desplaer devem sostener pena e nostre cor deu passar gran congoxa, consider ho cascu de sana pensa. O gent cegua o gent de poch de be, o consellers de semblant nom indignes e qui s son trobats apres nostre fill cert be han mostrat que habite en ells poch de be e menys providencia e seny com no han sabut considerar les coses dessus dites e altres les quals hagueren sabudes considerar veure e avisar, homens ignorants e grossers verament ells conexeran ab sobirana rao que han feta errada molt gran e mes que gran. E nos congoxats de extrema congoxa per alguna reparacio de les dites coses si alguna n i pot haver, e per ço que l papa veja lo immoderat e fora de tots limits desplaer que havem haut e havem, d aço scrivim li de nostra ma per nostra letra segons porets veure en la copia d aquella la qual interclusa vos trametem dins la present. Manants vos que mostrets la present letra e encara lo traslat de la letra de dit sant pare, al dit rey nostre fill, e iustets e fets tant com vos sera possible que l dit nostre primogenit cuyt tant com puga sa benaventurada venguda. En lo fehimet de la present havem reebuda una letra vostra e havem haut plaer de les noves que ns havets fetes saber, pregants vos e manants vos que continuets escriure ns de totes noves que sapiats dignes d escriure e cuytats tant com puxats vostra enada al dit nostre primogenit e li fets cuytar tant com se puxa fer sa benaventurada venguda, segons que dessus es dit. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a XIII dies de Març del any M.CCCC.V. Rex Martinus. — Dirigitur Galcerando de Sancto Minato militi, consiliario et camerlengo domini regis. — Dominus Rex cui fuit lecta mandavit mihi Guillelmo Poncii.

(25) Reg. 2247. fol. 112.

Lo Rey. — Procurador reyal. Ja sabets com nos ab nostra carta dada en Valencia a XXII dies de Juny del any M.CCCC.II. donam e assignam al monastir nostre de Jhesus de Natzalet los delmes dels blats, vi e oli de Valldemuga; e no sabents que les dites rendes comencassen a correr lo primer dia de Maig, no curam fer mencio en la dita nostra carta, de la prorata que les dites rendes havien corregut del primer dia de Maig del damunt dit any tro fins al dia de la data de la dita nostra carta qui fon I mes e XXIII dies, qui a raho de LXXXX II lliures que les dites rendes foren lavors venudes a I any, fa XIII lliures, X. sous, X. diners. E com nos d aquelles haïam feta gracia al dit monestir per raho de la dita prorata, manam vos expressament que les dites XIII lliures, X sous, X diners de la prorata dessus dita, donets e paguets decontinent al procurador del dit monestir, car nos ab la present manam al mestre racional de nostra cort o a altre qualsevol de vos compte hoydor, que les dites XIII lliures X sous X diners, per la raho dessus dita, vos reeba e admeta en vostre compte, vos restituint la present e apoca de paga. E en aço dubte algu no us faça. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a XVI dies de Març del any M.CCCC.V. Rex Martinus. — Dirigitur Matheo de Loscos procuratori regio Maioricarum. — Dominus Rex mandavit mihi Bartholomeo Gras.

Reg. 2247, fol. 112.

Lo Rey. — Procurador reyal. Per altra nostra letra vos havem manat que faessets fer dos calzes d argent daurats de pes de dos marchs cascu, e aquells donassets e liurassets al nostre monestir de Jhesus de Natzalet. E segons havem entes l argenter qui ha fet los dits dos calzers, hi ha mes mig march d argent mes avant en cascu ultra los dits dos marchs, lo qual mig march vos no volets pagar sens manament nostre. Perque volem e us manam que lo dit mig march d argent qui es entrat en cascu dels dits dos calzers mes auant dels dos marchs, paguets decontinent al dit argenter, car nos ab la present manam al maestre racional de nostra cort o altre qualsevol de vos compte hoidor, que lo dit march d argent qui es entrat segons dit es mes auant de quatre marchs en abduy los dits calzes, vos reeba e admeta en vostre compte, restituint la present e apoca de paga. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a XVI dies de Març del any M.CCCC.V. — Rex Martinus. — Dirigitur Matheo de Loscos procuratori regio Maioricarum. — Dominus Rex mandavit mihi Bartolomeo Gras.

(26) Reg. 2247, fol. 112 v.

Lo Rey d Arago. — Vostra letra havem reebuda sobre lo fet dels dos monges que demanam del orde dels celestins, a la qual vos responem que havem haut plaer de ço que per servir nostre havets treballat diligentment en lo dit fet, la qual cosa vos aghrim molt; pero per ço que encare mils sapiats nostra intencio, vos certificam que nos com aquell qui havem singular devocio en lo dit orde, volem fundar aci en la capella del nostre palau maior de Barchinona, I monestir del dit orde. E per aquesta rao volem que vinguen a nos dos monges de honesta vida e conversacio de la dita religio, los quals informen nostra reyal maiestat de la regla e cerimonies del dit orde e hagen poder bastant de lur superior d acceptar lo loch hont lo dit monestir entenem hedificar e puxen encare tractar e concordar ab nos totes les coses necessaries en aquest fet. E par nos que en trametre a nos los dits dos monges per lad ita rao no era necessari de esperar capitol general; pero pus lo temps es prop en lo qual lo dit capitol general se deu celebrar, som ne contents. Perque us pregam com pus afectuosament podem que en aquest fet treballats diligentment e curosa segons de vos confiam, en manera que al pus prest que fer se pora, los dits dos monges vinguen a nos, car nos som prests e aparelats de fer los administrar en l ora que sapiam que degen venir, tot ço e quant hauran mester per lur venguda. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a XXIII dies de Març del any de la nativitat de nostre Senyor M.CCCC.V. Rex Martinus. — Dirigitur Filipino de Malla canonico Barchinone. — Dominus Rex mandavit mihi Anthonio de Fonte, presente priore monasterii Vallis Christi.

(27) Reg. 2234, fol. 72.

Lo Rey. — Batle general. Entes havem que aqui en Valencia los bastaixs qui per la maior partida son de strana nacio han acostumat de carregar e portar en diverses lochs carbo en sarries e altres artificis a allo abtes, lo qual carbo forasters aporten al mercat de Valencia per vendre e que si res s i perd, ells ho han a pagar si tal perdua ve per furt o per altra occasio dels dits bastays e que de setmana en setmana hi elegexen un d ells mateixs per guarda; de que s acostuma de pagar cert dret als dits bastays e altres ordinacions serven entre si mateixes per seguretat d aquells qui l dit carbo porten per vendre, de que apresent no curam. Mas com nos vullam saber de vos si aytal offici e ordinacio dels dits bastaixs es stat de patrimoni nostre o si proceex de lur disposicio matexa, manam vos que us en asebetets e ns en certifiquets mantinent per vostra letra sens triga ab lo portador de la present. Dada en Barchinona sots nostre segell menor a XXX dies de Març del any M.CCCC.V. Rex Martinus. — Dirigitur baiulo generali regni Valencie. — Dominus Rex mandavit Petro de Beviure.

(28) *Manual de Novells Ardits.* — Vol. I, pl. 137.

Dimarts derrer dia del mes. — Aquest dia entra lo senyor rey de Sicilia e primogenit d Arago fill del senyor rey En Marti rey d Arago, qui venia de la isla de Sicilia. E fo li feta per la ciutat sollemnna festa lo dit dia e lo dimecres e lo dijous apres següents. (1)

(29) Reg. 2247, fol. 113.

Rey muyt caro e muyt amado sobrino. Nos el rey d Aragon vos enviamos muyto a saludar etc. Rey muyt caro e muyt amado sobrino. Sabet que l dito rey nuestro fill es venido de Sicilia e yes aqui agora con nos. Porque creyentes quende hauredes singular consolacion, por significarvos esto trametemos vos el fiel paniciero nostro Andreu de Sos portador de la present. E si algunas cosas podemos fazer que cumplan a vostra honra faset las nos saber e nos complir las hemos muyt de bona mente. E sea rey muyt caro e muyt amado sobrino vuestra guarda la sancta Divinidad. Dada en Barchinona dius nostro siello secreto a VIII. dias de Abril del anyo de la natividat de nostro Senyor M.CCCC.V. Rex Martinus. — Dirigitur regi Castelle. — Dominus Rex misit signatam.

Item fuit facta similis mutatis mutandis regine Castelle.
Item alia infanti Fferdinando Castelle.

(30) Reg. 2247, fol. 115.

Lo Rey. — Promens. Per certs ardots que novellament havem hauts del regne de Sicilia, cové necessariament per benavenir e conservacio de aquell, enar hi prestament en persona lo rey de Sicilia, nostre molt car primogenit, per manera que passant ne, visit aquell e l confort, leix e pos en tal tranquillitat e segur estament, com se pertany; e nos i puxen subseguir escandels ne perills alguns, ans ne sia per la visitacio del dit rey mijançant la divinal ajuda perfetament preservat. E com per son prest espatxament lo qual requer gran cuyta que maior no poria, lo dit nostre primogenit haja de molt gran necessitat algunes galees, mes anant d aquelles que ha, pregám vos tan affectuosament com podem e de cor, que axi com desijats lo benavenir nostre, e del dit nostre primogenit e conservacio del dit regne de Sicilia, vullats prestar al dit rey per fer la dita visitacio una galea armada pagada a .IIII. meses, la qual lo dit nostre primogenit puxa haver armada e aparelhada com pus prestament fer se puxa. E d aço farets a nos e al dit rey lo maior plaer e servey que fer de res poguessets. E per tener vos aprop d aço, nos e lo dit rey trametem aqui l amat conseller nostre Mossen Ramon Ça Garriga, governador dels comtats de Rossello e de Cerdanya informat plenament de nostra intencio. Perque us pregam que a tot ço que us dira lo dit governador de part nostra, donets plena fe e creença axi com si nos personalment ho dehiem e ho vullats complir per obra, si james desijats a nos e al dit rey servir e complaure. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a XV dies d Abril del any M.CCCC.V. Rex Martinus. — Dirigitur consulibus ville Perpiniani. — Dominus Rex mandavit mihi Guillelmo Poncii.

Altres lletres consemblants foren adreçades als de Valencia.

(31) Reg. 2247, fol. 116 v.

Lo Rey. — Procurador. Nos trametem a vos lo feel nostre En Jacme Sala per haver certa fusta la qual havem necessariament per algunes obres les quals fem fer en lo nostre palau maior d esta ciutat. Perque us manam que al dit Jacme Sala mostrets e lexets pendre tota aquella fusta axi tallada com per tallar que ell conexera dins vostra procuracio esser bona a les dites obres faent li liurar aquelles persones e besties qui seran necessaries en haver la dita fusta. E per res no y haia falla. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a XVIII dies d Abril del any M.CCCC. e cinch. Rex Martinus. — Dirigitur Petro de Sancto Minato domicello procuratori baronie Martorelli. — Dominus Rex mandavit mihi Antonio de Fonte.

(32) Reg. 2247, fol. 117.

Lo Rey. — Batle. Molt som meravellats car no'ns havets trameses lampreses ne storio segons nos vos havíem manat e vos nos prometes quant partis de nostra presencia. Perque us pregam e manam que en tot cas nos en trametats, per manera que divendres primer vinent, ne puxam haver a dinar. E guardats vos que per res no haja falla, car sobira desplaer nos en fariets que no pendriem pacientment. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a XXIII dies d Abril del any M.CCCC .V. Rex Martinus. — Dirigitur Bartholomeo Domenech bajulo Dertuse. — Dominus Rex mandavit mihi Guillelmo Poncii.

(33) Reg. 2177, fol. 99.

Nos En Martí, etc. — A humil supplicacio d alguns familiars e domesticchs nostres per tenor de la present atorgam e donam a vos Na Caterina de Luna donzella filla del feel nostre En Johan de Luna dispenser de nostre molt car oncle lo duch de Gandia graciosament la nostra empresa de la correja donants vos licencia e plena facultat que aquella puxats portar en vostres vestedures e ornamentals e en altre manera, e per esguart de aquella portets per les brodades pedres fines e tots altres ornamentals e arreus no contrastants inibicions, statuts, ordinacions, manaments o altres axi fets com faedors, aço tollents. Manants expressament e de certa sciencia per la primera e segona jussions als governador de regne de Valencia, justicia en criminal e civil, mostaçaf e jurats de la ciutat de Valencia e a tots e sengles altres oficials e sotsmeses nostres e als lochtinents dels dits officis, sots pena de dos milia florins d or, que aquesta nostra concessio e licencia tenguen fermament e observen e façen observar e no hi contravenguen per qualsevol rao; tollents los ab la present tot poder de fer lo contrari. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a XXVI dies d Abril en l any de la natividat de nostre Senyor M.CCCC. cinch. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Guillelmo Poncii.

(1) Zurita consigna la dita arribada per lo 3 d'Abril següent. — Zurita, *Anales de la corona de Aragón*, Llibre X, fol. 443 v. (edició Portonariis).

(34) Reg. 2177, fol. 98 v.

Lo Rey. — Mossen Guillem. Axi com creem sapiats nos a humil supplicacio a nos feta per nostra molt cara muller la reyna e per esguart dels agradables e bons serveys que l'egregi baro don Alfonso duch de Gandia, oncle nostre molt car, no[s] ha fets e fa incessantment, havem atorgat al dit duch que de sa vida no reembrem o reembre farem d'ell lo loch, castell e vall de Godalest, la qual per cert preu te de nos en penyora, segons que en la letra que de la dita prometença li havem feta es largament contengut. On com vullam axi com es raonable que la dita nostra prometença sia servada, e nos scrivam per nostra letra als deputats d'aquex regne que no curen fer la dita reempço vivent lo dit duch, pregam vos affectuosament volem e us manam que façats ab los dits deputats e altres a qui s'pertanga que no facen la reempço dessus dita ans li lexen tener los dits loch, castell e vall tant com lo dit nostre oncle viura; e del preu de que deurien reembre los dits loch castell e vall, reemen altres coses com sapiam que n'haja que s'poran reembre, e d'axi profitoses a nostre patrimoni com los dits loch, castell e vall de Godalest. E d'aço que per les raons dessus dites tenem a cor nos farets singular plaer e servey e del contrari, ço qui no es presumidor, nos descomplauriets grantment. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a XXVII dies d'Abril del any M.CCCC.V. Rex Martinus. — Dirigitur Guillelmo Ça Era, legum doctori. — Item fuit expedita alia similis directa Johanni Mercaderii licenciato in legibus. — Dominus Rex mandavit mihi Guillelmo Poncii.

Reg. 2177, fol. 99.

Lo Rey. — Molt car oncle. Vostra letra havem reebuda e aquella entesa e ço que ns ha dit de vostra part Mossen Johan de Vilarasa per vigor de la creença per vos a ell en la dita vostra letra comanada sobre l'fet de Godalest, responem que nos tantost a humil supplicacio de nostra molt cara muller la reyna, vos havem fetes aquelles provisions e letres que per vostra part lo dit mossen Johan ha demanades. E hajats per cert molt car oncle que pus vos es estat promes per nos vos servarem e servir farem la dita promissio fermament e be. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a XXVII dies d'Abril del any M.CCCC. e cinch. Rex Martinus. — Dirigitur duci Gandie. — Dominus Rex mandavit mihi Guillelmo Poncii.

(35) Reg. 2234, fol. 77 v.

Lo Rey. — Per relacio de mossen Galceran de Rosanes, nostre algutzir, havem entesa la gran e bona cura e diligencia que havets en continuar e prosseguir o proces de sometent contra los malfeytors. Per que us dehim e manam com pus expressament podem, que l' dit sometent continuets e proseguiscats ab gran cura e diligencia en e per totes aquelles partides que us parra; en tal manera, que prestament sie sabut on son los dits malfaytors e puxa esser procehit e enantat contra ells segons la qualitat del fet requer. Dada en Barchinona a XXVIII dies d'Abril del any M.CCCC.V. Rex Martinus. — Dirigitur gubernatori Cathalonie et vicario Barchinone. — Franciscus Pellicerii mandato regis facto per thesaurarium qui eam vidit.

Reg. 2247, fol. 118.

Rey molt alt princep molt car e molt amat nebot. Stants ab gran desig de saber los stament e sanitat vostres e de nostra molt cara e molt amada neboda la reyna muller vostra, vos pregam que tota vegada que avinent vos sia nos en certifiquets e scrivats. E per ço car sabem que n'haurets plaer, certificam vos que nos e nostra molt cara muller la reyna e lo rey de Sicilia nostre molt car primogenit, e segons les novelles e ardots que soven hoym, nostra molt cara filla la reyna de Sicilia, som per gracia de nostre Senyor Deu, be sans e en bona disposicio de nostres persones. Rey molt alt princep molt car e molt amat nebot. De vostra excellencia havem reebuda una letra la qual entesa e oit tot ço que ns ha dit de vostra part Mossen Tibaut missatger per vos trames en vigor de la creença per vos a ell en vigor de la dita vostra letra comanada, responem que vostra celsitut, rey molt alt princep molt car e molt amat nebot, no ignora quant ab gran voler e sobirana afecçio e amor cordial havem en temps passats perseguits e tractats vos e tots vostres fets, axi stants vos en Napolis e nos en Sicilia, com en altra manera, totes e cascunes hores que lo cas ho ha portat e request; e nos e encare lo rey de Sicilia primogenit nostre molt car, ho havem pogut fer. Si donchs tro a huy, rey molt alt princep, molt car e molt amat nebot, nos e lo dit rey nostre primogenit nos som portats vers vos axi ab intrinseca e cordial amor, presumir pot e deu fermament vostra gran excellencia, que en sdevenidor nos ne lo dit rey primogenit nostre no fallirem en res qui toch en qualsevol manera vostre benavenir e honor, car tan gran es lo deute de parentesch e de affinitat que les cases d'Arago e de Sicilia han ab vostra reyal casa, e tant es la amor encadenada e ligada entre les dites reyal cases, que bonament ne rahonabla nos poden defallir ne deuen; ans se pot es deu sperar fermament que s'faran axi com han fet tro a huy entre-cambiablement bones obres, valences e ajudes; e axi haiats per segur e ferm, rey molt alt princep, molt car e molt amat nebot, que entenem a fer e continuar incessantment tots temps que cas o necessitat ho requiren. E per aquestes raons, rey molt alt princep, molt car e molt amat nebot, no ns par calega ne sia necessari entre vos e nos e lo dit rey de Sicilia fer alligances ne confederacions algunes, car no podem imaginar ne pensar, poguessen esser pus fermes ne millors o mes cordials que ja son. E haiats per excusat, rey molt alt princep, molt car e molt amat nebot, lo dit Mossen Tibaut de sa aturada, car nos lo havem detengut alguns dies. E si algunes coses, rey molt alt princep molt car e molt amat nebot, volets d'aquestes parts que puxam fer per vos, scrivens en fiablament vostra gran excellencia la qual nostre Senyor Deu per sa infinida clemencia tenga tots temps en sa curiosa guarda. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a XXVIII. dies d'Abril del any de la nativitat de nostre Senyor, M.CCCC. e cinch. Rex Martinus. — Dirigitur regi Ludovico. — Dominus Rex mandavit mihi Guillelmo Poncii.

(36) Reg. 2247, fol. 123.

Rey muy caro e muy amado sobrino. Nos el rey d'Aragon vos enviamos muyto a saludar, etc. Rey muy caro e muy amado sobrino. Rogades nos en la dita vuestra letra que si nunca devemos fazer por vos scrivamos e demos licencia a Mestre Pere Soler metge de casa nostra que vaya a vos como hayades aquel muyt necessario por salud de vuestra persona, e que dentro seys meses apres que haya estado en vuestro servicio se n'pore tornar. E respondemos vos que jassea nos no podamos haver en servicio de nuestra persona assin como querriamos el dito maestro Pere, assin com aquell que sabe mellor que otro metge nuestra qualitat e compleaxion e aquesto per tal que ell no esta assin bien dispuesto de su persona como seria mester; empero por tal que nos amamos muyto a vos e vos tenemos propriament en compte de fillo e que no us falliriamos en res mayorment que tornasse en salud de vuestra persona, scrivimos de present muyt affectuosament por el dito vuestro balletero al dito Maestro Pere rogando e encargando lo que yassea su persona sea puesta en necessidat, si a ell es possible en alguna manera, deva ir a nos por servir vos solament los ditos seys meses segund vos nos rogades. E nos hauremos tan gran plazer que mas no poriamos que el dito maestro Pere parta e vaya a vos decontinent. E si de los otros metges Rey muy caro e muy amado sobrino que son en nuestra senyoria mas auant vos plazen ne por consiguiend de otras qualesquiera cosas que sean en nuestros regnos, escrivits nos en car nos lo compliremos muy volenterosamente. E sea vuestra guarda, rey muy caro e muy amado sobrino, la santa Trinidad. Dada en Barchinona dius nuestro siello secreto a VI dias de Mayo del anyo M.CCCC.V. Rex Martinus. — Dominus Rex misit signatam.

Reg. 2177, fol. 100 v.

Lo Rey. — Mestre Pere. Nos havem reebudes letres de nostre molt car nebot lo rey de Castella per un porter que ns ha trames, e prega ns lo dit rey axi affectuosament com pot que si james lo devem complaure en cosa al mon, li trame-

tam vos, e us donam licencia que puxats aturar en son servey per necessitat de sa persona tant solament VI. meses. E nos veents la sua gran necessitat, e que no podem axi com no devem rahonablement denegar al dit rey res que torn en salut de sa persona, axi com aquell qui tenim en compte de fill, responem li que ns plau donar a vos aquesta licencia, empero que dins lo dit temps puxats esser retornat. Perque nos havem delliberat escriure us en confiants que per complacencia nostra e per la salut del dit rey, lo qual amam fort, hi darets loch. E axi pregam vos affectuosament que posats a part tots altres affers per arduus e urgents que sien, vos disposets anar decontinent al dit rey nostre nabot. E en aço no hi posets alcuna excusacio, jassie vostra persona no hic sie per ventura axi ben disposta com seria necessari e nos e ell hauriem mester, e porets caminar a vostres plasents e petites jornades. E apres que serets stat ab lo dit rey per lo dit temps o per aventura abans porets li ordonar aquell regiment qui s pertanyera e porets axi mateix aconsellarli, pus a vos no es possible de aturar continuament a son servey, que haia un altre metge de aquest regne, aquell que a vos sera ben vist, lo qual porets vos instruir e informar a ple de la malaltia del dit rey e l pora ben servir axi com havets aconsellat a nos; e vos lavors poreu vos en retornar a vostre plaer. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a VI. dies de Maig del any M.CCCC.V. Rex Martinus. — Dominus Rex misit signatam.

(37) Reg. 2177, fol. 101.

Nos En Marti etc. — A supplicacio d alguns familiars e domesticchs nostres per tenor de les presents atorgam a vos Na Angelina muller del feel nostre En Pere Suau que no contrastants qualsevol ordinacions fetes o fahedores en contrari en la ciutat de Valencia, vos portant la nostra empresa de la correja la qual ab aquesta mateixa vos donam, puxats portar perles, pedres fines, draps d aur e de seda e tots altres arreaments de quant que preu o valor sien; vos empero portant la dita empresa e no en altre manera. Manants per aquesta mateixa de certa sciencia e expressament sots incorriment de nostra ira e indignacio e encara pena de mil florins d or a nostres cofres aplicadors, als governador, justicia, mostaçaf, jurats e promens e a tots altres oficials de la dita ciutat de Valencia e a lurs lochtinents que la present licencia nostra a vos dita Na Angelina tinguen fermament e observen e no y contravenguen per alguna raho si les dites penes cobeien squivar, com nos axi de certa sciencia vullam esser fet. En testimoni de la qual cosa manam la present esser feta e ab nostre segell segellada. Dada en Barchinona a IX dies de Maig en l any de la nativitat de nostre Senyor M.CCCC. e cinch. Rex Martinus. — Petro Companyoni mandato domini regis facto per Petrum de Turrillis militem consiliarium.

(38) Reg. 2177, fol. 105.

Nos En Marti etc. — A humil supplicacio d alguns familiars e domesticchs nostres, per tenor de la present atorgam a vos feel nostre En Bernat Johan fill d En Pere Johan ciutada de Valencia que no contrastants qualsevol inhibicions, ordinacions, statuts, manaments, penes o altres qualsevol provisions fetes o fahedores en contrari sots qualsevol forma e expressio de paraules les quals quant es aço declaram e provehim no haver loch, puxats portar la empresa de la nostra leona parda en tots e sengles vostres ornamentals e arreus e per sguart de la dita nostra empresa puxats portar perles, pedres fines, brodadures e altres ornamentals a vos plahibles sens incorriment d alguna pena. Manants expressament e de certa sciencia per la primera e segona jussions sots pena de mil florins d or, al governador de regne de Valencia, justices mustaçaf e jurats de la ciutat de Valencia e a tots e sengles altres oficials e sotsmeses nostres presents e sdevenidors e dels dits oficials lochtinents, que la present nostra concessio e licencia tinguen fermament e observen e contra no hi facen o venguen per qualsevol raho. E en testimoni de la qual cosa manam esser la present feta ab nostre segell secret segellada. Dada en Barchinona a XII. dies de Maig en l any de la nativitat de nostre Senyor M.CCCC.V. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Gabrieli Mascaroni.

Reg. 2247, fol. 128.

Nos En Marti per la gracia de Deu etc. — Per tenor de la present atorgam haver reebudes de vos feel nostre En Matheu de Loscos procurador nostre en lo regne de Mallorques quatrecentes cinquanta dues peces de formatges redons de Mallorques, los quals nos havets trameses e liurades en lo nostre palau maior de la ciutat de Barchinona. Perque manam per aquesta mateixa al mestre racional de la nostra cort o a son lochtinent o altres qualsevol de vos compte oydor, que lo preu dels dits formatges e la messio que havets feta per trametre nos aquells, en compte vostre admeten vos restituint la present ab apoca del dit preu e messions. En testimoni de la qual cosa, manam la present esser feta e ab nostre segell secret segellada. Dada en Barchinona a XII. dies de Maig en l any de la nativitat de nostre Senyor M.CCCC.V. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Guillelmo Poncii.

(39) Reg. 2234, fol. 86 v.

Lo Rey. — Batle. Com nos per lo dissapte de Cincogesma ara vinent haiam necessaria certa quantitat de pex, manam vos expressament que ns trametats un storio e tantes lempreses com porets, car nos farem pagar e lo preu e lo port segons e aquell que ns farets saber decontinent. Dada en Barchinona sots nostre segell menor a XXX dies de Maig del any M.CCCC.V. Rex Martinus. — Dirigitur Bernardo Domenech baiulo civitatis Dertuse. — Dominus Rex mandavit mihi Anthonio de Fonte.

(40) Reg. 2248, fol. 114 v.

Lo Rey. — Manam vos que per totes e quantes bisties trametrets aci a Valldaura vuy ne dema, trametats aci les colones que havem fetes venir de Gerona pera la obra de la dita casa de Valldaura, les quals colones son en la plaça denant l offici de nostre mestre racional. E guardats vos que axi s faça, e no y haia falla per res. Dada en la casa de Valldaura sots nostre segell secret a V. dies de Juny del any mil CCCC.V. Rex Martinus. — Dirigitur Jacobo Caldes subatzemerario curie domini regis. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

Reg. 2248, fol. 118.

Lo Rey d Arago. — Reyna molt cara filla. Per tal que som certs que n haurets plaer e consolacio vos certificam que nos e nostra molt cara muller mare vostra e nostre molt car primogenit lo rey de Sicilia marit vostre, som sans e alegres e en bona disposicio de nostres persones, merce de nostre Senyor Deus. E desigants molt saber de la sanitat e bon stament de vostra persona, pregam vos affectuosament que per tots aquells qui vindran en les parts deça, nos en certifiquets continuament a nostre plaer e consolacio. Reyna molt cara filla. Jassie nos haguessem molt gran consolacio haver returat aci per algun temps lo dit rey nostre primogenit, marit vostre, axi per plaer nostre e de la dita reyna sa mare, per tal com sabets que havia gran temps que no l haviem vist e l desigassem sobiranament veure e tenir aci per algun temps com per tal que hagues visitat e reconegut deça nostres regnes e terres, los quals ab gran devocio han esperat veure aquell per fer li aquella honor e reverencia qui s pertany, axi com a lur senyor natural apres nostres benaventurats dies. Empero per tal que segons nos havets notificats per vostres lretres la sua presència era en aquex regne molt necessaria, e noresmenys per complaure a vos e per vostre plaer e consolacio, havem ordonat e volem que se n retorn en aquex regne prestament e us certificam que s recullira, Deus volent, aci en Barchinona la primera setmana del mes de Juliol primer vinent com ja totes les galeres ab les quals se n deu retornar [sien] prestes e aparelladas. Perque, reyna molt cara filla, trob vos presta e aperellada per manera que migançant l ajuda divinal pusquets decontinent que sia aqui, fer e haver abdosos .I. bell fill e

d aquianant molts altres ab los quals pregam l'Altisme viscats abdosos longament e prosperets segons los nostres e vostres desigs. E si coses algunes, reyna molt cara filla, son a vos plasents de les parts de ça, scrivits nos en car nos les complirem de bona volentat. Secretarius. — Dirigitur domine regine Sicilie. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela (1).

(41) Reg. 2177, fol. 111.

Don Martin etc. — A los nobles amados devotos e fieles todos e quales quiere oficiales consejeros e universidades de villas castiellos e lugares dentro en nuestros regnos e tierras constituidos e otros a los quales les presentes pervendran e a los lugares tenientes de los ditos oficiales presentes e advenidores, salut e dileccion. Sehiendo denant nuestra reyal presencia el fiel natural nuestro Johan Çapata scudero en tiempo passado morador de la ciudad de Leon del regno de Castiella, ha dito e exposado que assin en la dita ciudad de Leon como en otras ciudades villas e lugares dubtantes el dito Johan seer fijo dalgo no sabiendo el linatge do desiende ad aquell no es catada aquella honra que davria. Porque supplicado a nos per el dito Johan Çapata humilment que sobre aquesto lo quiessemos fazer fe e testimonio de verdat del linatge donde el desiende, a vosotros e a cada uno de vos notificamos e femos testimonio com la present, que somos stado informados plenerament assin por testimonios dignos de fe como por cartas e en otra manera que el dito Johan Çapata fue fijo de don Miguel Perez Çapata cavallero natural nuestro del qual el senyor rey don Pedro de buena memoria, padre nuestro, recebio muytos servicios e todos los suyos fueron siempre fijos dalgo e por tales e como tales fueron siempre hovidos conocidos e mantenidos. Por esto vos rogamos deçimos e mandamos como mas expresament podemos que el dito Johan Çapata tengades conosciades tractedes e hayades en todos lugares e places do sea e en todas casas como hombre fijo dalgo el dexedes e consintades usar gosar e aprovechar d aquellas honores privilegios libertades e franquetas que a hombre fijo dalgo pertenescen e segund otros hombres fijos dalgo se aprovechan e gosan. Encara mandamos con esta mismo al honrado religioso e amados nuestros el abat del monasterio de Santa Fe de Quadret e a don Ferran Ximenez de Galloz consellero e advogado fiscal nuestro que al dito Johan Çapata con sus bienes recogen e hayan pro recomendado com fazian e havian a Rodrigo Çapata su hermano, sabiendo que desto nos faredes servicio e plazer e el contrario hauriamos por desplazient. Dada en Barchinona dius nostro siello secreto a X dias de Junio en el anyo de la natividat de nuestro Senyor M.CCCC.V. Rex Martinus. — Gabriel Mascaroni mandato domini regis facto ad relationem Guillelmo Poncii secretarii.

(42) Reg. 2248, fol. 122.

Lo Rey. — Prohomens. Segons relacio a nos feta per Mossen Berenguer Mercader lo qual ve dretha via d aquexa ciutat de Valencia, encare no havets enviada la galea la qual deu acompanyar a nostre car primogenit lo rey de Sicilia, dubtant que la partença del dit rey nostre primogenit fos axi presta com es. E com nos hajam ordonat que ell, Deus volent, partesca d aci e s reculla la primera semana del mes de Juliol primer vinent, pregam vos affectuosament e de cor que la dita galea si ja tramesa no l havets, trametats decontinent tota triga apart posada, com totes les altres galees les quals deuen acompanyar lo dit rey nostre primogenit, sien ja aci prestes. Perque es necessari que hajam aquexa decontinent. E d aço ns farets plaer e servey molt agradables. Dada en la casa de Valldaura sots nostre segell secret a XXVII dies de Juny del any mil CCCC.V. Rex Martinus. — Dirigitur juratis et probis hominibus civitatis Valencie. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(43) Reg. 2235, fol. 96 v.

Lo Rey. — Abat e Convent. Com nos haiam necessaria una atzembla per servir de nostra cort, pregam vos affectuosament que por lo portador de la present, lo qual va a vosaltres per aquesta raho, nos trametats una atzembla qui sia per lo dit servir condecant. E complaurets nos en molt. Dada en Barchinona sots nostre segell menor lo derrer dia de Juny del any M.CCCC.V. Rex Martinus. — Dirigitur abbati et conventui monasterii Populeti. — Dominus Rex mandavit mihi Antonio de Fonte.

(44) Reg. 2234, fol. 95.

El Rey. — Deputados. Vuestra letra havemos recebida faziendo nos mencion de algunas gentes de cavallo e de pie qui se apleguan en el regno de Castiella por entrar segund se dize en el regno d Aragon e dampnificar aquell e senyaladament la ciudad de Taraçona. E respondemos vos que vos agradeceremos muyto por que nos ende havedes certificados como haia des feyto lo que deveades e nos ne confiamos. E d aquesta misma materia nos la scrito el justicia d aqueixe regno d Aragon. E jat sea se diga que las ditas gentes deven entrar en el dito nostro regno, empero segund nos han dito los missatgeros del rey de Castiella qui aqui son con nos, la dita gent es plegada por hir en las fronteras de Granada e no por entrar en el dito nostro regno. E mas auant nos han dito los ditos missatgeros de part del dito rey de Castiella que por las questiones que son quasi continuas entre los de la ciudad de Taraçona e otras comarcantes con los del regno de Castiella, por razon de los terminos, nos queramos esleir un cavallero o otra buena persona, e ell esleir n i ha otra que non sean pero juristas que vean e reconoscan las ditas questiones, e todas otras que por semblant razon puedan seher entre los nostros e suyos vasallos e aquellas levanten de carrera por que decessen todas ocasiones de discordias, e assin lo entendemos de fazer, Dios queriendo. Empero no contrastant aquesta, nos havemos feytas ciertas provisiones las quales son ja en spatxamiento de enviarlas si el caso lo requerra. Porque vos rogamos e mandamos que la dita ciudad de Taraçona se guarde e tenga bien sment a ella misma. E si caso sera que las ditas gentes entrassen, o sabiedes de cierto que deviesen entrar, enviat nos lo a dezir con gran xexa, e nos enbiaremos ascí luego las provisiones dessus ditas e otras que conosceremos seer hi necessarias. Dada en Barchinona a dos dias de Julio del anyo M.CCCC. cinco. Rex Martinus. — Dirigitur fidelibus nostris deputatis regni Aragonie. Similis litera fuit missa Johanni Eximenez Cerdan justice Aragonie sub eisdem data signo atque mandato. — Dominus Rex mandavit mihi Guillelmo Poncii.

(45) Reg. 2247, fol. 130.

Lo Rey. — Venerable pare en Christ. Nos havem gran mester un relotge que vos tenits de quatre campanetes. Perque us pregam affectuosament que ls nos trametats decontinent per lo primer qui bonament e pus presta lo ns puxe portar. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a VII de Juliol del any M.CCCC.V. Rex Martinus. — Dirigitur episcopo Valencie. — Dominus Rex misit signatam.

(46) Reg. 2248, fol. 124.

Lo Rey. — Honrat abat. Nos volriem fort e hauriem gran plaer que nostre molt car primogenit lo rey de Sicilia [hagues] un joven instruit ben en lo strelau e que en aquell sabes levar la hora de die e de nit. Perque us [pregam] affectuosament que si n havets algun qui sie ben sufficient segons es dit, lo ns trametats decontinent per tal que se n puxa anar ab lo dit rey en son servir lo qual li fara be e merce ell pendra de la sua cambra. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a XIII dies de Juliol del any M.CCCC.V. Rex Martinus. — Dirigitur abbati Populeti. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(1) En aquesta lletra no's consigna data; emprò per sa col·locació entre altres del mateix Registre, se pot creure que fou expedida a primers de Juny.

(47) Reg. 2247, fol. 134.

Lo Rey. — Honrada abbadessa e convent. Com nos vullam veure un bell breuari que havets en aquex monestir, pregam vos afectuosament que decontinent nos trametats lo dit breuari per persona fiabla, car nos vos prometem ab la present que apres que l'haurem vist lo us remetrem per la dita persona. Certificants vos que d'açò ns farets plaer e servey singular. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a XXIII. dies de Juliol del any M.CCCC.V. Rex Martinus. — Dirigitur abbatissae et conventui monasterii del Eula. — Dominus Rex mandavit mihi Anthonio de Fonte.

(48) Lo Rey En Martí convoca Corts als catalans, per lo 30 de Setembre prop vinent en Perpinyà. — Procés de Corts, vol. 12 del rey Martí, fol. 1 v. 2.ª foliació (Processus curiarum generalium incolis Cathalonie).

(49) Reg. 2177, fol. 121.

Lo Rey. — Prior. Entes havem que lo sant pare ha provehit de la comanda de Banyoles a son nebot frare Rodrigo de Luna e que les bulles s'hi speren fort prest e deuen dreçar a vos sobre l'liurament de la possessio; e com lo prior de Rodes per part del maestre e convent de Rodes haja comanada o lexada la dita comanda a VI. anys per via d'arrendament al religios e amat nostre frare Dalmau Ramon Xatmar fill del amat nostre Mossen Ramon Xatmar, e sobre açò nos haiam escrit e scrivam encare per nostres missatgers largament al dit sant pare, pregam vos tan afectuosament com podem e volem que en liurar la dita possessio e fer altres enanements qui poguessen en res perjudicar sobre açò al dit frare Dalmau sobresegats del tot tro a tant que nos hajam del dit sant pare sobre açò plena resposta, la qual pensam sera tal, ates çò que nos li havem escrit, que n complaura a nostre voler e haura per placent çò que lo dit prior e vos haurets fet; saben que d'açò ns farets plaer e servey gran e lo contrari hauriem per desplaent. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a XXX dies de Juliol del any M. CCCC.V. Rex Martinus. — Al venerable religios e amat nostre frare Pere dez Paner prior de Catalunya. — Dominus Rex misit signatam.

(50) Reg. 2248, fol. 145 v.

Lo Rey. — Prohomens. Com nos haiam mester per obs de la nostra capella d'aci de Valldaura una esquella que vosaltres havets comprada de la dona de Vilazir, manam e pregam vos que la dita esquella nos consintats per lo preu que us ha costat e aquella liurets per nos an Guillem Mulet qui us pagara lo dit preu. E aco per res no mudets. Dada en Valldaura sots nostre segell secret a dos dies d'Agost del any M.CCCC.V. Rex Martinus. — Dirigitur probis hominibus contratrie... — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(51) Reg. 2177, fol. 123 v.

Al molt alt princep Molei Abofereç Abdolaziz, rey de Tunij. — De nos En Martí per la gracia de Deu rey d'Arago, de Valencia, de Mallorca, de Sardenya e de Corcega e comte de Barchinona, de Rossello e de Cerdanya, salut com a rey per qui volriem honor e molta bona ventura. Molt alt princep: Segons havem entes En Domingo dez Prats mercader de Mallorca compra certa quantitat de pastell de Xech Honior visrey vostre per cert preu lo qual li promes pagar dins cert temps lavors entre ells empres. E com al dit mercader sia feta questio en lo dit pastell per alguns jenovesos e a present bonament no pogues pagar lo dit preu al dit vostre visrey, pregam vos, molt alt princep tan afectuosament com podem, que per amor e honor nostra vos placia scriure e fer ab lo dit visrey vostre que vulla prorogar e sperar per algun covinent temps lo dit mercader de la quantitat a ell deguda per rao del dit pastell, dins lo qual temps la questio feta al dit mercader per los jenovesos per rao del dit pastell sera determenada. E noresmenys vos placia haver lo dit En Domingo dez Prats per amor e honor nostra en singular recomendacio. E sera cosa molt alt princep que molt vos grahiem, car nos fariem per amor e honor vostra semblants e maiors coses. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a VI dies d'Agost en l'any de la nativitat de nostre Senyor M.CCCC. cinch. Rex Martinus. — Dirigitur regi de Tunij. — Gabriel Mascaroni mandato domini regis facto ad relationem Guillelmi Poncii secretarii.

Reg. 2247, fol. 144.

Lo Rey d'Arago. — Mossen Johan. Entes havem que vos sots en gatge de batalla ab lo feel nostre Colomart de Sancta Coloma, donzell, lo qual nos ha supplicat que us tinguessem camp per fer les dites batalles. Per que us notificam que nos som apparellats de tenir vos lo camp dins nostra senyoria; o si mes elegirets fer les dites batalles en lo regne de Sicilia, nostre molt car primogenit lo rey de Sicilia axi matex vos tindra lo dit camp. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a VI dies d'Agost del any de la nativitat de nostre Senyor M.CCCC.V. Rex Martinus. — Al noble amat e devot nostre Mossen Johan Averxiu, senescal de Henaut. — Dominus Rex mandavit mihi Anthonio de Fonte.

(52) Reg. 2247, fol. 150.

Lo Rey. — Mossen Galceran. Axi com sabets aqui son romasos don Ffraderich e dona Yolant nets nostres; e com nos haiam entes que N Arnau lo boteller, En Martí lo panicer e lo reboster e altres oficials nostres en cap recusen o dilaten donar a aquells çò que han menester per lur vida, dients que com los altres haien bon recapte si res hi sobra ells seran proveits, manam vos expressament que prengats informacio summaria si es ver que axi haien parlat follament, e si trobats ab veritat que axi sia, aquells nos menats açi presos ab grossa cadena castigadors per nos, segons que mereixen. E açò no laguiets o mudets. Dada en Valldaura sots nostre segell secret a VIII. dies d'Agost del any M.CCCC.V. Rex Martinus. — Dirigitur Galcerando de Rosanes militi consiliario et algutzirio domini regis. — Dominus Rex mandavit mihi Gabrieli Mascaroni.

Reg. 2247, fol. 150.

Lo Rey. — Reyna molt cara muller. A vostra consolacio e plaer vos notificam que per gracia de nostre Senyor som ben sans e en bona disposicio de nostra persona, e que ns trobam fort be aci ab l'ayre de Valldaura; pregants vos, reyna molt cara muller, que de la prosperitat e esser de vostra persona, nos certifiquets com pus soven porets, car plaer nos en farets fort gran. Trametem vos, reyna molt cara muller, dels rams qui s'fan aci en Valldaura per çò que vejats si son tan be fets com aquelles de Valldoncella. E sia, reyna molt cara muller, vostra guarda l'Esperit Sant. Dada en la casa de Valldaura sots nostre segell secret a VIII dies d'Agost del any de la nativitat de nostre Senyor M.CCCC.V. Rex Martinus. — A nostra molt cara muller la reyna. — Dominus Rex mandavit mihi Gabrieli Mascaroni.

(53) Reg. 2235, fol. 104 v.

Lo Rey d'Arago. — Nos trametem al excellent princep l'emperador de Constantinoble lo feel de casa nostra En Pere de Quintanes per pregar aquell que per honor e amor nostra nos vulle trametre algunes reliquies que desigam molt haver. Per que com a nos sie cert que en obtenir e haver les dites reliquies vos podets molt fer, pregam vos afectuosament que l dit Pere de Quintanes endrecets en aquelles obtenir e haver, havent noresmenys aquell dit Pere de Quintanes per honor nostra per recomanat en tot quant en aquexes parts haura a fer; e sera cosa a nos fort plascent e que molt vos grahiem. Dada en Barchinona a XVII dies del mes d'Agost l'any de la nativitat de nostre Senyor M.CCCC. cinq. Rex Martinus. — Dirigitur... — Dominus Rex mandavit mihi Bernardo Medici.

Reg. 2235, fol. 104 v.

En Marti per la gracia de Deu rey d'Arago. Al molt alt princep Quiritçi rey dels turchs, saluts com a rey per qui volriem honor e molta bona ventura. Molt alt princep. Lo feel de casa nostra En Pere de Quintanes e alguns altres sotsmeses nostres axi mercaders com altres, van per lur mercaderia e fets, en vostre regne. Per que, molt alt princep, com nos desigem que ls dits Pere de Quintanes e ls altres nostros sotsmesos sien ben tractats en vostres terres, pregam vos axi afectuosament com podem, que aquells dit Pere de Quintanes e altres sotsmesos nostres, vullats haver per recomanats per honor nostra, e que no vullats soferir ne dar loch que ells sien maltractats en aquelles; car nos som aparellats de fer semblants coses e maiors per vostra honor. E si porem fer algunes coses a vos plaents rescrivits nos en ab bona confiança. Dada en Barchinona a XVII dies del mes d'Agost l'any de la nativitat de nostro Senyor M.CCCC. cinc. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Bernardo Medicis.

Altre lletra consemblant fou adreçada al princep Moxeraman Xerubm, rey dels turchs, en la mateixa data.

(54) Reg. 2248, fol. 134.

Lo Rey. — Governador. Per tal com nos partints d'aci entenem a tenir nostre cami aqui a Gerona e apres a Perpenya per celebrar les Corts segons sabets que havien deliberat ans que de nos partissets, e creem que axi com se pertany aqueixa ciutat se entremetra de fer nos solemne festa e retra notablement son deute en nostra novella entrada com a lur rey e senyor natural, havem gran plaser car vos sots ja aqui, pessants que jatsia tots los ciutadans e singulars d'aqueixa ciutat sien tals que n'faran be e solemnement; pero vos encara pus aqui sots hi porets ab ells molt endreçar e consellar que n'satisfacen altament a nostre plaer e reverencia e a lur honor matexa. Perque us manam que en tot ço mester sia e us parega ben vist, prestets a ells vostre bon consell e ls avisets d'aquelles coses qui sien necessaries a plaser e joya de nostra recepcio e solemnitat de la dita festa. Certificants vos que no entenem a trigar nostra anada, Deu volent. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a XVIII. dies d'Agost del any mil.CCCC.V. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit Petro de Beviure.

(55) Reg. 2248, fol. 137.

Lo Rey. — Tresorer. Molt som meravellats del mal recapte que havets huy donat a comprador, car sperant la vitualla qui vingues d'aqui la hora que deu e acostume, lo tinell no ha haut algun recapte fins a una hora apres mig jorn, ne haguera segons vehem sino que havem provehit que de Sent Cugat s [h]i ha donet algun recapte jassia flach. Per que us manam que en tot cas provehiscats e d'acianant li dit tinell haie bon recapte la hora e segons deu. E vos, lo dit die de dilluns siats aci sens falta per metre en ordinacio e provehir que en tot cas lo dit tinell hage degut compliment e no vengue en l'esdevenidor en semblant cas. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a XXII dies d'Agost del any mil CCCC.V. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

Reg. 2248, fol. 138 v.

Lo Rey. — Per tal que l nostre segell secret fon perdut ja nos estants aqui a Valencia segons sabets, havem ordonat e volem que per vos ne sie fet un altre prestament e espatxada, posades apart totes e qualsevol obres que tingats de qui s'vulle sien. Perque us manam expressament que decontinent vista la present hi metats mans. E sia de la forma del dit segell perdut, del qual vos enviam una empremta dins la present; empero volem que n'loch dels angels qui tenen de cascuna part lo timbre nostre, [h]i metats sengles lloparts, per tal que haia alguna diferencia del primer. Certificants vos que feel scriva nostre En Marti Gallart portador de la present vos bistraura ço que necessari haurets per fer lo dit segell, lo qual havem de gran necessari. Dada en Valldaura sots nostre segell secret a XXII dies d'Agost del any M.CCCC.V. Rex Martinus. — Dirigitur... (1). — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(56) Reg. 2248, fol. 142.

El Rey. — Bayle general. Por tal que ya en las manyanadas e tardadas comiença fazer frescuras, conviene que hayamos con tiempo los panyos que nos haveades enviar, pues hayamos vistas las muestras. Porque vos mandamos que decontinent vista la present, nos envieades las muestras de los ditos panyos segund vos deziemos en la nostra partença, por tal que vos podamos rescrivir quales seran mas plazientes a nos. Assin mismo nos enviat decontinent el libro De Proprietatibus rerum, e havet lo del preicador; car nos havemos concordado aqui del precio con el merino, al qual assin mismo nescrivimos. E aquesto per res no mudedes o allonguedes si nos deseades servir ne complazer. Dada en Valldaura dius nostro siello secreto a XXVIII dies dagosto del any mil CCCC.V. Rex Martinus. — Dirigitur baiulo generali regni Aragonie. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

Reg. 2248, fol. 141 v.

El Rey. — Reverend padre en Christo. Bien creemos vos recuerda como en la nuestra partiença de aqui vos rogamos que nos enviasedes decontinent que fuessedes en Aragon el maestre de las bodeguas qui fizo la vuestra de Vallderoures por tal quen pudiesemos fer fazer otra semblant aqui en Valldaura. E vos dixiestes que lo fariades decontinent. E como antes que nos partamos daqui quissiessemos fazer començar la dita bodega, rogamos vos afectuosament que decontinent envieades por el dito maestro doquiere que sea e nos lo envieades espatxadament aqui. Assin mismo vos rogamos que nos envieades el vuestro libro Senecha segund nos dixiestes. Certificando vos que d'aquesto nos faredes plazer muyt agradable. Dada en Valldaura dius nuestro siello secreto a XXVIII dias dagosto del any mil CCCC.V. Rex Martinus. —

E fet per manera e vos rogamos que nos hayamos aqui el dito maestro de bodeguas en la primera semana del mes de Setiembre primer vinent sines toda falta. Dada assin como dessuso. Johannes secretarius. — Dirigitur archiepiscopo Cesarauguste. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

Reg. 2248, fol. 143.

Lo Rey. — Mossen Pere. Vostra letra havem reebuda sobre l fet de la vostra estada e habitacio en lo nostre Royal de Valencia. A la qual vos responem que a nos plau e som contents que us returets e tingats pera l vostre star, la cambra dels angels ab totes les altres cambres e retrets qui son dins aquelles, qui miren vers la partida de la mar. E axi ho havem dit e manat an Gilabert de Rexach e an Barthomeu Grau portador de la present. Dada en Valldaura sots nostre segell secret a XXVIII dies d'Agost del any M.CCCC.V. Rex Martinus. — Dirigitur Petro de Artesio militi. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(57) Reg. 2248, fol. 144 v.

Lo Rey. — Reyna molt cara muller. Per l amat nostre mossen Rodrigo de la Gonella, havem sabuda vostra bona sanitat, de que havem haut gran plaer; certificants vos a vostra consolacio e plaer que som sans e en bona disposicio de nostra

(1) La lletra era dreçada an Barthomeu Coscolla, argenter en Valencia, segons se pot veure en lo document n.º 68, 11 Octubre 1405.

persona, merce de nostre Senyor Deus. Reyna molt cara muller: Ja sabets com de dema a huyt jorns es la festa de nostra Dona de Setembre, sots la invocacio de la qual es la capella de la nostra casa d'aci de Valldaura. Per que hauriem gran plaer que a la dita festa vos fossets aci ab nos, per pendre algun plaer segons que us ho dira de nostra part lo dit mossen Rodrigo al qual sobre aço donats plenera fe. E tinga us en sa garda, reyna molt cara muller, la sancta Trinitat. Dada en Valldaura sots nostre segell secret a XXXI dia d'Agost del any M.CCCC.V. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

Reg. 2248, fol. 145.

Lo Rey. — Tresorer. Manam vos que dema per lo mati trametats a nos lo maestre de fusta qui ha obrat en casa vostra per fer aci alguna obra, la qual de present fer entenem. Dada en Valldaura sots nostre segell secret a XXXI die d'Agost del any M.CCCC.V. Rex Martinus. — Dirigitur Johanni de Plano regio thesaurario. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Leytago.

(58) Reg. 2248, fol. 150 v.

Lo Rey. — Tresorer. Per tal que nostra molt cara muller la reyna se dinara ab nos dema qui sera jorn de Santa Maria, es necessari que a la messio ordinaria sien afegits sexanta florins per raho del dit covit. Perque provehits hi segons que s'pertany. Dada en Valldaura sots nostre segell secret a VII dies de Setembre del any M.CCCC.V. Rex Martinus. — Dirigitur thesaurario domini regis. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

Reg. 2181, fol. 2 v.

Lo Rey. — Mossen Francesch. Segons havem entes lo feel scriva nostre En Gabriel Rostet ha una gabia fort bella pera tenir ocells. E com nos haïam necessaria aci per tenir ocells la dita gabia, pregam e manam vos que per lo portador de la present, façats ab lo dit Gabriel que la ns trameta. E d'aço ns farets plaer e servey. Dada en Valldaura sots nostre segell secret a VII dies de Setembre del any mil. CCCC.V. Rex Martinus. — Dirigitur Francesco de Vilamarino alguatziro domini regis. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(59) Reg. 2181, fol. 5.

Lo Rey d'Arago. — Rey molt car primogenit. Segons que havem entes l'altre dia quant vos partis de Barchinona per anar en Sicilia, dos companys de la galea de En Pere Bernes preseren e amagaren e se n menaren en la dita galea un catiu de edat de XIII anys, lo qual es del feel de casa nostra En Bernat Buçot. Perque molt car primogenit com aço sia cosa que vos no devets pacientment soferir, pregam vos afectuosament que encontinent manets al dit Pere Bernes e l'forcets rigorosament que restituesca lo dit catiu an Bernat Buçot dessus dit o a son procurador. E en cas que l' dit catiu no fos en la dita galea, mas que fos estat recullit o transportat en altre o altres, façats aquelles diligentment regonexer e restituir al dit Bernat Buçot o a qui ell volra. E sera cosa, rey molt car primogenit, a nos fort plascent. E sia lo Sant Spirit Rey molt car primogenit vostra guarda. Dada en Valldaura sots nostre segell secret a XI dies de Setembre del any de la nativitat de nostre Senyor M.CCCC.V. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Bernardo Medici.

(60) Reg. 2248, fol. 154 v.

Reyna molt cara muller. Sus ara havem sabut certament que lo cardenal de Cathania ha finit sos dies en Genova; de que, part la ordinacio divinal, n'avem haut desplaer. E com nos entenam scriure per lo dit bisbat de Cathania en favor del religios e amat nostre mestre Johan Eximeniz, vostre confessor, e n'entenam encarregar En Jacme Pastor, avisants vos de aço, vos pregam que en favor de altre persona, posat que n'fossets suplicada, no scrivats, mas que us conformets a nostre voler en aço, axi com devets raonablement. E sia vostra garda, reyna molt cara muller, l'Esperit Sant. Dada en Valldaura sots nostre segell secret a XII dies de Setembre del any M.CCCC.V. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(61) Reg. 2248, fol. 157.

Lo Rey. — Tresorer. Manam vos que vista la present, de qualsevol moneda qui en vostres mans es o sera posat, que la haguessets a levar o deduir de la manleuta que havets novellament a fer, comprats .VIII. canes de azeytoni vellutat vert e aquell donets al missatger del rey de Castella qui us ha presentades de sa part alcunes mules. Manam vos encara que donets .X. florins d'or al scuder qui les nos ha menades; e no resmenys donats tantost als falconers del rey de Sicilia qui van en Sicilia per portar li los seus falcons, e shan a recollir dema, l florins d'or d'Arago. E en aço no metats dilacio alguna ne stigats per cautela, quar apres que les dites coses haurets complides, nos e us farem aytal com l'aurets necessaria. Dada en Valldaura sots nostre segell secret a XVI dies de Setembre del any M.CCCC.V. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(62) Reg. 2248, fol. 166.

Lo Rey. — Mossen Ferran Lopez. Entes havem que vos havets pres a ma vostra lo ginet blanch de Mossen Pere de Vilaragut; e con nos vullam aquell per nostre servir, manam vos que decontinent lo ns trametats. E en aço no hage falla. Dada en Valldaura sots nostre segell secret a XVIII dies de Setembre del any M.CCCC.V. Rex Martinus. — Dirigitur Fferdinando Luppi de Luna. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(63) Reg. 2179, fol. 237.

Lo Rey. — Veguer. Pervengut l'altre jorn a nostra noticia que Mossen Galceran de Santa Pau e Mossen Gilabert de Canet ab alguns altres secuaces lurs, anaren a uns molins del feel cambrer nostre En Johan Duric e aquells destrouiren trencant rodes e tots arreus e feren tot lur poder de occiure lo moliner. Manam a vos per nostres letres que decontinent anasets als dits molins e als altres lochs circumvehins d'aquells e n'reebessets plenera informacio e aquella cosa e segellada nos trametessets segons que en les dites letres largament es contengut. E segons havem entes de present, les dites letres no us son estades presentades de que som forts meravellats e n'havem haut desplaer gran. Perque us en trametem de present altres semblants manant vos axi expressament com podem que decontinent executets les coses en les dites letres contengudes. E volem e us manam aximateix que reebuda la confessio del dit moliner, aquell nos trametats aci tantost de manera que ab viva veu nos puxam informar de les dites coses plenament; reprements vos fortment com tal diligencia havets servada en pendre la informacio sobre les dites coses qui son axi crues e de mal eximpli com si tal oficial fossets com se pertanyeria al regiment d'aquex offici, tals fets no s' devien per vos metre en oblit ne adormir vos hi axi com sou, ans jaquits qualsevols fets deviets attendre vetlantment en haver la veritat plena dels dits fets, e no deviets sperar nostre manament en pendre la dita informacio ans ja presa la deguessets haver tramesa a nos per ço que nos hi provehissem per la forma que l'fet requer. E com haïam mes avant entes desplaentment que vos guiats de paraula alguns gitats de pau e de treva les quals coses si axi son no pendriem en paciencia, avisam vos que us guardets que nos no y haïam a metre la ma en represio e infamia vostra com si a fer ja nos vos mostravem per obra quanta pena es donadora als tan agres coses cometents. Dada en Valldaura sots nostre segell secret a XXI dies de Setembre del any M.CCCC.V. Rex Martinus. — Dirigitur Rogerio dez Palau vicario Vici et Ausone. — Dominus Rex mandavit mihi Salvatori de Podio.

Reg. 2248, fol. 166 v.

Lo Rey. — Batle. Segons creem ja sabets, una carreta en la qual fahiem venir una pica aci a la nostra casa de Valldaura, es encallada aqui en la riera de Montcada. Perque us manam haiats decontinent tants homens com entenats hi sien necessaris, los quals ajuden als carreters a traure e menar la dita carreta fins a la porta de Valldaura de la ribera de Cerdanyola. E aço per res no allonguets si a nos desijats servir ne complaure. Dada en Valldaura sots nostre segell secret a XXI dies de Setembre del any M.CCCC.V. Rex Martinus. — Dirigitur baiulo loci de Montcada. — Dominus Rex signatam misit expediendam.

(64) Reg. 2248, fol. 167.

Lo Rey. — En Guillem Mulet. Manam vos que encontinent vista la present letra, donets al amat conseller e cavalleriç maior nostre Mossen Simon Miro, .XXXI. florins d'or d'Arago a obs del fre e de la sella de don Ffederich net nostre. E aço per res no mudets com nos vullam que axi s'faça. Dada en Valldaura sots nostre segell secret a XXII dies de Setembre del any M.CCCC.V. Rex Martinus. — Dominus Rex misit signatam et mandavit expedire.

(65) Reg. 2248, fol. 167 v.

Lo Rey. — En Coscolla. Ja sabets com per nostre manament havets començat obrar l'encast on devem metre lo cap de sen Martí. Per que us manam expressament que axi blanch en argent sense daurar ne smaltar ne acabar, nos lo trametats per persona segura; car nos manam per nostres lettres al governador a mossen G. Martorell rebedors nostres en aquex regne que us paguen del argent que mes hi haurets e axi matex de les mans, ço qui sera rahonable. Axi matex vos manam que si acabat no es, acabets prestament lo nostre segell secret e aquell donats a aquell qui us fara saber En Johan de Tudela nostre secretari, lo qual vos contentara d'aquell. Dada en Valldaura sots nostre segell secret a XXIII. dies de Setembre del any mil CCCC.V. Rex Martinus. — Dirigitur Bartholomeo Coscolla argenterio civitatis Valencie. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(66) Reg. 2181, fol. 18.

Lo Rey. — Segons vosaltres sabets aqui en aquexa vila stan N Astruch de Besaldu e En Vidal Struch de Besaldu fill del dit Astruch, jubeus metges, los quals nos havem en singular recomendacio. Per ço us dehim, manam e encarregam afectuosament, que los demunt dits pare e fill haiats per recomanats en fer los tota aquella bona obra que fer porets si en res vos hauran mester, no consentint que per negun los sia feta sobreria (?) alguna, com a nos seria fort desplaent. Dada en Valldaura a XXVIII dias de Setembre sots nostre segell secret del any de la nativitat de nostre Senyor M.CCCC.V. Rex Martinus. — Dirigitur juratis et baiulo Villefranche. — Dominus Rex misit signatam et mandavit expedire.

(67) Reg. 2248, fol. 170.

Lo Rey. — En Guillem Mulet. Nos trametem aqui lo feul de la nostra cambra Pericó Martí portador de les presents per comprar dossos de vays per forrar la nostra cota de cami. Per que us manam que decontinent façats liurar al dit Pericó tants dels dits vays com necessari sera a obs de la dita cota, e aquells per lo dit Pericó ensemps ab los pellicers, nos trametats decontinent. E aço per res no mudets o allonguets si a nos desijats servir ne complaure. Dada en Valldaura sots nostre segell secret a XXX de Setembre del any M.CCCC.V. Rex Martinus. — Dirigitur Guillelmo Muleti de thesaureria domini regis. — Dominus Rex signatam misit expediendam.

Reg. 2248, fol. 170.

Lo Rey. — Manam vos que decontinent vistes les presents liurets als moros alfileys la cambra la qual tenia en aquex palaua, En Barthomeu Guerau de Valencia. E aço per res no mudets com nos vullam que axi s'faça. Dada en Valldaura sots nostre segell secret a XXX dies de Setembre del any M.CCCC.V. Rex Martinus. — Dirigitur Nichole tenenti palatium novum regium Barchinone. — Dominus Rex signatam misit expediendam.

(68) Reg. 2248, fol. 180 v.

Lo Rey. — Vostra letra havem reebuda ensemps ab les mostres deboxades del segell nostre secret; e vistes les dites mostres, volem e us manam que espleguets lo dit segell axi com pus prestament porets, totes altres obres apart posades, ab lo senyal dels leoparts. Et aço per res no laguiets com nos haïam lo dit segell molt necessari. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a XI dies de Octubre del any M.CCCC. cinch. — Dirigitur Bartholomeo Coscolla argentario civitatis Valencie. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(69) Reg. 2248, fol. 182 v.

El Rey. — Reverend padre en Christo. Vuestra letra havemos recebido per el maestre de fazer las bodegas con la una partida del libro de Senecha, e agradecemos vos muyto assin el dito libro como el dito maestre que nos havedes enviado al qual havemos mandado encontinent entender en fazer la bodega que vos dexiamos e queriamos fazer en Valldaura e darle todo aquello que haura necessario. E rogamos vos que nos enviades la otra segunda part del dito libro segund nos faziestes saber. E sera cosa de la qual nos faredes assin mismo grand plazer, el qual muyto vos agradeceremos. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a XVI dies d'Octubre del any mil CCCC.V. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(70) Reg. 2234, fol. 114 v.

Lo Rey. — Procurador reyal. Com nos entenam a partir dins breus dies d'aci per anar a la vila de Perpenya, manam vos que decontinent façats metre a punt la cambra romana e la recambra d'aquella fahent les ben storar. E mes anant fets metre teles en les finestres d'aquelles e d'altres on sia necessari. E noresmenys fets metre la nostra capella e guardaroba que us trametem en la capella d'avall de la reyna o en la guarda roba si conexets que millor sia, e haiats feta fer provisio de lits de posts e de banchs pera nos. E en totes les dites coses donats prest e bon compliment sens falla. Dada en Barchinona sots nostre segell menor a XXVII d'Octubre del any mil CCCC.V. Rex Martinus. — Dirigitur vicario Rossilonis et Ceritanie. — Dominus Rex mandavit mihi Anthonio de Fonte.

(71) Reg. 2180, fol. 22 v.

Lo Rey. — Vicecanceller. Nos som passats per lo terme de Cardedeu e havem demanada la cena de presencia; e son venguts los homens e han composat graciosament ab nos a L lliures los quals nos obligades pagar a XV del present mes. Apres es comparegut denant nos Huguet de Sentmenat dient e allegant la dita cena de presencia e encare les d'absencia pertanyer a ell per certs titols e que una cena de presencia qui fon reebuda per la reyna, li fon restituida. E sobre aço nos havem demanats los dits homens, que n'era; los quals nos han dit que es ver que lo dit Huguet pren aqui cascun any certa cosa per la cena d'absencia. Perque supplicats humilment per lo dit Huguet que aço li remetessem a justicia, vos

manam que hoit sobre aço per part nostra a ple lo nostre advocat fiscal e vists los titols e hoides les rahons del dit Huguè, nos consultets prestament que y devem fer per justícia, com los dits homens no haien pus spay sino tro a XV del present mes. Dada en la vila d'Ostalrich sots nostre segell secret a VI dies de Novembre del any M.CCCC.V. Rex Martinus. — Dirigitur Speranti in Deo Cardona jurisperito vicecancellario. — Dominus Rex mandavit mihi Gabrieli Mascaroni.

(72) Reg. 2249, fol. 2 v.

Lo Rey. — Reyna molt cara muller. Sabents certament que n'haurets plaer vos certificam que, per gracia de Deu, som ben sans e en bona disposicio de nostra persona e que ns som trobats be en lo cavalcar. Partim d'Hostalrich huy bon mati e vinguem nos dinar aci a la Bella-dona, d'on entenem partir tantost e anar nos en sopar e jaure al monestir del Carme de Gerona, per ço que dema bon mati nos en pugam entrar en la ciutat hon entenem aturar per alguns pochs dies. Reyna molt cara muller: Vostra letra havem rebuda e aquella entesa, vos responem sobre l'fet de nostra molt cara sor la infanta dona Ysabel, que nos ocupats molt per la cuyta de nostra partença no fom recordants d'entendre en los dits affers e parlar ab Domingo de Benedic; pero tantost que nos siam entrats a Gerona, Deu volent, trametrem al dit Domingo tal bon compliment de les obligacions e assegurances que ha mester, que la dita nostra cara sor haura prest e bon recapte. Pregam vos, reyna molt cara muller, que de vostra sanitat e bon stament nos certifiquets com pus soven porets per vostres letres e en altre manera a plaher e consolacio nostra. E sia, reyna molt cara muller, tots temps vostra garda lo Sant Sperit. Dada en l'Hostal de la Bella-dona sots nostre segell secret a VII dies de Noembre del any M.CCCC. cinch. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Gabrieli Mascaroni.

(73) Reg. 2249, fol. 2.

Lo Rey. — Mossen Bernat. Com nos, Deu mijançant, entenem esser aqui en la vila de Castello divendres prop vinent, manam vos expressament que haiats e tingats apuntats tots los affers qui aqui son del comtat per los quals havem ja trames aqui lo feel de la nostra tresoreria En Guerau Torro. E en aço dats aquella bona cura e diligencia que s'pertany e de vos confiam. Dada en Gerona sots nostre segell secret a VIII dies de Noembre del any M.CCCC.V. Rex Martinus. — Dirigitur Bernardo Senesterra. — Gabriel Mascaroni mandato domini regis facto per Jacobum Pallaresius consiliarium et promotorem.

Reg. 2249, fol. 2 v.

Lo Rey. — Mossen Manuel. Vostra letra havem reebuda, e aquella entesa vos responem sobre l'fet de la nostra partença solament al present, que nos, Deus volent, havem proposat partir d'aci dijous primer vinent e anar nos en dinar a Bascara, e puyts lo divendres seguent bon mati entrar aqui en la vila de Castello. E en aço no dubtets. Dada en Gerona sots nostre segell secret a VIII dies de Noembre del any M.CCCC.V. Rex Martinus. — Dirigitur Manuèl de Rejadello militi. Dominus Rex mandavit mihi Gabrieli Mascaroni.

(74) Reg. 2249, fol. 3 v.

Lo Rey. — Mossen Roger. Pregam e manam vos que decontinent nos façats venir lo gat de la Algalia ensemps ab lo scuder qui aquell te en guarda, o en comanda; de manera que per mar o per terra vinguen a nos com pus prestament fer se puxa. Certificants vos que de present que seran aci, farem pagar complidament a qui vos nos farets saber, tot ço e quant hauran despes per lur venguda. E en aço per res no haia falla, car plaer nos en farets molt agradable. Dada en Gerona sots nostre segell secret a XI dies de Noembre del any M.CCCC.V. Rex Martinus. — Dirigitur nobili Rogerio de Montecatheno. — Dominus Rex misit signatam.

(75) Reg. 2249, fol. 5 v.

Lo Rey. — Mossen Roger. Meravellats som com no ns havets trames lo gat de la Algalia de que ja per altre letra vos havem scrit. Perque us pregam que decontinent per mar o per terra axi com millor vos parra, lo ns trametats ab l'escuder qui l'ha portat; al qual nos pagarem com sera aci ço que haura despes, segons vos nos farets saber. Dada en la vila de Castello d'Empuries sots nostre segell secret a XVII dies de Noembre del any M.CCCC.V. Rex Martinus. — Dirigitur nobili Rogerio de Montecatheno. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

Reg. 2249, fol. 5 v.

Lo Rey. — Reyna molt cara muller. Sabents certament que n'haurets plaer e consolacio vos certificam que, per gracia de Deu, som sans e en bona disposicio de la nostra persona he en som ben trobats; pregants vos, reyna molt cara muller, que de la sanitat e bon stament de la vostra persona, nos certifiquets a nostre plaer e desig. Nos som venguts aci en lo comdat, en lo qual ab gran plaer som stats reebuts e ben festejats; hauriem haut gran plaer que vos ne haguessets haut vostra part. Partirem dema d'aci de la vila de Castello d'Empuries e irem a la Junquera, e apres ha Ceret e d'aquianant a Olms on nos aparella festa Mossen Berenguer; e apres farem la via dreita a Perpenya hont se apparella gran e solemne festa per rao de la nostra novella e benaventurada entrada. E sia vostra garda, reyna molt cara muller, l'Esperit Sant. Dada en la vila de Castello d'Empuries sots nostre segell secret a XVII dies de Noembre del any M.CCCC.V. Rex Martinus. — Dirigitur domine regine. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

Reg. 2249, fo'. 6.

Lo Rey. — Com nos haiam necessari lo relotge nostre que tenits per adobar, manam vos que decontinent vista la present nos trametats aquell per aquest correu portador de la present lo qual vos trametem solament per aquesta rao. E aço per res no mudets. Dada en la vila de Castello d'Empuries sots nostre segell secret a XVII dies de Noembre del any M.CCCC.V. Rex Martinus. — Dirigitur Johanno de la Roca. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(76) Reg. 2249, fol. 6.

Lo Rey. — Com nos haiam acordat de fer lo cami del coll de Paniças, manam vos expressament que vista la present, façats adobar los passos e camins a tots los homens de vostra batlia en tal forma, que sens perill de nostra persona puxam passar. E aço lexam a vostre carrech. Dada en la vila de Castello d'Empuries sots nostre segell secret a XVIII dies de Noembre del any M.CCCC.V. Rex Martinus. — Dirigitur Micheli dez Guell castellano de Bellaguarda et baiulo del Portus. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(77) Reg. 2249, fo'. 6 v.

Lo Rey. — Venerable pare en Christ. Sabut havem certament que vos tenits en III. volums la obra de mestre Nicholau de Lira feu sobre la biblia los quals volums havets hauts de maestre Thomas Olzina confessor qui fon del senyor rey don Johan frare nostre que Deus hage; e com nos desigem sobiranament haver la dita obra, pregam vos axi affectuosament com podem, que la dita obra nos donets e ns trametats decontinent per certa persona. E en aço no haia falla si en res

nos desijats servir e complaure. Dada en lo loch de Ceret sots nostre segell secret a XX dies de Noembre del any M.CCCC.V. Apres que haguem feta la present deliberam trametre us per aquesta raho, En Pere Laras de la nostra cambra portador de la present per lo qual vos pregam affectuosament nos trametats la obra dessus dita. Dada axi com dessus. Johannes secretarius. — Dirigitur episcopo urgellense. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

Reg. 2249, fol. 7.

Lo Rey d Arago. — Rey molt car primogenit. Per tal com sabem certament que n haurets plaer e consolacio, certificam vos etc. Rey molt car primogenit. Segons ja per altres lretres les quals vos havem ja dies ha trameses per En Jacme Pastor vos havem certificat nos deviem partir prestament de Barchinona per venir a la vila de Perpenya on haviem convocades tenir les Corts als catalans. Per que us notificam que som ja partits de la dita ciutat de Barchinona e som venguts per nostres jornades en aquest loch de Ceret qui es a IIII leugues de la dita vila de Perpenya on sobreurem entrar tro de Dicmenge primer vinent en VIII. jorns, per tal que ns hi aparellan solempna e gran festa per raho de nostra novella e benaventurada entrada en aquella, e alli començarem les dites Corts tenir als dits catalans, de la bona successio y conclusio de les quals vos certificarem per nostres lretres. En l'endemig e per tots temps sia vostra guarda, rey molt car primogenit, l'Esperit Sant. Dada en la vila de Ceret sots nostre segell secret a XX dies de Noembre del any de la nativitat de nostre Senyor mil CCCC.V. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

Reg. 2249, fol. 7.

Lo Rey d Arago. — Mossen Sancho. Per tal com desigam sobiranament sobre totes les altres coses que nostra molt cara filla la reyna de Sicilia, si a nostre Senyor Deus era plascent, fos prenys, pregam vos e us manam que ns en certifiquets decontinent per vostra letra. E si no u es de present, tota hora que ho sia. E sera cosa de la qual molt nos servirets. Dada en lo loch de Ceret sots nostre segell secret a XX dies de Noembre del any de la nativitat de nostre Senyor M.CCCC.V. Rex Martinus. — Dirigitur Sancio Roderici de Lióri camerlengo regis Sicilia. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(78) Reg. 2249, fol. 8.

Lo Rey. — En Pere de Berga. Com entenam que vuy o dema deia passar lo termini assignat per nos als catalans a celebrar la Cort convocada per nos en aquexa vila de Perpenya, dehim e manam vos que la dita Cort proroguets tro al III. jorn del mes de Deembre primer vinent, en lo qual jorn nos, Deus volent, serem ja aqui e principiarem la dita Cort. E aço per res no mudets. Dada en Ceret sots nostre segell secret a XXI dies de Noembre del any M.CCCC.V. Rex Martinus. — Dirigitur Petro de Berga. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(79) Reg. 2249, fol. 8.

Lo Rey. — Reyna molt cara muller. Per tal com a nos es cert que n haurets molt gran plaer, significam vos que som en fort bona disposicio de nostra persona, merce de nostre Senyor Deus, pregants vos affectuosament que com pus soven porets nos vullats certificar de vostra salut e bon stament a nostre plaer e gran consolacio. Reyna molt cara muller, nos havem manat al vostre administrador del comtat d Empuries que ns faça tallar alguns fusts en lo dit comtat, pujants tro en quantitat de CL florins de preu los quals havem fort necessaris; e lo dit administrador ha ns respost que no li es legut complir nostre manament sens cautela vostra. Per que us pregam, reyna molt cara muller, que vullats trametre a nos encontinent aquella cautela que conexerets a ell esser suficient e necessaria a aço en lo retiment de som compte, car nos vos farem pagar los dits CL florins d or apres que ls dits fusts seran tallats sens dilacio alguna. E si algunes coses, reyna molt cara muller, vos seran plascents que façam, rescrivits nos en fiablament. E sia lo Sant Sperit, reyna molt cara muller, vostra guarda. Dada en lo loch de Tuir sots nostre segell secret a XXIII dies de Noembre del any de la nativitat de nostre Senyor M.CCCC.V. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(80) Reg. 2249, fol. 9 v.

Lo Rey. — Reyna molt cara muller. Apres que hir del loch de Tuir vos scrivim per En Johan Otger governador de Eviça, som huy partits del dit loch e som venguts en aquest loch de Millars en lo qual lo vescomte de Roda nos ha apparellada festa e som nos ben trobats en nostra persona, merce de nostre Senyor Deus. Per que us ho notificam a vostre plaer e consolacio, pregants vos, reyna molt cara muller, que de la vostra salut nos certifiquets continuament per vostres lretres, car gran plaer nos en farets. Dada en lo loch de Millars sots nostre segell secret a XXIII dies de Noembre del any M.CCCC.V. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(81) Reg. 2249, fol. 10.

Lo Rey. — Micer Ffrancesch. Sus ara havem reebuda resposta del bisbe d Urgell per la qual se scusa o no ns vol donar la obra que te de Mestre Nicholau de Lira, segons que pus clar ho veurets en la dita resposta, la qual dins la present vos trametem. Per que us ho notificam per tal que no estigats en res de executar la bolla e poder que havets contra ell del pare sant; ne l soportets ne fixets vers ell en cosa alguna per nostre esguard; car si u fahiets, no us ne hauriem grat algun. Dada en lo loch de Canet sots nostre segell secret a XXVI dies de Noembre del any M.CCCC.V. Rex Martinus. — Dirigitur Ffrancisco de Blanis. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(82) Reg. 2249, fol. 11.

Lo Rey. — Reyna molt cara muller. Per tal com sabem certament que n haurets gran plaer, vos certificam que som en bona disposicio de nostra persona, merce de nostre Senyor Deus, pregants vos axi affectuosament com podem que soven nos vullats escriure de vostra salut e bon stament a consolacio nostra. Reyna molt cara muller: novellament havem sabut que ls maiorals de la Confraria de nostra Dona Sancta Maria han deliberat celebrar la festa de la sua concepcio en la seu de Barchinona la qual es acostumat esser celebrada en lo nostre palau maior de la dita ciutat; de que som fort meravellats que ells sens sebuda e voler nostre, qui som cap e un dels confreres de aquella, ne vullen axi usar. E per aquesta raho nos scrivim als dits maiorals manants lus que pus axi es, no porten en la dita festa lo nostre brando ne l vostre, ne de nostre e vostre car primogenit lo rey de Sicilia, ne la veronica semblantment. Perque, reyna molt cara muller, pregam vos affectuosament que en cas que ls dits maiorals usen en la forma dessus dita, façats com pus solempnament porets celebrar la dita festa en lo dit nostre palau e axi com de nos e de vos se pertany. E sera cosa, reyna molt cara muller, a nos fort agradable. E sia lo Sant Sperit vostra guarda. Dada en Perpenya sots nostre segell secret a IIII de Deembre del any de la nativitat de nostre Senyor M.CCCC.V. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Bernardo Medici.

Reg. 2249, fol. 11.

Lo Rey. — Entes havem que vosaltres havets deliberat celebrar la solempnitat de la concepcio de la verge nostra Dona Sancta Maria en la seu de Barchinona, la qual es acostumat esser celebrada en lo nostre palau maior de la dita ciutat, de que som forts meravellats; maiorment com sens licencia e sabuda de nos qui som cap e un dels principals confreres de la confraria de la dita nostra Dona Sancta Maria, ho havets axi acordat. Per que pus axi havets deliberat que s' faça, manam

vos expressament que en la dita solemnitat per vosaltres en la dita seu faedora, no portets nostre brando, ne de nostra molt cara muller la reyna, ne de nostre molt car primogenit lo rey de Sicilia; ne volem que hi sia portada la veronica sens sabuda e voler nostre, e rahets nos del libre de la confraria, car no volem esser confrare d'aquella. Dada en Perpenya sots nostre segell secret a III dies de Deembre del any de la nativitat de nostre Senyor M.CCCC.V. Rex Martinus. — Als feels nostres los maiors de la Confraria de nostra Dona Sancta Maria. — Dominus Rex mandavit mihi Bernardo Medici.

(83) Reg. 2249, fol. 10.

Lo Rey. — Reyna molt cara muller. Per altres nostres letres vos havem scrit continuament apres que fom partits d'aquí, de la sanitat de nostra persona e de totes les jornades que havem fetes en lo camí. De present vos certificam que lo dissapte prop passat partints del loch de Canet, del qual vos scrivim de nostra sanitat, venguem dinar a Baniols qui es prop d'aquesta vila de Perpenya, e apres dinar cavalcam e venguem sopar e jaure al monestir de les menoretas lo qual es fora del mur de la dita vila, e ans que ns n'anassem al dit monestir, descavalcam en un cadafal que ns havien aparellat denant un dels portals de la dita vila, e allí denant nos passaren tots los officis ballant ab fort gran joya e consolacio que havien de nostra novella e desijada venguda; e lo digmenge apres seguent per lo mati entram en la dita vila ab gran festa e solemnitat que ns fou feta, en la qual nos haguera plagut que fosseu vos estada, per tal que en aquests plaers fosseu participant ab nos, e encare huy dada de la present se continuen les dites festes en aquesta vila, en la qual per gracia de Deu som sans e alegres, merce de nostre Senyor Deus. Pregants vos reyna molt cara muller, que continuament de la sanitat de vostra persona nos certifiquts a nostre plaer e consolacio. E si la vostra persona, reyna molt cara muller, era axi ben disposta que us poguessets metre el camí per venir a nos sens perill d'aquella, sab Deu que n'hauriem molt gran plaer que venguessets, per tal que poguessets tenir les festes de Nadal ab nos e que vessets aquesta terra ans de la nostra partença d'aquella. E sia vostra garda, reyna molt cara e molt amada muller, l'Esperit Sant. Dada en lo Castell de Perpenya sots nostre segell secret a VI dies de Deembre del any M.CCCC.V. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(84) Reg. 2249, fol. 11 v.

Lo Rey. — En Guillem Mulet. Entes havem que la nau d'En Rovira es aquí arribada de les parts d'Alexandria. E com nos vullam saber quines robes ha portades, manam vos que decontinent nos certifiquts si la dita nau ha portats draps d'aur e de seda e de quines colors e a quin for. E axi mateix si ha portat altres coses qui a nos fossen placent. E si per ventura la dita nau no ha portat dels dits draps d'aur o de seda qui facen per nos, informats vos diligentment qui n'hi ha en Barchinona, e de quines sorts e colors e a quin for. En manera que hauda vostra resposta, puxam deliberar de quals pendrem per nostre vestir ara a les festes de Nadal. E demanats an Miro si ha portat les coses de que nos li haviem dat memorial. Dada en lo castell de Perpenya sots nostre segell secret a VII dies de Deembre del any M.CCCC.V. Rex Martinus. — Dirigitur Guillelmo Muleti. — Dominus Rex mandavit mihi Bernardo Medici.

Reg. 2249, fol. 11 v.

Lo Rey. — Vostra letra havem reebuda per la qual nos fets saber com nos havets aportades les dues peces de drap d'or de la manera e obratge que us haviem manat, de la qual cosa havem haut gran plaer; pregants vos afectuosament que si vos mateix podets venir, les nos aportets; si no, trametets nos aquelles per persona certa, car nos vos contentarem complidament del preu de aquelles. E aço per res no mudets o allonguets si ns desijats servir ne complaure. Dada en lo castell de Perpenya sots nostre segell secret a VII dies de Deembre del any mil CCCC. e cinch. Rex Martinus. —

Axi mateix vos pregam afectuosament que si altres coses novelles havets aportades les nos trametats car nos les compraríem; empero maior plaer hauriem que vos vinguessets ab elles segons dit es. Dada axi com dessus. Johannes, secretarius. — Dirigitur Francisco Mironis, mercatori Barchinone. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela (1).

(85) Reg. 2249, fol. 19.

Lo Rey. — Venerable pare en Christ. Per lo portador de la present, secretari vostre, havem reebuda la obra de mestre Nicholau de Lira, en tres volums; e ja tant mes vos grahim aquells com havem vist que aquells haviets ja donats a la vostra església e apres nos los havets trameses; certificant vos que a nos sera fort placent que vingats a nos, si delliberat havets venir, axi per rao de les Corts que celebrem aci als cathalans com per entrevenir en nostres consells en los quals vos entenem appellat e hi entrevendrets e us farem donar cambra aci en aquest castell; e en aquelles e en totes altres coses a nos honoroses, vos enantarem en tal manera que n'porets esser raonablement content, havents esguart tots temps a la gran affeccio e voler que havets e mostrats en servir nos. Dada en lo castell de Perpenya sots nostre segell secret a XI dies de Deembre del any M.CCCC.V. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(86) Reg. 2249, fol. 19.

Lo Rey. — Vostra letra havem reebuda responsiva a un altre que us n'aviem tramesa per En Johan Otger, a la qual vos responem que nos breument vos trametrem diners per començar la obra del cap de la gran sala, car be es cert a nos que hi ha mester gran aparell de molt reble e de pedra. Empero pregam e manam vos que metats ma decontinent a fer la volta denant lo verger e enderrocar e tornar aquella segons que s'pertany. E per res no y haia falla si ns desijats servir ne complaure. Dada en lo castell de Perpenya sots nostre segell secret a XII dies de Deembre del any M.CCCC.V. Rex Martinus. — Dirigitur Jacobo Sala operario maiori castri regalis Barchinone. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(87) Reg. 2249, fol. 19 v.

Lo Rey. — Ffort som meravellats com no ns havets trames lo drap de seda pera les cortines, segons vos manam e concordam ab vos, com haiam aquelles molt necessaries. Perque us manam e encarregam axi estretament com podem, que lo dit drap nos trametats decontinent sens tota dilacio. En altra manera certificam vos que poriets tant laguiar en trametre ns aquell, que no ns profitaria ne ns serviria en res. Per que fets per manera que si trames no l'havets, lo ns trametats decontinent, si ns desijats servir ne complaure. Dada en lo castell de Perpenya a XIII de Deembre del any M.CCCC.V. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(88) Reg. 2249, fol. 19 v.

Lo Rey. — Pregam e manam vos que decontinent vista la present nos trametats XI canes e mija de azeytoni carmesi vellutat tot pla sense picadura alguna per persona certa, per tal que ns en devem fer robes a la festa de Nadal primer vinent. Part aço, nos en trametats ensemps ab aquest, XII canes de aquest matex o de semblant tot pla sense picadura,

(1) En la data d'aquest document apareix una X tenuament ratllada; ço qui fa creure que deu esser interpretat com datat del jorn VII, y no del XVII. Ultra la part paleogràfica, confirmen aquest criteri lo text de la letra referent al mateix tema del document anterior, qui es datat en dia VII, y a més se troba en lo Registre escrit entre altres documents datats del VII.

o qual volem per don Jayme, nostre car nebot. E en aço no haia dilacio alguna per tal que'l puçcam haver tallat per la festa dessus dita, si ns desijats servir ne complaure. Dada en lo castell de Perpenya a XIII dies de Deembre del any mil CCC.V. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(89) Reg. 2249, fol. 21.

Lo Rey. — Reyna molt cara muller. Vostra letra havem reebuda responsiva a una nostra, e havem haut gran plaer e consolacio com per aquella som estats certificats de la convalescencia de vostra persona; e hauriem maior si aquella era en tal disposicio e axi ben reforçada que poguesseu venir a nos. Pregants vos que de la vostra salut e bon estament nos scriscats continuament. Certificants vos que nos, per la gracia de nostre Senyor Deus, som sans e alegre e en bon punt de nostra persona. E havem haut gran plaer com la festa de nostra Dona s es solempnizada aqui en lo palau e s i haja feta solempne e gran festa, posat no hic sien estats los capellans de la seu, segons nos fets saber. E si coses algunes vos son placentes d aquesta terra, scrivits nos en e nos complir les hem volenterosament. E tinga us en sa guarda, reyna molt cara muller, l Esperit Sant. Dada en lo castell de Perpenya sots nostre segell secret a XVII dies de Deembre del any mil CCC.V. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(90) Reg. 2248, fol. 197 v.

En Marti etc. — Al noble mossen Gilabert de Centelles e als altres de son bando, la gracia que merexen. Com a nos sia çert que lo dimarts prop passat lo bando dels Çervellons entra en aquexa ciutat en la qual ja abans vosaltres erets entrats en gran menyspreu de nos, rey, princep e senyor vostre e transgressio de nostres manaments a vosaltres fets, posant nos en scandal, perill e perdicio aquexa ciutat no guardant ço en que a nos sots tenguts. Per ço a vosaltres e a cascadun de vos dehim e manam expressament e de certa sciencia sots incorriment de nostra ira e indignacio e perdicio de persones e de bens, que decontinent vistes les presents, tota triga apart posada, desemparets la dita ciutat exint de aquella e de sos termens, no tornants en aquella per alguna manera. E si de tanta inhobediencia e audacia moguts, recusarets exeguir nostres manaments, nos procehirem contra vosaltres e vostres bens axi forment e rigorosa, que sera pena de castich a vosaltres, e als altres eximpli e terror. Dada en Perpenya sots nostre segell secret a XX dies de Deembre en l any de la nativitat de nostre Senyor M.CCCC.V. Rex Martinus. — Dominus Rex in consilio mandavit mihi Johanni de Tudela.

(91) Reg. 2248, fol. 197 v.

Reyna molt cara muller. Entes havem que En Guillem Mulet no ha donat ne fet donar per nostre tresorer algun recapte de .XII. diners de provisio cascadun jorn al feel nostre En Marti Comabella mestre de don Ffrederico nostre net segons li havem manat. Per que, reyna molt cara muller, vos pregam que vos hi vullats supplir e donar recapte de manera que ell almenys haja los .XII. diners e axi del temps passat com del sdevenidor cascadun jorn. E satisfarets ne a nostre plaer e voler molt. E sia, reyna molt cara muller, tots temps lo Sant Sperit vostra guarda. Dada en Perpenya sots nostre segell secret a XXI dia de Deembre del any M.CCCC.V. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Antonio de Fonte.

(92) Reg. 2249, fol. 26.

Lo Rey. — Reebut havem lo drap que ns havets trames per En Guerau de Sanahuja; e per tal que no ns alta, remetem lo us; pregants vos que ns en trametats d altre, ço es, de vellut carmesi tot estes, per manera que l haiam a la festa de Ninou e fer ne ts a nos fort gran plaer. Dada en Perpenya sots nostre segell secret a XXIII dies de Deembre del any M.CCCC.V. Rex Martinus. — Dirigitur Domenico de Benedici mercatori Barchinone. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

Reg. 2249, fol. 26.

Lo Rey. — Pregam vos afectuosament que decontinent vista la present nos trametats per l amat conseller nostre Mossen Simon Miro, lo qual vos donara la present, II crucifixos petits semblants de aquells que ns donas com nos erem aqui a Valencia; e l altre qui haia de longaria II palms de cana de Barchinona. Certificants vos que ns en farets servey molt agradable. Dada en lo castell de Perpenya sots nostre segell secret a XXIII dies de Deembre del any M.CCCC.V. Rex Martinus. — Dirigitur Francisco Sancii. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(93) Reg. 2249, fol. 25 v.

Lo Rey. — Reyna molt cara muller. Com nos trametam de present a Valencia l amat conseller e cavalleriç nostre Mossen Simon Miro sobre l fet de la brega qui novellament s es seguida, e haiam comanat a aquell algunes paraules que de nostra part vos explicara, pregam vos afectuosament que li donets fe e creença plenera. Reyna molt cara muller, trametem vos dins la present traslat de les letres que l virrey e ls jurats de Valencia nos han trameses, e de les respostes que ls havem fetes. Pregants vos que us façats venir nostres vicecanceller e tresorer e altres de nostre consell que us semblara fahedor, e que ls mostrets los traslats dessus dits. E sia lo Sant Spirit vostra guarda tots temps. Dada en lo castell de Perpenya sots nostre segell secret a XXIII dies de Deembre del any de la nativitat de nostre Senyor M.CCCC.V. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(94) Reg. 2249, fol. 31.

Lo Rey. — En Ramon Çavall. Trametem vos .VI. formatges de aquells que ns han trames d Arago, e no us meravellets com abans no ls vos havem enviats car lo vespre de Nadal los reebem. Dada en lo castell de Perpenya sots nostre segell secret a XXVI dies de Deembre del any M.CCCC.VI. Rex Martinus. — Dirigitur Raymundo Ça Vall civi Barchinone. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(95) Reg. 2249, fol. 33.

Lo Rey. — Segons havem entes vos tenits l aztor qui es bo de perdiu; e com nos haiam mester aquell per nostre servir, pregam vos que per lo portador de la present, lo qual trametem aqui per aquesta rao, lo ns vullats trametre decontinent car pler e servir nos en farets que molt vos grahirem. Dada en lo castell de Perpenya sots nostre segell secret a XXVIII dies de Deembre del any M.CCCC.VI. Rex Martinus. — Dirigitur... — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(96) Reg. 2249, fol. 34 v.

Lo Rey. — En Johan dez Valls. Vostra letra havem reebuda e lo troç del banuç que ns havets trames; la qual cosa vos grahim molt. Perque si mes anant nos en podets haver, trametets lo ns decontinent car plaer nos en farets. E certificats nos de totes novelles que puxats saber. Dada en lo castell de Perpenya sots nostre segell secret lo derrer dia de Deembre del any M.CCCC.VI. Rex Martinus. — Dirigitur Johanni dez Valls civi Barchinone. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

ANY 1406

Data	Lloch	Signatura	Data	Lloch	Signatura
JANER			MARÇ		
1	Perpinya	2250, 11	1	Perpinya	2288, 26
2	"	2234, 121 v.	2	Castell de Perpinya	2250, 31
✠ 3	"	2249, 37 v.	3	Perpinya	2250, 28
4	Castell de la Vila de Perpinya (1)	2249, 36	4	"	2250, 26 v.
5	Perpinya (2)	2249, 38	5	"	2250, 26
6	"	2249, 38 v.	6	"	2250, 28 v.
7	"	2249, 39	✠ 7	"	2250, 30
8	" (3)	2249, 41	8	"	2250, 33
9	" (4)	2249, 45	9	"	2250, 30
✠ 10	"	2249, 45 v.	10	"	2250, 33 v.
11	"	2249, 48 v.	11	"	"
12	"	2235, 122 v.	12	"	2250, 34
13	"	2284, 79	12	{ Elna	2250, 34 v.
14	"	2284, 71 v.	13	" (13)	2250, 35 v.
15	"	2219, 157 v.	✠ 14	"	2250, 36
16	"	2234, 129	15	{ La Clusa (14)	2250, 36 v.
✠ 17	"	2250, 2 v.	15	{ Loch de la Jonquera	"
18	"	2218, 185 v.	16	Fígueres	2250, 37
19	"	2250, 3	17	Gerona	2250, 38 v.
20	" (5)	2250, 3 v.	"	"	2284, 93 v.
21	"	2250, 5 v.	18	{ Casa de la Belladona (15)	2250, 38 v. y
22	Castell de Perpinya	2250, 6	18	{ Hostalrich	39
23	"	2250, 6 v.	19	Sant Celoni	2250, 39
✠ 24	"	2250, 7 v.	20	Castell de la Roca	2182, 37
25	"	2250, 8 v.	20	{ Rupe sito in Vallense	2284, 80
26	Perpinya (6)	2182, 15	✠ 21	{ La Rocha (16)	2250, 39 v.
27	"	2250, 8 v.	22	Castro de la Rocha (17)	2284, 90 v.
28	"	2235, 125	"	{ Sant Cugat del Valles	{ Pr. de Cortis,
29	"	2250, 10	23	{ Barchinona (18)	{ vol. V, pl. 59
29	{ " Monestir de frares menors	2250, 13 v.	"	"	{ Man. Nov. Ar-
30	"	2250, 9	"	"	{ diits, vol. I,
✠ 31	" (7)	2250, 10 v.	"	"	{ pl. 143
FEBRER			24	"	2284, 80 v.
1	Perpinya	2250, 10 v.	25	" (19)	2250, 41
2	"	2305, 166	26	" (20)	"
3	"	2250, 12	27	"	2284, 86
4	"	"	✠ 28	"	2250, 42
5	" (8)	2250, 12 v.	29	"	2284, 84 v.
6	"	2283, 108 v.	30	" (21)	2250, 42 v.
✠ 7	"	2202, 148	31	" (22)	2284, 91
8	"	2250, 15	ABRIL		
9	"	2288, 2 v.	1	Barchinona	2305, 153
10	"	2305, 152 v.	2	"	2284, 102 v.
11	"	2250, 15 v.	3	"	2248, 202 v.
12	"	2148, 33 v.	✠ 4	"	2249, 49 v.
13	" (9)	2250, 15 v.	5	"	2248, 201 v.
✠ 14	"	2203, 76	6	" (23)	2248, 202 v.
15	"	2250, 23 v.	7	"	2249, 50
16	"	2288, 18	8	"	2269, 5 v.
17	"	2288, 17	9	"	2146, 183 v.
18	" (10)	2288, 16	10	"	2234, 134
19	"	2288, 18 v.	✠ 11	"	{ MR 4512 pro
20	"	2287, 193	"	"	{ visional,
✠ 21	"	2250, 18	12	"	2249, 50
22	" (11)	2250, 20	13	"	2203, 113
23	"	2288, 21 v.	14	" (24)	2248, 203
24	"	2250, 24	15	"	2249, 50 v.
25	"	2284, 89	16	"	2249, 51 v.
26	"	2288, 22 v.	17	"	2250, 44 v.
27	"	Ll. R. 928	✠ 18	"	2249, 52 v.
✠ 28	" (12)	2203, 96	19	"	2284, 93

Data	Lloch	Signatura	Data	Lloch	Signatura
20	Barchinona	2248, 213	14	Valencia	2249, 56
21	»	2249, 55 v.	15	»	2249, 56 v.
22	»	2249, 55	16	» (35)	2248, 234
23	»	2202, 159 v.	17	»	2249, 58
24	» (25)	2248, 203 v.	18	»	2249, 61
✠ 25	»	2248, 204	19	»	2249, 64 v.
26	»	2248, 203	✠ 20	»	2248, 235 v.
27	»	2248, 204	21	»	2248, 238 v.
28	»	2250, 45 v.	22	»	2249, 65 v.
28	Monestir St. Cugat	2248, 205	23	»	2248, 239
	»	2248, 206	24	»	2149, 39
29	Casa de Valldaura	2248, 206 v.	25	»	2248, 237
30	Barchinona (26)	2248, 205	26	»	2248, 239
MAIG (1)			✠ 27	»	2234, 141 v.
1	Barchinona (27)	2248, 207 v.	28	»	2249, 66 v.
✠ 2	»	2248, 213	29	» (36)	2248, 239
3	»	2149, 28 v.	30	»	2248, 241
4	»	2248, 211 v.	JULIOL		
5	»	2248, 210 v.	1	Valencia (37)	2249, 67 v.
6	»	2248, 211	2	Reyal de Valencia	2248, 242
7	»	2248, 213	3	Valencia	2249, 71
8	»	2235, 135 v.	✠ 4	»	2234, 142 v.
✠ 9	»	2148, 91 v.	5	»	2249, 71 v.
10	»	2288, 32	6	»	2249, 72
11	»	2219, 166 v.	7	» (38)	»
12	»	2248, 214	8	» (39)	2248, 242 v.
13	»	2248, 217	9	» (40)	2249, 74 v.
14	» (28)	2248, 214 v.	10	»	2248, 244
15	»	{ Ll. R. 975 a	✠ 11	»	2149, 39 v.
		{ 978	12	»	2249, 76
✠ 16	»	2152, 3 v.	13	»	2249, 78 v.
17	»	2248, 218	14	»	2149, 39 v.
18	»	2248, 218 v.	15	»	2248, 243
19	»	2248, 219	16	» (41)	2248, 243 v.
20	»	2248, 224 v.	17	» (42)	2249, 81 v.
21	» (29)	2248, 220	✠ 18	»	2249, 87
22	{ St. Cugat del Vallés	2248, 224	19	»	2249, 87 v.
	{ Barchinona	2283, 3	20	» (43)	»
✠ 23	» (30)	2248, 221 v.	21	»	2148, 127
24	»	2284, 96	22	»	2248, 246 v.
25	»	2248, 224 v.	23	» (44)	2248, 244
26	»	{ 2248, 225 v. a	24	»	2249, 93 v.
		{ 226	✠ 25	»	2235, 145 v.
		{ Man. Nov. Ar-	26	»	2249, 89
		{ dits, vol. I,	27	»	2249, 90
		{ pl. 144	28	»	2234, 148 v.
		{ ?	29	» (45)	2249, 90 v.
27	En mar (31)	2248, 226 v.	30	»	2249, 92 v.
28	»	»	31	»	2249, 93 v.
29	Paniscola	2248, 226 v.	AGOST		
✠ 30	Grao de Valencia (32)	»	✠ 1	Valencia	2180, 87 v.
31	Valencia (33)	2248, 228 v.	2	»	2249, 94
JUNY			3	»	2249, 95
1	Valencia	2248, 229	4	»	2288, 82 v.
2	»	2181, 140 v.	5	»	2249, 95
3	»	2248, 228	6	»	2249, 96 v.
4	»	2248, 231	7	» (46)	2249, 97
5	»	2248, 226 v.	✠ 8	»	2235, 152
✠ 6	»	2248, 223	9	»	2248, 244
7	» (34)	2248, 227	10	» (47)	2248, 244 v.
8	»	2248, 232	11	»	2235, 149
9	»	2148, 119 v.	12	»	2249, 98 v.
10	»	2180, 107	13	»	2249, 99 v.
11	»	2180, 107 v.	14	»	2288, 27 v.
12	»	2248, 233 v.			
✠ 13	»	2152, 32 v.			

(1) En los jorns 27 a 30, se troben documents signats a Barcelona en diferents registres.

Data	Lloch	Signatura	Data	Lloch	Signatura
22	Valencia Palau reyal	Pergami, 363	27	Valencia	2249, 153 v.
23	»	2249, 152	28	»	2249, 154 v.
24	»	»	29	» (74)	2249, 156
25	»	2249, 153	30	»	2249, 159 v.
26	»	2249, 154	31	» (75)	2249, 162 v.

(1) Reg. 2249, fol. 38.

Lo Rey. — Vostres lletres havem reebudes ab les quals nos notificats que no podets metre los fonaments de la sala fins que haiats diners. A les quals vos responem que si nos començam aci les Corts decontinent vos ne enviarem; e si cas es que les mudem aquí, haurets vos esperar fins que hi siam. Mas pregam vos que en tot cas, façats tantost desfer la volta de la lotga del nostre jardí e tornarla decontinent. Nos havem manat per altra nostra letra al feel del ofici de mestre racional En Leonart de Sos que reconega si En Jacme de Roudors qui es estat sotsveguer de Barchinona ha pagades de son temps les assignacions d'aquexs palaus; si no, que les vos faça pagar decontinent. Dada en Perpenya sots nostre segell secret a IIII dies de Janer del any M.CCCC.VI. Rex Martinus. — Dirigitur Jacobo Sala operario palacii maioris domini regis civitatis Barchinone. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(2) Reg. 2249, fol. 38.

Lo Rey. — En Guillem Mulet. Manam vos expressament que ns façats saber al pus prest que porets, si haurets fets fer los cubertors de lit que havem necessaris a Valldaura; e si no son fets, que ls façats fer encontinent. E trametets nos a dir que costaran, e nos tantost trametrem vos ho. E res no y haia falla. Trametem vos per en Johan de Tudela nostre secretari lo debitori que fem a vos dels M.D. florins ab assignació sobre les rendes nostres de Valencia, segons en aquell veurets. E pregam vos que regonegats quines coses son vengudes en aquexa nau; e si n hi ha d'aquelles que sabets de que ns altam, fets nos ho saber per tal que ns ne scrívam. E en aço no haia falla si ns desijats servir. Dada en Perpenya sots nostre segell secret a V. dies de Janer del any M.CCCC.VI. Rex Martinus. — Dirigitur Guillelmo Muleti. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(3) Reg. 2249, fol. 42 v.

Lo Rey. — En Guillem Mulet. Vostra letra havem reebuda e entesa aquella, vos responem que ns desplaui molt l'afany que havets haut en la cama. Los draps d'En Miro havem ja reebuts e aquells pagats e tallats etc. Los draps qu'En Domingo de Benidet nos ha trames, havem vists; e a la veritat no y ha res que ns agrat. Perque si en aquexa nau que debits que ha vengut de Jenoveses, hi hagues draps d'or e de seda o altres coses qui facen per nos, certificats nos en decontinent, etc... Dada en lo castell de Perpenya sots nostre segell secret a VIII. dies de Gener del any M.CCCC.VI. Rex Martinus. — Dominus Rex signatum misit expediendum.

(4) Reg. 2249, fol. 44 v.

Lo Rey. — Comanador. Com les sarments que ns trametes dels rahims tan grans que l'mestre de Rodes, qui Deus haia, havie fet venir aquí, no sien viscudes ne haien pogut pendre, pregam vos afectuosament que de la natura dels dits rahims nos trametats a Barchinona a casa d'En Jacme Sala obrer del nostre palau maior, dos mallols rahigats ab la terra e ab tot, en manera que puxen viure. E en aço no haia falla, car plaer nos en farets que molt vos grahirem. Dada en lo castell de Perpenya sots nostre segell secret a VIII dies de Gener del any M.CCCC.VI. Rex Martinus. — Dirigitur comandatori de Casp. — Dominus Rex signatum misit expediendum.

Reg. 2249, fol. 45.

Lo Rey d'Arago. Sapiats que apres que nostre molt car primogenit lo rey de Sicilia fou partit de nos, havem trobat en la nostra cambra les vostres hores que havets perdudes; les quals, per ço que no perdats vostra acostumada oracio, vos trametem per Salvador, falchoner nostre, portador de la present. Dada en lo castell de Perpenya sots nostre segell secret a VIII dies de Gener del any de la nativitat de nostre Senyor, M.CCCC.VI. Rex Martinus. — Dirigitur... — Dominus Rex signatum misit expediendum.

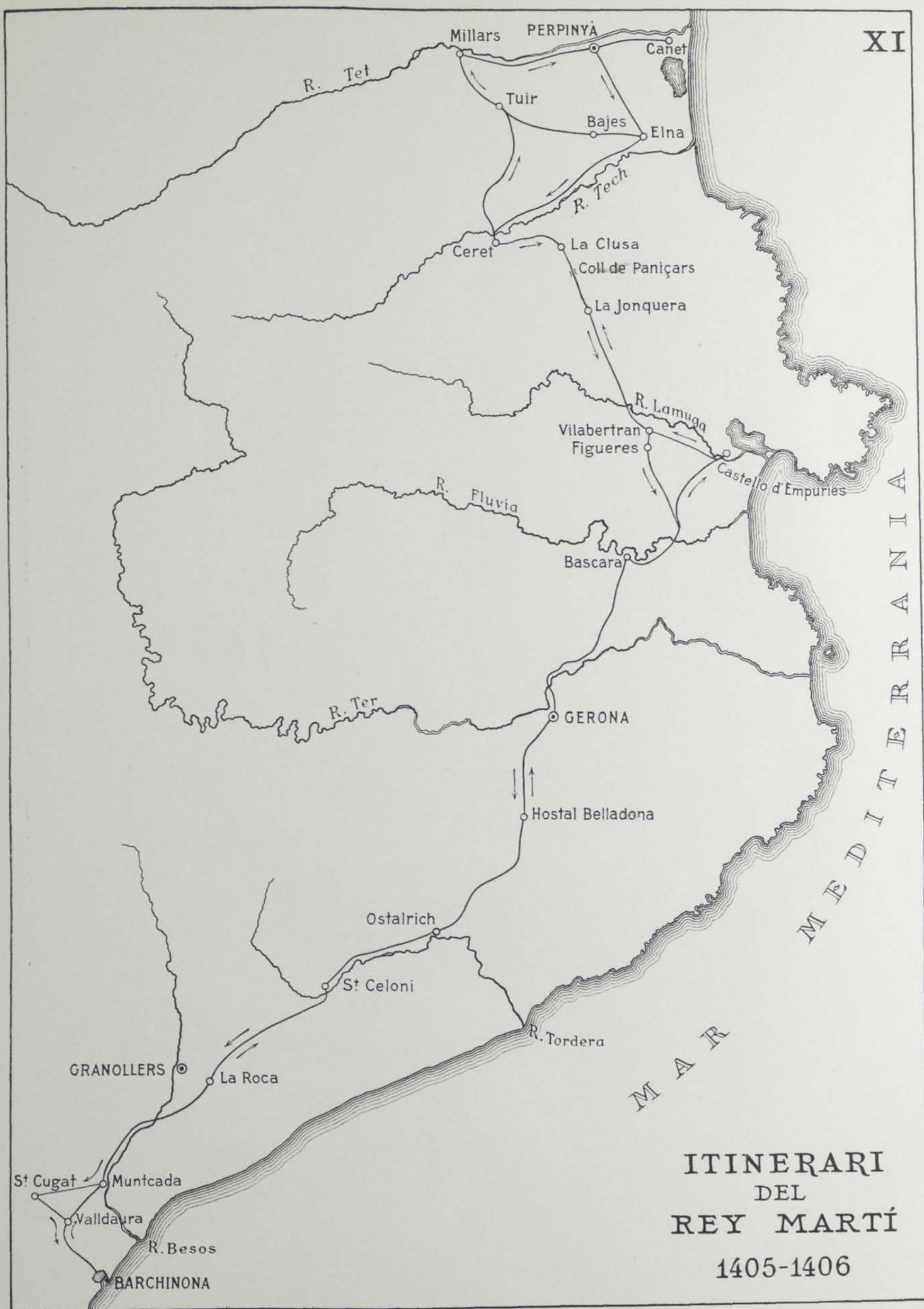
(5) Reg. 2250, fol. 3 v.

Lo Rey d'Arago. — Reyna molt cara filla. Sabents que n haurets plaer fort gran significam vos que som en bona disposicio de nostra persona, merce de nostre Senyor Deus; pregants vos afectuosament, reyna molt cara filla, que soven nos vullats scriure de vostra salut e bon estament, a nostra gran consolacio e plaer. Reyna molt cara filla; fort havem gran desig de saber si sots prenys. Perque us pregam que ns escrivats si ho sots, o que quant a nostre Senyor Deus plaura que ho siats, nos en certifiquets al pus prest que porets, quar gran plaer e consolacio ne haurem. Reyna molt cara filla, a nos han trames de Barbaria un gat (?) qui leva Algalia de la qual vos trametem per En Salvador, portador de la present, un cornet per tal que assejats si es bona. E si ho sera, nos vos en trametrem mes per auant. E si alcunes coses reyna molt cara filla vos plauran de les parts deça, rescrivits nos en fiablement. E sia lo Sant Spirit vostra guarda tots temps. Dada en Perpenya sots nostre segell secret a XX dies de Janer del any de la nativitat de nostre Senyor, M.CCCC.VI. Rex Martinus. — Dirigitur regine Sicilie. — Dominus Rex mandavit mihi Bernardo Medici.

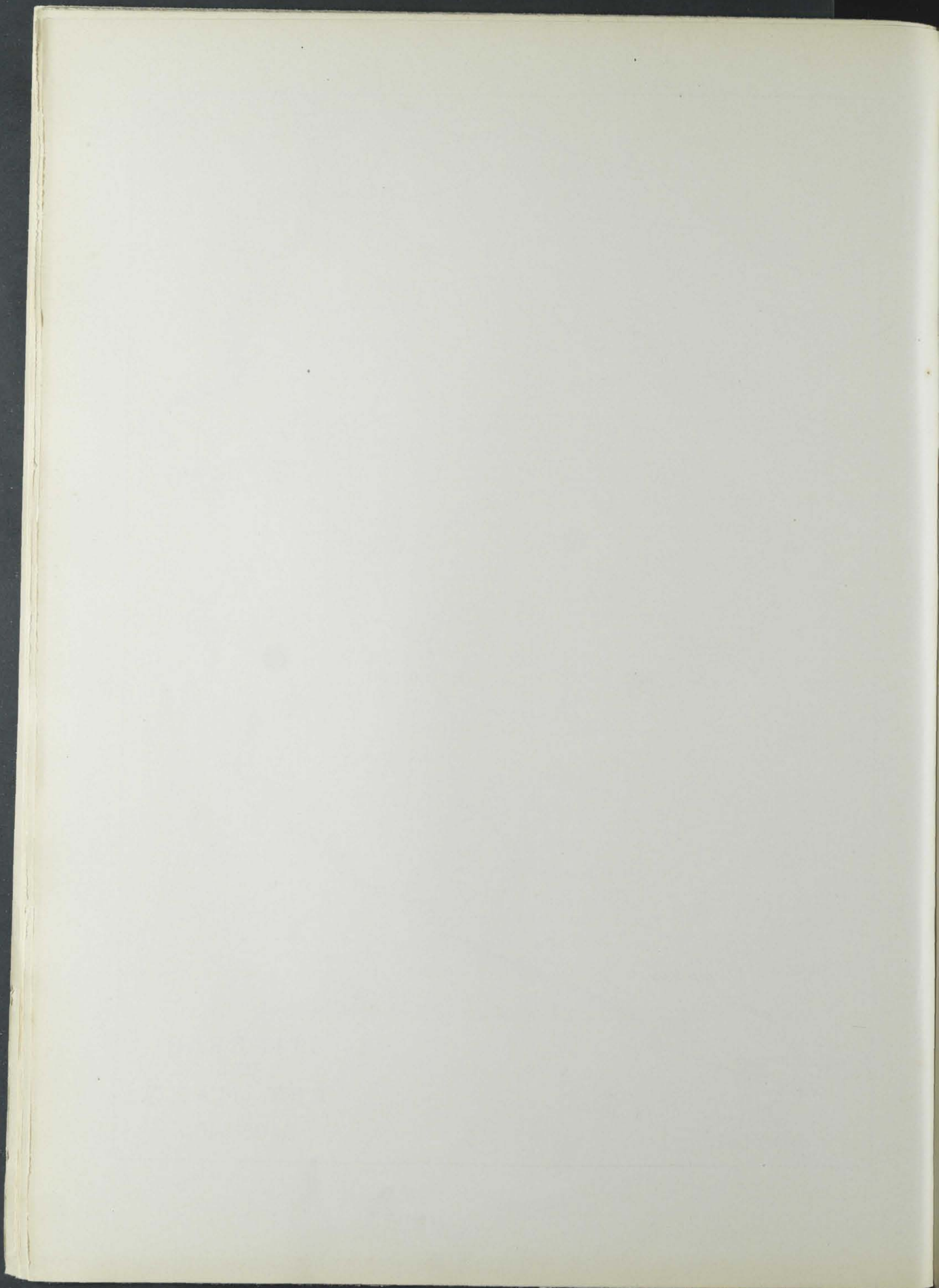
(6) En aquest jorn dimarts 26 Janer, lo rey, a hora de tercia, obri la Cort als cathalans seyent en sa cadira reyal en la cambra dita de Mallorca adornada com en les grans festes en lo castell de Perpenya, tenint a sa dreita los del braç ecclesiastic, los barons nobles y militars a sa esquerra, y en banchs collocats enfront del trono reyal, los sindichs procuradors de les ciutats y viles reyal. En dita sentada d'overtura digué aquell famos parlament, lo tema del qual fou «Gloriosa dicta sunt de te» que'l rey aplicaba a Cathalunya. (Procés de Corts. Reg. 12, fol. 11 v. Segona foliació.)

(7) Reg. 4512 prov. M. R.

Dissapte a .XXX. dies del mes de Janer lo senyor Rey en Perpinya. Aquest dia lo senyor Rey mana scriure de casa sua causa honoris En Francesch Rausich fuster de Perpenya, a provisio. Digmenge darrer dia del dit mes de Janer lo senyor Rey en Perpinya.

ITINERARI
 DEL
 REY MARTÍ
 1405-1406

(8) Reg. 2250, fol. 12 v.

Lo Rey d'Arago. — Rey molt car primogenit. Sabents certament que n'haurets molt gran plaer, vos significam que nos e la regina nostra cara muller e mare vostra, som en bona disposicio, merce de nostre Senyor Deus; pregants vos molt affectuosament rey molt car primogenit, que soven nos vullats escriure de vostra salut e bon estament a plaer e consolacio nostra. Rey molt car primogenit dues letres havem reebudes novellament de nostra molt cara sor e mare vostra, la reyna de Navarra una de les quals se dressa a nos significant que la infanta dona Maria filla sua e cunyada vostra lo jorn de la Epiphania prop passada, passa de esta vida; l'altra letra se dressa a vos en la qual, segons que en la dita nostra letra es contengut, la dita reyna cara sor nostra e mare vostra, vos escriu d'aquesta materia. Adins aquella, ne ha una que ella tramet a nostra molt cara filla e sua e muller vostra, la reyna de Sicilia, significant li la mort de la dita infanta dona Maria, e pregants vos que en cas que la dita vostra muller la reyna de Sicilia fos prenyada no li donassets la dita letra. Perque rey molt car primogenit adherents nos fort rahonablement a ço que la dita reyna de Navarra vos fa saber, e trametents vos ab la present les dites letres, ço es una dins altra, pregam vos ab gran affeccio que vullats condescendre a sos justs prechs e que la dita letra per res no donets a la dita reyna filla nostra molt cara e muller vostra, en cas que sapiats que ella sia prenyada o n'haiats alcuna sospita, com gran perill se n'pogues seguir. Rey molt car primogenit: nos per occasio de la mort de la dita infanta qui havia gran deute ab nos e ab vos nos en som vestits de negre e li entenem fer aniversari solemne. Perque rey molt car primogenit, pregam vos que façats semblant e hi vullats retre lo deute a que rahonablement sots tengut. E sia la Sancta Trinitat, rey molt car primogenit, vostra continua proteccio. Dada en Perpinya sots nostre segell secret a V. dies de Ffebrer del any de la nativitat de nostre Senyor M.CCCC.VI. Rex Martinus. — Dirigitur regi Sicilie. — Dominus Rex mandavit mihi Bernardo Medici.

(9) En César August Torres en *Pirineu Català*, guia itinerari del excursionista a Camprodón, p. 286, diu que'l rey En Martí estigué a Prats de Molló: «El Palau es un edifici d'origen gòtic digne d'esment; està en molt mal estat. Era l'antich palau dels Consuls y te'l valor històric d'haver hostatjat a nostre rey Don Martí, qui durant sa estada otorgà a la vila'l dret de tallar els arbres dels espessos boscos que la voltaven pera allunyar-ne'ls llops y'ls ossos que s'atançaven fins als peus de les muralles».

Lo document a que fa referença deu esser probablement lo següent:

Reg. 2202, fol. 154 v.

Pro universitate ville de Pratis de Mollono.

Nos Martinus etc. Veluti fidedignorum relatu percepimus vigentibus ut Domino placuit crudis mortalitatibus in partendo villa de Pratis de Moyo et vallis eiusdem que satis lata existit fuerunt gentibus quam plurimum diminute et in numero satis amplo ob defectum gentium vallis eiusdem mansi diruti ac depopulati omnino in tantum quod terre fructibus et nemora ac alia loca dicte vallis paschuis apte nate speditudine diversorum generum lignorum inibi in fructifera venatorum in silvas et loca ferotia et inhabitabilia ut in opacas et speluncas ursorum aprorum luporum et aliorum ferorum animalium sunt converse. Et visi per nos de infrascripto provideretur remedio feroces lupi qui jam villam diversis noctibus intrare non hesitant propter canes nequaquam minuta nec grossa bestiarum in terris et vallis prelibatis residere permitterent nec etiam terras ad agriculturam abiles hominibus cultivare volentes. Igitur sicuti convenit ad humilem supplicationem consulum et proborum hominum dicte ville aliquale predictis adhibere remedium tenore presentis vobis consulibus et probis hominibus dicte ville et vallis licentiam et facultatem plenariam impartimur quod possitis libere et vobis liceat absque alicuius pene incursu scindere seu scindi facere pro lignis ad comburendum besses et alia arborum infructifera genera in et per totam dietam vallem ac cum licentia et permissa bajuli dietarum ville et vallis, si eidem et vobis bonum et utile et nulli dampnosum visum fuerit sepibus sive matis *maseses* vulgariter nuncupatis quibus libet ignem supponere et diraditare omnimode ut in illis possint eorum animalia depascere et si voluerint etiam seminare per hanc tamen licentiam nolumus nec intendimus quod in locis sive nemoribus *los boschs negres* vulgariter appellatis ignis aliquale supponatur nec alia ipse talentur, sed in eis possint suum habere ad emprivium velut ante. Mandantes et inhibentes per eandem dicto baiulo qui nunc est vel pro tempore fuerit ut in et pro licentiis et permissu per eundem dictam rationem prestandis cum requisitis fuerit nil palam vel occulte directe vel indirecte a quibusvis personis petat exigat atque levet sed in hiis dumtaxat utilitatem et comodum rei publice perspiciat et conservet si evitare desiderat penam quingentorum florenorum auri nostro erario applicanda quam nos eidem cum presenti imponimus toties quoties per eundem contrarium fuerit quomodolibet acceptatum. Mandantes per hanc eandem gubernatori ac procuratori comitatum Rossilionis et Ceritanie vicariis bajulis ceterisque universis et singulis officialis nostris et ipsorum officialium vocatorum presentibus et futuris quatenus concessionem sive licentiam nostram huiusmodi ratam gratam habeant pariter atque firmam et non contraveniant nec aliquem contravenire permittant ratione aliqua sive causa. In cuius rei testimonium presentem fieri iussimus nostro sigillo munitam. Datum Perpiniane XIII. die Februarii anno a nativitate Domini millesimo quadringentesimo sexto. Petrus Olzinelles. — Johannes de Leytago mandato regis facto per cancellariam regentem.

A més de que'l rey, donats los medis de comunicació d'aquella època no podes esser bonament en Perpinyà y en Prats de Molló en un mateix jorn y tornar a esser de retorn a Perpinyà l'endemà, no's compendria viatge tant precipitat sens motius molt greus, y a un lloch insignificant com població, la situació de la qual a més d'esser fora de tot itinerari, se troba com en una vall tancada per totes parts per una barrera altíssima de montanyes. A més en aquell any 1406 hi regnava epidemia en la dita regió de Prats de Molló, y això es altre motiu pera creure que'l rey no hi anà.

La següent lletra, treu, a més, tot dubte dessus la possible absència del rey aquest jorn.

Reg. 2250, fol. 15 v.

Lo Rey. — Micer Francesch. Vostra letra havem reebuda novellament ab la qual nos havets fet saber que tres missatgers del rey de Castella venen a nos, e puys al pare sant e apres al intrus (1). E responem vos que ells son venguts anit, pero encara no n'han fet reverencia ne sabem per que venen, e que hauriem per bo que vos hic fossets. Perque a les majors jornades venits; sino per ventura fariets hic fretura gran. Dada en Perpinya sots nostre segell secret a XIII. dies de Ffebrer del any M.CCCC.VI. Rex Martinus. — Dirigitur Francisco de Blanis. — Dominus Rex mandavit mihi Bernardo Medici.

(1) Lo papa de Roma.

(10) Reg. 2250, fol. 19 v.

Lo Rey. — Promens. Huy havem reebuda vostra letra e aquella lesta e ben entesa vos responem que dilluns primer vinent sens tota falta, e no n cregats lo contrari, nos partirem d aci Deu volent, per anar vers aqueixa ciutat. E siats certs que ja hic forem partits sino per alguns affers que haviem a fer aci tocants la frontera de Ffrança, los quals ab l ajuda de nostre Senyor Deus, havem posats en fort bon estament. E puys ha torbat d altra part nostra partida la gran aspretat del temps qui hic es estada, e tro que ls camins fossen exuts, no ns era expedient ne factible partir d aci. Pero a present los camins son en bona e per aquesta raho que ir partiren d aci nostres atzembles ab la major part de la roba que haviem aci; e dins aquests III o IIII. jorns que yc havem aturar, ne trametrem les altres fort prestament, e tantost lo dia dessus dit començarem, Deu volent, nostre cami etc. Dada en Perpenya a XVIII. dies de Ffebrer del any M.CCCC.VI. Rex Martinus. — Dirigitur juratis civitatis Valencie. — Dominus Rex mandavit mihi Bernardo Medici.

(11) Reg. 2250, fol. 23 v.

Lo Rey. — Reyna molt cara muller. Sabents etc. Reyna molt cara muller, nos partirem d aci Deu volent dins breus dies per mar a Barchinona. E sia la Sancta Trinitat, reyna molt cara muller, vostra guarda. Dada en Perpenya sots nostre segell secret a XXII dies de Ffebrer del any M.CCCC. sis. Rex Martinus. — Dirigitur excellentissime domine regine. — Dominus Rex mandavit mihi Bernardo Medici.

(12) Reg. 4512 prov. M. R.

Prima die mensis Ffebruarii anno a nativitate Domini M^oCCCC^oVI^o.
Dilluns primer dia del mes de Ffabrer lo senyor Rey en Perpinya.
Aquest dia lo senyor Rey mana scriure per procurador fischal de la sua cort N Arnau Mulet de la vila de Cervera, quitacio a I. bestia paga XV. solidos. E mes mane lo dit senyor scriure de casa sua causa honoris N Anthoni Johan alies Merti hostaler de la Jonquera paga XV solidos. E mes mana lo dit senyor scriure per fill de cavaller de casa sua N Anthoni Porta, quitacio a I. bestia paga XV. solidos.
Aquest dia vench servir la cort mossen Ramon de Blanes maiordom.
Ffesta de madona senta Maria.
Dimarts a .II. dies del dit mes de Ffebrer lo dit senyor en Perpinya.
Aquest dia lo senyor Rey mana scriure per cambrer seu En Johan de Clariana quitacio a .II. besties paga XXX. solidos.
Ffesta de sent Blay.
Dimecres a .III. dies del dit mes de Ffabrer lo dit senyor en Perpinya.
Aquest dia vench a la cort del senyor Rey lo Seneschal de Carcassona.
Dijous a .IIII. dies del dit mes de Ffabrer lo senyor Rey en Perpinya.
Aquest dia lo senyor Rey mane scriure... de casa sua causa honoris En P. Burgues fuster de Perpinya. Aquest dia se parti de la cort En Millars... e En Miquel...

(13) Reg. 2250, fol. 35 v.

Lo Rey. — Reyna molt cara muller. Per tal com a nos es cert que n haurets gran plaer, etc. Reyna molt cara muller; hir apres dinar partim de Perpenya e venguem nos en dormir a Elna, on estarem huy e dema; e dilluns Deus volent partirem d aci per tenir nostre cami vers vos. E sia lo Sant Spirit, reyna molt cara muller, vostra guarda. Dada en Elna sots nostre segell secret a XIII dies de Març del any M.CCCC.VI. Rex Martinus. — Dirigitur illustrissime domine regine. — Dominus Rex mandavit mihi Bernardo Medici.

(14) Reg. 2250, fol. 36 v.

Lo Rey. — Sabut hauem certament que l rey de Navarra sera aqui dins breus dies. Perque us manam expressament que li façats aperellar lo castell e fer lo ben parar dels plus bells draps que haver porets, e acollits lo en manera que sia ben satisfet a nostra honor. En Dalmau de Biert procurador royal de Rossello, vos en dira nostra intencio largament. Dada en La Clusa sots nostre segell secret a XV. dies de Març del any M.CCCC.VI. Rex Martinus. — Dirigitur castellano castru Perpiniani. — Dominus Rex mandavit mihi Bernardo Medici.

Reg. 2250, fol. 36 v.

Lo Rey. — Scriva de racio. Manam vos que vista la present diligentment regonegats en los libres de scriva de racio de la casa del senyor rey nostre pare, de gloriosa memoria, si en temps que l rey de Navarra qui huy es passa per aquesta terra o son pare quan hic passa, si l dit senyor rey lus feu lo despens o si per ventura altre rey acostat axi de deute de sanch al dit senyor rey, com lo rey de Navarra es a nos, passat per nostra terra, li fo fet lo dit despens o no; e regonegut aço per vos ab gran cura, certificats nos en per correu cuytat clarament, com sia a nos fort necessari saber ho prestament. Dada en lo loch de la Jonquera sots nostre segell secret a XV. dies de Març del any M.CCCC.VI. Rex Martinus. — Dirigitur scriptori portionis domus domini regis. — Dominus Rex mandavit mihi Bernardo Medici.

(15) Reg. 2250, fol. 39.

Lo Rey. — Reyna molt cara muller. Sabents que n haurets molt gran plaer vos significam que som en bona disposicio, merce de nostre Senyor Deus, pregants vos affectuosament, reyna molt cara muller, que soven nos vullats scriure de vostra salut e bon estament a nostra consolacio. Reyna molt cara muller. Nos irem dormir anit a Hostalrich e dema, Deu volent, qui sera divendres irem a Sant Celoni e romandrem aqui tot lo jorn per rao de la nostra cessio. E dissabte irem dormir a La Rocha on romandrem digmenge e dilluns apres seguent qui sera jorn de cessio romandrem aqui. E dimarts Deu volent entrarem en Barchinona apres dinar. E sia lo Sant Spirit, reyna molt cara muller, vostra continua proteccio. Dada en la Casa de la Belladona sots nostre segell secret a XIX dies de Març del any de nostre Senyor M.CCCC.VI. Rex Martinus. — Dirigitur domine regine. — Dominus Rex mandavit mihi Bernardo Medici (1).

Reg. 2250, fol. 38 v.

Lo Rey. — Governador. Vostra letra havem reebuda etc. Nos serem dissabte, Deus volent, a La Rocha, e entenem hi aturar digmenge e dilluns. E dimarts entrarem en Barchinona. Perque us manam que digmenge primer vinent siats ab nos sens tota falla a La Rocha, on vos havem fort necessari. Dada en la Casa de la Belladona sots nostre segell secret a XIX dies de Març del any M.CCCC.VI. Rex Martinus. — Dirigitur gubernatori Cathalonie. — Dominus Rex mandavit mihi Bernardo Medici.

(1) La data d'aquesta lletra, XIX, deu ésser errada, y hauria de dir XVIII. qui era dijous. Lo rey no anà dormir a Hostalrich aquella mateixa nit. Car no es de creure que'l rey anant de Gerona a Barcelona arribés a St. Celoni lo 19, s'entornés lo mateix dia dormir a Hostalrich y tornés l'endemà a St. Celoni. Lo probable es que'l rey sorti de Gerona lo 18, passà per l'Hostal o Casa de la Belladona, hont escrigué la lletra y continuà sa jornada fins Hostalrich hont passà la nit, y l'endemà divendres 19 aturà tot lo jorn en St. Celoni.

(16) Reg. 2250, fol. 39 v.

Lo Rey. — Reyna molt cara muller. Sabents que n haurets molt gran plaer etc. Reyna molt cara muller. Per raho de la accessio acostumada romandrem aci dema, e dimarts, Deu volent, dormirem a Sant Cugat, e dimecres següent serem, Deu volent, ab vos. E sia la Santa Trinitat, reyna molt cara muller, vostra continua protecció. Dada a La Rocha sots nostre segell secret a XXI de Març del any de la nativitat de nostre Senyor M.CCCC. sis. Rex Martinus. — Dirigitur excellentissime domine regine. — Dominus Rex mandavit mihi Bernardo Medici.

(17) Reg. 2250, fol. 40.

Lo Rey. — Nos havem ordonat que l venerable pare en Christ, lo bisbe d Oscha, confessor nostre estiga en lo palau menor de Barchinona. Perque us manam que li liurets decontinent la sala dels cavalls e la cambra reyal ab la capella e ab la recambra qui li esta prop. E no hi metats dilacio alguna. Dada a La Rocha sots nostre segell secret a XXII. dies de Març del any M.CCCC.VI. Rex Martinus. — Dirigitur Jacobo Sala guardiano palacii minori Barchinone. — Dominus Rex mandavit mihi Bernardo Medici.

(18) *Manual Novells Ardits*, vol. I, pl. 143.

Dimarts XXIII. — Aquest dia entra en aquesta ciutat lo senyor rey qui venia dret cami de la vila de Perpinya, hon era anat per tenir corts generals al principat de Cathalunya.

(19) Reg. 2250, fol. 41.

Lo Rey. — Comte. Nos havem nova certa que l rey de Navarra sera aci lo dimecres o dijous primer vinent. Perque us pregam affectuosament que vista la present partisquats d aqui e vengats per fer nos honor, en manera que yc siats abans de la venguda del dit rey, pregants vos que manets los vostres ministrers. E per res no y haja falla. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a XXV Març del any M.CCCC.VI. Rex Martinus. — Dirigitur comiti Cardone. — Dominus Rex mandavit mihi Bernardo Medici.

(20) Reg. 2250, fol. 41.

Lo Rey. — Batle. Nos havem nova certa que l rey de Navarra sera aci dijous primer vinent, e per aquesta rao havem a fer diverses provisions de peix e d altres viandes qui servesquen a la festa que li entenem a fer. Perque us manam expressament que si jamay nos entenets a servir e complaure, fagats fer moltes panades de sturio, savogues e d altres mellors peixs que porets aqui trobar. E trametets les nos com pus prestament porets quar nos vos farem pagar encontinent, ço que brestet hi haurets. E gordats vos que no hi metats dilacio alcuna quar del contrari nos fariets desservey e desplaer fort assenyalsats. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a XXVI. dies de Març del any M.CCCC.VI. Rex Martinus. — Dirigitur baiulo civitatis Dertuse. — Dominus Rex mandavit mihi Bernardo Medici.

(21) Reg. 2250, fol. 42 v.

Lo Rey. — Nos volem fer metre en lo jardí del nostre palau major de Barchinona alguns gesmins. Perque us manam que al pus prestament que porets nos en trametats tres dels pus bells qui sien en lo nostre Reyat de Valencia. E fets que vinguen cencers e ben enserpellats en manera que visquen. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a XXX dies de Març del any M.CCCC.VI. Rex Martinus. — Dirigitur al feel nostre En Barthomeu Guerau guarda del nostre Reyat de Valencia. — Dominus Rex mandavit mihi Bernardo Medici.

(22) Reg. 4512 prov. M. R.

Dijous a XXV. dies del mes de Març lo senyor Rey en Barchinona.
Divendres a XXVI dies del dit mes de Març lo senyor Rey en Barchinona.
Dissapte a XXVII dies del dit mes de Març lo senyor Rey en Barchinona.
Digmenge a XXVIII dies del dit mes de Març lo senyor Rey en Barchinona.
Aquest dia lo senyor Rey mana scriure per botaller seu En Berthomeu Johan Terre, quitació a .II. besties paga XXVII solidos VI diners.
Aquest dia vench servir la cort Johan Vesi, porter de maça.
Dilluns a XXIX dies del dit mes de Març lo senyor Rey en Barchinona.
Aquest dia lo senyor Rey mana scriure per porter de maça de casa sua En A. de Mataplana quitacio a Ina bestia.
Dimarts a XXX dies del mes de Març lo senyor Rey en Barchinona.
Dimecres derrer dia del mes de Març lo senyor Rey en Barchinona.
Per tot lo present mes de Març fou content d En G. Oliver de ço que ha rebut del dret de escriure.

(23) Reg. 2248, fol. 202 v.

Lo Rey. — Per tal que ns es fort necessari haver aci lo segell secret lo qual vos havets fet per nostre manament, trametem per aquell lo feel de la nostra scrivania Ffrancesch d Avinyo, portador de la present; manant vos expressament que decontinent vistes les presents, liurets aquell al dit Ffrancesch, qui aquell nos aportara. E aço per res no mudets o dilatets, car del contrari nos fariets desservey molt gran. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a VI dies d Abril del any M.CCCC.VI. Rex Martinus. — Dirigitur Bartholomeo Coscolla argenterio Valencie. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(24) Reg. 2248, fol. 203.

Lo Rey. — Procurador reyal. Com nos haiam mester per les obres del nostre palau maior de Barchinona mil mijans de pedra de Sent Anyhi, ço es: los D. de mija pedra; e los altres D. de terç, manam vos que decontinent la dita pedra nos trametats. E si per ventura no la ns podets trametre tota axi prestament, fets per manera que aldemenys ne haiam decontinent C. o CL. peces, de les quals ne fets picar e metre encunç per posar en obra, unes quatre o V. E en aço per res no haia falla com nos les haiem prestament mester. Dada en Barchinona sots nostre segell a XIII dies d Abril del any M.CCCC.VI. Rex Martinus. — Dirigitur Matheo de Loscos procuratori regio Maioricarum. — Dominus Rex signatam misit expediendam.

(25) Reg. 2248, fol. 203 v.

Lo Rey. — Batle general. Nos som axi mal a cavall de mules que no n havem ne trobam aci tals qui sien bones a nostra persona, ans una que n haviem fort bona que l batle general nos amena de Castella, s es afollada en lo cami que havem fet de Perpinya. Per que nos havem donat carrech singular al amat conseller e cavalleriç nostre Mossen Simon Miro, que ns en cerch dues bones e tal com se pertany pera l nostre cavalcar. E per la una, que bistrascats vos; e per l altra, Mossen Guillem Martorell, al qual per lo dit Mossen Simon scrivim de present. Per que us pregam e manam que

bistrascats e paguets la dita mula, segons lo dit Mossen Simon vos dira, e cobrats apoca del venedor del preu de la dita mula. Car nos volem, e ab la present vos donam licencia e plen poder, que lo preu de la dita mula vos puxats retenir dels emoluments del vostre ofici, manants per aquesta matexa al mestre racional de nostra cort o a altre qualsevol de vos compte oidor, que en lo retiment de vostre compte, vos posant en data lo preu de la dita mula e restituint la apoca del dit preu ensemps ab la present, aquells vos reeba en compte tot dubte remogut, com nos de certa sciencia vullam axi esser fet. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a XXIII. dies d'Abril del any Mil CCCC.VI. Rex Martinus. — Dirigitur baiulo generali regni Valencie. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

Item similis fuit missa Guillelmo Martorelli, militi.

(26) Reg. 4512 prov. M. R.

Prima die mensis Aprilis anno a nativitate Domini M·CCCC·VI.

Dijous primer dia del mes d'Abril, lo senyor Rey en Barchinona.

Aquest dia vench lo rey de Navarra (1) e en companyia sua lo vescomte de Castellbo e vescomte d'Orra e molts d'altres nobles cavallers e scuders e altres; los quals foren be acollits per lo senyor Rey e per altres als quals lo dit senyor feu lo despens en messio de meniar, de lits, de civades e de totes altres messions tro per tot lo Ve dia apres seguent quel dit rey de Navarra se parti del dit senyor.

Divendres a .II. dies del dit mes d'Abril, lo senyor Rey en Barchinona.

Dissapte a .III. dies del mes d'Abril lo senyor Rey en Barchinona.

Dia del Ram.

Digmenge a .III. dies del dit mes d'Abril lo senyor Rey en Barchinona.

Dilluns a .V. dies del dit mes d'Abril lo senyor Rey en Barchinona.

Aquest dia lo Rey de Navarra apres que fon dinat parti de Barchinona per anar sen en son regne.

Dimarts a .VI. dies del dit mes d'Abril lo senyor Rey en Barchinona.

Aquest dia lo senyor Rey se dina en lo monestir dels preycadors de Barchinona e feu pietança a tots los ffreres del dit monestir.

Dimecres a .VII. dies del dit mes d'Abril lo senyor Rey en Barchinona.

Aquest dia lo senyor Rey se dina en lo monestir dels ffreres menors de Barchinona on feu pietança a tots los frares del dit monestir.

Aquest dia vench a la cort Mossen P. Torrelles, Tora, R. Torrelles, Pedro de Luna.

Dijous de la Cena.

Dijous a .VIII. dies del mes d'Abril lo senyor Rey en Barchinona.

Divendres sant.

Divendres a .IX. dies del dit mes lo dit senyor en Barchinona.

Vigilia de Pascha.

Dissapte a .X. dies del dit mes lo dit senyor en Barchinona.

Festa de Pascha.

Digmenge a .XI. dies del dit mes lo dit senyor en Barchinona.

(27) Reg. 2248, fol. 207.

El Rey. — Governador. Ja sabedes como nos por vigor de los capitales firmados entre nos e nuestro caro cosino el comte d'Urgell sobre el matrimonio de nuestra cara hermana la infanta dona Isabel e de nuestro caro sobrino don Jayme d'Aragon fillo del dito comte deviamos dar cumplimiento al dito comte en la quantitat de LXX mil florines por todo el mes d'Abril ya pasado. E como el dito comte a rogarias nuestras haya prorogado el dito tiempo de la paga por todo el present mes de Mayo, e sea por consequent sobiranament necessario que al XXV. dia del dito present mes sean los ditos LXX. mil florines en el castello de Balaguer, por aquesto rogamos e encargamos vos assin expressament como podemos, que por nuestro honor e servicio fagades en tal manera con el bayle general d'Aragon e don Berenguer de Bardaxi, los quales ne han cargo principal, e a los quales scrivimos de present que de las demandas que ellos fazen por razon del dito matrimonio sean traydos XXV mil florines al dito XXV. dia por el dito bayle general, al dito castiello de Balaguer en el qual la dita jornada sera ya por nos enviada la resta, a cumplimiento de los ditos LXX mil florines. E si por ventura al dito tiempo no se podian haver complidament los ditos XXV mil florines, ya sea fuessen obligados por las universidades, rogamos vos assin mismo assin affectuosament como podemos que por tal que no vengamos a menos de nuestra prometença, och e por tal quel dito comte segun sabemos ciertament no faria prorogacion alguna mas anant, e aquesto seria ocasion de torbar el dito matrimonio, de que seria a nos muy carregoso, tengades manera e ginyedes con En Beltran de Cosco e En Ramon de Casaldaguila e En Benvenist de la Cavalleria, que ellos bistrascan en comptantes aquello que restara a cumplimiento de los ditos XXV mil florines, sobre las obligaciones que fetas hauran las ditas universidades, como aquesto puedan fazer sines de damnatge alguno dellos. E en aquesto es sobiranament necesario que por vos sea feyto extremo de potencia, como dilacion alguna no pueda entrevenir, ne daquiavant ne speredes otra letra ne exortacion nuestra sobre aquesto, sino quey fagades aquello que de vos firmament speramos, e acostumbrades fazer en todos nuestros afferes. Certificando vos que si res fallecia de los ditos XXV mil florines, no serian aceptados por el dito comte; antes seria causa de rompimiento del negocio. Porque es necesario sobiranament que un dinero no fallezca de los ditos XXV mil florines por esquivar los inconvenientes sobre ditos. Dada en Barchinona dius nostro siello secreto el primero dia de Mayo del anyo M.CCCC.VI. Rex Martinus. — Dirigitur gubernatori regni Aragone. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(28) Reg. 2248, fol. 215 v.

Lo Rey. — Tres lettres havem reebudes vostres continents en conclusio la bona recepcio que us es estada feta en l'entrada de vosaltres en aqueixa ciutat, etc. Certificants nos que nos havem donada jornada a partir d'aci per anar en aqueixa ciutat del dilluns primer vinent en VIII. jorns. Per que es necessari que haiam aci prestament la dita galea; la qual si no es encara partida, fets que partisca decontinent per manera que nos siam aqui III jorns ans de la festa de Cinco-gesma etc. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a XIII. dies de Maig del any M.CCCC.VI. a IIII hores de nit. Rex Martinus. — Dirigitur Vicecancellario Simone Mironi (?). — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(29) Reg. 2248, fol. 219.

Lo Rey. — Vostra letra havem reebuda responsiva a altre nostra que us havem tramesa sobre la dilacio que demanavem sobre la qual voliem vostre consell tro a VI. o IX. jorns del mes de Juny primer vinent; e notificats e responets nos que la dita dilacio no poria esser sens molt gran perill d'aqueixa ciutat per les raons en la dita vostra letra contingudes. E vista la dita letra e ensemps a ple les coses en aquella contingudes, responem vos que nos decontinent ço es huy divendres per lo mati havem tengut nostre consell sobre aço, e havem deliberat anar dema qui sera dissapte per lo

(1) Segons lo *Manual de Novells Ardit*, lo rey de Navarra venia de Paris (pl. 143 de l'edició impresa).

mati al loch de Sent Cugat de Valles per prorrogar e continuar la cort que celebrava allí als cathalans a III mesos allí meteix, e encara a mes temps si mes porem. E ns recullirem en la galea lo dilluns apres seguent al vespre en nom de nostre Senyor Deus, per tal que si a ell plaura donarnos bon temps e salvament, puscam esser aquí lo divendres apres seguent, per metre e reduir aqueixa ciutat e regne en bon stament, segons que es necessari. Empero com la via de la mar, segons sabets, sia incerta e per conseguint sia possible, maiorment ab aquests temps de lebeig qui regnen mes en aquests temps que en altres, que nos no fossem aquí ab temps ço es al divendres prop vinent, es sobiranament necessari que per proveir en l'esdevenidor, ço es que eleccio alguna no s'faça de jurats ne de consellers en lo dissabte apres seguent, en la qual se deuria e s'acostuma fer, sia tenguda manera per vosaltres ab los jurats e consell qui huy son que de volentat d'ells, de la qual siats vosaltres ben en segur, se proroch la dita eleccio tro que nos siam aquí, faedora per nos e a nostre arbitre segons nos havets escrit en la dita vostra letra, posat que al dia adiat no siem aquí per raho de la contrarietat del temps segons es dit... etc. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a XXI dia de Maig del any mil CCC.VI. Rex Martinus. — Dirigitur Sperante in deo Cordone et Simone Mironi militi. — Dominus Rex in consilio mandavit mihi Johanni de Tudela.

Altres lletres foren trameses al visrey y al governador de Valencia també referents al projectat viatge a Valencia per l'elecció de jurats y consellers.

(30) Reg. 2248, fol. 221.

Lo Rey. — Vostra letra havem reebuda notificants nos los perills e scandols qui son aparellats seguir en aqueixa ciutat per occasio de les bandositats qui son en aquella, si per nos presencialment no hi es proveit. E enteses a ple totes les coses en la dita letra contengudes, responem que nos per altres letres que derrerament vos havem trameses, vos havem notificat entenem prorrogar la Cort e partir decontinent, e així es seguit de fet; car hir que fon dissapte, anam al monestir de Sent Cugat de Valles, en lo qual, jatsia fossem allí stats ab gran instancia supplicats per los Bracos que no prorogassem sino que continuassem les dites Corts, empero nos fem la dita prorrogacio tro al XXI jorn d'Agost primer vinent. E hir mateix tornam aci a dormir, per tal que dema qui sera diluns apres dinar o al pus larch lo dimarts apres seguent per lo mati, nos puxam recullir en nom de nostre Senyor Deus, per anar dreta via aquí. Mas es mester segons que per letres que derrerament vos havem trameses, vos havem fet saber que si per ventura al temps no erem aquí, e aço per lo viatge de la mar qui es incert e per los lebeigs qui regnen mes en aquests temps que en altre, tingats manera aquí ab los jurats que ells proroguen la eleccio faedora dels jurats e consellers del any prop vinent tro nos siam aquí personalment e que aquesta prorogacio de la qual siats vosaltres be en segur, sia feta per ells sens periudici e lesio de lurs privilegis e libertats, etc. Ensemps ab la dita letra vostra n' avem reebuda una altre dels dits jurats supplicants nos que cuytem nostra partença, e nos los fem resposta segons veurets per lo traslat que d'aquella vos trametem dins la present, a fi que de tot siats informats. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a XXIII dies de Maig del any M.CCCC.VI. Rex Martinus. — Dirigitur Sperante in deo Cardona et Simone Mironi militi. — Dominus Rex in consilio mandavit mihi Johanni de Tudela.

(31) *Manual Novells Ardits*, vol. I, pl. 144 (edició impresa).

Dijous XXVII. — Aquest dia parti lo senyor Rey d'aquesta ciutat, qui ab IIes galees ana a la ciutat de Valencia per los bandos qui son entre los Cervellons e los Centelles.

(32) Reg. 2248, fol. 226 v.

Lo Rey. — Reyna molt cara muller. Certificam vos que hir que fou dissabte dues hores ans de mig jorn arribam al castell de Paniscola, on trobam lo mestre de Muntesa qui ns havia aparellada festa, si volguessem allí aturar, e nos no u volguem sino continuam nostre viatge. Empero allí haguem correu de nostre vicecanceller certificants nos com los jurats passats no havien volgut donar loch a la prorogacio de la eleccio faedora dels jurats e aço per no infringir lurs privilegis e libertats, de que los visrey e governador usaren de les suspensions e de fet suspeneren aquells axi que no podien, axi com no han fet proceir a eleccio alguna faedora de jurats; e per conseguint, hir lo dit dia de dissapte vespra de Cinquagesma en lo qual se acostuma fer la eleccio, no han elegit ans sta la ciutat la present jornada sens jurats alguns. E nos puy som certificats de la dita suspensio no curam tant cuytar nostre cami com haguem fet en altre manera, e huy dicmenge jorn de Cinquagesma .V. hores apres mig jorn som arribats aci al Grau sans e en bona disposicio de nostra persona, merce de nostre Senyor Deus, pregants vos, reyna molt cara muller, que de la vostra sanitat nos certifiquets continuament per vostra letra. E per tal que som un poch tabuxats de la mar e que huy es lo jorn de la cessio e havem trobat aci que ns speraven ja lo bisbe de Valencia, los dits visreys e governador e per conseguint tot lo poble lo qual cridant justicia han mostrada gran consolacio e pler de la nostra venguda, e entenem romandre aquesta nit aci e dema qui sera diluns per lo mati entrarem en la ciutat en nom de nostre Senyor Deus, al qual placia que ns hi leix fer tals provisions, que sia a servir seu e honor e gloria de nostra corona e a utilitat e repos de la cosa publica de tot aquest regne de Valencia, de les quals ne serets continuament per nostres letres certificada. E sia vostra guarda, reyna molt cara muller, l'Esperit Sant. Dada en lo Grao de Valencia sots nostre segell secret a XXX dies de Maig del any M.CCCC.VI. E per ço que huy dicmenge no acostumam signar havem manat esser la present signada per ma de nostre secretari. Johannes secretarius. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(33) Reg. 2248, fol. 228 v.

Lo Rey. — Reyna molt cara muller. Per altres letres vos havem escrit significants vos com hir jorn de Cinquagesma, V. hores apres mig jorn arribam al Grau de Valencia sans e en bona disposicio de nostra persona, merce de nostre Senyor Deus; e com trobam ja allí lo bisbe de Valencia e los visrey e governador qui ns speraven, e gran partida del poble lo qual cridant justicia mostrava haver plaer e consolacio de nostra venguda; e com romanguem allí la nit passada, per tal com erem I. poch tabuxats de la mar e era lo jorn de la nostra accessio (1). E com los dits visrey e governador per vigor de les comissions que ls havien trameses havien ja lo dimecres passat suspesos los jurats de la ciutat; en tant, que ells no han pogut fer eleccio, e la dita ciutat es al present sens jurats alguns segons totes aquestes coses en les dites letres havets pogut veure largament. Apres s'es seguit, reyna molt cara muller, que huy dilluns de Cinquagesma per lo mati som entrats en la dita ciutat, e per reverencia e honor de la festa, no havem entes en executar alguns affers sino que tant solament dreta via anam descavalcar a la Seu, e allí hoim l'ofici, e apres nos dinam ab lo dit bisbe, e apres dinar havem cavalcat per la ciutat, e som venguts apres sopar a jaure al nostre Rey. E dema, Deus volent, entenem començar fer aquelles provisions qui seran necessaries al profit tranquillitat e repos de la dita ciutat e de tot aquest regne de Valencia. E d'aquelles ne serets continuament per nostres letres certificada, pregants vos, reyna molt cara muller, que de la vostra sanitat nos certifiquets continuament a nostre plaer e consolacio. E sia tots temps vostra guarda l'Esperit Sant. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XXXI dies de Maig del any de la nativitat de nostre Senyor, mil CCC.VI. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(1) Malgrat ço que aquesta letra diu, en lo meteix Reg. 2248, fol. 227, se troba un document del 30, datat a Valencia.

(34) Reg. 2248, fol. 227.

Lo Rey. — Governador. Lo dia present havem reebuda una letra dels consellers de la ciutat de Barchinona per la qual nos certifiquen com han reebuda una letra dels consols de la vila de Perpenya la qual letra nos han tramesa en sa forma de la qual vos trametem translat dins la present, per la qual parria que .XXXX. galeres de moros son armades en la mar e han pres Achde qui es ciutat en lo regne de Ffrança. Per que certificants e avisants vos d'aquestes coses, vos dehim e manam axi expressament com podem, que en la bona guarda e defensio d'aquexa ciutat e dels castells viles e lochs d'aquella, entenats e vetlets ab gran cura e sobirana diligencia per manera que sien de tot perill e cas sinistre preservats, segons que s'pertany e de vosaltres confiam. Nos, part aço, ne scrivim als jurats e procurador reyal d'aquexa ciutat e regne de Mallorques per lur avisament. Dada en Valencia sots nostre segell secret a VII dies de Juny del any M.CCCC.VI. Rex Martinus. — Dirigitur gubernatori Maioricarum. — Item similis gubernatori Minorice. Item similis gubernatori Evice. Item similis mutatis mutandis juratis et probis hominibus civitatis Maioricarum. Item similis juratis Minoricarum. Item similis juratis insule Evice. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(35) Reg. 2248, fol. 234 v.

Lo Rey. — Procurador real. Per altres letres vos scrivim per En Miquel Gili notari portador de la present sobre ls VI milia florins que ns devets trametre per via de cambi de les comissions que te aqui En Pere Meresma. Perque us pregam e manam que en aço donets aquell recapte que s'pertany, per manera que per lo dit Miquel haiam lo dit cambi prestament. Axi matex vos manam que per lo dit Miquel nos trametats VI. catifes, ço es: II. rases e IIII. peloses, e VI. banoves de les belles que s'puxen trobar aqui, les quals nos havem a nostres obs molt necessaries. E part aço, nos enviats VI. lliures de cera gomada vermella, en la qual n'i haia pera estiu e ivern. Car com haurem reebudes les dites coses, nos vos en farem cautela sufficient, segons que acostumem. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XVI dies de Juny del any M.CCCC.VI. Rex Martinus. — Dirigitur Matheo de Loscos procuratori regio Maioricarum. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(36) Reg. 2248, fol. 239 v.

Lo Rey. — Manam vos que decontinent vista la present nos enviats les mides de les cambres de Valldaura qui s' deuen cobrir al costat de la loja, axi d'aquella d'amunt com de la d'avall, per ço que d'aci vos puxam trametre la fusta qui hi sera necessaria. Noresmenys vos manam que si empostada no havets la cambra d'amunt la loja, de la fusta de la galea, que decontinent la empostets per tal que s'puxa tantost empahimentar. E enviats nos aximateix lo gruix de les jacenes per tal que vinguen be als pormodols qui ja hic son, si nos acordam trametre aquelles fetes d'aci. E en aço per res no haia falla. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XXIX dies Juny del any M.CCCC.VI. Rex Martinus. — Dirigitur Bernardo Moragues fusterio civitatis Barchinone.

Reg. 2248, fol. 239 v.

Lo Rey. — Per altres letres vos havem scrit sobre l'fet de la longa que volem que s'faça devers les pinades del nostre palau maior, e com nos ho haiam molt a cor, manam vos que hi metats ma prestament; e es nostra intencio que s' deien fer dos pilars dels quals sortesquen archs los quals streben en los archs sobre ls quals esta lo jardí. E aço per tal com no haura gens de terra en lo mig de la dita lonja sino en giu e entorn e per los costats; car en mig tant solament sera lo pahiment sense terra. Empero es mester que tingats esment que si nos acordavem fer la cambra, vullés de lonch o de traves que s'puxa ben fer, e que hi romanga prou spay a ferla tan gran com ferla y puxam. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XXVIII. de Juny del any mil CCCC.VI. Rex Martinus. — Dirigitur Jacobo Sala. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

Reg. 2248, fol. 240.

Lo Rey. — Nos segons creem sapiats, havem fet venir aqui a Barcelona lo mestre de draps de raç qui stava a Perpenya; e segons que ns ha escrit mossen Berenguer d'Olms ha l'fet donar una cambra aqui al palau menor. E per tal que començ d'obrar e no stiga debades, trametem vos per Miquel, lo qui serveix nostres nets, portador de la present, I. dossier d'unes cortines que havem haudes aqui les quals se son fetes en Fflandres. Per que us pregam que decontinent façats metre ma al dit mestre pera fer I. sobrecel de semblant guisa, en la manera que es lo dit dossier; empero que haia de lonch lo dit sobrecel dues canes e VII palms; e d'ample II. canes e miga, de cana de Barchinona. E pregam vos que vos li bistrascats ço que haura mester a les lanes e a les colors e a totes les altres coses a ell necessaries, e scrivits nos en per menut de tot ço que hi haurets bistret e trametrem vos ho decontinent o u donarem aci sens dubte a aquell que ns farets saber per vostra letra. E d'aço us pregam no haia falla si ns desijats servir ne complaure. E si per ventura lo dit mestre Pere se n'era tornat a Perpenya per tal que no us ha trobat aqui, trametets li per persona certa la letra que nos li enviam per la qual li notificam que si es aqui vos li dareu bon recapte de ço que haura mester. E si se n'es anat, que torn decontinent e vos axi meteix scrivits li per manera que ell torn decontinent si partit es; e axi u escrivim al dit mossen Berenguer d'Olms. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XXIX dies de Juny del any M.CCCC.VI. Rex Martinus. — Dirigitur Guillelmo Muleti. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

Consemblant lletra escrigué a P. mestre de draps de ras. — Reg. 2248, fol. 240 v.

(37) Reg. 2249, fol. 67 v.

Nobilis et dilecte vir quia in nostro servicio necessarium quamplurimum habemus fidelem naturalem nostrum Raymundum de Montzo in medicina magistrum. Nobilitatem vestram rogamus attente quatenus dictum magistrum Raymundum ut at nos iter suum arripiat velitis nostri honoris respectu licenciare. Nobis ex his complacebitis in inmensum. Datum Valencie sub nostro sigillo secreto prima die Julii anno a nativitate Domini M^oCCCC^oVI^o Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

Reg. 2249, fol. 67 v.

Nos En Marti, etc. — Per tenor de la present atorgam haver reebudes de vos feel conseller nostre En Nicholau Pujades, batle general de regne de Valencia, les coses següents. Primerament dos cobrelits de cuyro, la I. vert, l'altre blau; cascu de XXIIII. palms de lonch e XX palms d'ample. Item dos cuyrs altres; la hu vert, l'altre blau; cascu de XX palms de lonch e X. palms d'ample. Item dos cuyrs bancals la hu vert, l'altre blau; cascu de XV. palms de lonch e V palms d'ample. Item dos cuyrs la hu vert l'altre blau qui han VII palms de lonch e V. palms d'ample. Item un cobrellit vermell de XXIIII. palms de lonch e XX. d'ample. Item un cuyr vermell de XX. palms de lonch e X. d'ample. Item un cuyr vermell bancal de XV. palms de lonch e de V. d'ample, e altre de VII palms de lonch e cinch d'ample. Item, mes anant, VIII. senyals de seda pera cantons dels cobertors de lit, ço es: de vert e de blau ab hun gran senyal real en lo mig del cobrellit vert. Item una dotzena de recolçadors, quatre de cascuna de les sobredites colors; e han un palm e mig d'alçaria cascu. Item canemaços e cordes per ligar les sobredites coses en dos costals. Item de port de Granada

fins Almeria e metre en la fusta, les quals dessus dites coses dessus designades particularment e distincta vos, dit batle general, de manament nostre special havets fet fer venir de Granada a obs e servey nostre, e per preu d'aquelles havets pagat de les rendes e altres emoluments e drets nostres qui a vostres mans son pervenguts del dit offici de batlia, mil DCCC.XXXX.VI. solidos, I. diner de Barchinona; a la qual quantitat aquelles pujen axi en preu com per les messions fetes per menut en aportar les de Granada en aquesta ciutat de Valencia, segons que en lo com[p]te que per menut nos havets mostrat de les dites coses, havem vist largament. Manants per aquesta matexa de certa sciencia e expressament al mestre racional de nostra cort, o a altre qualsevol de vos compte oidor, que en lo retiment de vostre compte, vos posant en data los dits mil huycents quaranta sis solidos I. diner barchinoneses, aquells en lo dit compte vostre reeba e admeta, tota contradicció cessant; com nos axi de certa sciencia vullam esser fet. Dada en Valencia sots nostre segell secret lo primer dia de Juliol en l'any de la nativitat de nostre Senyor, mil CCCC.VI. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(38) Reg. 2249, fol. 74 v.

Lo Rey. — Batle. Entes havem que ls dos capellans beneficiats en lo castell de Xativa qui deuen cantar e deservir personalment en aquell certs dies de la setmana, no volen cantar ne fer lo servey divinal que deuriem e axi com es acostumat; e per conseguent los beneficis instituhits en lo dit castell romanen del tot deservits. E com nos vullam que ls dits beneficiats canten e facen lo servey divinal en los dies acostumats, deym e manam vos expressament e de certa sciencia que manets de nostra part als dits beneficiats que canten e celebren en lo dit castell cascuna setmana en los dies acostumats. E si aço recusaran fer, volem e us manam que per vos no ls sia respost de la renda dels dits beneficis, ans façats aquells per altres capellans de honesta vida, cantar e deservir, satisfahent a aquells dels salaris acostumats. Dada en Valencia sots nostre segell secret a VII dies de Juliol del any M.CCCC.VI. Rex Martinus. — Dirigitur baiuli civitatis Xative. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(39) Reg. 2249, fol. 74 v.

Lo Rey. — Batle. Entes havem que una mora, la qual ha nom Ffotoix fembra publica e la qual es apta balladora, e solia estar en Benaguazir, es venguda aqui en la ciutat de Xativa. E com nos vullam que vingue aci per tal que ab les altres mores alfulells qui son aci en nostre servey, nos servesque en son offici, manam vos que decontinent la ns trametats. E aço per res no mudets o allonguets com nos per nostre plaer e servir, vullam axi esser fet. Dada en Valencia sots nostre segell secret a VIII dies de Juliol del any M.CCCC.VI. Rex Martinus. — Dirigitur Bernardo de Podio militi baiulo civitatis Xative. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(40) Reg. 2249, fol. 74 v.

Lo Rey. — Procurador reyal. Segons oppinio e consell de nostres metges, los formatges qui s fan de les ovelles qui son joves e grasses, son molt mellors dels altres. Perque us manam que de aquests façats cerquar aqui, e trametets nos en decontinent per la primera fusta, per nostre menjar, posposada tota dilacio. Dada en Valencia sots nostre segell secret a VIII dies de Juliol del any M.CCCC.VI. Rex Martinus. — Dirigitur Matheo de Loscos procuratori regio Maioricarum. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(41) Reg. 2249, fol. 81.

Lo Rey. — Vostra letra havem reebuda responsiva a altre que us n avem tramesa sobre l fet de la lotja que volem fer al nostre palau sobre les pinades e havem haut gran plaer com segons les mides que ab En Bergues havets preses, se pora ben fer la dita lotja axi gran com aquella qui ja es feta sobre la casa de la farma (?) e que no se n torbara la cambra de parament, vullas que vaia a través, vullas que vaia de larch; ne aytampoch tolra claror a la cuyna qui sera sots lo verger, e ns romandran pinades prou sufficients e que la dita lotja e pinades cabran en espay de .IIII. canes que nos volem leixar de freu entre l verger e la cambra de paraments; e romandra la scala francha per la qual se muntara a la cambra de paraments. Empero com aquest freu no puscam be percebre, manam vos que pus clarament nos ne scrivats trametent nos les mides de la lotja e pinades dessus dites. E entretant feu lo preparatori necessari a la dita obra, car nos lo farem dels .CCC. florins que dehits que pora costar la dita obra. E puix En Moragues no es aqui, pregam vos que vos mateix anets a Valldaura e prenets e enviats nos les mides de les cambres qui s deuen cobrir al costat de la lotja, axi de la d amunt com de la d avall; per ço que d aço us puxam trametre la fusta que y sera necessaria. E enviats nos axi mateix lo gruix dels pormodols, per tal que y vinguen be les jacenes, si nos acordam trametre d aci aquelles fetes. E haïam decontinent de les dites coses vostra presta resposta. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XVI dies de Juliol del any M.CCCC.VI. Rex Martinus. — Dirigitur Jacobo Sala operario palaciorum regionum civitatis Barchinone. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(42) Reg. 2249, fol. 81 v.

Lo Rey. — Alami. Manam te que decontinent nos faces fer aqui lo pus prest que fer se pugua, dues aztores qui sien belles e gentils semblants de aquelles que ns trametist com erem en Altura les quals volem que haïen cascuna XX palms de lonch e onze d ample. E tramet nos aquelles prestament, si ns desiges servir ne complaure. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XVII dies de Juliol del any M.CCCC.VI. Rex Martinus. — Dirigitur Alaminio vallis Uxoris. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(43) Reg. 2249, fol. 83 v.

Lo Rey. — Com en lo cofre dels llibres que vos tenits nostre haia alguns querns scrits de letra redona en pergami d un libre que nos fahiem tranladar aci e haïam aquells necessari per fer comprovar ab l original ensemps ab los altres querns que havem hauts despuix que som aci, a compliment del dit libre, manam vos que encontinent los dits querns nos trametats per persona certa be enserpellats ab drap encerat, en manera que no s puxen consumir. E en aço per res no haia falla. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XX dies de Juliol del any mil CCCC. e sis. Rex Martinus. — Dirigitur Bernardo Ferrarii de camera domini regis. — Dominus Rex signatam misit expediendam.

(44) Reg. 2249, fol. 88.

Lo Rey. — Per altres letres vos havem escrit e respost a la letra que ns havets tramesa sobre la lotja que volem fer aqui al nostre palau sobre les pinades e com havem plaer com segons les mides que ab En Bergues havets preses, se podia ben fer la dita lotja, axi gran com aquella qui es ja feta sobre la casa de la farina e que no se n torbaria la cambra de parament vullas que vaia de través o de larch, ne aytampoch tolria claror a la cuyna qui sera sots lo verger e y romandrien pinades prou sufficients e que la dita lotja e pinades cabrien en spay de IIII. canes que nos volem leixar de freu entre lo verger e la cambra de parament e que romandria la scala francha per la qual se muntaria a la cambra de paraments. Empero com aquest freu no poguessem be entendre ne percebre, manavem vos que pus clarament nos scrivissets

e ns trametsets les mides de la lotia e pinades dessus dites. E noresmenys fessets lo preparatori necessari a la dita obra car nos lo fariam dels CCC. florins necessaris a la dita obra, e aximateix anassets a Valldaura e prenguessets e ns enviassets les mides de les cambres qui s deuen cobrir al costat de la lotja axi de la d amunt com de la d avall, puix En Moragues no y era per tal que d aci us poguessen trametre la fusta que y era necessaria aximateix nos enviassets lo gruix dels pormodols per ço que y vinguen be les jacenes si nos acordam trametre d aci aquelles feytes. E com nos haïam molt a cor les dites coses, manam vos que decontinent si ja fet no u havets, nos scriscats e ns trametats les dites mides. E sera cosa de la qual nos farets servir molt agradable. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XXIII dies de Juliol del any M.CCCC.VI. Rex Martinus. — Dirigitur... — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

Reg. 2248, fol. 243 v.

Lo Rey. — Ffray Johan. Per altres letres vos havem scrit sobre l fet dels perdigons e axi mateix com los pensariu e com los tallariu los capçonets dels muscles per manera que no poguessen volar. E lo correu es tornat sense que no havem hauda resposta vostra, de que som meravellats. Per que us manam que decontinent nos en certifiquets, e sera cosa de la qual nos farets servir molt agradable. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XXIII de Juliol del any mil CCCC.VI. Rex Martinus. — Dirigitur fratri Johanni. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(45) Reg. 2249, fol. 91.

Lo Rey. — En Sala. Vostra letra havem reebuda e aquella entesa, responem vos: tant com toqua al fet de la lotia, que ns plau e som contents que y vaia la cantonada de la cuyna de nostra molt cara muller la reyna, per tal que la lotja sia pus gran. Empero guardau vos que no se n pusca torbar la cambra de paraments, yallas que vaia de larch o de traves, ne empaig per res la scala per la qual se muntara a la dita cambra de paraments; empero enviats nos de tot les mides, segons que per altres letres vos havem fet saber. Al fet de la selava qui stava ab En Nichola quondam guarda del nostre palau menor, tenim per bona la seguretat que ns havets feta fer de la dita selava e la empara feta en los XXXII. florins. Perque volem que aço romanga axi, tro nos siam aquí en Barchinona, e lavors provehirem hi segons sera necessari. Al fet de la provissio que demanats contra ls oficials, nos la us trametrem dins II o III jorns tal com sera necessaria. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XXVIII. dies de Juliol del any M.CCCC.VI. Rex Martinus. — Dirigitur Jacobo Sala operario palatiorum regionum civitatis Barchinona. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(46) Reg. 2249, fol. 97.

Lo Rey. — Reyna molt cara muller. Per tal com sabem que n haurets plaer e consolacio, vos certificam que som sans e en bona disposicio de nostra persona, merce de nostre Senyor Deus; e desijants saber axó mateix de la bona convalescencia de vostra persona, pregam vos, reyna molt cara muller, que continuament per vostres letres, de vostra propria ma, si possible sera, subsignades, nos en certifiquets a nostre plaer e consolacio. Reyna molt cara muller. Axí com sabets que dema qui sera dicmenge en .VIII. jorn sera la festa de nostra Dona d Agost, per la qual acostumam fer en semblant dia gran solemnitat en lo nostre palau maior d aquí. E axi pregam vos, reyna molt cara muller, que suplints la nostra absencia, hi façats fer aquella maior festa e solemnitat que fer se pora; e fets hi traure la veronica, e fets hi venir En Gabriel Gombau, capella de la nostra capella, lo qual sabra ministrar segons sera necessari. En aço us pregam no haia falla. E si coses algunes, reyna molt cara muller, vos son plaments d aci, scrivits nos en, car nos les complirem de bona voluntat. E tinga us en sa guarda, reyna molt cara muller, l'Esperit Sant. Dada en Valencia sots nostre segell secret a VII. dies d Agost del any mil CCCC. e sis. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

Altre lletra consemblant fou escrita an Gabriel Gombau capellà del palau del rey. — Reg. 2249, fol. 97 v.

(47) Reg. 2248, fol. 245.

Lo Rey. — En la partença nostra d aquí manam an Moragues e apres li n havem escrit per nostra letra, que de la fusta de la galea que En Jaume Sala ha feta desfer en la nostra deraçana, empostas la cambra dels papagays d aquí de Valldaura; e segons par no n ha feta cosa alguna, ans se n es anat a Vich. Perque volem e us manam que decontinent En Miquel Valls emposte aquella de la dita fusta, e lex apart totes altres fahenes que tingue entre mans. Manam vos noresmenys que ns trametats decontinent les mides dels sostres de les cambres de la dita casa de Valldaura que s tenen ab lo bany, axi de la d amunt com de la d avall; e la mida de la gruixa dels pormodols, axi com per diverses letres n avem scrit e ho havem manat al dit Jaume Sala. E entenets continuament en fer acabar la bodega e en fer gran provissio de rajola e de calç, segons que us havem ja escrit per vostre fratre Galceran Çabater, car nos vos trametrem compliment de diners e de totes altres coses que haurets a la obra de aqueixa casa necessaries. Dada en Valencia sots nostre segell secret a X dies d Agost del any M.CCCC.VI. Rex Martinus. — Dirigitur Johanni Çabaterii cappellano (?) tenenti domum Valldaure. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

Reg. 2249, fol. 98.

El Rey. — Bayle general. Ja sabedes como se acerca el previerno e por consiguiente no[s] es necesario provehir al feyto de nuestro vestir. Porque vos mandamos que decontinent por persona cierta nos enviades las muestras de los mas finos trãpos que sean ascí en Çaragoça, porque vos podamos rescrivir de quales suertes e colores nos los enviaredes. E cuytat aquesto mas que no fiziestes el anyo passado, en que fuemos ya bien dreyto en las friores, que no los podiemos haver. Dada en Valencia dius nostro siello secreto a X dies d Agost del anyo mil CCCC.VI. Rex Martinus. — Dirigitur Raymundo de Muro, militi, baiulo generali regni Aragone. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(48) Reg. 2249, fol. 100.

Lo Rey. — Reyna molt cara muller. A vostre plaer e consolacio vos certificam que som sans e en bona disposicio de nostra persona, merce de nostre Senyor Deus, pregants vos, reyna molt cara muller, que de la convalescencia de vostra persona nos certifiquets continuament per vostres letres car gran plaer e consolacio n aurem. Reyna molt cara muller. Certificam vos que hir vespra de nostra Dona d Agost, com exiem a vespres, vench e fon denant nos Mossen Pere de Vilargut, lo qual se mes soltament en nostre poder e a nostre merce, e nos decontinent manam que fos mes en preso, e a supplicacio d alguns, attes que totes les presons son plenes dels preses, assignam li per preso la sua casa ab sagrament e homenatge de no exir d allí e pena de X milia florins. E apres, ço es huy jorn de nostra Dona, semblantment es vengut e s es mes en nostre poder mossen Ramon Centelles, lo paborde, lo qual attes que es ecclesiastic, havem remes al bisbe, el qual havem manat e amonestat que aquell tinga pres e ben guardat. Lo jorn present apres dinar nos fon dit que lo comte de Prades era vengut secretament en I llaut per mar aci, e que s era mes en lo monestir dels preycadors, havent paor de nos. E sabut per nos aço, trametem hi per saber per que era vengut, atenant que nos li havíem manat sots forts e grans penes que no entras en tot regne de Valencia, e ha respost que venia per tal com li havien dit que l duch de Gandia estava a

la mort; e nos decontinent per l'inobediencia sua e que ha passats nostres manaments, havem fet aquell pendre, assignantli per preso la casa de Muntesa, per tal que les presons son totes plenes segons es dit; e hi hentenem en tal manera contra ell proces per inobediencia, que a ell sera castich e a altres eximpli. Totes les dites coses, reyna molt cara muller, vos certificam per tal com som certs que n'haiats plaer. E tinga us en sa guarda, reyna molt cara muller, l'Esperit Sant. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XV dies d'Agost del any mil CCCC.VI. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(49) Reg. 2249, fol. 100 v.

Lo Rey. — Reyna molt cara muller. Per tal que som certs que n'haurets plaer e consolacio certificam vos que som sans e en bona disposicio de nostra persona, merce de nostre Senyor Deus; pregants vos, reyna molt cara muller, que de la vostra convalescencia e salut nos dejats continuament certificam per vostres letres, car gran plaer e consolacio sera a nos. Reyna molt cara muller. N'Alpicat fill de micer Bonanat Alpicat quondam qui fou nostre vicecanceller es vengut de present de Sicilia e es vuy arribat aci e ha ns aportades letres del rey e de la reyna de Sicilia fills nostres e vostres molt cars los quals lexa en Cathania sans e alegres e en bona disposicio de ses persones, per gracia de nostre Senyor Deus. E segons la dita reyna nostra filla nos fa saber per la dita sua letra, ella es certament prenys; e segons ço que ns compta lo dit N'Alpicat que s'avia a pales per tota la cort del dit rey de Sicilia, la dita reyna per gracia de Deus, era prenys ja de viu e per tot lo present mes d'Agost entra en lo VI. mes del prenyat. E pensam que'l dit N'Alpicat es vengut per madonia ço es per Na Bonanada d'aci de Valencia que y vaia. Pregam nostre Senyor Deus que la guard e d'ella faça tal fruyt produhir, que sia a servir seu, honor e gloria nostra e vostra, e benefici de tots nostres regnes e terres. Certificam vos de les dites coses, reyna molt cara muller, per tal que som certs que n'haurets gran plaer e consolacio; e si coses algunes, reyna molt cara muller, son a vos plasents d'aci, scrivits nos en car nos les complirem de bona voluntat. E tinga us en sa curosa [guarda] la Santa Trinitat. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XVII dies d'Agost del any M.CCCC.VI. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(50) Reg. 2249, fol. 105 v.

El Rey. — Bayle. Vuestra letra havemos recebida assin sobre los pinos como sobre los mulos que queremos; a la qual vos respondemos que pues aquex comendador de Villell es tan primo en feyto de conciencia, nos scrivimos al castellan d'Amposta segunt que nos feytes saber que scriva per su letra al dito comendador e le de licencia que permetta tallar los mil pinos, e scrivimos assin mismo al dito comendador que recebida la letra del dito castellan, lexe aquells tallar. Noresmenys scrivimos a Mossen Pardo La Casta, merino de Çaragoça que presente la dita letra al castellan, e cobrada la dita letra fazedera por el dito comendador vos la envie per persona cierta, por tal que la podades presentar al dito comendador. Noresmenys scrivimos segund nos feytes saber a los regidores daquexa ciutat de Theruel e a los de las aldeas con creyença a vos acomanada. Porque vos rogamos e mandamos que decontinent presentedes a los ditos regidores las dichas letras, las quales vos enviamos con la present. E tengades manera que nos hayamos los ditos mil pinos, si en res nos desean servir ni complazer. E rogamos vos que decontinent en la primera setmana de la feria de aqui de Theruel, nos aviedes los ditos III. mulos segun nos feytes saber, que sian bien feytos e no muyto grandes, segund que son necesarios a la tierra aspra e montanyosa de la dita casa de Valldaura, prestando en las dichas cosas aquella diligencia que se pertenece e de vos confiamos. Dada en Valencia dius nostro siello secreto a XVIII dies d'Agosto del anyo M.CCCC.VI. Rex Martinus. — Dirigitur Johanni Garcesii de Marziella militi baiulo civitatis Turolii. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

Reg. 2249, fol. 106 v.

Lo rey demana al comanador de Villell mil pins per l'obra de sa casa de Valldaura (publicada en la *Revista Artístico Arqueológica Barcelonesa*, n.º 62, pl. 290. — 1910).

(51) Reg. 2241, fol. 107 v.

Lo Rey. — Sabut havem per letra vostra que vos tenits pres I. juheu que algunes fustes de remes de moros han portat en terra per fer certes senyals dicjous primer vinent a ells, per tal que puxen ferir en cert loch per ells empres. Perque dehim vos e manam expressament que ensemps ab certs cavallers e gentils homens a cavall que trametem aqui per offendre los dits moros, interoguets e estregats be e turmentets lo dit juheu o li façats dir quina empresa han feta los dits moros e on deuen ferir e que entenen a fer, per tal que vos e ls dits cavallers e gentils homens siats be avisats e puxats contrastar a aquells e defendre ls. Noresmenys si vos no y porets anar, liurats lo dit juheu a aquells, per tal que ls senyals empresos puxan fer e tot ço qui necessari sera, e donat los consell favor e ajuda. Haiats vos diligentment e savia en aço, axi com de vos speram. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XXIII dies d'Agost del any mil CCCC.VI. Rex Martinus. — Dirigitur Johanni Sancii de Dicastello. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(52) Reg. 2248, fol. 246 v.

Lo Rey. — Madona Beatriu. Vostra letra havem reebuda, per la qual nos havets notificat com per una letra qu'En Salvador La Riba, falconer de nostre molt car primogenit, lo rey de Sicilia, ha tramesa ab son sogre ab la nau d'En Raphael Ferrer, havets sabut que nostra molt cara filla la reyna de Sicilia, es prenys per gracia de nostre Senyor Deus, de la qual cosa havem haut molt gran consolacio e plaer, pregants nostre Senyor Deus que la quart e d'ella faça tal fruyt produhir, que sia a servir seu, honor e gloria nostra, e benefici de nostres regnes e terres. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XXVII. dies d'Agost del any M.CCCC.VI. Rex Martinus. — Dirigitur Beatrice uxori gubernatoris Maioricarum. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(53) Reg. 4512 prov. M. R.

Agost. — Prima die mensis Augusti anno a nativitate Domini M.CCCC.VI.
 Dicmenge primer dia del mes d'Agost lo senyor Rey en Valencia.
 Aquest dia lo senyor Rey mana scriure per cambrer seu En Manuel de Castellvi quitacio a .II. besties paga XXX solidos.
 Dilluns a .II. dies del mes d'Agost lo senyor Rey en Valencia.
 Aquest dia se parti de la Cort En Johan Aguilar comprador.
 Dimarts a .III. dies del dit mes, lo senyor Rey en Valencia.
 Dimecres a .IIII. dies del dit mes, lo senyor Rey en Valencia.
 Dijous a .V. dies del dit mes, lo senyor Rey en Valencia. Aquest dia vench servir la cort N'Anthoni Jhovia (?).
 Festa de sent Salvador.
 Divendres a .VI. dies del mes d'Agost lo senyor Rey en Valencia.

Dissapte a .VII. dies del dit mes, lo senyor Rey en Valencia. Aquest dia vengueren .II. comtes d Ongria, e lo dia següent lo senyor Rey los convida.

Ditmenge a .VIII. dies del dit mes, lo senyor Rey en Valencia.

Vigília.

Dilluns a IX dies del dit mes, lo senyor Rey en Valencia.

Festa de sent Lorenç.

Dimarts a X dies del dit mes, lo senyor Rey en Valencia.

(54) Reg. 2180, fol. 80.

Lo Rey. — Mestre Domingo. Com lo feel barber nostre mestre Bernat Falco, de licencia e voler nostre, se n vage aquí per necessitat de sa persona, pregam e manam vos que en tot ço e quant lo dit mestre Bernat vos haura mes- ter per son accident l aiats specialment recomanat, car plaer e servir nos en farets, que molt vos grahirem. Dada en Va- lencia sots nostre segell secret a .XIII. dies de Setembre del any M.CCCC.sis. Rex Martinus. — Dirigitur magistro Dome- nico Ros. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(55) Reg. 2249, fol. 122.

Lo Rey. — En Bernat Calopa. Vostra letra havem reebuda ensemps ab dos ventalls que ns havets trameses los quals vos grahim molt jassia que ls nos havets trameses un poch tard; pero encara hic ha passar prou temps per servir maior- ment en aquesta ciutat en que dura molt la calor. Lo ventall que ns digues ab que ns ventavem aquí que no l haviem tret al ros de sant Johan, vos atorgam que ver era, e que aytanpoch hi era estat tret un altre ab qui ns ventavem aci, lo qual freturava be del socors que fet li havets; car tan maldret se sentia que a penes gosava comparar denant nostra presencia. Los dits ventalls que ns havets trameses, volriem saber si ls havets fet bateiar a flum Jorda o embalsamats per conservar lur juventut o si ls havets trets enguany al ros de sent Johan, car tan bells son, que desig havem que ser- vint a nos continuament, per antiguitat, no perissen. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XXI dies de Setem- bre del any M.CCCC.VI. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Bernardo Medici.

(56) Reg. 2181, fol. 149.

Senyora e cara sor. Entes havem per supplicacio del noble e amat nostre don Però Mata que lo vostre procurador ha e te pres en Concentayna un moro del loch de Novella inculpat que ha conegut carnalment una christiana. On com lo dit moro sia del dit loch de Novella, ha supplicat a nos que sobre aço vos deguessem scriure. Per que us pregam affectuosament que per contemplacio nostra nos donets liberalment e graciosa lo dit moro scrivint e manant per vos- tres letres al dit vostre procurador que decontinent liure e do a nos lo dit moro, tota scusacio apart posada. E sera cosa de la qual nos farets gran plaer. E tinga us en sa guarda, senyora e cara sor, l Esperit Sant. Dada en Valencia sots nostre segell secret a III dies d Octubre del any M.CCCC.VI. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(57) Reg. 2249, fol. 135.

Lo Rey. — En Gabriel. Per tal que en lo jorn de la demostracio de les nostres sanctes reliquies no porem esser aquí en Barchinona personalment, e per consegüent les indulgencies de aquelles no son atorgades per lo sant pare sino en pre- sencia nostra, havem ja dies ha scrit al dit sant pare que de special gracia e rescrit sien atorgades les dites indulgencies a tots aquells qui aquelles veuran en lo dia de la demostracio de aquelles, qui es, segons sabets lo jorn de Passio yma- ginis Domini, posat que nos no y siam presents. E lo dit rescrit apostolical creem que haurets haut aquí ans de la festa de Omnium sanctorum, e n haurets letra de mossen Francesch d Aranda al qual per nostres letres ne havem donat car- rech singular. Per que volem e us manam que si lo dit rescrit haurets rebut ans de la dita festa de Omnium sancto- rum, mostrats les dites reliquies en lo dit dia de Passio ymaginis, faent hi aquella maior solemnitat que s pora fer. E si ans de la dita festa de Omnium sanctorum no havets reebut lo dit rescrit apostolical, notificau nos ho prestament, per tal que us puxam rescriure e manar que y farets. E aço per res no mudets. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XVIII. de Octubre del any de la nativitat de nostre Senyor, M.CCCC.VI. Rex Martinus. — Dirigitur Gabrieli Gombau capellano capelle domini regis. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(58) Reg. 2250, fol. 46 v.

Lo Rey. — Ffraré Bernat. Ja sabets com intencio nostra es de fer aquí alberch per nostre estar; per la qual cosa voldriem que en la esgleya que fets obrar, hagues trebuna en la qual nos puxam hoyr lo divinal ofici que en la dita esgleya se fara. Perque es necessari que façats lexar represes en la dita esgleya per fer archada, a la dita trebuna, tota vegada que hom se voldra. Axi mateix es necessari que lexets l portal en la paret de la dita esgleya per lo qual portal nos exint de la nostra cambra o recambre del dit alberch puxam passar en la dita trebuna, segons que de totes les coses demunt dites vos informara pus largament de part nostra Mossen Bernat Dez Pujol sacrista d Euna, portador de la present, al qual donats plenera fe e creença de tot ço que us en dira de part nostra, axi com si nos personalment vos ho dehiem. E allo compliscats per obra. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XX dies d Octubre del any M.CCCC.VI. Rex Martinus. — Dirigitur fratri Bernardo de Fabrica. — Dominus Rex misit eam signatam et expediendam.

(59) Reg. 2250, fol. 47 v.

Rey muyt caro e muyt amado hermano, etc.... e segun letra que havemos recebida de present de la reyna de Sicilia, el rey de Sicilia e la dita reyna, vuestros e nuestros fillos muyt caros, son bien sanos e en buena disposicion de sus personas, por gracia de nuestro Senyor Dios. E por tal que en la dita letra nos faze saber la dita reyna lestamiento de su prenyado, enviamos vos aquella en su forma, por tal que millor veades lo contenido en aquella, a vuestro plazer e consolacion etc. Dada en Valencia dius nostro siello secreto a XXV. dias de Octubre del anyo de la nativitat de nuestro Senyor M.CCCC.VI. Rex Martinus. — Al rey de Navarra nuestro muyt caro e muyt amado hermano. — Dominus Rex misit eam signatam et expediendam.

(60) Reg. 2259, fol. 48 v.

El Rey. — Governador. Segunt por relacion del fiel de la cambra del rey de Sicilia nuestro muyt caro primogenito, Ximeno Daso, portador de la present, el qual nuevament es venido del dito regno, havemos entendido quel dito rey hau- ria grant plazer de haver una nodriça muller de gentil hombre, joven, neta e de buen tallo e tal que entendades seya buena leytera e abta segunt ques conviene. E si querra passar en Sicilia por criar el fillo, si a Dios plazera, de la dita reyna; car nos la contentaremos e li acorreremos de present de lo que sia razonable. Certificando nos decontinent por vuestras letras de lo que hauredes feyto sobre aquesto, por tal que hi podamos provehir segund ques convenga, etc. Dada en Valencia dius nostro siello secreto a XXVIII dias Octubre del anyo M.CCCC.VI. Rex Martinus. — Dirigitur guber- natori regni Aragone. — Dominus Rex mandavit mihi Bernardo Medici.

(61) Reg. 2250, fol. 53.

Lo Rey. — Mossen Gabriel. Novellament havem rehebuda vostra letra sobre l fet de la festa de les nostres reliquies celebradora per nostra molt cara muller la reyna, a la qual vos responem, que dilluns prop passat escrisquem largament d aquesta manera a la dita reyna e li tramesem les claus de les dites reliquies pregant la que les vos donas. E semblantment escrisquem a vos nostra intencio sobre aço segons que en la letra que us tramesem se conte largament. Quant nos tramesem les dites claus a la dita nostra molt cara muller la reyna, no us recorda que li trametessem la clau del cofre dels mellors vestiments de nostra capella. Per que trametem vos ab la present la dita clau, manants vos que façats espolsar los dits vestiments, los quals volem que servesquen a la dita festa. Dada a Valencia sots nostre segell secret a dos dies de Noembre del any de nostre Senyor M.CCCC.VI. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Bernardo Medici.

(62) Reg. 2250, fol. 56.

Rey muyt caro e muyt amado hermano, etc... assin mismo vos certificamos que segunt letra que havemos recebido de present del noble e amado nuestro Mossen Pere de Queralt, el qual nuevament es venido del regno de Sicilia, el rey e la reyna de Sicilia, vuestros e nuestros fillos muy caros, son bien sanos e en buena disposicion de sus personas; e la dita reyna esta en buen estamiento de su prenyado e daqueste mes de Noembre deve entrar en el VIII. mes del dito su prenyado. E enviaba nos a rogar muy affectuosament que li enviassemos una madrina que fues bien apta daqueste regno, la qual ja del mes d octubre passado li havemos enviado por una nau. De las nuevas que daqui avant ne hauremos, nos vos en certificaremos continuament a vuestro plazer e consolacion, etc. Dada en Valencia dius nostro siello secreto a XV dies de Noembre del anyo de la nativitat de nostre Senyor, M.CCCC.VI. Rex Martinus. — El rey d Aragon vuestro hermano. — Dominus Rex misit eam signatam expediendam.

Semblant letra fou tramesa a la reyna de Navarra.

(63) Reg. 2250, fol. 56 v.

Lo Rey d Arago. — Rey molt car primogenit, etc. Rey molt car primogenit. Nos havem fort gran desig de saber en quina manera vos havets vers lo rey Lançalau e ell vers vos; quar algunes vegades vos havem trames a dir que nos hauriem fort gran plaer que us comportassets ab ell com mils poguessets, quar d enemichs no n pot haver sino massa. E ell es vostre vehi, e ha ab si Artal d Alago e tots los foragitats de Sicilia qui podets pensar rahonablement que tracten tot ço que poden contra vos e vostre regne, e maiorment per tal com vos sostenits semblantment los foragitats de son regne. E d aquesta materia, rey molt car primogenit havem haudes noves certes d Italia. E per tal vos ne avisam quar a nos es cert que l dit Artal ha dit moltes vegades al dit rey Lançalau que si ell era ab algunes galees devant Mecina, ell la faria rebellar e per conseguint tot lo regne de Sicilia. E per aquesta raho se diu e es suspita que les galees del dit Lançalau continuen massa soven devant Mecina per veure assejar e avisar se si lur malvat proposit, ço que Deus no vulla, hauria loch. Per que rey molt car primogenit, pregam vos axi affectuosament com podem, que tengats esment ab gran e curosa diligencia a totes les coses dessus dites, e que hi provehiscats degudament e axi com se pertany. Rey molt car primogenit. Gran plaer havem del bon estament del prenyat de nostra molt cara filla la reyna muller vostra; pregants vos ab gran affeccio que soven nos en escricats. E record vos la raho per que nos e vos havem nom Marti, etc. Rey molt car primogenit lo Sant Esperit sia vostra continua proteccio. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XVI. dies de Noembre del any de la nativitat de nostre Senyor, M.CCCC.VI. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Bernardo Medici.

(64) Reg. 2250, fol. 58.

Lo Rey. — Mossen Gabriel. Vostra letra havem reebuda per la qual nos havets certificats largament de la festa e solemnitat de les santes reliquies, de que havem haut singular plaer; grahints vos molt lo gran treball e bona diligencia que havets mostrat e les bones maneres que havets tengudes axi en fer dir als canonges de la nostra capella les octaves solemnes de les santes reliquies e tot l ofici doble, com en totes altres coses necessaries a la dita solemnitat. E teniem nos be per dit que pus vos hi erets, la dita solemnitat no podia sino be anar. Ja sabets com nos tenim molt a cor la obra de la cuberta de la lotja del jardí. Perque us manam que ab aquella major diligencia que porets, façats continuar la dita obra; car nos, Deu volent, vos trametem dins breus dies covinent quantitat de diners ab que porets be avançar la dita obra, en manera que com nos, Deu volent, siam aqui, la dita obra sia tan avençada que haiam plaer d aquella. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XIX. dies de Noembre del any M.CCCC.VI. Rex Martinus. — Al amat capella nostre Mossen Gabriel Gombau. — Dominus Rex mandavit mihi Bernardo Medici.

(65) Reg. 2249, fol. 137 v.

Lo Rey. — Molt cara sor. Vostra letra havem reebuda notificants nos l accident de la reyna mare vostra, e apres havem reebuda un altre de nostre molt car nebot don Jayme d Arago en la qual se contenia com a nostre Senyor Deus habia plagut haver aquella ja appellada al seu regne; de la qual cosa, part la disposicio divinal, la qual deu esser loada e benehida en totes coses, havem haud gran desplaer. Pregam nostre Senyor Deus que vulla l esperit de la dita reyna entre ls angels seus col·locar, axi com de aquella qui virtuosament ha viscut en aquest mon. E pregam vos, molt cara sor, que ab paciencia virtuosa prengats la mort de la dita reyna mare vostra, puy a nostre Senyor Deus ha plagut que ella haja retut son deute a natura. Nos entenem fer aci per sa mort, gran e notable solemnitat segons que s pertany. Escrivim de present a nostra cara muller la reyna e encara al dit don Jacme e als consellers de Barchinona, a nostre scriva de racio que y entena et treball en ministrar hi les coses necessaries; axi mateix scrivim an Francesch Foix que us bistrague al vestir e a les altres coses que haurets mester, empero som de intencio e volem que no us dejats vestir de saques per certa raho, sino tan solament de drap negre gros ab vostre manto cornet. Axí mateix scrivim a Mossen Pere de Palafolls e sa muller que us acompanyen e no s partesquen de vos si mester los haurets ne ho volrets, tro per nos hic sia provehit. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XXX dies de Noembre del any mil CCCC.VI. Rex Martinus. — Dirigitur infantisse Isabeli. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

Reg. 2249, fol. 141.

Lo Rey d Arago. — Molt som meravellats com no havets trameses les quatre colones de marbre de la Cuba ab les bases e capitels, les quals nos deviets ja dies ha, haver trameses, maiorment com segons havem entes per l amat capella nostre Mossen Ponç de Thaut fossen ja arrencades e prestes de carregar. Perque us [manam] expressament e de certa sciencia, que si us desijats de res servir, nos trametats ab lo primer navili que puxats les dites colones bases e capitells. E per res no y haia falla. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XXX dies de Novembre del any de la nativitat de nostre Senyor mil CCCC.VI. Rex Martinus. — Dirigitur Jacobo Celleres consulo. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

Reg. 2249, fol. 141.

Lo Rey d'Arago. — Nos per altres letres nostres scrivim an Jacme Celleres e a Presta Simon que ns trameten les III. colones, basos e capitells qui son ja arrencades e prestes de carregar a la Cuba e l'escala del joch del aygua. Perque us manam pregants vos que en tot cas fagats ab nostre molt car primogenit lo rey, que ab la primera fusta vinguen les dites colones scala e capitells. E per res no y haia falla, certificants vos que d'aco ns servirets molt. Dada en Valencia a XXX dies de Noembre del any mil CCCC.VI. Rex Martinus. — Dirigitur... — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

Reg. 4512 prov. M. R.

Noembre.

Prima die mensis Novembris Anno a nativitate Domini M. CCCC. Sexto.

Fiesta de Omnium Sanctorum.

Dilluns primer dia del mes de Noembre lo senyor Rey en Valencia.

Dia de la comemeracio dels fets defunts.

Dimarts a II. dies del mes de Noembre lo senyor Rey en Valencia.

Dimecres a III. dies del dit mes lo dit senyor en Valencia.

Aquest dia vench lo riu de Valencia tan gran que vench tro lo lindar de la porta del Royal de Valencia.

Dijous a IIII. dies del dit mes lo dit senyor en Valencia.

Divendres a V. dies del mes de Noembre, lo senyor Rey en Valencia.

Dissapte a VI. dies del dit mes de Noembre lo dit senyor en Valencia.

Aquest dia parti de la cort En Pasqual Ledos.

Digmenge a VII. dies del dit mes de Noembre lo dit senyor en Valencia.

Dilluns a VIII. dies del dit mes de Noembre lo dit senyor en Valencia.

Aquest dia lo senyor Rey mana scriure per algutzir seu, Mossen Joffre de la Becerola, quitacio e IIII. besties paga LX. solidos.

Dimarts a IX. dies del dit mes de Noembre, lo dit senyor en Valencia.

.....

Dissapte a XX dies del mes de Noembre lo senyor Rey en Valencia.

Dicmenge a XXI dies del dit mes lo dit senyor en Valencia.

Aquest dia vench servir la cort En Bernat Merçer.

Dilluns a XXII dies del dit mes lo dit senyor en Valencia.

Aquest dia lo senyor Rey mana scriure per scriva de la tresoreria del senyor Rey, En Johan March; quitacio a II besties, paga XXX solidos.

Dimarts a XXIII dies del dit mes, lo dit senyor en Valencia.

Dimecres a XXIII dies del dit mes, lo dit senyor en Valencia.

Aquest dia lo senyor Rey mana scriure per scriva de manament En Francisco d'Arinyo, quitacio a II. besties, paga XXX solidos. E mes mana lo dit senyor scriure per porter de maça En Ramon Fuster, quitacio a I. bestia paga XV solidos.

Dijous a XXV dies del mes de Noembre, lo senyor Rey en Valencia.

Aquest dia passa d'esta vida en la ciutat de Barchinona la reyna Dona Sibilia muller qui fon del Rey En Pere de alta recordacio, pare del dit senyor (1).

Divendres a XXVI dies del dit mes, lo dit senyor en Valencia.

Aquest dia lo senyor Rey mana scriure per capella de la sua capella En Simon Claver, prevera beneficiat de la església parroquial de Tamarit de Litera del bisbat de Leyda, quitacio a I. bestia.

Dissapte a XXVII dies del dit mes, lo dit senyor en Valencia.

Aquest dia se parti de la cort lo vescomte d'Illa.

Dicmenge a XXVIII dies del dit mes, lo dit senyor en Valencia.

Aquest dia vench servir En Gil de Molina ajudant de la cambra.

Vigilia.

Dilluns a XXIX dies del dit mes, lo dit senyor en Valencia.

(66) Reg. 2249, fol. 142.

El Rey. — Governador. Vuestra letra havemos recebida e aquella entendida respondemos vos: e primerament, al feyto de la duenya que dezides que havedes trobada de edat de .XXII. anyos e parida de tres meses e de gentil linage pora nodriça de nuestro nieto que nuestro Senyor Dios dar nos quiera del prenyado de nuestra muy cara filla la reyna de Sicilia, que vos agradescemos muyto como assin de aquesto havedes habido cura assin por nuestro servicio e plazer, como de nuestro muy caro primogenito el rey de Sicilia. Empero certificamos vos que encara el dito rey nuestro primogenito non de ha scripto a nos sino tan solament que depart suya por algunos que son venidos de las partes della, nos yes seydo dito toda hora que hauremos letra suya, nos vos notificaremos nuestra intencion por nuestras letras sobre aquesto, etc. Dada en Valencia dins nostro siello secreto a II. dias de Diciembre del anyo mil CCCC.VI. Rex Martinus. — Dirigitur Egidio Roderici de Liori gubernatori regni Aragonie. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(67) Reg. 2249, fol. 141 v.

Lo Rey. — Batlle general. Dehim e manam vos que decontinent vista la present nos trametats cent pans o faguaces de figues d'aquexes que s fan en aquexa terra; car nos ab la present manam al nostre mestre racional de nostra cort o altre qualsevol de vos compte hoydor que tot ço e quant vos costaran los dits cent pans de figues, en vostre compte recba e admeta tota contradicció cessant, vos restituhint apoca del preu d'aquelles. Dada en Valencia sots nostre segell secret a IIII. dies de Deembre del any M.CCCC.VI. Rex Martinus. — Dirigitur baiulo generali regni ultra Xixonam. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(68) Reg. 2249, fol. 142 v.

Lo Rey. — Comenador. Entes havem que vos havets una labrera fort bona, e com nos vullam aquella per nostre deport e plaer, pregam vos e us manam que ns trametats aquella decontinent per lo portador de la present, tota excusacio e dilacio apart posada e si ns desijats servir ne complaure. Dada en Valencia sots nostre segell secret a V dies de Decembre del any M.CCCC.VI. Rex Martinus. — Dirigitur comendatori sancti Anthonii Valencie. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(1) A la vorada hi ha dibuixat a la ploma, l'escut de Dona Sibilia, surmontat de corona comtal.

(69) Reg. 2249, fol. 144 v.

Lletra al bisbe de Magalona demanant-li dos pahons blanchs, y al procurador reyal de Rosselló y Cerdanya (publicades en la *Revista Artístico Arqueológica Barcelonesa*, n.º 162, pl. 292. — Maig-Agost 1910).

(70) Lletra a mossen Gabriel dessus l'obra del jardí (Valldaura?). — Item an Jacme Sala dessus l'obra del jardí. (Publicades en *Revista Artístico Arqueológica Barcelonesa*, n.º 162, pl. 292. — 1910).

(71) Reg. 2249, fol. 147.

Lo Rey. — Molt car nebot. Vostra letra havem reebuda per la qual nos significats com nostra molt cara muller la reyna es partida d'aquí e es ja a Vilafrancha e continua son camí vers nos. E com nostra cara sor la infanta dona Isabel es romasa aquí per la mort de la reyna sa mare sens algun socors, perque ns suplicats hi deguessem provehir e noresmenys ordonar que fara la dita infanta e si romandra o vindra a nos. A la qual vos responem que nos volem que la dita infanta partisca d'aquí decontinent e se n vinga a nos ab la dita nostra molt cara muller la reyna. E pregam vos que li donets de vostra gent que la accompany tro sia acesa ab la dita reyna nostra muller; e vos venits vos en a nos primer spatxadament, car no seria honest al present que venguessets ab ella. Nos trametem de present per Miquel qui serveix don Frederich, CCC. florins ab que partisca la dita infanta nostra sor; si n haura mes necessaris, sien manlevats per ella o per vos e sien pres cambi aci, car de fet que l'hauran reebut sera decontinent complit, tota dilacio remoguda. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XVII dies de Deembre del any M.CCCC.VI. Rex Martinus. — Dirigitur Jacobi de Aragone. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(72) Reg. 2249, fol. 148 v.

Lo Rey. — Reyna molt cara muller. Nos trametem de present a nostres e vostres nets bon recapte per Miquel qui ls serveix. Per que us pregam que si acordats de venir a nos, los nos aportets, e que se n vinguen ab vos, car gran plaer n aurem. Nos scrivim al veguer de Barchinona que ls accompany e ls vos men tro sien ateses ab vos en lo camí. E tinga us en sa guarda, reyna molt cara muller, l'Esperit Sant. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XVIII (?) dies de Deembre del any M.CCCC.VI. Rex Martinus.

E com lo dit don Frederich sera ab vos, pregam vos, reyna molt cara muller, que façats cavalcuar en les anques de la sua mula, lo germa d'En Aguilo o altre gentil o notable home qui l sostenga, per manera que vaia sens tot perill de caure. Dada axi com dessus. Johannes secretarius. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

Reg. 2249, fol. 148 v.

Lo Rey. — Molt cara sor. Trametem vos per Miquel qui serveix nostres nets, CCC. florins pera la vostra partença la qual volem que façats ab nostra molt cara muller la reyna, si es cas que ha deliberat venir aci ab nos. Si aquells no us bastaran fets ne manlevar mes, prenent ne cambi aci car de fet que l'hauran reebut, lo farem complir aci. Nos havem ja scrit a nostre car nebot don Jayme d'Arago que us don de sa gent qui us accompany tro haiats atesa nostra molt cara muller la reyna en lo camí; la qual segons letra del dit don Jayme, era ja a Vilafrancha. E part aço, scrivim de present a Mossen Anthoni Torrelles que us accompany tro siats ab la dita reyna nostra muller. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XVIII dies de Deembre del any M.CCCC.VI. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

Reg. 2249, fol. 149.

Lo Rey. — Mossen Anthoni. Segons letra que havem reebuda de nostre car nebot don Jayme d'Arago, la reyna nostra molt cara muller era ja a Vilafrancha continuant son camí vers nos; e com nos vullam que nostra molt cara sor la infanta dona Isabel, e don Frederich e dona Yoland nets nostres vinguen ab la dita reyna, pregam vos que per servir nostre companyets la dita nostra sor e nets nostres, tro sien ab la dita nostra cara muller la reyna en lo camí. E sera cosa de la qual nos farets servir molt agradable. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XVIII dies de Deembre del any M.CCCC.VI. Rex Martinus. — Dirigitur Anthonio Torrelles militi. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(73) Reg. 2249, fol. 149 v.

Lo Rey. — Mossen Ramon. Per tal com nos fem romanir en Barchinona don Frederich e dona Yoland nets nostres, hauriem gran plaer que tinguessets manera que vostre pare se mudas per estar en lo nostre palau maior e que prengues en comanda los dits nostres nets, certificant nos tot sovín de lur estat tro fins nos hi hajam en altre manera proveyt. Per que us pregam affectuosament que per servir nostre hi donets aquell recapte que de vos confiam etc. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XX dies de Deembre del any mil CCCC.VI. Rex Martinus. — Dirigitur Raymundo Torrelles militi. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(74) *Manual Novells Ardits*, vol. I, pl. 147 (edició impresa).

Dimecres XXIX. — Aquest dia passa d'aquesta vida la senyora reyna dona Maria, muller del senyor rey En Marti, en lo loch de Vilareial qui es en regne de Valencia, la qual senyora mori a II. ores passada miga nit.

Reg. 2249, fol. 157 v.

Lo Rey. — Miquel. Volem e us manam que decontinent vista la present, vistats de drap negre gros nostres nets, per raho de la mort de nostra muller la reyna. E axo per res no mudets. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XXIX dies de Deembre del any M.CCCC.VII. Johannes secretarius. — Dirigitur a Miquel qui serveix los nets del senyor Rey. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

Reg. 2249, fol. 157 v.

Lo Rey. — Prohomens. Nos havem deliberat de fer posar aci lo cors de nostra muller la reyna, que Deus haja; e com hajam sabut que en lo camí qui es d'aquexa ciutat a Almenara concorren moltes aygues, e en altre manera es molt pedregos e embargat, manam vos expressament que vista la present façats gitar totes les dites aygues en altres parts e fer adobar e escurar lo camí en tal manera, que lo dit cors e tots los qui l'acompanyaran, puxen anar [h]i sens degun embarch. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XXIX dies de Deembre del any M.CCCC.VII. Rex Martinus. — Dirigitur juratis et probis hominibus ville Muriveteris. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

Reg. 2249, fol. 161.

Lo Rey. — Mossen Gabriel. Per lo cas inopinat qui s'es subseguit de la mort de nostra muller la reyna, que Deus haia, havem aci necessaris tots los vestiments negres qui son aquí en nostra capella. Per que us dehim e manam expressament que decontinent vistes les presents nos trametats carregats en una adzembra, tots los dits vestiments negres, e encara

aquells que nos fem fer a Perpenya, los quals son en lo cofre maior, lo qual volem que dexarrallets si no havets las claus. E aço per res no mudets o allonguets, com nos vullam axi esser fet. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XXX dies de Deembre del any M.CCCC.VII.

Nos scrivim de present a Mossen Ramon Torrelles lo qual te les claus del dit cofre que us trameta decontinent. Empero com no s fes o s dilatas de enviar les vos, exarrallets vos lo dit cofre segons es dit. Dada axi com dessus. Sperendeus secretarius. — Dirigitur Gabrieli Gombau de capella domini regis. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

Altre consemblant a Ramon de Torrelles dessus les vestidures negres qui son en la capella del palau de Barchinona. — Reg. 2249, fol. 161.

Reg. 2249, fol. 161. v.

Lo Rey. — En Marçal. Per lo cas inopinat que s es subseguit de la mort de nostra muller la reyna, qui Deus haia, es aci necessaria la tunicella ab que la dita reyna se consagra e lo lit seu de vellut tenat. Perque volem e us manam que decontinent vista la present nos trametats la tunicella e lit dessus dits. E si es cas que eren en poder dels consellers d aqui de Barchinona, haiats los decontinent a vostra ma, e enviats nos los decontinent com los haiam necessaris pera la sepultura de la dita reyna. Perque no y haia falla en res que ns ho trametats decontinent. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XXX dies de Deembre del any M.CCCC.VII. Sperendeus secretarius. — Dirigitur an Marçal. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(75) Reg. 2249, fol. 163 v.

Lo Rey. — Ja per Mossen Pere de Queralt vos havem trames manar que decontinent nos trametessets tot l argent de nostra muller la reyna, que Deus haia. E com aquell sia aci molt necessari per suplir a les coses que son mester aci a la sepultura de la dita reyna, manam vos altre vegada axi expressament com podem, que decontinent vista la present, nos trametats tot l argent dessus dit, tota triga apart posada. E aço per res no mudets o laguiets, car los draps d aur ne les altres coses que havets aci necessaries al cors de la dita reyna, no us poran esser trameses si abans no havets trames aci lo dit argent. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XXXI dia de Deembre del any mil CCCC.VII. Johannes secretarius. — Dirigitur Petro de Sentmenat militi. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

Reg. 4512 prov. M. R.

Deembre.
Festa de Sent Stheve.
Dicmenge a XXVI dies del dit mes, lo senyor rey en Valencia.
Festa de Sent Johan.
Dilluns a XXVII dies del dit mes, lo senyor rey en Valencia.
Festa dels ignoscents.
Dimarts a XXVIII dies del dit mes, lo senyor Rey en Valencia.
Aquest dia passa d esta vida .II. hores part mige nit en lo loch de Vilareyal la senyora Reyna Dona Maria a qui Deus haia sancta gloria (1).
Dimecres a XXIX dies del dit mes, lo dit senyor en Valencia.
Dijous a XXX dies del dit mes, lo dit senyor en Valencia.
Aquest dia vench servir En Gabriel de Xelat de mon offici.
Divendres derrer dia del dit mes, lo dit senyor en Valencia.

ANY 1407

Data	Lloch	Signatura	Data	Lloch	Signatura
JANER			20	Valencia	2234, 166
1	Valencia (1)	2249, 164	21	» (3)	2285, 42
✠ 2	»	2212, 191 v.	22	»	2149, 122
3	»	2151, 75 v.	✠ 23	»	2234, 166
4	Valencia?	?	24	»	2249, 170
5	Valencia	2249, 165	25	»	2249, 168
6	»	2305, 97 v.	26	»	2235, 172 v.
7	»	2235, 171 v.	27	»	2249, 169
8	» (2)	2249, 166	28	» (4)	2249, 170
✠ 9	Valencia?	?	29	»	2249, 179 v.
10	Valencia	Ll. R. 1047	✠ 30	»	2235, 174
11	»	2305, 156 v.	31	» (5)	2249, 170 v.
12	»	2152, 98 v.	FEBRER		
13	»	2250, 62	1	Valencia	2249, 171
14	»	2249, 166	2	»	2151, 87 v.
15	»	2234, 167	3	» (6)	2249, 173
✠ 16	»	2249, 166	4	»	2249, 172 v.
17	»	2149, 122 v.	5	»	2249, 177 v.
18	»	2249, 166 v.	✠ 6	»	2151, 90
19	»	Ll. R. 1049			

(1) A la vorada hi ha dibuixat a la ploma l'escut de Dona Maria de Luna, regina, muller del rey En Martí.

Data	Lloch	Signatura	Data	Lloch	Signatura
17	Valencia	2150, 194 v.	✠ 21	Valencia	2204, 163
18	»	2251, 51	22	»	2305, 172
✠ 19	Valencia?	?	23	»	2251, 73
20	Valencia	2220, 14 v.	24	»	2251, 73 v.
21	»	2151, 159	25	»	2153, 36 v.
22	»	2288, 96	26	»	2251, 73 v.
23	»	2249, 198	27	»	2251, 75
24	Valencia?	?	✠ 28	»	2205, 37
25	Valencia	2236, 5	29	»	2251, 75 v.
✠ 26	»	2250, 91	30	» (52)	2250, 101 v.
27	»	2250, 91 v.	31	»	2251, 76 v.
28	» (43)	2250, 92 v.	SETEMBRE		
29	»	2277, 192 v.	1	Valencia	2251, 77
30	» (44)	2269, 90	2	»	2250, 102 v.
JULIOL			3	»	2236, 30 v.
1	Valencia	2151, 166 v.	✠ 4	»	2250, 104 v.
2	» (45)	2250, 93	5	»	2251, 77
✠ 3	»	2151, 183 v.	6	»	2250, 103
4	»	2251, 54	7	»	2250, 103 v.
5	»	2250, 94 v.	8	»	2250, 104 v.
6	» (46)	»	9	»	2153, 49
7	»	2236, 12	10	»	2250, 105 v.
8	»	2250, 95	✠ 11	»	2155, 26
9	»	2153, 5 v.	12	» (53)	2250, 105
✠ 10	»	2305, 171 v.	13	»	2251, 79 v.
11	»	2250, 95 v.	14	» (54)	2251, 78 v.
12	»	2251, 55	15	»	2236, 27 v.
13	»	2236, 9	16	»	2251, 77 v.
14	»	2236, 11	17	»	2251, 80 v.
15	»	2234, 190	✠ 18	»	2204, 175
16	» (47)	2251, 55 v.	19	»	2250, 106
✠ 17	»	2180, 166 v.	20	»	2251, 79 v.
18	»	2250, 97	21	»	2251, 81
19	»	2153, 11 v.	22	»	Ll. R. 1117
20	»	2250, 96 v.	23	»	2250, 109 v.
21	»	2251, 57	24	»	2236, 29
22	»	2250, 97	✠ 25	»	2205, 53 v.
23	»	2251, 56 v.	26	»	Ll. R. 1119
✠ 24	»	2251, 57	27	»	2234, 196
25	»	2250, 98	28	»	2236, 28 v.
26	»	2251, 60	29	»	2288, 90 v.
27	»	2234, 191	30	» (55)	2250, 108
28	»	2251, 61 v.	OCTUBRE		
29	»	2251, 61	1	Valencia	2236, 29 v.
30	» (48)	»	✠ 2	»	2214, 81
✠ 31	Valencia? (49)	?	3	»	2153, 57
AGOST			4	»	2236, 34 v.
1	Valencia	2250, 98 v.	5	»	2236, 35
2	»	2250, 99 v.	6	»	2250, 108 v.
3	»	2153, 23	7	»	2250, 110 v.
4	»	2153, 23 v.	8	»	2236, 39
5	»	2236, 15	✠ 9	»	2236, 31 v.
6	»	2214, 40 v.	10	»	2236, 32
✠ 7	»	2251, 67	11	»	2250, 107
8	»	2251, 62	12	»	2234, 196
9	» (50)	2250, 100	13	»	2250, 107 v.
10	»	2251, 66 v.	14	»	2250, 111 v.
11	»	»	15	»	2250, 114
12	»	2250, 100 v.	✠ 16	»	2154, 47 v.
13	»	2236, 17	17	»	2250, 105
✠ 14	»	2155, 7	18	»	2285, 117
15	Valencia?	?	19	»	2234, 196 v.
16	Valencia	2288, 91 v.	20	»	2285, 78
17	» (51)	2251, 68	21	»	2234, 198
18	»	2288, 89 v.	22	»	2285, 75
19	»	2251, 72 v.			
20	»	2236, 22 v.			

Data	Lloch	Signatura	Data	Lloch	Signatura
✠ 23	Valencia	2250, 117	DESEMBRE		
24	»	2288, 93	1	Monestir de la Vall de Christ	2285, 44
25	»	2250, 117 v.	2	»	2285, 44 v.
26	»	2288, 136	3	»	2285, 51 v.
27	»	2153, 70 v.	✠ 4	»	2250, 135
28	»	2285, 104 v.	5	»	2285, 46
29	»	2285, 47	6	»	2285, 52
✠ 30	»	2250, 120	6	Altura	2250, 135 v.
31	»	2250, 119 v.	7	»	2285, 52
NOVEMBRE			8	»	2285, 62
1	Valencia	2154, 57 v.	8	Monestir de la Vall de Christ	2285, 61
2	» (56)	2250, 121	9	»	2285, 56 v.
3	»	2250, 122 v.	9	Segurby	2180, 203
4	»	2250, 123		Torres Torres	2285, 68
5	»	2236, 43 v.	10	Nules	2285, 58 v.
✠ 6	»	2269, 202 v.	✠ 11	»	2250, 136
7	»	2236, 57 v.	12	»	2285, 62 v.
8	»	2250, 124		»	2285, 68 v.
9	»	2250, 125	13	Castell de Burriana	2285, 67 v.
10	»	2285, 60 v.		»	2251, 86
11	»	2285, 28 v.	14	Castelló de la Plana	2251, 86 v.
12	»	2285, 80 v.		Loch de Cabanes	2250, 137
✠ 13	» (57)	2250, 127	15	» (60)	2251, 87
14	»	2250, 128		» (61)	2250, 138
15	» (58)	2250, 127 v.	16	En les Coves (62)	2250, 138 v.
16	»	2250, 128	17	Vila de St. Matheu (63)	2285, 71 v.
17	»	2250, 128 v.	✠ 18	» regni Valentie (64)	2285, 77 v.
18	»	2236, 48	19	» (65)	2285, 72 v.
19	»	2236, 58		»	2285, 79
✠ 20	»	2236, 47 v.	20	Traygera	2250, 142
21	» (59)	2250, 129	21	Loco Vallis Trayguarie	2250, 143
22	»	2250, 129 v.		Uldecona	2250, 143 v.
23	»	2250, 131 v.	22	?	?
24	»	2250, 130 v.	23	Tortosa	2285, 84 v.
25	»	2236, 50 v.	24	» (66)	»
	»	2236, 51 v.	✠ 25	» (67)	2250, 146 v.
26	Loco de Puçol	2154, 87	26	»	2285, 86
✠ 27	Lloch de Pussol	2250, 132 v.	27	»	2285, 89
28	Torres Torres	2250, 133 v.	28	»	2285, 92
29	Monestir Vallis Jesu Christi	2285, 43	29	»	2285, 98 v.
30	»	»	30	»	2285, 99 v.
			31	»	2285, 103

(1) Reg. 2249, fol. 163 v.

Lo Rey. — Molt cara sor. Vostra letra havem reebuda sobre la vostra venguda aci e sobre la quantitat que havets necessaria per rao de la vostra partença a lo qual vos responem que nos abans del cas de la mort de la reyna, nostra muller que Deus haia, vos havem escrit que venguessets e us tremetem per Miquel qui serveix nostres nets, CCC. florins fahents vos saber que si n haviu mes mester, ne manlevasseu e prenguesseu cambi aci, car de fet lo faherem complir. E apres la mort de la dita reyna, la qual segons par encara vos no sabets, havem vos escrit que sobressegats en vostra partença, significants vos la mort de la dita reyna. E com aquesta sia nostra intencio ço es que romangats, pregam vos que sobressegats en vostra venguda segons es dit. Quant es al fet dels diners que demanats mes anant dels dits CCC. florins, si cambi no trobats aqui, nos vos en trametrem prestament e proveirem al fet de alguna notable dona qui no s partescha de vos, certificants vos que de tot aço scrivim a nostre molt car nebot don Jayme de Arago. Dada en Valencia sots nostre segell secret lo primer dia de Janer del any M.CCCC.VII.

Après que fon feta la present, delliberam que Madona Guillemona de Corbera, la qual ja era ab la reyna vostra mare qui Deus haia, sia e no s partesca de vos. Feu li donar la letra que nos li fem sobre aço, car be som certs que axi ho fara tro que nos serem aqui; e meng e stiga ab vos continuament, segons fahia ab la dita reyna vostra mare, segons es dit. Dada axi com dessus. Rex Martinus. — Dirigitur infantisse Isabeli. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

Reg. 2249, fol. 164 v.

Lo Rey. — Madona Guillemona. Per tal com havem entes que nostra molt cara sor la infanta dona Ysabel no es axi ben acompanyada de notables dones segons que a la honor nostra e sua se pertany, havem delliberat que vos la acompanyets e siats ab ella continuament en son servir e gens no us ne partiscats tro nos siam aqui. Perque us pregam afectuosament que per nostra complacencia e honor, siats decontinent ab la dita infanta, faent li aquell mellor servir que poretis. E en aço per res no haia falla si ns desijats servir ne complaure. Dada en Valencia sots nostre segell secret lo primer dia de Janer dei any M.CCCC.VII. Rex Martinus. — Dirigitur Guillemona de Corbaria. — Dominus rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(2) Reg. 2250, fol. 61 v.

Lo Rey. — En Sala. Trametem vos lo maestre castella portador de la present per metre a punt e acabar la cuberta de la lotge del nostre jardí, e semblantment per acabar la cambra del palau d'En Bellvis. Per que us manam que tengats aprop que do bon compliment a les dites obres, e si mester haura de la cuberta dels anadors, lexats li n pendre tot ço que mester ne haura. E fets que en lo palau nostre maior o en lo menor de Barchinona alla on al dit maestre pus avinent sera, haie cases on puixa obrar. Nos scrivim an Guillem Mulet que acorrega al dit maestre e do bon recapte a tot ço qui necessari li sera. Per que dats li letra que li trametem, e tenits lo aprop que complesque ço de que li scrivim. E si cas sera que abans que nos siam aqui lo dit maestre havia acabat de obrar les dites cubertes, manam vos que liurets al dit maestre de la pus sotil fusta qui sia en la daraçana, e fets la li serrar segons que haura necessari pera la cuberta de la capella. Dada en Valencia sots nostre segell secret a VIII. dies de Janer del any M.CCCC.VII. Rex Martinus. — An Jacme Sala obrer maior dels palaus de Barchinona. — Dominus Rex mandavit mihi Bernardo Medici.

Consemblants lletres foren adreçades a Mossen Guillem Gombau e an Guillem Mulet.

(3) Reg. 2249, fol. 166 v.

Lletra an Jacme Sala dessus obres en lo palau del rey. (Publicada en la *Revista Artístico Arqueológica Barcelonesa*, n.º 62, pl. 293. — 1910).

Reg. 2249, fol. 167.

Lletra an Sala dessus obres del palau reyal, (publicada en la *Revista Artístico Arqueológica Barcelonesa*, n.º 62, pl. 294. — 1910).

Reg. 2249, fol. 167.

Lletra an Gabriel Gombau dessus obres del palau reyal, (publicada en la *Revista Artístico Arqueológica Barcelonesa*, n.º 62, pl. 294. — 1910).

Reg. 2249, fol. 167 v.

Lletra a mossen Antoni Torrelles dessus obres del palau reyal, (publicada en la *Revista Artístico Arqueológica Barcelonesa*, n.º 62, pl. 294. — 1910).

Reg. 2249, fol. 167 v.

Lo Rey. — Madona Granera. Per relacio de Mossen Ramon Torrelles fill vostre havem sabuda la bona cura a diligencia que demostrats envers nostres nets, la qual cosa vos graham molt, pregants vos afectuosament que los dits nostres nets haiats en aquella recomandació que de vos confiam. E scrivits nos tot sovint de lur estat car singular plaer nos en farets. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XXI dies de Janer del any M.CCCC.VII. Rex Martinus. — Domini Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(4) Reg. 2249, fol. 169 v.

Lletra al bisbe de Barchinona a qui tramet un il·luminador de un psaltiri.

(5) Reg. 2249, fol. 170.

Lo Rey. — Trametem vos per En Garcia portador de la present dos muls ensemps ab Arnau l'esclau, los quals ser-vesquen aqui. E lo dit Garcia havem pagat complidament de tot l'any, certificants vos que per Mossen Galceran de Sentmanat, qui dins breus dies hic deu partir, vos trametem, si plau a Deu, XXX. florins que haiats per vestir vos, e X. per fer metre lo portal de la bodega, e XX per fer plantar mes anant del grech si trobats que hi haia saho. E si no, manam vos que dels dits XX florins façats coure raiola e calç en guisa que com nos, Deu volent, serem aqui, hon entenem a esser breument, puxar fer obrar. E fets plantar per tot quant hi ha tants arbres com porets, e los que hi son ja, empeltar de bona natura; havent vos en les dites coses e totes les altres, ab aquella cura e diligencia que de vos confiam e havets be acostumat, car plaer e servir nos en farets e dins breu, Deu volent, vos trametem tal recapte de ço que haurets mester que n serets content. E vaia us lo cor en plantar gran colp de canyes en los bancals del hort d'En Ramon de Sentmanat e per la riera. Dada en Valencia sots nostre segell secret lo darrer dia de Janer del any mil CCCC.VII. Rex Martinus. — Dirigitur Johanni Çabaterii presbitero tenenti domum de Valldaura. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

Reg. 2249, fol. 170 v.

Lletra an G. Oliver sobre plantacions en lo jardí del palau reyal, (publicada en la *Revista Artístico Arqueológica Barcelonesa*, n.º 62, pl. 295. — 1910).

Reg. 4512, prov. M. R.

Janer. — Prima dies mensis Januarii anno a nativitate Domini M^oCCCC^o Septimo.
Dissabte primer dia del mes de Janer lo senyor Rey en Valencia.
Dicmenge a II. dies del dit mes, lo dit senyor en Valencia.
Dilluns a III. dies del dit mes, lo dit senyor en Valencia.
Aquest dia fon portat lo cors de la senyora Reyna de Vilareyal tro Almenara.
Dimarts a IIII. dies del dit mes, lo dit senyor en Valencia.
Aquest dia lo senyor Rey mana scriure per scola de la sua capella, En Francesch Johan, a provisio.
Aquest dia vench lo cors de la dita senyora d'Almenara tro al Puig.
Dimecres a V. dies del dit mes, lo dit senyor en Valencia.
Aquest dia fon portat lo cors de la dita senyora del Puig tro a la sgleya del monestir de Sent Benet.
Dijous a VI. dies del mes de Janer lo senyor Rey apres dinar, ana sopar e jaure al loch de Benimaclet.
Divendres a VII. dies del dit mes, lo dit senyor en Benimaclet.
Aquest dia per lo mati fon portat lo cors de la senyora Reyna de Sent Benet tro al Reyat de la ciutat de Valencia.
Dissapte a VIII. dies del dit mes, lo dit senyor en Benimaclet.
Digmenge a IX. dies del dit mes, lo dit senyor en Benimaclet.
Aquest dia per lo mati lo cors de la senyora Reyna fon portat ab gran sollemnitat del Reyat tro a la sgleya del monestir de Sent Vicenç.

Dilluns a X. dies del dit mes lo dit senyor en Benimaclet.
 Aquest dia fon sebolit o mes en Ina tomba prop l altar maior de la dita sgleya de Sent Vicenç.
 Dimarts a XI. dies del mes de Janer lo senyor Rey en Benimaclet.
 Dimecres a XII. dies del mes de Janer lo dit senyor en Benimaclet.
 Aquest dia fon fet per lo senyor Rey aniversari per anima de la senyora Reyna.
 Aquest dia lo senyor Rey mana scriure per sobretzembler de casa sua En Garcia Cosida; quitacio a .II. besties paga XXX solidos, pero no periudicant En Dalmau de Biert.
 (Après en la ciutat de Valencia a XXIII. dies del mes de Maig del dit any M.CCCC.VII, lo senyor Rey mana que an Garcia Cosida fos fet compte, pero que en lo dit compte o albara no li sia donat titol de sobretzembler.)
 Dijous a XIII. dies del dit mes de Janer lo dit senyor en Benimaclet.
 Aquest dia se parti de la cort N Anthoni de Requena e N Anthoni Ribalta.
 Divendres a XIII. dies del dit mes de Janer lo dit senyor en Benimaclet.
 Aquest dia lo senyor Rey mana scriure per sots reboster de casa sua En Gonçalvo de Sent Vicent no periudicant en res en d Jacme quitacio a I. bestia paga XV. solidos.
 Dissapte a XV dies del mes de Janer lo senyor Rey en Benimaclet.
 Aquest dia lo senyor Rey mana scriure per sotzetzembler de casa sua En Garcia de Tolo quitacio a .I. bestia paga .XV. solidos.
 E mes mana lo dit dia scriure per lochtinent de mon offici En Matheu de Rada; quitacio a .III. besties, no paga lo dret.
 E mes mana lo dit senyor lo dit dia scriure per sots cambrer seu En P. Mercal ço es que haia semblant compte d En Thomas Bellester e que exercescha l offici qu En Thomas servex pero que no sia periudicat en res lo dit Thomas quitacio a .II. besties, paga XXX solidos.
 E mes mana lo dit senyor lo dit dia scriure per ajudant de la sua cuyna En Miquel Iust e Johan Jolia a provisio e En Sanxo d Atena argenter.
 E mes mana lo dit senyor lo dit dia scriure per scolans de la sua capella En P. Mester e Mathau Mir, Johanet Steve.
 E mes mana lo dit senyor lo dit dia scriure de la sua scuderia Alfonso de Cisneros e Pasqualet de Calatahiu a provisio, Miquel de Madrit Alfonso de Vega.
 E mes mana lo dit senyor lo dit dia scriure per ministrer de corda seu En Johan de Loria; quitacio a .I. bestia paga XV. solidos.
 E mes mana lo dit senyor lo dit dia scriure per scriva de la sua tresoreria En Domingo Sanxes; quitacio a .II. besties, paga XXX. solidos e En Oliver fill d En Çoliver altres .II. besties.
 Aquest dia lo senyor Rey mana scriure per museu seu En Bernardi (?) Dez pla, paga XV solidos. E mes mana scriure per museu En Matheu de Bonell quitacio a Ina. bestia paga XV solidos. E mes mana scriure per ajudant de museu En Johan Ça Font a provisio.
 E mes mana lo senyor Rey lo dit dia scriure per ajudants de la sua cambra En Johan de Cabrera, Garcia Darredon paga XV solidos. Sanxico March quitacio a .I. bestia paga XV solidos.
 E mes mana lo dit senyor scriure per etzembler seu En P. Lorenç e En Berthomeu Maçuelo a provisio.
 E mes mana lo dit senyor scriure per ajudant del offici de son comprador En P. Ces Comes quitacio a Ina paga XV. solidos.
 E mes mana lo dit dia scriure per sots panicer seu En Francesch Pares; quitacio a Ina bestia paga XV solidos.

(6) Reg. 2249, fol. 185 v.

Nos En Marti etc. — Per tenor de la present atorgam haver reebuts de vos feel nostre En Matheu de Loscos procurador royal de Mallorques, cent trenta liures de cera blanca obrada de ciris, cirriots e caneles, de diverses talles e faysons pera beneir lo primer dia de la verge nostra Dona santa Maria de Ffebrer, la qual cera havem reebuda dins una caixa de bet senyalada ab los senyals reynals nostres e ligada ab cordes de canem. Per que manam ab aquesta mateixa al mestre racional de nostra cort o a son lochtinent o a altre qualsevol de vos compte oidor, que tot ço e quant vos hauran costat la cera e caixa dessus dites, vos prena en compte, questio o dubte sobre aço no faent, vos empero restituint apoca de allo que les dites cera e caixa hauran costat. En testimoni de la qual cosa, havem manat la present esser feta ab nostre segell secret segellada. Dada en Valencia a III dies de Febrer, en l any de la nativitat de nostre Senyor mil CCCC.VII. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(7) *Manual Novells Ardits*, vol. I, pl. 148.

Dimarts VIII. — Dia de Carnestoltes. — Aquest dia vench nova certa als honorables consellers que la senyora reyna de Sicilia muller del senyor rey fill del senyor rey nostre En Marti et primogenit de Arago, havia haut I. fill.

(8) Reg. 2249, fol. 180 v.

El Rey. — En Guillem Mulet. Certificam vos que nos havem reebudes pochs dies ha passats letres d en Pasqual Ledos, etc. Pensam nos que d aci a XV jorns, mijançant la gracia de Deu, finarem aci nostres affers e serem aqui breument si plau a Deu, etc. Scrivits nos tot sovint axi de totes les dites coses com de totes novelles qui sien aqui e singularment si res hic ve de Sicilia. Dada en Valencia sots nostre segell secret a X dies de Ffebrer del any M.CCCC.VII. Rex Martinus. — Dirigitur Guillelmo Muleti de thesaureria domini regis. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(9) Reg. 2249, fol. 180 v.

Lo Rey. — Per tal com sabem que n haurets plaer vos certificam que huy divenrdes XI dies del present mes, a IIII hores apres miga nit, havem reebut I. correu fort cuytat de la ciutat de Barchinona per lo qual nos han certificat ab lur letra com allí havia arrivada una nau de Sicilia ab alguns servidors de nostre molt car primogenit, lo rey de Sicilia, qui ns portaven letres e comptaven de tot cert com nostra molt cara filla la reyna de Sicilia, la nit de Nadal ha parit per gracia de nostre senyor Deu, I. bell fill, lo qual ha nom Marti. Per que us pregam afectuosament que n retats a nostre Senyor Deu aquelles gracies que deuen e de vosaltres confiam. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XI. de Ffebrer del any M.CCCC.VII. Rex Martinus. — Dirigitur monasterio Vallis Jhesu Christi.

Item similis fratri Bernardo Ça-Fabrega operario maiori dicti monasterii. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(10) Reg. 2249, fol. 181 v.

Lo Rey. — Governador. Vostra letra havem reebuda per la qual nos havets certificats clarament e distinta de la desijosa e consolatoria nativitat de nostre molt car net, lo primogenit de nostre molt car primogenit lo rey de Sicilia, jatsia per letres d alguns altres ho sabessem empero no axi certament ne clara com per la dita letra vostra de la qual e de la bona nova en aquella contenguda lo nostre sperit es tant consolat e alegrat, que bonament per letra especificar no u poriem per tal com es la mellor nova que nos speravem e podiem haver; e pregam la divinal potencia que l faça viure e regnar

longament e virtuosa apres nostres dies e del dit rey nostre primogenit, manants vos que continuament nos certifiquets de totes novelles qui occorreguen aqui del regne de Sicilia car servey e plaer nos en farets molt agradables. Havem haut plaer e loam fort la solemnitat qui n fou feta aqui decontinent que sabet la dita nova loant e beneint ne a nostre Senyor Deus del qual proceexen totes gracies. De les altres solemnitats aqui faedores, nos vos en certificarem breument com vos en regirets, com encara no hi hajam delliberat. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XII dies de Ffebrer del any M.CCCC.VII. Rex Martinus. — Dirigitur gubernatori civitatis et regni Maioricarum. — Item similis fuit missa juratis dicte civitatis. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(11) Reg. 2249, fol. 183.

Lo Rey. — Batle. Dehim e manam vos que decontinent vista la present nos trametets I. calafat qui es aqui, lo qual havem mester aci per fer metre una galea a punt. E aço per res no mudets com del contrari nos fariets gran desplaer. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XIII. dies de Febrer del any M.CCCC.VII. Rex Martinus. — Dirigitur baiulo ville Cullarie. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(12) Reg. 2251, fol. 3 bis.

Lo Rey. — Promens. Notificam vos a vostra consolacio e plaer que per letres que huy havem reebudes certament de nostra molt cara filla la reyna de Sicilia, nostre Senyor Deus qui es donador de totes gracies e de totes obres de caritat benigna e exuberant retribuitor ha per sa pietat insignit lo dit rey e stabilitat de nostres regnes e pau tranquilat e repos de nostres sotsmeses de car, amable e bell primogenit lo qual, segons havem fe segurament en Jhesu Christ, apres los dies del dit rey succeira benaventuradament en los dits regnes. Per que us ho notificam de manera que us alegrets e retats gracies al Rey dels reys de tanta gracia e inextimable do. E per aço us trametem lo feel porter de maça de casa nostra En Johan Figuera portador de la present. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XVII dies de Ffebrer del any M.CCCC.VII. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

Segueix llarga llista de les lletres consemblants adreçades a personalitats de diverses poblacions.

(13) Reg. 2249, fol. 185 v.

Lletra del rey an Guillem Mulet, dessus obres del palau maior de Barchinona, (publicada en la *Revista de la Asociación Artístico Arqueológica Barcelonesa*, pl. 295. — 1910).

(14) Reg. 2249, fol. 189.

Procurador reyal. — Per altres letres nos havem scrit manants vos que ns trametessets una dotzena d'alquicens e cent arroves d'oli del pus fi que poguessets trobar lo qual voliem pera obs del monestir dels frares celestins que fem fer a Barchinona pera les sanctes reliquies, e res no havets fet, de que som fort meravellats. E com los dits frares celestins deian esser a Barchinona per tot lo mes d'abril, altra vegada us manam expressament que ns trametats la dita dotzena d'alquicens e cent arroves d'oli del millor qui sia aqui, tota dilacio apart posada per manera que sia a Barchinona abans que los dits frares. E aço no mudets si ns desijats servir. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XX dies de Ffebrer del any mil CCCC.VII. Rex Martinus. — Dirigitur procuratori regio Maioricarum. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(15) Reg. 2249, fol. 189.

El Rey. — Honrada abbadessa. Significamos vos que segund letras que havemos recebido de present de nuestro muy caro e muy amado primogenito el rey de Sicilia, nuestra cara filla la reyna su muller encaecio de I fillo el XIX dia del mes de Deziembre mas cerca passado, del qual parto la dita reyna es estada deliurada sana e salva, por gracia de nuestro Senyor Dios, ensemble con el dito su fillo; de la qual cosa nuestro corazon es estado de muy gran plazer consolado. Por que loantes nuestro Senyor Dios de la singular gracia que por la dita bienaventurada e deseada natiuidat del dito nuestro nieto nos ha feyta, notificamos vos aquella por el portador de la present, por tal que sabemos quen hauredes plazer muy agradable. Dada en Valencia dius nostro siello secreto a XXIII dias de Ffebrero del anyo mil CCCC.VII. Rex Martinus. — Dirigitur abbatisse de Trasonciis. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

Consemblant lletra fou adreçada a molts altres monestirs y personatges.

(16) Reg. 2249, fol. 190.

El Rey. — Bayle general. Muyto somos maravillados como no havedes enviado los congres al nuestro monasterio de la Vall de Jhesucristo mayorment que seamos ya tant en la quaresma. Por que vos rogamos e mandamos que los enviedes prestament si nos deseades servir ne complazer. Dada en Valencia dius nostro siello secreto a XXVI dias de Ffebrero del anyo mil CCCC.VII. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(17) Reg. 2249, fol. 190 v.

Lo Rey. — Com nos per nostre servir o singularment per tal com nos volem sagnar, vos hajam molt necessari, manam vos que vista la present vingats a nos, tota dilacio remoguda. E aço per res no mudets. Trametem vos per En Francesch de Soler, cambrer nostre, portador de la present, diners per quitacio d'un albara vostre. Dada en Valencia sots nostre segell secret lo derrer dia de Ffebrer del any M.CCCC.VII. Rex Martinus. — Dirigitur Bernardo Falconer barbitonsori domini regis predicti. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

Reg. 2249, fol. 192.

En Marti, per la gracia de Deu rey d'Arago e de Valencia, de Mallorques, de Cerdanya, e de Corsega e comte de Barchinona, de Rossello e de Cerdanya, al amat nostre Mossen Francesc Martorell, canonge de Barchinona, salut e dileccio. Dehim e manam vos que de les primicies pertanyents a nos de les quals vos sots per nos reebedor, qui son o seran d'aci avant en vostre poder, donets e paguets an Miquel Alcalá alies Cabdet les quantitats infra següents per nos a ell degudes. Primerament per una postilla sobre la epístola de sent Pau ab titum apellat l'espitaler la qual havem de aquell comprada, XV. florins. Item per preu d'un missal votiu que axi mateix havem comprat de aquell, X florins mig. Item mes per preu d'I. libre apellat, Les VII. naus ab XXX scalons de sant Jeronim, tres florins. Item mes, per preu de uns manegüins de drap d'aur, los quals d'el havem comprat, tres florins un solido. Les quals quantitats prenen summa de XXXI florins, VI solidos, VI diners. En la paga d'aquells, cobrats la present, car nos manam al maestre racional de nostre cort o a altre qualsevol de vos compte oidor, que en lo retiment de vostre compte, vos posant en data los dits XXXI. florins, VI. solidos, VI. diners, e restituint la present en loch de apoca e manament, aquells en vostre compte reeba e admeta, no demanada executoria de tresorer. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XXVIII dies de Ffebrer en l'any de la natiuidat de nostre Senyor, M.CCCC.VII. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(18) Reg. 2249, fol. 191 v. y 193.

Lletra a Guillem Mulet dessus draps de tapicería, (publicada en la *Revista Artístico Arqueológica Barcelonesa*, n.º 62, pl. 296. — 1910.

(19) Reg. 2251, 3 bis.

Lo Rey. — Madona Granda. Vostra letra havem reebuda per la qual nos havets notificat lo bon estament de don Ffrederich e dona Yoland nostres molt cars nets, e havem vist per aquella la gran cura que havets d'aquells, la qual cosa vos graham molt. Pregam vos que y vullats continuar car cosa sera de la qual nos complauriets molt. Dada en Valencia a X dies de Març del any M.CCCC.VII. Rex Martinus. — Dirigitur domine Grande de Turrillis. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(20) Reg. 2251, fol. 4.

Senyora molt cara sor. Lo Batle general d'Arago nos ha trames algunes panades de salmo de les quals per ço com sabem certament que de semblant peix no havets aquí, vos en trametem per lo portador de la present mijsa dotzena que menjets per amor nostra. E sie tots temps, senyora e molt cara sor, guarda vostra lo Sant Sperit. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XII dies de Març del any M.CCCC.VII. Rex Martinus. — Lo rey vostre frare. — Dirigitur domine regine Yolandi. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(21) Reg. 2251, fol. 9 v.

Lo Rey. — Batle. Manam vos que decontinent vista la present nos trametats III carregues de lí del pus prim, pus fi, e pus blanch que y trobarets. E en aço per res no haia falla si ns desijats servir. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XXIII. dies de Març del any M.CCCC.VII. Rex Martinus. — Dirigitur baiulo civitatis Xative. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(22) Reg. 2250, fol. 62 v.

Lo Rey. — Promens. Nos havem delliberat que l XVIII. dia del mes d'Abril primer vinent façam transladar, Deu volent, en lo monastir de Poblet lo cors de nostra cara muller la reyna de gloriosa memoria. Per que us pregam affectuosament que ns trametats vostres missatgers que lo dit dia sien ab nos en lo dit monastir a la celebracio de la transladacio dessus dita e que trametats a dir a vostres missatgers qui son en la nostra cort, que sien presents a la dita celebracio havent se en aquella mellor manera que d'aquexa vila se pertany e en semblants actes es mils acostumat esser fet. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XXVIII. de Març del any M.CCCC.VII. Rex Martinus. — Als feels nostres los consols e promens de la vila de Perpenya. — Dominus Rex mandavit mihi Bernardo Medici.

(23) Reg. 4512, prov. M. R.

Març.

Dia del Ram.

Digmenge a XX dies del mes de Març lo senyor Rey en Valencia.

Dilluns a XXI dies del dit mes lo dit senyor en Valencia.

Aquest dia En Berenguer de Rexach si quart de cavall mata lo noble Mossen Ramon Boyl governador de regne de Valencia.

Dimarts a XXII. dies del dit mes, lo dit senyor en Valencia.

Aquest dia foren scapsats En Johan de Pertusa e En Gilabert de Rexach per ço com havien consentit en la mort del dit governador. E mes, perde lo puny Mossen Ffelip Boyl per ço com havia nafrat denant lo senyor Rey, lo dit Gelabert de Rexach be havia passats III. meses.

Dimecres a XXIII dies del dit mes lo dit senyor en Valencia.

Aquest dia lo senyor Rey mana scriure per porter de maça de casa sua N Alfonso de Valladolid quitacio a Ina bestia paga XI solidos. E mes mana lo dit senyor lo dit dia scriure per capella de la sua capella En P. Domanech beneficiat en la sgleya parroquial d'Almaçora. E mes mana lo dit senyor lo dit dia scriure per scola de la capella En Johan Valero a provisio.

Dijous de la Cena.

Dijous a XXIII. dies del dit mes lo dit senyor en Valencia.

Aquest dia lo senyor Rey mana scriure per porter de maça En Pedro Vicari quitacio a Ina bestia preu XV solidos.

Divendres Sant e festa de Madona Sancta Maria.

Divendres a XXV. dies del mes de Març lo senyor Rey en Valencia.

Vigilia de Pascha.

Dissapte a XXVI. dies del dit mes lo dit senyor en Valencia.

Aquest dia lo senyor Rey mana scriure per sonador de les sues orguens de la sua capella N Anthoni Sanxes, xantre e anadir li .I. solido a sa quitacio per ausencia de frare Stheve axi que haia III solidos, comensant li lo dit compte en la terça prop passada, per ço com ia n havia .III. solidos e no per res per ço com feu sagrament que ia havia pagat .c. m.

Ffesta de Pascha.

Digmenge a XXVII dies del dit mes lo dit senyor en Valencia.

Dilluns a XXVIII dies del dit mes lo dit senyor en Valencia.

Dimarts a XXIX dies del dit mes lo dit senyor en Valencia.

(24) Reg. 2251, fol. 17.

Lo Rey. — Madona Beatriu. Vostra letra havem reebuda sobre l fet de la venguda de vostra filla per acompanyar lo cors de la illustre dona Maria, muller nostra, que Deus haie, a la qual vos responem que ns plau e som contents puys vos entenits exir a camí al dit cors, que la dita filla vostra se sper aquí ab vos, e que apres ab vos ensemps isque de Montblanch en fora axi com vos sera plasant per acompanyar lo dit cors e intervenir en la translacio d'aquell, e retre y lo deute que s pertany. Dada en Valencia sots nostre segell secret a VI. d'Abril del any M.CCCC.VII. Rex Martinus. — Dirigitur domine Beatrice de Muro. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(25) Reg. 2250, fol. 65 v.

Lo Rey d'Arago. — Rey molt car primogenit. Per tal com sabem certament que n havets fort gran plaer, significam vos que som en bona disposicio de nostra persona, per gracia de nostre Senyor Deus, pregants vos ab gran afecio, rey molt car primogenit, que soven nos vullats scriure de vostra salut e bon estament e de nostra molt cara filla la reyna muller vostra e de nostre molt car net e fill l infant don Marti primogenit nostre e vostre, a nostra consolacio. Rey molt

car primogenit, sapiats que l dilluns apres lo digmenge del ram prop passat, apres lo sol post, lo noble Mossen Ramon Boil quondam governador de Valencia, pertint de nostre Reyal e anant se n vers casa sua, fo aguaytat prop la plaça en que solia esser lo portal de la Cerca per quatre homens a cavall dels quals era lo un En Berenguer de Raxach del qual es la casa de Raxach prop lo castell de Muntchada en Valles, e a llançades mataren lo, e encontinent isqueren a cavall de la ciutat de Valencia e fugiren en tal manera, que jassia diligentment los haiam fets cercar, no ls havem poguts haver per molts e grans preparatoris que y haiam fets. Pervenguda a nostra oida la dita mort, pensam que aço devien haver tractat En Johan de Pertusa e En Gilabert de Rexach frare del dit Berenguer de Rexach, per tal com lo noble Mossen Philip Boil havia mogut de brega, dies havia passats, lo dit Gilabert denant lo nostre Reyal anant se n a casa sua e haviel nafrat en la ma. E estants en lo dit pensament, trametem nostres algutzirs a la casa del dit Johan de Pertusa on ell e lo dit Gilabert eren. E trobaren los armats de totes peces e menaren los presos al dit nostre Reyal. E en aquella nit nos fem inquirir ab gran diligencia de la dita mort, e jamay no volguem dormir tro que haguem trobat clarament que ls dits Johan e Gilabert ho havien consellat e fet fer. E l endema qui fo dimarts jamay no volguem menjar tro que ls dits Johan e Gilabert haguem condemnats a perdre los caps. E de continent manam exequir la sentència publicament en aquell loch on la dita mort era estada perpetrada. E encontinent fem levar lo puny denant lo nostre Reyal al dit Mossen Philip Boil per tal com era estat començador de tots aquests mals. E tantost fem ordinacio que d aqui avant per nos ne per vos ne per qualsevol oficials nostres e vostres no sia feta remissio ne guiatge, a qualsevol persones o alguna d elles, que la dita mort haien perpetrada, o en aquella hagen consentit o dat consell favor o ajuda. Ans volem que en tots guiatges o remissions per nos e vos, els dits oficials nostres e vostres fahedores, les dites persones sien specialment exceptades posant en la clausula dels crims acostumats exceptar aquestes paraules: e que no siats estat a la perpetracio de la mort del noble Mossen Ramon Boil, governador de Valencia e no hi hajats consentit o dat consell, favor o ajuda en alguna manera. Per que us pregam molt affectuosament rey molt car primogenit, que façats semblant ordinacio, e manets aquella esser en vostre regne e cort inviolablement observada, com aytals coses se dejen terriblament esquivar; e que les dites paraules sien meses per vostres secretaris en totes remissions guiatges que farets. Noresmenys, rey molt car primogenit, havem manat pendre a nostres mans tots los bens del dit Berenguer de Raxach e de tots aquells qui a la dita mort foren presents. E havem manat a tots nostres oficials e sotsmeses que si ls poran trobar, que ls prenguen en persones e que ls tengan be guardats, per tal que n puxam fer la justicia aytal com la merexen. E havem promesa gran remuneracio a tot hom qui haver los pora e metre en poder nostre, etc.

....Nos partirem d aquesta ciutat, rey molt car primogenit, Deu volent, en aquesta setmana, e irem dret cami al monastir de Poblet ab lo cors de nostra molt cara muller la reyna de gloriosa recordacio, mare vostra, per soterrar aquella en lo dit monastir segons la sua ordinacio e darrera volentat, ab la maior honor e solemnitat que porem, axi com aquella qui n merexia mes, per les singulars virtuts qui en ella eren, que fer no li n poriem; pero nos hi retrem sens tota falla nostre deute en tal manera que sera complidament satisfet a la honor nostra e vostra qui a aço som molt obligats. E per aquesta raho havem convocades totes les universitats de nostres regnes e terres deça mar, que trametan lurs missatgers açi per acompanyar lo dit cors tro al dit monastir. E que sien presents a la dita sepultura ab lurs draps d or e altres coses a aço necessaries, com pus honorablement poran. E de fet n [h]ic ha ja venguts molts e n venen cascun jorn per la dita raho aparellats de fer hi molt mes que jamay no fo fet en semblant cosa. Acabada prestament, segons que desus es dit, la solemnitat de la dita sepultura, rey molt car primogenit, nos, Deu volent, partirem de Poblet e irem dret cami a Barchinona per celebrar en lo present mes d Abril les nupcies de nostra cara sor e tia vostra, la infanta dona Isabel ab don Jayme d Urgell..., etc. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XII dies d Abril del any de la nativitat de nostre Senyor, M.CCCC.VII. Rex Martinus. — Al rey de Sicilia nostre molt car primogenit. — Dominus Rex mandavit mihi Bernardo Medici.

(26) Reg. 2250, fol. 67 v.

Lo Rey d Arago. — Castella. Diverses vegades vos havem escrit pregant que ns trametessets aquella pessa redona de porfit qui es denant la sala vert del castell de Palerm la qual servex a cavalcador, e no n havets res fet, de que ns meravellam molt. Perque us pregam affectuosament e manam que la primera fusta qui venga en aquestes parts, nos trametats prestament la dita pessa redona de porfit, sabent que ns en farets fort agradable servey, e del contrari molt nos desplauiets. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XIII dies d Abril del any de la nativitat de nostre Senyor, M.CCCC.VII. Rex Martinus. — Dirigitur an Bernat de Pontos, castella del sacre palau de Palerm. — Dominus Rex mandavit mihi Bernardo Medici.

Reg. 2250, fol. 67 v.

Lo Rey d Arago. — Moltes e diverses vegades vos havem escrit pregant que ns trametessets la escala del joch del aygua, e no n havets res fet de que ns meravellam molt. Per que reprents vos fortment de la poca cura e negligencia que havets en complir nostres prechs, manam vos expressament que al pus prestament que porets nos trametats la dita scala ab la primera fusta qui vendra en aquestes parts, sabent que ns en farets gran servey e del contrari molt nos desplauiets. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XIII dies d Abril del any de la nativitat de nostre Senyor, M.CCCC.VII. Rex Martinus. — Dirigitur a preste Simon de Rubro. — Dominus Rex mandavit mihi Bernardo Medici.

Altre lletra consemblant fou escrita an Jacme Cellerer, cònsol dels cathalans en Palerm, que li trameti les quatre colones de marbre ab llurs bases y capitells qui foren levades de la Cuba, lo qual ja li ha escrit per altres diverses lletres. (Reg. 2250, fol. 68 v.)

Y altre a N'Andreu Guardiola en que li ratifica les anteriors peticions y a més li mana que li trameta dues botes d'oli de Lentiscle i una d'oli de linós. (Reg. 2250, fol. 69.)

Reg. 2250, fol. 68.

Lo Rey d Arago. — Madona Constança. Vostra letra havem reebuda ab la qual nos havets fet saber la salut e bon estament de nostre molt car primogenit lo rey de Sicilia e de nostra molt cara filla la reyna sa muller, e de nostre molt car net l infant don Marti primogenit de Sicilia, de que havem haut fort gran plaer e consolacio. Per que grahints vos molt la gran affeccio que ls havets, vos pregam fort affectuosament que tengats be aprop e ab subirana diligencia lo dit infant, e que ns escrisquets com pus soven porets de la salut del dit rey e reyna e infant, lo qual especialment vos recomanem; sabent que de res en lo mon no ns poriets servir e que no passaran sens remuneracio los serveys que li farets. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XIII dies d Abril del any de la nativitat de nostre Senyor M.CCCC.VII. Rex Martinus. — A la noble e amada nostra Madona Constança dez Fenollar. — Dominus Rex mandavit mihi Bernardo Medici.

(27) Reg. 2250, fol. 77 v.

Lo Rey. — De part del venerable e amat conseller nostre lo bisbe de Barchinona son a nos estades demanades a prestar dues tendes per alguns pochos dies, volent anar fora Barchinona. Perque us dehim e manam que les dites dues tendes prestets al dit bisbe o façats prestar per qualsevulle en poder del qual estiguen, si no seran en poder vostre. E

com lo dit bisbe sera retornat en Barchinona haiats memoria de recobrar les dites tendes e retornar aquelles en lo loch don seran levades. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XXIII. dies d'Abril del any de la nativitat de nostre Senyor M.CCCC.VII. — Al feel scriva nostre En Gabriel Sagarra. — Dominus Rex mandavit mihi Petro de Ponte.

(28) Reg. 2251, fol. 30 v.

Lo Rey. — Batle. Com nos per metre a punt una galea que nos fem aci armar lo pagament de la qual havem comanat aci an Thomas Belloti e Matheu Berardi mercaders florentins haiam aci necessaris .X. calafats, manam vos que decontinent vista la present nos trametats los dits .X. calafats dels millors que trobariets aqui, als quals los dits Thomas e Matheu faran aqui bistraure pera lur despens ço qui rahonable sera, e apres açi faran compliment de paga en la forma acostumada. E res no hi mudets com axi vullam esser fet. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XXVI dies d'Abril del any M.CCCC.VII. Rex Martinus. — Dirigitur Bartholomeo Domenech baiulo civitatis Dertuse. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(29) Reg. 2250, fol. 76.

Lo Rey. — En Guillem Mulet. Vostra letra havem reebuda feta en Barchinona a XVIII del present mes; a la qual vos responem que per Mossen Gabriel Gombau vos havem ja tramesa resposta de tot ço que ns haviets escrit e singularment com haviem reebut lo xamellot negre que ns haviets tramesa pera mantó de camí. Havem gran plaer com nos fets saber que les cubertes del palauet d'En Bellvis e de la lotja seran fort prest acabades e com devets apparellar fusta serrada pera fer la cuberta de la capella. Perque us pregam façats donar a tot bon espatxament segons be havets acostumat. En ço que ns fets saber com lo mestre de drap de raç vos demana diners mes anant d'aquells que li havets accorreguts qui son quaranta florins, plau nos que li accorregats de present alguna cosa per esguart de sa necessitat, pero que li façats espatxar la cortina e com sia acabada podets vos informar ab lo fill d'En Pujades qui es estat en Bruges, quant costaren les cortines quar ell hi era quan se compraren; e segons allo, li sia dat car par nos que per content se n deje tenir. En ço que ns fets saber que si havia acabada la dita cortina es d'intencio d'anar se n a Toledo per servir l'arquebisbe, responem vos que en aço nos tindrem aquella bona manera que ns sera ben vist fahedor. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XXVIII. dies d'Abril del any M.CCCC.VII. Rex Martinus. — Al feel de la nostra tresoreria En Guillem Mulet. — Dominus Rex mandavit mihi Bernardo Medici.

(30) Reg. 4512 prov. M. R.

Abril.

Dijous a .XXVIII. dies del mes d'Abril lo senyor Rey en Valencia.

Divendres a .XXVIII. dies del dit mes lo dit senyor en Valencia.

Dissapte derrer dia del dit mes lo dit senyor en Valencia.

Aquest dia lo senyor Rey mana scriure per camerlench seu Mossen Gil Royç de Liori, governador d'Arago, quitacio a .VI. besties no paga res.

(31) Reg. 2250, fol. 78 v.

Lo Rey. — Molt cara sor. Nos havem deliberat de fer solemnitzar en aquesta ciutat per tot lo present mes de Maig lo vostre matrimoni e de don Jayme axi com som tenguts. Per que us pregam e manam que encontinent partiscats d'aquí e vingats a nos com pus prestament vos sera possible en manera que puxats complir lo matrimoni dins lo temps dessus dit. Nos scrivim als noble e amats e feels nostres Mossen Bernat de Fortia, a Mossen Pere de Palafolls e an Ramon dez Pla, que us acompanyen; e noresmenys scrivim a nostre scriva de ratio En Ramon Fivaller que us endreç en tot ço que pora en vostra partida, e que venga encontinent per fer aparellar les coses qui seran necessaries a la festa. Dada en Valencia a XII dies de Maig del any mil CCCC.VII. Rex Martinus. — Dirigitur inclite infantisse domine Ysabelli de Aragone. — Dominus Rex mandavit mihi Bernardi Medici.

(32) Reg. 2250, fol. 81.

Lo Rey. — Venerable pare en Christ. Nos havem deliberat de solemnitzar les noces de nostra molt cara sor la infanta dona Isabel ab don Jayme d'Urgell aci en Valencia de huy qui es dimarts a XV. dies primer vinents en la qual solemnitzacio sera molta notable gent en que seran presents entre ls altres, lo senescal de Haynau e tots aquells qui son venguts aci axi per trobarse com per acompanyar aquell; e fem tots aquells preparatoris que podem que haiam aci molts bells arreaments e estranyes e de novella guisa. Perque com haiam entes que vos havets unes fort belles cortines de drap de ras les quals desijam molt haver en la dita festa, e siam certs que de res que nos volguessem no ns diriets de no, pregam vos axi affectuosament com podem que les dites cortines nos prestets pera la dita festa o les nos consintats per lo preu que us costen o les nos donets; quar nos ne seguirem aquell partit que n elegirets. E si les nos volrets consentir, vos trametrem ço que ns farets saber que us hauran costat, les quals vos pregam trametats per lo feel de la nostra cambra Johan de Cabrera que us trametem solament per aquesta raho, sabent que en aço ns farets a nos fort assenyalat servey e gran plaer qui en son cas e loch qui soven esdevenen nos recordara be, e no passaran sens deguda remuneracio. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XVI dies de Maig del any M.CCCC.VII. Rex Martinus. — Al venerable pare en Christ lo bisbe d'Urgell. — Dominus Rex mandavit mihi Bernardo Medici.

(33) Reg. 2250, fol. 82 v.

Lo Rey. — Molt cara sor. Vostra letra havem reebuda responsiva de una altra que us haviem tramesa sobre la vostra venguda per la solemnitzacio del vostre matrimoni e segons que apar per les coses contengudes en aquella, quant vos la ns trametes encara no era ab vos En Pere Marçal cambrer nostre, lo qual haviem aquí trames ab III milia florins d'or, ço es: II milia per les coses necessaries a vostres arreaments et DCL. florins per pagar ço que vos devets aquí, e CCC.L. florins per vostra provisio del camí e per pagar les atzembles e altres besties que haurets mester. Vista havem apres vostra letra que vos trametes a nostre tresorer abans que l dit Pere Marçal partis d'ací, la qual es de la tenor seguent: «La Infanta dona Isabel d'Arago. — Micer Johan. Per altre letra vos havem escrit dels diners que havem reebuts los quals son estats en manera de fruyta com encara son deguts mes de DC. florins. Perque pus havets be començat, vullats ho portar a fi bona, per ço que de vos nos pusquem loar e en son cas e loch regraciari. Sobre aço, havem informat En Johan servidor vostre lo qual vos ho rahonara per part nostra largament. E axi sots vostra bona diligencia som en confiança d'haver en breu lo recapte. E si res podem fer per vos scrivits nos en fiablement. Scruta en Barchinona a VI. de Maig any M.CCCC.VII. La Infanta.» Per la qual letra apar clarament que vos la donchs no deviets aquí sino DC. florins d'or; e per aquesta raho vos ne havem trameses DCL. segons que dessus es dit. Per que us pregam affectuosament e manam que encontinent partesquats d'aquí e vengats solemnitzar vostre matrimoni com pus prestament porets, quar lo temps es fort breu dins lo qual se deu aquell complir. Nos scrivim d'aço a nostre scriva de racio e an Ramon dez Pla qui us informaran pus larch de nostra intencio sobre aço. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XXIII. dies de Maig del any M.CCCC.VII. Rex Martinus. — A nostra molt cara sor la infanta dona Isabel. — Dominus Rex mandavit mihi Bernardo Medici.

(34) Reg. 2250, fol. 83 v.

Lo Rey. — Scriva de racio. Sabut havem certament, de que havem fort gran desplaer, que En Miquel qui serveix a don Ffrederich e a dona Yoland nets nostres, no contrastant que ell hagues prou diners e manera de provehir a aquells quar no n podia soferir fretura, pus era prop del amat conseller nostre Mossen N Antoni Torrelles veguer de Barchinona qui per honor nostra suppliria a totes les necessitats d'aquells, es anat a la reyna dona Yoland e ab aquelles maneres que ha volgut ha hauts diners de la dita reyna, allegant segons que havem entes que ls havia ops pera la provisio d'aquells, la qual cosa es estat fort vergonyosa a nos, part lo gran desplaer que n havem haut fort rahonablement segons que dessus es dit. Perque us manam expressament que us informets clarament e ab gran diligencia si les coses dessus dites estan en veritat. E si axi es, sapiats quines maneres ha tengudes lo dit Miquel ab la dita reyna, e quines paraules li ha dites sobre aço e quanta moneda ha reebuda d'ella. Noresmenys vos manam que us certifiquets ab lo dit veguer quanta moneda ha bestreta al dit Miquel pera fer la dita provisio, e si l dit veguer ha sentit ne sabut res en la gran errada que l dit Miquel ha feta. E apres que tot aço haurets ben sabut certificats nos en largament e tost, per ço que degudament hi puxam provehir, havent en aço la diligencia que de vos esperam. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XXVI. dies de Maig del any M.CCCC.VII. Rex Martinus. — Al feel scriva de racio de casa nostra En Ramon Fiveller. — Dominus Rex mandavit mihi Bernardo Medici.

(35) Reg. 2251, fol. 36.

Lletra a mossen Ramon Torrelles dessus obres del palau reyal (publicada en la *Revista Artístico Arqueológica Barcelonesa*, n.º 62, pl. 296. — 1910).

(36) Reg. 2249, fol. 196 v.

Lo Rey. — Prior. Vostra letra havem reebuda, e trametem vos per lo portador de la present C. formatges de Mallorca que vos e tot lo convent mengets per amor nostra e que pregueu Deu per nos; pregants que en la professo que aquests dos monjes novicis volen reebre, sobresegats tro fins que nos, Deus volent, siam aqui, on ab l'ajuda de Deu entenem esser sens falla per tota l'altre setmana qui ve. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XXVIII. dies de Maig del any mil CCCC.VII. Rex Martinus. — Dirigitur priori monasterii Vallis Jhesu Christi. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(37) Reg. 2251, fol. 37.

Lletra dessus obres en lo palau reyal (publicada en la *Revista Artístico Arqueológica Barcelonesa*, n.º 62, pl. 296. — 1910).

Reg. 4512 prov. M. R.

Maig. — Prima die mensis Madii anno a nativitate Domini M.°CCCC.°VII.°
 Festa de sent Felip e de sent Jacme.
 Digmenge primer dia del mes de Maig lo senyor Rey en Valencia.
 Aquest dia lo senyor Rey mana scriure de la sua scuderia Alfonso de Requena a provisio.
 Vigilia de ledanies.
 Dilluns a .II. dies del dit mes de Maig lo dit senyor en Valencia.
 Aquest dia lo senyor Rey mana scriure per jutge de la sua cort En Lucia de Tudela betxaller en decrets a III besties paga XLV solidos.
 Dimarts a .III. dies del dit mes de Maig lo dit senyor en Valencia.
 Ledanies.
 Dimecres a III dies del dit mes de Maig lo dit senyor en Valencia.
 Aquest dia vench lo seneschal d'Aanaut ab molts franceses special .III. cavallers qui ansemps ab ell se han a combatre a tota ultrança ab Colomat de santa Coloma, Mossen P. de Montchada e .II. scuders gascons.

 Dimarts a XXVIII. dies del mes de Maig lo senyor Rey en Valencia.
 Aquest dia lo senyor Rey mana scriure per panixer seu En Bernat Serra de la ciutat de Valencia, quitacio a .II. besties paga XXX solidos.
 Dimecres a XXV dies del dit mes lo dit senyor en Valencia.
 Festa de Corpus Christi.
 Dijous a XXVI dies del dit mes lo senyor Rey en Valencia.
 Aquest dia mana lo senyor Rey que fos fet compte an Berenguer Marti semblant qui era en casa de la senyora Reyna Dona Maria, de bona memoria e que li començ del .XV. die de Janer prop passat.
 Divendres a XXVII dies del dit mes, lo dit senyor en Valencia.
 Aquest dia mana lo senyor Rey que a la nobla Dona Johana de Prades sia fet compte per sa provisio cascun dia de mig flori e per .II. cambres a raho de X diners per cascuna, e per .I. hom a peu a raho de .IX. diners... per cascun dia. E que li començ del XXIX dia del mes de Deembre prop passat. Pera qual albera... dels LXX florins qui dins lo dit temps li es stat fet o l rete o que li sien abatuts.
 E mes mana lo dit senyor que la Noble dona Margarita de Prades filla de la dita Noble dona Johana sia fet compte semblant que a les altres nobles dones qui eren de casa de la dita senyora Reyna. E començ lo dit compte lo dit XXIX dia del dit mes de Deembre.
 Dissapte a XXVIII dies del mes de Maig lo dit senyor en Valencia.
 Digmenge a XXIX dies del dit mes de Maig lo dit senyor en Valencia.
 Dilluns a XXX dies del mes de Maig lo dit senyor en Valencia.
 Aquest dia lo Senescal de Aanaut Mossen Jaques de Montanay, Mossen Denegui del Xastell e Johan Tarnien feren armes a tota ultrança ab Mossen Colomat de Santa Coloma lo qual lo dit senyor en aquell dia havia fet cavaller e ab Mossen P. de Montchada e ab Payrolet de Santa Coloma e ab En...
 Dimarts derrer dia del dit mes de Maig lo dit senyor en Valencia.
 Aquest dia lo senyor Rey mana scriure per Algutzir seu, Mossen Manuel de Ripoll quitacio a .IIII. besties paga LX solidos.

(38) Reg. 2250, fol. 85 v.

Senyora e molt cara sor. Huy es arribat aci Segner de Perapertusa qui es vengut en XV. dies de Sicilia e ha ns portades letres de nostre molt car primogenit lo rey de Sicilia ab les quals havem sabut que ell e la reyna sa muller e son primogenit car net nostre, son en bon estament e disposicio de ses persones. Significam vos ho, senyora, per tal que n haiats plaer. Senyora molt cara sor, lo dit nostre molt car primogenit nos ha fet saber que ell ha fort gran desig de veure e haver un dels arneses ab que los cavallers franceses qui s son combatuts denant nos, son entrats en la plaça, e quant lo dit Seg-

ner fo arribat aci, ja hic era partit lo senescal d Hainau ab tots sos companyons e no l havem pogut pregar que ns dones lo seu arnes per trametre l al dit nostre molt car primogenit. Perque us pregam fort affectuosament molt cara sor, que com l arnes del dit senescal sia pus bell e mellor que de tots los altres, lo vullats pregar que l vos do; e si tot no l vos volra donar, que us do almenys lo bacinet per tal que l puxats trametre al dit rey qui n haura fort gran plaer e us ho grahira molt. E sia lo Sant Spirit vostra continua proteccio. Dada en Valencia sots nostre segell secret a III. dies de Juny del any M.CCCC.VII. Rex Martinus. — A nostra molt cara sor la senyora dona Yoland. — Dominus Rex mandavit mihi Bernardo Medici.

Reg. 2250, fol. 86.

Lo Rey. — Mossen Ramon. Nostre molt car primogenit lo rey de Sicilia nos ha trames Segner de Perapertusa per alguns affers lo qual se n deu tornar fort prestament a ell, e es passat en XV dies. La noble madona Constança dez Fenollar sogra vostra nos ha tramesa una letra en que ns fa saber moltes arloteries que fa nostre molt car net, lo primogenit de Sicilia, la qual trametrem, Deu volent, al rey de Navarra per tal que n haia plaer. Dada en Valencia sots nostre segell secret a III. dies de Juny del any M.CCCC.VII. Rex Martinus. — Al amat conseller e cambrer major nostre Mossen Ramon Torrelles. — Dominus Rex mandavit mihi Bernardo Medici.

(39) Reg. 2251, fol. 43.

Lo Rey. — Ffrare Johan. Vostra letra havem reebuda, a la qual vos responem que havem haut plaer de ço que per aquella nos havets certificat. En ço que ns havets fet saber com vos e vostre companyo havets cascu dia gran afany de portar aygua de la font per regar les erbes de que havets carrech, vos responem que nos per nostra letra escrivim an Jacme Sala que do manera que haiats prou aygua per regar les dites erbes, en manera que no n calega haver afany a vos ne a vostre companyo. Per que us manam que tingats aprop de regar e haiats bona cura dels ocells e de totes altres coses. Dada en Valencia sots nostre segell secret a V dies de Juny del any mil CCC.VII. Rex Martinus. — Dirigitur fratri Johanni Taça. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(40) Reg. 2251, fol. 39.

Lo Rey. — En Sala. Com nos haiam deliberat partir d aci prestament per mar retornant nos en aqueixa ciutat de Barchinona, manam vos que decontinent vista la present nos trametats per lo primer correu qui vendra ença les banderes de la nostra galera e resmenys nos trametets per mar per la primera fusta les antenes de la dita galea. E aço per res no mudets o allonguets. Dada en Valencia sots nostre segell secret a VII dies de Juny del any M.CCCC.VII. Rex Martinus. — Dirigitur Jacobo Sala operario maiori regii palacii Barchinone. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

Reg. 2251, fol. 42 v.

Lletres a mossen Gabriel Gombau y an Bernat Calopa, dessus obres del palau. Item a mossen Antoni Torrelles dessus una gabia del jardí del palau de Barchinona (publicades en la *Revista Artística Arqueológica Barcelonesa*, n.º 62, pl. 297. — 1910).

Reg. 2251, fol. 43 v.

Lo Rey. — Certificam vos que Mossen Sanxo Roic de Lihori nos ha trames una letra de Sicilia, en la qual nos fa saber com nos tramet certes pedres marbres e porfis de que nos li havem dat carrech singular; de la qual letra per ço que mils sapiats ço que conte, vos trametem translats dins la present interclus, manants vos que ensemps ab Mossen Gabriel Gombau, al qual nos aximetex ne escrivim, donets bon recapte en les dites pedres de present que sien aquí arribades. E tenits esment que al descarregar no s i puxa trencar pedra alguna. Axi mateix vos manam façats espatxar d obrar l aliub del jardí en la manera que l dit Mossen Gabriel vos informa de part nostra; pero fets metre olles baix en lo sol als cantons en manera que s i puxa congriar peix si hom n i vol metre. E fets tenir aprop de regar totes les plantes e arbres del jardí en special dats manera que frare Johan haia prou aygua tota vegada que n haia mester per regar les erbes tests e alfabetgues de que li es per nos dat carrech, en manera que lo dit frare Johan e son companyo no haien afany e treball tots dies de portar aygua e regar les dites coses. Dada en Valencia sots nostre segell secret a VII dies de Juny del any mil CCC.VII. Rex Martinus. — Dirigitur Jacobo Sala. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(41) Reg. 2251, fol. 47.

Lo Rey. — Lochtinent de governador. Nos escrivim de present als jurats etc. Certificants vos que hauda la dita resposta e subvencio, de fet se armara la dita galea en Mallorques, e la galea qui se arma en aquesta ciutat sera prestament armada e en aquella entenem anar a Barchinona. Dada en Valencia a XI de Juny. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(42) Reg. 2251, fol. 49 v.

Lo Rey. — Procurador reyal. Com nos haiam mester deu dotzenes de pergamins de cabrit de la forma major, qui sien rasos sustancios e blanchs per continuar e acabar .I. missal que fem fer per ops de nostre molt car fill lo rey de Sicilia, manam vos que decontinent los dits pergamins nos comprets e aquells trametats en Barchinona al amat capella nostre Mossen Gabriel Gombau. E en aço per res no haie falla. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XV dies de Juny del any mil CCC.VII. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

Reg. 2251, fol. 50.

Lo Rey. — Mossen Gabriel. Vostra letra havem reebuda a la qual vos responem que per Miquel de la nostra cambra, portador de la present, vos trametem cinquanta florins d or d Arago per comprar or e adzur per ops de la cuberta de la lotja. Per que us manam que la dita obra façats continuar al millor que puxa, car nos, si plau a Deu, vos trametrem fort prest diners mes anant per acabar la dita obra. Axi mateix nos manam que vejats quan poria costar de daurar la cuberta del palauet d En Bellvis, e si trobats qualque pintor qui se n vulle emparar a preu feyt, finats ne al millor mercat que porets. Segons que d aço vos havem ja escrit per altre letra, fets per manera que la gabia del jardí sie ben acabada que no n falgue res, car per letra de Mossen Anthon Torrelles havem sabut com ell ha feta acabar la dita gabia. En ço que ns havets fet saber que scrisquessem al pare sant en favor vostra, vos responem que nos, Deu volent, entenem a trametre solemne ambaxada breument al dit sant pare per la unitat de santa mare esgleya, e tenim nos per dit de encarregar los dits ambaxadors de vostres affers com vingue que se n deuran anar. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XV. dies de Juny del any M.CCCC.VII. Rex Martinus. — Dirigitur Gabrieli Gombau. — Dominus Rex signatam misit expediendam.

Altres dues lletres en aquesta mateixa data foren dreçades an Johan de Casanoves, tresorer del rey y l'altre probablement an Jacme Sala, abdues dessus obres del palau reyal (publicades en la *Revista Artística Arqueológica Barcelonesa*, n.º 62, pl. 298 y 299. — 1910).

(43) Reg. 2251, fol. 51.

Lo Rey. — Vostra letra havem reebuda de la qual havem haud plaer, com per aquella nos havets largament certificats de les obres del nostre palau maior e singularment de la obra de la lotja, e tenim per bo que al present no mudets res en la dita obra, tro fins que nos, Deu volent siam aqui, car lavors acordarem ço que fer s[bi] deura. Ja per altra letra vos havem escrit com havem entes que lo sostre de la lotja del jardí estava dolentament que s volia caure. Perque us manam que lo dit sostre façats tornar ab arquets de pedra o croers o ab vigues o en aquella manera que los maestres consellaran que sia pus profitos. En ço que ns havets fet saber del afronte que En Bernat Calopa ha feyt dels oficials e de vos, responem vos que per ço com los dits oficials nos havien scrit que us havien dat bon recapte de ço que a dar vos havien pera les nostres obres, e vos nos scrivets lo contrari, no sabents a quals nos creguessem, per saber ne la veritat, havem feyt fer lo dit afronte. E no entenats que per aquell nos haiam alguna sinistra intencio dever vos, ans ne confiam e confiarem no solament en lo fet de les dites obres, mas encara molt majors coses. Certificants vos que nos havem be memoria del bon servir que ns havets feyt e no cessats de fer cascun dia, de que sens falla reportarets digne remuneració, ultra la qual vos pagarem complidament ço qui per nos vos es degut. E en aço no posets dubte algu. Perque us pregam e manam que ab aquella major diligencia que porets, e havets acostumat, treballets en continuar les dites obres, car plaer e servir nos en farets. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XXVIII dies de Juny del any M.CCCC.VII. Rex Martinus. — Dirigitur Jacobo Sala. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(44) Reg. 4512 prov. M. R.

Juny.
Dimecres a XXII. dies del mes de Juny lo senyor Rey en Valencia.
Aquest dia vench servir la cort En Macia Janer raboster.
Vigilia de sent Johan.
Dijous a XXIII dies del dit mes de Juny lo dit senyor en Valencia.
Aquest dia lo senyor Rey mana scriure per raboster seu En Golçalbo de Roda quitacio a II. besties paga XXX solidos.
Festa de sent Johan.
Divendres a XXIII. dies del dit mes lo dit senyor en Valencia.
Aquest dia lo senyor Rey mana scriure per capella de la sua capella En Guillem Ferrer canonge e Cabistol de la seu de Tarragona quitacio a II. besties, paga XXX solidos.
Dissapte a XXV. dies del dit mes lo dit senyor en Valencia.
Dimecres a XXVI. dies del dit mes lo dit senyor en Valencia.
Aquest dia se parti de la cort En Tora cambrer.
Dilluns a XXVII. dies del mes de Juny, lo senyor Rey en Valencia.
Aquest dia la senyora Infanta dona Ysabel ab moltes nobles dones e donzelles ana al bany qui fon fet en lo Royal vell de la ciutat de Valencia.
Vigilia.
Dimars a XXVIII. dies del mes de Juny lo dit senyor en Valencia.
Aquest dia lo senyor Rey mana scriure per fill de cavaller de casa sua En Sancho Mayayo d Ayza quitacio a .I. paga .XV. solidos.
Aquest dia la senyora infanta acompanyada per lo senyor Rey e molts barons, cavallers, nobles dones e altres notables persones, fou manada al palau del bisbe e aqui dormi la nit.
Festa de sent Pere.
Dimecres a XXVIII dies del dit mes de Juny lo dit senyor en Valencia.
Aquest dia la senyora infanta dona Ysabel hisque del palau del bisbe de Valencia ena a la seu on pres benediccio e apres torna en lo Royal del dit senyor on ab gran sollemnitat feren les noçes de la dita senyora ab don Jayme d Urgell. E mes en lo dit dia fon finat lo compte a les companyes de la senyora infanta dona Ysabel (1).
Dijous derrer dia del mes de Juny lo dit senyor en Valencia.

(45) Reg. 2250, fol. 93 v.

Lo Rey. — Governador. Sabut havem certament que l altre dia passant per la vila de Perpenya un cavaller baanyo qui anava en Castella per la guerra de Granada fo malmenat e fort maltractat aqui, per alguns de les guardes del general de Cathalunya, de que ell nos ha fet aci fort grans clams. Perque havents d aço fort gran desplaer e majorment que estrangers passants per nostres regnes e terres sien vituperats e malmenats, los quals rahonablement deuriem esser mils acullits que altres, dehim vos e us manam expressament que us informets plenerament de les cosses dessus dites, e aquell o aquells que trobarets esser culpables, prengats encontinent e ls façats ben ferrar, e no ls trasquets de la preso tro que ns hajats tramesa clara informacio del fet e us haiam respost que ns plaura que n façats. E aço per res no mudets quar lo contrari molt nos desplauria. Dada en Valencia sots nostre segell secret a II dies de Juliol del any M.CCCC.VII. Rex Martinus. — Al governador de Rossello. — Dominus Rex mandavit mihi Bernardo Medici.

Reg. 2251, fol. 53.

Lletra a mossen Gabriel, dessus obres al palau royal en Barcelona (publicada en la *Revista Artístico Arqueológica Barcelonesa*, n.º 62, pl. 299. — 1910).

(46) Reg. 2250, fol. 94.

Lo Rey. — Com nos trametam a Paris lo feel cambrer nostre En Francesch de Soler per alguns affers nostres, e entre les altres coses que y ha a fer de nostre manament haia a comprar alguns libres tro en quantitat de CCC. escuts d or o en torn pregam vos afectuosament que per servey nostre escrivats a vostres factors o a aquells mercaders qui son en Paris de vos fets compte que la dita moneda bestragan en comprar los dits libres, e com los hagen comprats que ls trameten a vos en Barchinona e us certifiquen del preu que hauran costat, car nos encontinent que ls haiats reebuts vos pagarem francament tot ço que costat hauran ensem ab les messions que s hi seran fetes. E en aço per res no haia falla si jamay nos entenets servir e complaure. Dada en Valencia sots nostre segell secret a VI. dies de Juliol del any M.CCCC.VII. Rex Martinus. — Al feel nostre Gaspar Moles mercader a Barchinona. — Dominus Rex misit signatam et expediendam.

(47) Reg. 2251, fol. 55.

Lletra an Jacme Sala, dessus obres del palau royal en Barchinona (publicada en la *Revista Artístico Arqueológica Barcelonesa*, n.º 62, pl. 299. — 1910).

(1) A la vorada hi ha dibuixat a la ploma, un escut ab les barres catalanes y ls scachs del comtat d'Urgell.

(48) Reg. 2251, fol. 61.

El Rey. — Governador. Vuestra letra havemos recebida notificandonos entre otras cosas como haviades supido aqui por letra enviada de Manuel de Cassi comprador del rey de Sicilia, nuestro primogenito a Domenico de Benedet (?) que el rey Lançalau havia enviada una galea con sus messageros al dito rey nuestro primogenito demandandole paz e matrimonio de nos con su hermana. A la qual vos respondemos que nos scrivimos de present de nuestra mano al dito rey nuestro primogenito certificandolo de nuestra intencion la qual es segund sabedes que mientre nuestro Senyor Dios nos prieste a el e al infant su primogenito nuestro muy caro nieto, de no prender muller. Mas que place a nos que ell por fazer sus aferes deve escuytar e hoir todos partidos que le sean movidos por part del dito rey Lançalau; empero que se guarde por la vida de no posar en alguna esperança el dito rey ne los ditos sus messageros, que nos feziessemos el dito matrimonio, pues tal es nuestro proposito e nuestra incommutable intencion segund dito es, por tal que por anant no fuesse tomado a palabra e le fuesse vergonya de venir a menos de res que haviessse dito. E assin lo digades de nuestra part al dito rey nuestro primogenito e dar le la dita nuestra letra la qual vos enviamos dentro la present. Certificando vos que nos havemos finadas las cortes a los daqueste regno e per consequent entendemos seyer, Dios mediant, priestament aqui en Cathalunya. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XXX dies de Julio del anyo mil CCCC.VII. Rex Martinus. — Dirigitur gubernatori regni Aragone. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(49) Reg. 4512 prov. M. R.

Juliol.

Prima die mensis Julii anno a nativitate Domini M^oCCCC. Septimo.

Divendres primer dia del mes de Juliol, lo senyor Rey en Valencia.

Aquest dia lo senyor Rey mana scriure per telladorer seu En Bernat Peris, quitacio a .II. besties paga XXX solidos.

Aquest dia se parti de la cort En Johan Loral de mon offic.

Dissapte a .II. dies del dit mes de Juliol lo dit senyor en Valencia.

Digmenge a .III. dies del dit mes de Juliol lo dit senyor en Valencia.

Dilluns a .IIII. dies del dit mes de Juliol lo dit senyor en Valencia.

Dimarts a V. dies del mes de Juliol lo senyor Rey en Valencia.

Aquest dia lo senyor Rey mana scriure per promovedor dels negociis de la sua cort, Mossen Berenguer Barutell ardiache de la sgleya parroquial de santa Maria de la Mar de Barchinona, quitacio a VI. besties paga LXXXX. solidos.

Dimecres a VI. dies del dit mes, lo dit senyor en Valencia.

Dijous a VII. dies del dit mes, lo dit senyor en Valencia.

Aquest die vench en P.^o Sentcliment. En lo dit dia don Jayme d'Arago o d'Urgell covida en lo palau o Reyol del senyor Rey lo dit senyor comte de Denia de Cardona bisbe de Valencia e altres barons, nobles homens, cavallers, nobles dones e molta altre notable gent.

Divendres a VIII. dies del dit mes, lo dit senyor en Valencia.

Aquest dia lo senyor Rey mana scriure per capellans de la sua capella, En Jaçme Carrera, sagrista de Cartella del bisbat de Gerona e fratre Anthoni de Tarba comenador de Sent Anthoni de Cervera; cascu a quitacio de I bestia pagaren XXX solidos.

Dissapte a .IX. dies del dit mes lo dit senyor en Valencia.

Aquest dia lo senyor Rey mana scriure per botaller seu En Gabriel Bisbal quitacio a .II. besties, promes pagar XXX solidos ab sagrament apres que fos en Barchinona dins VIII. jorns al honorable En R. Fiveller.

Digmenge a .X. dies del mes de Juliol lo senyor Rey en Valencia.

Aquest dia passaren gran colp de legostes, de que tota la terra ne fon cuberta.

Dilluns a XI. dies del dit mes, lo dit senyor en Valencia.

Dimarts a XII. dies del dit mes, lo dit senyor en Valencia.

Aquest [dia] vench servir la cort Mossen Ramon Torrelles e ab ell En Tora cambrer.

Fiesta de santa Margarida.

Dimecres a XIII. dies del dit mes lo dit senyor en Valencia.

Aquest dia lo senyor Rey mana scriure per panicer seu En Ffrancesch Cabanyelles; quitacio a II. besties paga XXX solidos. E mes mana lo dit dia scriure per raboster seu En Johan Lobets quitacio a II. besties entra pagador En Johan de Gerona. E mes mana lo dit senyor lo dit dia scriure per botaller seu En Roger de Cabanyals quitacio a II. besties paga XXX solidos.

Aquest dia fon levat lo compte an Loys Carbo per ço com lo bisbe de Valencia lo pres de casa.

En Johan de Gerona paga.

En Cabanyals deu VIII solidos IIII.

Dijous a XIII. dies del dit mes lo dit senyor en Valencia.

Aquest dia lo senyor Rey mana scriure per botaller seu, En P. Alfonso de Catlar quitacio a .II. besties paga XXX solidos.

Divendres a XV dies del mes de Juliol lo senyor Rey en Valencia.

Aquest dia se parti de la cort En Johan de Tueros coch del senyor Rey.

Dissapte a XVI. dies del dit mes de juliol lo senyor Rey en Valencia.

Aquest dia lo senyor Rey mana scriure e tresportar de ajudant de la sua cambra en sots armer seu En P. Merti, quitacio a I. bestie, no paga que dix que ja havia pagat.

Digmenge a XVII dies del dit mes lo dit senyor en Valencia.

Dilluns a XVIII dies del dit mes de Juliol lo dit senyor en Valencia.

Aquest dia passa d esta vida En P. Çabater etzembler.

Dimarts a XIX. dies del dit mes lo dit senyor en Valencia.

(50) Reg. 2250, fol. 100.

Lo Rey. — Governador. Be savets com per part de nostra cara sor la reyna dona Yoland nos es estat mogut matrimoni, entre una neta sua filla del rey Luis d una part, e de nostre molt car net lo primogenit de Sicilia de l altra. E no li n havem volgut respondre clarament tro que n sapiam la intencio de nostre car primogenit lo rey de Sicilia. Per que us pregam e manam que n parlets ab lo dit rey nostre molt car primogenit, e sabuda per vos la sua intencio, rescrivits nos en al pus prest que porets. E fets semblantment que l dit rey nos escribques clarament de la sua. Dada en Valencia sots nostre segell secret a VIII. dies d Agost del any M.CCCC.VII. Rex Martinus. — Dirigitur gubernatori Aragone. — Dominus Rex mandavit mihi Bernardo Medici.

Reg. 2251, fol. 66.

Lletra an Guillem Mulet dessus obres del palau de Barchinona (publicada en la *Revista Artístico Arqueológica Barcelonesa*, n.º 62, pl. 300. — 1910).

(51) Reg. 2251, fol. 68.

Lletra a mossen Antoni Torrelles dessus obres del palau de Barchinona (publicada en la *Revista Artística Arqueològica Barcelonesa*, n.º 62, pl. 300. — 1910).

Reg. 2251, fol. 69 v.

Lo Rey. — Be creem no ignorets com apres molts e diverses tractes subseguits entre l pare sant d una part e l adversari seu en Roma de l altra, sobre la unitat de la esglesia de Deus, son venguts a ferma concordia, es a saber: que entrabdos ensemps convenguen e sien en la ciutat de Sabona en la festa de Sent Miquel del mes de Setembre primervinent en la qual convencio esperam fermament en nostre senyor Deus, del qual es lo negoci, que la dita unitat se seguira. E com nos axi com rey e princep catholich qui en los temps passats havem ab sobirana afeccio enseguida la dita unitat, haiam delliberat enviar gran e solempne ambaxada la qual hi sia en la festa dessus dita, la qual ambaxada vaia de part nostra e de tot lo clero de nostra senyoria axi com van les altres dels altres reys e princeps de christians. E per rao de la dita missatgeria sien necessaries moltes despeses a les quals nos bonament supplir no podem, considerats los altres grans e importables carrechs que per rao de nostre stat e dignitat nos conve de necessitat supportar, e reputem molt raonable, que considerant que la dita ambaxada se fa per los negocis de la esgleia, lo clero de aquella supporte lo carrech de les despeses dessus dites. Per ço us pregam e manam axi afectuosament com podem que decontinent vistes les presents, lexats apart tots altres afers, anets personalment alla on se celebrara lo concili per ordinacio del dit pare sant en la provincia de Tarragona. E segons tenor del memorial, lo qual ensemps ab la present vos enviam, explicau de nostra part al amat conseller e canceller nostre Micer Francesch de Blanes, comissari en lo dit concili per lo dit pare sant ordonat, nostra intencio e voler proseguint totes les coses contengudes en lo dit memorial, havents vos en tal manera en aquests fets, que mijançants vostra industria e diligencia sia satisfet a nostra voluntat e per conseguent puscam la dita ambaxada prestament enviar com tot espatxament d aquella sia triga considerat lo breu temps qui es en tro a la dita festa de sent Miquel. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XVII dies d Agost del any M.CCCC.VII. Rex Martinus. — Dirigitur nobili Geraldí de Cervilione, gubernatori Cathalonie et Manuéli de Rajadello, militibus ac Bernardo de Gualbis legum doctori. — Dominus Rex mandavit michi Johanni de Tudela.

Similis idioma aragonensis fuit expedita Raymundo de Muro, militi, baiulo regni Aragone, et Berengario de Bardaxino quod accederent ad concilium Cesarauguste provincie.

(52) Reg. 2251, fol. 75 v.

Lo Rey. — Honrat abbat. Significam vos que nos havem delliberat partir fort prestament d aquest regne e fer la via de Catalunya per terra; e com apresent no haiam no haiam sino una mula qui sia bona a nostre cavalcar, e haiam entes que vos n avets una fort bella e bona, pregam vos axi afectuosament com podem que si james nos entenets de res servir ne complaure, nos trametats decontinent per lo portador de la present de la nostra scuderia, lo qual vos trametem tant solament per aquesta rao, la dita mula. E sera cosa de que ns farets plaer e servey molt agradables. Certificants vos que nos farem contentar decontinent del preu raonable de la dita mula, a qui vos volrets o ns farets saber per vostra letra. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XXX dies d Agost del any M.CCCC.VII. Rex Martinus. — Dirigitur abbati Rivipulli. — Dominus Rex mandavit michi Johanni de Tudela.

Altres lletres consemblants foren dreçades al batlle general d'Aragó y al comte de Pallars.

(53) Reg. 2251, fol. 78.

Lletra a mossen Anthoni Torrelles, dessus obres del palau reyal, (publicada en la *Revista Artística Arqueològica Barcelonesa*, n.º 62, pl. 301. — 1910).

(54) Reg. 2251, fol. 78.

Senyora e molt cara sor. Ab gran dolor e desplaer de cor vos significam que la infanta dona Johana, neboda nostra, es estada en los dies passats axi fort congoxada e agreujada del accident seu acostumat del ventre, que hir dimarts a X hores e miga apres mig dia, confessada e combregada primerament, e fet per ella son testament axi com de bona christiana se pertanyia, rete l esperit a nostre Senyor Deu axi com per disposicio divinal era ja ordonat, e fina axi com si fos un albat faent fort notabla e meravellosa fi, de que havem haut gran plaer, pux axi de la sua mort era per nostre Senyor Deu ordonat, al qual suplicam humilment que vulla l anima de la dita infanta entre ls sants seus collocar e es se jaquida al monestir de Poblet on jaen son pare e sa mare, pregants vos, senyora e molt cara sor que vullats ab paciencia virtuosa pendre la dita mort attenant que axi es estat per nostre Senyor Deus ordonat segons es dit. E tinga us en sa guarda, l Esperit Sant. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XIII. de Setembre del any M.CCCC.VII. Rex Martinus. — Lo Rey d Arago vostre frare. — Dirigitur regine Yolandi. — Dominus Rex mandavit michi Johanni de Tudela.

(55) Reg. 4512, prov. M. R.

Setembre.
Dilluns a V dies del mes de Setembre lo senyor Rey en Valencia.
Dimarts a VI dies del dit mes lo dit senyor en Valencia.
Vigilia.
Dimecres a VII dies del dit mes lo dit senyor en Valencia.
Festa de madona senta Maria.
Dijous a VIII. dies del dit mes lo dit senyor en Valencia.
Divendres a IX dies del dit mes lo dit senyor en Valencia.
Dissapte a X. dies del mes de Setembre lo senyor Rey en Valencia.
Aquest dia lo senyor Rey mana scriure per scola de la sua capella En Miquel Roure fill d En Miquel Roura de Barchinona.
Digmenge a XI. dies del dit mes de Setembre lo dit senyor en Valencia.
Dilluns a XII. dies del dit mes lo dit senyor en Valencia.
Aquest dia vench servir la cort, mestre Johan lo coch. E En Ffrançoy de Pau, porter.
Dimarts a XIII. dies del dit mes, lo dit senyor en Valencia.
Aquest dia la senyora infanta dona Johana neboda del senyor Rey e comtessa de Foix passa d esta vida en la nit a .XI. ores, a qui Deus haia santa gloria.
Aquest dia vench servir la cort En Barthomeu Salvat.
Dimecres a XIII. dies del dit mes lo dit senyor en Valencia.

(56) Reg. 2250, fol. 121.

Lo Rey. — Mossen Francesch. Per altre letra escrita de nostra ma vos havem scrit apres que nostra muller la reyna, que Deus haia, fon passada d esta vida, com nos tenim una licencia del pare sant de la qual vos trametem translat dins

la present interclus. Per que us pregam affectuosament façats ab lo dit sant pare que li placie atorgar a nos semblant licencia mateixa per l'anima de la dita reyna; e hauda decontinent la ns trametets per los primers qui vinguen. E en aço us pregam no haia falla. Dada en Valencia sots nostre segell secret a II dies de Nouembre del any de la nativitat de nostre Senyor M.CCCC.VII. Rex Martinus.

Benedictus etc. Auctoritate aplicanda concedimus quod postquam vos carissimus in Christo filius noster Martinus rex Aragone pro patre ac matre fratre et sororibus suis ac pro domino Lippo di Luna precarissime in Christo filie nostre Marie regine Aragone uxoris sue jam defunctis decem missas de officio unitatis ecclesie ad sacre Eucaristie oblatione pro quolibet eorumdem dici fecerit per presbiteros idoneos ut est moris cuilibet anime predictorum pro qua misse ipse dicte fuerint ut prefertur tantum demeritis Christi et sanctorum ac tocuis ecclesie catholice applicetur quod sufficiat ad completam satisfactionem quam in purgatorio tenentur facere pro peccatis suis. Datum Avinione Idus Aprilis, anno III. — Missa a Mossen Ffrancesch d'Aranda. — Dominus Rex misit eam signatam expediendam.

(57) Reg. 2250, fol. 127.

Lo Rey. — Batle general. Com nos vos haiam fort necessari per alguns affers nostres vigents los quals sens vos no volem que s'finen, dehim e manam vos expressament que vista la present, partesquats d'aquí e siats digmenge primer vinent qui sera XX del present mes, en lo monestir de la Vall de Jhesu Christ, on nos, Deu volent, serem divendres primer vinent. E en aço per res no haia falla si n' desijats servir e complaure, car del contrari molt nos desplaurets. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XIII. de Nouembre del any M.CCCC.VII. Rex Martinus. — Dirigitur al batle general d'Arago. — Dominus Rex mandavit mihi Bernardo Medici.

(58) Reg. 2250, fol. 127 v.

El Rey d'Arago. — Mossen Pere. Nos scrivimos a nuestro muy caro e muy amado hermano el rey de Navarra e a nuestra muy cara e muy amada hermana la reyna sa muller de nuestra salud e buen estamiento; e por que no hayan subito desplaer el qual es reprovado por todos los naturales de la muert de su nieto e nuestro el primogenito de Sicilia qui es muerto por las dientes, no les ende havemos querido escribir, mas habemos delliberado de scrivirne a vos por que los ho diredes con millor manera que com scriptura no se poria exprimir. Por que vos rogamos con affection que en caso que aun no les sia notificada la dita muert, captedes hora covinent e oportuna en la qual les notificades aquella, e los consoledes de nuestra part lo mas saviament que poredes. Dada en Valencia dius nostro siello secreto a XV. dias de Noviembre del anyo de la nativitat de nuestro Senyor M.CCCC.VII. Rex Martinus. — Ffuit missa a Mossen Pere Marti de Peralta.

(59) Reg. 2250, fol. 129.

Lo Rey. — En Soler. Una letra havem reebuda e entesa aquella, vos responem que dema qui sera dimarts a XXII dies del present mes, pus havem dada bona conclusio en los affers del bon stament d'aquest regne, entenem a partir d'aquí, mijançant la gracia de Deu, per anar a la Vall de Jhesu Christ e d'alli continuar nostre cami per esser aquí a festes de Nadal. Per que digats al prior e a sos companyons que vullen haver paciència en totes les coses; car si plau a Deu, tot se esmenara de present que nos siam aquí. E pregats los de part nostra que ns tinguen per recomanats en lurs devotes e continues oracions. Dada en Valencia sots nostre segell secret a XXI dies de Nouembre del any M.CCCC.VII. Rex Martinus. — Ffuit missa an Ffrancesch Soler cambrer. — Dominus Rex misit eam signatam expediendam.

(60) Reg. 2251, fol. 87.

Lo Rey. — Mossen Berenguer. Ja sabets com nos abans de nostra partença vos parlam del quitament de les barres del nostre dossier, e com nos vos trametam dins la present memorial de tots aquells qui tenen les dites barres ne per quanta quantitat, manam vos que decontinent les dites barres quitets e aquelles façats metre en loch que no s'puxen consumir. Pero fets rebre sagrament de cascun d'aquells qui tenen les dites barres exceptat de Rubert qui en la quantitat a ells deguda no y mesclen usura ne altre mal barat car no volem que ls sia pagat sino ço qui aparra que ls sia degut justament. Del fet de quitar les perles Mossen Simon Miro vos ne scriu per sa letra; per que remetem ho a aquella. Dada en Cabanes sots nostre segell secret a XV dies de Deembre del any M.CCCC.VII. Rex Martinus. — Dirigitur Berengario d'Ulms, militi. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

Aquestes son les barres del dossier del senyor rey les quals havia meses penyora En Gil Sagra a les persones següents:

Primerament an Ffrancesch Fàbregues..	Ina..... XXXXVIII llyures, XIII. sous.	} Suma per tot, CC.LXX.II. florins, III. sous.
Item an Guillem de la Torre.....	Ina per L florins.	
Item an Rubert.....	Ina per XXXXV florins.	
Item an Blanch.....	altra per L florins.	
Item a na Beatriu.....	altra per XXXVIII florins.	

(61) Reg. 2250, fol. 138.

Lo Rey. — En Ffrancesch Foix. Huy hora de vespres reebem una letra vostra sobre l'fet de Longosardo a la qual vos responem que nos havem delliberat de tenir festes de Nadal. Deu volent, en Tortosa e entrarem hi dimecres primer vinent. Per que us manam que vista la present, tota dilacio e excusacio apart posada, partescats d'aquí e vengats a nos a la dita ciutat, al pus prest que poredes quar nos volem aquí practicar ab vos del dit fet, e posar aquell en bon e degut estament, etc. Dada en lo loch de Cabanes sots nostre segell secret a XVI. dies de Deembre del any M.CCCC.º septimo. Rex Martinus. — Fuit missa dicto Ffrancischo Foix. — Dominus Rex mandavit mihi Bernardo Medici.

(62) Reg. 2251, fol. 87 v.

Lo Rey. — Reverend pare en Christ. Com nos haiam delliberat tenir festes de Nadal en Tortosa, pregam e manam vos que siats ab nos en la dita ciutat abans de Nadal, e fets vos ne portar la vostra mitra. E en aço per res no haia falla. Dada en lo loch de les Coves sots nostre segell secret a XVI. dies de Deembre del any M.CCCC.VII. Rex Martinus. — Dirigitur archiepiscopo castri Calleri. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(63) Reg. 2251, fol. 88 v.

Lletra an Jacme Sala, dessus una espera (sphaera). Item an Guillem Mulet, dessus obres en la Seu de Barcelona, (publicades en la *Revista Artístico Arqueológica Barcelonesa*, n.º 62, pl. 301. — 1910).

(64) Reg. 2251, fol. 87 v.

Lo Rey. — Honrat abbat. Com nos haiam delliberat tenir festes de Nadal a Tortosa e haiam necessari la vera creu que nostra neboda, que Deus haia, lexa a la sua ama, pregam vos affectuosament que de la deçima que devets dar a nos, donets e paguets a la dita ama .C. florins los quals nos li havem a dar per raho de la dita vera creu, la qual decon-

tinent ensemps ab lo cofret clos e ben tanquat nos trametats per .I. monge vostre o per altre fiabla persona. E en aço no haia falla car plaer e servir nos en farets molt agradables. Dada en Sent Matheu sots nostre segell secret a XVIII dies de Deembre del any M.CCCC.VII. Rex Martinus. — Dirigitur abbati Populeti. — Dominus Rex signatam missit expediendam.

(65) Reg. 2250, fol. 145 v.

Lo Rey. — En Jaume Sala. Sabut havem que ls albrechs blancs que l any passat fem portar aqui de Castello d Empuries, stan a la pluja e al vent, e si molt staven axi serien tost destruhits. Per que us manam que ls façats metre presentament en la daraçana en loch en que sien ben conservats e que no s puxen podrir. Dada a Sant Matheu sots nostre segell secret a XVIII. dies de Deembre en l any de M.CCCC.VII. Rex Martinus. — Fuit missa an Jacme Sala. — Dominus Rex mandavit mihi Bernardo Medici.

(66) Reg. 2250, fol. 147 v.

Lo Rey. — Com nos haiam per acordat que la escuderia e les nostres besties stiguen en lo palau menor, manam vos que decontinent façats adobar les mengedores e les portes dels stables e mes anant façats vuydar la cambra sobre l portal del dit palau qui es devers los stables pera l cavalleriç; en manera que com nos siam aqui, tot sia prest. E gardats que aço per res no haia falla. Dada en Tortosa sots nostre segell secret a XXIII dies de Deembre del any M.CCCC.VII. Rex Martinus. — Dirigitur a Johanico de la Rocha. — Dominus Rex mandavit mihi Bernardo Medici.

(67) Reg. 2250, fol. 146 v.

Lo Rey. — En Guillem Puiada. Sabut havem certament que per fortuna de temps en la plaia de Barchinona es arribada una galea desmerxada e quaix desarmada que ha portat don Jayme a Sahona. Per que com nos siam molt hujats de cavalcar e desigem molt anar aqui per mar, pregam vos axi affectuosament com podem, que vista la present ensemps ab lo nostre viz almirall En Galceran Marquet, al qual ne scrivim, pujets en la dita galea, e dels pescadors qui son aqui e de la millor gent de mar que haver porets, la armets e la ns manets vos personalment ab lo dit viz almirall a Port-fangos. Pregam vos encara si jamay nos entenets servir que y bestregats ço qui mester hi sera quar nos vos ho pagarem de fet encontinent que siam aqui. E presentats al patro de la dita galea la letra que li trametem ab la qual lo pregam que faça d aquella ço que vos ordenerets; volem empero que vos e l dit almirall pujets en la galea dessus dita e us prengats be esment si fa per nos. E si cas era que veessets que per nos no faes, lexats le estar e ab correu cuytat rescrivits nos en, en manera que divendres haiam vostra resposta. No us meravellets com la present no es signada de nostra ma, quar per tal com es jorn de Nadal no havem volgut signar. Data ut supra (*). — Dirigitur dicto Guillelmo Pujada. — Dominus Rex mandavit mihi Bernardo Medici.

Consemblants lletres foren dreçades an Galceran Marquet, v.ç almirall y an Ramon de Vilaragut (Reg. 2250, fol. 146 y 146 v.)

ANY 1408

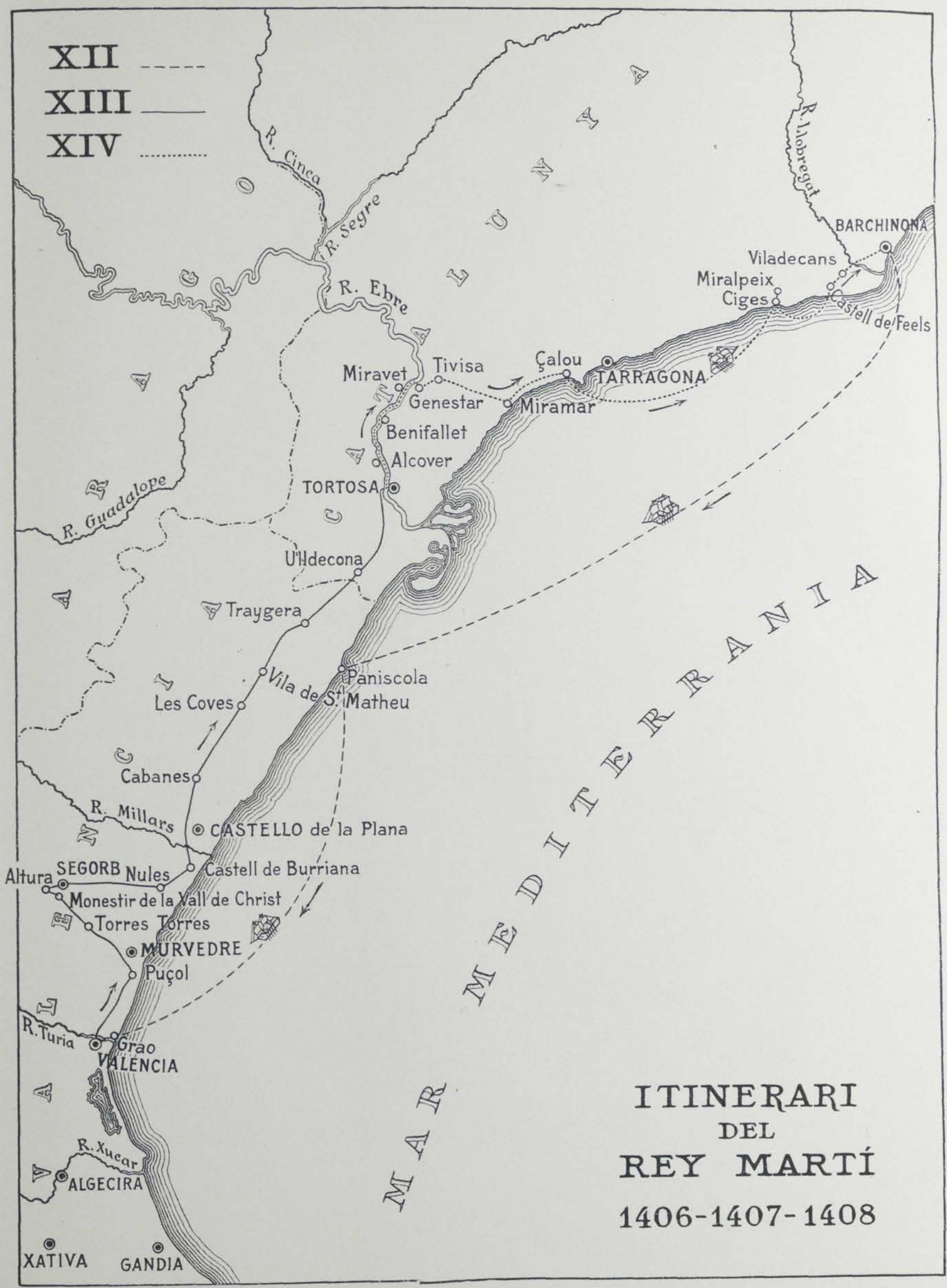
Data	Lloch	Signatura	Data	Lloch	Signatura	
JANER			17	Barchinona	2156, 3 v.	
† 1	Dertuse (1)	2184, 7	18	»	2153, 137 v.	
2	Tortosa	2285, 105	19	»	2285, 104 v.	
	»	2285, 106	20	»	2156, 6	
3	{ Alcover	4512, provi-	21	»	Perg. n.º 394	
	{ Benifalet		sional, M. R.	† 22	»	2184, 19 v.
4	Benifallet	2285, 106 v.	23	»	2236, 60	
	{ Beniffelet	4512, provi-	24	»	2156, 9 v.	
5	{ En la barqua denant Miravet		sional, M. R.	25	»	2236, 59 v.
	{ Genestar			26	»	2156, 14 v.
	{ Tivissa		27	»	2285, 114 v.	
6	»	2285, 107 v.	28	»	2285, 60	
7	»	2285, 108	† 29	»	2158, 85 v.	
† 8	»	2285, 109 v.			{ Procès de	
	{ Miramar	4512, provi-	30	»	{ Corts, Regis-	
	{ Çalou		sional, M. R.			{ tre 12, 77 (2.ª
	{ Çalou, en la galea de Girardo				{ foliació)	
10	{ Miralpeix	»	31	»	{ 2156, 17 v.	
	{ Ciges					{ 2285, 113
	{ Castell de Fels	»	FEBRER			
11	{ Viladecans			1	Barchinona	2237, 6 v.
	{ Barchinona			2	Barchinona?	?
12	»	2285, 112	3	Barchinona	2285, 114	
13	»	2156, 1	4	»	2153, 137	
14	»	2285, 113 v.	† 5	»	2156, 50	
† 15	»	2156, 27 v.	6	»	2156, 30 v.	
16	»	2207, 2 v.	7	»	2153, 139 v.	
			8	»	2237, 7	

(*) Tortosa 25 Desembre 1407

Data	Lloch	Signatura	Data	Lloch	Signatura
9	Barchinona	2237, 8 v.	14	Barchinona	2305, 176
10	»	2153, 137 v.	✠ 15	»	2153, 169
11	»	2285, 115 v.	✠ 16	»	2183, 46 v.
✠ 12	»	2236, 60 v.	17	»	2237, 18
13	»	2236, 63 v.	18	»	2157, 15
14	»	2236, 65 v.	19	»	2236, 77 v.
15	»	2153, 141	20	» (11)	2156, 88
16	»	2236, 63 v.	21	»	2236, 78
17	»	2156, 41	✠ 22	»	2153, 171 v.
18	»	2153, 142 v.	23	»	2157, 39
✠ 19	»	2156, 47	24	»	2153, 170
20	»	2288, 100	25	»	2183, 51 v.
21	»	2236, 65	26	»	2236, 79 v.
22	»	2236, 66	27	»	2237, 19 v.
23	» (2)	2237, 9 v.	28	»	2236, 82
24	»	2236, 66 v.	✠ 29	Barchinona?	?
25	»	2236, 64	30	Barchinona	2237, 20 v.
✠ 26	»	2236, 80			
27	» (3)	2157, 7	MAIG		
28	»	2183, 6 v.	1	Barchinona	2237, 20 v.
29	» (4)	2288, 97 v.	2	»	2236, 80 v.
			3	»	»
MARÇ			4	»	2237, 22 v.
1	Barchinona	2156, 57	5	»	2288, 102 v.
2	» (5)	2236, 65 v.	✠ 6	»	2153, 178 v.
3	»	2288, 100 v.	7	»	2236, 81
✠ 4	»	2183, 42	8	»	2237, 23 v.
5	»	2157, 2 v.	9	»	»
6	»	2288, 135	10	»	Ll. R. 1162
7	»	2236, 67 v.	11	»	2153, 182 v.
8	»	Ll. R. 1149	12	»	2157, 26
9	»	2237, 13 v.	✠ 13	»	Ll. R. 1163
10	»	2153, 153 v.	14	» (12)	2157, 22
✠ 11	Barchinona?	?	15	»	2236, 82
12	Barchinona	2237, 14	16	»	2157, 24 v.
13	»	2157, 6 v.	17	»	2236, 81 v.
14	»	2157, 7	18	»	Ll. R. 1164
15	»	2236, 67 v.	19	»	2157, 32 v.
16	»	2237, 19	✠ 20	»	2156, 107 v.
17	»	Ll. R. 1153	21	»	Ll. R. 1165
✠ 18	Barchinona?	?	22	»	2237, 24 v.
19	Barchinona	2157, 8 v.	23	» (13)	2157, 31
20	»	2157, 9	24	»	2184, 72
21	»	2153, 158 v.	25	»	2237, 25 bis
22	»	2153, 160	26	» (14)	2236, 62 v.
23	»	2153, 159	✠ 27	»	Ll. R. 1166
24	» (6)	Ll. R. 1154	28	»	2237, 27
✠ 25	Barchinona?	?	29	»	2237, 26 v.
26	Barchinona	Ll. R. 1155	30	»	2157, 25 v.
27	» (7)	Ll. R. 1156	31	» (15)	2153, 189
28	»	2183, 30			
29	»	2237, 15	JUNY		
30	» (8)	2236, 76	1	Barchinona	2157, 37
31	» (9)	2236, 76 v.	2	»	2153, 191
			✠ 3	Barchinona?	?
ABRIL			4	Barchinona	2157, 39
✠ 1	Barchinona	2184, 48 v.	5	»	2237, 27
2	Palau de Barchinona	Perg. n.º 403	6	»	2288, 137
3	Barchinona	2157, 11	7	»	2288, 104
4	»	2236, 77 v.	8	»	2236, 86
5	»	2157, 11 v.	9	»	2236, 83
6	»	2236, 76 v.	✠ 10	»	2184, 81
7	» (10)	2237, 16 v.	11	»	2156, 120
✠ 8	»	2156,	12	»	2288, 103 v.
9	»	2237, 30 v.	13	»	2237, 1 (2.ª fo- liació)
10	»	2236, 79	14	»	2288, 105 v.
11	»	2288, 101	15	»	2237, 31
12	»	2183, 44	16	»	2236, 86 v.
13	»	2183, 39 v.			

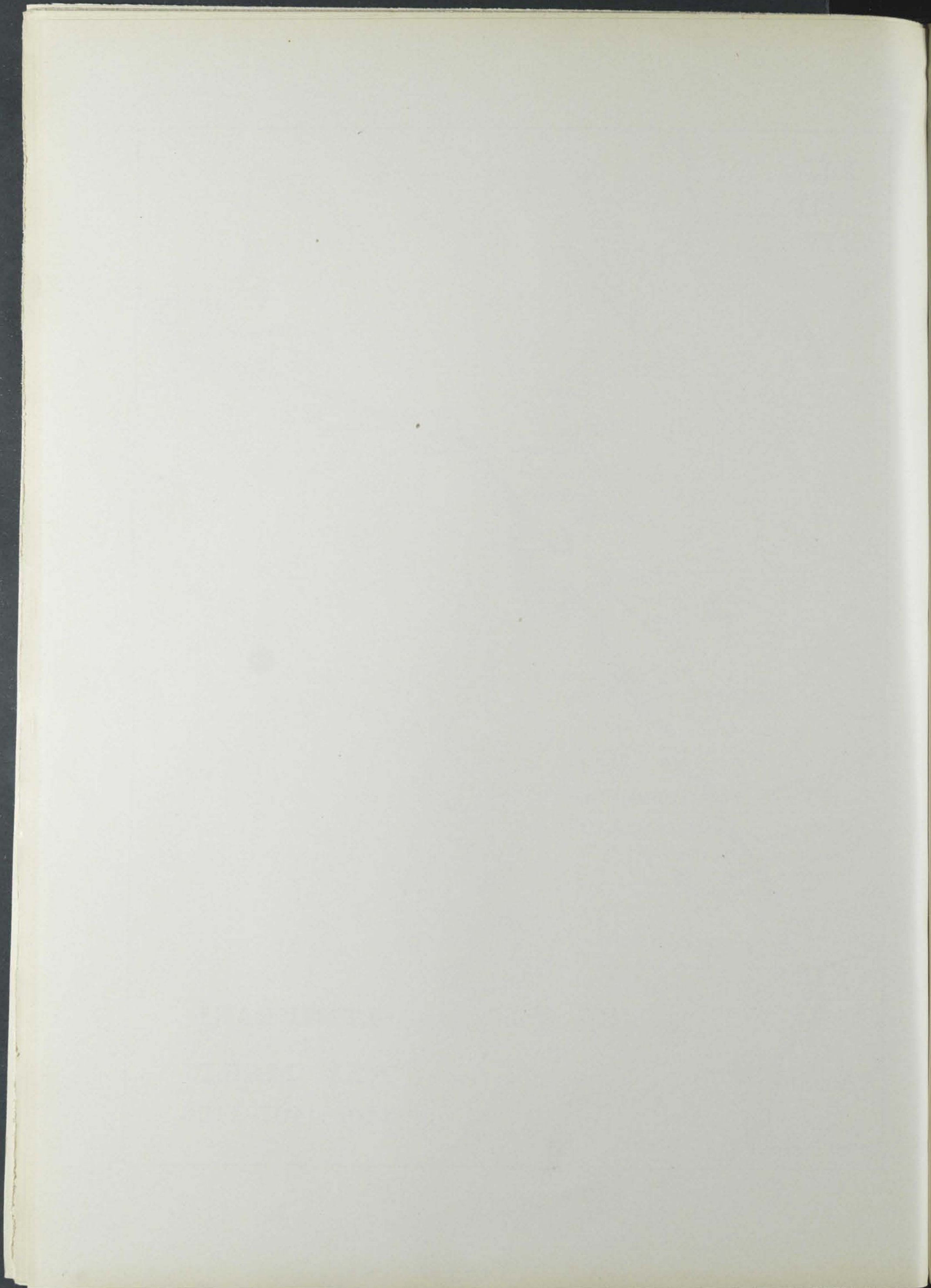
Data	Lloch	Signatura	Data	Lloch	Signatura
† 17	Barchinona	2159.	8	Barchinona (23)	2251, 92
18	»	2237, 32	9	»	2236, 100
19	»	2236, 85 v.	10	»	2186, 55
20	»	2288, 104 v.	11	»	2237, 42
21	» (16)	2236, 86 v.	† 12	»	2183, 119 v.
22	»	2157, 62 v.	13	»	2237, 41 v.
23	» (17)	2251, 91	14	»	2159, 56 v.
† 24	Barchinona?	?	15	»	2159, 50 v.
25	Barchinona	{ 2237, 5 (2.ª fo- liació)	16	»	2251, 93
26	»	2157, 49 v.	17	»	2157, 89 v.
			18	» (24)	2251, 94
27	Valldaura	{ 4512, provi- sional, M. R.	† 19	»	2156, 167
			20	»	2251, 95
28	»	{ 4512, provi- sional, M. R.	21	» (25)	»
			22	» (26)	2251, 95 v.
29	Sent Cugat del Vallès	{ 4512, provi- sional, M. R.	23	»	Ll. R. 1189
			24	»	2251, 95 v.
30	»	{ 4512, provi- sional, M. R.	25	»	2236, 100
			† 26	»	2157, 93
29	»	2159, 22 v.	27	»	2251, 96
30	» (18)	2237, 35 v.	28	»	»
JULIOL			29	»	2236, 99 v.
† 1	Barchinona	2236, 92 v.	30	»	2251, 96 v.
2	»	2157, 53 v.	31	» (27)	2237, 45
3	» (19)	2251, 91 v.	SETEMBRE (1)		
4	»	»	1	Barchinona (28)	2251, 98
5	»	2157, 62	† 2	»	2251, 97
6	»	2237, 36 v.	3	»	Ll. R. 1194
7	»	2157, 59 v.	4	»	2237, 45 v.
† 8	»	2156, 139	4	En la torre d'En Guillem de Busquets, prop lo monestir de Pedralbes	2186, 76 v.
9	»	2237, 43			2157, 103 v.
10	» (20)	2237, 36 v.	5	Barchinona	2237, 47
11	»	2237, 37	6	»	2237, 46
12	» (21)	2237, 37 v.	7	»	2251, 98 v.
13	»	2184, 87 v.	8	»	2237, 49
14	»	2236, 93	† 9	»	2236, 100 v.
† 15	»	2156, 139 v.	10	»	2237, 69
16	»	{ 2237, 7 (2.ª fo- liació)	11	»	2157, 108
17	»	2236, 96	12	En la casa d'En Guillem de Busquets, del territori de la ciutat de Barchinona	2227, 165 v.
18	»	2236, 94			2251, 100
19	»	2288, 106	13	Barchinona	2236, 101
20	»	2236, 94 v.	14	»	2183, 116 v.
21	»	»	14	In turri Johannis Fivaller In turri Johannis Fivaller prope Barchinone	2183, 113
† 22	»	2159, 41			{ 2237, 13 v. (2.ª foliació)
23	»	{ 2237, 10 (2.ª foliació)	† 16	Barchinona	2236, 102
24	»	2157, 73 v.	17	Torre d'En Johan Fivaller prop de Barchinona	{ 2237, 12 v. (2.ª foliació)
25	»	2207, 72			2157, 115 v.
26	»	Ll. R. 1175	18	Barchinona	2237, 51
27	»	2237, 41	19	»	2251, 101
28	»	2236, 95 v.	20	Torre d'en Johan Fivaller (29)	2251, 100 v.
† 29	»	2220, 61 v.	21	Domo Johannis Fivaller	2206, 52
30	»	{ 2237, 11 (2.ª foliació)	22	Barchinona (30)	2251, 104
31	» (22)	2237, 40	† 23	»	2236, 108 v.
AGOST			24	Domo de Bellesguard Barchinona	2236, 104
1	Barchinona	2251, 92			2185, 5
2	»	2236, 96 v.	25	Turri Johannis Fivellerii Casa d'En Johan Fivaller prop de Barchinona	2288, 139 v.
3	»	2236, 98 v.			2186, 97
4	»	2159, 48	26	»	2183, 117 v.
† 5	Barchinona?	?			
6	Barchinona	2288, 108			
7	»	{ 2237, 12 (2.ª foliació)			

(1) Hi ha documents datats en Barcelona durant tots los jorns del mes.

XII - - - -
 XIII ————
 XIV ······

ITINERARI
 DEL
 REY MARTÍ
 1406-1407-1408

Data	Lloch	Signatura	Data	Lloch	Signatura
27	{ Casa d'En Johan Fivaller prop de Barchinona	»	✠ 11	Barchinona	2251, 112 v.
28	Barchinona	2288, 138 v.	12	»	2251, 114 v.
29	»	2294, 91	13	»	2251, 113
✠ 30	{ In domo de Bellesguard	2251, 105 v.	14	»	{ 2237, 23 (2. ^a foliació)
		2185, 55	15	»	2237, 61
			16	»	2251, 115 v.
			17	»	2237, 65
			✠ 18	»	{ 2237, 30 (2. ^a foliació)
OCTUBRE (*)			19	»	2237, 63 v.
1	Barchinona	2288, 109	20	»	Ll. R. 1201
2	»	2251, 104 v.	21	»	2157, 170 v.
3	»	2157, 126 v.	22	»	2157, 176 v.
4	Bellesguard	2227, 159 v.	23	»	2236, 112 v.
5	»	2185, 63	24	»	»
6	»	2186, 112 v.	✠ 25	»	2159, 148 v.
✠ 7	»	2185, 64	26	»	2157, 177 v.
8	»	2158, 61	27	»	2236, 113
9	Barchinona	2159, 134 v.	28	» (37)	2236, 113 v.
10	»	2236, 112	29	»	2157, 167 v.
11	»	2236, 107	30	» (38)	2237, 67
12	»	2251, 111	DECEMBRE		
13	»	2251, 106 v.	1	Barchinona	2236, 114
✠ 14	»	2186, 110	✠ 2	»	2187, 19
15	»	2237, 57 v.	3	»	2236, 114
16	»	2251, 106 v.	4	»	2157, 183
17	»	2251, 107 v.	5	»	2157, 181 v.
18	»	2157, 139	6	»	2157, 182 v.
19	» (31)	2251, 107 v.	7	»	2157, 181
20	»	2251, 109 v.	8	»	2159, 161 v.
✠ 21	»	2157, 137	✠ 9	»	2252, 6
22	» (32)	2251, 108	10	»	2237, 65 v.
23	»	2251, 110 v.	11	»	2237, 66 v.
24	»	2251, 109	12	»	2252, 2
25	»	2236, 109 v.	13	»	2252, 2 v.
26	»	2236, 110 v.	14	»	2237, 67 v.
27	»	2157, 144	15	» (39)	2252, 4
✠ 28	» (33)	2183, 129 v.	✠ 16	»	2252, 2 v.
29	»	{ 2237, 20 v. (2. ^a foliació)	17	»	2288, 142
30	» (34)	2251, 112	18	»	2252, 3 v.
31	» (35)	»	19	»	Ll. R. 1213
NOVEMBRE			20	» (40)	2288, 110
1	Barchinona	{ 2237, 17 (2. ^a foliació)	21	»	2187, 30
2	Bellesguard	2185, 74 v.	22	»	2252, 5
3	»	2186, 131	✠ 23	»	2252, 8
✠ 4	Bellesguard ?	?	24	»	2157, 193
5	Barchinona	{ 2237, 21 v. (2. ^a foliació)	25	»	2187, 32
6	»	2157, 153	26	»	2252, 8 v.
7	»	2236, 111	27	» (41)	Ll. R. 1216
8	Bellesguard	2185, 76	28	»	2252, 9 v.
9	Barchinona	2159, 140	29	»	2288, 143
10	» (36)	2251, 113 v.	✠ 30	Barchinona?	?
			31	Barchinona (42)	2252, 11

(1) Reg. 4512 prov. M. R.

Prima die mensis Januarii anno a nativitate Domini M.º CCCC. octavo.
 Ninou, ço es festa de la Circuncisio de nostre Senyor.
 Digmenge primer dia del mes de Janer lo senyor rey en Tortosa.
 Aquest dia lo senyor rey mana scriure per scriva de la tresoreria sua En Guillem Agramunt; quitacio a .II. besties paga .XXX. solidos.
 Dilluns a .II. dies del dit mes, lo dit senyor en Tortosa.
 Dimarts a III dies del dit mes, lo dit senyor parti de Tortosa per lo mati, e recullis en .II. tartanes, e per lo riu amunt anas dinar devant lo loch de Alcover dins la .I. de las dites tartanes; e partint d'aquí, ana sopar e iauré al loch de Benifalet.
 Dimecrés a .III. dies del mes de Janer, lo dit senyor en Benifalet.

(*) En quasi tots los jorns d'aquest mes, se troben documents signats a Barchinona y signats en Bellesguard.

Dijous a V. dies del mes de Janer lo senyor rey parti de Beniffelet e recullis en barcha o tartana per lo riu amunt, e anas dinar en la barque denant Miravet e partint d'aquí, pres terra denant lo loch de Genestar e ana sopar e iaure al loch de Tivissa.

Divendres a VI. dies del mes de Janer, lo dit senyor en Tivissa.

Dissapte a VII. dies del dit mes de Janer lo dit senyor en Tivissa.

Digmenge a VIII. dies del dit mes de Janer lo dit senyor en Tivissa.

Dilluns a IX. dies del dit mes, lo dit senyor parti del dit loch de Tivissa e anas dinar al loch de Miramar apres se n ana per terra al port de Çalou e aquí se reculli en la galea de Girardo de Doni e aquí sopa e dormi.

Dimarts a X. dies del mes de Janer, lo dit senyor axint de la dita galea e pres terra denant lo loch de Miralpeix e anas dinar sopar e jaure a la vila de Ciges.

Dimecres a XI. dies del dit mes de Janer lo dit senyor parti de la vila de Ciges ab .III. leuts e pres terra denant Castell de Fels e anas dinar al loch de Viladecans e sopar e jaure en la ciutat de Barchinona.

Dijous a XII dies del dit mes, lo dit senyor en Barchinona.

Divendres a XIII. dies del mes de Janer, lo senyor rey en Barchinona.

Aquest dia lo senyor Rey mana scriure de casa sua Mestre Domingo Garcia cirurgia de Tortosa quitacio a .I. bestia paga .XV. solidos.

Dissapte a XIII. dies del mes de Janer, lo senyor rey en Barchinona.

Aquest dia lo senyor rey mana scriure per ministrer de sturments de corda Anthoni Maçeu, quitacio a I. bestia. No paga res.

Digmenge a XV. dies del mes de Janer, lo senyor rey en Barchinona.

Dilluns a XVI. dies del dit mes lo dit senyor en Barchinona.

Festa de sent Anthoni.

Dimarts a XVII. dies del dit mes, lo dit senyor en Barchinona.

Dimecres a XVIII. dies del dit mes lo dit senyor en Barchinona.

Dijous a XIX. dies del dit mes lo dit senyor en Barchinona.

Divendres a XX dies del mes de Janer lo senyor rey en Barchinona.

Aquest dia lo senyor Rey mana scriure per capella e xantre de la sua capella En Domingo Baldira rector de la sgleya parroquial de Dot, quitacio a .I. bestia paga XV. solidos.

Dissapte a XXI. dies del dit mes, lo dit senyor en Barchinona.

Digmenge a XXII. dies del dit mes, lo dit senyor en Barchinona.

Dilluns a XXIII. dies del dit mes, lo dit senyor en Barchinona.

Aquest dia lo senyor rey feu capdany en la seu de la ciutat de Barchinona per anima del cors de la senyora reyna, quondam, de bona memoria, muller qui fou del dit senyor.

Dimarts a XXIII. dies del dit mes, lo dit senyor en Barchinona.

Festa de sent Pau.

Dimecres a XXV. dies del mes de Janer, lo senyor rey en Barchinona.

Dijous a XXVI. dies del dit mes, lo dit senyor en Barchinona.

Divendres a XXVII dies del dit mes, lo dit senyor en Barchinona.

Dissapte a XXVIII. dies del dit mes, lo dit senyor en Barchinona.

Aquest dia se parti de la cort mossen R. Torrelles.

Digmenge a XXIX. dies del dit mes, lo dit senyor en Barchinona.

Dilluns a XXX. de Janer lo dit senyor en Barchinona.

Aquest dia lo senyor rey mana scriure per porter seu N Anthoni Arbucies, quitacio a .I. bestia paga .XV. solidos.

Aquest dia vench servir la cort Micer Bernat Dalmau abat de Sentes Creus.

Dimarts a XXXI. de Janer, lo dit senyor en Barchinona.

Aquest dia mana lo senyor rey a Micer Ramon Fivaller scriva de racio de casa sua tresportar en carta de racio de cambrer en camerlench seu Mossen P. Torrelles quitacio a VI. besties. E que li sia fet compte ultra lo nombre dels .II. camerlenchs ordinaris. E vol lo dit senyor que sia scrit e continuat en lo dit ofici de camerlench en aquella jornada que l dit senyor me havia ia manada en Valencia del VIII. dia del mes de Juny del any M.CCCC.II. segons que pus larch apar en lo libre appellat manual segon de mon ofici.

Item lo dit derrer dia del dit mes de Janer del any M.CCCC.VIII., mana lo dit senyor tresportar de cambrer en camerlench seu Mossen R. Torrelles, quitacio a VI. besties. E que li sia fet compte ultra los .II. camerlenchs ordinaris.

(2) Reg. 2183, fol. 8 v.

Lo Rey. — Honrat prior. Com En Johan Janer apothecari de Barchinona haia fet vot de servir nostre Senyor Deus e nostra Dona sancta Maria en lo vostre monestir de Muntserrat, a suplicacio d alguns servidors e familiars nostres amichs del dit Johan, pregam vos fort affectuosament que per honor nostra li vullats donar licencia de fer traure d aquí los dits rocins. E sera cosa a nos fort plasant. E sia, rey molt car primogenit, lo Sant Sperit en vostra guarda. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a XXIII. dies de Febrer del any mil CCC.VIII. Rex Martinus. — Dirigitur priori de Monteserrato. — Dominus Rex mandavit mihi Bernardo Medici.

(3) Reg. 2183, fol. 10.

Lo Rey d Arago. — Rey molt car primogenit. Com lo noble e amat conseller e camerlench nostre Mossen Guillem Ramon de Muncada vulla fer venir d aqueix regne quatre rocins pera servey de sa persona, pregam vos affectuosament, rey molt car primogenit, que per honor nostra li vullats donar licencia de fer traure d aquí los dits rocins. E sera cosa a nos fort plasant. E sia, rey molt car primogenit, lo Sant Sperit en vostra guarda. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a XXVII dies de Febrer del any M.CCCC.VIII. Rex Martinus. — Dirigitur regi Sicilie. — Dominus Rex mandavit mihi Bernardo Medici.

(4) Reg. 4512 prov. M. R.

Ffebrer.

Prima die mensis ffebroarii anno a nativitate Domini millesimo. CCCC.º octavo.

Vigilia.

Dimecres primer dia del mes de Ffebrer lo senyor rey en Barchinona.

Aquest dia lo senyor rey mana scriure per sobrecoch seu En P.º dez Pla al de Vilafrancha per sobrecoch seu; quitacio a II. besties. E mes mana scriure lo dit dia per telladorer seu N Uguet de Vilafrancha, quitacio a .II. besties. No pagaren res.

Festa de madona senta Maria canaler.

Dijous a II. dies del mes de Ffebrer lo senyor rey en Barchinona.

Divendres a III. dies del mes de Ffebrer lo senyor rey en Barchinona.

Aquest dia lo senyor rey mana trespotar de ajudant de son offici de comprador en ajudant de la sua cambra En Johan Pomar quitacio a I. bestia. No paga res. E lo dit dia mana lo dit senyor trespotar de jutge en hoydor de la sua cort Micer Bernat Roig; paga XV. solidos.

Disapte a IIII dies del mes de Ffebrer lo senyor rey en Barchinona.

Aquest dia parti de la cort Mossen Pere Torrelles, Mossen Johan de Montchada, En Tora, En Pedro de Luna e Mossen Jordi de Caramany.

Dicmenge a .V. dies del mes de Ffebrer lo senyor rey en Barchinona.

Aquest dia comença de servir Mossen Pere de Çervello.

Diluns a .VI. dies del mes de Ffebrer lo senyor rey en Barchinona.

Aquest dia mana lo senyor rey trespotar de cambrer en ofici de majordon de casa sua Mossen Vidal de Blancs senyor d'Albalat; quitacio a VI besties.

Aquest dia vench servir la cort Anthoni Johan, trompeta.

Dimarts a VII dies del mes de Ffebrer lo senyor rey en Barchinona.

Jo R. Fiveller be rabut lo dret tro vuy dimarts a VII de Febrer.

E lo dit dia se parti de la cort Mossen Berenguer A. de Cervello e Mossen R. Torrelles.

Dimecres a VIII. dies del mes de Ffebrer lo senyor rey en Barchinona.

Dijous a IX. dies del dit mes lo dit senyor en Barchinona.

Aquest dia lo senyor rey mana scriure de casa sua causa honoris Mestre Benedicto e Jacomello son nabot florentins e mestres de sgrima de spasa de .II. mans e d'altres armes; quitacio a .I. bestia cascu paga X...VIII.

Divendres a .X. dies del dit mes lo dit senyor en Barchinona.

Aquest dia lo senyor rey mana scriure per cambrer seu Combalt Serdan quitacio a .II. besties debet.

Dissabte a XI. dies del dit mes lo dit senyor en Barchinona.

Ffesta de senta Eulalia cors sant de Barchinona.

Dicmenge a .XII. dies del dit mes lo dit senyor en Barchinona.

Dilluns a XIII. dies del dit mes lo dit senyor en Barchinona.

Aquest dia vench En Manuel Costa. Item Micer Dalmau de Sent Dionis. Item Ffrancesch de Pera Rua.

Dimarts a .XIII. dies del mes de Ffebrer lo senyor rey en Barchinona.

Aquest dia lo senyor rey mana scriure per capella de la sua capella En P. Soler quitacio a I bestia, paga XV solidos.

Dimecres a XV. dies del dit mes lo senyor rey en Barchinona.

Dijous a .XVI. dies del dit mes lo dit senyor rey en Barchinona.

Divendres a XVII dies del dit mes lo dit senyor rey en Barchinona.

Disapte a .XVIII. dies del dit mes lo dit senyor rey en Barchinona.

Dicmenge a .XIX. dies del mes de Ffebrer lo senyor rey en Barchinona.

Diluns a .XX. dies del dit mes lo dit senyor en Barchinona.

Dimarts a .XXI. dies del dit mes lo dit senyor en Barchinona.

Ffesta de la Cadira de sent Pere.

Dimecres a XXII. dies del dit mes lo dit senyor en Barchinona.

En aquest dia lo senyor rey edificha lo monestir de la orde dels frares celestins lo qual fon edificat en .I. pati contiguu en lo seu palau maior de la ciutat de Barchinona, ab aquella sollemnitat de professons e altres serimonies segons se pertany. En los fonaments del qual foren posades lo dit dia, les pedres següents, ço es: la primera pedra per l'archabisbe de Caller, e la segona lança lo senyor Rey per si mateix, la terça lança lo dit senyor, per la senyora reyna de bona memoria, muller qui fon de dit senyor, la quarta la reyna dona Yolant, la .V.ena lo senyor rey de Sicilia, la qual lança per ell, Mossen Ramon Torrelles, la .VI.ena, la reyna de Xipre, la .VII.ena, la reyna de Sicilia la qual lança per ella lo dit Mossen R. Torrelles, la .VIII.ena, lo Mestre de Calatrava, la .IX.ena, lo bisbe de Barchinona, la .X.ena, don Frederich fill del rey de Sicilia e net del dit senyor, la .XI.ena, lo bisbe de Segorb, la .XII.ena, l'abat de Sent Cugat, la .XIII.ena, l'abat de Sentés Creus, la .XIII.ena, l'abat de Beniiffaça, la .XV.ena, los Consellers de Barchinona, la .XVI.ena, los Missatgers de Valencia, la .XVII.ena, los Missatgers de Mallorques, la .XVIII.ena, los Missatgers de Leyda, la .XIX.ena, los Missatgers de Tortosa, la .XX.ena, los Missatgers de Girona e la .XXI.ena, e darrera los Missatgers de Perpinya.

Dijous a XXIII. dies del mes de Ffebrer, lo senyor rey en Barchinona.

Vigilia.

Divendres a XXIII. dies del dit mes lo dit senyor en Barchinona.

Any de baxest.

Ffesta de sent Maria per lo baxest.

Dissapte .XXIII. dies del dit mes lo dit senyor en Barchinona (r).

Dicmenge a XXV. dies del dit mes lo dit senyor en Barchinona.

Dilluns a .XXVI. dies del dit mes de Ffebrer lo dit senyor en Barchinona.

Aquest dia lo senyor rey mana scriure per capella de la sua capella causa honoris En Ponç Valles per beneficiat en la sgleya parroquial de Valles, paga XV solidos. E mes mana scriure lo dit dia per uxer d'armes seu, Mossen Jacme de Camplonch; quitacio a IIII. besties, paga LVI (?) solidos IIII. diners.

Carnestoltes.

Dimarts a XXVII. dies del mes de Ffebrer lo senyor rey en Barchinona.

Primer dia de quaresma.

Dimecres a XXVIII e derrer dia del dit mes lo dit senyor en Barchinona.

(5) Reg. 2183, fol. 21 v.

Nos En Marti, etc. Per tenor de la present atorgam haver reebudes de vos feel nostre En Matheu de Loscos, procurador reyal de Mallorques cent trenta quatre lliures de cera blanca obrada de ciris cirriots e caneles de diverses talles e faycons e la qual, beneyda en la nostra capella de santa Anna del castell de Mallorques lo die de santa Maria de Febrer pus prop passat, nos havets tramesa per nostre servir dins una caixa de fust senyalada ab .IIII. senyals reyal, ligada ab cordes de canem. Manants per aquesta mateixa al maestre racional de la nostra cort, o a son lochtinent o a altre qualsevol de vos compte oydor, que lo preu que ha costat la dita cera e les messions que fetes haurets en trametra a nos aquella, en vostre compte admeta, tota contradicció cessant, vos restituint apoca del preu de la dita cera e la present. Dada en Barchinona a dos dies de Març en l'any de la nativitat de nostre Senyor, M.CCCC.VIII. Rex Martinus. — Dominus Rex misit eam signatam expediendam.

Reg. 2183, fol. 22.

Nos En Marti, etc. Per tenor de la present atorgam haver haudes e reebudes de vos feel nostre En Matheu de Loscos, procurador reyal en lo regne de Mallorques, per mans del feel de la nostra tresoreria En Guillem Mulet, dues vano-

(1) D'aquest jorn fins lo derrer del mes, les dates son errades; car lo dissabte era jorn 25 i lo dimecres, derrer dia del mes, era 29, per tal, com l'any 1408 era baxest.

vos primes d'obra d'ondes; dues catifes grosses troeyllades; dos prats o guillefs; dotze alquicenes blancs ab listes amples vermelles de larch a cascun cap, les quals coses de nostre manament havets comprades en Mallorques l'any qui fina per tot Abril de .CCCC.VII. prop passat. E aquelles nos havets trameses per nostre servir en dos costals ab serpilleres de mijes flaçades de borra blanques ab listes amples a cascun cap, ab senyals reials ben ligats. E mes anant atorgam haver haudes e reebudes per mans del dit En Guillem Mulet, vint gerres plenes d'oli bo e fi que de nostre manament havets comprat en Mallorques lo dit any per nostre servir. Manants ab aquesta mateixa al maestre racional de la nostra cort, o a son lochtinent o altre qualsevol de vos compte hoydor, que los preus que hauran costat les dites vanoves, catifes, prats o guillefs, alquicems e flaçades e les dites XX gerres plenes del dit oli e totes les messions que fetes haurets en trametre a nos aquelles, en vostre compte admeta, tota contradicció cessant; vos empero restituint apoques dels preus de les dites coses, e la present. En testimoni de la qual cosa, manam la present esser feta e ab nostre segell secret segellada. Dada en Barchinona a dos dies de Març en l'any de la nativitat de nostre Senyor M.CCCC.VIII. Rex Martinus. — Dominus Rex misit eam signatam expediendam.

(6) Reg. 2183, fol. 27 v.

Lo Rey d'Arago. — Honrat abbat. Entes havem que vos fets part e fort mala obra al amat capella nostre Mossen Martí Lorenc en una questió que mena en cort romana per raho d'un seu benifet, de que havem fort gran desplaer. Perque us pregam affectuosament que per honor nostra d'aci avant vos abstengats de offendre e maltractar lo dit capella nostre; ans vullats fer a aquell totes bones obres que puxats en lo dit fet. E sera cosa de que ns farets fort assenyalat servey; e del contrari molt nos desplaurets. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a XXIII dies de Març del any mil CCCC.VIII. — Dirigitur al abbat de Banyoles. — Dominus Rex mandavit mihi Bernardo Medici.

(7) Reg. 2183, fol. 28 v.

Lo Rey. — En Guillem Ferrer. Segons que veem vos menyspresant nostres manaments, no curats complir res de que us escricam; de que reprentes vos fortment, vos certificam que us en farem penedir, e vendra us tot dessus en hora que no pensats. Perque us manam expressament que vista la present, per lo portador de la present, trametats an Vilarasa la xerpa de que diverses vegades vos havem escrit. E farets nos en fort gran plaer, axi com de contrari, nos fariets lo maior desplaer que fer nos poriets a present. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a XXVII dies de Març del any M.CCCC.VIII. Rex Martinus. — Dirigitur an Guillem Ferrer. — Dominus Rex mandavit mihi Bernardo Medici.

(8) Reg. 2183, fol. 30 v.

En Martí, etc. — Al feel nostre En Guillem de Ferrera procurador reyal de Tarragona e a son lochtinent, salut e gracia. Deym vos e manam de certa sciencia e expressament que tota aquella pedra qui es en lo pati del alberch enderrocada denant lo nostre palau de la dita ciutat, lo qual alberch fou d'En Nicholau Agusti quondam, e ara es confiscat a nos per certes rahons, donets e liurets an Anthoni Mayola specier de Terragona; retengut empero vers nos, lo pati del dit alberch, com nos de certa sciencia per sgart dels serveys per ell a nos fets, axi ho haiam ordenat. E cobrats d'ell la present ab apocha. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a XXX dies de Març en l'any de la nativitat de nostre Senyor M.CCCC.VIII. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Bernardo Medici.

(9) Reg. 4512 prov. M. R.

Març.
Prima die mensis Marcii anno a nativitate Domini, millesimo CCCC.º octavo.
Diyous primer dia del mes de Març lo dit senyor en Barchinona.
Divendres a .II. dies del dit mes lo dit senyor en Barchinona.
Dissapte a .III. dies del mes de Març lo senyor rey en Barchinona.
Aquest dia lo senyor rey mana scriure En D.º Climent per scriva del Registre de la sua scrivania; quitacio a I bestia, paga XV solidos. E mes mana lo dit senyor scriure per scriva de manament de casa sua En P. Calom quitacio a .II. besties, paga XXX solidos.
Aquest dia vench servir la cort Mossen Gregori Burgues.
Digmenge a .III. dies del mes de Març lo senyor rey en Barchinona.
Aquest dia lo senyor rey mana scriure per scriva de la sua tresoreria En Barthomeu Miralles, paga XXX solidos.
Dilluns a .V. dies del mes de Març lo senyor rey en Barchinona.
Aquest dia lo senyor rey mana scriure per cambrer seu En Johan Berenguer de Reiadell, quitacio a .II. besties, paga XXVIII solidos, VII. diners. E mes mana lo dit senyor scriure per conseller seu e lochtinent de senyaler per portar l'estandart de sent Jordi per lo reverent mestre de Muntesa e de sent Jordi fratre Roman de Corbera comenador de Vilafames; quitacio III besties, paga LVIII solidos, III. diners.
Dimarts a VI. dies del mes de Març, lo senyor rey en Barchinona.
Dimecres a VII dies del dit mes, lo dit senyor en Barchinona.

(10) Reg. 2183, fol. 35 v.

En Martí etc. — Als amat e feels nostres los veguer e sotsveguer e als jurats de Gerona e a tots e sengles oficials e sotsmeses nostres en la dita ciutat e sos termens constituïts e poblats e als lochtinents dels oficials dessus dits, als quals les presents pervendran, salut e dileccio. Com segons ab us antiquat molts homens indiscrets acostumen en la setmana santa apredegar, batre e maltractar los juheus, de que moltes vegades se segueixen molts inconvenients e mals, deym vos e manam de certa sciencia e expressament que en la setmana santa prop vinent, inhibescats e vedets e tengats totes les mellors maneres que porets, que ls juheus d'aqueixa ciutat no sien apedregats, batuts ne maltractats per alcu. E passada la dita setmana, d'acqui anant, los preservets de tota injuria, molestacio e violencia que qualsevol persona lus assejas o volgues fer. Sabents que ns en farets servey e del contrari, nos desplaurets. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a VII dies d'Abril en l'any de la nativitat de nostre Senyor, M.CCCC.VIII. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Bernardo Medici.

Reg. 2183, fol. 36.

Lo Rey. — Segons que sabem certament cascun any en la setmana santa alguns capellans e altres indiscrets acostumen pujar alt en la seu d'aqueixa ciutat quan los altres se leven a matines e d'acqui apredegan los juheus de la ciutat dessus dita, e ls donen gran mal e dampnatge. Per que volents acorrer a aço, pregan vos affectuosament que inhibescats e façats tenir aprop que semblants coses no s'facen. E per maior cautela, façats gitar vet contra tots aquells qui seran menyspreadors de nostres ordinacions e manaments. Sabents que ns en farets agradable servey. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a VII dies d'Abril del any M.CCCC.VIII. Rex Martinus. — Dirigitur als vicari e oficials de la seu de Gerona. — Dominus Rex mandavit mihi Bernardo Medici.

(11) Reg. 2183, fol. 55.

Lo Rey. — Official. Be creem que us recorda com l altre dia en la seu de Gerona lo reigios e amat nostre frare Johan Roca del orde dels frares menors, maestre en theologia, lector de la dita seu, lo jorn de la sagrada concepcio de nostra Dona santa Maria preycant publicament aferma la dita concepcio esser stada quitia e neta de peccat original e en res no s departi del edicte e devota ordinacio fets per lo senyor rey En Johan de bona memoria, frare nostre, e per nos confirmats. E seguis apres que axi com lo dit maestre deguera reportar lahor e premi del dit sermo, fo perseguit fort iniustament e voluntaria per lo lochtinent d inquisidor en aqueix bistat e apres aci per lo inquisidor general de la (1) provincia d Arago, en la qual persecucio nos havem mesa la ma e havem vist clarament aquella esser stada voluntaria e no dada en raho. Perque desijants fort rahanablement que la fama e bon nom del dit maestre Johan, la qual es stada denigrada a gran tort, sia degudament reparada, pregam vos affectuosament que per tots los lochs on la citacio a ell feta per lo dit lochtinent d inquisidor fo publicada, sien dades per vos e publicades cedules e cartels ab los quals sia notificat al poble com nos havem vist e trobat clarament que les dites citacio e persecucio son stades voluntariament e contra veritat fetes contra lo dit maestre Johan, lo qual no es estat trobat culpable en alcuna cosa que li sia stada impingida o de que sia estat notat segons que dessus es dit. E trametem vos ab la present translat d una confirmacio que havem feta del edicte dessus dit e de certes ordinacions que a conservacio inviolable d aquells havem fetes les quals vos pregam que façats en la seu e altres esgleyes de la ciutat e bisbat de Gerona publicar, e fer a la unglia observar, segons que en aquelles largament se conte. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a XX dies d Abril del any M.CCCC.VIII. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Bernardo Medici.

(12) Reg. 2183, fol. 67.

Lo Rey. — Comte car cosi. Denant nos es estat lo feel nostre En Pere d Aries mercader de Valencia supplicant humilment que com ell a prechs vostres hagues fets fer dos paraments de cambra de cuyr fort bells ab vostres armes los quals vos ha portat a Balaguer, e vos no haiats dat loch que ell haia parlat ab vos ne us haia demanat ne cobrat de vos lo preu que li costen, ans li sia estat respost aqui de part vostra que no ls havets necessaris, deguessem a vos escriure sobre aço, pregants vos que no li volguessets fer tan gran dampnatge quar ell si ls havia vendre a altre persona hi perdria molt per raho de les dites vostres armes que y ha fetes fer per ordinacio e prechs vostres. Perque us pregam affectuosament que pus tanta cortesia vos ha feta lo dit Pere d Aries, lo qual diu que es aparellat de mostrar per .IIII. letres vostres que vos lo pregas moltes vegades que us faes fer los dits paraments ab les dites vostres armes, vullats pagar a aquell ço que ls dits paraments li han costat e cobrar aquells dell axi com per deute de justicia sots tengut. E farets nos d aço agradable servey per tal com ell deu anar prestament en ultra mar e havem li dat carrech de fets nostres los quals no s porien fer bonament si ell hic havia molt aturar. E siats cert que si vostres armes no fossen en los dits paraments o si y poguessem mudar les nostres, nos li n hagem ja donat ço que li costen. E pregam vos que ns responats que entenets a fer, per lo portador de la present. Dada en Barchinona sots nostre segell secret (2) del any de la nativitat de nostre Senyor M.CCCC.VIII. Rex Martinus. — A nostre car cosi lo comte d Urgell. — Dominus Rex mandavit mihi Bernardo Medici.

(13) Reg. 2183, fol. 75.

Lo Rey. — Honrat abbat. Segons havem entes l abadessa de Vallbona ha venuda una cambra del seu monestir a una monja jove no velada, ab carta publica de vendicio en la qual la dita abadessa ha prestat sacrament de no contrevénir o retractar la dita venda. E com la dita venda segons nos es estat donat entenent sia feta en gran perjuhi de les altres monjes velades antigues del dit monastir les quals han feta e fan sobre aço gran instancia, pregam vos axi affectuosament com podem que absolvats la dita abadessa e dispensets sobre lo dit sacrament, per tal que puga retractar la dita venda, segons ha be a cor, la qual es estada feta contra estatut del dit monestir, quar james fon acostumat que dona jove no velada compres cambra en lo dit monestir. Certificants vos que d aço ns farets plaer molt agradable, e ultra aço, provehirets a la discensio que per aquesta raho se poria seguir entre les dites monjes. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a XXIII dies de Maig del any M.CCCC.VIII. Rex Martinus. — Dirigitur al abat de Poblet. — Dominus Rex misit eam signatam expediendam.

(14) Reg. 2183, fol. 74 v.

Lo Rey. — Batle. Manam vos que vista la present façats fer cent brandons comuns cascun de pes de cinch lliures; e part aço. X lliures de candeles divals les quals coses deuen servir a la sepultura del comte d Urgell e fets los liurar al portador de la present. E quan hauran servit al a dita sepultura, fets los pesar, e aço que costaran les minves e faedures e lo port d aquells pagara Mossen Simon Miro lo qual trametem a la dita sepultura ensemps al maestre Johan Exemeno confessor nostre. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a XXVI dies de Maig del any M.CCCC.VIII. Rex Martinus. — Dirigitur a Mossen Jofre de la Braçarola, batle de Leyda. — Dominus Rex mandavit mihi Bernardo Medici.

(15) Reg. 4512 prov. M. R.

Maig.

Dimarts a XV dies del mes de Maig, lo senyor Rey en Barchinona.

Aquest dia lo senyor Rey mana scriure per cambrer seu En P. Galceran Ermengol, paga XXVIII solidos.

Aquest dia feren gran e sollemne professo a la seu de la ciutat de Barchinona per ço com trobaren e saberen lo capella qui havia robada la custodia de la dita seu. Però per la dita preso no n fo res cobrat; mas molts ne foren depenaiats e morts en special lo dit capella qui en lo mes de Noembre l any M.CCCC.X. fo vist per molts mort... en lo pati del palau... fo tornat sech en la preso (3).

Dimecres a XVI dies del mes de Maig lo dit senyor en Barchinona.

Aquest dia lo senyor Rey mana scriure per lochtinent de capella maior frare Johan Stheve, quitacio a I. bestia paga XV solidos.

Dijous a XVII dies del dit mes lo dit senyor en Barchinona.

Aquest dia hac nova lo senyor Rey com lo Rey Lançalau era entrat en la ciutat de Roma e s era intitulat Emperador de Roma. E mes hac nova lo dit dia com lo comte Anthoni de Ventimilla volent fer traicio al senyor Rey de Sicilia era stat pres per lo dit senyor lo qual lo havia manat scorterar. (Encar es viu e diu se que sta pres).

Divendres a XVIII dies del dit mes lo dit senyor en Barchinona.

Dissapte a XVIII dies del dit mes lo dit senyor en Barchinona.

(1) Hi ha un afegit de distinta escriptura que apar esser de començ del segle XVI que diu: «santa inquisicio en la». Y a la fi del document ab la mateixa tinta y de lletra consemblant, diu: «Ad officium ecclesiasticum gerundense ecclesie».

(2) Per una lletra del rey a la comtesa d'Urgell, datada lo XIII de Maig 1408, tractant de lo mateix, pod esser deduhida la data de la lletra al comte d'Urgell.

(3) Aquest darrer paragraf degué haver estat afegit posteriorment.

Aquest dia vers completa partiren de la playa .II. naus e .I. que adoba a sent Ffeliu son .III. naus e .II. galiotes de que es capita l'onrat En March Turell consaller e feren no res.

Digmenge a XX dies del mes de Maig, lo senyor Rey en Barchinona.

Ledanies.

Dilluns a XXI. dies del dit mes lo dit senyor en Barchinona.

Dimarts a XXII. dies del dit mes lo dit senyor en Barchinona.

Dimecres a XXIII dies del dit mes lo dit senyor en Barchinona.

Aquest dia vench nova al senyor Rey com lo comte d Urgell oncla seu era passat d esta vida.

Ffesta de Sencio.

Dijous a XXIII. dies del dit mes lo dit senyor en Barchinona.

Aquest dia vench servir la cort lo ves comte d Illa.

Aquest dia lo senyor Rey mana que En Vidal Clotes menescal seu hagues com[p]te jatsia no sia stat a Valencia pero no periudicant altre menescal primer d ell reebut.

Divendres a XXV. dies del mes de Maig lo senyor Rey en Barchinona.

Aquest dia lo senyor Rey mana scriure per scola de la capella causa honoris En Johan Comte a provisio.

Dissabte a XXVI dies del dit mes, lo dit senyor en Barchinona.

Aquest dia lo senyor Rey mana scriure per cambrer seu En Berenguer Scarrer quitacio a .II. besties paga XXVIII solidos VI.

Digmenge a XXVII. dies del dit mes, lo dit senyor en Barchinona.

Dilluns a XXVIII. dies del dit mes, lo dit senyor en Barchinona.

Aquest dia lo senyor Rey mana scriure per sobrecoch seu, En Jacme Conesa quitacio a .II. besties. Deuria pagar .XV. solidos per ço com ja havia pagats .XV. solidos com lo dit senyor lo havia rebut de casa, mas lo escriva de racio lo feu franch del dret, per que no paga res.

Dijous derrer dia del dit mes, lo dit senyor en Barchinona.

(16) Reg. 2186, fol. 6.

Lo Rey. — Ministre. Sabents que per nostre sant pare vos es estat comanat e manat que ab nostre consell e voler procehiscats en los affers tocants reformacio e bon estament del monestir de Pedralbes, havem molt a cor que l dit monestir sia per vos reformat sens scandal d aquell; e sabents que per lo dit sant pare son stats a vos trameses dins una bulla closa alguns articles segons la tenor dels quals la dita reformacio es per vos fahedora, e com per alguns dels dits articles si en la forma que son posats eren executats, se poria seguir en lo dit monestir gran e irreparable scandal, vos consellam dehim e manam que en los articles tocants lo enderrocament de la scala o deambulatori e les rexes del cor, e la mutacio cascun any faedora de la una de les tres tresorereres, e la resignacio faedora per la abbadesa en la visitacio per vos daquen faedora, e la duplicacio e spessiment de les graus o rexes, e que en lo dit monestir no pugui esser acullida alguna sclava en lo servey d aquell o de alguna sor, no procehiscats sens nostre consell e matura delliberacio, com en fer les coses dessus dites nos vullam per profit del dit monestir e pacificacio de les sors d aquell, esser presents. Hoc encare volem esser per vos sobresegut en afegir tancadures a part de fora en les portes principals del dit monestir. En totes les altres coses contengudes en los dits articles per nostre sant pare a vos trameses, vos consellam dehim e manam procehiscats e enantets segons Deu e vostra bona consciencia e constitucions e observancies del vostre orde requeren. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a XXI dia de Juny del any M.CCCC.VIII. Rex Martinus. — Dirigitur fratri Tome Olzina, ministro fratrum minorum. — Dominus Rex mandavit mihi Anthonio de Fonte cui fuit traditam jam signatam.

(17) Reg. 2250, fol. 91.

Lo Rey. — Mossen Pere. Apres que hir divendres partis, reebem un capella de nostra cara cosina la comtesa d Urgell per lo qual nos fahia saber com nostre car nebot lo comte son fill era fort malalt. Per que ns supplicava li deguessem enviar Maestre Pere Soler e Maestre Domingo Ros, lo qual vos demanats e de fet lo y havem trames cuytadament car lo dit maestre Pere no es pogut partir. Notificam vos ho per tal que veiat la causa per la qual no us havem pogut trametre lo dit Maestre Domingo. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a XXIII. dies de Juny del any M.CCCC.VIII. Rex Martinus.

(18) Reg. 4512 prov. M. R.

Juny.

Prima die mensis Junii anno a nativitate Domini M^oCCCC^o Octavo.

Divendres primer dia del mes de Juny, lo senyor Rey en Barchinona.

Aquest dia lo senyor Rey mana scriure per ajudant de la sua paniceria En Simonet Navarro, a provisio.

Dissapte a .II. dies del dit mes lo dit senyor en Barchinona.

Aquest dia se parti de la cort En Manuel Costa de casa.

Aquest dia vench servir la cort Mossen Bernat d Olms.

Ffesta de Cincogesma.

Digmenge a .III. dies del dit mes, lo dit senyor en Barchinona.

Aquest dia parti de la cort En Francesch Parcerisa.

Ffesta de la nativitat de sent Johan.

Digmenge a XXIII. dies del mes de juny lo senyor Rey en Barchinona.

Dilluns a .XXV. dies del mes de juny lo dit senyor en Barchinona.

Aquest dia mana lo senyor Rey tresportar de xantre en capella de la sua capella mossen Berthomeu Castellar a quitacio de .I. bestia de .III. solidos e CCC. solidos de vestir, e que li sia fet compte per .I. dels .III. capellans ordinaris de la sua capella. E mes mana lo dit senyor scriure per xantre de la dita capella Johan Treboll a quitacio de .I. bestia de .II. solidos e CCC solidos de vestir, paga XV solidos.

E mes mana lo dit senyor scriure per xantres de la sua capella P.^o Cotell e Johan Selles a quitacio cascu de .I. bestia de .II. solidos per cascun dia e a cascu .C. solidos de vestir; e que ls sia fet compte segons dit es per falta d En Johan Armer xantre, tant com lo dit Johan Armer sera absent, paga En Johan Selles per si mateix XV solidos.

E mes mana lo dit senyor scriure per xantre de la sua capella En Johan Millen a quitacio de .I. bestia de .II. solidos en loch d En Johan Gosseli, capella e mestre de la cera qui prenia II solidos ordinaris del compte dels xantres. E vol lo dit senyor que l dit Johan Millen haia .C. solidos de vestir cascun any qui resten del compte del vestir del dit Johan Armer tant com lo dit Johan Armer sera absent.

E mes mana lo dit senyor que l dit Johan Gosseli qui solia haver compte ordinari de .II. solidos en lo compte ordinari dels xantres, haia compte per falta de tots los capellans e xantres ordinaris de la capella de .III. solidos cascun die segons los altres falters.

Dimarts a .XXVI. dies del dit mes lo dit senyor per lo mati parti de la ciutat de Barchinona e anas dinar sopar e jaure a la casa de Valldaura.

Dimecres a XXVII. dies del mes de Juny lo senyor rey parti de Valldaura e ana a Sent Cugat de Valles per continuar la cort e tornas dinar sopar e jaure a Valldaura.

Aquest dia lo senyor rey continuant la cort a Sent Cugat prorroga e muda aquella al monestir de franciscans de Barchinona.

Vigilia.

Dijous a XXVIII. dies del mes de Juny lo senyor Rey parti de Valldaura e anas dinar a Orta a la casa d'En Luys de Gualbes e sopar e jaure a Barchinona.

(19) Reg. 2251, fol. 91.

Lletra del rey an Barthomeu Miralles demanant-li un parament de lit pera la venguda del infant Martí, rey de Sicilia (publicada en la *Revista Artístico Arqueológica Barcelonesa*, n.º 62, pl. 302. — 1910).

(20) Reg. 2183, fol. 94 v.

Lo Rey. — Procurador reyal. Per tal com alguns posaven en dubte si los sicilians e altres sotsmeses de nostre molt car primogenit lo rey de Sicilia eren hauts per vassalls e sotsmeses nostres, nos ab altre letra nostra havem declarat aquells esser reputats e hauts per aytals, com los vassalls del dit rey sien nostres, e semblantment los nostres sien seus. Per que com aqui vaia Nicholau de Bendacio mercader de Trapana, manam vos expressament que en totes coses lo tractets e l'façats tractar axi com vassall e sotsmes nostre e no pas axi com strany, e l'lexets alegrar de totes prerogatives e favors que ls altres sotsmeses e vassalls nostres se alegren. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a X. dies de Juliol del any M.CCCC.VIII. Rex Martinus. — Dirigitur al procurador reyal de Mallorca. — Dominus Rex mandavit mihi Bernardo Medici.

(21) Reg. 2186, fol. 24.

Lo Rey. — Manam vos axi expressament com podem que tota vegada que l'sant pare sera en aquex nostre castell de Perpenya liurets e donets fort liberalment lits de posts, banchs, taules, astores e totes altres aynes qui sien dins lo dit castell, axi com fariets propriament a nostra persona. E aço per res no mudets. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a XII dies de Juliol del any M.CCCC.VIII. Rex Martinus. — Dirigitur Dalmacio de Biert procuratori regio comitatuum Rossilionis et Ceritanie. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(22) Reg. 4512 prov. M. R.

Juliol. — Prima die mensis Julii anno at nativitate Domini millesimo .CCCC. octavo.

Digmenge primer dia del mes de Juliol, lo senyor rey en Barchinona.

Aquest dia lo senyor rey mana scriure e tresportar de cambrer en armer seu En Luys de Castell Sent alies de Vila-rasa quitacio a .II. besties; no paga res.

Dilluns a .II. dies del mes de Juliol lo senyor rey en Barchinona.

Aquest dia vench en la cort del senyor rey.... (1) fill bestart del rey de Portugal e Comte de Berçelos.

Dimarts a .III. dies del dit mes de Juliol lo senyor rey en Barchinona.

Aquest dia passa d'esta vida Johana Esquerdo.

Dimecres a .IIII. dies del dit mes de Juliol lo senyor rey en Barchinona.

Aquest dia lo senyor rey hac nova com lo papa fou junt ab .VI. galees al port de Copliure.

Dijous a .V. dies del mes de Juliol, lo senyor rey en Barchinona.

Divendres a .VI. dies del dit mes, lo dit senyor en Barchinona.

Dissapte a .VII. dies de, dit mes, lo dit senyor en Barchinona.

Aquest dia vengueren lo archabisbe de Tarragona e Mossen Garau de Cervello los quals lo papa tremes al senyor rey ab .I. galea de qui era patro En Johan Fivaller. E mes vench Alfonso Roys de Corella cambrer.

Digmenge a VIII. dies del dit mes lo dit senyor en Barchinona.

Dilluns a .IX. dies del dit mes lo dit senyor en Barchinona.

Dimarts a .X. dies del mes de Juliol lo senyor rey en Barchinona.

Aquest dia lo senyor rey mana scriure per promovador dels negocis de la sua cort en P. Puiada batchaler en decrets, quitacio a .VI. besties paga LXXX.VIII. solidos V.

E mes mana lo dit senyor scriure per promovador dels negocis de la sua cort ffrare Guillem de Galliners comenador de Casp del orde del Hospital de sent Johan de Jherusalem. quitacio a .VI. besties. p. a scriva de racio .XC. solidos... menys .IX. diners.

Aquest dia passa d'esta vida Mossen R. de Blanes algutzir.

Dimecres a .XI. dies del mes de Juliol, lo senyor rey en Barchinona.

Aquest dia lo senyor rey mana scriure per scriva del offici del mestre racional de la sua cort En P. Torrent, quitacio a .II. besties, paga XXX solidos.

Dijous a .XII. dies del dit mes de Juliol lo senyor rey en Barchinona.

Festa de Santa Margarida.

Divendres a XIII. dies del dit mes lo dit senyor en Barchinona.

Dissapte a XIIII. dies del dit mes lo dit senyor en Barchinona.

Aquest dia lo senyor rey mana scriure per cambrer seu En Jacmet Ça Trya, quitacio a .II. besties paga .XXX. solidos.

Digmenge a .XV. dies del mes de Juliol lo senyor rey en Barchinona.

Dilluns a .XVI. dies del mes de Juliol lo senyor rey en Barchinona.

Aquest dia se parti de la cort Miquel de Madrit de la scuderia.

Dimarts a XVII dies del mes de Juliol lo senyor rey en Barchinona.

Aquest dia comença de servir En P. Adam argenter de la cuyna.

Dimecres a XVIII dies del dit mes de Juliol lo dit senyor en Barchinona.

Aquest die lo senyor rey mana scriure per ajudant de la sua cambra En Johan d'Espanya a quitacio de .I. bestia paga XV solidos.

Dijous a XIX dies del mes de Juliol lo dit senyor en Barchinona.

Aquest dia lo senyor rey mana scriure per capella maior de la sua capella ffrate Micer Bernat Dalmau abat de Sentes Creus. quitacio a .VII. besties de les quals vol que li sien abatudes aquelles besties que ls .II. monges qui son per ell en la dita capella prenen. E jat se sia sia stat scrit e continuat la present iornada, lo senyor rey dix que l'havia reebut per capella maior a .IIII. dies del mes d'Octubre del any M.CCCC.V que fon beneyt en abat. E vol lo dit senyor e mana que del dit dia que fon beneyt li sia fet compte del temps que servit haura e apres servira.

(23) Reg. 2251, fol. 92.

Lletra an Marquet demanant-li rajola pera les obres del palau reyal (publicada en la *Revista Artístico Arqueológica Barcelonesa*, n.º 62, pl. 303. — 1910).

(1) Espay per dues paraules.

(24) Reg. 2251, fol. 93 v.

Comte molt car nebot. Vostra letra havem reebuda per la qual nos havets notificat com nostra molt cara sor l'infanta, vostra muller, es encaygada e ha hauda una filla, de la qual per gracia de nostre Senyor Deus es estada be delirada e pregats e suplicats nos que siam d'aquella vostre compare. A la qual vos responem que nos havem haut gran plaer tambe com la dita nostra sor es estada ben delirada de son part com de la dita infanta, la qual pregam Deus vos prest. E per tal que nos som indisposts d'anar aqui personalment per esser vostre compare, trametem vos l'honorat religios e amat conseller e capella maior nostre l'abbat de Sanctes Creus, lo qual en nostra persona suplira nostres veus. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a XVIII dies d'Agost del any M.CCCC.VIII. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

Reg. 2251, fol. 94.

Lletra al bisbe de Valencia demanant-li un retaule de Flandres pera la capella del jardí en lo palau major de Barchinona. — Item altre an Francesch Martorell dessus tapiços (publicades en la *Revista Artístico Arqueológica Barcelonesa*, n.º 62, pl. 303. — 1910).

(25) Reg. 2251 fol. 95 v.

Lo Rey. — Vostra letra havem reebuda e la peça de seda vert que ns havets tramesa de que havem haut gran plaer; pero fall nos en encara, qualsques dues alnes e mija, per aço que voliem la dita peça. Per que us pregam e manam que vejats si n'porets trobar qualque estayg que bast a les dites dues alnes e mija e trametet lo ns decontinent car plaer e servir nos en farets. En ço que ns havets fet saber que us trametam la mostra del drap d'or de que volem .i. lit de parament, vos responem que dies ha que donam la dita mostra an Guillem Mulet qui la us trametes e pensam que a les hores d'ara, hauda la dejats haver. Perque us manam que ab sobirana diligencia treballets que breument hajam lo dit parament. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a XXI dies d'Agost del any M.CCCC.VIII. Rex Martinus. — Dominus Rex signatam misit eam expediendam.

(26) Reg. 2251 fol. 95 v.

Lletra del rey an Miralles demanant-li una peça de parament de llit y material pera obres del palau (publicada en la *Revista Artístico Arqueológica Barcelonesa*, n.º 62, pl. 303. — 1910).

Reg. 2186, fol. 69 v.

En Martí, etc. — Al molt alt princep lo Solda de Babilonia, salut com a princep per qui volriem honor e molta bona ventura. Molt alt princep. Per tenor de les presents vos notificam que los amats e feels nostres los consellers de la nostra ciutat de Barchinona, segons per privilegis antichs de nostres predecessors de bona memoria, reys d'Arago los es legut, elegiren l'any prop passat per consol de cathalans de la ciutat d'Alexandria e destret de aquella lo feel nostre En Pere Oliver ciutada de la dita ciutat de Barchinona, faents li del dit consolat semblant carta com es acostumada fer als altres consols passats; la qual eleccio es estada per nos confirmada segons porets veure per carta ab nostre segell pendent segellada. E com lo dit Pere Oliver se n'pas de present per ordinacio e manament nostre a la dita ciutat d'Alexandria per tenir e regir lo dit ofici de consolat, pregam vos, molt alt princep, tan affectuosament com podem, que per contemplacio e amor nostre haiats lo dit Pere Oliver e los seus fets tant com aqui stara e regira lo dit ofici, en recomendacio singular, e aquell e les sues coses vullats tractar favorablement e benigna. E noresmenys manets que li sia respost..... de los emoluments e drets acostumats. E si algunes coses molt alt princep son a vos plasents de nostres regnes e terres, rescrivits nos en car nos les complirem de gran voler. Dada en Barchinona, etc. (1).

(27) Reg. 4512, prov. M. R.

Agost.
 Dimecres a VIII dies del mes d'Agost lo senyor rey en Barchinona.
 Vigilia de sent Lorens.
 Dijous a .VIII. dies del dit mes lo dit senyor en Barchinona.
 Festa de sent Lorens.
 Divendres a X. dies del dit mes lo dit senyor en Barchinona.
 Disapte a .XI. dies del dit mes lo dit senyor en Barchinona.
 Dicmenge a .XII. dies del dit mes lo dit senyor en Barchinona.
 Aquest dia per lo mati vench en la cort del senyor rey, lo rey de Navarra e en sa companyia lo comte de la Marxa e lo vescomte de Castellbo gendres seus e molts d'altres nobles cavallers e generals homens e los quals foren be acollits per lo dit senyor, e als quals lo dit senyor feu lo despens en messio de meniar d'hostals e de civada e de totes altres messions tro per tot lo .XV. dia apres seguent com lo .XVI. dia apres siguent lo dit rey de Navarra gran mati se parti de la ciutat de Barchinona per fer son camí vers la ciutat de Paris.
 Dilluns a XIII dies del mes d'Agost lo senyor rey en Barchinona.
 Fou convidat lo rey de Navarra e ls seus.
 Vigilia.
 Dimarts a .XIII. dies del dit mes d'Agost lo senyor rey en Barchinona.
 Fou convidat lo rey de Navarra e ls seus.
 Festa de Madona senta Maria.
 Dimecres a XV. dies del dit mes lo dit senyor en Barchinona.
 Aquest dia lo senyor rey feu sollemne convit al rey de Navarra e als seus ab entremeses de diverses maneres.
 Dijous a XVI dies del dit mes, lo dit senyor en Barchinona.
 Aquest dia lo rey de Navarra se parti de la cort a .III. ores apres mige nit per fer son viatge.
 Divendres a XVII dies del dit mes, lo dit senyor en Barchinona.

(28) Reg. 2251, fol. 98.

Lo Rey. — Governador. Segons som informats vos havets aci en Barchinona doentes e XX peces de marts enguinats e encara n'avets altre certa quantitat aqui en aquexa illa. E com nostre molt car primogenit lo rey de Sicilia, lo qual segons creem haiats entes deu esser prestament aci ab nos, Deus volent, nos haia scrit e pregat que li n[h]i façam provisio de certa quantitat a obs e servey de sa persona, pregam e manam vos axi affectuosament e estreta com podem, que si james a nos e al dit rey entenets servir e complaure, totes aquelles peces dels dits marts que havets aqui, tra-

(1) No es consignada la data emperó aquesta lletra es en mitg d'altres datades d'Agost.

metats vistes les presents aci a aquell qui te les dites doentes e vint peces, manant e scrivint a aquell que don e liure tots los dits marts a nos, notificant li ço que us hauran costat. Car nos los vos farem pagar decontinent ans que ls dits marts nos sien liurats sens tota falta, certificants vos que d'aço ns farets plaer e servey molt agradables, e del contrari nos farets gran desservey. Dada en Barchinona sots nostre segell secret lo primer dia de Setembre del any de nostre Senyor M.CCCC.VIII. — Dirigitur gubernatori insularum Maioricarum.

(29) Reg. 2251, fol. 100.

Lo Rey. — Car oncle. Segons havem novellament entes, vos per via de testament hauriets fet vostre hereu, nostre molt car primogenit lo rey de Sicilia, deseretant lo comte de Denia, vostre fill. E la causa impulsiva a nos en aço parria esser alguna ingratitut del dit comte. E jatsia nos haiam desplaer d'aço axi com vos algunes vegades haviets vist, e volriem que lo dit comte fos a vos obedient e devot fill axi com deu e es tengut e obligat per ley divinal e natural, nos diverses vegades li ho havem manat e encarregat; emprò no ns par que per semblant ingratitut deïats axi agrement procehir contra lo dit comte ne axi desheretar aquell, la qual cosa parria mes inhumana que consonant a equitat alguna de rao volent li tolre ço que Deus li ha donat, ço es filiatio e dret de primogenitura vostra ne pensets que lo dit rey nostre primogenit accepte lo dit heretament axi com nos segons vos sabets no l'volguem acceptar vos estant malalt en lo nostre Reyat de Valencia, car no es leguda cosa mayorment als reys acceptar ne pendre res qui sia en deseret d'altre ne special contra persones conijunctes en deute de sanch axi com es lo dit comte ab nos e ab lo dit rey nostre fill. Perque us pregam e consellam que per reverencia de Deu e honor e contemplacio nostra reconciliets benignament lo dit comte fill vostre, reduint aquell en vostra gracia e benediccio, posposades totes altres sinistres informacions, car nos per altres letres nostres molt punyents e carregoses scrivim de present al dit comte, que ell en totes coses sia obedient a vos e bon fill, e creem fermament que ho fara certificants lo que del contrari nos hauriem gran desplaer e li ho dariem per obra a conèixer. Dada en la Torre d'En Fivaller sots nostre segell secret a XX dies de Setembre del any. M.CCCC.VIII Rex Martinus. — Dirigitur Duci Gandie. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

Reg. 2251, fol. 100 v.

Lo Rey. — Comte car cosí. Vostra letra havem reebuda significants nos com lo duch vostre pare havia en deseret vostre heretat per via de testament nostre molt car primogenit lo rey de Sicilia, suplicant que nos li deguessem scriure fent li saber que l dit rey no acceptaria lo dit heretament. E vista la dita letra e enteses a ple les coses en aquella contengudes, responem vos que nos volents condescendre a vostres supplicacions e que creegats fermament que a nos no abelleix res en perjudici vostre, scrivim de present al dit duch vostre pare, per nostres letres de les quals nos trametem translats dins la present. Per que us pregam manam e amonestam que si en res nos entenets servir e complaure, siats bo e obedient fill al dit duch vostre pare e complagats aquell en totes coses e siats per consegut en gracia e benediccio sua, la qual havent e honorant lo dit vostre pare, prosperarets en lo mon e viurets longament sobre la terra; e del contrari ne deservirets molt a Deu, e nos per consegut ho tindriem en singular desplaer. Dada en la Torre d'En Johan Fiveller sots nostre segell secret a XX dies de Setembre del any M.CCCC.VIII. Rex Martinus. — Dirigitur comiti Denie. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(30) Reg. 2251, fol. 104.

Lo Rey. — Procurador reyal. — Com nos per rao de la venguda de nostre molt car fill lo rey de Sicilia haiam necessaries miga dotzena de banoves grans e dues poques pera l nostre llit de repos, manam vos que al pus prest que fer se puxa, les dites banoves nos trametats e les que trobarets ja feytes trametets les nos decontinent per la primera fusta. E en aço per res no haia falla. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a XXII dies de Setembre del any M.CCCC.VIII. Rex Martinus. — Dirigitur procuratori regio Maioricarum. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(31) Reg. 2251, fol. 107 v.

Lo Rey. — Veguer. Com nos haiam mester .X. carregues de palla de segal de la pus bella que trobar se puxa per fer astores a les nostres cambres, dehim e manam vos que encontinent vista la present, nos trametats les dites deu carregues de palla de la pus bella que trobar porets. E en aço per res no y haia falla si ns desijats servir e complaure; certificants vos que nos reebuda la dita palla, vos farem tantost aquella cautela, que de nos haurets memoria per la dita raho. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a XIX dies d'Octubre del any M.CCCC.VIII. Rex Martinus. — Dirigitur vicario Podiceritane. — Dominus Rex signatam misit expediendam.

(32) Reg. 2251, fol. 108 v.

Lo Rey. — En Joffre. Com nos haiam mester per servir de la nostra cambra .L. liures de perfums castellans qui sien bons e fins, manam vos que encontinent los dits perfums nos trametats, car nos havem manat aci al feel regent la nostra tresoreria En Guillem Ferrer qui de present se n va en aqueix regne que us faça content de tot ço que muntaran les dites cinquanta liures de perfums. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a .XXII. dies d'Octubre del any M.CCCC.VIII. Rex Martinus. — Al feel specier nostre En Johan Joffre. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(33) Reg. 2183, fol. 129 v.

Lo Rey. — Mossen Francesch. Com lo portador de la present vaie al sanct pare per obtenir absolucio pera si e pera alguns altres qui son estats actors consellers e assidents que N Esteve Massaguer habitador de Mallorques delat e convicte de fabricacio de falsa moneda sia estat penjat en la ciutat de Mallorques, de excomunicacio que s'afferma ells haver encorreguda, per tal com lo dit Steve se affermava esser clergue coniugat, pregam vos affectuosament que en obtenir la dita absolucio, vullats lo dit portador ajudar e endressar. E podets dir e afermar al dit sanct pare, que nos per res no soferriem en nostra senyoria fabricadors de falsa moneda, ans aquells manam e fem rigorosament castigar e punir. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a XXVIII. dies d'Octubre del any de la nativitat de nostre Senyor, mil CCCC.VIII. Rex Martinus. — Dirigitur a Mossen Francesch d'Aranda. — Dominus Rex misit eam signatam expediendam. Bernardus Medici.

(34) Reg. 2251, fol. 112.

Lletra a Pere Garro mercader de Solsona dessus unes vidrieres de Flandres trameses al rey (publicada en la *Revista Artístico Arqueológica Barcelonesa*, n.º 62, pl. 304. — 1910).

(35) Reg. 4512 pro. M. R.

Octubre.

Diluns a .XV. dies del mes d'Octubre lo dit senyor en Barchinona.

Aquest dia lo senyor rey mana scriure per aya de dona Yolant neta del dit senyor Madona Brunissen Rexacha, mu-

ller qui fon de Mossen Gilabert de Rexach a provisio de .III. solidos I. de cascun... dia ço es XVIII. diners per ella e X. diners per I^a companyona e .IX. de... per I hom a peu, e que haia compte del primer da del mes de Ffabrer prop passat que ella fon ab la cort del dit senyor per servir la dita dona Yolant.

Dimarts a .XVI. dies del dit mes, lo dit senyor en Barchinona.

Aquest dia lo senyor rey mana scriure per ajudant de la sua cambra En Ffrancesch Oller ciuteda de Euna; quitacio a I^a bestia, paga XV. solidos.

Dimecres a .XVII. dies del dit mes lo dit senyor en Barchinona.

Ffesta de sent Luch.

Dijous a .XVIII. dies del dit mes lo dit senyor en Barchinona.

Aquest dia lo senyor rey mana scriure de la sua scuderia En Pedro Manuel a provisio.

Divendres a .XIX. dies del dit mes lo dit senyor en Barchinona.

Dissapte a XX dies del mes d'Octubre lo senyor rey en Barchinona.

Ffesta de les .XII^m verges.

Dicmenge a XXI. dies del dit mes lo dit senyor en Barchinona.

Aquest dia lo senyor rey mana que dona Timbor de Prades hagues tal compte de sa provisio con ha dona Margarita de Prades germana sua e que lo compte li sia pres e començat del dia que la infanta dona Johana comtessa de Foix fina sos dies qui fon lo XIII^m dia del mes de Setembre del any M.CCCC.VII. ença.

Dilluns a XXII dies del dit mes lo dit senyor en Barchinona.

Ffesta de senta Eulalia.

Dimarts a XXIII. dies del dit mes lo dit senyor en Barchinona.

Aquest dia lo senyor rey mana scriure per cambrer seu En Ffrancesch Navarro, quitacio a III besties paga XXVIII. solidos IX diners. E mes mana scriure per capella de la sua capella En Johan Tellada beneficiat en la seu de Mallorques; quitacio a I^a bestia, paga XV solidos.

Dimecres a .XXIII. dies del dit mes lo dit senyor en Barchinona.

Aquest dia passa d'esta vida En Marti scuder, sots panicer.

(36) Reg. 2183, fol. 134.

Translatum vero litere manu propria domini regis scripte de qua in dictis literis mentio habetur est huiusmodi serie: Pare sanct. Are .II. hores apres mig jorn m a vengut ardit com huy mati a .VII. hores han atrobat lo prior de Montserrat mort de mal de pleuresis. Trameten me a dir com tenen les claus per mi, axi que jo que ls trameta a dir que vull que façan. Jo, pare sanct, he provehit que l prior de Vall de Jhesu-Christ va alla ab comissio mia pera pendre lo priorat a ma nostra, tro que la vostra sanctedat ne haia provehit. Per que, pare sanct, vos supplich de tres coses: la primera, que la vostra sanctedat leu l entredit de la dita esgleya; la segona, que n faça abadiat; e la terça, que del dit abadiat vulle provehir a frare March de Vilalba, are novellament provehit del abadiat de Ripoll. Mas anant, pare sanct, lo capella qui n ha portat la nova de la mort del dit prior lo vullats haver per recomenat a qualque benifet. E sera cosa que us tendrem a gracia e merce. Lo Sanct Sperit sia en vostra garda. Scrita de nostra ma en Barchinona a X. de Novembre. Lo vostre humil fill e servidor, lo rey d Arago.

(37) Reg. 2187, fol. 17.

Lo Rey. — Honrada abadessa. Segons nos es estat exposat de present, vos havets levada sens causa alcuna legitima a l amada nostra sor Sendina Munyoc una cambra la qual ella de sos propis diners havia comprada a sos obs dies ha; e part aço, li detenits XXXX florins, los quals jatsia vos sien estats demanats per part de la dita monja, no li havets volgut restituir e tornar, de que som fort meravellats. Per que havets affeccio singular a la dita sor Sendina, vos pregam axi affectuosament com podem, que havent per contemplacio nostra per recomanada la dita sor Sendina, li restituiscats e torneis la dita cambra ensemps ab los dits XXXX florins, tota excusacio e dilacio apart posades. E sera cosa de la qual nos farets piaer molt agradable, e lo contrari seria a vos carregos. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a XXVIII dies de Noembre del any M.CCCC.VIII. Rex Martinus. — Dirigitur a la abadessa de Çeydia. — Dominus Rex mandavit mihi Francescho d Avinyo.

(38) Reg. 4512 prov. M. R.

Noembre.

Dijous a XXII dies del mes de Noembre lo senyor rey en Barchinona.

Aquest dia lo senyor rey mana scriure per scola de la sua capella Ffalipo de Tudoris, sicilia del castell de la Mota, a provisio.

Divendres a XXIII. dies del mes de Noembre lo senyor rey en Barchinona.

Aquest dia lo senyor rey mana scriure per scola de la sua capella en P. Ruffa, a provisio, lo qual fon trespostat d ajudant de scola en scola de la dita capella.

Dissabte a XXIII. dies del dit mes lo dit senyor en Barchinona.

Dicmenge a .XXV. dies del dit mes lo dit senyor en Barchinona.

Aquest dia posa lo senyor rey l estendart reyal per ço con la illa de Serdenya era en tal stament que Deu migencant era apparellada de conquerir e per la dita raho lo dit senyor posa lo dit stendart; de que s seguiren les serimonies e actes següents. Primerament lo dit digmenge per lo mati, stant lo dit senyor en la cambra de peraments del seu palau maior de la ciutat de Barchinona en son sitial parat richosament, foren aqui presents prellats, barons, cavallers e missatgers de las ciutats e viles reyalis de Catalunya als quals gran temps havia lo dit senyor celebrava Cortis generals de Catalunya dins la dita ciutat de Barchinona. E digueren al dit senyor les paraules següents: Molt excellent princep e victorios senyor: con per la Cort general la qual vostre senyoria celebra als catalans sia stat preferit a vos senyor de trametre certa missatgeria e navilis e galeas e gent d armes al senyor rey de Sicilia primogenit vostra qui vuy es en la dita illa o regne de Serdenya vinent de las parts del regne de Sicilia e la dita preferita la dita Cort vulla que sia manada a fi e axecutada, per ço la dita Cort en plena concordia ha elegit per capita de la dita armada Mossen P. Torrelles per ço la dita Cort sopplich a vos senyor que l vullats atmetre e confirmar en la dita capitania. E lo senyor rey respos que ell havia gran grat a tota la Cort de la eleccio feta per ells e qu ell lo atmetia en lo dit ofici e que de nou lo provahia de la capitania general de les mars, de vida del dit Mossen P. Torrelles manant an Bernat Metge secretari seu que li faes la provisio del dit ofici. E axi mateix lo dit senyor stant en lo dit sitial li dona la empresa de la Correge la qual vagava per mort de don Jayme de Prades.

(39) Reg. 2252, fol. 3 v.

Lletra al procurador reyal de Mallorques fent-li saber com ha comprada una torra a la qual ha mes nom Bellesguart (publicada en la *Revista Arístico Arqueològica Barcelonesa*, n.º 62, pl. 304. — 1910).

(40) Reg. 2252, fol. 4 v.

Batle general. Per altra letra vos havem escrit com Maestre Pere qui fa los draps de raç, nos te una cortina la qual devia haver acabada ja a sancta Maria de Setembre pus prop passada. Per que com nos haiam gran mester la dita cortina, manam vos que si acabada es, encontinent la ns trametats; e si no es acabada, tots affers lexats, o per grat o per força fets la acabar en manera que al pus prest que fer se puxa, aquella nos trametats. E tantost passades festes, fets venir açí lo dit Maestre Pere, quar ell nos promes que tantost feta la dita cortina vendria açí hon l'havem fort necessari per algunes obres que volem fer. E haiam decontinent vostra resposta. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a .XX. dies de Deembre del any M.CCCC.VIII. Rex Martinus. — Dirigitur an Dalmau de Biert batle general de Catalunya. — Dominus Rex mandavit mihi Bernardo Medici.

(41) Reg. 2187, fol. 32 v.

Lo Rey. — Venerable pare en Christ. Vostra letra havem reebuda ab la qual nos havets significat com lo sant pare vos ha trasladat en la esgleya de Barchinona vacant per mort del derrer aquella possehint. E responem vos que ns ha molt desplagut la traslacio que l dit sant pare ha feta, per dues rahons: la primera per tal com attes que nos no li erem tant luy que no pogues e degues rahonablement esperar nostra supplicacio e esser cert de la intencio nostra, no degra haver provehit sens nostra sabuda; la segona per tal com nos li havem escrit e ell sabia certament que nos haviem molt a cor que per ell fos provehit a Mossen Alfonso de Thous del primer bisbat que vacas en nostra senyoria, e podia pensar rahonablement que nos hagrem trobat gran plaer que l ne hagues provehit; mas ell no esperada nostra supplicacio, la qual pogre haver haut loch si ell hi hagues bon cor, ha provehit sobtosament a son plaer e no al nostre. Per que us significam que nos no darem loch que vos prengats possessio del dit bisbat, ne volem que yo trametats per aço, quar debades hic trametrets com nos entenam encara a proseguir la supplicacio que havem començada en favor del dit mossen Alfonso en la prosecucio de la qual res no flixariem, com altre provisio no ns sia placent. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a XXVII dies de Deembre del any de la nativitat de nostre Senyor mil CCCC.VIII. Rex Martinus. — Dirigitur episcopo Gerunde. — Dominus Rex mandavit mihi Bernardo Medici.

(42) Reg. 4512, prov. M. R.

Deembre.
 Dimecres a V. dies del mes de Deembre lo senyor rey en Barchinona.
 Aquest dia lo senyor rey mana scriure per capella de la sua capella En Jacme del Rey, quitacio a .II. besties, no paga res per raho del Prior de Tortosa.
 Dijous a .VI. dies del dit mes de Deembre lo dit senyor en Barchinona.
 Divendres a .VII. dies del dit mes de Deembre lo dit senyor en Barchinona.
 Aquest dia vench Mossen Bernat de Cabrera ensemps ab lo governador d Arago ab .I. galea, qui vengueren per mis satgers del rey de Sicilia que han jaquit en Castell de Callè (1).
 Festa de la Concepcio de Madona santa Maria.
 Dissapte a .VIII. dies del dit mes de Deembre lo dit senyor en Barchinona.
 Dimecres a .IX. dies del dit mes, lo dit senyor en Barchinona.
 Dilluns a .X. dies del mes de Deembre lo senyor rey en Barchinona.
 Aquest dia lo senyor rey mana scriure per caubrer e coper seu lo noble En Marti Johan de Cervello, quitacio a III besties.
 Dimarts a .XI. dies del dit mes lo dit senyor en Barchinona.
 Dimecres a XII dies del dit mes lo dit senyor en Barchinona.
 Festa de senta Lucia.
 Dijous a .XIII. dies del dit mes lo dit senyor en Barchinona.
 Aquest dia lo senyor rey mana scriure per ajudant de la sua cambra En Bernat de Cortilles... .XV. soildos dels quals tench penyora .I. saltiri, a quitacio de .I. bestia.
 Divendres a .XIII. dies del dit mes lo dit senyor en Barchinona.
 Dissapte a XV. dies del mes de Deembre lo senyor rey en Barchinona.
 Aquest dia lo senyor rey mana scriure del offici de la tresoreria del senyor rey quitacio a II besties En Robert Alibrandi paga XXVIII. solidos VII. dimers. E mes mana lo dit senyor scriure per scola de la sua capella En P. Trotter student en leys habitador de Perpunya a provisio.
 Dimecres a XVI dies del dit mes lo dit senyor en Barchinona.
 Aquest dia lo senyor rey mana scriure per capella de la sua capella frare Jordi de Rechs monge del monestir de Ripoll quitacio a I bestia paga .XV. solidos.
 Aquest dia vench servir En Bernat Mercer.
 Dilluns a .XVII. dies del dit mes lo dit senyor en Barchinona.
 Aquest dia passa d esta vida En P. de Bergua.
 Dimarts a XVIII. dies del dit mes lo dit senyor en Barchinona.
 Aquest dia parti de la cort P. Lecho del offici del algutzir.
 Dia de .III. Tempores.
 Dimecres a XIX dies del dit mes lo dit senyor en Barchinona.
 Vigilia de sent Th[omas].
 Dijous a .XX. dies del mes de Deembre lo senyor rey en Barchinona.
 Aquest dia lo senyor rey mana scriure per porter de maça de casa sua En Jacme Bonet habitador de la Selva, quitacio a I bestia paga .XV. solidos.
 Festa de sent Thomas.
 Divendres a .XXI. dies del dit mes lo dit senyor en Barchinona.
 Dissapte a .XXII. dies del dit mes lo dit senyor en Barchinona.
 Dimecres a .XXIII. dies del dit mes lo dit senyor en Barchinona.
 Fo ab la cort Mossen labat de Sentes Creus.
 Aquest dia parti la galea ab qui son venguts Mossen Bernat de Cabrera e l governador d Arago de Serdenya.
 Vigilia nativitat[is] Domini.
 Dilluns a .XXIII. dies del dit mes, lo dit senyor en Barchinona.
 Aquest dia lo senyor rey mana scriure per porter de maça de casa sua deputat a servir per porter dels deputats del regne d Arago Johan Soriano, quitacio a I bestia paga XV solidos. E mes mana lo dit senyor que frare Miquel de Quintana conseller seu, sien anadits a son compte de quitacio .CCCLX. solidos per cascuna terça, ço es: .III. solidos per cascun dia per .III. homens a peu que deu manar ab si en semblant manera e quitacio que havia Mossenyer d Oscha confessor del dit senyor.

(1) A la vorada hi ha l'escut de Catalunya combinat ab les àguiles de Sicilia.

ANY 1409

Data	Lloc	Signatura	Data	Lloc	Signatura
JANER			MARÇ		
1	Barchinona (1)	2252, 12	1	Barchinona	2252, 47
2	" (2)	2252, 13 v.	2	" (17)	2187, 89
3	" (3)	2252, 14 v.	✠ 3	"	2251, 116 v.
4	"	2158, 58	4	"	2252, 49 v.
5	"	2252, 18 v.	5	"	2252, 50
✠ 6	" (4)	"	6	" (18)	2252, 50 v.
7	" (5)	2252, 19 v.	7	"	2252, 51
8	"	"	8	"	2252, 54 v.
9	" (6)	2252, 20 v.	9	"	2237, 81 v.
10	"	2252, 21	✠ 10	"	2163, 22
11	" (7)	2158, 61 v.	11	"	2158, 111
12	" (8)	2252, 21 v.	12	"	2252, 54
✠ 13	"	2160, 31	13	" (19)	2252, 55 v.
14	" (9)	2252, 23	14	" (20)	2237, 83
15	"	2237, 72	15	"	2236, 122 v.
16	" (10)	2252, 24	16	"	2237, 88
17	"	2237, 68 v.	✠ 17	Barchinona ?	?
18	"	2252, 26	18	Barchinona (21)	2252, 56 v.
19	" (11)	2252, 25	19	"	2237, 83 v.
✠ 20	"	2236, 117 v.	20	" (22)	2236, 121 v.
21	"	2252, 27	21	"	2252, 57
22	"	2252, 28	22	"	2288, 116
23	" (12)	2252, 28 v.	23	"	2252, 59
24	" (13)	2252, 31	✠ 24	"	2158, 126 v.
25	"	2158, 84	25	"	2160, 76 v.
26	"	2158, 75 v.	26	" (23)	2252, 61
✠ 27	"	2252, 33	27	" (24)	2252, 60
28	"	2252, 33 v.	28	"	2252, 61
29	"	2158, 81 v.	29	"	2236, 124
30	"	2251, 117 v.	30	"	2252, 63
31	"	2158, 82 v.	✠ 31	" (25)	"
FEBRER			ABRIL		
1	Barchinona	2252, 34 v.	1	Barchinona	LIR. n.º 1227
2	Barchinona ?	?	2	"	2236, 124 v.
✠ 3	Barchinona	2252, 35	3	"	2160, 79
4	"	2252, 36	4	"	2236, 125
5	"	2252, 36 v.	5	"	2161, 43 v.
6	"	2187, 79	6	"	2305, 101 v.
7	"	2252, 38	✠ 7	"	2252, 68
8	"	2252, 39 v.	8	"	2187, 106 v.
9	" (14)	2252, 39	9	"	2158, 131
✠ 10	"	2252, 41	10	"	2252, 65 v.
11	"	2252, 40 v.	11	"	2158, 132
12	"	2237, 76 v.	12	"	2300, 137
13	"	2237, 75	13	"	2252, 65 v.
14	"	2252, 41 v.	✠ 14	"	2236, 125
15	"	2237, 75 v.	15	"	2252, 66
16	"	2252, 42	16	"	2188, 44
✠ 17	"	2158, 103	17	"	2161, 34
18	"	2252, 43 v.	18	"	2158, 134
19	" (15)	2252, 44	19	"	2252, 67
20	"	2252, 44 v.	20	" (26)	2288, 112
21	"	2252, 45	✠ 21	"	2237, 92
22	"	2237, 78	22	" (27)	2252, 69
23	"	2237, 77	23	"	2187, 114 v.
✠ 24	"	2158, 102 v.	24	"	2252, 68 v.
25	"	2252, 46	25	"	2236, 126
26	"	2252, 49	26	" (28)	2252, 70 v.
27	"	2252, 45	27	"	2236, 126 v.
28	" (16)	2252, 48	✠ 28	"	2160, 87 v.
			29	"	2158, 141 v.
			30	" (29)	2252, 72

Data	Lloch	Signatura
MAIG		
1	Barchinona	2237, 93 v.
2	"	2236, 128
3	"	2252, 75 v.
4	"	2236, 129
✠ 5	"	2187, 118 v.
6	" (30)	2252, 79
7	"	2158, 148
8	"	2252, 76
9	"	2237, 96 v.
10	"	2158, 150 v.
11	"	2161, 51
✠ 12	"	2270, 161 v.
13	"	2252, 76 v.
14	"	2252, 80
15	"	2252, 79 v.
16	"	2252, 80 v.
17	"	2236, 129 v.
18	"	"
✠ 19	"	2158, 157 v.
20	"	L.R. n.º 1229
21	"	2236, 132
22	"	2237, 102
23	"	"
24	"	2237, 103
25	"	2158, 158 v.
✠ 26	"	3395 prov. M. R.
27	Casa de Bellesguard (31)	2237, 105
28	Barchinona	2252, 81 v.
29	Casa de Bellesguard (32)	2237, 105
30	"	2237, 105 v.
31	Barchinona	2252, 82

Data	Lloch	Signatura
JUNY		
1	Casa de Bellesguard (33)	2252, 82 v.
✠ 2	Barchinona	2158, 169
3	Casa de Bellesguard	2188, 69 v.
4	Barchinona	2158, 163
5	"	2251, 121
6	"	2186, 134
7	"	2252, 86
8	"	2252, 95
✠ 9	"	2186, 133 v.
10	" (34)	L. R. 1230
11	"	2160, 113 v.
12	"	2160, 114
13	"	2252, 86 v.
14	Bellesguard	2215, 159 v.
15	Barchinona (35)	2187, 127
✠ 16	"	2161, 83
17	"	2288, 118
18	"	2236, 138
19	"	2237, 110
20	"	2158, 174 v.
21	"	2237, 109
22	"	2252, 88
✠ 23	"	2163, 105 v.
24	"	2205, 193 v.
25	"	2252, 91
26	Domo de Bellesguard	2236, 138
27	Casa de Bellesguard	2160, 119 v.
28	Barchinona	2163, 98
29	"	2160, 121
✠ 30	" (36)	{ 3395, provi- sional, M. R.

Data	Lloch	Signatura
JULIOL		
1	Casa de Bellesguard	2215, 157
2	" (37)	2251, 118

Data	Lloch	Signatura
3	Barchinona	2236, 139
4	Bellesguard	2228, 22 v.
5	Barchinona	2158, 182 v.
6	Domo de Bellesguard	2158, 188
✠ 7	Barchinona	2161, 93
8	Torre de Bellesguard (38)	2251, 119 v.
9	Bellesguard	2306, 177
10	Domo ntra. de Bellesguard	2237, 116 v.
11	Barchinona	2161, 94 v.
12	Torre de Bellesguard	2251, 119
13	"	2251, 120
✠ 14	Casa	2251, 120 v.
15	Bellesguard	2215, 160 v.
16	Barchinona	2158, 188 v.
17	"	2158, 195 v.
18	"	2160, 135 v.
19	"	2160, 135
20	"	2237, 118 v.
✠ 21	"	2160, 142
22	" (39)	2228, 31
23	"	2158, 189
24	"	2251, 121
25	"	2160, 138
26	"	2206, 166 v.
27	"	2251, 123 v.
✠ 28	"	2237, 118 v.
29	Casa de Bellesguard	2237, 119
30	Barchinona	2237, 119 v.
31	" (40)	2251, 124

Data	Lloch	Signatura
AGOST		
1	Barchinona	2252, 100 v.
2	"	2251, 124
3	Casa de Bellesguard (41)	2252, 102 v.
✠ 4	Casa de Bellesguard ?	?
5	Barchinona	2252, 103
6	" (42)	2252, 103 v.
7	Domo de Bellesguard	2236, 141 v.
8	Barchinona (43)	2252, 106
9	"	2158, 196 v.
10	Bellesguard	2186, 141 v.
✠ 11	Casa de Bellesguard	{ 2237, 33 (2. ^a foliació)
12	"	{ 2237, 35 v. (2. ^a foliació)
13	"	{ 2237, 36 v. (2. ^a foliació)
14	Barchinona	2160, 149
15	Casa de Bellesguard	2294, 117 v.
16	"	{ 2237, 37 (2. ^a foliació)
17	Barchinona	2252, 110
✠ 18	" (44)	2252, 111 v.
19	"	2236, 145
20	Bellesguard	2206, 193 v.
21	Casa de Bellesguard	{ 2237, 38 (2. ^a foliació)
22	Barchinona	2252, 112 v.
23	"	2237, 122 v.
24	"	2163, 128 v.
✠ 25	"	2160, 158
26	"	2160, 157
27	"	2163, 127 v.
28	"	2252, 111 v.
29	"	2237, 125
30	"	2160, 158 v.
31	"	{ 2237, 39 (2. ^a foliació)

Data	Lloch	Signatura	Data	Lloch	Signatura
SETEMBRE			NOVEMBRE		
✠ 1	Domo de Bellesguard	2237, 132	1	Barchinona	2163, 168
2	Barchinona	2161, 132 v.	2	Casa de Bellesguard	2185, 75
3	»	2160, 164 v.	✠ 3	Domo de Bellesguard	2206, 191
4	»	2237, 125	4	Barchinona	2300, 140 v.
5	»	2163, 136	5	Casa de Bellesguard	2252, 124
6	»	2252, 112 v.	6	Barchinona	2160, 194 v.
7	»	2163, 138	7	Torre de Bellesguard (52)	2251, 132 v.
✠ 8	»	2163, 142 v.	8	Turri pulchri aspectus	2252, 133 v.
9	»	2160, 163 v.	9	Casa de Bellesguard	2163, 173 v.
10	» (*)	2251, 125	✠ 10	Bellesguard	2163, 186 v.
11	»	2160, 166	11	Casa de Bellesguard	2252, 125 v.
12	»	2237, 40 (2. ^a foliació)	12	Domo de Bellesguard	Ll. R. 1249
13	In maiori Palacio regio Barchinone	2228, 40 v.	13	Barchinona	2237, 44 (2. ^a foliació)
14	Bellesguard	2228, 39 v.	14	Casa de Bellesguard	2252, 126 v.
✠ 15	»	2206, 188 v.	15	Bellesguard	2186, 149
16	Torre de Bellesguard (45)	2251, 135 v.	16	Casa de Bellesguard	2252, 127 v.
17	Barchinona	2160, 168 v.	✠ 17	Bellesguard ?	?
18	Turri de Bellesguard	2251, 131	18	Bellesguard	2237, 44 (2. ^a foliació)
19	Barchinona	2161, 149	19	Casa de Bellesguard	2236, 151 v.
20	»	2160, 170	20	In turri de Bellesguard sita in parrochia de Sarrians	2220, 88
21	»	2221, 86 v.	21	Casa de Bellesguard	2252, 131 v.
✠ 22	»	2251, 126 v.	22	»	2252, 129 v.
23	Bellesguard	2186, 153 v.	23	Barchinona	2236, 155 v.
24	Barchinona	2252, 113	✠ 24	»	2237, 45 v. (2. ^a foliació)
25	»	2161, 153	25	Bellesguard	2185, 90
26	»	2236, 148 v.	26	Barchinona	2237, 46 (2. ^a foliació)
27	Casa de Bellesguard (46)	2252, 118	27	Casa de Bellesguard	2252, 126 v.
28	»	2163, 150	28	Barchinona	2237, 45 (2. ^a foliació)
✠ 29	»	2252, 115 ^e	29	Casa de Bellesguard (53)	2236, 152
30	»	2252, 117	30	Bellesguard (54)	2188, 118
OCTUBRE			DESEMBRE		
1	Bellesguard	2186, 161 v.	✠ 1	Torre de Bellesguard	Perg. n.º 460
2	Casa de Bellesguard	2251, 127	2	»	2237, 49 (2. ^a foliació)
3	Turri pulchri aspectus (49)	2238, 104	3	Casa de Bellesguard	2252, 130
4	Domo de Bellesguard	Perg. n.º 456	4	»	2237, 50 (2. ^a foliació)
5	Casa de Bellesguard	2251, 128	5	Torre de Bellesguard	2236, 155
✠ 6	Barchinona	2160, 182	6	Barchinona	2164, 19
7	Domo de Bellesguard	2237, 129	7	Casa de Bellesguard	2237, 51 (2. ^a foliació)
8	Casa de Bellesguard	2185, 61	✠ 8	»	2237, 52 v. (2. ^a foliació)
9	»	2185, 67	9	»	2162, 6
10	Bellesguard	Ll. R. 1237	10	»	Ll. R. 1259
11	Barchinona	2252, 122 v.	11	»	2237, 54 (2. ^a foliació)
12	»	2160, 180 v.	12	Barchinona	2161, 196
✠ 13	»	2161, 162	13	Casa de Bellesguard	2252, 132 v.
14	Casa de Bellesguard (50)	2252, 121 v.	14	»	2252, 131 v.
15	»	2252, 122 v.	✠ 15	Domo de Bellesguard	2185, 89 v.
16	Barchinona	2160, 184	16	»	2185, 90
17	Bellesguard	2251, 130 v.	17	Casa de Bellesguard	2252, 133
18	»	Ll. R. n.º 1239	18	Domo de Bellesguard	Perg. n.º 462
19	Barchinona	2161, 162 v.	19	Bellesguard	2238, 104 v.
✠ 20	Torre de Bellesguard	2251, 136 v.	20	»	Perg. n.º 463
21	»	Ll. R. 1243	21	Torre de Bellesguard	2186, 154
22	Casa de Bellesguard	2251, 130 v.	✠ 22	Bellesguard	2238, 104 v.
23	Barchinona	2237, 135	23	Domo de Bellesguard	2237, 139
24	Torre de Bellesguard	2251, 131 v.			
25	Bellesguard	2185, 71			
26	Torre de Bellesguard	2251, 132			
✠ 27	Casa de Bellesguard	2251, 131 v.			
28	»	2251, 131			
29	»	2185, 72 v.			
30	»	2237, 55 v. (2. ^a foliació)			
31	Barchinona (51)	2161, 180 v.			

(*) En lo Reg. 2188, 100 v. hi han dos documents kalendats per la era de l'Encarnació.

Data	Lloch	Signatura	Data	Lloch	Signatura
24	Bellesguard	2238, 105 v.	28	Barchinona	Perg. n.º 465
25	»	3884 prov. M. R.	29	»	2162, 21
26	Casa de Bellesguard	2252, 133 v.	30	»	2162, 24
27	»	2164, 33	31	» (55)	2236, 157 v.

(1) Reg. 2252, fol. 12 v.

Lo Rey. — Batle general. Com nos vullam fer plantar e empeltar diverses natures d'arbres en la torra que havem novellament comprada açi en lo territori de Barchinona; e entre los altres desijem haver dels empelts de les peres de neuto, etc.

Publicada en la *Revista Artístico Arqueológica Barcelonesa*, pl. 304. — 1910.

Reg. 2252, fol. 12 v.

Lo Rey. — Comanador. Com nos vullam fer plantar e empeltar diverses natures d'arbres en una torra que havem novellament comprada açi en lo territori de Barchinona, e entre les altres coses desijem haver de les parres qui son aqui de rahims de salvar, etc.

Publicada en la *Revista Artístico Arqueológica Barcelonesa*, pl. 305. — 1910.

(2) Reg. 2252, fol. 14.

Lo Rey. — Ambaxadors. Per altres nostres letres vos havem escrit e manat que pus ab lo pare sanct no podets res obtenir, de que li romanim poch tenguts e obligats, vos en vingusssets decontinent; e no n havets res fet, de que sots dignes de gran reprehensio. Per que us manam expressament altra vegada que vista la present, tots ensemps vos en vingats, tota dilacio dilacio remoguda. E aço per res no mudets; en altre manera, conexerets que nos ho havem per fort desplaent. Certificants vos que pus lo pare sanct ho fa aixi, nos usarem en sos affers per altre manera que no u havem en temps passat. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a .II. dies de Janer del any M.CCCC.VIII. Rex Martinus. — Dirigitur als ambaxadors en cort de Roma. — Dominus Rex misit eam signatam expediendam. Ego Bernardus Medici.

(3) Reg. 2252, fol. 17 v.

Lo Rey. — Governador. Entes havem que En Francesch Ferrer, mestre de la Seca de Valencia, per reguard que ha d'alcuns enamichs e mal volents seus, va armat fort desonestament per aqueixa ciutat, amenant ab si molta gent armada sots color de la dita secca; e segons que ns han dit no hi han alcun officí ne exercici. Per que us manam expressament que si trobarets que ls dessus dits o altres qui l'acompanyaran ab armes desonestes no sian oficials de la dita secca, aquells encontinent e aytantes vegades com los trobarets, desarmets; e puys ab les armes que portaran los remetats al justícia en criminal de la dita ciutat, punidors per ell segons lurs demerits. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a III. dies de Janer del any M.CCCC.VIII. Rex Martinus. — Dirigitur gubernatori regni Valencie.

(4) Reg. 2252, fol. 19.

Lo Rey. — Procurador reyal. Nos vos havem manat ab nostra letra, que ns trametsets un catiu; e havets nos respost que no n hi havia d'aytals com havien mester, etc.

Publicada en la *Revista Artístico Arqueológica Barcelonesa*, pl. 305. — 1910.

(5) Reg. 2187, fol. 47 v.

Al molt alt princep e molt noble e plus alt rey de Serrahins lo solda de Babilonia. De nos En Martí per la gracia de Deu rey d'Arago, etc. salut com a solda pera qui volriem honor e molta bona ventura. Molt alt princep e molt noble: segons que certament havem sabut l'altre dia a .XV. d'Octubre del any prop passat, Barthomeu de Pinello, jenovés, patro de una nau, entra en lo port d'Alexandria, qui es cambra vostra, en lo qual tot hom deu e es acostumat esser segur, e aqui en gran menyspreu vostre roba publicament una nau d'En Johan Baster, de Cochliure, vassall e domestich nostre, tro en valor de trenta milia florins d'or d'Arago, ultra los dans donats qui pujen a gran quantitat; de que, molt alt e molt noble princep, som fort meravellats, e specialment del atreviment del dit Barthomeu de Pinello, qui semblant cosa haia gosat assaiar en lo dit vostre port. Per que, molt alt e molt noble princep, pregam vos axi affectuosament com podem que per honor nostra façats restituhir al dit Johan Baster, vassall nostre o a qui ell volra, tot ço que robat e pres li es estat, e los dans donats en lo dit vostre port per lo dit patro jenoves; e en altra manera li manets fer iusticia spatxada, car semblants coses e molt maiors fariem nos per amor e honor vostra. Sobre aquestes coses, molt alt e molt noble princep, havem informat ab letra de nostra intencio lo feel nostre En Pere Oliver, consol dels cathalans en Alexandria, al qual vos pregam ab affeccio que vullats dar fe e creença plenera. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a .VII. dies de Janer del any M.CCCC.VIII. Rex Martinus. — Dirigitur dicto Soldano. — Dominus Rex mandavit mihi Bernardo Medici. — Fuit duplicata dicta litera.

(6) Reg. 2252, fol. 20 v.

Lletra al batlle de Figueres a qui notifica que tramet En Pero Pina, per haver empelts d'arbres fruyters, 9 Janer 1409 (publicada en la *Revista Artístico Arqueológica Barcelonesa*, pl. 305. — 1910).

(7) Reg. 2184, fol. 144 v.

Administrador. Com nos haiam mester trenta quarteres de civada pera obs d'una torra que havem comprada açi en lo territori de Barchinona, manam vos que encontinent vista la present, les dites .XXX. quarteres de civada, nos trametats. Et aço per res no mudets ne dilatets. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a XI dies de Janer del any M.CCCC.VIII. Rex Martinus. — Al feel nostre En Johan Tinter, administrador del comtat d'Empuries. — Dominus Rex mandavit mihi Bernardo Medici.

(8) Reg. 2187 fol. 47 v.

Lo Rey d'Arago. — Reyna molt cara filla. Sabents indubidament que n haurets molt gran plaer, significam vos que som en bona disposicio de nostra persona per gracia divinal; pregants vos affectuosament, reyna molt cara filla, que soven nos vullats de vostra salut e bon estament ab vostres letres consolar. Reyna molt cara filla: nos pregam e manam ab nos-

tra letra a Mossen Johan Ferrandez d Heredia a supplicacio dels consellers de Barchinona que ls grechs y turchs que l altre dia pres en Grecia e en Turquia e ls se n mena aqui per catius, no ls vena ne n faça alcuna alienacio appresent, ans hi sobresega per spay de .VI. meses d'aci anant comptadors; per tal que si los grechs e turchs sentints se d' aço que ls ha fet prenien e captivaven dels nostres sotsmeses, se pogues fer cambi dels uns ab los altres, o aquell contracte que pus expedient lus seria. Per que us pregam ab affectio, reyna molt cara filla, que manets al dit Mossen Johan Ferrandez e a tots altres qui n tenguen, que complenquen lo dit nostre manament e ordinacio e que no sofrats que façan lo contrari, axi com creem que no faran. E sera cosa a nos fort placent e que molt vos grahiem. E sia lo Sanct Esperit, reyna molt cara filla, vostra continua proteccio. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a .XII. dies de Janer del any M.CCCC.VIII. Rex Martinus. — Dirigitur a la regina de Sicilia. — Dominus Rex mandavit mihi Bernardo Medici.

Reg. 2252, fol. 21 v.

Lo Rey. — Batle general. Nos volem trametre prestament dos bons cavalls a nostre molt car primogenit lo rey de Sicilia en Sardenya. Perque us pregam e manam que si jamay nos entenets servir, nos comprats aqui los dos mellos cavalls que porets trobar, e aquells nos trametats tantost per lo portador de la present, lo qual vos trametem per aquesta raho. E si lo cavall d'Exemeno de Sayes, lo qual nos han dit que es fort bell e bo, conexerets que deia esser un d'aquells, comprats lo e trametets lo ns tantost. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a .XII. dies de Janer del any M.CCCC.VIII. Rex Martinus. — Dirigitur baiulo generali Aragone. — Bernardus Medici mandato regis facto per Egidium Roderici de Liori consiliarium et camerlengum, militem.

(9) Reg. 2252, fol. 23.

Lo Rey. — Batle general. Vostra letra havem reebuda en la qual nos haveu fet saber com la cortina que mestre Pere obra, sera tost acabada; e com nos n ajam mester una altre e vullam que lo dit maestre Pere obre aquella aci, manam vos que decontinent lo dit maestre Pere acabada la dita cortina que te, lo façats venir aci per obrar l'altre. E en aço per res no haia falla. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a .XIII. dies de Janer del any M.CCCC.VIII. Rex Martinus. — Dirigitur baiulo generali Cathalonie, Dalmacio de Biert. — Dominus Rex mandavit mihi Bernardo Medici.

Reg. 2187, fol. 50.

En Marti etc. — Al feel nostre En Pere Segui, administrador de les rendes e drets del priorat del monestir de Muntserrat, salut e gracia. Denant nostra maiestat es estat frare Pere de Carria, hermita de les montanyes del dit monestir supplicant que com ell hagues comanat a frare Vicent de Ribes prior de Muntserrat, quondam, .II. o .III. jorns abans que passas d'esta vida un saltiri que havia comprat de frare Helias, hermita, per preu de .X. florins e mig d'or d'Arago, e lo dit saltiri no haia pogut cobrar lo dit supplicant per mort de dit prior; deguessem a ell sobre aço de remey de justicia provehir. Per que volents condescendre benignament a la sua supplicacio, dehim e manam a vos que si trobarets axi esser en veritat com es a nos supplicat, paguets encontinent al dit frare Pere de Carria lo preu que li havia costat; havent vos en aço en tal manera, que no li covenga recorre altre vegada a nos per aquesta raho, com deute de justicia axi ho requira. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a .XIII. dies de Janer en l'any de la nativitat de nostre Senyor, M.CCCC.VIII. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Bernardo Medici.

(10) Reg. 2187, fol. 51.

Lo Rey d'Arago. — Rey molt car primogenit. Sabents certament que n haurets gran plaer, significam vos que som ben disposats en nostra persona, merce de nostre Senyor Deus; pregants vos affectuosament, rey molt car primogenit, que soven nos vullats de vostra salut e bon estament ab vostres letres consolar. Rey molt car primogenit: a nos es estat humilment supplicat que volguessem donar la nostra empresa de la creu an Berenguer Carros, comte de Quirra. Perque, rey molt car primogenit, pus ell es ab vos aqui en vostre servey, pregam vos que la li donets, quar plaer ne haurem. E sia lo Sanct Esperit, rey molt car primogenit, vostra guarda tots temps. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a .XVI. dies de Janer del any mil CCCC.VIII. Rex Martinus. — Dirigitur regi Sicilie. — Dominus Rex mandavit mihi Bernardo Medici.

Reg. 2187, fol. 53.

En Marti, etc. — Al feel nostre En Guillem Colel cassador e habitador de la vila de Besulu, salut e gracia. Entes havem que alguns habitants de la dita vila e vegueria d'aquella, pretenents sobre aço haver licencia, e en altra manera vinents expressament contra ordinacions e inhibicions d'aço ja fetes, cassens e prenen axi de nit com de dies, perdius dins la dita vegueria ab filats, caldero e agrenall, no tements correccio de senyoria. Perque volents sobre aço degudament provehir, a vos dit Guillem, del qual plenament en aço confiam, dehim comanam e manam expressament e de certa sciencia, que en nom nostre e per lo poder que us en donam ab la present, tota vegada e tantes vegades com porets saber o trobar algu o alguns cassar perdius dins la batlia o vegueria demunt dita ab los dits caldero filats o agrenall, puxats aquells filats calderons e altres artificis, si haver los porets, pendre trencar o cremar e fer d'aquells tota vostra voluntat, si donchs les dites perdius no cassaran o prenien de licencia vostra; e que aquelles haguesen e haien a servir a nos o a nostra cort e no a altra persona. Car nos ab aquesta mateixa manam tan expressament com podem als sotsveguer e batle de la dita vila o a lurs lochtinents presents e sdevenidors, que sobre aço no gosen ne presumesquen donar o atorgar licencia a leu; ans ab veu de crida façan publicar per los lochs acostumats de la dita vila e vegueria, que algu de qualsevol estament o condicio sia, no gos ne presumesque les dites perdius cassar o pendre per la forma demunt dita dins la dita batlia ne vegueria sots pena de .X. lliures guanyadores, la meytat a la nostra cort e la terça part a vos, e lo romanent al acusador, tota vegada e tantes com sera contrafet. E sobre aço, los dits sotsveguer e batle o lochtinent d'aquells o qualsevol d'ells, haien e sien tenguts donar vos favor e ajuda e encara liurar a vos saig o saigs e altres ministres pera fer e executar les penes e altres coses dessus dites, tota vegada e segons que n seran per vos requests. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a .XVI. dies de Janer en l'any de la nativitat de nostre Senyor, M.CCCC.VIII. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Bernardo Medici.

(11) Reg. 2187, fol. 57.

En Marti, etc. — Als noble e amats nostres Mossen Ramon de Vilaragut e Mossen Luch de Bonastre e Dona Johana de Vilaragut, salut e dileccio. Segons per relacio d'alcunes persones dignes de fe havem entes Na Isabel Boil muller del feel cambrer nostre En Johan Pujades, a consell induccio e tracte d'algunes persones zelants poch la honor de aquella, s'es exida de casa del dit son marit contra voluntat de aquell, a gran vergonya d'ella e de tots sos amichs; la qual cosa es a nos no poch desplaent. Perque us manam expressament e de certa sciencia que la dita Na Isabel haiats e prenats a vostres mans on se vulla que sia, e tractets e ginyets ab les pus honestes e millors maneres que porets, que ella torn ab lo dit son marit, e visquen honestament e en pau e concordia segons se pertany. Car nos ab aquesta manam al governador e altres qualsevol oficials nostres de la ciutat e regne de Valencia per primera e segona jussions, que requests per vos-altres haien e prenguen la dita Isabel on se vulla que sia, e aquella delliuren e meten en vostre poder; e aço no muden o dilaten, com nos vullam que axi s'faça. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a .XVIII. dies de Janer, en l'any de la nativitat de nostre Senyor M.CCCC.VIII. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Bernardo Medici.

Reg. 2187, fol. 57 v.

Lo Rey. — Entes havem per algunes persones dignes de fe que Na Isabel Boil muller del feel cambrer nostre En Johan Puiades, a induccio e tracte de vosaltres, s'es partida de son marit e se n'es anada sens licencia e voler d'ell, e aquella tenits amagada en vostre poder; la qual cosa es a nos molt greu qui havem fet aqueix matrimoni axi be per aventatge de la dita Isabel e de sos amichs, com del dit En Johan Puiades. Per que nos reprements la dita Isabel de sa follia e mes vosaltres de vostre foll consell e tracte, vos deym e manam que encontinent vista la present, sots pena de mil florins d'or, de vostres bens havedors e a nostres coffres applicadors, metats la dita Isabel en poder de la noble e amada nostra Madona Johana de Vilaragut e del amat nostre Mossen Luch de Bonastre o de qualsevol d'ells. En altre manera, si aço fer no curats, vos certificam que nos farem procehir contra les persones de cascum de vosaltres per preso e en altre manera, segons ben vist nos sera; e a execucio de les dites penes en tal forma, que vosaltres conexerets com es dura cosa no obeir los manaments de son princep e senyor, e n'era exempli en l'esdevenidor a les persones qui fer asseiaran semblants coses. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a XVIII. dies de Janer del any M.CCCC.VIII. Rex Martinus. — Dirigitur a Madona Guillemona de Bonastre e Na Alienor Jofre. — Dominus Rex mandavit mihi Bernardo Medici.

(12) Reg. 2252, fol. 30 v.

Lo Rey d'Arago. — Rey molt car primogenit. Per tal com sabem que n'haurets molt gran plaer, significam vos que som en bona disposicio de nostra persona, gracies a nostre Senyor Deus, pregants vos affectuosament, rey molt car primogenit, que tots temps que avinent vos sera nos en vullats ab vostres letres consolar, e que ns vullats certificar soven del estament d'aqueix regne e dels affers d'aquell, quar subira plaer ne haurem. Rey molt car primogenit: Nos ab l'ajuda de nostre Senyor Deus vos trametrem l'estol de que ja altres vegades vos havem escrit, ensemps ab tot lo socors que demanats. E partirà d'aci per tot lo mes de Març o a l'intrant d'Abril primer vinent sens tota falla, car mes val que la gent de Sicilia s'esper qui es de menys nombre, que si aquesta esperava aquella. Pregants vos, rey molt car primogenit, ab subirana affeccio que guardets be vostra persona de no exir de fora quar a gran perill vos posariets, havents vos en aço e en totes altres coses, axi saviament com de vos se pertany. E sia lo Sant Esperit, rey molt car primogenit, tots temps vostra guarda. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a XXIII dies de Janer del any mil CCCC.VIII.

Rey molt car primogenit. Axi per letres vostres com de nostra molt cara filla la reyna vostra muller, havem sabut la sua sanitat e lo fet del foch qui es exit de Muntgibell. De la sua sanitat havem haut gran plaer, mas maior lo hagrem haut, si sabessem que fos prenys; del foch havem haut desplaer e maiorment per la temor que ella n'hauda, mas si a nostre Senyor Deus plaura tot sera vengut per lo mellor. Dada axi com dessus. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Bernardo Medici.

(13) Reg. 2252, fol. 30 v.

Lletra a son primogènit, donant-li concells higiènichs dessus aygues de beguda y pil-loles, 24 Janer 1409 (publicada en «L'Extinció del casal de Barcelona», *Bulleti del Centre Excursionista de Catalunya*, pl. 27. — 1910).

(14) Reg. 2252, fol. 40.

Molt sanct pare. De la vostra sanctedat havem reebuda novellament una letra de creença per aquella comenada al bisbe de Barchinona al noble Mossen Guerau Alamany de Cervello, governador de Catalunya e a Mossen Francesch d'Aranda, per virtut de la qual creença nos han explicat que vos, pare sanct, nos pregats que us consellem que devets fer segons nostre parer, sobre una cedula que l'Concili que la vostra sanctedat celebra en la vila de Perpenya sobre el fet de la unio de la esgleya vos ha presentada, la qual nos han mostrada a ull; pregants nos de part de la vostra sanctedat que presentament vos trametessem a dir nostre parer, per tal com dilluns primer vinent hi haviets a respondre. E responem vos, molt sanct pare, que lestes les dites letres e cedula e hoida plenerament la dita creença de part de la dita vostra sanctedat a nos per ells explicada, hoides encara les rahons per part de la vostra sanctedat allegades, movents aquella a dubtar e no sens meravella sobre les coses en la dita cedula contengudes, regraciam molt a la dita vostra sanctedat com ha comunicat a nos aquelles com en lo present negoci peny tot l'estament e benavenir de la unio de la esgleya de Deus e vostre, significants a la vostra sanctedat, molt sanct pare, que considerat que consellar en aquest fet es molt perillos per la arduitat del negoci qui no pot esser de maior pes e gravitat en l'esgleya, e considerada encare la brevitat dels temps que ns havets donat a consellar vos, de la qual nexeria precipitacio de consell qui es reprovada per los antichs e per raho natural segons que la vostra sanctedat no ignora defallint longitut de temps qui seria be necessaria a pensar en les dites coses, e ben ruminar e disputar aquelles en les quals lo dit concili on son entrevenguts molts sollemnes maestres e theologia e doctors en cascum dret e experts en diverses facultats ha treballat per spay de dos meses o plus, no us podem consellar en les coses en la dita cedula contengudes, com hi vejам gran perill e carrech de consciencia. Perque, molt sanct pare, suplicam humilment a la vostra sanctedat, que d'aquest fet nos haiats per excusats. Nos, molt sanct pare, ab l'ajuda de nostre Senyor Deus, significarem a la vostra sanctedat al plus breu que podem, ço que segons nostra bona consciencia nos aparra que deguessets fer per extirpar e desradicar lo sisme, e tornar l'esgleya de Deus a unio per tots los feels christians desijada. E conserve nostre Senyor Deus la vostra sancta persona al seu beneyt servey longament. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a VIII dies de Febrer del any mil CCCC.VIII. Rex Martinus. — Dirigitur domino summo pontifici. — Dominus Rex mandavit mihi Bernardo Medici.

(15) Reg. 2252, fol. 42 v.

Al molt alt e poderos princep Carles per la gracia de Deus rey de França, nostre molt car e molt amat cosi, En Marti per aquella mateixa gracia, rey d'Arago, salut e fraternal dileccio. — Molt alt e poderos princep, molt car e molt amat cosi. Cobeeians ab fervent desig saber la salut e bon estament de vostra persona, pregam vos affectuosament, molt alt e poderos princep, molt car e molt amat cosi, que soven nos en vullats ab vostres letres consolar; e per tal, molt alt e poderos princep, molt car e molt amat cosi, com sabem certament que n'haurets gran plaer, significam vos que nos e nostre molt car primogenit lo rey de Sicilia e la reyna sa muller, segons certa nova que n'havem, som en bona disposicio de nostres persones, merce de nostre Senyor Deus. Molt alt e poderos princep molt car e molt car cosi, com lo sanct pare, lo collegi dels cardenals e lo consili qui novellament s'es celebrat en la vila de Perpenya haien delliberat de trametra sollempna ambaxada de prelats e altres persones e nos altres semblantment per nostra part a la ciutat de Pisa, al intrus, e a altres parts d'Italia, per perseguir la unitat de la esgleya per via de cessio, de les quals ambaxades esperam que mijençant la ajuda de nostre Senyor Deus, exira fruyt desijat per tots los feels christians qui a la dita unitat han sancta e drete intencio. Pregam vos ab la major affeccio que podem, molt alt e poderos princep, molt car e molt amat cosi, que vullats trametre saulconduyts ben bastants pera ls ambaxadors qui alla iran e lurs companyes, ordinats en la forma que a la vosta celsitat liurara lo portador de la present. E ultra que n'servirets a nostre Senyor Deus, molt alt e poderos princep, molt car e molt amat cosi, farets ne a nos plaer fort assenyalat. E sia la santa Trinitat, molt alt e poderos princep molt car e molt amat cosi, vostre continua proteccio. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a XVIII. de Febrer del any M.CCCC.VIII. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Bernardo Medici.

(16) Reg. 2252, fol. 47 v.

Lo Rey. — Batle general. Nos havem vist aci les robes que En Domingo Sancho, mercader de Barchinona, a prechs vostres a qui n'havem dat carrech, ha fetes venir de Fflandres ops de nostre molt car primogenit lo rey de Sicilia; e de totes les dites robes, havem ne triat aquelles que ns ha plagut, del preu de les quals havem finat compte ab lo dit Domingo Sancho, lo qual monte a quantitat de dos milia .DCCCC.XVIII. florins d'or, VII. sous, VI. diners barchinoneses. Les quals robes ell es prest liurar a nos encontinent que haja letra d'En Jacme Cosco mercader de Saragoça, ab que li faça saber que ell es content de la dita quantitat e que li plau que les dites robes sien a nos liurades. Per que us pregam affectuosament e manam que encontinent façats dita al dit Jacme Cosco de la quantitat dessus dita. E feta la dita dessus contenguda, scrivits nos en. E fets noresmenys que l dit Jacme Cosco scrisca al dit Domingo Sancho que ell es content e que li plau que les robes que n'havem comprades nos sien liurades tantost e trametets nos la dita letra de contenta d'En Jacme Cosco ab la vostra per correu cuytat, e fets nos saber quina cautela volrets, quar nos la us trametrem semblant encontinent. E en aço no metats excusacio o dilacio alcuna si jamay nos entenets servir. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a XXVIII dies de Ffebrer del any mil CCCC.VIII. Rex Martinus. — Dirigitur a Mossen Ramon de Mur. — Bernardus Medici mandato domini Regis facto per Petrum Torrelles, consiliarium et camerlengum, militem.

(17) Reg. 2187, fol. 89.

En Marti, etc. — Al noble amat e feels nostres Mossen Guillem Ramon de Muntchada, governador de regne de Valencia e a son lochtinent e al justicia criminal de la ciutat de Valencia e cascun d'ells, salut e dileccio. Sapiats que nos l'altre jorn ab una letra ab nostre segell secret segellada dada en Barchinona a XVIII. dies de Janer prop passat, manam a Madona Guillemona de Bonastre e a Na Alienor Jofre, sots pena de mil florins d'or, de lurs bens habedora e applicadora a nostre fisch, que encontinent que fossen requestes per la noble Madona Johana de Vilaregut o per Mossen Luch de Bonastre, metessen en poder d'ells Na Isabell Boil muller del feel cambrer nostre En Johan Pujada, la qual tenen amagada contra volentat de son marit, e no la li volen restituir. Perque nos veents aço tornar en gran menyspreu de nostres manaments, a vosaltres e a cascun de vos dehim e manam de certa sciencia e expressament sots incorrimet de nostra ira e indignacio, que si trobarets clarament que la dita nostra letra sia estada presentada a les dites Madona Guillemona de Bonastre e Alienor Jofre, encontinent façats execucio en lurs bens per la pena dessus dita qui ls es estada posada, sens leixar los ne I. diner. E noresmenys vos manam que les prop dites dones forçets e destrengats ab imposicio de penes e presons de persones lurs, les quals si vostres manaments no obehiran, volem que tengats preses en la sala de la ciutat, e metre en poder de la dita nobla Madona Johana de Vilaregut o de Mossen Luch de Bonastre la dita Isabell Boil, qui aquella per ordinacio nostra, volem que haïen a lur ma. E guardats vos que en aço no metats flix o compost alcun, com nos axi de certa sciencia vullam esser fet. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a II. dies de Març en l any de la nativitat de nostre Senyor M.CCCC.VIII. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Bernardo Medici.

(18) Reg. 2252, fol. 5 v.

Reverent pare en Christ. Be sab la vostra paternitat com nostra muller la reyna Dona Maria de loable recordacio, entre los altres mermessors que ordona en son testament, volgue que vos fossets un, e Maestre Barthomeu Borraç, altre. E veets clarament que per ocupacio vostra e del dit Maestre Barthomeu, los affers de la mermessoria de la dita reyna, no han aquella fi que deurien, e es la causa principal per tal com .III. mermessors ensemps la deuen executar, e alcun no y enten ne n pren carrech sino nos tant solament, qui som un dels principals mermessors dessus dits. Axí que es no solament expedient mas fost necessari que vos e lo dit Maestre Barthomeu substituets nos e n romanets tot lo poder que havets per virtut de la dita mermessoria, quar en altre manera jamay no vendria a fi deguda. Perque us pregam affectuosament per ben avenir d'aquella, que ns trametats vostra substitucio que havem en aço necessaria. E per tal com aqui per ventura no la sabrien ordonar en la forma que es mester que la haïam, trametem ja la us ordonada en una cedula dins la present. E hauda la dita substitucio, encontinent entenem portar los affers de la dita mermessoria a deguda conclusio. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a VI dies de Març del any M.CCCC.VIII. Rex Martinus. — Al reverent pare en Christ lo patriarcha de Hierusalem. — Dominus Rex mandavit mihi Bernardo Medici.

(19) Reg. 2187, fol. 96 v.

En Marti, etc. — Al noble e amat conseller e camerlengh nostre Mossen Guillem Ramon de Muntcada vizrey e governador de regne de Valencia e a son lochtinent, salut e dileccio. Los Missatgers de la ciutat de Valencia en nostra cort presents, entre los altres clans que fan de vos cascun jorn, han exposat denant nostra excellencia novellament, aquest ço es: que quan nos vos trametem alguna nostra letra patent a instancia de la universitat de la dita ciutat o d'alcuns singulars d'aquella, tantost que la us presenten vos la us aturats e no la volets tornar a la part ne als notaris ab los quals vos es presentada per molt que n siats request, alegant que la letra se dreça a vos, e que per conseguent la us devets aturar e deu romanir en vostre poder. Axí que sentint se molt agreviats d'aquesta perjudicial novitat que ls fets, han a nos humilment supplicat que ls deguessem sobre aço de remey de justicia provehir. Per que condescendents a lur humil e justa supplicacio e reprements vos d'aço, si axi esta en veritat, dehim vos e manam expressament sots incorrimet de nostra ira e indignacio, que d'aquiavant vos abstengats de fer semblants coses de letres que sien patents com dit es que son fort lluny de tota raho, quar vos no devets ignorar si es mal fet que us aturets les letres e provisions nostres patents que posat que s dressan a vos o a altres, son fetes en favor dels impetrants e deuen vers aquells romanir, per tal que se n puxen ajudar e aprofitar quant mester lus sera, havent vos en aço en tal manera, que d'aquiavant los dessus dits o altres no haïen recorrer a nos per culpa vostra, quar siats cert que no ho tollerariem pacientment. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a .XIII. dies de Març en l any de la nativitat de nostre Senyor M.CCCC.VIII. Rex Martinus. — Bernardus Medici mandato domini regis facto per Petrum Torrelles consiliarium et camerlengum militem, et vidit eam vicecancellarius.

(20) Reg. 2187, fol. 96.

Lo Rey. — Mossen Francesch. Una letra havem reebuda de Mossen Guerau de Cervello, de la qual havem haut gran plaer, com per aquella havem sabut que lo sant pare ha feta del priorat de Muntserrat, abadia; e com de la dita abadia ha provehit Micer March de Vilalba abat de Ripoll. E axí matex d'aço que ns fa saber que pensa que provehira per contemplacio nostra de l'abadia de Ripoll, l'abat de Sanct Cugat. Pero som fort meravellats com no ns ha feta alguna mencio de l'abadia de Sanct Cugat, de la qual volem que sia provehit fra Johan Trilles prior de Sanct Pau del Camp de Barchinona al qual havem gran affeccio axi persos merits com per contemplacio de nostres tresorer e comprador maior cunyat e frare del dit prior, los quals sabets ab gran diligencia son continuament en nostre servey. Perque us manam axí expressament com podem que ab tanta diligencia com pugats, façats gran instancia ab lo dit sanct pare, que lo dit prior sia provehit de la dita abadia de Sanct Cugat car aço li reputarem a gracia special. E per ço que creegats que aço havem fortment a cor nos d'aquest materia scrivim al dit sanct pare de nostra propria ma. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a XIII. dies de Març del any M.CCCC.VIII. Rex Martinus. — Dirigitur a Mossen Francesch d'Aranda. — Dominus Rex mandavit mihi Bernardo Medici et fecit tradire in hac forma.

(21) Reg. 2187, fol. 105.

En Marti, etc. — Al feel conseller e maestre racional de la nostra cort En Ramon Ça-Vall o a son lochtinent, salut e gracia. Com per nos en la reddicio del compte que l feel secretari nostre En Bernat Metge ha donat de la recepcio e administracio dels drets e emoluments de nostre segell secret ab lo qual per ell son stades segellades e spatxades diverses letres e altres provisions nostres dins cert temps de que es lo dit compte sien stats fets e formats segons stil de vostre ofici alguns dubtes sobre les messions per ell fetes axi per raho de loguer de posades, de atzembles e de correus, com per compra de paper, pergamins, candeles e cera que necessariament li ha convengudes a fer per exercici de son ofici. E com per nos sia donat carrech de segellar e spatxar les dites letres e provisions e de reebre e administrar los dits drets del dit segell secret, axi com si era secretari primer nostre. Per ço volem deym e us manam que totes e qualsevol messions per ell fetes e d aquiavant fahedores per les rahons dessus dites, li prengats en son compte, aix e en la forma e manera que havets acostumat fer a nostre secretari primer; com nos de certa sciencia vullam que axi s faça. Dada sots nostre segell secret en Barchinona a .XVIII. dies de Març del any de la nativitat de nostre Senyor mil CCCC. nou. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Anthonio de Fonte et fecit tradire jam signata.

(22) Reg. 2187, fol. 100.

Nos En Marti, etc. — En alguna esmena e compensacio del dampnatge que tu Axer Abenyahie, moro alcadi de la moraria de la ciutat de Xativa, stant en nostre servey e treballant en e per lo quitament de les vila e baronia d Alcoy castells lochs e vall de Seta e terme de Travedell, has reebut e sostengut en lo cremament d una botiga tua de specieria que tu absent estant en lo dit nostre servey s es cremada en la dita moreria; per tenor de la present, vint florins d or a tu dit Axer graciosament donam e atorgam, los [quals], per ço que pus facilment los puxes haver te assignam en e sobre qualsevol rendes, emoluments esdeveniments e drets qui son exits o d aciavant exiran de la dita moreria de Xativa. Manants ab aquesta mateixa al batle de la dita ciutat, o altre qualsevol reebedor de les dites rendes emoluments esdeveniments e drets, que d aquells don e pach a tu los dits XX. florins. E en la paga que t fara, recobre de tu la present ab apoca, car nos ab aquesta mateixa manam al maestre racional de la nostra cort o a son lochtinent o altre qualsevol d ell compte hoidor, que en temps de son retiment de compte, ell posant en data los dits .XX. florins e restituint la present ab la dita apoca, aquells admeta en son compte no sperada executoria de tresorer ne altre nostre manament sobre aço. E dubte algu no y faça. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a XX. dies de Març del any de la nativitat de nostre Senyor, mil CCCC.VIII. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Bernardo Medici et fecit tradire in hac forma.

Reg. 2187, fol. 101.

En Marti, etc. — Al feel de la nostra tresoreria En Berenguer Marti reebedor de les rendes e drets que nostra molt cara muller la reyna en temps que vivia havia en regne de Valencia, o altre qualsevol qui per temps sera reebedor e administrador o arrendador de les dites rendes e drets, salut e gracia. Constituit denant nostra real maiestat Juceff Abencorax, moro de la moreria nostra de Valencia, fill e hereu qui s diu ab intestat de Mahoma Abencorax, quondam moro alami de la Serra d Eslida, ha exposat querelosament denant nos, que jassia per vigor de un privilegi del senyor rey En Pere de gloriosa memoria, pare nostre, lo qual vist registrat en lo nostre arxiu havem novellament confermat, e axi mateix per Çuna e Xara los moros de la dita nostra moreria, axi mascles com fembres, puxen succehir e heretar axi per testament com en altre manera, en los bens de qualsevol moros e mores parents lurs, qui en temps de la mort de aquells estan e habiten en qualsevol loch de prelats religiosos persones ecclesiastiques, nobles, cavallers, generosos ciutadans e de altres qualsevol persones de regne de Valencia, e aquells bens e heretats demanar, haver, reebre, tenir e possehir, segons que en lo dit privilegi es largament contengut. Vos empero, dit En Berenguer Marti, apres mort del dit Mahoma Abencorax, pare seu, prengues dels bens del dit Mahoma .LXX. florins d or per part al dit Juceff pertanyent en la heretat e bens del dit pare seu, los quals jassia request no li havets volgut restituir e pagar, en gran dan seu e derogacio del dit privilegi. Perque supplicat a nos humilment per lo dit Juceff que servants li lo privilegi demunt dit, deguessem a ell sobre aço de remey de justicia provehir, a vos deym e manam de certa sciencia que si axi es, los dits .LXX. florins restituescats e tornets al dit Juceff o a qui volra, e si cas es que aquells haiats mesos en vostres comptes, manam vos que aquells li donets e paguets de qualsevol diners qui a mans vostres son pervenguts e d acianant pervendran, axi de les rendes emoluments e esdeveniments de la dita Serra d Eslida, com de qualsevol altres parts e lochs de vostra collecta e administracio. E en la paga que li farets recobrats d ell la present ab apoca de reebuda. E aço per res no mudets com nos, axi per deute de justicia com per los bons serveys que lo dit Mahoma pare seu, feu a nos e a la dita reyna, e lo dit Juceff nos ha fets e fara en lo quitament de les vila e baronia d Alcoy, e altres castells e lochs de la Vall de Seta e terme de Trenadell, vullam que axi s faça. Car nos ab aquesta mateixa manam al mestre racional de la nostra cort e a son lochtinent o altre qualsevol de vos compte hoydor, que en temps de vostre retiment de compte, vos posant en data dels vostres comptes los dits .LXX. florins e restituint la dita apoca e la present, aquells admeta en vostre compte no sperada execucio de nostre tresorer ne altre manament sobre aço. E dubte algu no us hi faça. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a .XX. dies de Març del any de la nativitat de nostre Senyor, mil CCCC.VIII. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Bernardo Medici, et fuit tradita in hac forma.

(23) Reg. 2252, fol. 61.

Lo Rey. — Batle general. Manam vos que vista la present nos trametats e ns façats venir Nesma la balladora e son marit, e un altre moro qui sapia voltejar; e al Cavallet e Camadair, los quals havem aci mester. E si cas sera que per grat no volguessem venir, manam vos que ls façats venir per força. E pagats lus tot ço que hauran necessari tro açi. E en aço per res no haia falla, ne hi metats dilacio o excusacio alcuna. Sobre aço havem informat lo feel cambrer nostre Pere Miro al qual nos manam que donets fe e creença. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a XXVI. dies de Març del any mil CCCC.VIII. Rex Martinus. — Dirigitur al batle general de regne de Valencia. — Dominus Rex mandavit mihi Bernardo Medici.

Similis fuit missa baiulo Xative, nulla facta tamen mentione de expensis dictis serracenis ministrandis.

(24) Reg. 2252, fol. 62 v.

Lletra a Mossen Francesch Daries dessus un godomacil o matalafeta a ops de la sua capella, 27 Març 1409 (publicada en la *Revista Artístico Arqueológica Barcelonesa*, pl. 307. — 1910).

(25) Reg. 2252, fol. 63.

Reverende pater e amice carissime. Quia propter necessitatem nostre persone indigemus quamplurimum uno cosserio optimo in quo absque periculo equitare possimus, et percepimus noviter quod unus troterius ambulator quem vos habetis nostre persone servicio foret aptus, paternitatem et amicitiam vestram affectuose precamur quatenus nostri amoris instinctu nobis velitis transmittere troterium antedictum ipsiusque tradi facere dilecto consiliario et ambassiatori nostro in curia

romana Simoni Mironi militi qui ipsius quantocius nobis mittet. Ex hoc quippe eadem paternitas nobis quamplurimum complacebit ipsique digna rependemus impendia gratiamus. Datum Barchinone sub nostro sigillo secreto XXXI die Marcii anno a nativitate Domini, millesimo CCCC^o nono. Rex Martinus. — Dirigitur cardenali de Flisco. — Dominus Rex mandavit mihi Bernardo Medici.

Reg. 2252, fol. 63 v.

Lletra al Merino de Saragoça manant-li que li trameta macips pera les obres del palau (publicada en la *Revista Artístico Arqueológica Barcelonesa*, pl. 307. — 1910. (Per errada fou col·locada en Maig, essent datada en 31 Març 1409).

(26) Reg. 2187, fol. 109 v.

Lo Rey d'Arago. — Rey molt car primogenit. Lo feel nostre En Barthomeu Urgelles, mestre en medicina, va en aqueix regne per servir a vos, per tal com havets aquí fretura de metges quar no n'havets sino un. Per que us pregam affectuosament, rey molt car primogenit, que l'haiats per recomanat en sos affers e que tengats bon regiment en vostra persona, segons que ls metges vos consellaran. E sia lo Sanct Sperit, rey molt car primogenit, vostra continua proteccio. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a XX dies d'Abril del any mil .CCCC. nou. Rex Martinus. — Dirigitur al rey de Sicilia. — Dominus Rex mandavit mihi Bernardo Medici.

(27) Reg. 2252, fol. 69 v.

Lletra al Merino de Saragoça que li trameti En Ffaraig y altres moros pera les obres de son palau (publicada en la *Revista Artístico Arqueológica Barcelonesa*, pl. 306. — 1910).

(28) Reg. 2187, fol. 112 v.

Lo Rey d'Arago. — Rey molt car primogenit. Segons havem entes per relacio d'alguns capellans vostres, vos havets necessari un xantre per servir de vostra capella. Perque us trametem lo feel xantre de la nostra capella Johan Triboll, portador de la present; pregan vos, rey molt car primogenit, que aquell vos placia haver per recomanat. E sia, rey molt car primogenit, lo Sanct Sperit, vostra guarda. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a XXVI [?] dies d'Abril del any M.CCCC.VIII. Rex Martinus. — Dirigitur regi Sicilie. — Dominus Rex mandavit michi Bernardo Medici.

(29) Reg. 3395 prov. M. R.

Abril.
 Dicmenge a XXI. d[ies del] mes d'Abril, lo senyor rey en Barchinona.
 Dilluns a XXII. dies del dit mes, lo dit senyor en Barchinona.
 Festa de sent Jordi.
 Dimarts a XXIII. dies del dit mes, lo dit senyor en Barchinona.
 Aquest dia se pres la mostra dels homens darmes en l'erenal de sent Daniel.
 Dimecres a XXIII. dies del mes d'Abril lo dit senyor en Barchinona.
 Festa de sent March.
 Dijous a XXV. dies del mes d'Abril del dit any lo senyor rey en Barchinona.
 Aquest dia rabe lo senyor rey per son ministre Jelequi ministre de França quitacio II besties. E mes mana lo dit senyor lo dit dia que lo dit ministrer hagues semblant compte que ha Pifot ministrer del dit senyor.
 Aquest dia a la primera guayta parti la Galea grossa ab que se n'passen a la isla e regne de Serdenya Mossen Bernat de Cabrera lo governador d'Arago e molts d'altres al senyor rey de Sicilia qui es en Castell de Caller e Micer Dalmau de Sent Dionis. Item parti Johan Gomila de casa.
 Divendres a XXVI. dies del dit mes lo dit senyor en Barchinona.
 Dissabte a [XXVII. dies del] mes d'Abril lo senyor rey en Barchinona.
 Dicmenge a XXVIII dies del dit mes lo dit senyor en Barchinona.
 Dilluns a XXIX. dies del dit mes lo dit senyor en Barchinona.
 Dimarts derrer dia del dit mes lo dit senyor en Barchinona.

(30) Reg. 2252, fol. 79.

La Rey. — Procurador reyal. Manam vos expressament que ab la primera segura fusta qui vendra a les parts deça, nos trametats una esclava qui es en vostra poder, la qual es estada de un cossari; quar nos la havem aci mester. E en aço no metats dilacio alcuna, com nos de certa sciencia axi vullam que s'faça. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a VI dies de Maig del any M.CCCC.VIII. Rex Martinus.

Procurador reyal. Apres que la present fo feta, sabem que la esclava de qui us scrivim ha parit. Perque trametets la ns ab la criatura que ha hauda. Bernardus secretarius. — Dirigitur al procurador reyal de Manorcha. — Dominus Rex mandavit michi Bernardus Medici.

(31) Reg. 2252, fol. 62 v.

Lletra a Mossen Francesch d'Aries dessus un godomacil e matalafeta a ops de la capella y de murtes de la fulla ample pera lo verger de son palau (publicada en la *Revista Artístico Arqueológica Barcelonesa*, pl. 307. — 1910).

(32) Reg. 3395 prov. M. R.

Maig.
 Dilluns a XX de Maig, [lo senyor Rey en Barchinona.
 Dimarts a XXI dies del dit mes, lo dit senyor en Barchinona.
 Dimecres a XXII. dies del dit mes, lo dit senyor en Barchinona.
 Dijous a XXIII. dies del dit mes, lo dit senyor en Barchinona, jac en l'alberch d'En P. Pujades.
 Aquest dia lo senyor rey mana scriure per capella de la sua capella En Johan Argent prevere beneficiat en la sgleya parrochial de Santa Maria construïda en la vila de Alzitzira del bisbat de Valencia, quitacio a I bestia paga XV solidos an relat.
 Aquest dia a la primera guayta parti de la playa lo comte de Cardona ab la Galea d'En Bort dez Lana.
 Divendres a .XXIII. del dit mes, lo dit senyor en Barchinona jac a casa d'En Puj[ades].
 [Vigilia de] Cincogesma.

Dissapte a X[XV] dies del mes de Maig lo senyor rey dina a la lotge de la Universitat de Barchinona e oydes vespres a fra menors, cavalca a Bellesguard.

Aquest dia perti de la plaja l'estol que l dit senyor tramet al rey de Sicilia son fill qui es en la isla e regne de Cerdanya per reduir los sarts a la corona d Arago.

Fiesta de Cincogesma.

Digmenge a XXVI dies del dit mes lo dit senyor en Bellesguard.

Dilluns a XXVII dies del dit mes lo dit senyor en Bellesguard.

Aquest dia lo senyor rey mana scriure per cambrer seu en Bernat Buçot. ciutada de Barchinona quitacio a II bes-ties paga XXX solidos.

Dimarts a XXVIII dies del dit mes lo dit senyor en Bellesguard.

Dejuni de IIII. tempores.

Dimecres a .XXIX. dies del dit mes lo dit senyor en Bellesguard.

(33) Reg. 2252, fol. 82 v.

Lo Rey d Arago. — Reyna molt cara filla. Tres letres vostres havem novellament reebudes, etc. Reyna molt cara filla, fort gran plaer havem haut de ço que ns havets fet saber, del matrimoni que havets finat de don Ffrederich ab la filla de don Jayme de Prades, quondam; la qual cosa, reyna molt cara filla, vos grahim tant que mes no poriem. E sia la Sancta Trinitat, reyna molt cara filla, vostra continua proteccio. Dada en la casa de Bellesguard sots nostre segell secret lo primer dia de Juny del any M.CCCC.VIII. Rex Martinus. — A la reyna de Sicilia nostra molt cara filla. — Dominus Rex mandavit mihi Bernardo Medici.

Reg. 2252, fol. 83 v.

Lo Rey d Arago. — Rey molt car primogenit. Quatre letres vostres havem novellament reebudes continents vostra salut e bon estament e la ocurrencia dels affers d aquex regne e moltes altres noves, de que havem haut singular plaer e consolacio. Perque us pregam affectuosament, rey molt car primogenit, que soven nos vullats de tot ab vostres letres alegrar; e per tal com certament sabem que n haurets molt gran plaer, rey molt car primogenit, significam vos que som en bona disposicio de nostra persona, merce de nostre Senyor Deus. Rey molt car primogenit: nos havem haut fort singular plaer com l'estol dels sicilians es ja aqui ab vos, e loam molt la bona ordenança que ns havets trames a dir que havets feta de les naus e de les galees vostres que havets trameses a la isla de sanct Pere, e com deuen aqui esperar l'estol de Cathalunya, e de tot ço que havets ordenat que facen, placia a nostre Senyor Deus que ls hi endres, quar la empresa es bona, e fort rasonablement deu venir a bona perfeccio. Al fet del estol de Cathalunya que ns supplicats que l vos trametam com pus prestament porem, vos responem, rey molt car primogenit, que huy ha .VIII. jorns que parti tot ensemps de la plaia de Barchinona ab Mossen Pere Torrelles, capita general de les nostres armades e creem fermament que segons lo bon temps que han haut, ja deuen esser aqui ab vos o no molt luny. La raho per que tant ha trigat a partir d aci lo dit estol, lo dit Mossen Pere, rey molt car primogenit, vos ho deu haver dit, o us ho dira quant sera ab vos. Sobre totes coses, rey molt car primogenit, vos pregam axi cordialment com podem que tengats bon regiment en vostra persona e que us guardets de mals ayres, e usets daço que us ordena l altre dia Maestre Pere Soler, de que altres vegades vos havem scrit. Rey molt car primogenit: encontinent que sabem que l'estol dels sicilians era arribat aqui, scrisquem a tots los prelats e monestirs de nostres regnes pregant los que faessen continues e devotes oracions a nostre Senyor Deus, que us endressas ensemps ab vostres gents en tots vostres affers; e axi s fa de fet. Per que us pregam, rey molt car primogenit, que y haiats devocio, quar les oracions de les persones devotes solen molt en semblants coses e molt maiors, aprofitar; e no ho deu hom reputar a por ne mensypresar, com soven se mostre per experiencia esser ver. Encara us pregam affectuosament, rey molt car primogenit, que sobre l fet de la batalla vos vullats haver en la forma que de nostra part vos dira lo dit Mossen Pere Torrelles, lo qual ne havem be informat que us ho diga e que no vullats massa usar de crueltat vers los sards, mas que us haiats misericordiosament vers ells, e maiorment si tornen liberalment a obediencia nostra e vostra; pero pregam vos e us avisam, rey molt car primogenit, que si ls perdonats, vos haiats en tal manera vers ells que no puixen jamay rebel·lar, quar en altre manera, pijor seria la darrera error que la primera. Rey molt car primogenit: fort gran plaher havem haut del matrimoni de don Ffrederich de que ns havets scrit que havets finat ab la filla de don Jayme de Prades, quondam; pregam vos, rey molt car primogenit, ab gran affeccio que l dit matrimoni vullats finir e portar a final conclusio per nostra part e vostra; e que no solament soven, mas cascun jorn, si possible us sera nos scriscats de la successio de tots los affers e de les noves que sabrets. E sia la sancta Trinitat, rey molt car primogenit, vostra continua proteccio. Dada en la casa de Bellesguard, sots nostre segell secret lo primer dia de Juny del any M.CCCC.VIII. Rex Martinus. — Al Rey de Sicilia nostre molt car primogenit. — Dominus Rex mandavit mihi Bernardo Medici.

(34) Reg. 2252, fol. 86.

Lo Rey. — Governador. Devant nos es estat novellament En Ffrancesch Sartre, frener de Barchinona, e ha ns dit secretament que ell poch dies ha passats venia de la fira de Pejanas ab En Garriga, de Perpenya; e quant foren ensemps al hostal de la Palma a Narbona, mentres dinaven sobrevench a lur dinar En Marti, batle de Canovelles de reyalme de Ffrança; e dinant se ab ells, dix lus: que ell sabia lo tractament qui s era fet de scalar e pendre los castells de Fforçareyal e d Opol; e que ell havia vist en .I. verger homens de reyalme de Ffrança e del regne d Arago qui tractaven del dit fet, e que ell pero era fora lo dit verger mas que hoya ço que s i deya, e que sab que los dessus dits qui fahien lo dit tracte mudaven les escales pels boschs per escusa de caçar, e que ls dessus dits veents que l rector de una esgleya en alcunes vegades tractaven del dit fet lus era sospitos, faeren que aquell cambia ab altre la rectoria de la dita esgleya qui era gran amich d ells. E ha us dit encare mes lo dit Ffrancesch Sartre que l dit batle dix a ell e al dit Garriga que jassia ell sia oficial del rey de Ffrança empero ell hauria fort gran plaer que nos ho sabessem per tal com ha un germa a Perpenya qui es texidor e no volria que s perdes. E finalment nos ha dit moltes circumstancies del dit fet, e specialment que .III. franceses hi cabien qui se n son passats en Sardenya ab lo vezcomte de Narbona, e moltes altres coses de que us porets informar ab lo dit En Garriga qui fo present a les dites paraules. Perque us manam expressament que vista la present vos informets secretament ab lo dit En Garriga, de totes les dites coses, e apres que us serets d aço be informat ab la major diligencia que porets, treballats e fets en tota manera que haiats aqui lo dit Marti batle de Canovelles, e prenets son testimoni e de tots aquells que porets trobar que res hi sapien e presa la dita informacio, trametets la ns closa e segellada per persona certa per tal que hi puxam degudament provehir. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a X. dies de Juny del any M.CCCC.VIII. Rex Martinus. — Dirigitur al governador de Rossello e de Cerdanya. — Dominus Rex mandavit mihi Bernardo Medici.

(35) Reg. 2187, fol. 127.

El Rey. — Priora. Sabido havemos ciertament por el fiel secretario nuestro En Johan de Tudella, que vos havedes una xorguina muy bella, e como nos queramos aquella haver por nuestro plazer, rogamos e mandamos vos que decontinent, vistas las presents posposadas todas otras dilaciones, dedes aquella al amado consellero nuestro Mossen Johan Ximenez Cerdan, justicia dexe regno d Aragon, al qual nescrivimos e el qual nos enviara aquella prestament. E aquesto per res no

mudedes como del contrario nos fariedes desplaer e dar vos lo hiamos a conoxer. Dada en Barchinona dius nostro siello secreto a .XV. dias de Junyo del anyo M.CCCC.VIII. Rex Martinus. — Dirigitur a la priora de las predicadoras da Çaragoça. — Dominus Rex mandavit michi Johanni de Tudella.

(36) Reg. 3395 prov. M. R.

Fiesta de cor[pus Christi].

Juny.

Dijous a VI. dies del mes de [Juny lo d]it senyor en Barchinona.

Aquest dia lo senyor rey mana scriure per panicer seu Berenguer de Sauer quitacio a .II. besties paga XXIX solidos .VIII. diners.

Aquest dia vench servir la cort En Ramon Vandrel de casa.

Divendres a VII dies del dit mes lo dit senyor en Barchinona.

Dissabte a VIII. dies del dit mes lo dit senyor en Barchinona.

Dicmenge a IX. dies del dit mes lo dit senyor en Barchinona.

Dilluns a X. dies del dit mes lo dit senyor en Barchinona.

Dimarts a XI. dies del dit mes lo dit senyor dinar e sopar al monestir de Valldonzella e jaure en Barchinona.

Aquest dia lo senyor rey feu fer en la sgleya del monestir de Valldonzella aniversari per anima de la comtesa de Ffoix.

[Dimecres a XII. dies de] Juny lo senyor rey en Barchinona.

.....ona lo senyor rey que VIII. galees del rey de Sicilia son fill havien preses .III. galees de genovesos qui venien en ajuda el vescomte de Narbona en Serdenya. E fo primer dia del present mes de Juny a La Linayre.

Dijous a XIII dies del dit mes lo dit senyor en Barchinona.

Aquest dia mana lo senyor Rey scriure per son majordom Micer Domingo Masco cavaller quitacio VI besties.

Divendres a XIII. dies del dit mes, lo dit senyor oysi missa e sermo que feu Mestre Vicens Fferrer a Sent Andreu de Palomar, se n dinara a la torra d En C. Oliver a Proensals, sopar e jaure a la ciutat de Barchinona.

Dissabte a XV. dies del dit mes lo dit senyor en Barchinona.

Digmenge a XVI. dies del dit mes lo dit senyor en Barchinona.

Dilluns a XVII [dies del mes de Juny lo senyor rey en Barchinona].

Dimarts a XVIII dies del dit mes, lo dit senyor en Barchinona.

Aquest dia lo senyor rey mana scriure per cambrer seu En Ramon de Muntcorp, quitacio a II besties paga .XXX. solidos.

Dimecres a XIX dies del dit mes, lo dit senyor en Barchinona.

Dijous a XX. dies del dit mes, lo dit senyor en Barchinona.

Divendres a XXI dies del dit mes, lo dit senyor en Barchinona.

Aquest dia mane lo senyor rey scriure per sobrecoch seu En Jacme Ferrando quitacio II. besties.

Vigilia de Sent Johan.

Dissabte a XXII dies del dit mes, lo dit senyor dinar en Barchinona, sopar e jaure en Bellesguard.

[Digmenge a .XXIII. dies del mes de Juny, lo senyor Rey en Bellesguard.

Festa de Sent Johan.

Dilluns a XXIII. dies del dit mes, lo dit senyor en Bellesguard.

Dius scrit dimarts parti lo senyor rey de Sicilia de Castell de Caller ab tota la gent d armes e de peu batalla parada tinent camí vers lo loch de Sant Luri.

Festa de Sent Aloy.

Dimarts a XXV dies del dit mes, lo dit senyor en Bellesguard.

Aquest dia parti de la cort en Petrico de la Querola.

Dimecres a XXVI. dies del dit mes, lo dit senyor en Bellesguard.

Aquest dia parti de la cort En Francesch de Perarua ajudant de la cambra.

Dijous a XXVII dies del dit mes lo dit senyor en Bellesguard.

Vigilia de Sent Pere.

Divendres a XXVIII dies del dit mes lo dit senyor en Bellesguard.

Fest[ia] de sent Pere].

Dissabte a XXIX dies del mes de Juny] lo senyor rey [en Bellesguard].

Aquest dia lo dit senyor rey de Sicilia se atenda a la Flamayra qui es II milles pres de Sent Luri.

Dicmenge derrer dia del mes de Juny lo dit senyor en Bellesguard.

Hora de tercia (1). Aquest dia lo dit senyor rey de Sicilia fo denant lo dit loch de Sent Luri on dins era aplagat lo vescomte de Narbona que ls Sarts tenien per senyor, ab tot son poder qui era mes de XX milia homens, on eren III milia de cavall. Isqueren a batalla al dit senyor rey e per gracia de Deu feri en ells e ls vence, girant los Sarts les spatles con viren que el dit senyor rey vigorosament feri en ells. Durant l encalç mes de II legues, en moriren dels Sarts mes de VI milia. E ls homens de mar ballesters e altres de peu que l dit senyor havia fet cap l onrat en Johan dez Vall .I. dels consellers aquest any de la ciutat de Barchinona e capita de les .III. naus armades e .III. galeas hagueren intrat ans que l dit senyor ab los de cavall fos tornat del encals lo dit loch de Sant Luri on trobaren e mataren .CC. ballesters janoveses .C. homens d armes franceses e lombarts. E apresonaren mes de .III. milia sarts. El dit vescomte ab partida dels sarts fugi e s mes en lo Castell de Munt-Reyal, on poch atura. E segons relacio de Mossen Jacme Roure missatger e apres per letres axi del senyor rey com d altres, aquest dia per lo mati se feren los cavallers dius scrits e foren mes de CX (2).

(37) Reg. 2251, fol. 117 v.

Lo Rey. — Bayle general. Como nos por razon de la venida del padre sancto el qual deve passar priestament por la ciutat de Barchinona hayamos muyto necessarios dos cavallos blancos e dos mulas blancas assin mismo e mas anant otras VI mulas que sean bellas por a los cardenales que vendran con ell, mandamos vos que decontinent vistas las presentes encarguedes e fagades encerquar con grant diligencia assin en aquexe regno como en la frontera de Castiella, las ditas bestias e havidas e feyto el precio de aquellas, scrivit nos en por correu cuytado, por tal que sobrel pagamiento de aquellas, podamos priestament provedir. Dada en Barchinona dius nostro siello secreto a II de Julio del anyo M.CCCC.VIII. Rex Martinus. — Dirigitur baiulo generali regni Aragone. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

Similis fuit missa in verbis cathalanis baiulo generali regni Valencie.

(38) Reg. 2252, fol. 94 v.

Reverent padre en Christo e muy caro amigo. Nuevament havemos recebido una letra de la vuestra paternidad escripta en Pisa a XIII dias de Junio prop passado contenient muytas novidades aqui feytas sobrel feyto de la union de la esglesia; e especialmente como por el concilio aplegado en Pisa son estados deposados del papado el padre santo e l adversario suyo e son estados entramos dados por scismaticos e notorios perjuros e heretges desviados de la fe. E noresmenos nos havedes

(1) A la vorada hi ha dibuixat a la tinta un escut ab les armes de Catalunya i de Sicilia.

(2) Los noms dels dits cavallers no hi son escrits en lo dit registre.

enviado copia de la sentencia contra ellos por el dito concilio promulgada, rogandonos que queramos bien pensar en esta cosa que es tant grande e de tant grant peso que mas no poria esser, e que hi queramos poner luego remedio por que la esglesia fulge en paç. A la qual vos respondemos que en el proceso feyto por el dito concilio contra el dito padre santo e l adversario suyo, no havemos alguna cosa sapido ne somos ahun certificados sobre que es estado el dito processo fundado, ne sabemos los meritos, ne la manera de aquell. Los nuestros ambaxadores son aqui los quales no son estados esperados en el dito feyto, ne segund que somos bien informados, han podido veer el dito processo, ne haver traslat daquell. Assin que nos en el dito feyto no podemos bien delliberar ne poner hi remedio tro que hayamos visto traslat d aquell e quant visto lo hauremos sepa vuestra paternitat que nos con la ayuda de nuestro Senyor Dios hi provediremos por tal forma que ell ne sera bien servido, e daremos obra con acabamiento que a la justicia tanto como sera en nos no sera en alguna cosa perjudicado. E si algunas cosas poremos fazer por vos, rescrivit nos ende con buena confiança. Dada en Barchinona dius nostro siello secreto a VIII. dias de Junio (1) en l anyo de la nativitat de nuestro Senyor M.CCCC.VIII. Rex Martinus. — Ffuit missa al reverent padre en Christo el cardenal despanya amigo nuestro muy caro. — Dominus Rex mandavit mihi Bernardo Medici.

(39) Reg. 2252, fol. 95 v.

Lo Rey. — Governador. Vostra letra havem reebuda ab que ns havets fet saber largament la salut e bon estament de nostre molt car primogenit lo rey de Sicilia e la victoria que ha hauda dels sards e la preso de Sanct Luri e moltes altres coses en la dita letra contengudes, de que havem haut fort gran plaer. Per que us pregam e manam que com pus soven porets nos escrivats de la salut del dit rey, nostre molt car primogenit, e de la occurrència de tots los affers d aqueix regne. Certificants nos que havem haut plaer fort singular com lo dit rey, nostre molt car primogenit, se n es tornat en Caller e com ha deliberat de no cavalcar aquests dos mesos de calor. Nos scrivim al dit nostre molt car primogenit moltes noves, les quals porets veure en la letra que li trametem dada en Barchinona sots nostre segell secret a XXII dies de Juliol del any mil CCCC.VIII. Nos scrivim al dit nostre molt car primogenit que hauriem gran plaer si fahia venir aqui nostra molt cara filla la reyna sa muller, e que solament la y faes anar ab dues o tres dones tant solament, segons que n la letra que trametem al dit rey, veurets esser largament contengut. Per que us pregam e manam que l ne instets e l ne tengats aprop quar a nostre parer son be avenir seria. Dada axi com dessus. Rex Martinus.

Creents que be us recorda que quant partis de nos vos donam carrech que pregassets de nostra part al dit rey, nostre molt car primogenit, que conservas al monestir de la Vall de Jhesu Christ la donacio que li faem dels lochs d Altura e de les Alcubles. Per que us pregam e manam que n tengats aprop lo dit rey, e porets vos en informar ab En Pere Companyo qui se n portà traslat aqui de la donacio dessus dita. — Dirigitur al governador d Arago. — Dominus Rex mandavit mihi Bernardo Medici.

Reg. 2252, fol. 97 v.

Lletra del rey a Mossen Pere Torrelles dessus la victoria de Sant Luri, 22 Juliol 1409 (publicada en «L'Extinció del casal de Barcelona», pl. 29; *Bulletí del Centre Excursionista de Catalunya*, 1910).

Reg. 2252, fol. 96 v.

Lletra del rey als set companyons de la greva dessus los estandarts apresats al enemich, a col·locar en la Seu de Barcelona, 22 Juliol 1409 (publicada en «L'Extinció del casal de Barcelona», pl. 31; *Bulletí del Centre Excursionista de Catalunya*, 1910).

Reg. 2252, fol. 99.

Lo Rey. — Una letra havem reebuda que ns havets novellament tramesa e en la dita letra contenie la victoria que nostre molt car primogenit lo rey de Sicilia ha hauda dels sards e la preso de Sanct Luri e moltes de les circumstancies d aquelles, de que havem haut fort gran plaer e entre les altres coses havets nos fet saber que l dit rey nostre molt car primogenit vos ha dit que ell ha dos catius qui obren meravellosament de seda. Si l dit nostre molt car primogenit los nos trametia, pero que no faessen fretura a nostre molt cara filla la reyna sa muller, e que ella no hi trobas desplaer, gran plaer ne hauriem, e ls li graham molt. Apres havem reebuda una letra que vos Mossen Anthoni nos havets tramesa en que ns havets fet saber que vos Mossen Luis no ns podiets scriure per la mort de vostre frare, de que havem haut gran desplaer. Nostre Senyor Deus haia la sua anima. Per que us manam a abdosos que com pus soven porets nos scrivats de la salut e bon estament del dit rey nostre molt car primogenit e de la occurrència dels affers de la guerra e d aquex regne. Lo papa sera la setmana primer vinent, aci; e entenem li fer gran e sollemne festa e bell aculliment. E farem lo posar en lo palau maior; e nos, mudar nos hem al palau menor, e la primera vegada que us scriurem, farem vos saber quina festa li haurem feta, e l aculliment e entremeses que entrevinguts hi seran. Dada en Barchinona sots nostre segell secreta XXII dies de Juliol del any M.CCCC.VIII. Rex Martinus. — Als amats cambres nostres Mossen Luis de Vilarasa e Mossen Anthoni de Thonia. — Dominus Rex mandavit mihi Bernardo Medici.

(40) Reg. 3395 prov. M. R.

[Juliol. — Prima dies mensis Julii] anno a Nativitate [Domini M.º CCCC.º n]ono.
Dilluns primer dia del mes de Juliol, lo senyor rey en Bellesguard.
[Aquest dia] en R. de Cerch (?).... albarans axi del temps.... com del sdevenidor sien donats an Fferrando Garcia, de la cambra de la senyora infanta dona Isabel comtessa d Urgell.
Dimarts a .II. dies del dit mes, lo dit senyor en Bellesguard.
Dimecres a .III. dies del dit mes, lo dit senyor en Bellesguard.
Dious a .IIII. dies del dit mes, lo dit senyor en Bellesguard.
Aquest dia mana lo senyor rey scriure per oidor de la sua cort Micer P. Lobets licenciat en Decrets, quitacio a IIII besties, paga .LX. solidos.
Tro en aquest jorn es continuada la carta de racio.
Divendres a .V. dies del dit mes lo dit senyor en Bellesguard.
Dissabte a VI dies del mes de Juliol, lo senyor rey en Bellesguard.
Dicmenge a .VII. [dies del dit mes lo dit senyor en Bellesguard].
Aquest dia lo senyor r[ey]....
no paga per entrar h....
Dilluns a .VIII. dies del dit mes lo dit senyor [en Bellesguard].
Dimarts a IX. dies del dit mes lo dit senyor en Bellesguard.
Dimecres a X dies del dit mes lo dit senyor en Bellesguard.
Aquest dia fo ab la cort Mossen Joffre de la Bresserola, algutzir.

(1) Per esser lo dit document entre ls datats en Juliol, fa creure que es datat en aquest mes y que la paraula «Junio» es errada material de copia.

Dijous a XI dies del dit mes lo dit senyor en Bellesguard.

Aquest dia lo senyor rey mana scriure per paja seu, en Francesch Sent Marti, quitacio a I bestia, paga .XV. solidos.

[Fiesta de senta Mar]garita.

[Dissabte a XIII dies del] dit mes, lo dit senyor en Bellesguard.

Dicmenge a XIII dies del dit mes, lo dit senyor en Bellesguard.

.....xit fo..... ciutat..... la galee de que..... Johan Berthomen..... vench per missatger Mossen Jacme Roure que l rey de Sicilia..... senyor rey son para, faent li saber de les bones jornades per gracia de nostre Senyor Deus lo XXV dia el darrer mes de Juny prop passats eren stades segons es continuat en cascuna [de l]es dites jornades. Per les quals bones noves lo dit senyor e tota la [ciu]tat faheren lahors e gracies a nostre Senyor Deus e s feren grans [ali]maries (r).

(41) Reg. 2252, fol. 101.

Lo rey d Arago. — Rey molt car primogenit. Sabents certament que n haurets molt gran plaer significam vos que som en bona disposicio de nostra persona merce de nostre Senyor Deus, pregants vos affectuosament, rey molt car primogenit, que com pus soven porets nos vullats certificar de vostra salut e bon estament e de la ocurrencia dels affers de la execucio que fets contra los sards a nos e a vos rebelles, quar singular consolacio e plaer ne haurem. Rey molt car primogenit: poch dies ha passats que apres que sabem la victoria que nostre Senyor Deus vos ha donada dels sards vos scriquem largament de diverses fets; a present als no ns ocorre de nou que us escrivam, rey molt car primogenit, sino que ls cardenals e anticardenals qui son estats aplegats en lo qui s diu concili de Pisa han elet en lur papa lo cardenal de Mila, lo qual es nadiu de Candia e es appellat Alexandre quint. Los nostres ambaxadors, rey molt car primogenit, que haviem trameses a Pisa, son huy venguts; e han nos dit que apres que ls cardenals los hagren hoits qualques .VIII. jorns abans que entrassen en conclau per elegir lus resposeren que ells havien ja tant procehit en lo fet de la eleccio faedora que ja no era temps de tornar atras res que haguessen fet; e per conseguint ells elegiren en lur papa lo dit cardenal. E apres la eleccio los dits nostres ambaxadors protestaren en nom e per part nostra, que no hi consentien en res, ans hi dissentien expressament. E son se n venguts segons que dessus es dit. En la dita eleccio, segons que sabem per relacio dels dits nostres ambaxadors e per letres, havem sabut que y han dissentit expressament, l emperador nostre cosi germa, lo rey de Castella, lo comte d Armenyach, lo comte de Ffoix, lo comte de Savoya, lo rey de Xipre, lo rey d Escocia, lo rey Lançelau, lo rey d Ongria, los venecians, lo duch de Mila e molts princeps d Italia e totes les Comunes d aquelles, sino Florença e Genova. Los missatgers del rey de Portugal qui anaven a Pisa, passaren l altre dia per nos, e ns dixeren que si novella eleccio s i fahia de papa, ells no hi entenien a consentir. No sabem encara de cert si ho han fet o no. Perque us pregam affectuosament, rey molt car primogenit, que si letres vos eren trameses d alcunes parts e per qualsevol persones sobre l fet de la dita eleccio ne d alcunes coses tocants aquella, no façats ne permetats esser feta alguna novitat per raho d aquella, tro que nos e vos haiam madurament delliberat que s hi deura fer. E per cosa del mon, rey molt car primogenit, no hi vullats res mudar, com sia cosa en que va molt a nos e a vos. Rey molt car primogenit: per tal que n haiats plaer, trametem vos ab la present translat del decret de la dita eleccio, e d una letra a nos tramesa ensemps ab aquell per lo cardenal d Espanya, e noresmenys translat de la requesta e procehiment fet sobre aço per lo missatger del dit emperador, nostre molt car cosigerma; e ultra aço, translat dels capitols donats l altre dia per los ambaxadors del intrus de Roma al comu de Florença. E sia lo Sant Spirit, rey molt car primogenit, vostra continua proteccio. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a III dies d Agost del any M.CCCC.VIII. Rex Martinus.

Rey molt car primogenit. Pregam vos affectuosament que a la dita reyna de Sicilia vostra muller, scrivats que no sofira ne permeta que en lo regne de Sicilia, se faça alguna novitat per raho de la eleccio dessus dita; e que n escrivats semblantment a aquelles universitats e persones que us plaura per ben avenir del dit regne. — Al rey de Sicilia, nostre car primogenit. — Dominus Rex mandavit mihi Bernardo Medici.

Reg. 2252, fol. 103.

Lletra del rey a Mossen Pere Torrelles en que li demana alguns sards pera servey de sa casa de Bellesguard, 3 Agost 1409 (publicada en la *Revista Artístico Arqueológica Barcelonesa*, pl. 308. — 1910).

Reg. 2252, fol. 102 v.

Lo rey demana a Mossen Jacme de Gravina 15 ó 20 sards pera la casa de Bellesguard y una sarda qui sapia pastar, 3 Agost 1409 (publicada en la *Revista Artístico Arqueológica Barcelonesa*, pl. 308. — 1910).

(42) Reg. 2252, fol. 104.

Lo Rey d Arago e de Sicilia. — Be creem que no ignorats com nostre Senyor Deus ha pres a sa part lo rey de Sicilia, nostre primogenit, de que havem sobirana dolor e congoxa, e haurem tots temps mentre viscam; placia a nostre Senyor Deus que l vulla collocar en lo seu regne. En breu, Deus volent, vos scriurem largament d aquesta materia e del bon regiment en que entenem a metre aqueix regne de Sicilia. Solament vos notificam ab la present que nos sabem certament que Carles Omeli Simon de Mar e los altres jenoveses qui foren preses l altre dia ab les quatre galees en Sardenya, son en poder de Mossen Sancho Roiç, e han nos dit que estan preses en lo castell de Cathania. Perque us manam de certa sciencia e expressament que donets obra ab acabament e que per res no sofrats que ls dits jenoveses sien lliurats al dit Mossen Sancho ne a persona del mon, ans los tengats preses, ben ferrats e guardats, en manera que no puxen fugir; ne sofrats que sien dats a rescat ne a partit alcu, quar si los dessus dits escapaven, seria total perdicio del regne de Sardenya. E d aço parlats ab nostra molt cara filla la reyna de Sicilia, a la qual nos semblantment ne scrivim; e tenits la n aprop que s faça axi com nos havem ordinat. No us meravellets com la present no es signada de nostra ma, quar per lo sobira desplaer e gran turbacio que havem de la mort del dit nostre primogenit, lo rey de Sicilia, no havem pogut signar. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a .VI. dies d Agost del any mil CCCC.VIII. Bernardus secretarius. — Al concell de nostra molt cara filla la reyna de Sicilia. — Dominus Rex mandavit mihi Bernardo Medici.

(43) Reg. 2252, fol. 105 v.

Lo Rey d Arago e de Sicilia. — Reyna molt cara filla. Per raho de la molt dolorosa mort que havem sabuda de nostre primogenit lo rey de Sicilia, marit vostre de gloriosa memoria, havem delliberat de passar en lo regne de Sardenya fort prestament per acabar e portar a deguda fi, la execucio per lo rey nostre primogenit contra los sards a nos e a ell rebelles, començada; e puys partint del dit regne entenem anar visitar lo regne de Sicilia e metre aquell en bon e pacific estament ab la ajuda de nostre Senyor Deus. E sobre tot aço, reyna molt cara filla, havem informat largament de nostra intencio l amat nostre Mossen Jacme Roure, qui de nostra part vos explicara alcunes paraules, a les quals vos pregam, reyna molt cara filla, que vullats donar fe e indubitada creença. E trametem vos, reyna molt cara filla, per aquell la carta del poder que us havem donat de regir e administrar lo dit regne de Sicilia, en aquella forma que fa-

(r) Açi fineix lo fragment de libre de escriva de Ració qui es en l'Arxiu del Mestre Racional en Barchinona, comprhent los anys 1406 a 1407. Reg. 3395 prov.

hiets en temps que l dit rey nostre primogenit e marit vostre, vivia. E sia lo Sant Sperit, reyna molt cara filla, vostra continua proteccio. No us meravellets, reyna molt cara filla, com la present no es signada de nostra ma, quar per la sobirana tristor e congoxa en que som posats per raho de la dita mort, no la havem poguda signar. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a VIII. dies d'Agost del any M.CCCC.VIII. Bernardus, secretarius. — Dirigitur regine Sicilie. — Dominus Rex mandavit mihi Bernardo Medici.

(44) Reg. 2252, fol. 110 v.

Lletra a Mossen Pere Torrelles dessus los projectes de nou mullerament del rey y sos propòsits de passar en Sardenya, 18 Agost 1409 (publica en «L'Extinció del casal de Barcelona», pl. 34. *Bulleti del Centre Excursionista de Catalunya*, 1910).

(45) Reg. 2251, fol. 135 v.

Lo Rey. — Promens. Per tal com a nostre Senyor Deu ha plagut apellar al seu eternal regne lo molt illustre En Marti, rey de Sicilia nostre primogenit, e senyor e rey vostre jurat apres nostres dies, som romasos sens fill hereter de que a nos e a vosaltres es trascendent dolor per moltes rahons. Empero nos a consell del sant pare, e gran e sobirana justicia e suplicacio de les Corts generals de Cathalunya, mostrants en aço lur gran e molt comendable fe e naturalesa, les quals cert se celebren en la ciutat de Barchinona, havem per necessitat de tots nostres regnes e terres elegida, per la gracia de Deu, en muller nostra e reyna vostra, la egregia dona Margarita de Prades; la qual dema, Deu ajudant, havem deliberat esposar e ab ella solemnitzar nostre benaventurat matrimoni en faç de sancta mare ecclesia. Per tal que apres successivament jaquida tota desolacio, migençant la gracia divinal, puxam aconseguir del dit matrimoni aquell benaventurat fruyt que desijam, ço es fill o fills hereters qui axi com a descendents per retra linea a benavenir e consolacio de nos e de tots nostres feels sotsmeses, apres nostra longa e benaventurada vida, si plaura a Deu, succeesquen en tots nostres regnes e terres a profit e utilitat de la cosa publica d'aquells, axi com pare a fills s'es seguit per gracia de Deu tots temps en nostres predecessors illustres. Com per raho del matrimoni dessus dit, nos convinga fer e sostenir despeses e messions molt grans a satisfer e pagar les quals necessaria vostra bona acustumada e presta subvencio e ajuda; e per ço haiam ordonat a vosaltres e altres naturals e sotsmeses nostres, fer demandes segons a nos e a nostres predecessors es legit e permes de dret e costum en semblant cars, pregam e manam vos que per la raho dessus dita, axi com de bons e naturals sotsmeses se pertany, nos subvingats liberalment e de bon cor, segons havets be acostumat e de vosaltres confiam singularment per vostra feultat e naturalesa. E sobre aço donats plenera fe e crehença als amats e feels nostres Mossen Palay Oms, lochtinent de governador, e En Matheu de Loscos procurador royal de Mallorques, de tot ço que ells o la un d'ells vos diran de nostra part sobre los dits affers, e ho compliats per obra, axi com si nos personalment vos ho deyem, sabents que ns en farets servey assenyalat lo qual molt vos gahirem. Dada en la torra de Bellesguard sots nostre segell secret a XVI. dies de Setembre del any M.CCCC. nou. Rex Martinus. — Dirigitur juratis et probis hominibus civitatis Maiorice. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(46) Reg. 2252, fol. 118.

Lo Rey. — Molt cara sor. Sabents que n haurets plaer vos certificam que nos e nostra molt cara muller la reyna som sans e en bona disposicio de nostres persones per gracia de nostre Senyor Deu, e haurem gran plaer e consolacio de saber vostra bona sanitat e de vostra filla, e aximatex com vos trobats ab lo prenyat. Per que us pregam affectuosament que per vostres letres nos en certifiquets pus sovint que tro aci no havets feyt, quar singular plaer e consolacio n aurem. Dada en la casa nostra de Bellesguard a XXVII. dies de Setembre del any M.CCCC.VIII. Rex Martinus. — Dirigitur a la comtessa d'Urgell. — Dominus Rex mandavit mihi Bernardo Medici.

(47) Reg. 2252, fol. 114 v.

Lo Rey d'Arago e de Sicilia. — Capita. L'altre dia reebem una letra de creença per vos comenada a Mossen Galceran Rocha e a altres ensemps ab un memorial continent diverses coses de que ns suplicavets; e responem vos que sobre aquelles havem provehit distinctament segons que us dira lo dit Mossen Galceran al qual ne havem dita nostra intencio e li n havem dat memorial que us mostrara. Nos havem delliberat que apres que a nostre Senyor Deu plaura, que haurets conquesta e subiugada a nos tota la isla de Sardenya, portets a nos com pus honorablament porets quan vos en vendrets, lo cors de nostre primogenit lo rey de Sicilia, de bona memoria per tal que l puxam soterrar axi com li pertanyia. Per que us manam que vinent lo dit cas lo ns aportets axi com dessus es dit; e si se sdevenia que us ne haguessets a venir e que veessets que la conquesta no degues venir a bona perfeccio, aportats lo ns semblantment, com de certa sciencia axi vullam esser fet, etc. Dada en la casa de Bellesguard sots nostre segell secret a XXVIII dies de Setembre del any de la nativitat de nostre Senyor M.CCCC.VIII. Rex Martinus. — Al amat conseller e camerlenc e capita general de les nostres armades Mossen Pere Torrelles. — Dominus Rex mandavit mihi Bernardo Medici.

(48) Reg. 2184, fol. 147 v.

Lo Rey. — Com nos vullam que ls aniversaris ordenats fer en la seu de Caller per anima del illustre primogenit nostre, lo rey de Sicilia, de memoria gloriosa, per lo governador d'Arago e Maestre Johan Exemenó se continuen, vos manam que aquells aniversaris façats fer cascun dia continuament entro que nos haiam fet transladar lo cors del dit primogenit. E bestrets hi de quaslevo bens o monedes nostres e del dit rey que tingats o tindrets per anant; quar nos vos prometem que tot ço que hi haurets bestret, nos vos ho farem pendre en compte. Mes anant vos manam que ls cinch cents florins a vos ja comenats per los dits governador e maestre Johan per casament de la dona del Alguer, donets en casament a aquella si prenys no era; si empero era prenys, volem que la dita dona sia mesa en qualque monestir de dones de orde apres que hage parit e que li sien per vos donats los dits D. florins. E vos fets donar recapte a la creatura que havia (1) la dita dona, quar nos vos farem pendre en vostre compte tot ço que y bestraurets, axi com dessus es dit. E les dites coses no laguiets o mudets. Dada en la Casa de Bellesguard sots nostre segell secret a XXX de Setembre del any M.CCCC.VIII. Rex Martinus. — Dirigitur a Girardo de Doni. — Dominus Rex mandavit mihi Bernardo Medici, et fuit tradita iam signatam.

Reg. 3884 prov. M. R.

Prima die mensis Septembris anno a Nativitate Domini [M.CCCC. No]no.

Dicmenge primer dia del mes de Setembre lo senyor rey en Barchinona.

Aquest dia lo senyor rey mana scriure per ajudant de la sua cambra En Nicholau Cases; quitacio a Ina bestia, paga XV solidos.

Dilluns a II dies del dit mes lo dit senyor en Barchinona.

Aquest dia lo senyor rey mana scriure per capella de la sua capella comensal En Vicenç Daries beneficiat en la Seu de Valencia; quitacio a Ina bestia, paga XV solidos.

(1) Pot ser hauria de dir «haia».

Dimarts a III dies del dit mes lo dit senyor en Barchinona.
 Dimecres a III dies del dit mes lo dit senyor en Barchinona.
 Dijous a V dies del dit mes lo dit senyor en Barchinona.
 Divendres a VI dies del mes de Setembre lo senyor rey en Barchinona.
 Vigilia.
 Dissabte a VII dies del dit mes lo dit senyor Rey en Barchinona.
 Festa de Madona senta Maria.
 Dimecres a VIII dies del dit mes lo dit senyor en Barchinona.
 Aquest dia lo senyor rey mana scriure per conseller e promovedor dels negocis de la sua cort Mossen Gil Sanxer Munyoc, quitacio a VI besties, paga scriva de racio.
 Dilluns a .IX. dies del dit mes lo senyor rey en Barchinona.
 Dimarts a .X. dies del dit mes lo dit senyor en Barchinona.
 Dimecres a XI dies del mes de Setembre lo senyor rey en Barchinona.
 Aquest dia fo ab la cort Ffrancesch de Peraruga.
 Dijous a XII dies del dit mes lo dit senyor en Barchinona.
 Divendres a XIII dies del dit mes lo dit senyor en Barchinona.
 Aquest dia lo senyor rey mana scriure per porter de maça de casa sua En P. Bosch; quitacio a I bestia, paga XV solidos.
 Sorti de la cort Francesch de Perarua ena Mallorcha que de fo celleriat (?)
 Dissabte a XIII dies del dit mes a tercià parti lo senyor rey de Barchinona e feu dinar sopar e jaure a [Bellesguard] on era nostre senyor lo papa.
 Dimecres a XV dies del dit mes nostre senyor lo papa e el senyor rey a Bellesguard.
 Dilluns a XVI dies del dit mes nostre senyor lo papa e el senyor rey a Bellesguard.
 Aquest dia se muda de tenir la audiència del senyor rey al palau menor con el palau major la començaren a tenir los oydors de nostre senyor lo papa. Item hagueren cert ardit com Viçenta (?) ab los foresters de Jenova havien entrada e correguda la ciutat de Jenova, e havien morts tots los oficials franceses e el capita que Vicentalt (?) hi havia jaquis qui era anat en la guerra en Lombardia (1).
 Dimarts a XVII dies del mes de Setembre nostre senyor lo papa e el senyor rey en Bellesguard.
 Aquest dia nostre senyor lo papa a .X. hores del dia feu [les es]posalles e afermalles del [senyor] rey ab dona Mergarita [filla del egregi] baro don Pedro de Prades quondam..... o dit senyor rey e..... oyren missa..... cens ff. en la capella..... on e sen Nen qui hi es..... adiccio. Apres los dits..... ora anaren a taula..... qui ls endres en tot be; on fetes les espo[salles] dels dits senyor e senyora e apres oyda missa e acabat l'ofici, nostre senyor lo papa parti e enas dinar a la Terra d'En R. dez Pla.
 Dejuni de IIII Tempores.
 Divendres a .XVIII. dies del dit mes lo senyor rey e la senyora reyna a Bellesguard.
 Dijous a XIX dies del dit mes los dits senyor e senyora a Bellesguard.
 Divendres a XX dies del dit mes los dits senyor e senyora a Bellesguard.
 Aquest dia passa d'esta vida Mossen Gilabert Centelles.
 Festa de sent Matheu.
 Dissabte a XXI dies del dit mes los dits senyor e senyora a Bellesguard.
 Dimecres a XXII dies del mes de Setembre lo senyor rey e la senyora reyna a Bellesguard.
 Festa de santa Tecla.
 Dilluns a XXIII dies del dit mes los dits senyor e senyora en Bellesguard.
 Aquest dia la dita senyora exi a missa e dix la Micer Gombau Pferrer Dony de Cartoxa e sermona Mestre Vicenç Ferrer e lo senyor rey feu sollemne convit.
 Dimarts a XXIII dies del dit mes los dits senyor e senyora en Bellesguard.
 Dimecres a XXV dies del dit mes los dits senyor e senyora en Bellesguard.
 Aquest dia parti de la cort Johan de Luco.
 Dijous a XXVI dies del dit mes los dits senyor e senyora en Bellesguard.
 Aquest dia lo senyor rey mana scriure per paja seu En Bernardo de Cesse, quitacio a Ina bestia, paga XV solidos.
 Divendres a .XXVII. dies del dit mes, senyor e senyora en Bellesguard.
 Dissabte a XXVIII dies del dit mes de Setembre lo senyor rey e la senyora reyna a Bellesguard.
 Festa de sent Miquel.
 Dimecres a XXIX dies del dit mes los dits senyor e senyora a Bellesguard.
senyor lo [papa]..... ers parti de la.... dez Pla e vench..... el coll de la creu on l'esperava la solemna professo de la Seu ab totes les parroquies e ordes dels frares..... de Barchinona. E en .I. altar que y havien bestit feu oracio e apres puja a cavall e ls consellers de la dita..... [m]eseren lo jus I pali d'aur camper blanch e el comte d'Urgell tench lo banch del cavall de la part dreta... de Gualbes conseller en cap de la dita ciutat, lo tench de la part squerra. E ls prohoms de la dita ciutat ab..... brendons blanchs enaren denant lo cors de Jhesu Christ que portava Ina mula en Ina caxa devant nostre senyor lo [papa] dret cami e el portal de sent Anthoni a sent Jacme e el palau del bisbe e la Seu on feta oracio al altar maior..... santa Eulalia torna cavalcar e menaren lo al palau major del senyor rey on posa e fferen hi entremeses... dels altres paradís e infern.
 Dilluns darrer dia de mes de Setembre los dits senyor e la dita senyora a Bellesguard.
 Aquest dia lo senyor rey mana scriure per lochtinent de capella major seu fra. P. Valls, monge de Santes Creus; quitacio a Ina bestia e provisio a mige atzemble e que fos quitat dels emoluments qui exiran del regne de Sicilia, paga XXI solidos VI diners.

(49) Reg. 2251, fol. 133 v.

Nos en Marti, per la gracia de Deu rey d'Arago, de Sicilia, de Valencia, de Mallorques, de Cerdanya e de Corcega, comte de Barchinona, duch de Athenes e de Neopatria e encara comte de Rossello e de Serdanya. Per tenor de la present atorgam haver reebuts de vos, feel nostre En Matheu de Loscos, procurador reyal de Mallorques, entre dues trameses per vos a nos fetes, vint e tres quintars tres lliures barberesches de lana appellada mocona per maior partida comuna e per menor allafa, la qual mocona nos havets tramesa en VIII. saques de canamaç senyades ab senyal reyal dalmanguena de nostre manament per fer matalafs necessaris a forniment de la nostra torra de Bellesgard. E d'altra part, nos havets fetes portar dues gerres plenes d'oli; e mes anant sis lliures de cera vermella gomada per iverne e estiu en dos marçapans. Per que manam al mestre racional de la nostra cort o a son lochtinent o a altre qualsevol de vos compte oydor, que les quantitats que havets pagades per compra de la dita mocona, oli e cera, e en trametre a nos les dites coses, en vostre compte admeta tota contradiccio cessant, vos' empero restituint apoques dels preus que les dites coses hauran costat, e la present; com nos de certa sciencia vullam axi esser fet. En testimoni de les quals coses, la present manam a vos

(1) A la vorada hi ha dibuxat a la tinta un escut ab la creu de Sent Jordi.

esser feta ab nostre segell secret segellada. Dada en la dita nostra torra de Bellesgart a tres de Octubre en l'any de la nativitat de nostre Senyor, M.CCCC. nou. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

(50) Reg. 2252, fol. 121 v.

Lo Rey. — Veguer. Anit passada son fugits de Valldaura .III. catius sards que y haviem trameses. Per que us manam que vista la present façats cercar los dits sards diligentment, e façats fer crides publicament per tota aquexa terra que sien preses e remeses a vos. E puis remetets los nos ben guardats per persona certa, havent vos en aço en tal manera que us puxam de gran diligencia be loar. Dada en la casa de Bellesguard sots nostre segell secret a XIII. dies d'Octubre del any M.CCCC.VIII. Bernardus secretarius. — Dirigitur al veguer de Gerona. — Dominus Rex mandavit mihi Bernardo Medici.

(51) Reg. 3884, prov. M. R.

Prima die mensis Octobris anno a nativitate Domini M.º CCCC. nou.
 Dimarts primer dia del mes d'Octubre lo senyor rey e la senyora reyna a Bellesguard.
 Aquest dia lo senyor rey mana scriure per cuyner de companya de casa sua En Berenguer Cama a provisio e a bestia de loguer pero que no li haia compte de la .I. dels dos primer d'ell reebuts.
 Dimecres a II. dies del dit mes los dits senyor e senyora a Bellesguard.
 Dijous a III dies del dit mes los dits senyor e senyora a Bellesguard.
 Aquest dia mana scriure lo senyor rey del offici del alutzir Gabriel Riba a provisio.
 Ffesta de sent Ffrancesch.
 Divendres a IIII dies del dit mes los dits senyor e senyora a Bellesguard.
 Dissabte a V dies del dit mes los dits senyor e senyora a Bellesguard.
 Aquest dia vench de Serdenya N Anthoni Arbucies.
 Dicmenge a [VI] dies [del mes] d'Octubre lo senyor rey e senyora reyna a Bellesguard.
 Dilluns a VII dies del dit mes lo dit senyor e senyora a Bellesguard.
 Aquest dia mana lo senyor rey despatxar..... de Sada d'adjudant de panicer solia..... en pastador del dit senyor.
 Pres lo manament En March.....
 Dimarts a VIII dies del dit mes lo dit senyor e senyora a Bellesguard.
 Dimecres a IX dies del dit mes los dits senyor e senyora a Bellesguard.
 Aquest dia foren en la plaja les III gales que la ciutat de Barchinona havia armades ab les III naus contra cos saris. Item mes la galea de Johan..... on castillo de Sicilia en que vengueren Mossen Bernat Sentelles e Mossen Johan Ffrederic d'Eredia.
 Dijous a X dies del dit mes los dit senyor e senyora a Bellesguard.
 Divendres a XI dies del dit mes los dit senyor e senyora a Bellesguard.
 Dissabte a XII dies [del mes d'Octubre lo] senyor rey e la senyora reyna a Bellesguard.
 Dicmenge a XIII dies del dit mes los dit senyor e senyora a Bellesguard.
 Dilluns a XIII dies del dit mes los dits senyor e senyora a Bellesguard.
 Dimarts a XV dies del dit mes los dits senyor e senyora a Bellesguard.
 Dimecres a XVI dies del dit mes los dits senyor e senyora a Bellesguard.
 Dijous a XVII dies del dit mes los dits senyor e senyora a Bellesguard.
 Divendres a [XVIII] dies del mes d'Octubre lo senyor rey e la senyora reyna a Bellesguard.
 Dissabte a XIX dies del dit mes los dits senyor e senyora a Bellesguard.
 Dicmenge a XX dies del dit mes los dits senyor e senyora a Bellesguard.
 Ffesta de les XI milia vergens.
 Dilluns a XXI dies del dit mes lo dit senyor parti de Bellesguard e fo a X hores en la ciutat de Barchinona en lo palau major on posa nostre senyor lo papa qui en la sala major del dit palau aplegat son consistori, present lo senyor rey designada ab sentencia los cardinals inhobedients e rebelles a ell e mes la ciutat de Peris e l'estudi e algunes altres singulars persones, el dit senyor feu dinar ab lo dit nostro senyor lo papa e sopar. — Los desagradats son los dessus dits (1).
 Dimarts a XXII dies del m[es] d'Octubre lo senyor rey en Barchinona [o]n fiu dinar an nostre senyor lo papa..... [s]opar.
 Ffesta de la translacio de senta Eulalia cors sant de la ciutat de Barchinona.
 Dimecres a .XXIII. dies del dit mes, lo dit senyor en Barchinona..... dinar ab nostre senyor lo papa; sopar e jaure a Bellesguard.
 Dijous a XXIII dies del dit mes lo dit senyor a Bellesguard.
 Aquest dia lo senyor rey mana an March Terrats de mon offici que fos fet e continuat lo compte an Guillem Mulet..... hauer de la tresoreria fins a la jornada qui fon manada la provisio reyal del offici que ara ha lo qual solia tenir En Ffrancesch Boix quondam.
 Divendres a XXV. dies del dit mes lo dit senyor a Bellesguard.
 Parti la senyora reyna pera anar a Muntserrat.
 Vigilia dels Apostols.
 Dissabte a XXVI dies del dit mes lo dit senyor a Bellesguard.
 Dicmenge a XXVII dies del dit mes lo dit senyor en Bellesguard.
 Ffesta dels apostols Simon e Judes.
 Dilluns a XXVIII dies del mes d'Octubre lo senyor rey a Bellesguard.
 En l'arenal de sent Deniel... pres la mostra..... e baçinets e..... pillarts que l senyor rey trames en lo segon esforç en Serdenya a Mossen Pere Torrelles.
 Dimarts a XXIX dies del dit mes lo dit senyor a Bellesguard.
 Dimecres a XXX dies del dit mes lo dit senyor a Bellesguard.
 Vigilia de Tots Sants.
 Dijous derrer dia del dit mes lo dit senyor a Bellesguard.

(52) Reg. 2186, fol. 148.

Lo Rey d'Arago e de Sicilia. — En Trujols. Nos havem donat al amat conseller e maiordom de nostra molt cara filla la reyna de Sicilia, Mossen Pere de Maresme, un libre apellat Cristia, escrit en paper cobertat de cobertes vermelles, lo qual libre vos tenits ab los altres libres qui eren del rey de Sicilia, nostre primogenit de loable recordacio, qui Deus haia. Per que volem, dehim e us manam expressament e de certa sciencia, que decontinent vistes les presents no esperat altre manament nostre, liurets al dit Mossen Pere lo libre dessus dit. E en lo liurement que d'aquell farets, cobrats del dit Mossen

(1) No hi son consignats. Al marge es dibuxada a la tinta la silueta d'una terra cònica voltada de tres corones comtals.

Pere la present ab apoca ab les quals volem e manam que lo dit libre sia a vos desnotat e reebut en vostre compte, tota contradicció cessant. Dada en la nostre torre de Bellesguart sots nostre segell secret a VII dies de Novembre de la terça indicció del any mil CCCC. nou. Rex Martinus. — Dirigitur an Pere Trujols. — Dominus Rex mandavit michi Johanni de Tudela.

(53) Reg. 2185, fol. 77 v.

Lo Rey. — Promens. Entes havem que vosaltres seguits e continuants lo proposit ja en altre temps delliberat per embelliment de la ciutat de Valencia e per fer millor e pus desliure cami als mercaders, marines e altres havents e volents anar a la mar e per altres qui per devocío e perdons grans qui son en la esgleya de preycadors, solen anar en gran confluencia a la dita esgleya senyaladament en caresma, haviets acordat fer carrer dret de la plaça de la Figuera a la de Preycadors, que passant per lo portal de la Xerca e seguint lo carrer Dret, romanint lo fossar de Sanct Thomas a ma dreta, isques a la dita plaça de Preycadors, la qual obra loam e havem per notable e de gran embelliment e profit a la dita ciutat, la qual per error dels antichs edificadors, ha molta diformitat per rao de carrers torts. Mas ara havem entes ab desplaer que alguns mes segons creem attenents a propri profit o per affectio d alguns volents torcer lo dit carrer e concordar ab la antigua diformitat volen e enginyen que l dit carrer prenga volta, e ab maior enderrocament d alberchs, pas per lo alberch appellat d En Roger, e hischa al carrer appellat de la Mar; ço que es a nos molt desplaent e a la ciutat deforme, e de maior messio e dampnatge, e als mercaders, traginers e altres menys util. Per tal, reprements molt los qui aço volen e ginyen, e sentint nos de la dita ciutat lo embelliment, de la qual se sguarda e pertany principalment a nos qui som d aquella rey e senyor, volem e us pregam affectuosament que en cas que acordets e vullats embellir per carrer en aquella partida la dita ciutat, façats lo dit carrer dret primerament acordat, passant dret per la exerca e lexant lo dit alberch d En Roger e aço per los sguards dits dessus; e si en res contra aquell nostre proposit hi havets procehit, tornant ho al primer estament car mes amam volem e pregam tota la obra e carrer faedor se leix al present, que si volents tolre diformitat de carrers, tornats en semblant error jassia no tanta pus ho podets fer mellor e pus dret e ab menys messio e per esdevenidor Deu volent, hi haura altres regidors qui cessant tota particular affectio acabaran la obra antigament proposada fer e no ns enlegiran nostra dita ciutat contra nostre voler, podent la fer pus bella a maior profit e menor mesio e per anant ho fariets vosaltres mateixs seguint nostre rahonable voler e mellor embelliment e profit de la dita ciutat. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a .XXIX. dies de Noembre del any de la nativitat de nostre Senyor, M.CCCC.IX. Rex Martinus. — Dirigitur als jurats e prohoms de la ciutat de Valencia. — Dominus Rex qui eam signavit jussit expedire.

Similis litera fuit missa als obrers de Valencia verbis competentibus mutatis.

(54) Reg. 3884 prov. M. R.

Prima die mensis No[vembris] anno a Nativitate Domini M^oCCCC nono.
Ffesta de tots sants.
Divendres primer dia del mes de Novembre, lo senyor Rey a Bellesguard.
Aquest dia vench servir la cort En P. de Balaguer del ofici d algutzir.
Dia de la comemoració dels fels defunts.
Dissabte a II dies del dit mes, lo senyor Rey a Bellesguard.
Dicmenge a III dies del dit mes, lo dit senyor a Bellesguard.
Aquest dia feren vela les naus d En Sauri e d En Roig qui porten en Serdenya dels homens d armes qui han feta mostra.
Aquest dia parti de la cort En Barthomeu Figueres pera tornar en Serdenya (1).
Dilluns a III dies del dit mes, lo dit senyor a Bellesguard.
Dimarts a V dies del dit mes, lo dit senyor a Bellesguard.
Aquest dia feren vela les naus d En Rovira e d En Lobet qui porten en Serdenya dels dits homens d armes.
Ffesta de sent Çever.
Dimecres [a VI dies del mes de Novembre, lo senyor Rey a Bellesguard.
Dijous a VII dies del dit mes lo dit senyor a Bellesguard.
Divendres a VIII dies del dit mes lo dit senyor a Bellesguard.
Ffesta de sent Salvador ço es pano ymaginis Domini.
Dissabte a IX dies del dit mes, lo dit senyor en Bellesguard.
Dicmenge a X dies del dit mes, lo dit senyor a Bellesguard.
Ffesta de sent Merti.
Dilluns a XI dies del mes de Novembre lo senyor rey a Bellesguard.
Dimarts a XII dies del dit mes lo dit senyor a Bellesguard.
Dimecres a XIII dies del dit mes lo dit senyor a Bellesguard.
Aquest dia mane lo senyor Rey fer compte del temps qu En Johan de Cabrera ha stat menys de la cort en regne de Valencia perque sia vist si li fo fet acorriment.
Item ha manat que En P. Fferrer sia scrit per conseller e regent la sua tresoreria ab la quitació que s ha. Pres aquests manaments En Verdaguer.
Aquest dia lo senyor Rey mana scriure per capella de la sua capella causa honoris En P. Rodeylat prevere e vicari de Sent Lorenç de la diocesi d Oscha, paga XV solidos; pres lo manament En March Terrats.
Dijous a XIII dies del dit mes lo dit senyor en Bellesguard.
Aquest dia En Salvador dez Puig scriva, de manament del dit senyor promes e jura que de tots diners primers qu ell haia axi de diners que.... li deu que li ha prestats com per altre qualsevol manera dara als d aquest ofici de scriva de racio, ell cobrant cautela decem florenos d Aragone per la qual obligació li foren liurats .I. albara de quitació e III de vestir.
Aquest dia mana lo senyor Rey scriure de la sua tresoreria Içach Albala juheu de Tortosa, quitació a I bestia, paga XV solidos.
Divendres a XV dies del dit mes lo dit senyor a Bellesguard.
Dissabte [a XVI] dies del mes de Noembre lo senyor Rey a Bellesguard.
..... possa dita.... Mossen Ponç.... [T]aust.
Dicmenge a XVII dies del dit mes, lo dit senyor a Bellesguard.
Aquest dia mana scriure lo senyor Rey per ajudant de la cuyna En Johan de Mena al d En P. Mena pero no haia provisió sino en ausencia dels altres primer d ell reebuts.
Ffesta de la deicació de la Seu de Barchinona.
Dilluns a XVIII dies del dit mes lo dit senyor a Bellesguard.
Aquest dia lo senyor Rey mana scriure per capella de la sua capella fra Luis Ciricis del orde dels frares preycadors, quitació a I bestia, paga XV solidos.
Dimarts a XIX dies del dit mes lo dit senyor a Bellesguard.
Aquest dia mana lo senyor Rey que Mossen Marti Lorens sia lo segon capella en orda dels IIII capellans ordinaris per mort de Mossen Pastor Just ? E mes mana esser quart en orda dels dits IIII capellans En Johan Lubet.

(1) A la vorada hi ha dibuixada a la tinta la silueta d'un escut ab tres barres verticals.

Dimecres a XX dies del dit mes lo dit senyor a Bellesguard.
 Aquest dia dix En R. Porquet ajudant de la cambra de la senyora infanta dona Isabell a mes comtessa d Urgell que ls alberans que ha en l'ofici sien dats an Ferrando Garcia.
 Dijous a XXI dies del mes de No[embre] lo senyor Rey a Bellesguard.
 Divendres a XXII dies del dit mes lo dit senyor a Bellesguard.
 [Aquest dia partiren] ? del port de Salou les naus d'En Tries (?) d'En Nicholau.... en Serdenya.... Johan de Luna nebot de nostre senyor lo papa ab C. bacinets, C. pillarts e per deport.... dix En Bernat Gil ajudant.... [ofici de] pastador que ls alberant l'ofici sien dats an Bernat....
 Dissabte a XXIII dies del dit mes, lo dit senyor a Bellesguard.
 Dicmenge a XXIII dies del dit mes, lo dit senyor a Bellesguard.
 Festa de santa Catherina.
 Dilluns a XXV del dit mes lo dit senyor a Bellesguard.
 Aquest dia mana lo senyor Rey scriure per conseller e promovedor dels negocis de la sua cort Micer Johan d'Abella doctor en leys quitacio a VI. besties paga XC. solidos e als reebuts scriua de racio qui us dona a I ferrer qui sta al Regomir.
 Aquest dia per ordinacio de nostre senyor lo papa e dels Consellers de Barchinona se feu solempna professo de la Seu ab les perroquies, el pont d'En Campdera a la Blanqueria el Born a Madona Santa Maria del Mar on fo celebrada missa per Mossen d'Oscha e preya Mestre Johan Xemenó per raho de les morteldats.
 Dimarts [a XXVI dies] del mes de Nòvembre lo senyor Rey a Bellesguard.
 Aquest dia compra.... Johan Lorel.
 Dimecres a XXVII dies del dit mes lo dit senyor a Bellesguard.
 Dijous a XXVIII dies del dit mes lo dit senyor a Bellesguard.
 Vigilia.
 Divendres a XXIX dies del dit mes lo dit senyor a Bellesguard.
 Festa de sent Andreu.
 Dissabte darrer dia del dit mes, lo dit senyor a Bellesguard.
 Aquest dia mana lo senyor scriure per Conseller e promovedor de la sua cort Micer Simon de Bartholomeo de Palerm, doctor en leys, quitacio a VI. besties paga de volentat d'En Ramon Fiveller .LV solidos an Sarta.
 Aquest dia feren Consellers de la Ciutat de Barchinona los honrats En Francesch de Gualbes (?), Anthoni Buçot (?), Berenguer dez Corten, Johan Ros, A. Ballester.

(55) Reg. 3884 prov. M. R.

Primer die mensis Decembris anno a nativitate Domini [M.CCCC] nono.
 Dicmenge primer dia del mes de Deembre lo senyor Rey en Bellesguard.
 Dilluns a .II. dies del dit mes, lo dit senyor a Bellesguard.
 Festa de senta Barbara.
 Dimarts a III dies del dit mes lo dit senyor a Bellesguard.
 Dimecres a IIII dies del dit mes lo dit senyor a Bellesguard.
 Aquest dia mana lo senyor Rey scriure per capella de la sua capella an Miquel Puigsech prevere beneficiat en les sgleyes de Prats de Mollo e d'Argelles del bisbat d'Eune, quitacio a Iua bestia. paga XV solidos an Sarta e pres lo manament En Verdaguer.
 Dijous a V dies del dit mes lo dit senyor a Bellesguard.
 Festa de sent Nicholau.
 Divendres [a VI] dies del mes de Deembre lo senyor Rey a Bellesguard.
 Dissabte a VII dies del dit mes lo dit senyor en Bellesguard.
 Festa de la concepcio de la verge Madona santa Maria.
 Dicmenge a VIII. dies del dit mes lo dit senyor en Bellesguard.
 Dilluns a IX dies del dit mes lo dit senyor en Bellesguard.
 Dimarts a X dies del dit mes lo dit senyor en Bellesguard.
 Aquest dia mori En Jacme Mates porter.
 Dimecres a [XI dies] del mes de Deembre lo senyor Rey a Bellesguard.
 Dijous a XII dies del mes de Deembre lo senyor Rey en Bellesguard.
 Festa de senta Lucia.
 Divendres a XIII dies del dit mes lo dit senyor a Bellesguard.
 Aquest dia mana lo senyor Rey per capella de la sua capella causa honoris En Jacme Estany de la diocesi de Mallorques paga XV solidos e pres lo manament En Verdaguer.
 Dissabte a XIII dies del dit mes lo dit senyor a Bellesguard.
 Parti de la cort per anar en Navarra Micer Dalmau de Sent Dionis.
 Dicmenge a XV. dies del dit mes lo dit senyor a Bellesguard.
 Dilluns a XVI dies del dit mes lo dit senyor a Bellesguard.
 Dimarts a XVII [dies] del [mes de Deembre] lo senyor Rey a Bellesguard.
 Dia de les IIII tempres.
 Dimecres a XVIII dies del dit mes lo dit senyor a Bellesguard (1).
 en la plaja.... la galea apellada.... hon vengueren los.... ssen doctor Anthon de.... e Mossen P. de Muntcada.... letres qui notificaren com Mossen Torrelles havia pres los castells de Muntreyal, Mermilla (?).... yosa guarda del regne de [Sar]denya. (on vench P. Pal.... sots cavalleriç).
 Dijous a XIX dies del dit mes lo dit senyor a Bellesguard.
 Aquest dia mana lo senyor Rey scriure per son algutzir Mossen Galceran de Rosanes poblat en la parroquia de la Gariga quitacio IIII besties.
 Vigilia de sent Thomas.
 Divendres a XX. dies del dit mes lo dit senyor a Bellesguard.
 Festa de sent Thomas.
 Dissabte a XXI dies del dit mes lo dit senyor a Bellesguard.
 Dicmenge a XXII dies del mes de Deembre lo senyor Rey a Bellesguard.
 Dilluns a XXIII dies del dit mes, lo dit senyor a Bellesguard.
 Aquest dia vench servir la cort En Guillem [per] porter de maça.
 Vigilia Nativitatis Dimini.
 Dimecres a XXIII dies del dit mes, lo dit senyor a Bellesguard.
 Aquest dia parti de la cort.... Thomas de Berbegal.
 Festa de la Nativitat de nostre Senyor del any M.CCCC.X.

(1) A la vorada es dibuixat a la ploma un escut a les quatre barres.

Dimecres a XXV dies del dit mes lo dit senyor en Bellesguard.
 Aquest dia lo senyor Rey mana scriure per capella de la sua capella causa honoris En Valenti Verdaguier, canonge d Hierusalem paga XV solidos.
 Festa de sent Stheva.
 Dijous a XXVI dies del dit mes lo dit senyor a Bellesguard.
 Divendres a XXVII dies del mes de Deembre lo senyor Rey a Bellesguard.
 Aquest dia lo senyor Rey mana transportar de patge en cambrer seu Alfonsico, quitacio a II besties, paga XV solidos.
 Festa dels Ignocents.
 Dissabte a XXVIII dies del dit mes lo dit senyor en Bellesguard.
 Dicmenge a XXIX dies del dit mes lo dit senyor a Bellesguard.
 Dilluns XXX dies del dit mes lo dit senyor a Bellesguard.
 Dimarts a XXXI dies del dit mes lo dit senyor a Bellesguard.
 Aquest dia compra .I. mula En Ffrancesch Peres sots panicer.

ANY 1410

Data	Lloch	Signatura	Data	Lloch	Signatura
JANER (*)			13	Bellesguard	2238, 112
1	Bellesguard	2186, 170 v.	14	»	2238, 113
2	Casa de Bellesguard	2237, 141	15	»	2238, 112 v.
3	Barchinona	2162, 18 v.	✠16	Barchinona	2165, 19 v.
4	Bellesguard	2186, 157 v.	17	Bellesguard	2236, 161 v.
✠5	Domo de Bellesguard	2186, 155	18	»	2238, 115
6	Bellesguard	»	19	»	2238, 119 v.
7	Torre de Bellesguard	2251, 134 v.	20	» (6)	2238, 114 v.
8	»	{ 2237, 60 (2. ^a foliació)	21	»	2238, 118
9	Bellesguard	2186, 169 v.	22	» (7)	LlR n.º 1272
10	»	2185, 95	✠23	Bellesguard ?	?
11	Domo de Bellesguard	2288, 123	24	Casa de Bellesguard	2252, 139
✠12	Barchinona	2164, 50 v.	25	Bellesguard	2238, 119 v.
13	»	2162, 27 v.	26	Casa de Bellesguard	2252, 139
14	Bellesguard	2238, 106 v.	27	Barchinona	2238, 120 v.
15	Domo de Bellesguard	2251, 135	28	Bellesguard	2238, 121 v.
16	Bellesguard (1)	2238, 107	MARÇ		
17	Casa de Bellesguard	2237, 141	1	Domo de Bellesguard	2162, 74 v.
18	Bellesguard	2186, 163	✠2	Casa de Bellesguard	2237, 147 v.
✠19	Casa de Bellesguard	2236, 165 v.	3	Bellesguard	2238, 122
20	Bellesguard	2238, 108	4	»	2236, 169
21	Casa de Bellesguard	2251, 135	5	»	2187, 148
22	Bellesguard	2186, 163 v.	6	Barchinona	2162, 76
23	» (2)	2238, 108	7	Bellesguard	2238, 123
24	» (3)	2238, 109	8	»	2238, 122 v.
25	»	2251, 137 v.	✠9	»	2238, 123 v.
✠26	»	2238, 110 v.	10	»	2236, 169
27	»	»	11	»	2238, 124 v.
28	Domo de Bellesguard	2251, 141	12	Barchinona	2162, 86
29	»	2251, 139 v.	13	»	2162, 80
30	Bellesguard	2186, 167 v.	14	Bellesguard	2238, 125 v.
31	» (4)	2186, 168 v.	15	Barchinona	2288, 130 v.
FEBRER			✠16	Bellesguard ?	?
1	Casa de Bellesguard (5)	Perg. n.º 468	17	Bellesguard	2238, 125 v.
✠2	»	Perg. n.º 469	18	»	2238, 128 v.
3	Barchinona	2162, 57	19	»	2238, 128
4	»	2162, 54 v.	20	»	2238, 128 v.
5	Bellesguard	2238, 111 v.	21	Barchinona	2164, 101 v.
6	Barchinona	2236, 161	22	»	2165, 54
7	Bellesguard	2236, 162 v.	✠23	Bellesguard ?	?
8	Casa de Bellesguard	2252, 135 v.	24	Barchinona	2288, 129 v.
✠9	Barchinona	{ 3384 provisio- nal M. R.	25	Casa de Bellesguard	2251, 142 v.
10	Bellesguard	2236, 160 v.	26	»	2251, 143 v.
11	»	{ 2288, 16 (2. ^a foliació)	27	Bellesguard	2238, 129 v.
12	»	2238, 113 v.	28	Casa de Bellesguard (8)	2251, 145
			29	Bellesguard	LlR 1276
			✠30	Casa de Bellesguard	2251, 145 v.
			31	Domo pulchri aspectus	2302, 77

(*) Lo rey era en Bellesguard. En tot aquest temps se troven documents datats en Barcelona.

Data	Lloch	Signatura	Data	Lloch	Signatura
ABRIL					
1	Bellesguard	2186, 186 v.	3	Casa de Bellesguard	2251, 158
2	»	2238, 130 v.	✠ 4	»	{ 2237, 69 (2. ^a foliació)
3	»	2238, 132	5	»	2251, 157 v.
4	»	2238, 132 v.	6	Barchinona	2165, 95
5	Casa de Bellesguard	2251, 146	7	Casa de Bellesguard	2251, 158 v.
✠ 6	»	»	8	»	{ 2237, 69 (2. ^a foliació)
7	Bellesguard	2238, 132 v.	9	Barchinona	2162, 120
8	»	2238, 133 v.	10	Bellesguard	2238, 135 v.
9	»	2186, 188 v.	✠ 11	Bellesguard ?	?
10	Domo de Bellesguard	2251, 146 v.	12	{ Casa de Bellesguard Monestir de Valldonzella (12)	2252, 144 2238, 136
11	Bellesguard	2238, 134	13	Barchinona	2305, 199 v.
12	Casa de Bellesguard	2252, 141	14	Monestir de Valldonzella	2238, 136 v.
✠ 13	»	2251, 146 v.	15	»	2238, 137 v.
14	»	2236, 170 v.	16	»	2238, 137
15	Domo de Bellesguard	2252, 143	17	In Monasterio Vallis Domicelle	{ 2237, 70 v. (2. ^a foliació)
16	Torre de Bellesguard	2251, 148	✠ 18	Monestir de Valldonzella	2238, 138
17	»	»	19	»	{ 2237, 70 v. (2. ^a foliació)
18	»	2251, 148 v.	20	»	LIR 1283
19	»	2251, 153	21	Barchinona	2237, 156 v.
✠ 20	Bellesguard	2185, 111	22	Monestir de Valldonzella	2238, 139 v.
21	»	2185, 123	23	»	2238, 140
22	Casa de Bellesguard (9)	2252, 142	24	»	2238, 140 v.
23	Bellesguard	2238, 135	✠ 25	»	2185, 131
24	Casa de Bellesguard	Perg. n.º 480	26	»	(13) 2238, 141 v.
25	»	2251, 153 v.	27	»	2238, 141
26	Bellesguard	2238, 135	28	»	(14) { 2237, 72 (2. ^a foliació)
✠ 27	Casa de Bellesguard	2251, 153 v.	29	»	(15) 2238, 142
28	Barchinona	2162, 113	30	»	2238, 142 v.
29	Torre de Bellesguard (10)	2251, 156	31	»	(16) { Man. Nov. Ar- dits.
30	» (11)	2236, 172			
MAIG					
1	Bellesguard	2185, 118			
2	»	2185, 118 v.			

(1) Reg. 2252, fol. 134 v.

Lo Rey. — Cara sor. Vista havem una letra per vos tramesa a nostra molt cara muller la reyna, sobre la iniuria que li havets fet saber que us es estada feta l'altre dia en lo mercat de Valencia per l'alguzir del governador e per aquells qui l'acompanyaven a fer penjar un home, lo qual vos pregavets que fos delliurat. Ara sapiats que nos havets gran desplaer d'aço, havem manat ab una letra al dit governador que inquiria diligentment contra aquells qui la dita iniuria han feta a vos e a aquells qui us acompanyaven, e que ls ne punesquen en tal manera, que a ells sia pena e a altres eximpli; e que d'aquianant vos haia en gran reputacio e honor. Per que us pregam que us gardets que per complaure a altres no us metats d'aciavant en semblant occasio en que sots cuydada caure; quar los nostres oficials necessariament e per justicia han a dar mort a aquells qui la mereixen e no se n deuen estar per persona del mon, ne es obra vostra entremetreus de semblants fets, e maiorment de homens sclerats de bandos e de vida dampnada, axi com aquell era. Dada en la Casa de Bellesguard sots nostre segell secret a XVI de Janer del any Mil CCCC.X. Rex Martinus. — A nostra cara sor dona Johana de Prades. — Dominus Rex mandavit mihi Bernardo Medici.

(2) Reg. 2252, fol. 134 v.

Lo Rex. — Promens. Nos havets sobira desig, axi com som tenguts envers nostres sotsmeses, que apres nostres dies romanguen en pau e tranquillitat nostres regnes e terres, havem deliberat en nostre solempne consell que ab sobirana diligencia sien vists, regoneguts e be examinats tots los testaments e codicils de tots nostres illustres predecessors de gloriosa recordacio, per tal que en cas, ço que Deus no vulla, covengues a nos morir sens fills, sapiam certament, e a vosaltres e a tots los nostres sotsmeses sia clar e notori, a qui pertanyera la successio dels dits regnes e terres nostres. Per que com en aquest fet vage tant que mes no poria a la salut e benavenir vostre e de tots los altres nostres sotsmeses, pregam vos axi affectuosament com podem, que encontinent nos trametats certes persones de tots staments en semblants coses aptes e expertes, entre les quals n hi haja de juristes ben aprovats e famoses, les quals persones sien presents al dit regoneixement e examinacio e ns puxen ben consellar en lo procehiment del dit fet e bona conclusio d'aquell. Nos scrivim d'aquesta materia als altres regnes e terres nostres, per tal que les persones que ns trametran puxen ensemps ab les vostres, entendre en lo fet dessus dit. Dada en la nostra Casa de Bellesguard sots nostre segell secret a .XXIII. de Janer del any M.CCCC.X. Rex Martinus. — Dirigitur juratis et probis hominibus civitatis et regni Maiorice. — Dominus Rex mandavit mihi Bernardo Medici.

Similis fuit missa juratis civitatis Valencie.

(3) Reg. 2252, fol. 135.

Lletra als deputats de Valencia a fi que trametin delegats pera estudiar lo dret de successió a la corona, 24 Janer 1410 (publicada en «L'Extinció del casal de Barcelona», pl. 37; *Butlletí del Centre Excursionista de Catalunya*, 1910).

(4) Reg. 3884 prov. M. R.

Janer.
 Prima die mensis Januarii anno a nativitate Domini Millesimo CCCC. decimo.
 Ffestum Circumcisionis [Domini].
 Dimecres primer dia del mes de Janer, lo senyor rey a Bellesguard.
 Aquest dia mana lo senyor rey scriure per capella de la sua capella fa..... frare P. Vilana del orde dels Preycadors; quitacio a I bestia, paga XV solidos; p[re]s lo manament En P. Verdagner. E mes mana lo dit senyor que En Miquel de Fenolles scola haia per ausencia d'En Gessalli aquells II solidos cascun dia que l dit..... solia haver. Paga XV solidos.
 Aquest dia vench servir la cort En P. Palagri sots cavalleriç.
 Dijous a .II. dies del dit mes lo dit senyor a Bellesguard.
 Divendres a III dies del dit mes lo dit senyor a Bellesguard.
 Aquest dia lo senyor rey mana scriure per scriva de manament seu En P. dez Torrent, quitacio a II besties, paga XXX solidos.
 Dissabte a IIII dies del dit mes lo dit senyor a Bellesguard.
 Dicmenge a V dies del dit mes lo dit senyor a Bellesguard.
 Dilluns a [VI dies] del mes de Janer lo senyor rey a Bellesguard.
 Aquest dia lo senyor rey mana scriure per scriva del offici de mestre racional En [Matheu de Loscos]; quitacio a II besties, paga XXX solidos; pres lo manament En March Terrats.
 Festa de sent Julia.
 Dimarts a VII dies del dit mes lo dit senyor a Bellesguard.
 Aquest dia lo senyor rey mana scriure per conseller e hoydor de la sua cort Micer Domingo Savart licenciat en cas-cun dret e canonge de la Seu d Urgell; quitacio a .IIII. besties, paga LVIII solidos VIII diners. Pres lo manament En P. Verdagner. E mes mana scriure per scola de la sua capella En Jacme Merti clergue del bisbat de Ternana del comtat d Ertoys, a provisio.
 Dimecres a .VIII. dies del [dit mes] lo dit senyor a Bellesguard.
 [Aquest] dia fo ab la cort.... Delmau de sent Dionis.
 Dijous a .VIII. dies del dit mes lo dit senyor a Bellesguard.
 Sentencia de Madona Camp.
 Divendres a .X. dies del dit mes lo dit senyor a Bellesguard.
 Aquest dia foren ab la cort missatgers del rey Luis.
 Dissabte a .XI. dies del dit mes lo dit senyor a Bellesguard.
 Lo demunt scrit dijous a .IX. del mes de Janer, segons letra certa ffo presa la ciutat de Bosa del regne de Sarde-nya per Mossen Luis de Pontons ab d altres e foren hi los de cavall o alguns de peu d Alger. E feu s i cavaller En Johan dez Far.
 Dicmenge a .XII. dies del mes de [Janer] lo senyor rey en Bellesguard.
 [Vench de] Manorcha En..... an de Perarossa porter..... haut Caliarì (?). deu haver..... quantitat (?) del temps que y ha stat qui son..... anys (?).
 Dilluns a .XIII. [dies] del dit mes, lo dit senyor a Bellesguard.
 Dimarts a .XIII. dies del dit mes, lo dit senyor a Bellesguard.
 Dimecres a .XV. dies del dit mes, lo dit senyor a Bellesguard.
 Aquest dia vench servir la cort En Johani Thomas.
 Dijous a .XVI. dies del dit mes lo dit senyor a Bellesguard.
 Festa de sent Anthoni.
 Divendres a .XVII. dies del dit mes, lo senyor a Bellesguard.
 Dissabte a [.XVIII. dies del mes de] Janer lo senyor rey a Bellesguard.
 Dicmenge a .XIX. dies del dit mes lo dit senyor a Bellesguard.
 Festa de sent Sebastia martir.
 Dilluns a .XX. dies del dit mes lo dit senyor a Bellesguard.
 Festa de sent Fritos.
 Dimarts a .XXI. dies del dit mes lo dit senyor a Bellesguard.
 Aquest dia lo senyor rey mana scriure per cambrer seu En Sanxo d Exea; quitacio a .II. besties, paga .XXX. so-lidos. Pres lo manament En Verdagner.
 Festa de sent Vicenç.
 Dimecres a .XXII. dies del dit mes lo dit senyor a Bellesguard.
 Aquest dia mana lo senyor rey scriure del offici del algtzir En Françoy Balaguer, a provisio.
 Divendres a .XXIII. [dies del mes de Janer] lo senyor rey a Bellesguard.
 Aquest dia vench servir la cort En Perico de la Gerola.
 Divendres .XXIII. dies del dit mes lo dit senyor a Bellesguard.
 Festa de sent Paul.
 Dissabte a .XXV. dies del dit mes lo dit senyor a Bellesguard.
 Dicmenge a .XXVI. dies del dit mes lo dit senyor a Bellesguard.
 Dilluns a .XXVII. dies del dit mes lo dit senyor a Bellesguard.
 Dimarts a .XXVIII. dies del dit mes lo dit senyor a Bellesguard.
 Dimecres a [.XXIX. dies del mes de Janer] lo senyor rey a Bellesguard.
 Dijous a .XXX. dies del dit mes lo dit senyor a Bellesguard.
 Divendres derrer dia del dit mes lo dit senyor a Bellesguard.
 Aquest dia fo ab la cort.... comte d Urgell e la comtessa sa mara.
 Aquest dia mana lo senyor rey scriure per scriva de manament seu En Bernat Splugues; quitacio II besties.

(5) Reg. 3884 prov. M. R.

Prima [die mensis Februarii] anno a nativitate Domini Millesimo CCCC. [deci]mo.
 Vigilia de.....
 Dissapte primer die del mes de Ffebrer [lo senyor rey a Bellesguard].
 Festa de la Purificacio de senta Maria.
 Dicmenge a .II. dies del dit mes, lo dit senyor a Bellesguard.
 Aquest dia feu noces lo noble don Anthon de Luna ab la noble N Elienor de Cervello.
 Festa de sent Aloy.
 Dilluns a .III. dies del dit mes, lo dit senyor a Bellesguard.
 Carnestoltes.
 Dimarts a .IIII. dies del dit mes, lo dit senyor a Bellesguard.
 Primer die de Coresme.

Dimecres a .V. dies del dit mes, lo dit senyor a Bellesguard.
 Dijous a .VI. dies del mes de Ffebrer lo senyor rey a Bellesguard.
 Aquest dia [lo senyor rey] mana scriure per porter de maça de casa sua En P. Richsen (?) natural.... la de Torroella de Muntgri. Quitacio a I bestia, paga XV solidos.
 Divendres a .VII. dies del dit mes lo dit senyor a Bellesguard.
 Dissabte a .VIII. dies del dit mes lo dit senyor a Bellesguard.
 Dimecres a .IX. dies del dit mes lo dit senyor a Bellesguard.
 Dilluns a .X. dies del dit mes lo dit senyor a Bellesguard.
 Vigilia.
 Dimarts a .XI. dies del dit mes lo dit senyor a Bellesguard.

(6) Reg. 2252, fol. 136.

Lo Rey. — Mossen Pere. Volents vos complaure de ço que ns havets dies ha supplicat, ço es del collar d'aur redortat ab diverses floretes closes e ubertes e esmaltades de vert e blanch, en cascuna de les quals flors, ha .V. perles petites, e en lo qual collar ha .XV. balays, e penja en aquell un codol de balaix encastat en una forma de castanya d'aur qui pesa .III. marchs .V. onzes e .III. quarts; lo qual, e axi mateix les hores que vos tenits, qui eren del rey de Sicilia, nostre primogenit de loable recordacio, en les quals ha en quada part una planxa d'aur, e es en al una la figura de sanct Jordi e en l'altre de sanct Marti, e en cascun canto es la empresa de la correia nostra; e ha entorn .LVI. perles, e lo tancador es d'aur en lo qual ha .III. perles e en lo mig un balaix; e son cubertes les dites hores de adzaytoni blau qui pesen dos marchs, una onze, dos quarts e un argenc, nos plau que sien vostres, ab les forradures de marts que te En Girardo, les quals eren del dit rey, al qual scrivim per nostra letra la qual vos trametem ab la present que les vos don decontinent. Axi mateix vos manam que enviets a vostre frare Mossen Ramon, lo qual nos li havem donat graciosament, un collar d'aur redortat de tronchs smaltat de blanch e vert d'aur ab anellets, en lo qual ha .CIII. perles grosses e .VIII. balays, en lo qual se te e penja un fermall d'aur redortat de esmalt vert e blanch en lo qual ha un codol de balaix gran, tres safirs e tres perles grosses, qui pesa al dit pes, tres marchs e tres onzes. Car axi volem que sia fet. Dada en la nostra casa de Bellesguard sots nostre segell secret a XXX de Ffebrer del any Mil CCCC.X. Rex Martinus. — A Mossen Pere Torrelles. — Dominus Rex mandavit mihi Petro de Torrente.

Reg. 2252, fol. 136 v.

Lo Rey. — En Girardo de Doni. Com nos havem donades graciosament al amat camerench nostre e capita general e vicrey per nos en aqueix regne de Sardenya, Mossen Pere Torrelles, les dos forradures de marts que vos tenits, les quals eren del rey de Sicilia, nostre primogenit de loable memoria, manam vos que aquelles li liurets decontinent, car nos manam al mestre racional de nostra o a altre qualsevol de vos compte hoidor, que vos restituïnt la present, aquelles vos admeta en compte tota contradicció cessant. Dada en la nostra Casa de Bellesguard sots nostre segell secret a XX. de Ffebrer del any M.CCCC.X.

Mes anant vos manam que un pebrer e un gingoler e tres arbres qui leven astorony calamites qui eren dins dues caxes e los quals En Bernat Rodo lexa en vostra nau, nos enviets decontinent per la primera fusta e axo per res no mudets. Axi mateix vos pregam e us manam que aqueixa donzella que ns han scrit que romas prenys aquí en Castell de Caller del dit nostre primogenit, nos certifiquets si ha parit o que es d'ella. Dada axi com dessus. Rex Martinus. — A Gerardo de Doni. — Dominus Rex mandavit mihi Petro de Torrente.

(7) Reg. 2237, fol. 146 (1.ª foliació).

Lletra a don Anton de Luna notificant-li l'elecció del comte d'Urgell en governador dels reyalmes, 22 Febrer 1410 (publicada en «L'Extinció del casal de Barcelona», pl. 36; *Bulletí del Centre Excursionista de Catalunya*, 1910).

(8) Reg. 2237, fol. 64 (2.ª foliació).

Lo Rey. — Prohomens. Com nos haïam mester a nostre servey una de les .II. bombardes que vosaltres tenits en lo nostre real d'aqueixa ciutat, pregam vos e us encarregam axi affectuosament com podem, que aquella nos donets decontinent liurant la al amat conseller nostre Mossen Johan de Vilarassa al qual escrivim que us trameta aquella decontinent. E sera cosa de la qual nos farets plaer e servey molt agradables. Dada en Bellesguard sots nostre segell secret a XXVIII. de Març del any mil quatrecents deu. Rex Martinus. — Dirigitur juratis et probishominibus civitatis Valencie. — Dominus Rex mandavit mihi Petro de Torrente.

(9) Reg. 2252, fol. 141 v.

Lo Rey. — Deputados. Bien sabedes como nos havemos provedido a nuestro caro sobrino don Jayme d'Aragon, comte d'Urgell del officio de lugartenient nuestro general en el regno d'Aragon, e havemos lo enviado aquí por regir e exercir su officio e poner en buen stamienio exi regno. E segund que nuevament havemos entendido algunos se esfuerçan a ponerle condicion e empatxamiento en acceptar aquell por nuestro lugartenient general e lezar lo usar de su officio; de la qual cosa nos meravellamos muyto, quar esto no es cosa nueva ne no acostumbrada de fazer, ne contrariant en alguna cosa a los fueros e privilegios del dito regno. Por que vos dezimos e mandamos de certa sciencia expressament dius incorrimiento de nuestra ira e indignacion que donedes obra con acabamiento quel dito nuestro caro sobrino, sea en el dito officio por todo el dito regno e por vosotros semblantemente benignament acceptado, todas contradicciones e impugnaciones cessantes. E endressedes aquell en todas cosas a vosotros posibles, en manera que pueda el dito su officio, assin como fazer se deve, liberament exercir; sabiendo quende hauremos muy grand plazer; e el contrario tomariamos en gran desservicio e desplacer. Dada en la Casa nuestra de Bellesguard dius nostro siello secreto a XXII. dias d'Abril del anyo M.CCCC.X. Rex Martinus. — Dirigitur deputatum regni Aragone. — Dominus Rex mandavit mihi Bernardo Medici.

Reg. 2252, fol. 141 v.

Lletra al comte d'Urgell que's faci donar les lletres que'l rey ha escrites als nobles a fi que'l reconeguen com llochtinent general. — 22 Abril 1410.

Reg. 2252, fol. 141.

Lletra al arquebisbe de Saragoça fent-li greus càrrechs per l'empatxament que fa y fa fer contra'l comte d'Urgell. — 22 Abril 1410.

(Publicades abdues en «L'Extinció del casal de Barcelona», pl. 38 y 39; *Bulletí del Centre Excursionista de Catalunya*, 1910).

(10) Reg. 2252, fol. 143 v.

Lo Rey. — Batle general e Mossen Domingo Masco. Nos veents que ls braços e estaments del regne de Valencia per moltes letres que aqui haiam trameses no s volen ajustar ne elegir missatgers que ns trametan sobre i fet de la successio de nostres regnes e terres, scrivim a aquells ab diverses letres patents que us trametem ab la present; pregants exortants e requerints los ab certa protestació que ls fem, que s aiusten e ns trameten prestament lurs missatgers per la dita raho, segons que en aquelles veurets esser largament contengut. Per que us manam expressament que les dites letres, les quals vos trametem duplicades per maior expedicio dels affers, e per tal que cascu de vosaltres puxa obrar sens l altre, presentets a aquells a qui s dressen e a tots altres que us sera ben vist faedor. E de les presentacions que s faran, fets ne levar cartes publiques per memoria en l esdevenidor; e trametets les nos en lurs formes, per tal que les façam ben conservar e guardar. E scrivits nos com pus soven porets del estament en que ls dits affers seran. Dada en Bellesguard sots nostre segell secret a XXVIII d Abril del any M.CCCC.X. Rex Martinus. — Dirigitur baiulo generali regni Valencie, et Domenico Masconi militi.

(11) Reg. 2237, fol. 152 v. (1.ª foliació).

Lletra als d'Aragó fent-los càrrecs per llur incuria y inobediència en no trametre delegats pera estudiar lo dret de successió a la corona, 30 Abril 1410 (publicada en «L'Extinció del casal de Barcelona», pl. 40; *Bulletí del Centre Excursionista de Catalunya*, 1910).

(12) Reg. 2252, fol. 144.

Lo Rey. — Merino. Nos havemos delliberado partir d açi dentro breves dias para ir anca la ciudad de Saragoça muy prestament por poner aquella e el regno d Aragon en buen estamiento e tranquillidat. Por que vos mandamos que encontinent fagades meter a punto e recorrer e reperar l Aliafaria en todas cosas que necessarias hi seran. E en esto no metades alguna dilacion. Dada en la Casa de Bellesguard dius nostro siello secreto a XII dias de Mayo del anyo mil CCCC.X. Rex Martinus. — Dirigitur al merino de Saragoça. — Dominus Rex mandavit mihi Bernardo Medici.

Reg. 2252, fol. 144 v.

Lletra al arquebisbe de Saragoça fent-li càrrecs per lo contrast que fa contra'l comte d'Urgell, 22 Maig 1410. Item al Justicià d'Aragó (Reg. 2252, fol. 145 v.)

Reg. 2252, fol. 146.

Lletra al advocat fiscal del rey que presenti oficialment les lletres públiques que'l rey adreça als aragonesos. — 22 Maig 1410.

(Publicada en «L'Extinció del casal de Barcelona», pl. 42 y 43; *Bulletí del Centre Excursionista de Catalunya*, 1910).

(13) Reg. 2237, fol. 72 v. (2.ª foliació).

Lo Rey. — En Barthomeu Miralles. En gran culpa vostra nos no havem haut acabat encara lo cap de sant Sever. Perque us manam que decontinent vista la present tota triga apart posada, denant totes altres assignacions, donets tot compliment d aço que mester fa en l acabament de aquell En Coscolla; per manera que nos haiam prestament aquell. E sera cosa de la qual nos servirets molt. En altre manera, certificam vos que ns ne fariets desplaer, per lo qual hi hauriem en altre manera provehir. Dada en lo monestir de Vallonzella sots nostre segell secret a .XXVI. de Maig del any M.CCCC.X. Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Petro de Torrente.

(14) Reg. 2237, fol. 72 (2.ª foliació).

Lo Rey d Arago e de Sicilia. — Mossen Sanxo. Nos havem donades les cortines de drap de ras qui eren de nostre fill, lo rey de Sicilia, a nostra cara muller la reyna. Per que us manam que encontinent qu En Pere Trullols, portador de la present sera aqui, donets al dit Pere Trullols, e dar e liurar façats les dites cortines; car a ell es estat dat carrech per nos e per la dita reyna muller nostra, que aquelles a la dita reyna trameta prestament. Dada en lo Monestir de Vallonzella sots nostre segell secret a XXVIII. dies de Maig del any de la nativitat de nostre Senyor M.CCCC.X. Rex Martinus.

(15) Reg. 2237, fol. 73 (2.ª foliació).

Lo Rey. — Mestre Francesch. Vostra letra havem reebuda certificants nos per aquella la sanitat de nostre car net don Frederich, comte de Luna, e la disposició d aqueixa terra. Per que us pregam e manam que continuament ab gran diligencia entenats en la conservació de la salut del dit nostre net, si ns desijats en res servir e complaure. Dada en Vallonzella sots nostre segell secret a XXIX de Maig del any M.CCCC.X. Rex Martinus. — Dirigitur Francisco de Granollars, fisico. — Dominus Rex mandavit mihi Petro de Torrente.

Reg. 2237, fol. 72 (2.ª foliació).

Lo Rey. — Mossen Anthoni. Vostra letra havem reebuda notificants nos per aquella la sanitat de nostre car net don Frederich d Arago, comte de Luna, e la disposició d aqueixa terra qui esta be de ypidimies. A la qual vos responem que us pregam axi afectuosament com podem que continuament donets tots aquells plaers que porets al dit nostre net, havent ne aquella cura que de vos fort fermament confiam. Dada en lo Monestir de Vallonzella sots nostre segell secret a XXIX de Maig del any M.CCCC.X. Rex Martinus. — Dirigitur Anthonio Torrelles militi. — Dominus Rex mandavit mihi Petro de Torrente.

(16) *Manual Novells Ardits*, vol. I, pl. 167. (Edició Ajuntament de Barcelona, 1892.)

Dissabte darrer dia. — Aquest dia passa d aquesta vida, ço es, que mori lo senyor rey En Marti rey d Arago, en lo monestir de Vallonzella.